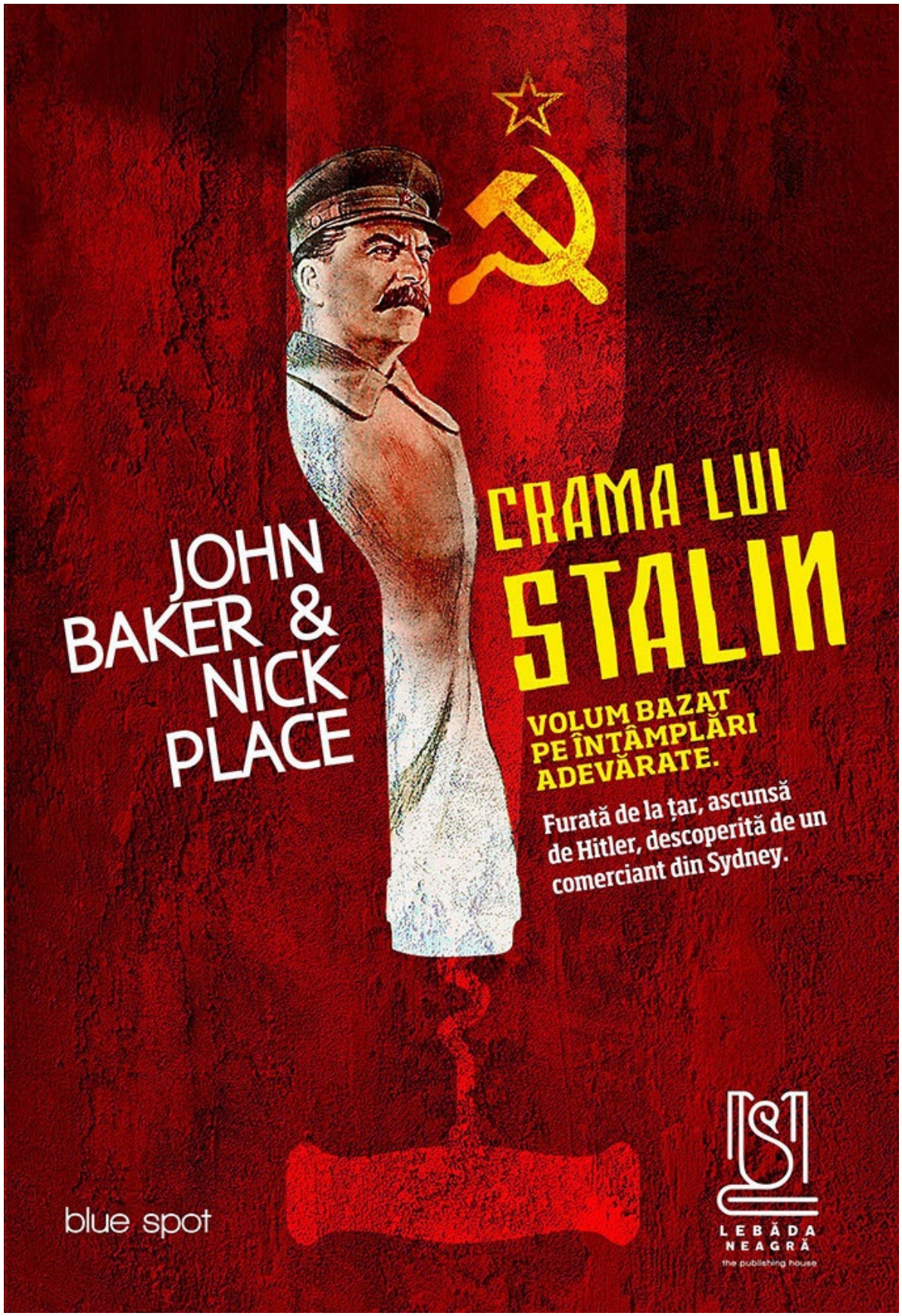
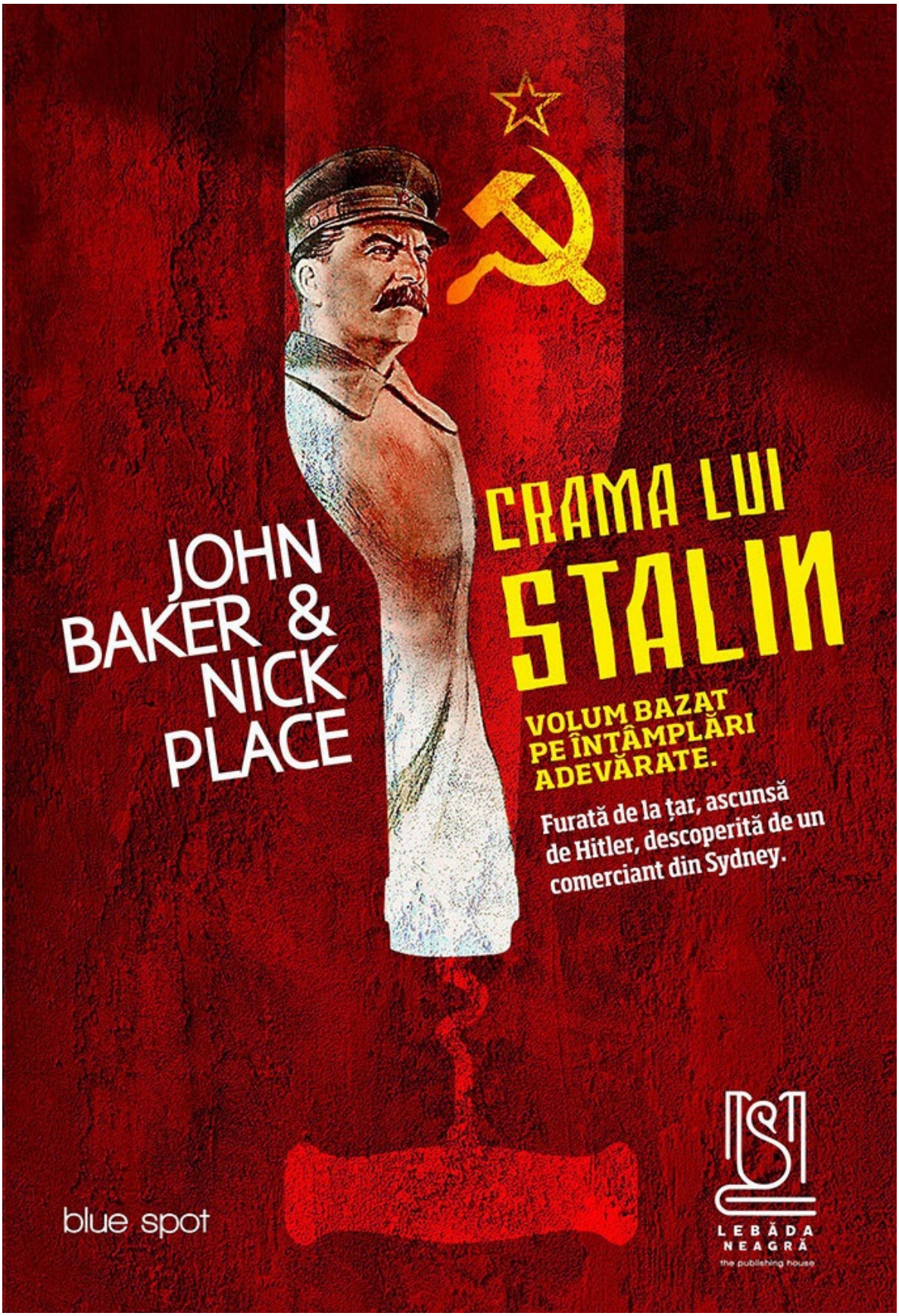

JOHN BAKER & NICK PLACE
CRAMA LUI STALIN
VOLUM BAZAT PE ÎNTÂMPLĂRI ADEVĂRATE.
Furată de la țar, ascunsă de Hitler, descoperită de un comerciant din Sydney.
blue spot
LEBĂDA NEAGRĂ
the publishing house

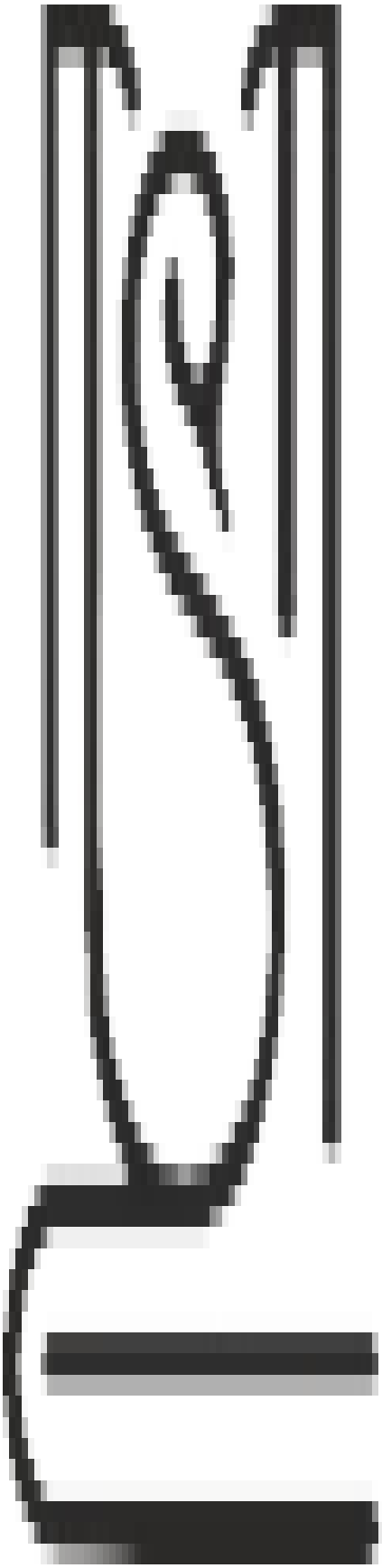

JOHN BAKER & NICK PLACE
CRAMA LUI STALIN
VOLUM BAZAT PE ÎNTÂMPLĂRI ADEVĂRATE.
Furată de la țar, ascunsă de Hitler, descoperită de un comerciant din Sydney.
blue spot
LEBĂDA NEAGRĂ
the publishing house

JOHN BAKER și NICK PLACE

CRAMA LUI STALIN

Traducere din limba engleză de
Alexandra-Maria Vrînceanu

Lebăda Neagră
Iași, 2021

LEBĂDA NEAGRĂ

the publishing house

Stalin's Wine Cellar

Text Copyright © John Baker and Nick Place, 2020

Maps by Alicia Freile, Tango Media Pty Ltd, 2020

First published by Penguin Random House Australia Pty Ltd. This edition published by arrangement with Penguin Random House Australia Pty Ltd.

The moral right of the authors has been asserted.

Inside photos: personal archive of John Baker.

All rights reserved.

Credit foto interior © John Baker

© 2021 by Editura Lebăda Neagră

pentru prezenta ediție în limba română

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră

Iași, B-dul Chimiei nr. 2, bl. C1, et. 2, ap. 22, 700391

ISBN ePub: 978-606-9682-50-0

ISBN PDF: 978-606-9682-51-7

ISBN print: 978-606-9682-49-4

Ilustraţii copertă: Sorin Mihai Bârgăoan

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

John Baker a fost hotelier şi promotor al industriei rock’n’roll în acea perioadă din anii ’80 când trupe precum Midnight Oil, INXS şi Cold Chisel erau la apogeul popularităţii. A devenit comerciant de vinuri şi a deschis mai multe magazine unde se vindeau vinuri de calitate superioară, printre care se numără Quaffers Double Bay Cellars şi Newport Bottler, precum şi Bordeaux Shippers, societate care se ocupa de importuri. Lui Baker îi plac vinurile din toate colţurile lumii (atât timp cât sunt foarte bune), iar în prezent e implicat în diverse proiecte, inclusiv afaceri cu ulei de măsline, întrucât susţine că e sănătos şi nu se resimte la fel de tare a doua zi.

Nick Place a publicat cinci romane şi o serie de cărţi de nonficţiune, se ocupă de asemenea de comedie şi scrie scenarii, ocazional poezie, fiind şi autorul unui spectacol original de pantomimă scris pentru scenă. Mai mult, Place se poate lăuda cu o carieră îndelungată şi marcată de diversitate în domeniul mass-media, axându-se în principal pe chestiuni sportive. Locuieşte în Melbourne, unde sprijină cu pasiune industria whisky-ului single malt, a vinului, dar şi a cafelei.

Mamei mele, Norma Grace,

care mi-a insuflat simțul aventurii.

Prolog

Aeroport

Tbilisi, Georgia,

iulie 1999

Per total, aeroportul nu se deosebea de toate celelalte aeroporturi tipice oraşelor mici de prin întreaga lume: nu era nici modern, dar nici nu puteai zice neapărat că arăta învechit. Era pur şi simplu anost.

Eu şi Kevin Hopko am ieşit pe poartă şi am văzut doi bărbaţi: unul purta tricou şi o geacă de piele neagră, era nebărbierit şi avea ochii obosiţi. Celălalt era îmbrăcat cu o cămaşă (fără cravată) şi avea un sacou pe deasupra; acesta din urmă părea mai incisiv şi mai alert. Sigur el era Giorgi Aramhişvili, la vreo 30 şi ceva de ani, deci poate cu zece ani mai tânăr decât mine. Nu pe-atât de în vârstă pe cât mi-l închipuisem eu. Bărbatul avea o claie de păr negru, care arăta de parcă se împotrivea mereu tentativelor de a-l îmblânzi, mai ales la unu şi jumătate noaptea, în terminalul Sosiri, într-o sală luminată mult prea puternic. Giorgi avea o statură obişnuită şi se vedea după constituţia sa că îi plăcea mâncarea bună şi vinul de calitate. Acesta s-a apropiat de noi cu un zâmbet larg întipărit pe chip, ne-a întins mâna şi a spus:

— Domnule John Baker! Mare plăcere am să vă întâlnesc în sfârşit!

Accentul său e sesizabil, însă îi puteai înţelege spusele.

— Bună, George, am spus. Mulţumim că ai venit să ne iei la ora asta târzie.

— Ce glumă e asta? râse el. Sunteţi oaspeţii noştri cei mai de seamă!

Pe celălalt tip, îmbrăcat cu geacă de piele, ni s-a spus că-l cheamă Nino, şi am presupus că nu prea vorbea engleză, căci doar a dat din cap şi a scos un fel de

mormăit. Mi-a întins o carte de vizită:

AGENȚIILE „GOODWILL”
„BACK WIND” SRL
„ORBI” SRL

NINO MESKHIȘVILI

Consultant-șef pe probleme speciale

Str. Abașidze, nr. 72, Tbilisi, Georgia; Tel./Fax: (995 32) 232 958
Str. Kostava, nr. 75, Tbilisi, Georgia; Tel.: (995 32) 388 416
Str. 4 Aprilie, nr. 9, Poti, Georgia; Tel./Fax: (995 393) 26 155; (995 393) 23 878
Tel. mobil: (995 77) 303 665; (995 99) 501 501

M-am uitat la numele celor trei societăți: „Agențiile «Goodwill», «Back Wind» SRL și «Orbi» SRL”.

Am exclamat:

— Consultant-șef pe probleme speciale! Încântat de cunoștință, Nino.

Avea păr negru și aspru, care poate că ar fi fost ondulat, dacă nu era tuns în stil milităresc: o tunsoare care se potrivea cu trăsăturile sale faciale dure, aproape sălbatice. A mormăit iar și a dat mâna cu noi într-un mod destul de oficial.

Pe când Nino îi dădea cartea sa de vizită și lui Kevin, strângându-i mâna, m-am uitat la chipul lui Kevin care devenise deja o mască politicoasă, în spatele căreia aveau loc tot felul de calcule și de analize, căci ochii săi văd totul și nu le scapă nimic niciodată.

Am zâmbit și i-am zis lui George:

— Ar trebui să mergem să ne luăm bagajele.

— John, mi-a spus el. Nu trebuie să vă preocupați voi de asta. Mă ocup eu de procedurile vamale. Haideți cu mine.

Am fost conduși afară din terminalul Sosiri pe o ușă laterală, apoi am urcat pe scări și am ajuns într-o sală mică, cu un semn pe care scria „Sală de primiri VIP-uri”. Acolo se mai aflau alți doi bărbați la costum, care ne-au zâmbit cu profesionalism, apoi ni s-a făcut cunoștință. Unul era de la Ministerul georgian al Industriei și Comerțului, iar celălalt era domnul Revaz, despre care George ne-a spus că era un membru important al conducerii domeniului viticol. Niciunul nu părea să vorbească limba engleză, așa că interacțiunea noastră a presupus numeroase zâmbete și încuviințări, în timp ce Nino ne-a turnat tuturor un pahar de (după cum s-a dovedit ulterior) vin spumant dulce și ne-a întins un platou mare cu ciocolate asortate. Exact ce ne lipsea după un zbor de la Sydney la Londra, apoi încă unul de șapte ore către est, și abia după aceea am ajuns la destinație în miez de noapte, obosiți de nici nu știam ce e cu noi.

Era aproape două noaptea. S-a ciocnit în cinstea venirii noastre și a succesului înțelegerilor pe care urma să le încheiem, dar și în cinstea mea și a lui Kevin, a

țării noastre, Australia, și a vinului.

Într-un final, George a spus iar că se ocupă el de procedurile vamale, și m-am întrebat în sinea mea ce însemna asta, dat fiind faptul că aveam doar trei valize obișnuite date la cală și nimic de declarat. M-a fulgerat gândul că nu știam regulile din această țară. Eram departe de casă.

Pe când George a dat iar mâna cu mine, ni s-au întâlnit privirile și ne-am uitat unul la altul preț de un moment, după care acesta s-a grăbit să iasă din încăpere, lăsându-ne singuri cu cei trei bărbați care nu vorbeau engleză și care păreau să aibă locuri mai bune în care preferau să fie, cum ar fi în pat. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă această afacere neverosimilă urma sau nu să fie încununată de succes, sau dacă aveam să regret că pusesem piciorul pe pământ georgian.

Ori poate că treaba avea să stea pe undeva pe la mijloc.

Pe chipul lui Kevin a rămas întipărită acea mască politicoasă. Știam că nu avea să-mi dea de înțeles ce părere își făcuse până ce nu rămâneam singuri, și respectam asta.

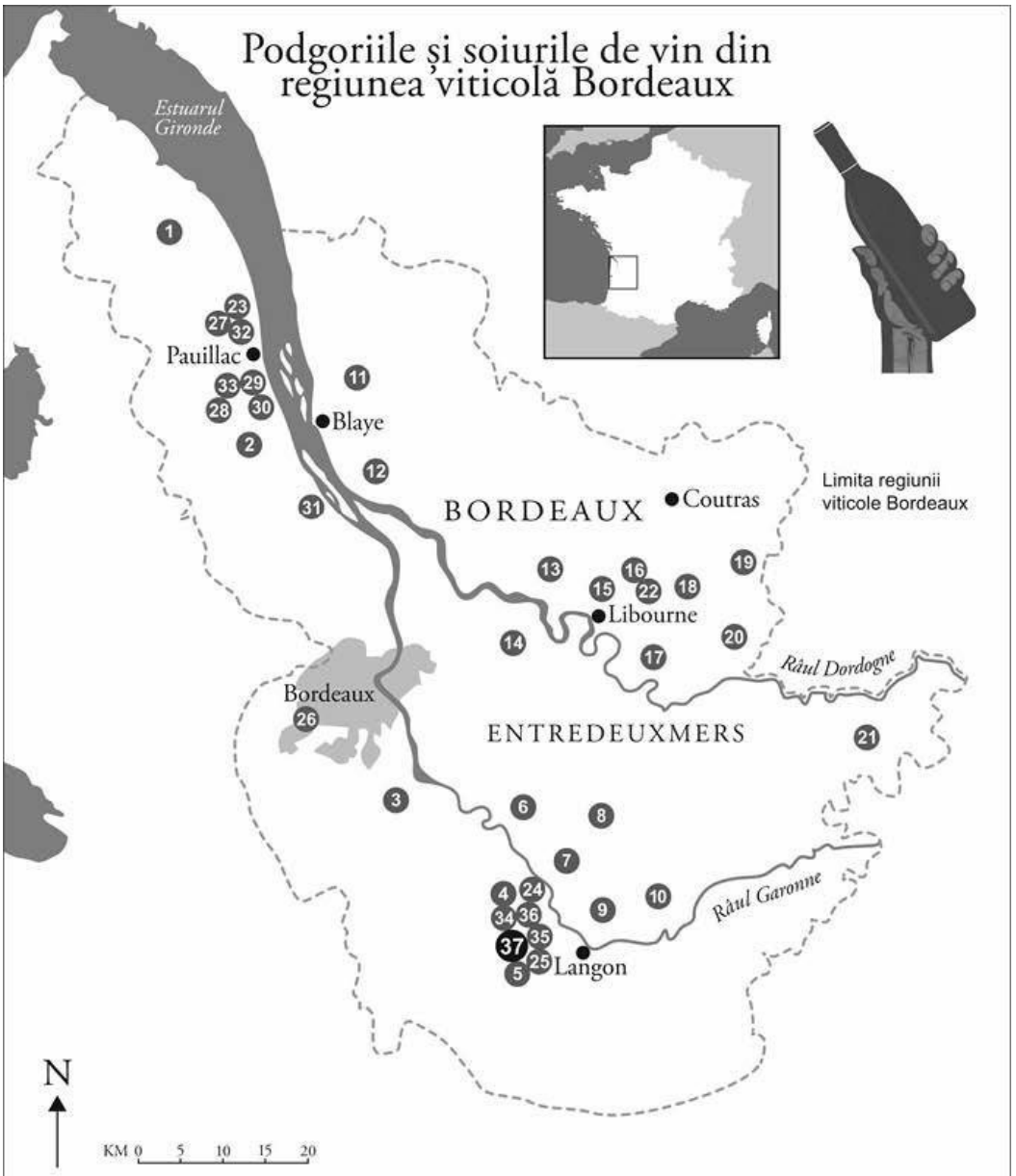
În schimb, Nino a mai turnat un pahar din vinul acela dulce și mi l-a întins. Din proprie experiență, uneori singurul lucru pe care-l poți face în viață e să pornești într-o aventură și să vezi unde te poartă drumul, iar asta s-a numărat cu siguranță printre aceste momente. Am luat paharul de la Nino, l-am ridicat înspre el și am băut.

Mi-am zis că oricare avea să fie deznodământul, nu va fi anost. Privind retrospectiv, avusesem perfectă dreptate.

Cu toate acestea, ar trebui să vă povestesc cum am ajuns aici. Totul începuse cu luni întregi în urmă, de cealaltă parte a lumii.

Europa de Est Îndepărtată și Rusia
FINLANDA
Helsinki
St Petersburg
Tallinn
ESTONIA
N
KM 0 100 200
Riga
LETONIA
Nijni Novgorod
Moscova
LITUANIA
Vilnius
Minsk
BELARUS
RUSIA
Voronej
Saratov
Kiev
Harkiv
UCRAINA
Volgograd
MOLDOVA
Chișinău
Odesa
Rostov-pe-Don
ROMÂNIA
Peninsula Crimeea
Krasnodar
București
Domeniul viticol Massandra
Marea Neagră
BULGARIA
Mahacikala
Sofia
GEORGIA
Tbilisi
AZERBAIJAN
TURCIA
ARMENIA

Podgoriile și soiurile de vin din regiunea viticolă Bordeaux

1 Médoc	14 Graves de Vayres	27 Château Late Rothschild
2 Haut-Médoc	15 Pomerol	28 Château Larose
3 Graves	16 Lalande-de-Pomerol	29 Château Latour
4 Cérons	17 St-Émilion	30 Château Léoville Las Cases
5 Sauternes & Barsac	18 St-Émilion Satellites	31 Château Margaux
6 Cadillac-Côtes de Bordeaux	19 Francs-Côtes de Bordeaux	32 Château Mouton Rothschild
7 Loupiac	20 Castillon-Côtes de Bordeaux	33 Château Pichon Baron
8 Bordeaux et Entre-Deux-Mers	21 Ste-Foy-Bordeaux	34 Château Raymond-Lafon
9 Ste-Croix-du-Mont	22 Château Cheval Blanc	35 Château Rieussec
10 Côtes de Bordeaux-St-Macaire	23 Château Cos d'Estournel	36 Château Suduiraut
11 Blaye	24 Château Coutet	37 Château d'Yquem
12 Côtes de Bourg	25 Château Guiraud	
13 Fronsac and Canon-Fronsac	26 Château Haut-Brion	

Partea I

Înainte de vizita în Georgia

1

O listă misterioasă

Sydney, Australia,

septembrie 1998

Am absolvit facultatea cu o diplomă în domeniul economic, însă n-aveam nici cea mai vagă idee ce voiam să fac sau unde îmi era locul, așa că am început să explorez diverse posibilități. Aceasta însemna că am avut o carieră marcată destul de tare de diversitate, și căutam oportunități în toate domeniile, de la conducerea unor hoteluri și spații unde se desfășurau concerte, și până la comercializarea și importul de vinuri și producerea de ulei de măsline. În principal, anterior celor prezentate în cartea de față, îmi petrecusem parcursul profesional recent înființând magazine unde comercializam vinuri în zonele mai prospere din Sydney, prin intermediul cărora transformam locurile obișnuite de unde își lua lumea vinul și berea într-o experiență mai sofisticată și mai complexă. Imaginați-vă o librărie foarte îmbietoare, precum cele din suburbia Darlinghurst, aflată pe Strada Oxford (în cazul în care sunteți de loc din Sydney), sau orice astfel de librărie cu tot felul de cărți aranjate în fața ușii pentru ca trecătorii să le răsfoiască și cu angajați informați și prietenoși care îți pot recomanda nume de autori ce ți-ar plăcea, ba chiar îți pot pune la dispoziție un fotoliu confortabil în care să stai și să răsfoiești cărți până te hotărăști pe care o cumperi. Voiam să creez și eu aceeași atmosferă intimă și caldă pentru cumpărătorii de vinuri.

În prezent, astfel de magazinașe care vând vinuri sunt la ordinea zilei însă, pe-atunci, nu se găseau chiar la tot pasul, și am făcut bine că m-am reorientat în anii ’80, începând cu The Newport Bottler, aflat în regiunea Northern Beaches din Sydney, loc în care am rafinat acest concept.

Până când am achiziționat Double Bay Cellars, magazin aflat în inima suburbiilor prestigioase din zona estică a orașului, deja îmi dezvoltasem gustul în materie, dar și un simț al afacerilor în ceea ce privește vinurile rare și de colecție, adică acele tipuri de vinuri învechite și potențial valoroase, adesea scoase la

licitație. Faptul că m-am orientat către acest segment al pieței vitivinicole a fost o întâmplare fericită, întrucât piața din Double Bay era perfectă pentru astfel de comori valoroase.

Kevin Hopko era un antreprenor chiar mai înnăscut decât mine. Acesta mi s-a alăturat la Double Bay în calitate de director general al magazinului, însă eu n-am renunțat niciodată pe deplin „la frâie”, fapt ce n-a părut să-l deranjeze, căci se mulțumea să lucrăm împreună și, ocazional, își urma propria cale atunci când considera că este cazul. Un canadian taciturn, Kevin este maestru când vine vorba de vinuri vechi și rare, având un simț incredibil de dezvoltat pentru valoare și profit, dar și un ochi format să identifice posibile escrocherii ori motive de îngrijorare atunci când încheiem o înțelegere. Ajunsesem să mă bazez pe antenele sale în astfel de momente. Pe măsură ce se ducea vorba despre magazinul-concept Double Bay Cellars, ne ajungeau la urechi zvonuri despre crame care ar putea fi de vânzare, cu tot cu întreaga lor colecție, iar despre acestea ni se promitea de regulă că ar conține vinuri franceze extraordinare, dar și alte perle „lichide” ce valorau sume importante. Uneori se dovedea a fi adevărat și ajungeam să cumpărăm vinurile din cramă și să vindem întreg lotul în cadrul unui eveniment special organizat la magazinul nostru din Double Bay.

Dat fiind faptul că aveam acest simț care ne ajuta să identificăm elementele de preț din crame, dar și grație numeroșilor clienți pasionați din suburbiile estice ale orașului Sydney, care aveau discernământul necesar să aleagă produse de calitate, conduceam o afacere profitabilă și care îmi aducea satisfacții.

Chiar o astfel de cramă despre care vă vorbesc, o cramă cu potențial necunoscut, a făcut ca, într-o dimineață de primăvară, să-l iau cu Citroënul meu pe Kevin. Mașina era aproape nouă și mă încânta ideea unui drum destul de lung până în suburbia Terrey Hills, aflată în zona Northern Beaches. Doi angajați de-ai mei, Frank și Jillian, se aflau în furgoneta mai spațioasă, întrucât estimaserăm că tot ceea ce se găsea în respectiva cramă era prea voluminos pentru a încăpea doar în camioneta mică și în portbagajul meu.

Sydney era cuprins de o mare agitație, întrucât se realizau diverse lucrări de infrastructură rutieră înaintea Jocurilor Olimpice, astfel că ne-am deplasat încet pe pod, dar am început să avansăm odată ce am ajuns în Northern Beaches. Soarele strălucea pe cer, iar noi coborâserăm geamurile.

Kevin mi-a zis:

— Cum merge cu lista?

— Cea de azi? am întrebat.

Ori de câte ori achiziționam o cramă, aveam o listă cu vinurile care făceau parte din colecţia respectivă şi cu cele asupra cărora conveniserăm că le vom cumpăra, odată ce le analizam. Învăţaserăm din experienţă că realitatea putea să difere de ceea ce aveam noi pe listă, întrucât figurau unele vinuri care nu fuseseră menţionate, iar alte sticle care apăreau pe hârtie lipseau cu desăvârşire; cel mai probabil, numărul sticlelor din anumite vinuri putea varia.

Însă Kevin a dat din cap.

— Nu vorbesc de lista de astăzi. Știi tu la ce mă refer: lista.

Am zâmbit, dar am dat din cap.

— Sincer să-ţi spun, rău, am zis. De fapt, e în torpedou. Hai să o mai parcurgem o dată până ajungem la destinaţie.

A scotocit prin torpedou şi a scos fotocopiile după faxul primit cu câteva zile în urmă de la Harry Zukor, un client ocazional, asociat de-al nostru. Cu generozitate, o să-l calific pe Harry drept un antreprenor în domeniul vitivinicol, cineva care avea ochiul format să depisteze înţelegerile profitabile şi un şobolan şiret, gata să le ia faţa tuturor celor implicaţi în afacere. Mereu mi-a plăcut de el, în pofida faptului că n-aş spune că încrederea şi buna-credinţă ocupau un loc de frunte pe lista motivelor. Afacerile nu erau niciodată o chestiune plicticoasă atunci când acest ştrengar cu zâmbetul pe buze îţi trecea pragul cu o nouă propunere şi, de fapt, chiar acum porniserăm la drum în urma unui pont primit de la el.

Chipurile, un prieten de-al unui prieten de-al lui Harry se mutase înapoi în Regatul Unit şi lăsase în urmă proprietatea sa din Terrey Hills, care cuprindea o cramă spaţioasă plină de vinuri cu istorie bogată şi valoroase, adunate de-a lungul deceniilor.

Preţul era de 150 000 de dolari pentru întreg lotul, iar în 1998 asta era o sumă frumuşică. Pe deasupra, trebuia să plătim în bani gheaţă. Toţi voiau mereu bani gheaţă. După ce s-a uitat pe lista pe care figura conţinutul cramei din Terrey Hills, Kevin estimase că urma să fim în măsură să vindem vinurile la un preţ

mult mai mare și, de fapt, puteam să fi dat o lovitură decentă. Astfel, ne-am îndreptat spre nord.

Acum, Kevin mijea iar ochii în timp ce se uita pe foile care alcătuiau cealaltă listă, cea căreia îi spuneam apăsat „Lista”. Harry mi le trimisese prin fax și scrisese doar atât la început: „Te interesează?”

Stranii era puțin spus.

Chiar la începutul primei pagini, scris cu litere mici cu font specific faxurilor, apărea „Prospecțiuni miniere”. Dedesubt era o coloană în care păreau să figureze doar nume sau cuvinte. Oprien, Palmer Madeira, Ikem și Latur.

Broin, Porto, Marsala și Gilsher.

În următoarea coloană, lângă numele respective, apăreau niște ani. 1891, 1847, 1888, 1899, 1725, 1834.

Apoi încă o coloană cu și mai multe numere: 0,75, 0,8, 0,75 și, ocazional, 0,4. Ultima coloană cuprindea o nouă serie de numere aleatorii: 5, 11, 3, 2, 6, 1, 12. Kevin analiza acum foaia încruntându-se.

— Care-i treaba cu „Prospecțiunile miniere”?

În cele din urmă, mi-am dat și eu cu părerea:

— Cred că-i doar un zvon nefondat, zice Kevin. Adică, Harry face afaceri cu vin doar cu noi, nu? Și uită-te la cea de-a doua coloană: par a fi ani. Să fie anii viticoli?

— Și coloana aceea cu 0,75 ar putea fi cantitatea din sticle, am adăugat. Deci cele de 0,4 or fi sticle la jumătate?

Kevin încuviință.

— Da, presupun că are sens. Dar cele de 0,8? Care-o fi treaba cu asta?

— Nu-s sigur. Dar chiar și-așa, niciunul dintre numele astea nu are niciun sens. Ai auzit de vreunul?

— Nu, spuse Kevin.

Dacă zice el că nu a auzit de numele acelea, asta chiar spune ceva. Kevin avea 33 de ani la acea vreme, cu șaisprezece ani mai mic decât mine, însă activa în domeniu de ani de zile și acorda o atenție sporită vinurilor și anilor viticoli care atrăgeau prețuri frumoase. Dacă el nu știa un vin, atunci ceva chiar era în neregulă.

— În câteva minute o să ne întâlnim cu Harry, mi-a zis el. Hai să-l întrebăm direct.

I-am zis:

— Păi, și unde e distracția atunci? Cred că a învăluit totul în aura asta de mister dintr-un anume motiv. Hai să vedem dacă-i dăm de cap și să cugetăm asupra chestiunii.

Când am ajuns la proprietatea respectivă, Harry ne aștepta deja. Astăzi, venise cu autoturismul său Daimler gri deschis, pe care-l parcase la o distanță sigură de locul unde urma să încărcăm noi cutiile.

Primul lucru pe care mi l-a zis a fost:

— Și, ia zi, cum ți s-a părut faxul?

Zâmbind, i-am zis:

— Cu siguranță mi-a captat atenția. Dă-mi câteva zile.

Harry aproape că a râs, însă s-a mulțumit să încuviințeze. Era evident că îi plăcea acest joc. Fie urma să menționăm lista atunci când ne lăsam învinși de codul respectiv, fie când îi dădeam de cap, sau urma ca el să convoace o întrevedere atunci când se plictisea să ne tot aștepte și voia să treacă la treabă, oricare mama naibii o fi fost și aceea.

Însă acum trebuia să ne punem pe treabă. Frank și Jillian au ajuns cu furgoneta, Harry a descuiat casa goală și ne-a condus pe toți spre cramă. Era întuneric beznă.

— Harry, se auzi în întuneric vocea lui Kevin. Vânzarea asta e în urma unui

divorţ?

Harry a răspuns pe un ton relativ şocat:

— Nu, zise el. Doar s-au întors acasă în Anglia. De ce întrebi?

— Fără vreun motiv anume, spuse Kevin pe un ton politicos. Eram doar curios.

Frank a nimerit întrerupătorul şi cu toţii am clipit până ce ni s-au obişnuit ochii. Crama fu inundată brusc de lumină, lucind din cauza numeroaselor sticle aranjate pe stivele ce se întindeau de-a lungul încăperii, întreaga colecţie fiind acoperită de un strat de praf. Kevin s-a plimbat printre rânduri şi a remarcat sticlele mai deosebite, confirmând existenţa acelora care îl convinseseră de la bun început că treaba urma să fie un târg bun pentru noi. În primul rând, aveam acolo două seturi întregi de vin Penfolds Grange, plus alte vinuri Grange de colecţie. Kevin a ridicat din sprâncene, arătând spre mai multe sticle de Château d'Yquem, aflate pe unul dintre rânduri. Când le-am văzut, inima bătea să-mi sară din piept. La urma urmei vorbim, poate, de cea mai bună podgorie din lume: ori de câte ori ai pe o listă de vânzări vinuri Château d'Yquem mai vechi, ştii că ai să atragi o puzderie de clienţi.

Colecţia mai cuprindea şi cinci lădiţe cu Château Lafite Rothschild din 1996 şi câteva de Château Margaux.

Jillian era impresionată.

— John! a exclamat. E o cramă pe cinste! Văd sticle de Lafite şi de Grange. Et voilà, Yquem!

Îmi plăcea Jillian pentru pofta ei de viaţă, îmi plăcea stilul ei de a fi, dar şi influenţa calmă pe care o deborda în magazinul nostru. Nu prea avea accent franţuzesc fiindcă trăia de multă vreme în Australia, însă era foarte manierată, mereu era îmbrăcată imaculat şi cunoştea foarte multe despre vinuri. Mulţi clienţi, mai ales cei de sex masculin, solicitau mereu să fie serviţi de ea.

— Temp à travail! am zis zâmbind.

— Încerci cumva să spui că e vremea să ne apucăm de treabă? mă întrebă.

— Asta făceam. Am ghicit?

A dat din mână.

— Aşa şi-aşa. Mai lucrează la franceză.

Ea şi Frank s-au dus la maşină să ia nişte cutii şi folii de împachetat, astfel că am rămas singur cu Kevin preţ de câteva clipe.

— De ce-ai pus întrebarea aceea despre divorţ? l-am chestionat în şoaptă pe Kevin.

— În cazul în care o cramă e evaluată în cadrul unor proceduri de divorţ, poţi fi aproape sigur că sticlele bune n-or să fie acolo, răspunse el la fel de încet. De regulă, biata soţie deschide uşa şi te primeşte înăuntru fără să aibă vreo idee că respectiva cramă a fost deja „ciugulită” şi că n-o să primească nici pe departe procentul de 50% care i-a fost promis. Dacă Harry ar fi răspuns afirmativ, aş fi încercat să mă fac nevăzut şi să scotocesc prin toată casa.

Frank, Jillian şi Kevin au început să strângă cea mai mare parte din colecţie şi să aşeze sticlele în cutii, umblând cu mare grijă cu cele mai vechi, inclusiv cu acea parte a cramei în care se aflau cele două seturi complete de Grange şi celelalte vinuri din colecţia Grange. Aici intrau două lădiţe din legendarul vin din 1955, despre care se spune că este cel mai bun an viticol pentru Grange din acel deceniu. Pe când le analizam mai îndeaproape, alte două sticle mi-au atras atenţia: se aflau deoparte, iar gâturile lor aveau lungimi diferite. M-am lăsat pe vine şi le-am scos de pe raft. Ambele aveau etichete artizanale, care arătau aproape ca etichetele de îmbrăcăminte, fiind lipite pe sticlă cu bandă adezivă. Scria „Lady Grange”.

Inima a început să-mi bată nebunește. Ce-o fi asta?

Auzisem doar zvonuri despre un vin alb Grange. La sfârşitul anilor 1950, producătorul de vinuri Max Schubert, un inovator în domeniu, a primit dispoziţie de la şefii săi de pe domeniile Penfolds să renunţe la tentativele sale de a face un vin roşu emblematic, pornind de la pasiunea sa pentru vinurile europene. Legenda spune că, la acea vreme, el avea în plan şi crearea unui vin alb care să capete statut emblematic însă, din cauza mustrărilor primite de la şefi, a continuat să lucreze în secret doar la vinul roşu care a devenit, mai apoi, celebrul Penfolds Grange Hermitage. Astfel, proiectul cu vinul alb de Grange a fost înnăbuşit chiar dinainte să apuce să ia avânt, numeroşi experţi în materie considerând că Schubert nici măcar nu a ajuns în faza de îmbuteliere.

Cu toate acestea, se părea că aveam în fața ochilor dovada vie care demonstra contrariul. Oare puteau fi adevărate? Fără să spun nimic, am dus aceste sticle incredibil de rare la mașina mea și le-am pus în portbagaj.

Când am intrat din nou în casă am reușit să mă relaxez. Evenimentul pe care îl planificasem pornind de la această colecție urma să aibă succes. De fapt, preconizam că lumea se va bate pe aceste vinuri.

Era evident că, la rândul lor, Frank, Jillian și Kevin erau și ei convinși de toate cele descoperite în această cramă. Îmi dădeam seama că erau încântați și de colecția Terrey Hills, așa că știam că obținuserăm un vin de calitate, arhisuficient să amortizăm prețul de achiziție.

Pe parcursul acelei dimineți, am împachetat întreg conținutul cramei: cu grijă și metodic, Frank, Jillian și Kevin au așezat sticlele în cutii rezistente, verificându-le cu voce tare și bifându-le pe listă pe măsură ce le parcurgeau. Comentariile sunau cam așa: „Se pare că, de fapt, nu sunt șase sticle, sunt cinci” sau „Scrie patru sticle, dar avem șase”.

Noi numeam asta „excedente și lipsuri” și era ceva standard atunci când strângeam conținutul unei crame. Echipa noastră era o mașinărie care mergea ca unsă. De fapt, se părea că singura verigă slabă eram chiar eu. La câteva ore de când ne aflam acolo, când împachetaserăm pe jumătate unul dintre seturile complete de Grange, fără să-mi dau seama, am pus mâna pe o sticlă de Grange produs de Penfold din 1954, apucând-o de gât (o greșeală de începător). Astfel, am privit cum gâtul vechi de sticlă îmi pocnește în mână, din cauza unui punct fragil.

„La dracu’”, am zis în sinea mea. Asta chiar că e o problemă. Acum avem două seturi complete de Grange, din care lipsește o sticlă de ’54. Ce mă fac? Pe cei din echipa mea îi încercau sentimente contradictorii, fiind atât îngroziți, cât și amuzați. Știau și ei cât de greu va fi să găsim o altă sticlă din acel an viticol, ca să completăm setul.

Mai în glumă, mai în serios, Frank m-a întrebat:

— Mai exact, cum intenționezi să remediezi situația, bătrâne?

Apoi, Harry a venit înapoi și a aflat ce se întâmplase. El chiar că s-a enervat:

— John, eşti prea distrat când umbli cu sticlele importante, m-a mustrat el cu mânie. Nu e prima dată când se întâmplă şi e inacceptabil. Trebuie să fii mai atent.

Încă eram supărat pe mine însumi, însă nu voiam să-i arăt asta lui Harry. În schimb, am ridicat din umeri. „Harry, s-a spart", am zis. „Gata, s-a dus. Sticlele se mai sparg. Nu e un capăt de țară."

De fapt, asta e poziția pe care o adopt eu mereu. Sigur, tratezi vinurile rare cu atenția și respectul cuvenite, însă trebuie să ai în vedere faptul că sunt niște simple obiecte, nu e o chestiune de viață și de moarte. Ocazional, se mai sparge câte o sticlă și, da, e supărător când se întâmplă. Dar asta e. Mortul de la groapă nu se mai întoarce. Cred că se poate spune că Harry, care avea o miză în această afacere, nu îmi împărtăşea această filosofie.

— Ce-ai să faci acum? mă întrebă el fluturând frenetic din brațe, lăsând să iasă la iveală latura sa maghiară dramatică. Ai două seturi întregi de Grange, însă acum îți lipsește o sticlă de '54.

Am cugetat preț de câteva clipe. În fond și la urma urmei, Grange-ul de 1954 nu este un vin remarcabil, însă e destul de rar, fiindcă a apărut la doar trei ani după cel din 1951. Știam că n-aveam șanse să găsim o altă sticlă de vin, pe care să o putem achiziționa numaidecât.

— Presupun că o să trebuiască să vând unul dintre seturi fără sticla de '54, am zis. O să le fac reclamă ca fiind două seturi întregi de Grange, şi văd eu ce fac în legătură cu sticla lipsă atunci când găsim un cumpărător. Uneori, trebuie să faci față diverselor situații pe măsură ce situația evoluează.

Harry a dat exasperat din cap și s-a îndepărtat bombănind. Însă totul era în regulă. Îl cunoșteam și eram încrezător că urma să-şi schimbe părerea în câteva săptămâni, odată ce vedea cifra de afaceri.

Și am avut dreptate. Asta pentru că vânzarea de la Double Bay Cellars a fost într-adevăr una profitabilă.

De fapt, e uimitor cum o invitație la degustarea și achiziționarea unora dintre cele mai bune vinuri de pe planetă poate elibera numaidecât până și cele mai încărcate și mai bine-păzite agende. Lideri din industrie scumpi la vedere, cu care n-ai putea obține o întâlnire nici dacă te-ai milogi un an la ușa lor, au găsit

deodată diverse portițe în agendele lor pline ca să se perinde prin micul meu magazin de băuturi în acea seară de joi, la ora șase.

Degustarea de joi seara de la crama din Terrey Hills a fost prezentată drept o vânzare de „vinuri rare şi de colecţie” la care se intra strict pe bază de invitaţie netransferabilă altor persoane, iar clienţii importanţi acordau atenţia cuvenită acestui amănunt. La urma urmei, nu ai adesea ocazia să degușți un Dom Pérignon din 1990, un Château Lafite Rothschild din 1966 (acesta din urmă a cam lăsat de dorit) şi un Penfolds Grange din 1955. Desigur că Château d’Yquem din 1983 a fost una dintre revelațiile serii, chiar şi pentru un an viticol relativ recent. Nu-i ca și cum îi serveam cu celebrul Yquem de 1847 care e, probabil, cel mai rar și mai scump vin alb din lume, însă orice Yquem stârnește rumoare.

Primii noștri oaspeți au sosit devreme, aproape la șase fix, întrucât colecţionarii serioși știau că unele vinuri se vând în cantități limitate, Când ne-au trecut pragul, aceștia au primit câte un pahar de Dom Pérignon din 1990 și o listă cu toate vinurile scoase la vânzare, inclusiv cele două seturi de Grange.

Până la 18:30, sosise toată lumea, iar invitaţii deja îşi alegeau vinurile de pe listă şi din lăzile de lemn în care erau dispuse sticlele prin magazin. Frank şi Jillian înregistrau progrese în spatele tejghelei şi deja puseseră deoparte tot felul de cutii pe care figurau numele clienţilor care le rezervaseră, în vreme ce îşi mai alegeau şi alte vinuri.

În tot acest timp, eu am observat un domn cu părul alb care tocmai venise. Acesta purta ochelari şi analiza vinurile cu un iz foarte profesionist.

M-am îndreptat către el, am dat mâna şi i-am zis:

— Presupun că Grange-ul din ’55 pe care îl prezint în această seară vă e pe plac?

Un adevărat gentleman, Don Ditter m-a salutat călduros şi, chicotind, a zis:

— Ei bine, John, e în regulă, dar nu se compară cu Koonunga Hill.

Am râs amândoi.

Don era vinificator-şef la domeniile Penflods de mai bine de un deceniu începând de pe la mijlocul anilor 1970, şi crease gama Koonunga Hill, după ce

preluase conducerea de la legendarul Max Schubert. Îl invitasem şi pe el în acea seară în speranţa că va veni, pentru că nu ai adesea ocazia să deguşti vinuri de un asemenea calibru precum cele pe care le prezentam noi, dar şi întrucât, cumva, el reprezenta vinul Grange care era senzaţia principală a acestei colecţii. Don fabricase o parte dintre vinurile de colecţie care se regăseau în seturi, şi m-am gândit că poate cumpărătorilor mei le-ar face plăcere să facă cunoştinţă cu un asemenea vinificator respectat.

De asemenea, speram şi că puteam profita de prezenţa sa pentru a-i adresa o întrebare. Frank, Jillian şi Kevin păreau că stăpânesc situaţia, aşa că l-am chemat pe Don la etaj, la mine în birou, unde am luat loc şi am depănat amintiri.

În cele din urmă i-am zis:

— Don, am o nelămurire pe care cred că tu o poţi clarifica mai bine decât oricine altcineva.

— Presimt că urmează ceva pe cinste, spuse râzând, cu o scânteie în priviri. Nu vreau să investesc în magazinul tău.

— Don, nici nu ţi-ai putea permite, am zis. Afacerile ne merg din plin. Nu, voiam să te întreb despre acel Grange alb de poveste. Se spune că Max Schubert a vrut să creeze un Grange alb. Au existat zvonuri cum că a reuşit însă, la fel cum s-a întâmplat şi cu cel roşu, i s-au pus bețe-n roate, deşi evident că a dus la bun sfârşit proiectul cu vinul roşu, după cum ştim cu toţii. E adevărat? A existat un Grange alb?

Don şi-a dat jos ochelarii şi i-a şters cu o cârpă pe care o scosese din buzunar.

— Ah, acel Monstru din Loch Ness al vinurilor. A fost o decizie nechibzuită din partea conducerii. Închipuie-ţi dacă aveam şi un alb pe lângă cel roşu, acum că Grange este un domeniu renumit.

Am râs.

— E ca vorbele celebre ale lui George Harrison, care a zis că, în retrospectivă, dacă ar fi ştiut că trupa lor o să ajungă să fie „The Beatles”, probabil că s-ar fi străduit mai tare.

Don a râs înfundat.

— Exact. Aş fi cumpărat mai multe sticle din anii viticoli buni şi pentru propria mea colecţie, dacă aş fi ştiut că Grange o să ajungă să fie atât de faimos.

Eu nu m-am lăsat:

— Până la urmă, e adevărat că Max a dus proiectul la bun sfârşit?

Don a ridicat din umeri.

— Max nu prea vorbea despre asta când l-am cunoscut eu, adică la ani buni după ce s-au petrecut toate. Doar în acei trei ani, de când i-au sistat proiectul în 1957, a lucrat în secret. Poate că atunci a încercat să facă vinul alb. Probabil n-avem cum să aflăm cu siguranţă dacă i-a reuşit sau nu.

— Poate cu excepţia acestor sticle, am zis, băgând mâna în dulapul de lângă biroul meu şi scoţând cele două sticle de „Lady Grange” pe care le descoperisem la Terrey Hills.

Mijind ochii, Don s-a aplecat în faţă, cu gura întredeschisă. În cele din urmă, spuse:

— Cum naiba ai pus tu mâna pe sticlele astea, vulpoiule şiret?

— Fac parte din conţinutul unei crame pe care am achiziţionat-o noi recent, am zis. Adică sticlele din colecţia care ne părăseşte magazinul acum, puţin câte puţin. Potrivit proprietarilor, Max şi soţia lui erau prieteni cu şoferul de curse Frank Matich şi cu soţia acestuia, şi se pare că Max i le-a dat cadou soţiei lui Frank. Nu sunt sigur cum au ajuns de la ea în crama respectivă.

Don încă se uita la sticle.

— Etichetele alea scrise de mână par a fi munca rezultată în urma experimentelor lui Max, mai spuse el. S-ar putea să fie veritabile, Johnny. Chiar e foarte probabil. Să-ţi spun drept, m-ai lăsat cu gura căscată.

— Cu gura căscată! am zis.

— Ba bine că nu. Doar simplul fapt că am văzut şi atins sticlele astea. Arată de parcă sunt veritabile şi par să corespundă zvonurilor care tot circulă de atâţia ani.

— Ei bine, nu sunt singurele sticle interesante care se află aici în seara asta, Don. Hai să mergem să ne asigurăm că nu ratezi degustarea de Yquem.

Am coborât, iar evenimentul era în plină desfășurare. Don a degustat Lafite-ul de 1966, apoi Grange-ul de 1955. Cu aprobarea sa, l-am prezentat pe Don tuturor celor prezenți, și le-am explicat care era rolul său de vinificator-șef în cadrul domeniilor Penfolds și implicarea sa în gama de Grange-uri. Don a vorbit cu elocvență despre perioada sa fericită din cadrul Penfolds și ne-a povestit puțin despre Max Schubert, apoi a afirmat cu tărie că Grange-ul de 1955 pe care-l avea în pahar era superb și în stare pură. Ba chiar a dedicat câteva clipe ca să recunoască caracterul extraordinar al colecției de vinuri pe care le aduseserăm la magazin în acea seară, fapt ce i-a convins cu siguranță pe acei cumpărători încă nehotărâți, deși cred că, după toate cele rostite până atunci, nu mai rămăseseră deloc persoane reticente.

La finalul serii, Don a trecut la Yquemul de 1983, cu vechime de șaisprezece ani, și nu s-a grăbit deloc, savurând cu adevărat această operă de artă rezultată în urma proceselor de vinificație.

Château d’Yquem

Avem tot felul de vinuri, și-apoi avem Château d’Yquem.

Nu sunt singurul care pune atâta preț pe cel mai bun vin Sauternes din întreaga lume.

Să ne reamintim evenimentele petrecute în 1855, când împăratul francez Napoleon al III-lea a hotărât să realizeze un clasament al celor mai bune vinuri produse în regiunea Bordeaux. Printre vinurile de Médoc (vinuri roșii produse în peninsula omonimă din Bordeaux, mai exact pe malul stâng al Estuarului Gironde, una dintre cele mai impresionante fâșii de pământ din lume unde se practică viticultura), 61 de château-uri („podgorii”) au fost clasificate pe merit drept soiuri de primă mână, pornindu-se de la primul la cel de-al cincilea soi. Doar patru domenii au fost considerate demne de a fi clasificate drept soiuri de primă mână, crème de la crème adică. Nu sunt foarte sigur câte astfel de château-uri existau în 1855 însă, în prezent, în regiune există cam 12 000 de astfel de domenii viticole, așa că e o chestiune de mare prestigiu numai simplul fapt de a fi inclus în această clasificare.

În orice caz, printre vinurile Sauternes din regiunea Gironde se numără 26 de soiuri clasificate ca fiind de primă mână. Cu toate acestea, pe lângă aceste vinuri rafinate, a mai existat unul. Marca vinicolă a unui singur château a primit un titlu mai prestigios, și anume „Premier Cru Supérieu”.

Ați citit bine: superioritatea vinului Château d’Yquem era recunoscută în mod oficial și exclusiv, tronând chiar și peste acele vinuri deosebite.

Se spune că fascinația rușilor în ceea ce privește Yquemul (aceasta este denumirea sub care este cunoscut în rândul cunoscătorilor) datează din 1859, când un mare duce rus, Constantin, fratele Țarului Alexandru al II-lea (bunicul țarului Nicolae al II-lea), a vizitat Bordeaux și s-a îndrăgostit de Sauternesul de Yquem.

Pe-atunci, aristocrația rusă nu făcea lucrurile cu jumătăți de măsură, așa că

atunci când Constantin a decis că Yquemul era un vin pe care trebuia să-l aducă acasă la Sankt Petersburg, ca să-l împartă cu fratele lui, a cumpărat fără nicio problemă un tonneau (adică 1 200 de sticle), ori echivalentul a 900 de litri. Pentru aceasta, a scos din buzunar 20 000 de franci. Conform estimărilor revistei „Fine Wine", restul de Yquem din acel an viticol extrem de apreciat, și anume 1858, s-a vândut, în medie, cu 3 500 de franci pentru un tonneau. Nu-i de mirare, atunci, că producătorii de Yquem au îmbuteliat vinul achiziționat de duce în decantoare de cristal gravate cu aur. În anii ce au urmat, pasiunea lui Nicolae al II-lea pentru Yquem urma să-l determine să dispună crearea unor sticle speciale doar pentru el, sticle pe care figura sigiliul său imperial.

Unele dintre acestea, de pildă un vin de colecție din 1865, au apărut printre sticlele scoase la o licitație de vinuri ce proveneau de la domeniul viticol Massandra, domeniul oficial al Imperiului Rus, și care își desfășoară în continuare activitatea în Peninsula Crimeea. Cinci astfel de sticle de Yquem din 1865 s-au vândut la prețul de 6 200 de lire bucata, care, la acea vreme, era o sumă imensă.

Viitorul președinte al SUA, Thomas Jefferson, s-a numărat la rându-i printre cei care s-au îndrăgostit de Yquem, fapt ce a propulsat și mai mult faima domeniului la nivel global. În 1780, Jefferson a petrecut o perioadă de timp în Franța, în calitate de ambasador al SUA, și e evident faptul că a considerat că încercarea diverselor vinuri de pe plan local ținea de fișa postului său. Jefferson a cumpărat 250 de sticle de Yquem din 1784 pentru colecția sa personală, apoi a revenit în țară pentru a cumpăra mai multe sticle de vin de colecție din anul viticol respectiv pentru un alt politician american, și anume George Washington. (Aceste activități au deschis, de asemenea, calea pentru crearea faimoaselor falsuri după vinurile lui Jefferson, dar vă spun mai multe despre asta într-un alt capitol.)

Superbul Yquem din 1847 este adesea considerat ca fiind Rolls-Royce-ul tuturor Yquemurilor magnifice. Locul doi probabil îi revine anului viticol 1921. De asemenea, Yquem-ul din 1847 a deținut recordul pentru cea mai costisitoare sticlă de vin vândută individual în Statele Unite, dar și pentru cel mai scump vin alb vândut vreodată.)

Pe de-o parte, acest fapt se datorează calității renumite a vinului obținut în acest an viticol, însă vinul din 1847 și-a creat de asemenea o aură proprie de mister. De pildă, în revista Fine Wine („Vinuri rafinate") se povestește despre o cină

care a avut loc pe 7 iunie 1867 la Café Anglais, aflat în Arondismentul parizian 13. Aflați în oraș cu ocazia Expoziției Universale din acel an, la cină au participat și țarul Rusiei, Alexandru al II-lea, fiul său, viitorul țar, Alexandru al II-lea, dar și monarhul prusac Regele Wilhelm, care urma să devină Împăratul Germaniei în cadrul unei ceremonii organizate la Palatul Versailles. La Café Anglais, tatăl și fiul, împreună cu Wilhelm, au băut Yquemul din 1847 la felul principal, cu pește, iar înainte de aceasta au băut Château Margaux din 1846, Château Latour din 1847 și un Château Lafite din 1848.

Nu poți inventa astfel de evenimente petrecute de-a lungul istoriei, iar Yquemul din 1847 continuă să fie vinul cel mai romantic, mai prețuit și, în prezent, deosebit de rar, dintre vinurile de primă mână din întreaga lume. În zilele noastre, dacă vrei să cumperi o sticlă de Yquem din 1847, probabil că trebuie să scoți din buzunar peste 200 000 de dolari. Oricum, mult noroc dacă încerci să găsești o sticlă în stare bună și de proveniență remarcabilă.

În afară de cele două seturi de Grange care fuseseră puse deoparte spre a fi scoase la licitaţie separat sâmbătă, am reuşit să vindem cam întreg conţinutul cramei în cadrul degustării organizate în acea seară de joi, dar şi în decursul weekend-ului, şi am făcut cam 300 000 de dolari, o sumă enormă la acea vreme având în vedere faptul că totul se petrecuse în decursul unui singur weekend. O asemenea cramă, cu provenienţă verificată, ale cărei vinuri fuseseră adunate şi depozitate în mod corespunzător, generează un sentiment veritabil de entuziasm în rândul comunităţii vitivinicole. Ba chiar unii pasionaţi s-au entuziasmat cam tare. La un moment dat, pe când doi clienţi demaraseră un mic război politicos, dar ferm în ceea ce priveşte ultima lădiţă de Château Rieussec, a trebuit să intervin şi să le sugerez să achiziţioneze fiecare câte o jumătate. „Desigur, desigur”, au convenit aceştia, amintindu-şi de bunele maniere.

Chiar şi Harry a fost mulţumit de partea care i-a revenit. Asta mai ales după ce un tânăr colecţionar chinez pe nume Tony Huang, unul dintre clienţii mei obişnuiţi, mi-a trecut pragul vineri dimineaţă, după degustare, şi m-a anunţat vesel că vrea să cumpete ambele seturi de Grange.

— Excelent, Tony! am zis. Iată-le în cutiile speciale de prezentare, în care ai ambele seturi. Vor fi scoase la licitaţie mâine dimineaţă.

— Dar dacă le iau acum pe toate? mă întrebă el.

— Ei bine, dacă te-ai hotărât… am zis. Aş putea anula licitaţia.

I-am comunicat plafonul maxim la care preconizam că le voi vinde în cadrul licitaţiei şi mi-a zâmbit încântat.

— Nicio problemă, spuse. Le cumpăr pe toate.

— Minunat, am zis eu. Uite, am doar o problemuţă: mă tem că unuia dintre seturi îi lipseşte sticla din 1954.

Tony a stat pe gânduri preţ de o clipită, apoi a dat din umeri.

— Ei bine, n-ai ce-i face. Le iau cum sunt.

Şi uite-aşa n-a mai trebuit să-mi bat capul cum am să scot eu la licitaţie un set

incomplet a doua zi. De fapt, nu mai trebuia nici să-mi fac griji cum urma să scot vinurile la licitaţie, dat fiind faptul că nu reuşisem să găsesc un licitator dispus să lucreze în acea zi. Mai mult, nu aveam nici cea mai vagă idee cum să fac eu însumi asta.

L-am ajutat pe Tony să încarce cutiile în maşină şi i-am făcut vesel din mână.

Până la urmă, toate se rezolvă.

2

Spargerea codului

Toată lumea muncise din greu pentru a organiza acest eveniment special, inclusiv în weekend, așa că m-am ocupat eu de magazin luni, care era de regulă o zi liniștită. Asta mi-a dat șansa să mă mai uit o dată pe lista enervantă a lui Harry, cu acele denumiri care se încăpățânau să-și dezvăluie misterele.

Era ziua liberă a lui Frank, iar Jillian urma să vină pentru a prelua tura de după-amiază și seară.

Kevin era ocupat cu verificarea altor aventuri vinicole cu slabe șanse de concretizare care ne ajungeau la urechi în mod constant, inclusiv unele de la Harry. De pildă, un bancher care se ocupa de investiții și pe care Harry îl cunoștea de-o viață avea o cunoștință care, chipurile, avea o colecție de etichete originale realizate de artiști pentru fiecare an viticol de Château Mouton Rothschild. Dat find faptul că vorbim aici de elemente grafice cu caracter unicat realizate la comandă pentru acel château și păstrate, acum, în totalitate, într-o galerie de pe domeniu, era imposibil să te încrezi în spusele cuiva care susținea așa ceva. Între timp, un alt pont primit anunța faptul că cineva ar fi săpat tuneluri pe sub suburbia Woolloomooloo pentru a depozita sau ascunde o colecție imensă de vinuri precum și, în mod inexplicabil, ouă Fabergé. De asemenea, ni se mai spunea și că aveam șansa să punem mâna pe mii de sticle de vin rar Château Margaux care, chipurile, s-ar fi aflat în Jakarta, și care trebuiau cumpărate „pe sub mână”. Kevin parcurgea toate aceste ponturi și căuta să identifice o oportunitate cu potențial.

După un asemenea weekend plin, eu mă mulțumeam să mă ocup de magazin și să-mi văd de treabă, cu ajutorul unui alt angajat. Cred că tocmai îmi beam cea de-a treia cafea pe ziua aceea, când a intrat un bărbat de vârstă mijlocie într-un costum scump, mi-a spus că fusese plecat din oraș în weekend și m-a întrebat dacă mai aveam vreunul din vinurile acelea rare și de colecție pe care le vânduserăm în cadrul evenimentului.

— Nu prea a mai rămas nimic, am zis. Îmi pare rău, a fost un eveniment

încununat de succes.

Acesta îmi spuse:

— Dacă îmi permiteți, mai aveți cumva vreo sticlă de Chat-oh de Eye-key-em?

A pronunțat cuvântul ca și cum ar fi spus „Ikea”.

— Ah, Château Ee-qu-emm, am dedus. Nu. Vă închipuiți că s-au dat repede. Regret.

— Ce să-i faci, spuse el.

Mai aruncă un ochi la alte sticle, după care plecă. Atunci mi-am dat deodată seama.

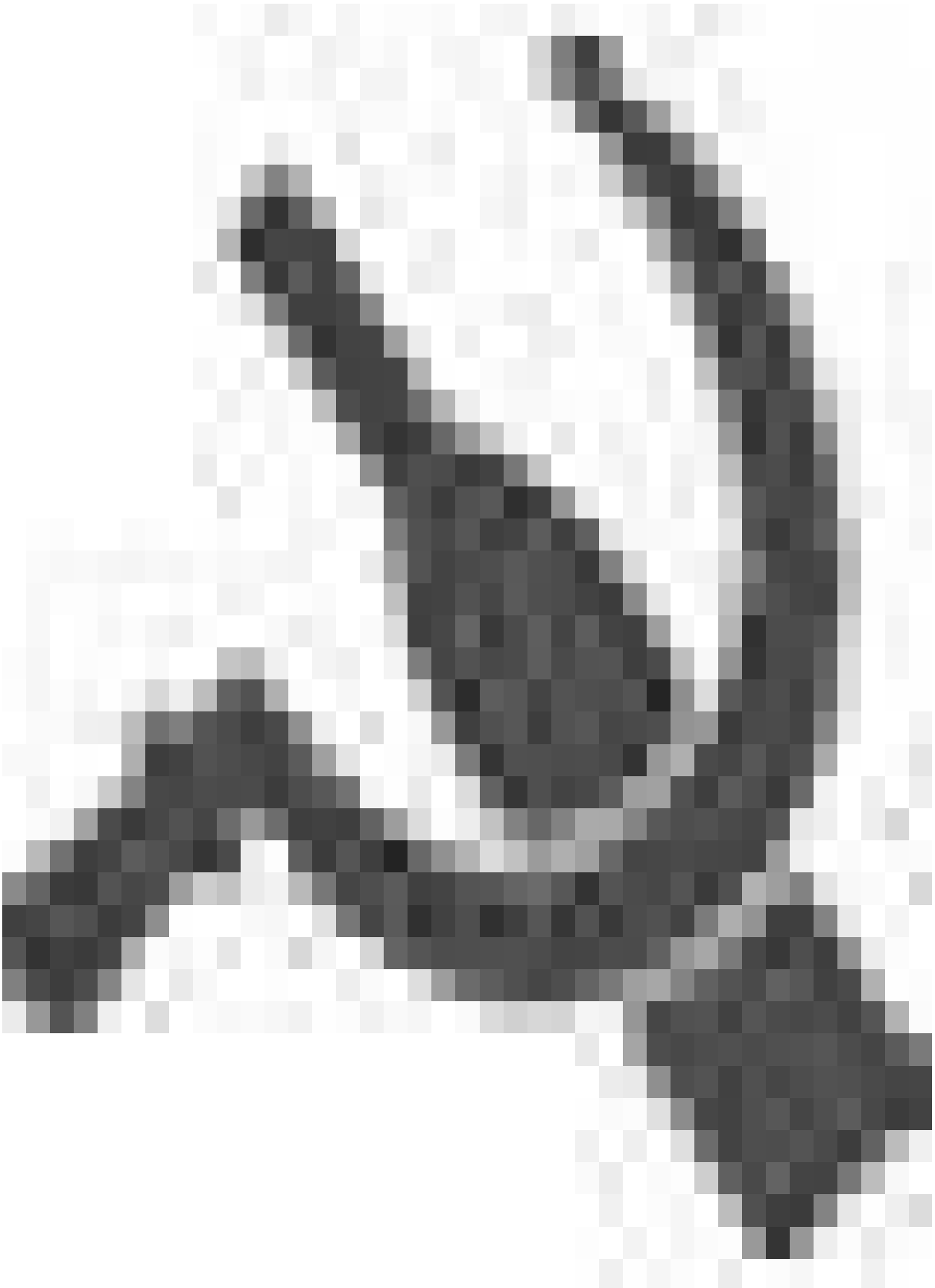
Am rămas înmărmurit, de nici nu mă puteam urni din loc. Inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Am pus mâna pe telefon și l-am sunat pe Kevin.

— M-am prins! am zis. Am spart codul.

— Care cod?

— Codul de pe listă! Lista aia nebunească a lui Harry.

— Vin acum, îmi spuse și închise.

Până a ajuns Kevin, îl sunasem deja pe Harry să văd dacă era la birou şi i-am spus studentului pe care îl angajasem să se ocupe de casă că îi las magazinul în grijă până la sosirea lui Jillian.

Kevin a intrat pe uşă, m-a privit şi mi-a zis:

— Văd că te plimbi încoace şi-ncolo. Asta înseamnă că te roade ceva. Care-i treaba?

— Am spart codul, am zis. M-am prins care-i treaba cu Lista. Hai să mergem, ne aşteaptă Harry.

Pe drum, i-am explicat lui Kevin teoria mea şi a izbucnit în râs.

— E chiar mai nebunesc decât mi-aş fi închipuit, îmi zise. Crezi că ai nimerit-o?

— Da, aşa cred. Pare că i-am dat de cap.

Priveliştea din biroul lui Harry dădea spre Portul Darling. Era o grămadă de sticlăraie. Majoritatea afacerilor sale erau centrate pe dezvoltarea imobiliară, invitând adesea diverşi investitori să i se alăture şi să pună capitalul la bătaie. Vinul era mai mult o pasiune de-a lui, dar desigur că era o pasiune de pe urma căreia voia să profite cu orice ocazie. Pentru Harry, asta era miza jocului: cine domina tabela de marcaj.

Ne-a poftit la el în birou şi a deschis o sticlă de vin alb, ascunzând privirii numele de pe etichetă, aşa că n-am putut vedea dacă era sau nu un nume cunoscut. Apoi, ne-a turnat câte un pahar şi s-a plantat în faţa noastră, cu palmele împreunate pe stomac, aşteptând.

Am luat o gură; chiar era gustos. Le-am zis:

— Lista e fonetică.

Mi-am dat seama că o nimerisem după zâmbetul şiret de pe chipul lui Harry.

M-am întors spre Kevin şi am luat lista de-acum boţită de la cât tot umblaserăm cu ea.

— Oricând o fi fost întocmită această listă, a scris-o cineva care nu vorbea franceza, dar care a trebuit să-i dicteze altcuiva denumirile de pe etichetele franţuzeşti. Prin urmare, le-a pronunţat aşa cum se citeau, cât de bine a putut respectivul, iar apoi cel care a întocmit lista le-a scris după ureche, tot după putinţa sa, în propria limbă, care în mod absolut evident nu era franceza. Apoi, când lista a fost retradusă recent, tot după puterile cuiva, au apărut aceste scrieri fonetice. Prin urmare, Château d'Yquem a devenit Ikem, care sună ca Ikea. Château Margaux a devenit Margot.

Kevin a parcurs coloana, citindu-le cu voce tare.

— Château Lafite din 1877, un Yquem din 1891…

A ridicat apoi privirea:

— Să ştii că ai dreptate. Harry, dacă John a nimerit-o, e o listă cu unele dintre cele mai bune vinuri din lume.

Ochii lui Harry aveau nişte sclipiri de încântare pură la gândul profitului ce îl aştepta după colţ.

— Vezi, ştiam eu că o să-ţi facă plăcere să-i dai de capăt, zise el. E adevărat. De fapt, mai mult de-atât, dacă vă vine să credeţi.

— Cum, mai e?

Şi-a mai turnat un pahar şi ne-a mai oferit şi nouă o rundă, însă am refuzat.

— Crama există, zise Harry. Se află în Georgia, un fost stat din Uniunea Sovietică, care se bucură acum de beneficiile generate de capitalism, de când a căzut Cortina de Fier cu zece ani în urmă. Cei de-acolo sunt mari fani ai investiţiilor internaţionale. Un prieten de-al meu, pe nume Neville, a achiziţionat recent acţiuni la o mină de aur în Georgia. În apropiere, se află un domeniu viticol deţinut de unul dintre noii amici ai lui Neville de la mină, şi i-a povestit despre colecţie. Mai mult, a şi făcut rost de traducerea registrului de la crama respectivă din limba georgiană, pe cât de bine putut, de unde şi lista noastră.

Harry a sorbit din vin şi s-a aplecat înspre noi pentru un efect dramatic.

— John, Kevin, acolo jos se află zeci de mii de sticle, şi toate sunt reale. Aţi

văzut și voi ce scrie acolo, unele sunt de pe la începutul anilor 1700.

— Cât de bine îl cunoşti pe tipul ăsta, Neville? am zis.

Harry a ridicat din umeri în stilu-i vioi.

— Am făcut unele mici afaceri împreună şi am fost amândoi patroni de domenii viticole în regiunea Hunter Valley. El m-a abordat să-mi zică de treaba asta.

— Zici că e-n industria minieră? am întrebat.

— Da. Aur, nichel, spuse Harry. La momentul actual, se mai ocupă şi de nişte prospecţiuni majore în Africa de Sud. Neville priveşte dincolo de creşterea economică în materie de resurse din Australia.

— Deci care-i rolul nostru în toată treaba asta? întrebă Kevin.

Harry ridică din umeri.

— Georgienii cer un milion de dolari americani pentru întreaga colecţie.

— Bani gheaţă? am întrebat mirat.

— Nu, răspunse Harry râzând. Din nefericire, de data aceasta dreptul internaţional impune ca întreaga afacere să se realizeze în mod corect şi onest. Cel puţin teoretic.

— De ce ne-ai contactat pe noi? am insistat. N-am aşa o sumă ascunsă prin sertare, Harry.

— Ştiu, dar avem nevoie de abilităţile voastre, spuse Harry. Atât tu, cât şi Kevin vă pricepeţi la vinurile franceze bune şi la cum să gestionaţi o cramă şi ştiam că o să apreciaţi anvergura acestei chestiuni. Trebuie ca cineva să verifice autenticitatea vinurilor şi să le împacheteze (nu să le ia de nenorocitul de gât, John), apoi să le transporte la o casă de licitaţii de la Londra sau de la New York. Toată treaba trebuie realizată corect şi bine. Ne-am gândit să formăm cu toţii un parteneriat şi să o ducem la capăt împreună.

Kevin se uita iar pe listă.

— Dacă e adevărat ce scrie aici, crama conține vin în valoare de peste un milion de dolari, spuse el. Cu mult peste. Poate luăm trei sau patru milioane pe el, dacă facem o vânzare decentă. Și asta doar așa, la prima vedere.

S-a uitat la mine.

— Cum aflăm dacă e pe bune?

Am rânjit:

— Vorbești cumva limba georgiană?

— Ei bine, probabil ar trebui să-i facem o vizită tipului ăstuia, Neville, înainte să ne scoatem pașapoartele de la naftalină, spuse Kevin. E în țară, Harry?

— Sigur că da. Are birou în oraș, în cartierul Circular Quay. Va trebui să-l includem și pe el în afacere dacă e să o facem. Oricum ar fi, ai nevoie de el ca să-ți facă legătura cu localnicii. După câte-am înțeles, sunt niște personaje interesante.

— Asta ce vrea să însemne? am întrebat.

— Mi-ai zis mereu că îți plac aventurile, John.

Eu și Kevin ne-am uitat unul la altul, iar el a dat doar din cap.

— O mină de aur, spuse el.

— O mină de vinuri de aur, am răspuns. Dacă măcar o părticică din lista asta corespunde realității, atunci s-ar putea să fie una dintre cele mai mari comori vinicole din lume.

— Să mergem în Georgia nu-i ca și cum am trage o fugă până în Terrey Hills, spuse el.

Harry își bea vinul cu sorbituri mici, lăsându-ne să ne rumegăm bine situația.

Apoi, s-a lăsat pe spate în scaun, a luat iar o gură din pahar și a zis:

— Frații lor, mai e ceva. Încă nu v-am zis cea mai bună parte.

Am tăcut amândoi. Ne captase pe deplin atenția.

— În regulă, am zis. Știu că-ți face plăcere situația, Harry, așa că o să-ți cânt în strună. Cum, oare, ar putea fi mai bine de-atât?

Harry spuse:

— Stați să vedeți cui i-au aparținut toate vinurile astea.

— Cui? întrebă Kevin.

Harry trase un zâmbet arogant care te enerva până-n măduva oaselor.

— N-aș putea să vă zic sub nicio formă. Trebuie să aflați de la Neville.

— Harry, e foarte distractiv să fac afaceri cu tine, dar poți de asemenea să fii un nesuferit și jumătate.

Râse vesel.

— Am s-o iau ca pe un compliment, John. Dar crede-mă: o să-mi mulțumiți mai încolo.

3

Vremea poveștilor cu Neville

A durat o săptămână până am stabilit întâlnirea, dar am reușit în sfârșit să ajungem într-unul dintre turnurile argintii care sclipesc în bătaia soarelui, situate în apropierea cartierului Circular Quay, acolo unde își au birourile cu vedere spre port și canapele de piele magnații din industria minieră.

Eu veneam de la o altă întrevedere din zona Northern Beaches, așa că pe Kevin l-a luat Harry cu mașina. Pe când așteptam liftul, iar Harry vorbea la telefon, l-am întrebat pe amicul meu cum fusese drumul până acolo. Kevin a tras un zâmbet slab.

— Am dus-o cam greu azi în Daimler-ul lui. Am ajuns aici și am făcut trei afurisite de ture de stradă, pentru că nu găseam loc de parcare. Când am văzut că o să întârziem, a intrat într-un final într-o parcare subterană, și m-a întrebat dacă nu facem pe din două cu plata tichetului, zise el. La orizont se întrevede o afacere care, chipurile, ne va aduce milioane de dolari, iar tipului cu mașina de sute de mii nu-i convine că trebuie să dea 20 de dolari pe parcare.

— Ei bine, nu putem zice că nu știm în ce ne băgăm, am zis.

Harry ni s-a alăturat și am urcat până sus, unde mocheta din hol era groasă, iar picturile cu peisajele australiene erau cu siguranță veritabile. Mi s-a părut că am zărit o pictură semnată de McCubbin mai încolo pe culoar, însă nu-mi puteam da seama de la distanță. Pe un ecran de televizor se derulau fără sonor imagini cu ceea ce păreau a fi niște filmulețe promoționale pentru diverse companii miniere. Kevin mi-a dat un ghiont și a ridicat din bărbie ca să-mi arate un filmuleț scurt de promovare a societății Alaniya Mining, cu niște cadre de tip clip turistic care înfățișau un oraș cu aspect vechi, râul care îl traversa, și care era descris în partea de jos a ecranului drept Tbilisi, aflat în Republica Georgia. Urmau obișnuitele imagini cu buldozere și camioane imense. Un tip la costum cu privire serioasă și cu barbă brunetă dădea mâna cu un bărbat mai tânăr, atent pieptănat, îmbrăcat și el într-un costum închis la culoare. Apoi, după o tranziție, a început un alt filmuleț, de această dată reclamă pentru compania minieră Siyabona. O hartă a lumii ne indica Africa de Sud.

Asistentul personal al lui Neville s-a ridicat, ne-a spus că Neville e gata să ne primească, a dat ocol mesei şi ne-a poftit într-un birou imens, cu geamuri din podea până la tavan ce-ţi permiteau să admiri priveliştea însorită care dădea înspre podul din portul Sydney, înspre Operă şi tocmai până spre golful Sydney Heads.

Numeroase întrevederi în scop de afaceri sunt nişte jocuri de putere într-un fel sau altul, însă n-am simţit că era nevoie să ne ascundem după deget. La prima vedere, Neville era cel care avea legături cu această colecţie misterioasă de vinuri din Georgia, însă evident că noi eram cei care aveau cunoştinţele şi expertiza necesare. Am zis doar „Frumoasă privelişte, domnilor”, apoi m-am aşezat la masă.

Kevin, fiind el aşa cum e, a aruncat în treacăt o privire la panorama de milioane de dolari, a ridicat din umeri şi a întors spatele uneia dintre cele mai frumoase privelişti din lume, imprimată pe mai toate vederile.

Harry ne-a prezentat lui Neville, bărbatul cu privirea serioasă care apăruse în filmuleţul de adineaori, care acum purta o cămaşă cu cravată. Avea părul şi barba puţin mai grizonante decât păreau în imaginile pe care le văzusem. Am dat mâna cu toţii.

Lângă el se afla o femeie înaltă cu părul de un roşcat intens, îmbrăcată într-un costum albastru închis foarte costisitor. Părea să aibă în jur de patruzeci de ani şi purta ochelari cu rame subţiri de metal. Neville ne-a prezentat-o drept Paula Stanford, având funcţie de conducere în cadrul echipei sale juridice personale. Când am dat mâna cu ea, am încercat să nu mă las distras de întrebarea „oare câţi angajaţi o fi având în echipa sa juridică personală, în raport cu cea care se ocupă de companie?”. Întreaga mea echipă juridică consta, de obicei, dintr-o singură persoană: eu.

Am luat cu toţii loc şi am trecut direct la subiect.

Neville începu prin a spune:

— Pe scurt, treaba stă cam aşa, domnilor: s-ar putea sau nu să ştiţi că, asemeni multor foste state sovietice, Republica Georgia urmăreşte cu entuziasm să se alăture restului lumii economice, de când s-a prăbuşit Uniunea Sovietică la începutul anilor 1990. Din punct de vedere minier, a reprezentat o oportunitate economică importantă, întrucât se ştie că în regiunea din jurul capitalei Tbilisi se

găsesc zăcăminte bogate de aur și alte minerale. Anterior, acolo își desfășurau activitatea minele conduse de stat, însă odată cu vâltoarea care a urmat după ce Georgia a devenit republică, am văzut ocazia să pătrundem și noi.

Neville ne-a explicat că, la momentul actual, înființase Alaniya Mining în parteneriat cu un om de afaceri georgian, pe nume George.

— George din Georgia, a fost primul lucru pe care l-a zis Kevin după plezanteriile inițiale.

— Știu, spuse Neville. Pare neverosimil, însă e chiar un nume comun acolo, la fel și numele său de familie, Aramhișvili, care e greu de pronunțat, însă îl întâlnești pretutindeni pe unde mergi, de la miniștri din guvern, oameni din mediul de afaceri și până la comercianți. De fapt, numele lui e Giorgi, însă atunci când face afaceri cu cei din Vest, cum e cazul cu noi, folosește numele George. Mă rog, se pare că George deține și domeniul viticol Georgia Number One Winery din Tbilisi.

A trebuit să mă forțez să nu îi arunc lui Kevin o privire, deși observam cu coada ochiului că se holba direct la mine. Giorgi, patronul Podgoriei Georgia Winery, aflată în Georgia. Eram destul de sigur că, dacă Neville ne zicea că omul ăsta mai avea și un câine, sigur îl chema George.

Neville a continuat:

— Astfel, cât am fost acolo pentru a semna înțelegerea cu mina, George mi-a zis că deține și acest domeniu viticol și caută un cumpărător pentru cramă, apoi mi-a povestit istoricul său și mi-a spus că e de părere că ar interesa pe cineva din Occident.

— De ce din Occident? întrebă Harry.

— Nu cred că cei din țară pot sau vor să scoată din buzunar o asemenea sumă, răspunse Neville. Vreau să zic, s-ar putea ca unii să fie în măsură s-o facă, pentru că lumea începe să se îmbogățească acolo după zece ani de întreprinderi nesocialiste, dar de ce să nu obții dolari americani dacă ai șansa asta? Așa gândesc ei. De asemenea, elementul-cheie al întregii vânzări este ca ei să poată să comercializeze vinurile în afara granițelor Georgiei, iar aici nu dețin cunoștințele necesare.

— Are sens ce zici, spuse Harry.

Neville se aplecă în față:

— Domnilor, am să trec la obiect: mi se pare că, să ai acces la o cramă în care se găsesc până la 50 000 de sticle de vin, de o astfel de origine remarcabilă, reprezintă o ocazie deosebită să…

— Scuze că te întrerup Neville, dar care e această origine despre care vorbeşti? am întrebat.

Mă privi surprins, şi am crezut că din cauză că îndrăznisem să-l întrerup, dar s-a uitat apoi la Kevin, la Paula și, în cele din urmă, la Harry.

— Nu le-ai zis despre originea vinului? îl întrebă.

— N-am vrut să-ți stric surpriza, spuse Harry.

— Nu ştiți de unde provine? ne întrebă Neville, având întipărită pe chip o expresie cu adevărat surprinsă. Nu știți despre istoricul colecției?

— Crede-mă, spuse Kevin. Suntem mai mult decât pregătiți să ne spună cineva în sfârşit.

— Uau, în regulă atunci. Am presupus că ştiaţi despre ce e vorba, zise. Ei bine, iată momentul când mă aştept ca această înțelegere să suscite interesul unor comercianți de vinuri, cum sunteți voi. Astfel, ca și cum nu era destul de incredibil să aveți la dispoziție zeci de mii de sticle de vinuri deosebite care datează dinainte de anii 1900, spre a le scoate la vânzare, ce mai ziceți de majorarea prețului dat fiind faptul că acestea i-au aparținut cândva unui bărbat pe nume Împăratul Nicolae Alexandrovici.

Am rumegat vestea preț de o clipă.

— Nicolae al II-lea. Ultimul Țar al Rusiei, am susținut eu.

— Exact, spuse Neville. Apoi, colecția a ajuns în posesia lui Iosif Stalin.

— Neville, spuse Kevin pe un ton plăcut. Dacă ești bun, povestește-ne, te rog, totul de la început.

Paula i-a înmânat discret lui Neville câteva foi, la care acesta s-a mai tot uitat cât a vorbit.

— Desigur, spuse. Uitați care e treaba: nu sunt expert în istoria Rusiei, însă am mai citit câte ceva și, de când am revenit de acolo, i-am rugat pe angajații mei să facă niște cercetări pe subiect. Iată cum mă gândesc eu că a decurs totul. Nicolae al II-lea era mare băutor. Conform materialelor scrise de diverși istorici, nu prea își îndeplinea îndatoririle de țar și se ajunsese în situația în care un vraci de la țară, despre care poate că ați auzit, pe nume Rasputin, a prins-o în mreje pe soția lui Nicolae, apoi pe țar însuși, și practic a ajuns să conducă întreaga țară din spatele cortinei, lucru care a mâniat populația Rusiei. În tot acest timp, se pare că Nicolae prefera să își petreacă timpul cu soldații și îi plăcea nespus să se îmbete. Există însemnări în jurnalul său, în care acesta scrie despre cum își dregea mahmurelile după o noapte de băut cu ofițerii și există evidențe în care apar prânzuri și dineuri oficiale, unde nu mai contenea consumul de vinuri care mai de care mai alese.

La palatele sale, acesta adunase o colecție serioasă de vinuri, printre care se numărau și unele dintre cele mai de soi vinuri franceze. Sper că voi puteți înțelege cam despre ce soiuri alese de vinuri este vorba mult mai bine decât pot eu să îmi închipui, date fiind cunoștințele mele limitate în materie. Rușii – sau cel puțin țarii de la Sankt Petersburg – par să fi fost fascinați de Franța pe-atunci, sentiment ce a durat până la mijlocul și sfârșitul anilor 1800, apoi până spre începutul secolului XX, iar Nicolae achiziționa vinuri într-un ritm covârșitor de la toate marile domenii viticole, în vreme ce el și restul anturajului său de aristocrați cumpărau și obiecte de artă și alte comori franceze, adesea înainte ca restul lumii măcar să realizeze că acestea erau valoroase.

Harry se tot agita pe scaun.

— De pildă, un aristocrat rus pe nume Şciukin, a adunat peste 270 de tablouri în a sa colecție, inclusiv unele semnate de Monet, Cézanne, Gauguin, Picasso și Van Gogh.

Neville a continuat:

— Problema era că Nicu al II-lea se pricepea mai bine să aleagă vinurile decât să deslușească toate sentimentele politice din Rusia, așa că se bucura de toate extravagațele conferite de rangul deținut atunci când s-a încheiat Primul Război

Mondial. Rasputin a fost ucis într-un mod violent, apoi Revoluția Rusă i-a bătut țarului la poartă în octombrie 1917. Probabil că știți povestea: cum au fost duși, el și familia, în pivniță și executați; știți voi, toată treaba cu Anastasia. Încă mai există semne de întrebare cu privire la anumite aspecte ale celor petrecute, însă nimeni nu pune la îndoială faptul că Nicolae a fost ucis de bolșevici, iar printre respectivele forțe care au decimat efectiv aristocrația s-a numărat și Iosif Stalin, proaspăt-sosit din Georgia, de la Tbilisi, unde i se dusese deja numele de tip destul de dur.

După Revoluție, toate domeniile și bunurile țarului și ale altor aristocrați exilați sau uciși au ajuns în proprietatea statului și, în timp, după moartea lui Lenin, statul a ajuns să fie condus de nimeni altul decât Stalin, care se pare că s-a delectat el însuși cu vinurile din vechea cramă a lui Nicolae, ba chiar a și contribuit mult la colecție. Apoi însă, a început cel de-al Doilea Război Mondial, și se pare că Stalin a început să fie îngrijorat că naziștii care tot câștigau teren ar putea invada Rusia, așa că a trimis multe dintre acele comori departe de Sankt Petersburg; astfel, a ascuns obiecte de artă și diverse bogății – da, inclusiv vinuri – prin toate colțurile țării.

Potrivit spuselor lui George, partenerul meu de afaceri care mi-a povestit puțin despre treaba asta, Stalin a împărțit colecția de vinuri în trei, iar o mare parte a trimis-o de la Ialta la Podgoria Massandra din Crimeea, acestea fiind domeniile viticole naționale oficiale. Nu știu unde a ajuns cealaltă parte a colecției, însă a trimis unele vinuri și în orașul său natal, Tbilisi, la o podgorie obscură unde să nu fie găsite, și unde se află și astăzi, după jumătate de secol.

Harry își împreunase palmele pe burtă și aștepta încântat reacții din partea noastră. Kevin luă o gură de apă. Eu am tras adânc aer în piept.

— E o poveste extraordinară din toate privințele, am zis, alegându-mi vorbele cu grijă. Câte sticle se presupune că sunt?

— Majoritatea fac parte din colecția lui Nicolae al II-lea, însă se pare că unele provin din colecția personală a lui Stalin, spuse Neville. Aparent, mai există o secțiune a listei pe care n-o avem încă și în care figurează vinurile alese personal de Stalin. George mi-a spus că, inițial, cuprindea 200 000 de sticle, însă când au cedat rafturile, unele au dispărut, iar acum se estimează că au rămas undeva între 30 000 și 50 000 de sticle.

— Chiar așa? am spus, încercând din răsputeri să elimin orice notă de scepticism din voce. Aproape 50 000 de sticle din cele mai de soi vinuri din lume zac uitate în străfundurile pământului, pe un domeniu viticol obscur? Asta după ce au trecut prin mâinile țarului sau au fost alese de însuși Stalin? Pur și simplu totul sună prea tras de păr. Îți închipui că avem nevoie de dovezi concrete că există aceste vinuri, ca să luăm totul în serios.

Neville mi-a zâmbit:

— Am poze, spuse. Am uitat cumva să menționez că George m-a dus acolo jos ca să arunc o privire?

Am scăpat un hohot de râs. Tipul ăsta era un adevărat expert în jocurile de putere purtate în sălile de ședințe și se distra pe seama ignoranței noastre și a faptului că avea ași ascunși în mânecă. La semnalul său, Paula, avocata, i-a întins un plic. Nu prea scosese vreun cuvânt cât durase întâlnirea noastră, însă eram convins că avea motive întemeiate să se afle alături de noi. Neville a luat plicul și a scos câteva fotografii, pe care le-a împrăștiat pe masă, astfel încât eu și Kevin să le putem analiza. Harry s-a uitat superficial la ele, fapt ce m-a făcut să cred că le văzuse deja.

Pozele erau de o calitate foarte proastă, făcute cu un bliț din acela obișnuit, prea puternic pentru un spațiu întunecat, cavernos și adânc, însă puteai deslușI ceea ce părea a fi un rând nesfârșit de gâturi de sticle aliniate una după alta, până ce dispăreau în întuneric. Se mai vedeau și nenumărate pânze de păianjen. Ne-a mai arătat niște poze cu rafturi distruse, cu sticlă spartă pe jos, și m-am cutremurat gândindu-mă la cele irosite dacă întreaga poveste era adevărată.

— George zice că nu știe multe despre vinuri, însă e de părere că unele sunt destul de valoroase, spuse Neville. Se vede unde au cedat rafturile; majoritatea au ruginit. Trebuia să fi menționat asta: în cramă e și multă umezeală. Vreau să spun, chiar e ud înăuntru. Majoritatea sticlelor pe care le-am văzut nu mai aveau etichetele pe ele.

— Minunat. Vinuri vechi de sute de ani, fără etichete, spuse Kevin.

— Mamă, asta chiar că îngreunează treaba, am completat.

— Asta înseamnă că nu vă implicați? întrebă Neville.

— Ei bine, nu, însă nu e ideal, am spus. Există modalităţi prin care îţi poţi da seama dacă un vin este ceea ce se vrea a fi, chiar şi fără etichetă. Nu e o condiţie supremă, însă va trebui să fii în măsură să o dovedeşti cu adevărat prin alte moduri ca să poţi vinde vinurile respective. Dopurile, respectiv foliile care le acoperă şi care au imprimată emblema château-ului respectiv, pot fi la fel de importante.

— Mai e şi altceva ce ar trebui să ştim? întrebă Kevin. Toate sunt vinuri franceze?

— Din câte am înţeles, dintre sticlele rămase, cam 20 000 sunt vinuri georgiene vechi, spuse Neville. Nu cunosc denumirile, însă s-ar putea ca voi să le ştiţi. Mie mi s-au părut veritabile toate. Ce părere aveţi?

4

Frăția Vinului

Ce părere am? Măiculiță! Deşi încercam să menţin o expresie facială neutră în timp ce discutam, îmi plesnea capul la gândul nenumăratelor scenarii şi posibilităţi.

Romanticul din mine voia să alerge până acasă cu picioarele pe după cap şi să-şi facă bagajele. Ideea că aş putea descoperi unele dintre cele mai de seamă vinuri franceze din anii 1800 într-o cramă din străinătate deja îmi suscitase simţul de aventurier. Asta chiar dacă, după câte se părea, unele nici nu aveau etichete.

Acum că ştiam de unde se presupune că proveneau sticlele, de legătura cu Nicolae al II-lea, cu Stalin şi cu posibila invazie nazistă, totul părea a fi prea incredibil ca să fie adevărat. Trebuia neapărat să aflu cum stătea treaba. Astfel de vinuri din acea perioadă şi cu asemenea origini sunt atât de departe chiar şi de cele mai îndrăzneţe visuri ale unui iubitor umil de vinuri şi comerciant din Australia – de fapt, asta e valabil în cazul oricui –, aşa că nici nu puteam cuprinde cu mintea că ar putea exista o asemenea colecţie. Dacă era adevărat, atunci scoaterea acelor vinuri la iveală şi vânzarea lor ar fi reprezentat un eveniment marcant pentru industria vitivinicolă de la nivel global, iar eu mă trezisem cumva chiar în toiul acestei oportunităţi.

Aventurierul din mine era surescitat însă, din nefericire, viaţa îţi permite rareori să te comporţi atât de nechibzuit.

Întâi de toate, trebuia să discutăm despre încheierea unei înţelegeri.

Am demarat eu discuţia şi-am spus:

— Neville, e o poveste fascinantă şi o propunere intrigantă din cale-afară. Cred că Kevin îmi va da dreptate când spun că, pentru a afla dacă e pe bune totul, va trebui să stabilim cu exactitate ce se regăseşte în colecţie, dacă vinurile sunt ceea ce susţine lista că ar fi, dar şi să vedem dacă vinul este sau nu într-o stare suficient de bună pentru a fi vândut.

— Absolut, spuse Kevin.

— Și nu văd altă modalitate de a face asta decât dacă ne deplasăm chiar noi doi acolo ca să ne ocupăm personal. Dacă ar fi să mergem, va trebui să stăm mai multe zile pentru a inspecta rezervele, mai ales sticlele cele mai valoroase. Ar trebui să încercăm să ne folosim de lista de care dispunem sau să obținem o listă extinsă în prealabil, pentru a identifica, să zic, vreo 6 000 dintre cele mai vechi și mai rare vinuri, preponderent cele franceze. Dacă putem face acest lucru, atunci am fi în măsură să realizăm un inventar precis al acestora, dar și al multor alte vinuri de acolo, în funcție de cât timp vom avea la dispoziție. După părerea mea, acesta ar fi un prim pas esențial. Întrebarea e: vrei să ne însoțești?

Neville mi-a zâmbit cu acea căldură tipică a oamenilor de afaceri.

— Am puțin cam multă treabă ca să irosesc două zile târâindu-mă printr-o cramă plină de praf, John. De aceea speram că vei fi interesat.

Oare vorbele sale ascundeau și vreo insultă? Adică voia să spună că timpul său era mai prețios decât al meu? N-aș prea fi crezut. Poate că doar afirma faptul că e o persoană ocupată? N-am dat atenție și am spus:

— Ei bine, e posibil să nu fie nevoie de prezența ta atâta timp cât putem avea acces la vinuri, și e clar că tu îi cunoști pe cei care ne pot ajuta.

— Așa cred, spuse. Cu tot respectul, trebuie să mergeți amândoi?

Se uită la Kevin.

— Care e contribuția dumneavoastră mai exact, domnule Hopko?

— Nimic mai mult decât aspectul meu chipeș și zâmbetul cuceritor, zise Kevin pe un ton mucalit.

Paula se foi în scaun. Pe chipul lui Harry se citea o expresie profund amuzată, care bănuiesc că era obișnuită în astfel de situații, când lumea discuta la rece despre afaceri.

— Neville, am zis. Nu putem face asta fără Kevin. El este, probabil, cel mai mare expert în materie de evaluare și vânzare de vinuri rare învechite din Australia. Are legături cu diverse persoane din Regatul Unit și din Europa care s-ar putea dovedi vitale, asta dacă vinurile sunt îndeajuns de bune pentru a fi vândute. Mai presus de toate, asemenea unei nevăstuici, se pricepe să adulmece

vinurile rare și să-și dea seama dacă o cramă ori o vânzare miroase sau nu a bine.

Neville zâmbi, încuviință și spuse:

— În regulă, ce-i drept e drept, dar mai rămâne o întrebare. Atunci pentru ce mai avem nevoie de tine, John?

— Neville, i-am răspuns, afișând un zâmbet plăcut. N-am venit aici să mă joc. Presupun că sunt aici pentru că Harry știe că sunt singurul comerciant de vinuri din întreaga țară îndeajuns de nebun ca măcar să se gândească să zboare de cealaltă parte a lumii ca să scotocească printr-o cramă de legendă, care s-ar putea sau nu să le fi aparținut acestor doi bărbați ce se numără printre cei mai faimoși din istoria Rusiei. Această rezervă de vin pare a fi cu adevărat incredibilă, iar tu trebuie să decizi dacă vrei sau nu să afli dacă e pe bune. Eu și Kevin putem face asta pentru tine. Înțeleg farmecul originii vinului și latura aventuroasă, însă amândoi ne aflăm aici pentru aspectele financiare. Dacă vrei să lucrezi cu noi, foarte bine, atunci hai să analizăm această propunere. În caz contrar, mi-a făcut plăcere să te cunosc, mă întorc la cramele mele din Double Bay și la afacerea proprie.

Neville s-a uitat la mine, la Kevin și, în cele din urmă, la Harry.

— Da, în regulă, îi spuse lui Harry. S-ar putea să meargă treaba.

Îl citisem bine pe Neville. Era unul dintre acei oameni care trebuie să te împungă în piept ca să vadă dacă răspunzi cu aceeași monedă sau dacă adopți poziția fatală. Acum că depășiserăm momentul, se simțea cum revine căldura în încăpere.

Asta cu excepția locului pe care stătea Kevin. Chipul său era o mască inertă. Aproape că am izbucnit în râs.

Neville spuse:

— Uitați. Scuze că am fost un pic cam nesuferit, însă trebuia să văd cum reacționați atunci când cineva încearcă să șteargă pe jos cu voi, asta înainte să am încredere că ați putea face față negocierilor cu georgienii.

— Sună ca și cum ar fi niște personaje interesante, am zis.

— De fapt, chiar așa e, confirmă Neville. Ei bine, George e așa, la fel și unii dintre partenerii săi. Sunt simpatici și probabil că o să vă placă mult de ei, însă trebuie să fiți cu ochii în patru. Dacă eu nu pot fi de față, am vrut să mă asigur că vă descurcați singuri.

— Bun, atunci dacă am trecut proba, ce urmează?

Tonul lui Kevin era prietenos și amabil.

Desigur că Harry ne-o luase deja înainte tuturor.

— Iată ce propun, spuse el. Neville are niște cunoștințe pe plan local și poate realiza demersurile necesare. Voi doi aveți cunoștințele și abilitățile necesare pentru a stabili dacă această cramă e sau nu autentică, dacă vinurile sunt veritabile, precum și care ar putea fi prețurile potențiale de vânzare. Eu sunt cel care a pus la cale toată afacerea, așa că voi fi persoana de contact din Australia, în vreme ce voi vă veți afla dincolo de hotare.

— Vom încheia un parteneriat? întrebă Kevin.

Într-un final, Paula interveni în discuție:

— Ceea ce Neville și Harry sugerează este o parte directă de 25% pentru fiecare dintre cei patru parteneri, spuse aceasta. În cazul în care considerați că respectiva cramă este îndeajuns de valoroasă pentru a merita să o achiziționați, toți cei patru parteneri vor conveni să pună o parte din propria cotă de un milion de dolari americani, precum și să acopere orice eventuale costuri de expediere a vinului din Georgia sau alte cheltuieli conexe. Ulterior, profiturile vor fi împărțite în mod egal.

Eu și Kevin ne-am uitat unul la altul cu subînțeles. Părea rezonabil și, împreună, urma să deținem 50% din parteneriat.

— Cum rămâne cu toate cheltuielile de deplasare în Georgia în vederea încercărilor de a verifica autenticitatea vinurilor? am întrebat eu.

Paula spuse:

— Raționamentul lui Neville este acela că, prin formarea acestui parteneriat inițial, toate demersurile trebuie realizate în mod corespunzător. Eu voi întocmi

actele necesare pentru formarea unui parteneriat între cele patru părți, apoi fiecare partener va investi o sumă suficientă pentru achitarea biletelor voastre de avion și a cheltuielilor de cazare, precum și pentru orice altceva veți avea nevoie în vederea finalizării acestei etape de cercetare.

Neville și Harry nu scoteau o vorbă, lăsând-o pe avocată să se ocupe de chestiunile ce țineau de afaceri.

— Totul depinde de asta, nu? am zis. Adică dacă vinurile sunt sau nu veritabile.

Am tendința să fiu destul de direct atunci când interacționez cu persoanele din mediul de afaceri, așa că mi-am îndreptat atenția de la avocată, m-am uitat fix în ochii lui Neville și l-am întrebat pe șleau:

— În regulă, Neville. Dacă e să mergem mai departe cu propunerea ta, am și eu o întrebare. Cât de serios ești în ceea ce privește aceste demersuri?

Îmi zâmbi.

— Destul de serios încât să investesc bani, spuse.

Asta era tot ceea ce aveam nevoie să aud din partea unui afacerist de nivelul său.

— Kevin? am întrebat.

— Revin cu un răspuns, spuse pe un ton rezervat. Vreau să cântăresc lucrurile.

În regulă, deci Kevin încă era iritat de faptul că Neville ne ceruse să ne justificăm existența.

Am încuviințat și am zis:

— Da, sunt de acord. Avem nevoie de câteva zile să cugetăm. Este vorba despre o îndatorire și un angajament importante, așa că trebuie să ne hotărâm dacă merită sau nu.

Expresia amuzată și arogantă întipărită pe chipul lui Harry dispăru pentru prima dată de când începuse întrevederea.

— Dacă merită sau nu?! spuse. Vorbim despre colecția personală de vinuri a lui

Stalin!

— Chipurile, completă Kevin.

— Zace acolo de pe vremea celui de-al Doilea Război Mondial, am spus eu. Nu e capăt de lume dacă mai aşteptăm câteva zile, timp în care ne decidem dacă ne implicăm sau nu.

SANKT PETERSBURG ÎN PERIOADA SA DE GLORIE

Dacă aș fi putut călători în timp, mi-ar plăcea să vizitez Sankt Petersburg prin anul 1895.

Poate chiar mai devreme de-atât, cam la vreo 50 de ani după înființarea orașului la începutul anilor 1700 de către țarul Petru cel Mare, care a creat burgul drept cale de pătrundere spre Europa.

Petru a câștigat terenul mlăștinos care urma să devină Sankt Petersburg în urma unei victorii obținute în războiul îndelungat împotriva Suediei. Odată ce a decis că acolo va pune bazele unei noi capitale a Rusiei, a recrutat mii și mii de constructori și i-a pus la muncă în condiții atât de aspre, încât mulți au murit, și a angajat arhitecți germani și olandezi care să se ocupe de forma clădirilor din noul oraș. Ba chiar a și dispus ca viitorii locuitori, cum ar fi administratori din întreaga țară, să se mute acolo pentru ca orașul să capete numaidecât o populație.

Impresionat fiind de Veneția, Petru a dat ordin ca Sankt Petersburg să fie un oraș brăzdat de canale, fapt ce a necesitat modificări majore ale deltei râului Neva, de asemenea dorind ca transportul prin oraș să se realizeze cu bărcile, deși climatul nordic nu era la fel de propice pentru plimbările cu gondola. Țarul era un admirator al Palatului de la Versailles, astfel că a pus să fie clădite mai multe palate fastuoase prin oraș, inclusiv Palatul de Iarnă și Marele Palat Peterhof. Sankt Petersburg s-a diferențiat rapid de Moscova.

În anii 1740, Împărăteasa Elisabeta îi urmase la tron pătimașului Petru, Sankt Petersburg începea să prindă contur, iar numeroși ruși alegeau acum să trăiască acolo, pe când europenii dădeau și ei năvală în oraș. Arhitecții italieni au construit palate impunătoare, iar spuma muzicienilor, artiștilor și a altor artizani europeni a dat năvală la Curtea împărătesei.

Visul lui Petru a fost ca orașul să fie o fereastră luminată, culturală și deschisă către Occident, care să reprezinte o punte cu Europa și, în mod remarcabil, asta s-a și întâmplat. Timp de două veacuri.

De fapt, mai mult ca sigur mi-aș configura mașina timpului să mă transporte în secolul al XIX-lea, în perioada de după Războaiele napoleoniene, când avea loc o revoluție culturală în întreaga Europă, iar Sankt Petersburg își croia drum și devenea unul dintre cele mai importante orașe culturale, prospere și pline de diversitate din lume. La acea vreme, Sankt Petersburg era căminul oamenilor de știință, al scriitorilor, al intelectualilor și al minților creative și deborda de cultură.

În perioada de glorie a orașului, era la fel de normal să auzi lumea vorbind în franceză pe stradă, pe cât era să auzi limba rusă, iar împărații și împărătesele nu se sfiau să-și satisfacă poftele după finețuri europene. De fapt, aristocrații ruși îi sponsorizau cu entuziasm pe unii dintre cei mai mari pictori francezi, asta înainte ca restul Europei să intre în rând cu ei, iar țarul Nicolae al II-lea era renumit pentru dragostea ce o purta vinurilor franceze. Doar cele mai alese băuturi îi erau acestuia pe plac.

Cred că mulți ar califica Revoluția Rusă din 1917 drept sfârșitul măreției orașului Sankt Petersburg. Forțele revoluționare acționau în oraș de zeci de ani și fuseseră de asemenea responsabile de asasinarea unui țar, și anume Alexandru al II-lea, în 1881, iar odată ce Partidul Comunist al lui Lenin a preluat conducerea, excesele orașului și pasiunea pentru lucrurile fine din Europa și-au primit sentința.

În urma revoluției, milioane de oameni au părăsit Sankt Petersburg, iar după izbucnirea Primului Război Mondial, orașul a fost botezat Petrograd, întrucât s-a considerat că denumirea Sankt Petersburg suna prea germanică. La trei zile de la moartea lui Lenin, orașul a primit un nume nou și a devenit Leningrad, iar Marea Epurare a lui Stalin a îndepărtat și ultimele rămășițe ale culturii și stilului de viață european de pe străzile orașului.

5

should i stay or should i go now?

Spre nemulţumirea lui Harry, n-am luat pe loc o decizie cu privire la cum urma să procedăm mai departe. Eu şi Kevin eram cei care urmam să facem înconjurul lumii în căutarea acestui El Dorado reprezentat de colecţia de vinuri a lui Stalin. Trebuia să ne decidem dacă profitul obţinut urma să merite eventualele eforturi depuse. La rândul său, Kevin trebuia să se hotărască dacă îl putea ierta pe Neville pentru ceea ce numise „prima mea probă de preselecţie din gimnaziu încoace, când un antrenor m-a pus să dau test de patinaj şi driblare cu pucul la ora de hochei pe gheaţă”.

— Uite, n-a fost aşa rău, i-am zis eu. Pare a fi un tip de treabă. Întreaga afacere se poate dovedi a fi importantă. A vrut doar să se asigure că nu cedăm sub presiune la masa de negocieri.

Am convenit ca, în timp ce noi luam o decizie, Paula urma să înceapă să întocmească actele, iar Neville şi Harry urmau să facă rost de datele de contact ale persoanelor relevante din Tbilisi, astfel încât lucrurile să evolueze rapid în cazul în care acceptam propunerea.

— Sper că veţi decide să ne fiţi parteneri, a spus Neville la sfârşitul întrevederii, pe când ne conducea la uşă. După câte v-aţi dat seama probabil, la zece ani de la căderea Cortinei de Fier, Georgia e ca Vestul Sălbatic. Cu siguranţă nu te plictiseşti acolo. De fapt, e un loc destul de neobişnuit în care să încerci să faci afaceri. Dacă vă hotărâţi să plecaţi, sfatul meu e să vă daţi la fund cât staţi acolo. Sunt multe persoane care au numai dolari în cap, poartă arme la şold şi au prins gustul luxului din Occident.

Asta nu suna atât de diferit faţă de unii clienţi cu care făcusem afaceri de-a lungul anilor, aşa că m-am relaxat, am decis să mă informez, am aşteptat datele de contact ale celor de la Tbilisi şi am continuat să-mi văd de treabă. Eram ocupat cu pregătirile pentru unul dintre evenimentele mele obişnuite de seară, când eliberam magazinul şi îl transformam într-o serie de posturi de degustare, unde veneau clienţi pentru a încerca unele vinuri cu adevărat spectaculoase ce proveneau de prin toate colţurile lumii, dar şi ca să afle mai multe despre respectivele băuturi. Desigur că seara se încheia cu vânzări frumoase ale

vinurilor superbe pe care le puneam la dispoziție. Organizam astfel de evenimente cam o dată la câteva luni, când aveam o selecție destul de bună ca să le justifice.

Primii clienți au început să sosească la ora 19, însă unii urmau să fie dezamăgiți. Felul în care gândisem evenimentul era ca cei care ne treceau pragul să o ia la stânga de cum intrau și să încerce un vin de calitate medie, apoi să meargă la următorul post de degustare și să încerce unul puțin mai bun sau mai complex și tot așa, să mai testeze încă vreo zece vinuri, și să încheie cu cel mai spectaculos vin. Adesea, acesta era Château d'Yquem, întrucât era posibil să fie singura șansă pentru iubitorii de vin din Sydney să deguste acest vin, asta fără să cheltuie sute de dolari pe o jumătate de sticlă. Însă clienții isteți, care mai participaseră la astfel de evenimente, cunoșteau de-acum sistemul, așa că de cum intrau pe ușă se duceau țintă la dreapta, către masa unde se aflau cele mai bune vinuri. Însă aici îi aștepta o mare dezamăgire, căci Kevin era cel care turna acele vinuri în pahare. Astfel, respectivii care nu respectau ordinea erau invitați, pe tonul politicos pentru care sunt renumiți canadienii, să înceapă de la prima masă și să avanseze treptat, împreună cu restul participanților.

Odată evenimentul încheiat, și după ce strângeam prin magazin, eu și Kevin împărțeam ceea ce rămăsese într-o sticlă de Yquem care fusese vedeta serii. De când avuseserăm întrevederea cu Neville, se pare că Kevin ajunsese pur și simplu să trăiască non-stop într-o bibliotecă din Sydney pentru că, peste noapte, ajunsese ca prin minune să fie o autoritate în materie de istorie rusă. Eu însumi știam câte ceva despre asta, căci mă interesase subiectul în tinerețe, din cauza întâmplărilor prin care trecusem.

Familia mea locuise în Italia timp de un an, pe când aveam 11 ani; de fapt și de drept, îmi petrecusem o parte din timp la un internat cu predare în limba engleză, împreună cu fratele și surorile mele, însă am fost suficient de expus la stilul de viață european ca să îmi schimb părerea de puști australian cum că sportul, surf-ul și prietenii erau cele mai importante lucruri pe lume. Chiar și pentru un preadolescent care a locuit în Alassio timp de un an și a mers în excursii cu familia prin țară și prin Europa, era greu să nu absorbi cultura, măcar prin osmoză, doar datorită faptului că trăiai acolo. Apoi, când aveam 16 ani, mama s-a recăsătorit cu un bărbat pe nume Jerry Kucera, un cehoslovac care, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, scăpase de la moarte sigură din ghearele naziștilor, trecând granița cu schiurile. Era o poveste destul de dramatică și de incitantă pentru un adolescent australian, iar mai apoi, doi ani mai târziu, am și

mers în Cehoslovacia pentru a-i cunoaşte pe fratele lui Jerry şi familia sa extinsă. Întâmplarea face că am ajuns acolo aproape imediat după revolta lui Dubček, eveniment care, astăzi, este cunoscut drept Primăvara de la Praga, când Uniunea Sovietică a înăbuşit tentativele cehilor de a le conferi cetăţenilor mai multe drepturi decât cele acordate de conducerea comunistă. Perioada de tulburări civice care a durat opt luni fusese deja înăbușită până ce am ajuns noi în țară însă, pe durata şederii noastre, încă au mai fost tancuri ruse în Piaţa Venceslau.

Fusesem fascinat de acea parte a lumii încă de pe-atunci, aşa că aveam un oarecare interes faţă de subiect şi deţineam cunoştinţe despre domnia lui Stalin, însă nu cunoşteam la fel de multe despre Nicolae al II-lea.

Din fericire, Kevin îşi făcuse temele.

— Mi se pare aproape suspect faptul că mi s-a confirmat tot ceea ce am aflat în urma întâlnirii, mi-a spus cu acea inflexiune a vocii tipic canadiană. După câte-mi dau seama, tot ceea ce a menţionat Neville în chip de anecdotă e corect. De pildă, Iosif Stalin chiar era originar din Georgia. Se pare că nu-i prea plăcea să vorbească despre asta pentru că era de părere că cetăţenii ar trebui să se identifice cu naţiunea din care provin şi nu cu oraşele lor natale, ceea ce se mulează perfect pe ideea că, dacă urmărea îndeaproape începutul celui de-al Doilea Război Mondial şi era îngrijorat de înaintarea naziştilor, a hotărât să înceapă să-şi ascundă bunurile de preţ, cum ar fi colecţia de vinuri, le-ar fi trimis într-un loc pe care el însuşi îl cunoştea bine, însă care nu le-ar fi trecut imediat prin cap jefuitorilor sau oficialităţilor să-l scotocească.

Am luat o gură din pahar.

— Prin urmare, niciun element din lecţia de istorie nu ne dă răspunsul la marea întrebare: mergem sau nu mai departe?

— Am parcurs iar lista de la Harry cu vinurile care se presupune că ar fi în cramă, zise el. Dacă se dovedeşte a fi pe bune, şi atenţie aici când spun DACĂ, valorează o grămadă de bani.

— Dacă acolo se află atât colecţia personală a lui Stalin, cât şi colecţia cuprinzătoare a ţarului, atunci va avea priză mare la public, am zis eu. Neville a spus că mai era o listă separată în care figurează vinurile din colecţia personală a lui Stalin. Doar acest fapt în sine ar fi extrem de important, asta până să ajungem la vinurile clasice cu adevărat învechite şi rare. Vreau să spun, cât valorează

faptul că „provin” de la Stalin? Cu siguranță vorbim despre o avere, chiar și pentru cei pe care nu-i interesează vinul, mai ales rușii.

— Dacă putem scoate sticlele din Georgia, să le transportăm la o casă de licitații importantă, zise Kevin.

— Și dacă le putem dovedi fără urmă de îndoială proveniența, precum și că sunt autentice, am mai adăugat eu.

— Mai ales având în vedere faptul că ar urma să ajungem la Sotheby’s sau oriunde o fi cu, să zic, 30 000 de sticle umede de vin, care n-au nici etichete.

Am mai luat câteva guri de vin.

— Și asta presupunând că ne mulțumim să fim parteneri cu Harry și cu Neville, cu tacticile sale dure de doi lei, spuse Kevin.

— Hai, las-o baltă, am spus, făcând un gest cu mâna. E în regulă tipul. Lucrează în industria minieră, poate că așa merg treburile în domeniu. Ai fost tu terfelit mai mult de-atât la vremea ta, de regulă de către mine.

— E adevărat, dar mă servești cu vin bun ulterior, așa cum se întâmplă acum, apoi facem bani frumoși împreună.

— Ei bine, ăsta e planul și pentru Georgia, nu?

O vreme, am continuat să sorbim din pahare, cugetând.

— E nebunească toată treaba, spuse Kevin în cele din urmă. Adică, ești conștient de asta, nu? Complet nebunească.

— Așa-i! Dar închipuie-ți dacă întreaga colecție este cu adevărat autentică! am zis. Știi și tu care e relația mea cu vinul, Kevin. Îl consider o entitate organică, în carne și oase. Evoluează, se dezvoltă și se schimbă odată cu trecerea timpului, mai ales când scoți dopul.

M-am ridicat de pe scaun și am început să mă plimb prin încăpere:

— Se plimbă încoace și-ncolo, declară Kevin. Știi că e groasă treaba atunci când Johnny începe să dea ocol încăperii.

— Închipuie-ți dacă vinurile astea sunt veritabile, am spus eu. Probabil că se aflau în cramă chiar în momentul când Nicolae al II-lea și familia sa au fost executați. Au fost martore la ascensiunea lui Stalin și la căderea Cortinei de Fier. Au trăit nenumărate momente istorice! Au fost martore la toate cele petrecute în Europa în decursul secolului XX și la mai mult de-atât și au zăcut acolo jos, pline de viață, în crama lor confortabilă. Cum să nu mergem să vedem dacă există?

— Uite care-i treaba, mă cunoști doar, spuse Kevin. Îmi place să rumeg toate aceste gânduri, sincer îți spun. Din punct de vedere intelectual, chiar îmi face plăcere toată vorbăraia asta despre istorie. Însă, în fond și la urma urmei, pentru mine, o sticlă de vin reprezintă marfă. Mă interesează mai mult cât putem lua la licitație pe sticlele acelea încărcate de istorie de care ești tu atât de încântat. Cred că e vorba de o grămadă de bani.

— Cât valorează o sticlă de Yquem din 1847? am întrebat, fluturând ușor înspre el paharul aproape gol în care aveam un Yquem mult mai tânăr. Unul dintre cele mai alese vinuri făcute vreodată și unul dintre cele mai rare pe deasupra. Conform listei, crama conține trei astfel de sticle. Trei! Cât valorează fiecare? Dacă mai pui și istoria din spatele lor și faptul că s-ar putea ca însuși Stalin sau Nicolae al II-lea să le fi ținut în mână… atunci cât valorează în aceste condiții?

Kevin spuse:

— În 1985 cât a luat casa de licitații Christie’s pe acel Lafite despre care se susținea că ar fi fost deținut de Thomas Jefferson?

— 157 000 de dolari americani, am răspuns automat. Ne minunaserăm cu toții de prețul de vânzare. În continuare se numără printre cele mai costisitoare sticle de vin vândute vreodată.

— Iar originea acelor sticle era îndoielnică, dacă nu mă-nșel, spuse el.

Am încuviințat.

— Chipurile, au fost găsite într-un zid de cărămidă, la Paris. Proprietarul, un tip plin de aere care susținea că e vreun duce olandez sau ceva de genul ăsta, n-a vrut să spună cu exactitate unde le-a găsit, așa că nimeni nu a putut face verificări. (De fapt, sticlele despre care se spune că i-ar fi aparținut lui Thomas Jefferson au făcut obiectul mai multor anchete, efectuate îndeosebi de

industriaşul american Bill Koch. La mai mult de două decenii, s-a dovedit că erau false.)

— Deci am putea şi noi să picăm într-o situaţie asemănătoare, zise Kevin.

— La o asemenea valoare?

— Da, dar şi multe priviri îndreptate asupra noastră de la nivel înalt de la început până la sfârşit.

I-am spus:

— Nu ştim prea multe nici despre localnicul ăsta cu care e în cârdăşie Neville. Giorgi sau George. Deţine şi o mină de aur şi domeniul viticol? E decizia lui să vândă sau mai are şi alţi parteneri cu care va trebui să ne confruntăm? M-a îngrijorat puţin comentariul lui Neville cum că George spusese că nu ştia mare lucru despre vinuri, însă credea că s-ar putea ca unele sticle să fie valoroase. Mi-a părut nesincer, de parcă e o cacealma. Dacă tocmai îi povestise lui Neville toată istoria cu ţarul şi cu Stalin şi despre cum deţinuseră aceştia colecţia de vinuri, atunci n-are cum să nu ştie că sunt valoroase.

— Presupun că toate astea fac parte din joc, adăugă Kevin. Poate că încerca să afle dacă Neville însuşi e cunoscător de vinuri? Ori poate că georgienii chiar nu ştiu cât ar valora pe piaţa liberă?

— Se prea poate. Ori poate că o fi cea mai mare înşelătorie cu vinuri din toate câte au fost, am spus.

— Ei bine, avem telefoane şi adrese de e-mail, nu-i aşa? zise Kevin. Putem lua legătura cu George ca să îi adresăm câteva întrebări, să încercăm să vedem cam cum stau lucrurile, asta înainte de a ne angaja să urcăm în avion.

— Ori am putea pur şi simplu să mergem să vedem cu ochii noştri, zise aventurierul din mine, ieşind la iveală.

Kevin închină paharul şi spuse:

— Sună ca o escapadă pe cinste!

A doua zi, i-am sunat pe Neville şi pe Harry şi le-am spus că ne băgăm.

NICOLAE AL II-LEA, ULTIMUL ȚAR AL RUSIEI

Acum că ne hotărâserăm să plecăm, mi-am alocat timp să mă informez cu privire la Nicolae al II-lea, ultimul țar al Rusiei, care a avut o soartă atât de tragică.

Era greu să nu fii curios să afli mai multe despre cel care, după toate aparențele, cumpărase zeci de mii de sticle din cele mai alese vinuri franceze. Mai ales că poporul său era pe punctul de a se revolta împotriva lui și a aristocrației, pentru ceea ce Lenin și adepții săi considerau a fi un trai plin de excese. Oare Nicolae chiar fusese atât de rupt de realitate, încât pusese să i se achiziționeze și mai mult vin, în loc să simtă revoluția sângeroasă pe care i-o pregăteau bolșevicii?

Se pare că așa a stat treaba.

Nicolae era fiul cel mare al lui Alexandru al III-lea și s-a născut în apropiere de Sankt Petersburg, în 1868. A ajuns țar în 1894, în pofida faptului că i s-a destăinuit unui prieten în repetate rânduri, spunând: „Nu sunt pregătit să devin țar. N-am vrut niciodată să fac asta. Nu știu nimic despre cum se conduce o țară”.

Cu siguranță n-a pornit-o cu dreptul, iar lucrurile au mers și mai rău la ceremonia de încoronare. Nu doar că s-a lăsat cam dus de val și a pus ca, în perioada premergătoare evenimentului, să fie prezenți 85 000 de membri ai personalului militar și un cor de 1 200 de persoane care să-i cânte soției sale, viitoarea Împărătească Alexandra. Din nefericire, în ziua respectivă, se spune că zeci de oameni au fost călcați în picioare de mulțime, în vreme ce Nicolae și Alexandra zâmbeau veseli și le făceau cu mâna, fără a fi conștienți de tragedia care se petrecea.

Așișderea, în timpul domniei sale, a urmat și Duminica Însângerată, atunci când trupele țarului au deschis focul asupra unei mulțimi care protesta pașnic, având drept obiectiv crearea unei adunări populare și îmbunătățirea condițiilor de muncă. Peste 1 000 de oameni au fost uciși, fapt ce a dat naștere unor greve în întreaga țară, înăbușite de armata lui Nicolae. Tensiunile au rămas însă și, coroborat cu suprimarea brutală a grevelor, cu pogromurile antisemite, cu

înăbuşirea violentă a tentativei de pornire a unei revoluţii în 1905, precum şi cu execuţiile potenţialilor adversari, acesta a dobândit porecla „Nicolae cel Sângeros”.

Nici căsătoria cu Alexandra n-a fost o mişcare prea înţeleaptă, deşi se pare că Nicolae a luat-o de soaţă din dragoste. Alexandra provenea dintr-o dinastie aristocrată germană, lucru ce nu era ideal pe măsură ce lumea era acaparată de evenimentele Primului Război Mondial, când aceasta urma să fie tratată cu suspiciune de poporul rus, care o privea ca pe o potențială sabotoare germană. Dat fiind faptul că ea vorbea îndeosebi germana, în vreme ce el vorbea rusa, cei doi comunicau adesea în limba engleză pentru a se înţelege. Au avut cinci copii, printre care şi Anastasia, care urma să ajungă ea însăşi o legendă, fiind cunoscută drept prinţesa care e posibil să fi supravieţuit execuției întregii sale familii.

Cu toate acestea, au ştiut cu siguranţă să trăiască pe picior mare. Conform spuselor istoricilor, bucătăria împăratului avea un personal de peste 50 de membri, şi existau trei tipuri de meniu: „simplu” (doar patru feluri principale la mic-dejun, prânz şi cină), precum şi „de sărbătoare” şi „de paradă”. Obsesia ţarului pentru toate lucrurile de origine franceză nu cuprindea doar vinurile, acesta tocmind de asemenea serviciile unuia dintre cei mai renumiţi bucătari francezi, Pierre Cubat, care avea în subordine o echipă de bucătari de prin părţile locului, care îşi făcuseră ucenicia la cele mai bune şcoli de artă culinară din Paris. Meniul era preponderent francez. Conform unor relatări, împăratul şi familia sa mâncau de pe farfurii aurite, alţii spun că foloseau tacâmuri de argint, iar farfuriile lor din porţelan erau inscripţionate cu monograma familiei Romanov şi că aceste porţelanuri erau distruse de îndată ce nu mai erau în perfectă stare. Şi creaţiile lui Cubat, nişte delicatese exotice care nu mai conteneau să le umple mesele, erau importate tot din Europa, şi rămânea atât de multă mâncare, încât bucatele ajungeau să fie servite la cele mai bune restaurante din Sankt Petersburg. Şi cei care lucrau la bucătărie făceau bani în plus din vânzarea resturilor rămase mulţimii care se aduna la porţile palatului după fiecare masă, inclusiv, dacă e să dăm crezare spuselor unora, membrilor aristocraţiei.

După câte se pare, Nicolae era timid şi nehotărât, însă încerca să păstreze aparenţele şi să dea impresia că deţine controlul. Alexandra îl domina, iar el se baza pe spusele consilierilor săi, despre care nu se poate afirma cu certitudine dacă acţionau sau nu în conformitate cu interesele ţării. Cât timp a condus ţara,

Nicolae a crezut cu tărie că fusese uns de Dumnezeu, prin urmare domnia sa era absolută și nu putea fi pusă la îndoială. Pe măsură ce publicul se plângea, acesta a continuat să trăiască pe picior mare în Palatul său de Iarnă cu 1 500 de încăperi, și să cumpere cantități impresionante din cele mai alese vinuri franceze, și astfel au ajuns vinurile de Bordeaux obținute din „soiurile de primă mână” la Sankt Petersburg.

Conform celor apărute într-un articol, preferatul personal al lui Nicolae era Château d’Yquem din 1847, în vreme ce alt articol sugera că i-ar fi plăcut de asemenea și vinurile de colecție Château Léoville din anii 1874, 1881 și 1887, precum și Château Lafite, Mouton Rothschild din 1887 și Larose. Încă de la începutul anilor 1880, țarul avea un furnizor dedicat, și anume Diktay, care îi făcea aprovizionarea cu vin. Conform unei estimări, valoarea conținutului cramei sale de la acea vreme exprimată în moneda actuală ar fi de 75 de milioane de dolari. Alte relatări prezintă un consum de peste 1 100 de sticle de vin la curtea imperială, aproape 400 de sticle de vin de Madeira, 14 duzini de sticle de Sherry, aproape 20 de vin de Porto și 150 de sticle de votcă, pe lângă șampanie și coniac. Aceste cantități se consumau în decurs de două luni.

Atunci când nu era preocupat cu băutura, Nicolae își îndrepta dragostea asupra familiei și se pare că umplea paginile jurnalului său oficial cu vești despre soția și copiii săi, în loc să facă însemnări privind îndatoririle sale de stat. Însă lucrurile au început să scape de sub control atunci când fiul lor, Alexei, a fost diagnosticat cu hemofilie, iar Alexandra a apelat la Rasputin, un fost țăran devenit călugăr ce își ratase meseria, cerându-i acestuia să îi vindece copilul.

Rasputin, care era cunoscut în cercurile de la curte pentru că ar fi avut puteri de profet și de vindecător, a părut că i-a îmbunătățit starea băiatului și, curând, a devenit un personaj central, ba chiar un membru nelegitim al familiei, ajungând de asemenea să conducă țara, fapt care i-a mâniat pe mulți. Întrucât Rasputin petrecea din ce în ce mai mult timp cu Alexandra, la Sankt Petersburg au început să apară tot felul de zvonuri despre stilul său de viață și despre apetitul său sexual robust. Pe măsură ce Primul Război Mondial era în plină desfășurare, Nicolae a pornit spre front, declarându-se comandatul armatei ruse. În încercarea de a extinde dominația Rusiei în Asia, acesta a reușit să obțină o înfrângere rușinoasă în fața Japoniei, însă a continuat să bea mult alături de soldați și să sufere de pe urma unor mahmureli puternice. O însemnare de jurnal sună așa: „Nicolașa ne-a servit cu o cină minunată la el în cort. Am băut șase tipuri de vin de Porto și m-am matolit puțin, astfel că am reușit să dorm bine.”

Nici în vreme de război n-a putut renunța la dragostea pentru vin.

Legenda lui Rasputin a luat naştere atunci când cei care l-au ucis cu neobrăzare au relatat tot felul de poveşti trase de păr despre faptul că nu murise în acea noapte, după ce fusese otrăvit cu cianură şi împuşcat în repetate rânduri; în cele din urmă, trupul său a fost acoperit cu un covor şi azvârlit în apele înghețate ale râului Neva.

Cea din urmă profeție a lui Rasputin pentru Nicolae s-a dovedit a fi adevărată: dacă avea să fie asasinat, la rându-i, familia imperială urma să fie ucisă de popor. În pofida faptului că a abdicat în mod pașnic odată cu iscarea revoluției, Nicolae a fost asasinat într-o pivniță din Siberia, împreună cu Alexandra şi cu odraslele lor, acest eveniment marcând cei 300 de ani de domnie a Romanovilor. În 2007, noțiunea plină de romantism, conform căreia unii copii scăpaseră cu viață, a fost demontată când cercetătorii au analizat ADN-ul din rămășițele găsite separat de cele ale restului familiei.

Există unele relatări conform cărora soldații revoluționari care s-au instalat la Palatul de Iarnă au dat iama în cramă şi au dat tonul unei băute atât în rândul armatei, cât şi al publicului, ce a durat săptămâni întregi, însă mai sunt şi alte zvonuri cum că Lenin ar fi preluat controlul cramelor, al obiectelor de artă şi al altor bunuri deținute anterior de aristocrație. Ulterior, la moartea lui Lenin, totul a trecut în posesia lui Stalin, astfel că s-au păstrat nenumărate bogății de ordin cultural şi vitivinicol.

De-aici întrebarea: oare crama împăratului a fost prădată şi golită? Sau poate că a dăinuit, iar mai apoi, după ani de zile, din cauza invaziei naziste, Stalin a mutat-o? Eu şi Kevin speram să găsim răspunsul.

6

Zborul spre Tbilisi

Dacă toate astea s-ar fi petrecut în prezent, ai fi putut să cauți pe Google până nu mai puteai și să afli exact în ce te băgai. Însă era anul 1999. Încă mai auzeai bing-bing-bing-ul modemurilor de conexiune pe linie comutată când te conectai, apoi dura o veșnicie până se încărca pagina de internet, și aveai acces la mijloacele de navigare care existau la acea vreme, cum ar fi Netscape și Internet Explorer. Pe-atunci, Kevin era chiar implicat în calitate de consultant în planul nebunesc al unei podgorii de a vinde online sticle de vin, prin intermediul unui fel de magazin virtual. Firma a cheltuit sute de mii de dolari în încercarea de a crea o casă de marcat virtuală. Majoritar, site-urile reprezentau niște mijloace de cunoștințe fundamentale și cuprinzătoare, care nu ajunseseră încă în mediul online.

Însă unele reușiseră să spargă gheața. Pe măsură ce se apropia ziua plecării, am petrecut multe nopți încercând să aflu tot ceea ce puteam despre locul unde urma să aterizez. Cel mai bun site pe care am reușit să-l descopăr era o pagină web din Regatul Unit, creată de guvern pentru industria comerțului, și cuprindea informații de bază despre Georgia din zilele noastre.

Citind, am aflat că „Georgia se află pe acea fâșie de pământ cunoscută drept Transcaucazia, care face legătura dintre Marea Neagră și cea Caspică, fiind un punct de răscruce important între Europa de Est și Asia”. Se pare că Georgia era cam de aceeași mărime ca Republica Irlanda și avea o populație de aproximativ 5,4 milioane de oameni. Președintele Șevardnadze, fost ministru de Finanțe în vremea când URSS-ul încă era în picioare, fusese ales în 1995 și, patru ani mai târziu, se afla în continuare la conducerea țării.

M-a interesat îndeosebi faptul că, în urma reformelor economice din 1996, inflația fusese controlată, cursurile de schimb se stabilizaseră, PIB-ul crescuse cu 10%, iar aproximativ 50% din economie fusese privatizată. Se presupune că aici intrau și domeniile viticole și minele de aur. Chiar că Neville nu precupețise niciun moment până ce dăduse iama în țară în interes de afaceri! Trebuia recunoscut măcar atât.

De pe site am aflat și că lumea de aici vorbea o anumită limbă georgiană, iar

capitala Tbilisi, unde urma noi să mergem, avea 1,2 milioane de locuitori.

Încurajat fiind de informaţiile aflate, am continuat să fac cercetări online şi să caut date suplimentare despre acest colţ de lume. Am descoperit că Georgia fusese unul dintre cele mai bogate state aflate dincolo de Cortina de Fier, având terenuri agricole şi o industrie caracterizate de productivitate, însă fusese puternic afectat în urma prăbuşirii Uniunii Sovietice. Statul îşi dobândise independenţa în 1991, însă aceasta a condus la un vid de putere ce a generat revolte civile, o perturbare a legii şi ordinii publice, precum şi, în cele din urmă, un război civil în toată regula. Lucrurile s-au îndreptat abia odată cu revenirea lui Şevardnadze la putere, întrucât, gândeam eu, acesta a readus în prim-plan unele noţiuni sovietice învechite despre cum să gestionezi revoltele civile care îţi dau bătăi de cap. Odată ce revoltele au încetat în mod corespunzător, deşi am mai navigat şi pe alte site-uri, am înţeles foarte clar că Organizaţia Naţiunilor Unite încă era implicată în tentativele de negociere a unei soluţii la conflictul separatist din regiunea Abhazia de pe coasta Mării Negre, conflict aflat în curs de desfăşurare.

Georgia avea şi o nouă monedă, care fusese instituită cu cinci ani în urmă: lari, a cărei subdiviziune monetară o reprezintă 100 de tetri. Mi-am propus să ţin minte să verific dacă voi avea de asemenea nevoie de dolari americani câtă vreme vom fi în Georgia; dacă nu pentru tranzacţii cotidiene, poate urma să avem nevoie pentru posibilele „negocieri” de la domeniile viticole. Am mai verificat o dată site-ul cu informaţii de ordin comercial şi am aflat că toate tranzacţiile oficiale trebuiau făcute cu moneda autohtonă, lari.

Când l-am întrebat pe Kevin ce tip de monedă crede că ar trebui să luăm cu noi, avea deja o părere formată despre realitatea cu care urma să ne confruntăm în scurt timp.

— John, am citit că se pare că 70% dintre georgieni trăiesc sub pragul de sărăcie, mi-a zis. Dacă le oferi valută americană veritabilă, o să ţi se deschidă multe uşi. De asemenea, nici nu ştim dacă nu cumva procentul respectiv de 70% nu include şi unele persoane cu care încercăm noi să încheiem o afacere de milioane de dolari, aşa că sunt de părere că trebuie cu siguranţă să avem nişte verzişori la noi ca să urnim lucrurile din loc, dacă va fi necesar.

— De acord, însă din cele povestite de Neville şi din ceea ce am citit eu pe internet sună a fi un fel de Vestul Sălbatic, am zis eu. Trebuie să avem grijă cu ce

sume umblăm la noi.

— Ei bine, asta e valabil pentru multe locuri, spuse Kevin. Ai fost vreodată la Detroit?

— Nu, am spus zâmbind. Atunci cu siguranță să luăm niște dolari americani cu noi.

Cum ne făcuserăm bagajele, Frank și Jillian s-au trezit plini de mirare că magazinul Double Bay Cellars urma să le rămână în grijă timp de vreo săptămână. Nu era ceva neobișnuit pentru mine să călătoresc în afara țării. Uneori mergeam în Regatul Unit sau în Europa pentru a achiziționa vinuri, însă întreaga deplasare nu era atât de învăluită în surprize și bănuieli precum era misiunea în care urma să pornim eu și Kevin.

— Să înțeleg că le zicem clienților că ați plecat la băute cu Mihail Gorbaciov, dacă ne întreabă cineva, spuse Frank.

— Vezi că ești cam în urmă, îi atrase atenția Jillian. Boris Elțîn e șeful acum.

— Sunteți conștienți că vorbiți de Rusia, nu de Georgia, nu-i așa? spuse Kevin. Dar da, plecăm să cumpărăm vin achiziționat de patria-mamă Rusia.

— Încă o zi ca oricare alta în Double Bay, zise Jillian clătinând din cap.

Dis-de-dimineață, pe 14 iunie 1999, Harry a venit cu Daimler-ul lui gri deschis să ne conducă la Aeroportul din Sydney, terminalul Plecări Internaționale. Kevin a stat în față, iar eu în spate.

— Să pun niște muzică? întrebă Harry, iar apoi, fără să aștepte răspunsul nostru, dădu drumul la radio tare. Refrenul hitului cu care a debutat Britney Spears a început să răsune în mașină. Cântăreața era pe primul loc în topuri, iar piesa ei fusese intens difuzată iarna aceea.

L-am întrebat pe Kevin:

— Ce părere ai despre Prințesa Pop-ului?

Kevin se uita pe geam la crinii Doryanthes excelsa care creșteau de-a lungul autostrăzii ce ducea spre aeroport.

După ce a cugetat puțin, mi-a răspuns:

— Cu siguranță nu se compară cu Aretha Franklin.

Am oprit în zona de descărcare din fața terminalului Plecări. Harry ne-a făcut o poză cu bagajele în care aveam echipamentele, având întipărită pe chip o expresie aflată undeva între dorința sinceră de a ne ura succes și încercarea de a nu se gândi la faptul că fusese nevoit să plătească un sfert din suma de 7699 de dolari (înainte de aplicarea taxelor), cât costase fiecare bilet de avion. Urma să călătorim prin emisfera estică spre Singapore, apoi către Londra, după care să luăm un zbor înapoi spre est, către Tbilisi unde, după un drum de peste 30 de ore, ne așteptau oboseala cruntă pe care o resimți după un zbor îndelungat, un pahar de vin spumant dulce georgian și bomboane cu gust intens de ciocolată.

După cum am promis, odată ce ne luaserăm angajamentul, am format un parteneriat încheiat între Neville, Harry, Kevin și cu mine, după care am depus fiecare câte 10 000 de dolari pentru a-l finanța, precum și pentru a plăti zborurile, cazarea și chiar costurile suplimentare pentru depășirea greutății permise a bagajelor de cală, în cazul în care urma să aducem unele sticle de vin în plus înapoi acasă, în Australia.

Eu și Kevin am întocmit o listă minuțioasă cu tot ceea ce urma să avem nevoie, precum și pentru a ne asigura că nu uităm nimic atunci când ne-am făcut bagajele. De pildă, ne-am asigurat că luăm cu noi lumini fluorescente puternice pe care să le poziționăm în spatele sticlelor pentru a verifica gradul de umplere, atunci când vom examina crama. Știam aproape fără nicio îndoială că iluminatul urma să lase de dorit, întrucât nu pătrundea deloc lumina naturală, iar sticlele probabil că erau luminate doar de niște becuri slabe. Și eu și Kevin observaserăm starea în care se afla crama când am privit pozele pe care ni le arătase Neville. Pe lângă umezeală, care favoriza învechirea dopurilor de plută, precum și pe lângă faptul că era plină de pânze de păianjen, crama părea întunecată.

Măsurarea gradului de umplere era o sarcină esențială din mai multe motive. Gradul de umplere al sticlei, după cum îl numesc cunoscătorii, indică starea vinului și, mai ales, cât de eficient a acționat dopul de plută de-a lungul anilor. Dopurile de calitate proastă permit scurgerea unei cantități semnificative atunci când sticlele sunt așezate pe o parte, în vreme ce în cazul vinurilor foarte învechite, după cum se pretindea că erau multe dintre sticlele din crama noastră, un grad de umplere favorabil indica faptul că dopul își păstrase calitățile, iar

vinul putea fi într-o stare bună sau chiar perfectă. De-a lungul anilor elaborasem o tehnică pentru evaluarea gradului de umplere: făceam fotografii cu sticlele în picioare, pe un fundal alb și deschis la culoare, sau cu o lumină albă pe fundal, astfel încât să se vadă clar cât de pline sunt. Mai mult, acest lucru îți permite să vezi culoarea vinului, care poate de asemenea să indice starea lichidului care se află în sticlă.

Este însă posibil să aduni astfel de dovezi fotografice doar cu ajutorul unei surse de lumină destul de puternice care să pătrundă prin sticlă, astfel că eram hotărât să luăm luminile respective cu noi în avion. Voiam să fim independenți pe cât posibil, întrucât nu aveam de unde să știm dacă georgienii urmau să ne fie de ajutor sau dacă nu puneau preț pe astfel de tehnici, ori dacă aveam de unde să facem rost de astfel de echipamente odată ajunși acolo. Nu aveam niciun plan B pentru regiunea și crama necunoscute spre care ne îndreptam, astfel că, cu cât aveam mai multe variabile pe care le puteam controla dinainte să pornim la drum, cu atât mai bine.

În acea dimineață, pe când predam bagajele la ghișeu și încercam să ne lămurim cum funcționa sistemul nou-nouț de bilete electronice instalat la Aeroportul din Sydney, apoi promiteam că nu transportăm mărfuri ilegale în vreme ce treceam de securitate și vamă, gândurile ne stăteau la aceste detalii aleatorii, la diverse necesități de ordin juridic și la tot felul de griji cu privire la ceea ce am fi putut uita sau neglija să luăm cu noi.

Eu și Kevin ne-am uitat unul la celălalt pe măsură ce ultimii pasageri se așezau la locurile lor.

— Nu riști, nu câștigi, i-am zis.

Îmi răspunse:

— Ce-ar putea să meargă rău?

Pe când motorul avionului începea să vuiască, luând viteză și țâșnind spre cer, am început să fiu cuprins de un simț al aventurii care îmi făcea sângele să fiarbă în vene, amestecat cu dilema apăsătoare și tangibilă referitoare la modul prin care urma să ne asigurăm de autenticitatea vinului înainte de a plăti suma de un milion de dolari pe el.

Chiar dacă eu mă tot minunam de istoria din spatele vinurilor respective (dacă

erau veritabile într-adevăr), vorbeam totuși de o afacere, iar suma care ni se solicita era una frumușică, cu siguranță cu mult mai mare decât îmi imaginasem eu vreodată că voi da pe o cramă. Mă descurc binișor la estimarea raportului risc/răsplată când vine vorba de afaceri și nu m-am prea înșelat de-a lungul anilor (cu câteva excepții care au devenit anecdote de povestit la mesele festive) însă, pe când zburam spre direcția nord-est, nu puteam ignora faptul că, în cazul în care escapada noastră lua o turnură nefericită, aveam multe de pierdut nu doar financiar, ci și în materie de reputație; mai mult, de ce să nu spun lucrurilor pe nume? Și orgoliul meu putea avea de suferit. Practic vorbind, puteam oare să-mi pierd casa ori magazinul Double Bay Cellars? Probabil că nu: eram responsabil doar de un sfert din suma totală investită. Cu toate acestea, aveam un nod în stomac asemeni celui resimțit probabil când joci pocher pentru prima oară în viață, cu niște mize mult mai mari decât cele cu care ești obișnuit. Am încercat să nu mă gândesc la riscurile față de mândria personală și față de propria-mi reputație, și nici la capcanele de ordin financiar pe care trebuia să le evit, însă nu puteam ignora faptul că jucam un joc care mă făcea să ies cu mult în afara zonei de confort cu care eram obișnuit.

Apoi, mai trebuia să țin seama și de faptul că porniserăm la drum pe baza cuvântului unui bărbat pe care nu prea îl cunoșteam, pe nume Neville, care văzuse niște sticle în cramă, însă recunoscuse că nu știa mare lucru despre vinurile de colecție. De asemenea, porneam de la cele câteva conversații telefonice vesele purtate cu acest George, care avea un fel de a vorbi simpatic, tipic celor a căror limbă maternă nu este engleza, și care urlase entuziasmat la telefon diverse treburi, fără a da însă în mod vădit detalii concrete sau informații specifice despre patronul domeniilor viticole, fără a ne spune cu exactitate care vinuri făceau parte din colecția personală a lui Stalin, și fără a ne oferi răspunsuri la celelalte întrebări importante pe care i le tot adresasem insistent, fără succes însă.

Nu mă îngrijora doar prețul cerut, și anume o sumă de milioane de dolari. Dacă urma să demarăm achiziția, costurile aveau să crească. Trebuia să ne dumirim cum să transportăm în siguranță zeci de mii de sticle fragile din Georgia la Londra, ori poate la New York. Urma să avem de achitat costuri de comercializare și nu numai. Speram că, dacă reușeam să demonstrăm autenticitatea cramei în care se regăseau unele vinuri clasice excepționale, o mare casă de licitații urma să contribuie la plata costurilor și sarcinilor ulterioare care trebuiau îndeplinite.

Existau precedente pentru astfel de situaţii. Una dintre cele mai mari case de licitaţii din Regatul Unit (sunt destul de sigur că e vorba de Sotheby’s) scosese la licitaţie Colecţia Massandra. Astfel, experţi din cadrul casei respective se deplasaseră la domeniile viticole naţionale ale Rusiei din Crimeea, stabiliseră autenticitatea vinurilor vechi ce proveneau din Rusia şi din ţările fostului bloc sovietic (etichetele lipseau aproape de pe toate sticlele), aşezaseră fiecare sticlă în poziţie verticală în pungi de celofan, le legaseră şi lipiseră o etichetă Sotheby’s pe care figurau amănunte cu privire la vinul respectiv. Apoi, aşezaseră sticlele în cutii solide din carton şi transportaseră vinurile la Londra spre a fi scoase la licitaţie. Ce exerciţiu logistic şi ce cheltuieli enorme! Iar acum era posibil ca eu şi Kevin să le solicităm întocmai acelaşi lucru în cazul sticlelor misterioase şi neverificate pe care urma să le vedem. Ce să zic, nu-i ca şi cum aveam pe umeri o presiune enormă! N-am dormit deloc bine în avion.

Kevin avea trei cutii din polistiren în bagajul de mână, în care încăpeau câte 12 sticle, precum şi o grămadă de bandă adezivă. Ştiam amândoi că scopul deplasării nu era să încercăm să aducem vin cu noi, indiferent cât de bine mergea treaba la Tbilisi. Obiectivul asupra căruia ne concentram amândoi pe deplin era acela de a descoperi cu exactitate conţinutul cramei şi de a-i cunoaşte pe cei cu care urma să facem afaceri. În această etapă, ne propuseserăm să examinăm crama şi nu să încercăm să o transportăm în altă parte.

Cu toate acestea, ne hotărâserăm să impunem o condiţie în vederea încheierii unei eventuale înţelegeri, şi anume să ni se permită să luăm cu noi la plecare cel puţin o duzină de sticle, pentru a le putea verifica autenticitatea.

Ba chiar Neville întocmise acte în acest sens. Aveam la mine o scrisoare de prezentare adresată lui George, pe care trebuia să i-o înmânez la sosire. „M-ar bucura nespus dacă le vei acorda celor doi colegi ai mei aceeaşi cooperare şi ajutor cu care m-ai obişnuit pe mine pe parcursul celor şapte ani de când fac afaceri în Georgia”, scria în document. De asemenea, Neville solicita să ni se permită să luăm cu noi „câteva sticle de vin… pe care să le transportăm în Australia în vederea realizării unor analize de ordin ştiinţific”, George fiind asigurat că respectivele sticle nu vor fi desfăcute, astfel că puteau fi înapoiate domeniului viticol în cele din urmă.

George convenise deja la telefon şi înţelesese faptul că trebuia să le arătăm sticlele veritabile partenerilor din afara ţării, asta dacă urma să demarăm înţelegerea. De asemenea, în cazul în care lucrurile nu mergeau bine, cele 12

sticle urmau să reprezinte, poate, singurul randament al investițiilor menite să ne finanțeze călătoria. Dacă reușeam să rămânem cu câteva sticle de vin clasic, mai vechi de anii 1900, însemna că oricum aveam un avantaj, indiferent de rezultat.

Pe când Kevin dormea pe locul de lângă mine, mă gândeam că, în cel mai rău caz, măcar vom rămâne cu 12 sticle de vin excelent pe care să-l gustăm la o petrecere, unde să povestim despre aventura trăită și să ne căinăm de ceea ce ar fi putut ieși.

Astfel că am traversat globul, ajungând la Londra, apoi am zburat iar de-a curmezișul Europei, peste Marea Neagră, către Tbilisi. Am aterizat, ne-am întâlnit cu George la aeroport, am fost purtați pe la vamă fără a ni se adresa întrebări (după cum ne promisese gazda noastră jovială), apoi am fost duși cu mașina cu viteze ameţitoare prin orașul întunecat și cufundat într-o aură de mister. Am oprit în fața unui hotel tern de prin anii 1950, care arăta asemeni oricărui Hilton perimat peste care dai în orice alt oraș din lume și, odată ajunși în camerele noastre, am căzut laţi pe pernă.

Era marți, 15 iunie 1999.

Ajunseserăm la Tbilisi, în patria lui Iosif Stalin.

Partea a II-a

Georgia

SĂ AFLĂM MAI MULTE DESPRE IOSIF STALIN…

Hai să fim diplomaţi şi să ne rezumăm doar la a-l numi pe Iosif Stalin una dintre cele mai controversate personalităţi din istorie.

Desigur că mulţi se vor simţi ofensaţi de această descriere cam blândă. Atunci când există întregi volume şi site-uri dedicate răspunsurilor la întrebarea „Cine a fost mai rău dintre Stalin şi Hitler din punctul de vedere al atrocităţilor comise?”, fiecare dintre aceştia fiind responsabil de milioane de morţi, e clar că nu prea rămâne loc de frivolităţi sau de scuze.

Stalin s-a născut Iosif Vissarionovici Djugaşvili în decembrie 1878, la Gori, un mic orăşel georgian de lângă Tbilisi. De la o vârstă fragedă, i s-a dat porecla „Koba”, după eroul unui roman georgian, care întruchipează moralitatea. Încă din tinereţe s-a călit în focul activităţii de revoluţionar. Fiul unei spălătorese şi al unui cizmar beţiv care îl bătea, tânărul Iosif îl citea pe Karl Marx şi s-a lăsat de şcoală. S-a mutat la Tiflis, căci aşa se numea Tbilisi pe-atunci, şi a ajuns faimos (sau, mai bine spus, infam) în calitate de conducător al unor grupări care declanşaseră confruntări violente între protestatarii social-democraţi ruşi şi poliţie. Apoi, Stalin a pus la cale un jaf de anvergură la Tiflis, furând bani în vederea finanţării activităţilor desfăşurate de social-democraţi.

Însă abia în calitate de locotenent apropiat al lui Vladimir Lenin în cadrul Revoluţiei Bolşevice din anii 1910 şi până la revoluţia din 1917 şi-a făcut intrarea pe scena mondială bărbatul, cunoscut în zilele noastre drept Stalin sau „omul de oţel”. Lipsa sa de scrupule, violenţa de care era acesta capabil, dar şi credinţa fanatică în cauza pentru care lupta erau exact elementele vizate de liderul Lenin. Dat fiind faptul că avea o înălţime de doar 1,63, Stalin purta pantofi cu branţuri înălţătoare şi vorbea încet, cu un uşor accent georgian. Ba chiar s-a descris odată drept un „georgian rusificat”. Avea un braţ mai lung ca celălalt, iar chipul îi era brăzdat de cicatrici de mic copil, când avusese variolă. Din ce citisem eu despre Stalin, cea mai clară menţiune pe care am putut-o găsi cu privire la dragostea lui pentru băutură a fost aceea că îi plăcea să îi îmbete pe alţii ca să-şi dea drumul la limbă şi să spună secrete.

Până la moartea lui Lenin și momentul când Stalin i-a luat locul mentorului său în calitate de Secretar General al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și Premier al Uniunii Sovietice, dobândise deja mai multă putere politică decât orice alt lider din istorie. Stalin a fost persoana din spatele modernizării și industrializării nemiloase a statelor sovietice, în urma căreia Rusia a devenit o putere mondială majoră și stat nuclear, însă transformarea a venit la pachet cu un cost extraordinar de dur.

Planurile sale ample de modernizare a Uniunii Sovietice au dus la fenomene de foamete în masă în anii 1930, în urma cărora se estimează că au murit de foame cinci milioane de suflete. Apoi, Stalin a orchestrat Marea Teroare, eveniment cunoscut și drept „Marea Epurare”, când adversarii săi politici, intelectualii, liderii forțelor armate și grupările care îl incomodau, precum culacii (lucrători îndestulați care lucrau la ferme, care reprezentau o piedică în calea agriculturii controlate de stat) au fost eliminați, fie duși în gulaguri, de unde aproximativ un milion n-au mai scăpat cu viață, fie împușcați de plutoanele de execuție. În cele din urmă, se estimează că Stalin a fost responsabil de moartea a aproximativ șase milioane de persoane, care s-au aflat în calea demersurilor sale de a transforma statul comunist al Uniunii Sovietice într-un stat suprem.

Cu toate acestea, doar câțiva ani mai târziu, pe când armata lui Stalin oprea avansarea trupelor naziste și elibera prizonierii din lagărele morții de la Auschwitz, Ravensbrück și Theresienstadt, „Unchiul Iosif” era surprins în fotografii alături de alți lideri ai Aliaților în cadrul discuțiilor privind înțelegerile postbelice, care i-au șlefuit reputația în ochii multora, după ani întregi de comportament criminal și tiranic.

La sfârșitul anilor 1990, fiind încă privit de mulți cetățeni din fostul bloc sovietic, dar mai ales din Rusia și din Georgia, drept un campion al poporului, un lider extraordinar în vreme de război, dar și drept o vedetă socialistă, Stalin e considerat și un dictator ucigaș de aceia care nu s-au lăsat influențați de cultul personalității de care continuă să beneficieze. A fost o persoană complexă, duplicitară, crudă și ambițioasă, și nu putem nega faptul că a fost unul dintre giganții istoriei secolului XX.

Ei bine, vreți să achiziționați un domeniu viticol?

Tbilisi, Georgia,

iulie 1999

În prima zi în care ne aflam la Tbilisi, ora 10:30 ne-a prins în holul de la intrarea în hotel, după ce aşteptaserăm aproape o oră, întrebându-ne de ce întârzie George.

„Johnny se plimbă încoace şi-ncolo”, a scris Kevin în jurnalul pe care urma să-l țină pe parcursul vizitei noastre.

Am convenit asupra faptului că ne simţeam binişor, dată fiind oboseala acumulată în urma zborului şi faptul că dormiserăm puţin, însă eram suficient de obosit ca să mă irite faptul că George nu venise la ora stabilită. Nu părea a fi un semn bun, deşi urma să aflăm în curând că, pentru George, conceptul de punctualitate era de regulă caracterizat de flexibilitate.

Aveam la mine geanta mare cu echipamentul de care urma să avem nevoie în cramă, ca să examinăm şi să verificăm sticlele de vin. Kevin avea un ghiozdan cu un aparat foto şi un carnet, asta pe lângă orice altceva mai ţinea el acolo. Holul principal al hotelului? Predominant roşu de Burgundia, cu unele accente de lemn, de culoare maro deschis. Puteam la fel de bine să fim în Dallas ori la Bruxelles sau într-o sută de alte oraşe.

Aceasta dacă nu ţinem cont de panoul de securitate aflat între noi şi Strada Telavi. Am privit cum îşi fac apariţia Nino şi un tânăr, intrând pe uşa principală cu paşi apăsaţi. Cu un gest tip reflex, ambii şi-au scos armele de foc pe care le aveau băgate la curea. Ne-am holbat cu mirare cum le-au înmânat agentului de securitate plictisit care se afla lângă respectivul panou, împreună cu cheile de la maşină, după care au trecut prin detectorul de metale. Am observat de asemenea şi faptul că agenţii de securitate îl urmăreau cu atenţie pe tânărul din spatele lui Nino, paznicii fiind mai vigilenţi ca de obicei.

— Știi, spuse Kevin pe tonul său mucalit, dac-ar fi să alergăm urlând spre aeroport și să ne îmbarcăm în primul avion care să ne ducă departe de aici, acum e momentul.

— Hai, nu exagera și tu, i-am zis. Dacă voiau să ne împuște, ar fi făcut-o azi-noapte pe drumul de la aeroport încoace. Unde ți-e simțul aventurii?

Nino se apropia de noi cu mâna întinsă. Era ceva straniu la chipul său, apoi mi-am dat seama că tipul dur de astă-noapte zâmbea.

— Dormit bine? ne întrebă cu accentul său puternic. Pregătiți de mers la podgorie?

Bărbatul care îl însoțea părea să aibă vreo 30 de ani. Tipul purta aceeași geacă de piele standard, de astă dată de culoare maro. Avea o tunsoare militărească și i se întrezărea barba, însă era mai degrabă rezultatul nebărbieritului timp de mai multe zile. Era mai scund decât noi, însă ne privea de pe picior de egalitate.

— El e Piotr, spuse Nino. E de ajutor.

Am dat mâna cu Piotr, care avea o strânsoare puternică, fără a încerca însă să ne strivească mâinile. Într-o engleză foarte acceptabilă, ne-a spus că e încântat de cunoștință. Într-adevăr, urma să se dovedească a fi de folos.

— Putem merge, zise Nino. Ne așteaptă George.

Eu și Kevin am trecut prin punctul de securitate, urmați de Nino și de Piotr. Fără niciun cuvânt, paznicul le-a înapoiat armele lui Nino și Piotr. Pentru noi era incredibil să asistăm la întreaga scenă, de parcă își lăsaseră umbrelele, după care le luaseră înapoi la plecare. Acestea fiind spuse, am observat totuși că paznicii au rămas în alertă pe când Piotr își îndesa cu nonșalanță arma înapoi la curea și ieșea în stradă, unde era parcat autoturismul spațios Mercedes, de culoare neagră, cu geamuri fumurii al lui Nino, chiar la intrarea hotelului.

— A, da, îmi șopti Kevin. Bineînțeles că nu putea lipsi mașina anturajului mafiot.

— Aveți voie să parcați pe alee? l-am întrebat eu pe Nino.

Pufni și-mi zise:

— Regulile de parcare sunt pentru băştinaşi.

Pe când urcam pe bancheta din spate, eu şi Kevin ne-am uitat unul la celălalt. Nu ne-am dat seama atunci, însă prin „băştinaşi” Nino se referea la oricine nu era un baştan, aşa cum se considera el însuşi. Presupun că ai putea zice că era felul lui de-a face referire la „localnici” sau la oamenii obişnuiţi. Te şoca de fiecare dată când îl auzeai, însă a utilizat termenul în repetate rânduri pe parcursul şederii noastre. Când ne apropiam de culoarea roşie la semafor, acesta vira pe cealaltă parte a drumului şi trecea cu viteză mai departe, adesea cu o viteză alarmantă. „Roşul e pentru băştinaşi”, anunţa el, privindu-ne în oglinda retrovizoare cu un rânjet pe chip. Poate că avea dreptate. Poliţia n-a mişcat un deget pe când acesta gonea prin Tbilisi.

Ceea ce făcea ca totul să fie şi mai terifiant este faptul că Tbilisi este construit în jurul unui defileu, creat de natură prin erodarea munţilor, iar râul străbate oraşul chiar prin centru. Există zone în care străzile din Tbilisi se aseamănă mai degrabă cu străzile oraşului american San Francisco, care sunt extrem de abrupte şi de înguste. În mod normal, nu te-ai fi gândit că este un oraş prin care să turezi motorul în încercarea de a atinge viteze nebuneşti în doar câteva secunde.

Nino însă era de altă părere. În schimb, motorul maşinii vui pe când noi goneam pe străzile oraşului, îndreptându-ne cu viteză spre Domeniile viticole Savane Number One pentru prima oară. Aflat pe locul din dreapta şoferului, Piotr era tăcut în vreme ce Nino conducea, iar eu şi Kevin încercam să admirăm râul pe când ne deplasam prin oraş. Aproape toate clădirile aveau un aspect ponosit, însă se întrezăreau urme ale grandorii care le definise odinioară. Stilul lor arhitectural era aproape colonial, acestea prezentând arcade la parter, iar la etaje ferestre cu obloane şi balcoane spaţioase, mai ales dacă vorbim de clădirile aflate în apropiere de râu.

Am trecut pe lângă ceea ce părea a fi clădirea unei opere, care văzuse zile mai bune însă, dar şi pe lângă mai multe clădiri imense, care e posibil să fi fost bănci cândva. Nino făcea eschive prea rapide printre locurile unde se efectuau lucrări de construcţii şi care păreau să fie presărate peste tot (ori era reală nevoie de ele), pe măsură ce noi goneam peste zonele în care bitumul se crăpase. Nu era frig în ziua aceea, însă lumina de afară era slabă iar cerul era gri, ceea ce nu făcea decât să contribuie la atmosfera perimată şi industrială a oraşului. Relieful se datora râului Kura (sau râul Mt’k’vari în limba georgiană, după cum ne-a spus Piotr), care îşi croia drum prin oraş asemeni unui şarpe. L-am traversat pe un pod de

piatră, după care l-am lăsat în urmă.

Printr-o crăpătură între două clădiri am zărit un sit de construcţii de mari dimensiuni situat mai sus pe deal; după câte părea, construiau un fel de catedrală. Am vrut să-l întreb pe Piotr despre asta, însă la cum conducea Nino, imaginea mi-a fugit din fața ochilor la fel de repede pe cât apăruse.

De la oboseala care pusese stăpânire pe noi în urma drumului, atât creierul meu, cât şi al lui Kevin încercau să deslușească orașul acesta straniu ca printr-un fel de ceață. Apoi am luat-o pe o alee lungă brăzdată de copaci și se părea că treceam printr-un parc imens. Nino goni pe drum de parcă l-ar fi urmărit un inamic invizibil, după care opri brusc în fața unei clădiri cu etaj, brăzdată de trei arcade decorative și cu acoperiș înalt.

— Suntem aici, spuse Nino și claxonă.

Eu și Kevin am ieșit din mașină și am privit domeniul pentru prima dată. Dacă nu mă înșel, denumirea oficială era „Fabrica de îmbutelieri vinuri Sauplistsulo Mamouli”, însă toți cei pe care i-am întâlnit îi spuneau fie Podgoria Savane Number One, fie Georgia Number One.

Noi i-am zis mereu Savane Number One, așa că aceasta e denumirea pe care o voi folosi de-aici încolo.

Pe lângă clădirea înaltă cu arcade, mai erau și câteva clădiri mai mici, fără etaj. Fusese aranjată și o grădină ornamentală în fața clădirilor, cu un element central care s-ar putea să fi fost o fântână însă, dacă te uitai mai îndeaproape, observai că lumea o folosea ca să arunce chiștoace de țigări. Nişte luminițe cu zece becuri albe care semănau cu nişte baloane reprezentau un element decorativ ce amintea de perioada anilor ’70, și care contrastau cu clădirea principală, veche de un secol.

În dreapta era o clădire din cărămidă roșie cu acoperiș de țiglă și vedeai nişte plante agățătoare ce începeau să se extindă dinspre acoperiș în jos. În față erau parcate mai multe autoturisme, majoritatea sedanuri, toate vechi de zece ani sau mai bine. Din spatele clădirii se auzeau zgomote, majoritatea fiind diverse voci. Pe când ne luam bagajele din portbagajul mașinii lui Nino, câțiva bărbați îmbrăcați cu tricouri polo și blugi au venit pe alee, după care au dispărut în spatele unei clădiri, apărând iarăși de după o alta. S-au uitat ciudat la noi, însă nu ne-au salutat și nici nu au intrat în vorbă cu noi; poate se grăbeau să ajungă

undeva. Cineva bătea ceva cu ciocanul undeva în stânga noastră. Această podgorie părea a fi extrem de animată. Eram nerăbdător să descopăr ce se producea aici.

Pe când ne uitam împrejur, s-a deschis o uşă a clădirii principale, făcându-şi apariţia George, însoţit de un alt bărbat mai scund, cel dintâi coborând repede treptele către aleea din faţă şi apropiindu-se de noi cu mâna întinsă.

— John! spuse acesta vesel. John şi Kevin! Minunat! Bine aţi venit! Podgoria Number One – e numărul unu dintr-un anume motiv! E cea mai bună din întreg Tbilisi! O să vă placă mult aici. Bine aţi venit!

— Bună, George, am spus eu. Ne bucurăm că am ajuns aici în sfârşit.

— Ah, da, zise. Vreau să vă fac cunoştinţă cu nişte persoane.

— Pare a fi în toi activitatea aici la podgorie, remarcă Kevin.

— O, da, în toi, spuse George. E multă lume aici şi cu toţii lucrează din greu.

— Cât vin produceţi aici? întrebă Kevin.

George se arătă încurcat.

— Nu avem vin. Curând, însă.

— Atunci de ce e atâta lume aici?

— Sunt multe de făcut, spuse el cu un zâmbet larg, însă nu dădu mai multe detalii. Acesta e Zurab. E un om de-al meu.

Pe când îl analizam, Zurab se uită insistent la noi fără a scoate nicio vorbă. Purta blugi, adidaşi, tricou, iar pe deasupra avea o cămaşă încheiată la toţi nasturii. La curea avea o armă închisă la culoare, care părea periculoasă. După câte ne puteam da seama, aceasta era uniforma georgiană. Fusese şi el la aeroport noaptea trecută, însă nu făcuserăm cunoştinţă, căci el se urcase într-o altă maşină care condusese spre oraş în spatele Mercedesului în care ne aflam noi. Zurab era puţin mai scund decât Nino, fiind mai îndesat; pe parcursul zilelor ce au urmat, a stat mai mereu în preajma lui George.

Abia ulterior mi-am dat seama că, cel mai probabil, rolul său era să îi fie gardă de corp acestuia din urmă.

Pe când eram conduși înspre clădirea principală, eu și Kevin ne-am aruncat priviri cu subînțeles. Pereții din hol erau măslinii și decorați cu certificate înrămate scrise în limba georgiană, care înșirau diverse realizări pe care nu le puteam desluși.

Ne așteptau patru bărbați, așezați în rând de parcă se pregăteau să întâmpine un membru al familiei regale ori poate pe președinte.

George a făcut prezentările. Primul era un bărbat burtos, de vârstă mijlocie, cu mustață zbârlită și părul pieptănat pe-o parte. Era cel care venise la aeroport și ne-a fost prezentat drept domnul Revaz Rustaveli, vinificator-șef (George îl numise anterior doar domnul Revaz). Lângă el se afla Grigol Tsintsadze, administratorul cramei, un bărbat mai în vârstă, cu părul alb și des. Mai era și directorul comercial, un bărbat cam tras la față, pe nume Davit nu știu cum, îmbrăcat într-un costum argintiu. A dat din cap, fără a se sinchisi să scoată vreo vorbă.

În cele din urmă, un bărbat cu părul grizonant, îmbrăcat într-un costum albastru cu dungi, ne-a fost prezentat de George drept domnul Tamaz, directorul general al domeniului viticol. A dat mâna cu noi (ne cam slăbiseră strânsorile de la atâtea prezentări) și a spus că e încântat de cunoștință.

Pe un ton serios, George s-a scuzat că doamna de la sindicat, pe nume Nana Vorobieff, nu putuse să ni se alăture, însă urma să vină mai târziu. De asemenea, s-a mai scuzat în numele altor persoane, astfel că eu și Kevin ne-am întrebat de câte persoane cu funcții de conducere era nevoie pentru a gestiona un domeniu viticol care părea că nu produce mare lucru.

Cu toții am fost poftiți într-o mică sală de ședințe, în care se afla o masă din lemn în formă de T. Domnul Tamaz, domnul Revaz și directorul comercial s-au așezat în capul mesei, în vreme ce noi am luat loc în lateral alături de Piotr, care avea rol de interpret, dacă era necesar. George stătea de cealaltă parte a mesei, lângă Tamaz. A părut că Grigol se scuză că nu rămâne, întrucât a înclinat capul și a ieșit cu spatele din încăpere.

Odată așezați cu toții, George a întins brațele, spunând:

— Domnilor John și Kevin, vă urăm bun venit la Tbilisi și în Georgia! Orașul nostru este capitala țării și e încărcat de istorie. Aici e locul unde se întrepătrund estul și vestul, unde Asia întâlnește Europa. Suntem puntea dintre creștini și musulmani. Cândva, am fost independenți după Revoluția bolșevică, însă apoi a venit Armata Roșie și a preluat controlul în 1921. Acum suntem iar independenți și viața e frumoasă.

— Tbilisi e un oraș fascinant, George, am zis eu. Suntem încântați că ne aflăm în Georgia și că avem ocazia de a-i explora trecutul bogat și glorios.

George părea că mai are un pic și pocnește de mândrie. Zise:

— Știți cum a fost creată Georgia? Am să vă spun o poveste.

— O poveste, zise Kevin. Ne-ar face mare plăcere.

— La început, Dumnezeu le zice popoarelor din lume că trebuie să-și aleagă câte o țară; acestea trebuiau să împartă lumea și să-și aleagă partea dorită. Însă primii georgieni stăteau la ospăț când Dumnezeu a ales termenul pentru a face alegerea. Erau la masă și beau vinuri alese și serveau nenumărate mâncăruri. Stăteau sub o pergolă și luau o masă delicioasă, bucurându-se de roadele naturale și de struguri delicioși, toate oferite de Georgia. Dumnezeu, după ce termină de împărțit lumea în Anglia, China, Kazahstan, Grecia și mai știu eu ce, zice: „Gata, am terminat”, apoi pleacă acasă. Însă îi vede pe georgieni. Aceștia rataseră termenul stabilit și încă petreceau la ospăț! Iar Dumnezeu se supără din cauza asta și zise georgienilor: „Ce faceți? Nu mă respectați nici pe mine și nici ceea ce v-am cerut?” Dar tamada, cel care închina paharul, îi spuse lui Dumnezeu: „Stai puțin. Ai înțeles greșit: nu ne pasă dacă nu avem un loc al nostru. Iubim lumea asta și toate bucatele și vinurile alese. Închinăm paharul în cinstea Ta și a creației Tale. În cinstea Domnului! Închinăm paharul în cinstea bucatelor delicioase! Și a strugurilor! Și a apei proaspete din acest izvor! În cinstea Domnului!” Domnul fu bucuros când văzu cât de mult iubesc georgienii lumea și le spuse: „Știți ce: voi alege eu țara în care veți trăi. Vă dau singurul loc rămas, pe care îl păstrasem pentru mine, dar eu am oricum Raiul, e bine. Puteți locui chiar aici, în Georgia. E paradis, făcut pentru Însuși Domnul. Dar vi-l dau vouă.” Și iată-ne aici!

Eu și Kevin am afișat niște zâmbete largi, pentru a-l face să înțeleagă că ne-a plăcut povestea lui, la fel ca ceilalți de la masă, care n-aveau nicio idee despre ce tot spusese atâta timp George în engleza lui stricată. Toată lumea a rânjit și a

aplaudat. Erau cu toţii bucuroşi că întrevederea mergea atât de bine.

— George, suntem foarte onoraţi şi recunoscători să ne aflăm în paradis, am spus eu, înclinând capul ca şi cum făceam o plecăciune. Mulţumim că ne-ai relatat această poveste.

— Plăcere am eu, zise el, apoi se întoarse către concetăţenii săi. Începu să vorbească rapid în georgiană, mai mult cu Tamaz şi Revaz, însă se mai întorcea din când în când şi spre Davit, ca să sublinieze o idee. Georgienii au încuviinţat, iar Tamaz i-a răspuns ceva, la care George a dat nervos din cap şi a început să gesticuleze în replică.

Apoi, s-a întors spre noi şi ne-a zis:

— Le explicam directorilor de la Savane că sunteţi experţi într-ale vinului, veniţi din Australia, şi că sunteţi încântaţi şi dornici să aflaţi despre istoricul podgoriei.

Neştiind ce altceva să fac, am zâmbit şi am dat din cap înspre cei aflaţi în capul mesei. Kevin stătea nemişcat, având întipărit un zâmbet rezervat pe chip.

— Fantastic, zise.

— Podgoria Savane are o istorie bogată, care începe încă din 1896, spuse George. Desigur că Georgia e patria vinului, leagănul producătorilor de vin.

— Da, dacă nu mă înşel, există carafe vechi de 8 000 de ani. Am dreptate? am întrebat eu.

— Unii zic că egiptenii au inventat vinul, însă nu-i aşa. Au fost georgienii, afirmă George cu înflăcărare. Soiul originar de strugure, cel dintâi pe tot globul, e Vitis vinifera, care creşte în regiunea Caucaz, adică provine de aici. Până şi ghvino, cuvântul pe care-l folosim noi pentru vin, e cel iniţial. Alte zone l-au preluat şi l-au transformat în „wine”, cum îi ziceţi voi în engleză, ori vino, vin sau Wein. Însă termenul nostru ghvino? Acesta a fost cel dintâi.

— Nu ştiam asta, George, am zis. E fascinant.

— Istorie bogată, John. Istorie foarte bună, declară George. Domeniile viticole Savane Number One continuă să fie un producător de vin mândru pentru întreaga ţară, dar şi pentru pieţele internaţionale.

— Care e rolul tău în toată treaba asta, George? întrebă Kevin. Eşti patronul?

George ne privi cu subînțeles, însă zâmbetul nu-i dispăru de pe chip.

— Toate se vor lămuri, Kevin şi John. Voi aveţi încredere în mine, cât aştern treburile pentru afacerile pe care le vom face.

Dacă celorlalţi de la masă care vorbeau engleza li s-a părut o afirmație stranie, n-au schițat nimic, astfel că George a continuat să înșire o istorie îndelungată şi detaliată a podgoriei, vorbind inclusiv despre faptul că aici lucrau 75 de oameni şi că domeniul cuprindea 0,77 de hectare de teren. Avea capacitatea de a produce 40 000 de hectolitri de vin în regim anual, despre care George a spus că erau echivalentul a 5,3 milioane de sticle. Acesta a recunoscut că, în decursul ultimilor ani, nu atinseseră o asemenea capacitate, preponderent din cauza faptului că lipsea un capital circulant.

Kevin a scris ceva pe carnetul său şi l-a împins uşor spre stânga ca să pot citi. „Cortina de Fier a căzut. Capitalism. Nu sunt bani?”

Am încuviințat uşor.

George ne-a explicat că domeniul viticol întâmpinase probleme în a achiziționa suficiente sticle, în vreme ce penele de curent fuseseră un alt factor care afectase producția. Chiar şi-aşa, conducerea podgoriei era încrezătoare că va produce 100 000 de litri de vin, sau 1,3 milioane de sticle, în decursul următorului an calendaristic. Vânzările urmau să se realizeze prin contacte directe cu consumatorii, în vreme ce domeniul viticol avea o cramă amplasată chiar lângă instalația de vinificație. „Fluxul de bani rămăsese pe plus”, spuse el. Kevin îmi scrise: „Cum aşa???” De asemenea, nu existau datorii majore pe numele societății Savane Number One, toate aceste aspecte fiind relatate pe larg în documentele pe care eram bineveniți să le analizăm.

Am scris pe carnetul lui Kevin: „Ăştia cred că am venit să achiziționăm blestemata de podgorie.”

Într-un final, George a tăcut, după care domnul Tamaz s-a lansat într-un monolog asemănător de strident în limba georgiană, iar Piotr ne-a spus că ne explica felul în care banii investiți de noi şi imboldul dat producției, coroborat cu experiența noastră în materie de comerț internațional vor duce Savane Number One pe noi culmi la nivel global.

Kevin mi-a scris următoarele în carneţelul său cu însemnări din călătorie: „Dacă Johnny ar fi fost acum în picioare, s-ar fi plimbat încoace şi-ncolo.”

Când domnul Tamaz şi-a încheiat cuvântarea, am deschis gura, nefiind însă sigur ce să zic sau de unde să încep.

M-a salvat George, care a zis rapid:

— E în regulă, John. Ştiu cât de entuziasmaţi sunteţi, dar lasă-mă deocamdată pe mine să iau cuvântul. Toate bune!

Am luat asta ca pe un semn să nu mai scot nicio vorbă în cadrul întrevederii, decât dacă mi se adresa cineva direct. Orice se petrecea aici, George era la volan, iar noi trebuia să ne încredem în el.

Toată lumea a continuat să vorbească preţ de mai mult de o oră. Au fost discuţii despre faptul că partenerul georgian din cadrul asocierii în parteneriat propuse urma să pună la dispoziţie instalaţiile de producţie şi mâna de lucru de care era nevoie. S-au prezentat liste cu echipamentele deţinute la acel moment de Savane Number One, precum şi estimări cu amortizările preconizate.

În cele din urmă, Kevin nu s-a putut abţine şi a întrebat politicos dacă toate bunurile aflate atât la nivel suprateran, cât şi subteran, vor fi incluse în asociere, dând exemplu vinurile care se găseau în crame, iar George a afişat un zâmbet larg şi a spus că desigur, în temeiul legislaţiei georgiene, dacă achiziţionezi o proprietate ajungi să deţii automat toate activele supraterane şi pe cele subterane.

Însă mai multe n-am mai aflat despre crama zvonită cu care fuseserăm ispitiţi şi care s-ar fi aflat chiar sub noi. În cele din urmă, am luat o pauză de ceai şi cafea, iar eu şi Kevin am reuşit să ieşim puţin ca să ne dezmorţim picioarele, în lumina slabă a soarelui care spărsese plafonul de nori gri.

— Cred că trebuie să te felicit pentru decizia de a achiziţiona o podgorie aflată în paragină, departe de casă, spuse el pe când ne plimbam prin grădina dăltuită.

— Nimeni n-are habar de ce ne aflăm cu adevărat aici, i-am spus. Adică nimeni în afară de George. Oare ce schemă învârte?

— Cred că mai degrabă ar trebui să ne întrebăm cine e de fapt şeful pe-aici, spuse Kevin. Ni s-a dat de înţeles de la bun început, atât de către Neville, cât şi

de George, că cel din urmă deținea domeniile acestea și că vom avea de-a face cu el. Cine-s toți tipii ăștia? Oare sunt patroni? Cine sunt factorii de decizie?

— Uite, i-am spus. Trebuie doar să intrăm în joc și să vedem unde ne poartă pașii. Nu zice nimic de sticlele rare! Mai bine nu zicem nimic dacă putem. Hai să ne luăm după George!

Cu toate acestea, odată întorși în sala de ședințe, George n-a prea spus mare lucru, în afară de faptul că traducea discuțiile. De astă dată a stat lângă mine, așa că îmi mai spunea câte un comentariu sau îmi mai explica ce se vorbea. Piotr se făcuse nevăzut. Eu și Kevin am primit o listă cu subiecte de discuție, primul fiind vinul, istoria vinurilor, dar și documente și fotografii. După mine, deja le acoperiserăm pe majoritatea în decursul primei sesiuni de discuții, însă m-am cam descurajat la vederea celor ce urmau: ce fel de vinuri erau produse în trecut, care era producția actuală, dar și cea viitoare. O a doua listă prezenta defalcat modul de colectare a strugurilor, data la care începea culesul, sursele, o prezentare a istoricului domeniului viticol, inspecțiile făcute, necesitățile în materie de comercializare, calendarul transferului de proprietate. Și lista continua.

Domnul Tamaz a luat cuvântul și a vorbit aproape fără oprire, în vreme ce tot elimina punctele de discuție unul câte unul, dacă e să ne luăm după ceea ce ne relata George în șoaptă. Ocazional, Revaz intervenea, iar Tamaz încuviința sau ridica din umeri, de parcă ar fi zis „Desigur”, după care își continua ideea. Grigol tot intra și ieșea din încăpere, iar Davit mai intervenea la rându-i când erau aduse în discuție aspectele legate de istoricul domeniului și de comercializare.

Era evident că Tamaz și ceilalți aveau impresia că eram niște investitori australieni bogați, care veniseră să vadă cum pot transforma Domeniile viticole Savane Number One într-un producător de succes. Nimeni nu părea să aibă vreo idee că pe noi ne interesa exclusiv colecția de vinuri a țarului și a lui Stalin. George nu se băga în discuție, rezumându-se doar la a răspunde întrebărilor pe care i le adresa direct Tamaz. Eu și Kevin, obosiți fiind de la călătorie, dădeam mereu din cap sau zâmbeam și încercam să părem implicați, însă dat fiind faptul că aproape totul se discuta în limba georgiană, nu prea aveam habar ce se vorbește.

În cele din urmă, am luat pauză de prânz, moment când Nino și-a făcut din nou

apariţia cu nelipsita armă la pantaloni, ca să ne conducă pe noi, împreună cu George şi cu Piotr, la un restaurant aflat pe malul râului. Ne aflam cu toţii în Mercedes-ul cu care veniserăm, „maşina anturajului mafiot”, şi goneam la vale spre Tbilisi cu 100 km/h, şoferul încetinind uşor doar dacă era roşu la vreun semafor în faţă. Nino viră şi trecu rapid prin intersecţie, spunându-ne peste umăr:

— Pentru noi nu e roşu!

În ce naiba ne băgaserăm eu şi Kevin?!

Aveam o listă lungă cu întrebări foarte incisive pe care să i le adresez lui George în timpul mesei, însă la puţin timp după ce am ajuns, domnii Revaz, Tamaz şi Grigol s-au aşezat şi ei la masă cu noi. George m-a atins uşor cu mâna pe spate în timp ce îmi turna un pahar cu apă şi mi-a şoptit la ureche:

— O să treacă astea. Bucuraţi-vă de masă!

M-am uitat la Kevin şi am ridicat din umeri, după care m-am mulţumit să încerc să deslușesc un meniu în georgiană, limbă pe care, atunci când o vezi scrisă, pare a fi un amestec între alfabetul latin şi cel arab.

Mâncarea a fost chiar delicioasă. Primul fel care ni s-a oferit a fost khachapuri, nelipsit din meniul georgienilor. E o pâine gustoasă cu brânză, aluatul dospit fiind umplut cu brânză rasă amestecată cu ou. Realmente delicioasă, şi un fel pe care urma să-l savurăm adesea pe parcursul şederii noastre, la mici cafenele din zona veche a oraşului sau în restaurante precum cel în care ne aflam atunci. George ne-a spus care era următorul fel, şi anume o tocană, numită tevzis buglama (în traducere „tocană de somon”), servită cu orez şi cartofi fierţi. Kupati erau cârnaţii tradiţionali georgieni (n-am reuşit să descopăr care erau ingredientele), pe care i-am mîncat cu charkhlis mkhali. Kevin a pronunţat termenul, articulându-l, de parcă îl savura împreună cu piureul mov respectiv.

— Mkhali, spuse.

— Foarte faimos fel, tradiţional, zise George. Noi, georgienii, îi zicem pkhali. Legume, ierburi aromatice, miez de nucă. Trebuie făcut în casă dacă vrei să-ţi iasă bine. Ăsta e cu sfeclă roşie.

— Sfeclă? am întrebat eu.

— Da, sfeclă, încuviinţă el. Merge bine cu vinul bun, iar de-ăsta nu ducem lipsă deloc, din fericire.

Chiar mai bine, era prima noastră şansă să testăm vinul produs efectiv la Savane Number One. Domnul Tamaz a scos o sticlă de vin roşu, numit (chiar creativ, aş putea spune) Savane, la care eu şi Kevin am întins nerăbdători paharele, după care am adulmecat lichidul, am plimbat vinul prin pahar şi l-am analizat. Când l-am gustat în cele din urmă, am constatat că n-avea absolut nimic deosebit.

După ce am dat gata sticla respectivă, ni s-a oferit nişte vin alb, pe a cărui etichetă figura denumirea „GWC”. George ne-a explicat că era vorba despre Georgian Wine Company (Societatea vitivinicolă georgiană), o întreprindere în parteneriat pe care o deţinea un antreprenor autohton împreună cu o societate neerlandeză. Presupun că ne-au servit cu acest vin ca să ne dea un exemplu impresionant cum că parteneriatele internaţionale din industria vitivinicolă de pe plan local pot funcţiona. Am gustat vinul alb şi, asemeni celui roşu, era băubil, însă nu se diferenţia cu nimic faţă de altele.

Chiar şi-aşa, un vin obişnuit tot îşi îndeplineşte menirea, aceea de a relaxa muşchii încordaţi ai australienilor aflaţi de cealaltă parte a globului, departe de Sydney şi, cu toate acestea, cu niciun pas mai aproape de colecţia legendară de vinuri în valoare de milioane de dolari. Am lăsat vinul autohton să mă învăluie şi am savurat mâncarea şi priveliştea spectaculoasă de pe malul râului Mt’k’vari. Toţi au părut că lăsaseră garda jos în timpul mesei, închinând paharele în cinstea sosirii noastre şi străduindu-se din greu să fie prietenoşi, să ne arate că îi bucura venirea noastră în oraş. George se afla la câteva locuri distanţă de mine şi vorbea cu Tamaz şi cu Grigol, însă nu păreau a discuta despre afaceri.

— George, l-am strigat, aplecându-mă în faţă ca să-i atrag atenţia. Ce-i cu balcoanele alea imense care aproape fac legătura între casele sau clădirile de cealaltă parte a râului? Arată de parcă poţi trece dintr-o parte în alta.

Balcoanele respective erau preponderent din lemn, iar pe dedesubt aveau traverse, astfel că dădeau exact în aleea din faţa clădirii.

— Aşa-i, John, spuse George. Balcoanele sunt loc comun pe unde trece lumea, se întâlneşte, ia masa, socializează. Nu privat. Pentru toată lumea. Vrei să te întâlneşti cu alţii? Balcoanele sunt o bună opţiune pentru noi toţi. Râul, oraşul – sunt ale tuturor.

Tamaz a spus ceva, așa că George s-a întors iar cu spatele la mine. Am oftat adânc, am mai luat o gură de vin și m-am servit cu o porție dintr-o salată cu verdețuri și ouă pe care tocmai o aduseseră la masă. Kevin încerca să discute cu Piotr, precaut fiind însă.

Cu arma așezată degajat pe masă, așa cum ne punem astăzi telefoanele lângă farfurie cât timp mâncăm, Piotr stătea foarte disciplinat la masă și vorbea într-o engleză stricată.

— Care e povestea ta, Piotr? întrebă Kevin, la care Piotr ridică din umeri și răspunse:

— Sunt de loc din Cecenia. Acum sunt aici. Între cele două au existat unele drumuri interesante.

— Cecenia, spuse Kevin. Și a trebuit să pleci de-acolo?

— Nu vorbim despre asta, afirmă Piotr pe un ton categoric, deși nu se distingea nicio notă cum că l-ar fi enervat întrebarea. Doar „Discuția a luat sfârșit. Punct!”.

George revenise la conversația noastră, astfel că am arătat înspre râu, către șantierul imens de construcții pe care îl zărisem din mașină, situat la jumătatea dealului de vizavi și înconjurat de case.

— Ce se construiește acolo? am întrebat.

— E Catedrala Sfânta Treime, răspunse George. Construcție importantă pentru Tbilisi. Se fac nouă ani de când a căzut comunismul. Catedrala reprezintă un simbol: Tbilisi poate ridica noi biserici, își poate asuma riscuri și are venituri.

— Lumea câștigă bine? l-am întrebat.

— Nu, e groaznic, spuse George și zâmbi larg din cauza contrastului celor spuse. Multă lume n-are deloc bani. Avem nevoie de venituri din partea restului lumii.

Am deschis gura să spun ceva, însă George deja ridicase o mână în aer și zicea:

— John, știu. Te rog. Totul va fi bine. Vezi acolo sus, deasupra orașului? Cetatea Narikala – foarte veche, foarte interesantă. Secolul al IV-lea, John! Vă ducem în vizită acolo cât timp vă aflați aici.

Am tot luat câte o gură din pahar și mi-am dat seama că nu puteam insista asupra chestiunii, cel puțin nu aici, într-un restaurant cu vedere la râu, unde toată lumea se distra.

În schimb, am întrebat:

— E adevărat că Iosif Stalin era din Tbilisi?

— S-a născut la Gori, oraș mic din Georgia, dar da, era baștan în Georgia înainte să fie revoluționar, zise Piotr. Făcea parte din Mesame Dasi, grup care lupta pentru independența Georgiei. Pe-atunci îi zicea Djugașvili.

— Nu Stalin? am întrebat eu.

— A devenit Stalin când țarul l-a exilat în Siberia. Stalin înseamnă oțel, ne explică Piotr.

— Cum e privit aici, la Tbilisi? am vrut eu să știu.

George oftă și se foi, și a durat până să răspundă încet, aplecându-se în față.

— Treabă complicată, zise el. Mulți de-aici și din restul lumii îl văd pe Stalin ca pe-un monstru, știm asta. Dar John, e de asemenea un georgian important, foarte celebru. Nu mulți georgieni au fost atât de puternici. Din cauza asta, are adepți. Poate veți vedea poze cu el zâmbind în taxiuri sau pe perete în vreun restaurant. E campionul nostru, asta chiar dacă n-a fost unul dintre băieții buni, nu? John, multă lume a murit sub regimul lui de-a lungul multor ani de zile. Desigur, ne place acum că suntem republică și că nu mai facem parte din blocul comunist. Stalin rămâne sub pământ, în mormântul său. Asta e bine.

Aveam atâtea întrebări, însă George clar era nerăbdător să schimbăm subiectul.

În cele din urmă am pornit către ieșire, la Mercedesul lui Nino, care ocupa jumătate din aleea ce ducea spre intrarea în restaurant; odată urcați, acesta a gonit înapoi spre podgorie. Am așteptat câteva minute până ce a apărut și mașina lui Grigol, în care se aflau domnii Tamaz și Revaz.

— Ar fi minunat dacă am putea arunca o privire prin împrejurimi, i-am zis eu vesel lui George. Ne-ar plăcea mult să vedem domeniul pe care se presupune că-l vom achiziționa.

— Desigur, John. E o idee grozavă, îmi răspunse, după care se întoarse către Tamaz şi Revaz ca să schimbe câteva fraze succinte în limba lor. Când am pornit la plimbare, Grigol s-a uitat insistent la noi, fără a schița niciun zâmbet.

Primele câteva încăperi prin care ne-am uitat puțin erau spații de depozitare abandonate şi ceea ce păreau a fi vechi camere unde se făceau degustări. Judecând după stratul de praf şi echipamentele vechi împrăștiate peste tot, era greu să-ți dai seama când fuseseră folosite ultima oară. Lumina după-amiezii a făcut ca vârtejurile de praf să joace în aer când am trecut printr-o încăpere spre o cameră interioară mai spațioasă, care s-a dovedit a fi linia de îmbuteliere.

— N-a mai fost folosită de ani întregi, îmi şopti Kevin pe când ne uitam amândoi la echipamentele vechi. Oare când au produs aici în fapt vin pentru ultima oară?

— Încep să cred că a trecut multă vreme de-atunci, i-am răspuns.

Ne-am plimbat de-a lungul liniei de îmbuteliere, dând din cap şi părând extrem de interesați, de parcă odată ce era şters puțin praf, întreaga mașinărie putea începe să scoată pe bandă rulantă un milion de sticle pe an în decurs de o zi.

De acolo, am pornit spre ceea ce părea a fi o poiată mare: era un petic de teren neted, însă brăzdat de nişte vase enorme din lut roşu, îngropate în pământ aproape complet, astfel că numai gâturile înguste ieşeau în afară.

— Ştiți ce e marani? ne întrebă George. Ăsta e marani, locul în care îngropăm kvevris. Pe când spuse acestea, gesticulă înspre vasele de teracotă. Arta tradițională georgiană de vinificație foloseşte lutul pentru a face machari. Acum se folosesc în principal metodele europene, dar avem kvevris mari îngropate, ca să respectăm stilul tradițional. Asta ca să simțim că facem treaba ca la carte.

— Va trebui neapărat să mă informez şi să aflu mai multe despre asta, George. Sună fascinant.

— Vinurile făcute în vase de lut sunt diferite şi gustoase, spuse el, în timp ce deschidea ceea ce s-a dovedit a fi uşa din spate a clădirii principale.

— Hai să mergem jos, spuse George, iar inima începu să-mi bată mai tare.

În sfârşit.

Revaz, vinificatorul-șef, a întins mâna dincolo de pragul unei uși, suficient încât să aprindă un bec chior care lumina îndeajuns scările ce duceau în cramă.

L-a urmat Grigol, administratorul cramei, apoi Tamaz, George, Kevin și cu mine. Piotr a coborât ultimul.

Cramele cuprindeau mai multe încăperi cu rânduri de sticle aproape identice, ce dispăreau în negură. Din când în când, mai luam câte una și ne uitam la etichetă. Numerele 89 sau 85 sugerau anul în care fuseseră produse, în vreme ce restul elementelor de pe etichetă erau în georgiană, marca Savane fiind imprimată în partea de sus. Majoritatea sticlelor erau acoperite de un strat de praf, însă nu părea destul de gros încât să indice faptul că se aflau în acest seif de 50 de ani sau chiar mai mult de-atât.

Când am urcat înapoi la suprafață, Kevin a întrebat pe un ton calm:

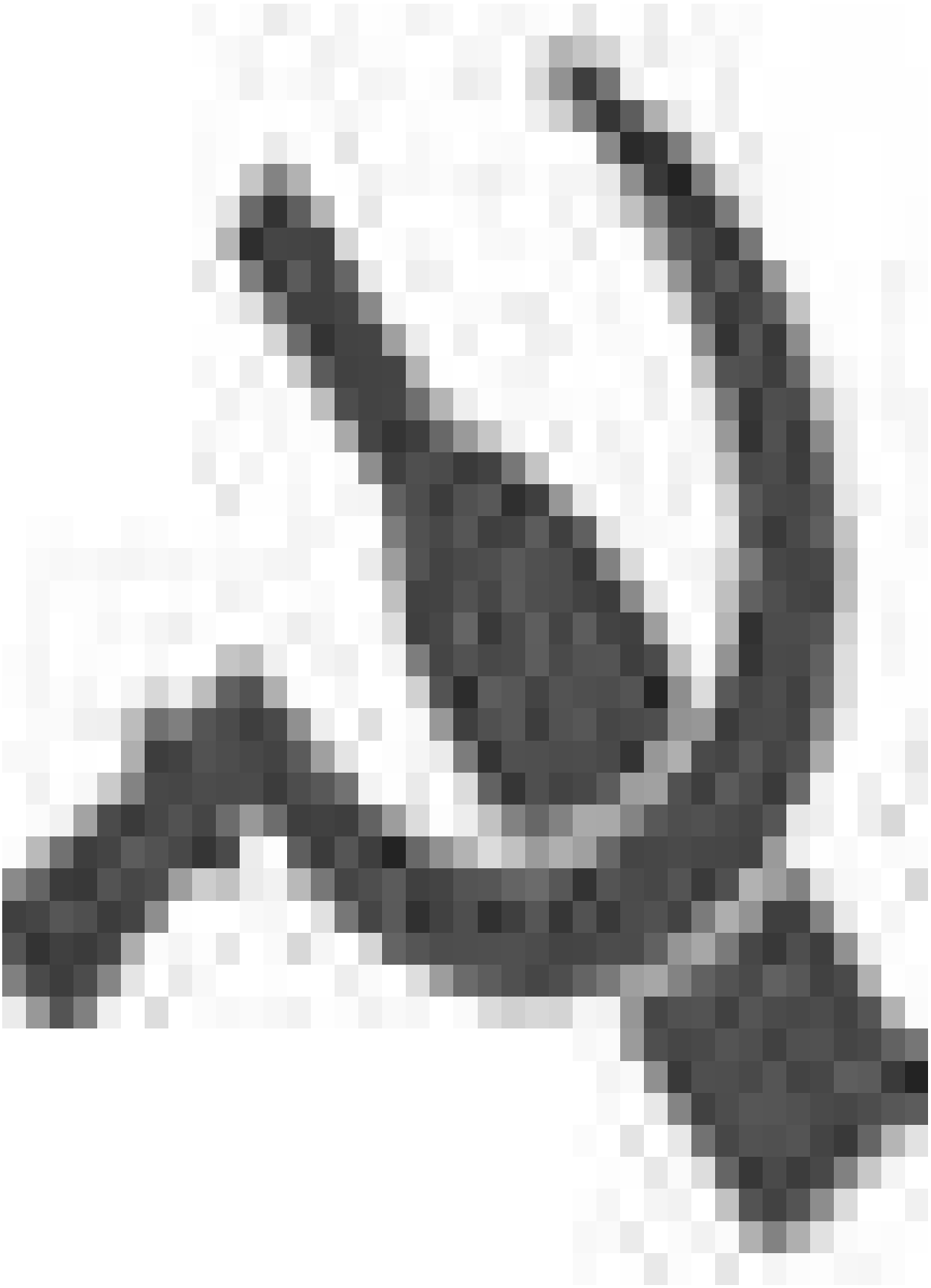
— Mai sunt și alte crame?

— Mai sunt nivelurile –2 și –3, spuse George. Domnul Tamaz ar vrea să mai discutăm la el în birou.

Așa că ne-am mai întins la discuții preț de încă trei ore. Tamaz și George tot își adresau întrebări și dădeau răspunsuri aproape exclusiv în georgiană, iar cel din urmă se mai întorcea spre noi din când în când ca să ne traducă monologuri despre istoria podgoriei și despre posibilul viitor glorios ce avea să vină. Ne-au vorbit și despre necesitatea demarării producției și despre nivelurile de investiții. Ne-a înmânat un document cu datele calendaristice preconizate.

De asemenea, George a încercat să ne țină la curent cu întrebările nenumărate și fără sens pe care i le adresa Tamaz lui Revaz cu privire la succesele înregistrate în trecut și la cei mai buni ani viticoli ai domeniului, de parcă Tamaz nu mai auzise niciodată acele informații și i se năzărise să întrebe toate acestea tocmai când (ia să vezi!) ne aflam și noi în încăpere. Era o pantomimă stranie și stângace pentru doi oameni care nu vorbeau limba.

Ne luptam din greu să nu ne lăsăm pradă oboselii acumulate pe drum, și cred că e posibil să fi moțăit de vreo două ori până când au încheiat întreg spectacolul și am putut în cele din urmă să ne plimbăm puțin la aer curat.

— George, am zis. Sticlele.

Stăteam lângă maşina lui Nino şi ne pregăteam să plecăm înapoi spre hotel. Nu văzuserăm nicio sticlă dintre cele care ne interesau şi nu eram gata să urc iar pe bancheta din spate a Mercedesului fără să-i atrag atenţia asupra acestui lucru.

— A fost o zi minunată, John, spuse George cu un zâmbet larg. Asociaţii mei sunt din cale-afară de încântaţi de potenţialul parteneriatului nostru şi au avut ocazia de a vă comunica multe dintre lucrurile pe care voiau să vi le aducă la cunoştinţă. Mai discutăm mai multe la cină, da?

— George, sunt doar îngrijorat că…

— Da, John, desigur. Toate-s bune şi frumoase, nu-i aşa? Domnul Tamaz şi cu mine suntem nespus de mulţumiţi. Hai mai bine să faceţi un duş, apoi luăm cina, da?

Am stat acolo pur şi simplu şi simţeam cum mă cuprinde furia.

— George, stăm în ţară doar patru zile, iar acesta este sfârşitul primei zile, am spus eu.

— Da, răspunse acesta cu o asemenea plăcere, de parcă era personaj din desenele animate. Patru zile. Timp berechet. E timp pentru tot felul de treburi, John. Atâtea de explorat! Acum mergeţi să vă odihniţi şi să vă pregătiţi.

Am simţit cum Kevin mă atinge pe braţ.

— Da, e o idee bună, John. Hai să facem aşa. Mi-ar prinde bine nişte odihnă înainte de cină.

— Bine, în regulă atunci, am zis. Am dat mâna cu domnii Tamaz, Revaz şi cu directorul comercial, care îşi făcuse din nou apariţia spre finalul zilei. Grigol nu venise la maşină.

— Vă mulţumim pentru o zi fascinantă, pentru ospitalitatea şi amabilitatea cu care ne-aţi primit, am spus eu în engleză, după care George a turuit totul în limba lor. Sunt nerăbdător să explorez domeniile viticole mai în profunzime mâine.

Când s-a așezat la volan, Nino și-a scos arma de la curea și a așezat-o în suportul auto pentru băuturi dintre locurile din față.

Kevin și Piotr s-au așezat pe bancheta din spate, iar eu am stat pe locul din dreapta, unde am avut o senzație și mai intensă cum e să conduci cu viteză pe roșu într-un oraș aglomerat. La hotel, Piotr și Nino ne-au urat „la revedere” printr-o înclinare a capului, fără a ne zâmbi.

M-am dus direct la recepție să întreb care sunt prefixurile pentru apeluri internaționale, apoi am mers în cameră, am ridicat receptorul și l-am sunat pe Neville Rhodes la birou, moment în care creierul meu istovit a reușit într-un final să calculeze cât era ora acolo după fusul orar. Era 6 seara la Tbilisi, ceea ce însemna că era miezul nopții la Sydney. Nu-i de mirare că nu răspunsese. În pofida orei târzii din Australia, l-am sunat și pe Harry acasă și pe mobil, însă nici el nu a răspuns.

Am închis, m-am uitat pe geam cum se lăsa seara și mi-am dat seama cât de obosit eram, asta pe lângă faptul că mă simțeam frustrat și îngrijorat. M-am întins pe pat, am pus alarma și m-a luat aproape instantaneu un somn adânc, în ciuda faptului că rotițele din cap mi se învârteau neîncetat.

8

Tbilisi pe timp de noapte

Alarma a sunat de trei ori până ce am reuşit să mă trezesc din negura care mă învăluise. Din fericire, apa a fost fierbinte, iar jetul de apă din duş a fost puternic, astfel că la 20:30, atunci când Kevin mi-a bătut la uşă, eram îmbrăcat şi aduceam oarecum cu o fiinţă umană.

— Ai dormit? l-am întrebat, la care mi-a răspuns:

— Da, am prins vreo două ore. Destul cât să pot rezista în seara asta, sper. Tu?

În timp ce spuse acestea, trecu pe lângă mine, se duse lângă pat şi luă telecomanda de pe noptieră, dădu drumul la televizor şi începu să schimbe canalele până când pe ecran apăru un fel de emisiune-concurs georgiană. Kevin dădu volumul o idee mai tare decât mi-ar fi plăcut, după care spuse cu voce tare încercând să acopere rumoarea de la televizor:

— Ai văzut emisiunea asta? Mori de râs.

În contextul sunetelor speciale, al aplauzelor înregistrate ale unui public care nu se afla în studio şi al râsului fals al gazdei emisiunii, i-am zis lui Kevin pe un ton jos:

— Nu crezi că ne-ar pune microfoane prin cameră, nu?

Ridică din umeri.

— Probabil că nu, dar n-ai de unde şti.

— Cred că ai citit prea multe romane de le Carré, am zis eu.

— Cine-i ăla? îmi spuse.

— Vorbeşti serios?! i-am spus, privindu-l cu suspiciune. Kevin, nu ştii cine e John le Carré?

— E canadian? Scrie despre hocheiul pe gheaţă?

— Bine, acum sunt sigur că mă iei peste picior, i-am spus.

— Cine? Eu?

Cineva câştigase un premiu în emisiunea respectivă, iar momentul muzical ce a urmat aproape că a făcut televizorul să salte de pe măsuţa pe care era aşezat.

— Hai să mergem în holul principal şi să vedem dacă putem bea ceva, spuse Kevin.

Am închis televizorul şi, odată ajunşi jos, am descoperit că barul se afla în lateralul holului principal, aici fiind comercializată o gamă largă de beri europene şi americane. Am luat două sticle de Stella Artois şi am aşteptat să auzim inevitabilul scrâşnet de roţi pe care urma să-l scoată Nino când oprea maşina în faţa intrării. În afară de doi oameni de afaceri care discutau într-un colţ aflat mai departe de noi, eram singurii de la barul hotelului.

— Am tras într-adevăr un pui de somn, zise Kevin pe un ton mai normal. Dar nu înainte de a mă furişa până la ambasada americană până a se încheia programul pe ziua de azi.

— Ambasada americană? am repetat eu. De ce?

— I-am întrebat dacă ştiau mai multe despre podgoriile locale. Le-am zis că suntem doi investitori australieni şi că ne aflăm în oraş în scop minier, însă suntem oarecum interesaţi şi de domeniile viticole autohtone, având în vedere faptul că regiunea are o istorie bogată în ceea ce priveşte producerea de tot felul de licori din struguri.

— Auziseră de Savane Number One? am întrebat eu, luând o gură de bere.

— Mai mult de-atât, îmi răspunse el rânjind. Aveau un întreg document pe această temă, drept posibilă opţiune de încheiere a unui parteneriat internaţional, presupun că pentru a deservi interesele americanilor, atunci când sosesc aceştia în ţară.

Scoase o hârtie din buzunarul interior al hainei, o desfăcu şi o întinse pe masă în faţa mea.

Am citit ce scria.

Pe antet figurau următoarele: „Ambasada Americii de la Tbilisi”.

După care, cu caractere aldine:

Următoarele ponturi din Georgia au fost aduse la cunoștință de reprezentantul în materie de bisnis din cadrul Ambasadei Americii de la Tbilisi. (sic), împreună cu numărul de telefon și cu adresa de e-mail ale cadrului executiv responsabil de la ambasadă.

— B-i-s-n-i-s-? am spus.

— Știu, îmi răspunse Kevin, mestecând niște alune. S-ar putea să fie aceeași persoană care scrie fonetic și care a transcris etichetele din crama Savane acum 50 de ani.

— O carieră lungă și glorioasă, am spus, după care continui să parcurg documentul.

Societatea: Sauplistsulo Mamouli Wine Bottling Factory (Fabrica de îmbuteliere vinuri Sauplistsulo Mamouli)

Sauplistsulo Mamouli Wine Bottling Factory (Savane) a fost înființată la Tbilisi în 1896 și are 75 de angajați. Întreprinderea deține 0,77 de hectare de teren în centrul orașului Tbilisi și poate produce 40 000 de hectolitri de vin în regim anual (echivalentul a 5,3 milioane de sticle). Savane a devenit o societate pe acțiuni în 1994, iar conducerea sa deține pachetul majoritar. Rata de utilizare a capacității a fost scăzută în ultimii ani din cauza lipsei capitalului circulant, a sticlelor, precum și a penelor de curent frecvente. Savane preconizează că va produce 100 000 de litri (sau 1,3 milioane de sticle) în 1996. Savane își comercializează produsele prin intermediul contactului direct cu ai săi

consumatori. Societatea deține spații comerciale proprii, aferente instalației de producție. Fluxul monetar rămâne pe plus, aceasta în pofida faptului că dispune de un capital circulant limitat. Savane nu are datorii majore. Savane are drept obiectiv găsirea unui partener alături de care să constituie o asociație în participațiune, și care să dispună de capacitate comercială de finanțare și de producție. Partenerul georgian va furniza toate instalațiile de producție și forța de muncă necesare. Date de contact: Tamaz Akhmeteli, Director general, Georgia, 380062 Tbilisi, Str. Petriașvili nr. 1, Sauplistsulo Mamouli.

Am ridicat privirea.

— Stai așa. Adică azi dimineață ei ne-au citit pur și simplu documentul ăsta drept prezentare a potențialei investiții pe care ar urma noi să o facem?

— Așa pare, zise Kevin. Măcar am aflat că numele de familie al domnului Tamaz e Akhmeteli.

Am dat din cap.

— Deci podgoria a fost scoasă complet din funcțiune, dispune de echipamente învechite și uzate, nu are deloc tehnologii moderne, iar ei încearcă să vândă întreaga șandrama oricărui individ care le dă atenție. Nu-i de mirare că au fost așa de încântați când le-a zis George că suntem din Australia.

— Probabil le-a spus că deja a făcut o înțelegere cu Neville în privința mineritului, iar noi suntem doar fraierii care au picat și ei în plasă, spuse Kevin.

— Eu tot nu pricep. Am stat acolo o zi întreagă și nici măcar nu știm dacă vinurile țarului și ale lui Stalin există cu adevărat.

— Am văzut fotografiile lui Neville, spuse el.

— Am văzut niște poze despre care Neville ne-a spus că au fost făcute la vinărie, i-am zis eu.

— Dar Neville a investit și el în parteneriatul cu noi și cu Harry. De ce ar fi făcut asta dacă ne ducea cu preșul?

— Probabil n-ar face-o, asta dacă nu cumva are alte planuri. N-are niciun sens, am convenit eu. În regulă atunci, să zicem că luăm de bun faptul că vinurile sunt acolo, sub podeaua pivniței, pe care nu ne-au lăsat s-o vizităm azi. Însă dacă nu le putem vedea, nu putem garanta autenticitatea lor.

— Iar dacă nu le putem garanta autenticitatea, dacă nu le putem atinge, vedea, ba chiar și degusta, n-avem niciun motiv să mai zăbovim aici, afirmă Kevin.

— George e conștient de acest lucru dat fiind faptul că întreaga noastră corespondență a fost despre vinuri, și nu despre domeniu în sine.

— Deci, spuse Kevin, arătând cu gâtul sticlei lui de bere înspre mine. Tipul ăsta joacă un fel de horă cu ei și vrea ca noi să așteptăm până ce termină. Ai observat azi că, uneori, părea ca și cum îi lăsa pe Tamaz și pe Revaz să tot vorbească și să pălăvrăgească? Nu dirija deloc dialogul.

— Dar cât va dura oare? Clar îl sun pe Neville mâine dimineață după ora Australiei și-i zic să-i transmită lui George să-i dea bătăi, căci mai avem doar trei zile la dispoziție.

Am mai luat câteva guri de bere. Nino și George trebuiau să-și facă apariția în câteva minute, ceea ce însemna că probabil mai aveam vreo oră la dispoziție până la sosirea lor.

— La ce altceva ar trebui să ne mai gândim? am întrebat eu. Ce alte impresii ți-au mai lăsat?

Kevin îi făcu semn barmanului să ne mai aducă două beri. Era o idee proastă dată fiind oboseala resimțită din cauza schimbării fusului orar și faptul că urma să bem vin, însă berea mergea foarte bine după o așa zi.

Îmi zise:

— Încerc să înțeleg organigrama domeniului viticol. N-am nicio idee cine erau jumătate dintre cei pe care i-am văzut perindându-se pe-acolo, și nici care e rolul lor, însă dacă e să te uiți la echipa de conducere de nivel superior cu care avem de-a face, e clar că domnul Tamaz și chiar și Revaz, vinificatorul, au influență mare. Sunt patroni? Sunt în parteneriat cu George? Dacă se dovedește de fapt că vinul e acolo, iar noi vrem să negociem ca să îl obținem, cine va lua decizia finală?

— Da, ai dreptate, i-am zis. Trebuie să aflăm neapărat asta, și încă repede. Oare trebuie să ținem seama și de Grigol sau să ne punem probleme în ceea ce îl privește?

— Partea bună e că Piotr pare a fi prietenos, zise Kevin. Traducerile sale sunt utile atunci când George nu e prin preajmă.

— Nu-mi inspiră încredere, am spus eu. Zic să nu-i spunem mai multe decât e nevoie, și nu-s prea sigur că am încredere în nimic din ceea ce-i iese pe gură. Nu ne putem permite să luăm de bun nimic din ce ne-a zis, oricât de folositoare s-ar dovedi informațiile respective. Trebuie să ne bazăm pe faptele despre care știm sigur că sunt adevărate. N-am văzut nimic din ceea ce avem nevoie să vedem, iar pe astfel de meleaguri străine, ca să fim siguri, trebuie să fim conștienți de faptul că e posibil ca întreaga treabă să fie o înșelătorie, asta până ce ne putem convinge de cazul contrar.

— O zi nebună, spuse Kevin. Nu-mi vine să cred că nici măcar n-am putut vedea vinurile.

Am auzit sunet de cauciucuri și o izbitură de portieră. N-au răsunat focuri de armă, însă zgomotul a fost destul de puternic ca să ne facă să bănuim că își făcuse apariția Nino.

— O zi nebună, iar acum urmează și o noapte pe măsură. Am zâmbit. Să ținem pumnii și să sperăm la ce-i mai bine.

Nino a stat la ușă cu arma atârnându-i în afara buzunarului și formând un unghi amuzant ca de obicei, pe când George a venit să ne preia. Am plecat de la hotel și am pornit pe stradă, spre un local care aducea mai mult cu un pub, decât cu un restaurant. Am ocupat o masă de patru persoane, iar George ne-a turnat vin în pahare și a comandat feluri pentru toată lumea. Apoi, în loc să se așeze, ne-a anunțat că revine în 15 minute.

Eu și Kevin ne-am uitat unul la celălalt, pe când el și Nino au părăsit restaurantul cu pompă. A început să ne fie adusă mâncarea: khachapuri, pâinea umplută cu brânză, o salată de fasole roșie numită lobio și badridzhnis khizilala, care s-a dovedit a fi un fel de caviar din vinete. Am mai mâncat și ikhvis chakhokhbili, și anume o tocană de rață, cu nuci.

N-avea rost să așteptăm cu mâncarea în față, întrebându-ne dacă Nino urma să

revină sau dacă ni se mai alătura cineva. Prin urmare, am început să mâncăm, comparând perspectivele pe care ni le formaserăm fiecare cu privire la Tbilisi.

— Când m-am plimbat prin zona veche a orașului după-amiază, încercând să dau de ambasadă, mi s-a părut fascinant, spuse Kevin. E un peisaj post-sovietic clasic. Clădirile au fost impresionante odinioară, dar acum nu mai sunt îngrijite deloc. A rămas doar vidul lăsat în urmă de mașinăria sovietică ce a bătut în retragere.

— Mie tot nu-mi vine să cred că toți poartă arme la curea, i-am zis. Și totuși cu toții par prietenoși și relaxați. Chiar ai putea să ți-i închipui pe naziști mărșăluind pe-aici, iar deodată acei Nino ai lumii devin lunetiștii de pe acoperișuri.

— Au ajuns naziștii până aici? mă întrebă Kevin.

— De fapt, nu, am răspuns. Am citit despre asta. Desigur că Hitler a invadat Rusia, dar n-a ajuns până aici. Bineînțeles că georgienii au fost și ei implicați. Conform unor estimări, 700 000 de georgieni au plecat la război și doar aproximativ jumătate dintre aceștia s-au întors acasă.

— Dumnezeule, spuse Kevin. Peste 300 000 de morți. Asta e o proporție mare din tinerii dintr-o țară atât de mică.

— Imensă, i-am confirmat. Interesant e faptul că destul de mulți georgieni li s-au alăturat naziștilor pentru că nu prea le plăcea traiul sub dominație sovietică, și s-au gândit că naziștii ar putea elibera Georgia în cazul în care ieșeau învingători din conflict.

— Și cum le-a mers planul? mă întrebă Kevin.

— Nu prea bine. De fapt, inițial, lui Hitler i-a plăcut de ei, căci georgienii erau considerați a fi arieni, așa că a fost de acord numaidecât. Cu toate acestea, din câte am citit, pe măsură ce balanța războiului începea să se încline în favoarea celeilalte părți, Hitler a devenit din ce în ce mai paranoic, fiind încolțit, așa că a început să creadă că diviziile georgiene lucrau în secret pentru Stalin de la bun început și s-au întors împotriva lor. A urmat apoi o luptă crâncenă între diviziile georgiene și naziștii rămași, ce a durat mult după ce s-a încheiat oficial războiul. Ba chiar se pare că a fost ultimul conflict propriu-zis din întreg războiul.

— Bizară treabă, comentă Kevin. Și ce s-a ales de acei georgieni naziști după ce

a luat sfârşit războiul?

— Se pare că Stalin n-a fost deloc impresionat. Majoritatea au sfârşit în Siberia sau în gulagurile din întreaga ţară, iar nimeni nu i-a mai văzut vreodată.

— Ce ţi-e şi cu războiul ăsta, spuse Kevin oftând. Porcăriile astea nu s-ar fi întâmplat niciodată în Canada. Parcă-l şi văd pe Nino implicat în ceva de genul acesta.

— Ce zici de Piotr? l-am întrebat eu.

Kevin râse.

— Piotr? Cred că-i cel mai periculos dintre toţi.

— Piotr? E foarte calm, ba chiar aproape meditativ aş zice.

Kevin m-a privit drept în ochi.

— John, îţi garantez că Piotr are pregătire militară. A spus că vine din Cecenia, nu? Chiar îmi place tipul, dar mi se pare că e cu adevărat cea mai letală persoană din încăpere. Cred că Piotr te-ar împuşca fără nicio problemă sau, în cazul în care arma n-ar funcţiona, te-ar bate cu pistolul până ce ţi-ai da duhul.

Am izbucnit în râs.

— Şi-atunci de Nino ce mai zici? i-am spus, închipuindu-mi-l pe Nino cu ai săi ochi întunecaţi şi cu maxilarul cioplit ca-n piatră, cu faţa rareori brăzdată de vreun zâmbet.

Kevin încuviinţă.

— Dacă Piotr ar fi neînarmat, iar Nino ar avea un pistol la curea, îmi zise, tot Piotr ar ieşi de departe învingător.

— Că tot vorbim de lup, i-am spus pe când şi-au făcut apariţia George, Nino şi Piotr, însoţiţi de o femeie cu părul închis la culoare, foarte frumuşică, şi care probabil avea vreo 19 ani.

— Iubita lui Nino, ne explică George. Elene o cheamă. Vorbeşte engleza foarte

bine; o învaţă la şcoală.

Localul începea să se anime, pe măsură ce tot soseau şi alţi localnici, iar muzica răsuna la maximum. Tot fusesem curios să aflu mai multe despre ce era la modă în Georgia şi despre tipul de muzică pe care îl ascultau cei de pe aceste meleaguri, aşa că am fost uşor dezamăgit când am auzit primele note familiare ale melodiei „Billie Jean”, cântate de Michael Jackson.

Elene părea mai interesată de Nino decât de şansa de a-şi exersa aptitudinile lingvistice cu doi australieni de vârstă mijlocie, ceea ce mi s-a părut a fi rezonabil. Cât despre Nino, nu ştiu cum, dar reuşea în continuare să îşi păstreze aura ameninţătoare în timp ce discuta încet cu Elene, fără a ridica tonul. Aşa cum ne obişnuise, arma sa neagră de metal se afla pe masă, lângă berea lui şi aproape de mâna sa dreaptă.

— Supra! chiui George. Dar doar puţină supra, căci mâine avem treabă.

— Ce înseamnă supra? am întrebat.

— E ospăţul georgienilor cu mâncare şi băutură, John. Mare petrecere. Când luăm cina, nu e o treabă lejeră. Tamada responsabil cu ospăţul face toasturile. Eu sunt tamada. O să vedeţi.

Piotr se întoarse la masă cu nişte băuturi. Desigur, primul lucru a fost o rundă de votcă, iar George a închinat paharul, după care am ciocnit cu toţii. Apoi am închinat iar paharele, de această dată cu un vin rozé georgian, despre care ne-a zis că era cadou trimis de cei de la o altă masă din local.

I-am salutat pe câţiva bărbaţi şi pe o tânără de la masa respectivă, fără a avea vreo idee cine erau, în vreme ce George s-a dus la ei şi le-a şoptit ceva.

Când a revenit la masa noastră, a început să toarne rozéul în pahare. Am observat că turna vinul cu grijă în paharele noastre şi mereu cu mâna dreaptă.

— Văd că torni vinul în mod foarte hotărât, George, i-am spus.

— Noi georgienii suntem foarte serioşi când vine vorba de modul în care turnăm vinul în pahare, John. Niciodată cu mâna stângă. Niciodată departe de corp. Foarte nepoliticos. Modul în care se toarnă în Occident e prea relaxat. Nu e în regulă asta.

— Am să țin minte ce mi-ai spus, i-am zis. Te rog să ne atragi atenția ca să respectăm regulile.

— În regulă. Voi oaspeți sunteți, ne spuse zâmbind, apoi completă:

— Acestea sunt vinuri tradiționale georgiene. Tehnică de producție diferită față de ce aveți voi în Occident. Vă mai amintiți kvevris acelea mari de la vinărie din lut roșu? Astea sunt. Ia vedeți dacă vă plac sau nu.

Am ridicat cu toții paharele și am luat o gură. Era un vin dulce, care îți lăsa un gust neobișnuit în gură. Note de miere, poate? O aromă ușor oxidată, aproape ca de vin de Xeres? Am mai luat o gură, ca să mi se obișnuiască papilele gustative.

— E interesant, zise Kevin.

— Asta înseamnă cumva că tânjești după Crown Royal? l-am întrebat eu.

— Nu încă, dar nu e exclus, îmi răspunse.

Cineva dăduse muzica o idee mai tare. De la Michael Jackson se trecuse la Prince. Eu și Kevin ne-am apropiat mai tare ca să vorbim cu George.

— Zi neobișnuită pentru voi, nu-i așa? spuse George râzând puțin, afișând al său zâmbet strengar cu care ne obișnuise deja. Ați descoperit că întreaga podgorie ar putea fi a voastră! Ce onoare și ce plăcere, nu-i așa?

Am izbucnit amândoi în râs. Cum puteai să nu râzi?

— Avem totuși câteva întrebări, zise Kevin pe un ton sec.

— George, i-am spus. De la bun început am știut că această călătorie nu va fi una plictisitoare, și nu m-ai dezamăgit în această privință.

— Ascultați aici, domnilor, ne spuse el, întinzându-și mâinile pe masă. Trebuie să intrăm în joc pentru a ajunge la vinurile adevărate. Asta-i tot. Bărbații ăștia care au dat din gură toată ziua trebuie să creadă că există un viitor pentru ei și pentru podgoria pe care o dețin. Trebuie să creadă că vă interesează Tbilisi și viitorul nostru, asta pe lângă vinurile aflate la nivelurile inferioare ale cramei.

— Deci vinurile există cu adevărat? întrebă Kevin.

Pentru prima oară, George păru de-a dreptul șocat.

— Vinurile țarului? Vinurile lui Stalin? Sigur că există, domnule Kevin.

— Ei bine, asta e o ușurare, spuse Kevin. Nu vreau să par nepoliticos, însă am bătut cale lungă ca să auzim doar niște povești despre potențialul năucitor al unei linii de îmbuteliere ruginite.

I-am aruncat lui Kevin o privire uimită, pentru că de regulă era mult mai diplomat de-atât. Ce naiba, doar e canadian. Cu toate astea, îl privea amabil pe Piotr, iar acesta, la rându-i, se lăsase pe spate pe scaun și îi răspundea cu o privire pe măsură, având întipărit un zâmbet slab pe chip. Kevin întinse mâna să își ia paharul, și întreg momentul se nărui.

I-am spus:

— George, cred că ceea ce încearcă Kevin să zică este că suntem puțin îngrijorați de faptul că deja am petrecut o zi din cele patru pe care le avem la dispoziție și n-am văzut nicio dovadă fizică care să ateste că vinurile ar fi acolo, și nici nu mai zic de evaluările care trebuiau făcute cu privire la ceea ce ar putea cuprinde colecția.

— Înțeleg, spuse George. Sigur că înțeleg, John. Dar trebuie să realizați și voi că sticlele pe care le veți vedea – și le veți vedea mâine, sunt sigur de asta, spuse el aruncându-i lui Kevin o privire plină de subînțeles –, nu sunt doar niște sticle pentru directorii Savane Number One, și nici pentru cetățenii din Tbilisi.

George se uită în spate ca să se asigure că nu ne asculta cineva, după care se aplecă înapoi spre noi, cu o expresie serioasă.

— Aceste vinuri i-au aparținut lui Nicolae al II-lea, ultimul țar al Rusiei! I-au aparținut lui însuși Iosif Stalin, cel mai faimos georgian din câți au trăit! Chiar el a ținut unele dintre acele sticle în mâini. Nu puteam azi să intrăm acolo pur și simplu și să zicem „Australienii au venit să plătească pentru vinuri cu banii jos”. John, trebuie să înțelegeți că ceea ce s-a petrecut astăzi trebuia să se întâmple. Tipii ăia, Tamaz și Revaz, dar și restul, vor să încheie afacerea și să ducă domeniul pe culmile succesului. Ei nu cred că au venit niște australieni ca să pună mâna pe vinuri și să le vândă.

— Faci să pară ca și cum încercăm să luăm niște comori de preț de la poporul

vostru, George. Nu tu ai fost cel care i-a dat lui Neville ideea vânzării?

George începu să râdă.

— Da, absolut, pentru că nu-i pasă nimănui de sticle! Să vă spun cum văd eu toată treaba asta: vinurile franțuzești au fost cumpărate de ruși. Nu înseamnă nimic pentru noi, georgienii. Stalin a fost cel care le-a trimis aici, iar acum vrem să facem bani din vânzarea lor. Doar că trebuie să-i mulțumim și pe Tamaz, și pe restul.

— Însă pe noi ne interesează doar vinurile vechi, George. Ce părere or să aibă când vor afla?

George își aprinsese o țigară și, cum o ținea între două degete, a fluturat nepăsător din mână.

— Credeți-mă: îi cunosc pe oamenii ăștia și știu cum să le fac jocul. Am să le explic că erați nerăbdători să vedeți toate cramele mâine, ca să vă puteți hotărî dacă merită investiția. Se vor plictisi de toată vorbăraia și se vor eschiva la un moment dat. Astfel, veți avea timp să analizați sticlele, iar Piotr va sta cu voi ca să vă ajute. La finalul sejurului le vom spune că încă vă gândiți la întreaga propunere în ceea ce privește producția podgoriei, însă există o posibilă oportunitate separat de aceasta, de a strânge capitalul necesar pentru repornirea activității domeniului viticol, și anume prin vânzarea vinurilor din cramă. Nu ne vor pune bețe în roate.

— Mai exact cine sunt patronii domeniului, George? am întrebat eu. Neville mi-a sugerat că tu ai fi patronul, însă e clar că unii dintre acești bărbați dețin și ei cel puțin o cotă în pachetul de acțiuni al Savane Number One?

George flutură iar mâna.

— Așa e, însă am discutat cu Neville despre asta. Când va veni vremea, voi face demersurile necesare ca să le cumpăr cotele, după care începem să vindem vinurile. Nu trebuie să vă bateți capul cu asta. Deocamdată voi doar fiți amabili, zâmbiți și dați mâna cu ei. Promit că aranjez să mergeți să examinați vinurile din cramă de îndată ce voi putea.

— În regulă, am spus eu, aruncându-i lui Kevin o privire. Asta ar fi o ușurare. Suntem foarte conștienți de timpul limitat pe care îl avem la dispoziție cât ne

aflăm aici.

— E limitat, zise George, însă nu într-atât încât să n-avem timp de o votcă.

Parcă la comandă, Piotr se ridică și se duse la bar, întorcându-se, în cele din urmă, cu o sticlă mare de votcă și cu niște păhărele. Asta ne mai lipsea, la mai puțin de 24 de ore după zbor și cu oboseala aferentă, dar George deja începuse să umple paharele.

— Timpul pentru încă un toast, prieteni. În cinstea succesului care va urma!

— Închin paharul pentru asta, spuse Kevin. Vreau să zic, s-ar putea să nu avem o ocazie mai bună de-atât.

CÂND PUTEM SPUNE DESPRE UN VIN CĂ E PREA BUN CA SĂ FIE ADEVĂRAT?

În multe feluri, falsificarea unor vinuri vechi are potențialul de a fi infracțiunea perfectă.

Programele de design grafic precum Photoshop pot reproduce cu ușurință o etichetă, mai ales dacă vorbim despre unele de acum un secol, când etichetele nu erau atât de „elaborate”. I se poate conferi un aspect învechit hârtiei, astfel încât eticheta să pară uzată și umezită, ca și cum ar fi zăcut într-o cramă preț de mai multe decenii.

E puțin probabil ca printre numeroșii potențiali cumpărători de sticle vechi să se numere experți care să poată înțelege cu adevărat cele mai subtile diferențe în ceea ce privește forma, tipul de sticlă sau alte particularități grăitoare ale produsului unui domeniu viticol ce datează de acum cincizeci de ani sau chiar de mai mult de-atât.

Apoi mai e și vinul în sine. Foarte puține persoane știu ce gust ar trebui să aibă vinul după atâția ani. Unul dintre aspectele care m-au pasionat și m-au fascinat mereu în ceea ce privește vinurile este acela că vinul e un organism în carne și oase. „Atunci când colecționarii deschid falsurile, adesea nu dețin experiența și simțul ascuțit necesar pentru a-și da seama că au fost înșelați”, scria Patrick Radden Keefe în ziarul „The New Yorker” în 2007. „În primul rând, până și vinurile vechi autentice variază enorm de la o sticlă la alta. E un organism viu”, afirmă Serena Sutcliffe, maestru somelier și directorul Departamentului Internațional de Vinuri din cadrul Casei de licitații „Sotheby’s”. „E în continuă mișcare, se schimbă, evoluează, iar odată ce ajungi să te pricepi la vinuri vechi de patruzeci, cincizeci, șaizeci de ani, chiar dacă sticlele sunt depozitate una lângă alta în condiții asemănătoare, vei simți diferențe mari de la o sticlă la alta.”

Are dreptate. Două sticle de vin vechi din același an viticol pot prezenta diferențe simțitoare. Când ai în față un vin foarte vechi, chiar și vinificatorul-șef de la un château ar putea doar să spună că „da, ne așteptăm ca vinul nostru să aibă acest gust după atâta timp”.

Vinurile pot fi supuse unor analize chimice în vederea siguranței, iar sticlele și dopurile pot fi examinate din punct de vedere criminalistic, pentru a li se stabili autenticitatea, însă cel care cumpără, de regulă, astfel de vinuri nu are acces la asemenea măsuri, și nici nu îl interesează să facă aceste demersuri.

În plus, e puțin probabil ca victima unei infracțiuni care implică falsificarea de vinuri să spună ce a pățit și să încerce să îi dea de urmă falsificatorului. Există un oarecare aspect romantic în ceea ce privește achiziționarea de vinuri vechi, se formează o legătură cu marile domenii ale lumii. Însă, în unele cazuri, există adesea și chestiunea ce ține de mândria de a plăti sume exorbitante pentru astfel de vinuri, fără a avea certitudinea că vinul în sine mai poate fi băut, asta ca să nu mai spun de faptul că s-ar putea dovedi că prețioasa sticlă conține cu totul altceva. Cât de rușinos trebuie să fie să recunoști că ai fost înșelat! Uite că vinurile acelea vechi și costisitoare pe care le ții în cramă sunt false.

Să-i luăm drept exemplu pe cei care au achiziționat faimoasele vinuri ale lui Thomas Jefferson. În retrospectivă, întreaga poveste cum că au fost găsite într-un perete din Paris, fără însă a se da publicității adresa, spre a se putea stabili autenticitatea, era dubioasă (asta în cel mai bun caz), iar sursa inițială a sticlelor, un german pe nume Hardy Rodenstock, era misterioasă și neverosimilă. Cu toate acestea, un miliardar american pe nume Bill Koch a plătit 500 000 de dolari pe patru sticle, pe care le-a adăugat la colecția sa uimitoare de comori, printre care se număra și pușca Generalului Custer. Avea vreo intenție de a deschide sticlele? Mă îndoiesc. Întocmai precum un vânător care își pune pe perete capetele animalelor ucise, se pare că numeroși colecționari asemeni lui Koch adună trofee drept simboluri ale bogăției și ale succesului lor în afaceri. Chiar și atunci când s-a dovedit că sticlele Jefferson erau falsuri, Koch a continuat să le țină la loc de cinste. „Obișnuiam să mă laud că am obținut vinurile lui Thomas Jefferson”, i-a declarat el unui reporter. „Acum mă laud că am falsurile vinurilor lui Thomas Jefferson.”

Prin urmare, ar fi rezonabil să apelezi apoi la casa de licitații care a facilitat vânzarea. Oare n-ar fi trebuit să verifice autenticitatea vinurilor înainte de a le scoate la vânzare? Ei bine, răspunsul e „da”, însă unii falsificatori întemeiază relații strânse cu vânzătorii, pe care le cultivă ani de zile, sau documentația pare suficient de convingătoare încât să-i mulțumească pe cei de la casa de licitații (mai ales o casă care este – cum să mă exprim oare? – puțin cam prea comodă? Care a luat mâna de pe volan?). Casele de licitații pot primi un procent frumușel din vânzarea vinurilor vechi, așa că e în interesul lor ca vinurile respective să fie

veritabile. Mă întreb dacă nu cumva îndoiala aceea care nu-ţi dă pace este copleşită de beneficiile financiare ale unei vânzări care decurge fără ca nimeni să pună întrebări?

Însă chiar dacă o casă de licitaţii este atentă la detalii, alertă şi caută discrepanţe, sarcina de a confirma cu certitudine autenticitatea unui vin poate fi un demers dificil.

În cazul sticlelor vechi de un secol, te bazezi pe faptul că domeniile viticole au păstrat evidenţe meticuloase cu privire la producţia rezultată în urma fiecărui cules. Trebuie să ţii seama de starea de pe mapamond de la acea vreme. De pildă, în timpul războaielor din secolul al XIX-lea, cea mai bună sticlă era adesea alocată utilizărilor militare, ceea ce însemna că se foloseau sticle de calitate inferioară şi de diferite forme pentru unele dintre vinurile franceze de la acea vreme.

Când eu şi Kevin am pus piciorul în acea cramă din Tbilisi şi am descoperit ceea ce păreau a fi rânduri nesfârşite de vinuri (chipurile) vechi, acoperite de umezeală şi de pânze groase de păianjen, cu etichetele deteriorate de vreme desprinse complet de pe majoritatea sticlelor, mintea ne-a fost năpădită de toate aceste gânduri. Oare georgienii ar fi putut să falsifice sticle la o asemenea scară? Oare ar fi putut să meargă într-atât de departe încât să fi falsificat o întreagă cramă, cu registru cu tot, cu datele imprimate pe dopuri, precum şi cu blazonul lui Nicolae al II-lea pe sticlele franceze create special pentru acesta? Oare urmau să ne arate doar o mică parte din sticlele care ar putea fi autentice, bazându-se pe faptul că noi urma să presupunem că, pe cale de consecinţă, toate celelalte erau veritabile de asemenea, după care să decartăm peste 1 milion de dolari?

Având în vedere povestea fantastică (în toate sensurile cuvântului) conform căreia vinurile îi aparţinuseră ultimului ţar, apoi lui Stalin, am păşit în cramă fiind pe deplin conştient de faptul că întreaga treabă se putea dovedi a fi o mare fraudă, pusă la cale de aceşti şmecheri georgieni dubioşi.

Trebuia ca această cramă să se străduiască din greu să îmi alunge sentimentele sceptice.

9

Cramele

Singurul lucru bun în ceea ce privește oboseala de după zbor este că adesea te trezești mult mai devreme decât ar trebui, ceea ce e bine dacă încerci să te pregătești pentru o zi plină în care trebuie să examinezi vinuri vechi într-o țară străină, într-o cramă în care n-ai mai fost, cu o echipă care nu vorbește aceeași limbă ca tine.

M-am dat jos din pat înainte de ora cinci dimineața și am început să verific și să răsverific dacă aveam toate cele necesare ca să fiu productiv în decursul perioadei pe care urma să o avem la dispoziție pentru a ne forma o părere cu privire la această comoară atât de tentantă și totuși, deocamdată, intangibilă.

Tocmai număram bateriile de rezervă pentru lanterne, probabil pentru a treia oară, când mi-a sunat telefonul. De-abia trecuse de ora șase, ora locală, ceea ce însemna că era prânzul în Australia. Pe când ridicam receptorul, m-am gândit că probabil era Kevin, care se trezise și el. Dar m-am înșelat.

— John? spuse o voce distorsionată de liniile telefonice internaționale. Neville sunt. Voiam doar să văd cum merge treaba acolo.

— Neville! Mulțumesc de telefon! Cu siguranță nu te-ai înșelat când ne-ai zis că locul ăsta e precum Vestul Sălbatic, i-am spus.

— Cum e cu vinurile? Sunt toate acolo?

Preț de câteva clipe m-am întrebat dacă temerile lui Kevin că cineva ne-ar fi pus microfoane în camere nu cumva erau întemeiate. Oare conta asta? Tot ceea voiam să fac era să subliniez motivul pentru care ne aflam la Tbilisi, însă avertismentele lui George de seara trecută încă îmi răsunau în cap.

— Nu suntem siguri, i-am răspuns lui Neville. Am avut o zi frustrantă ieri și a trebuit să asistăm la niște întrevederi care nu se mai terminau cu toată conducerea de la nivel înalt din cadrul domeniului viticol, așa că n-am reușit efectiv să vedem vinurile vechi cu ochii noștri. Sper și presupun că astăzi situația se va schimba. De fapt, dacă ai simți nevoia să îl suni pe George și să accentuezi

cât de important este să ni se permită să petrecem timp în crame azi, ar fi de mare folos.

— Am să văd ce pot face, spuse Neville. Deci nu ai să-mi comunici încă un estimat cu privire la valoarea sticlelor?

— Asta ar fi cam dificil, dat fiind faptul că nu am aflat încă dacă sticlele există sau nu, i-am răspuns.

— O, cu siguranță sunt acolo, îmi zise Neville. N-am investit bani în asta doar ca să vă trimit pe voi în vacanță.

Am izbucnit amândoi în râs.

— Ei bine, ne aflăm aici de puțin peste o zi, însă văd de ce lumea e atrasă de Tbilisi. E un oraș fascinant.

— George vă tratează bine?

— Mai dispare ocazional și joacă o horă misterioasă cu alți bărbați care, după câte se pare, dețin și ei cote din domeniul viticol, însă da, are grijă de noi.

— Asta e bine. E o treabă complicată să faci afaceri în Georgia, John. Te-am avertizat cu privire la acest lucru, dar va fi în regulă. George știe ce urmărim.

— Ei bine, dacă ai ocazia totuși să îi dai un telefon și să-i reamintești de asta, ți-aș fi recunoscător.

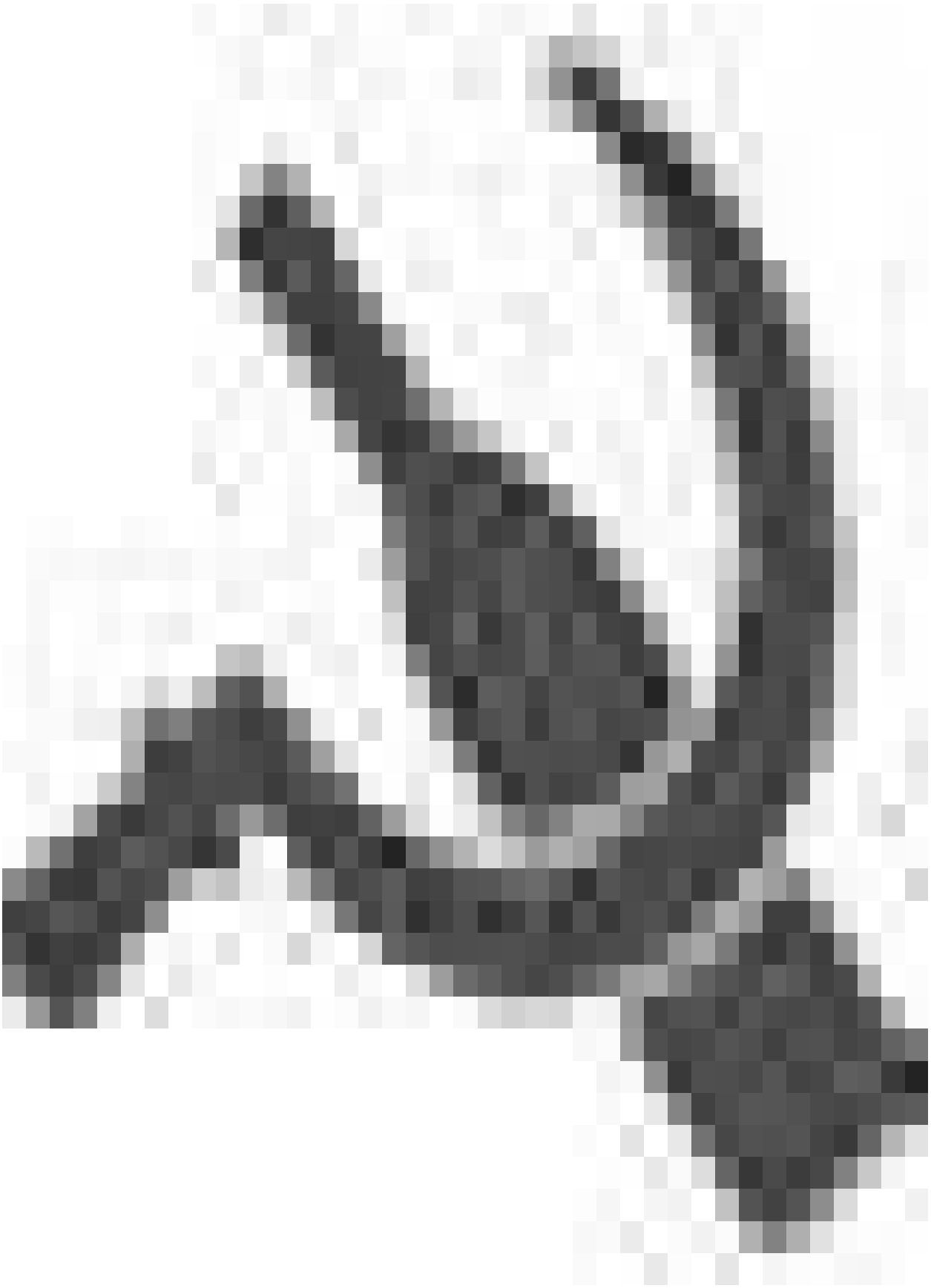
— De îndată ce încheiem convorbirea, îmi răspunse. Ați apucat să faceți o baie?

M-a cam blocat când mi-a spus asta.

— Păi, am făcut câteva dușuri.

Neville începu să râdă.

— Nu la asta mă refeream. N-ați avut încă ocazia să vedeți cum e adevăratul Tbilisi, însă nu-i nimic. Mai aveți câteva zile la dispoziție. Vorbim curând.

Nino a condus spre podgorie într-un fel poate chiar mai marcant decât în ziua precedentă. La un moment dat, în spatele nostru a început să răsune o sirenă de poliție, iar Nino s-a uitat încruntat în oglinda retrovizoare, însă a continuat să gonească mai departe.

— Nu ai de gând să tragi pe dreapta? l-am întrebat.

Nino dădu din mână, pe când gonea pe o stradă rezidențială cu vreo 100 km/h.

— De ce-am opri? Poliția știe să nu mă tragă pe dreapta! Arăt eu ca un om care oprește când zice poliția?

Eu și Kevin am schimbat câteva priviri și încercam să nu strângem prea tare din pumni pe bancheta din spate. Însă Nino nu părea să aibă vreo problemă. După vreun minut, poliția a oprit sirena și a încetat să ne mai urmărească. Legea nu li se aplică tuturor în mod egal la Tbilisi, iar Nino părea să facă parte din categoria celor protejați.

Printr-o minune, am ajuns la destinație teferi și nevătămați, moment în care am fost imediat poftiți în biroul domnului Tamaz, pentru încă o rundă de discuții cu privire la domeniul viticol.

— Te-a sunat cumva Neville? am întrebat pe când George ne ura „bun venit”.

— Cine? întrebă.

— Neville, din Australia.

— Neville? E aici?

— Nu, întreb dacă te-a sunat.

— Când?

— În regulă, George. Las-o baltă.

Cu un sentiment neplăcut în stomac, ne-am așezat la locurile noastre de la masa în formă de T și bineînțeles că a urmat cam o oră în care s-au ținut monologuri

despre potenţialul Domeniului Savane în special şi, în linii mai generale, despre vinurile georgiene, potrivit traducerilor ocazionale furnizate de George. Eu mă tot foiam în scaun frustrat pentru că nici măcar nu mă puteam mişca prin încăpere şi mă gândeam la tot felul de modalităţi care mai de care mai trăsnite cum să-l torturez pe George când, în cele din urmă, acesta a spus ceva cu voce tare, adresându-i-se lui Tamaz, la care cel din urmă a început să dea furios din mâini şi să-i vorbească lui George pe un ton băţos.

— Ce se întâmplă? îl întrebă Kevin pe Piotr.

— George tocmai a sugerat că s-ar putea să merite dacă vi s-ar permite să coborâţi în cramă ca să apreciaţi valoarea sticlelor de acolo, însă domnul Tamaz nu vrea să vă lase să vedeţi colecţia. E îngrijorat de faptul că aţi putea să atingeţi vreuna dintre sticle.

Revaz a ridicat un receptor şi a format un număr, a rostit câteva vorbe succinte, după care a închis. Toată lumea a stat în tăcere câteva clipe, după care Tamaz şi George au început iar să discute în contradictoriu. Eu şi Kevin ne-am aruncat o privire pe când georgienii se ciondăneau în faţa noastră.

Grigol a apărut cu un teanc mare de hârtii, sub forma unei cărţi legate superficial. Acesta s-a apropiat de biroul la care stăteam noi şi le-a aşezat în faţa noastră. Eu şi Kevin ne-am aplecat pentru a le examina mai bine şi am observat că era registrul original al cramei. Lista pe care ne-o dăduse Harry în Sydney clar era traducerea acestei liste, însă registrul de faţă fusese scris meticulos în limba georgiană, acea combinaţie ciudată de arabă şi, poate, de latină, cu bucle, serife şi tot felul de încondeieri.

Am întors paginile cu grijă şi am notat datele pe unde am putut, întrebându-ne, totodată, cum aveam să înţelegem ceva din cele scrise acolo.

Revaz a venit lângă noi şi a luat registrul, i l-a dat înapoi lui Grigol, iar acesta a părăsit imediat încăperea. Apoi, Revaz s-a întors spre noi şi, cu braţele întinse, ne-a spus ceva în georgiană.

Piotr a spus:

— Domnul Revaz spune că aţi văzut registrul cramei, iar acum ştiţi că toată colecţia se află acolo, aţi văzut sticlele moderne ieri, aşa că nu mai aveţi nimic de văzut.

Am zis:

— Trebuie să-i dăm un răspuns la asta?

George începuse să vorbească, așa că Piotr a spus pe un ton scăzut:

— Nu, l-aș lăsa pe George să se ocupe de asta deocamdată.

Tamaz se lansase deja într-un alt monolog, arătând cu degetul sau fluturând mâinile ocazional, pentru a-și întări spusele.

George s-a întors spre noi, a dat ușor din cap exasperat, după care a zis:

— Domnul Tamaz susține că vinurile georgiene din cramă sunt comori naționale. Domnul Tamaz spune că aceste vinuri sunt atât de importante, încât n-am putea să le permitem unor australieni să le examineze sau să încerce să le stabilească valoarea sau prețul.

— George… am spus eu.

Însă George a dat din cap, a zâmbit întrucâtva și a zis în engleză:

— Discursul despre comoara națională reprezintă o tradiție autohtonă, John. Știi, în Georgia, când vezi un câine care își face nevoile pe stradă, nimănui nu-i pasă de asta. Însă de îndată ce careva spune că e important și încearcă să ridice rahatul de pe jos, atunci devine o nenorocită de comoară națională.

Domnul Tamaz urmărise întregul schimb de replici în limba engleză și începuse să îi pună întrebări lui George în limba lor. George a ridicat mâna pentru a-i face semn să tacă, după care, aparent, i-a spus ceva succint și definitiv, căci Tamaz n-a mai scos nicio vorbă, de parcă George l-ar fi amenințat cu arma.

— Ce a zis George? întrebă Kevin în șoaptă.

Piotr a spus pe un ton scăzut:

— George a spus că, dacă nu vi se permite să vedeți vinurile chiar acum, plecați la aeroport și nu mai stați nicio clipă la discuții despre investitul în domeniul viticol.

— Uau, le-a spus adevărul! am exclamat eu. Care-s șansele să funcționeze?

Revaz nu părea prea fericit. Tamaz avea o expresie și mai țâfnoasă. Au vorbit între ei în șoaptă, după care părea că au luat o decizie. Au dat din cap, Tamaz a ridicat din umeri, iar Revaz s-a ridicat în picioare. Ca prin magie, Grigol, administratorul cramei, a apărut în prag.

George s-a ridicat și el de la masă având un mic rânjet întipărit pe chip, după care ne-a spus vesel:

— John și Kevin, domnul Tamaz e de părere că ar fi o idee bună să vă prezint cramele. Avem unele vinuri vechi remarcabile și niște vinuri importante și vechi la nivelurile doi și trei din crame, și i-am spus că vreți cu siguranță să aruncați o privire.

— În sfârșit. Bravo, George, i-am zis eu.

M-am întors spre Kevin și, fără să schițez nicio expresie, l-am întrebat:

— Ești pregătit, Kevin, sau ai prefera să aștepți aici?

— Nu, cred că vin și eu. Mi-ar plăcea să-mi întind puțin picioarele, îmi răspunse, cu aceeași expresie facială.

George nu s-a prins de subînțelesul schimbului nostru de replici, însă Piotr a rânjit. Se pare că soldatul nostru cecen înțelegea simțul umorului tipic australienilor.

Domnul Tamaz a luat-o înainte, așa că ne-am îndreptat cu toții înapoi în curtea interioară, apoi spre clădirea principală, cea cu mai multe etaje și cu arcade. Ni s-au mai alăturat și alte persoane pe care nu le cunoșteam, așa că, atunci când am intrat, întreg grupul ajunsese să cuprindă zece oameni. Unul dintre aceștia, pe nume Ivane, urma să ne devină un asistent obișnuit în decursul următoarelor zile. O femeie îmbrăcată cu un cardigan verde, pe care n-o mai văzuserăm până atunci, a folosit un set de chei pentru a deschide o ușă mare care ducea în subteran, după care s-a dat deoparte ca să putem cu toții să coborâm niște scări înguste ce duceau la primul nivel al cramelor. Aici se găseau toate acele sticle moderne care nu prezentau nimic deosebit, și unde ni se permisese să tragem cu ochiul cu o zi înainte. Grigol a pornit înainte pe palier și a descuiat o ușă ascunsă în întuneric, dincolo de care se aflau niște trepte mai late, ce duceau la un nivel

inferior. Acesta a nimerit un întrerupător, astfel că un bec slab lumina treptele pe când coboram cu toţii în şir indian.

Era greu să încapă atâtea persoane în acel spaţiu îngust de la baza scărilor. Revaz s-a uitat împrejur, de parcă nu avea habar unde era întrerupătorul, asta până când Grigol s-a îndreptat spre o firidă şi a aprins mai multe rânduri de lumini suspendate şi difuze. Crama a fost scăldată în lumină.

Iată sticlele.

Pânzele de păianjen erau groase şi se întindeau în toate direcţiile, ca nişte fâşii albe ţesute şi nesfârşite, care acopereau complet rânduri întregi de sticle (închise la culoare şi lucioase, dacă făceai abstracţie de stratul care le învelea). Ai fi zis că încăperea urma să fie plină de praf însă, de fapt, întocmai cum ne promisese Neville, crama era aproape udă, aerul fiind încărcat de umezeală. Acea parte a creierului meu amatoare de vinuri a luat imediat acest aspect drept o veste bună în ceea ce priveşte şansele ca dopurile să fie încă în stare bună în acele sticle vechi de peste un secol.

Majoritatea stivelor erau înalte, fiind făcute dintr-un metal gri oarecare, cu excepţia unui singur corp cu cinci rafturi care se găsea în faţa noastră, şi care părea să conţină tării şi alte borcane şi sticle, nu vinuri.

Kevin mai făcea când un pas încoace, când un pas încolo, şi părea că se uită fugitiv prin încăpere fără vreun scop anume, însă îl cunoşteam îndeajuns de bine încât să-mi dau seama că acel calculator din capul său rula la capacitate maximă. Nimic nu-i scăpa. L-am privit cum îşi înclină capul uşor şi se scarpină pe bărbie, măsurând cel mai apropiat rând principal de sticle de sus până jos, şi aproape că-i puteam auzi raţionamentul: „Două sticle pe lăţime, şi câte o sticlă pe lateral. Să zic 20 de sticle de vin de sus în jos şi cât de departe se întinde oare întreg şirul în întunecimea cramei? Chiar dacă numărătoarea pe orizontală este de 100 de sticle per stivă, asta înseamnă 2 000 de sticle pe fiecare parte per stivă.”

Pe măsură ce ochii ni se obişnuiau cu întunericul, puteam distinge rafturile care dispăreau în străfundurile cramei, iar într-un colţ se vedea o grămadă de bucăţi de metal rupt şi de cioburi, acolo unde cedaseră rafturile (zdrobind cine ştie câte sticle care ar fi putut fi valoroase). Din cele povestite de Harry, George şi Neville, erau mai multe astfel de stive care cedaseră, aproximativ 20 000 de sticle fiind distruse. Cu toate acestea, rămâneau, să zic, 40 000 de sticle în total,

în această peşteră subterană enormă şi plină de umezeală. A trebuit să iau pauză preţ de o clipă. Atâtea sticle!

Câţiva lucrători misterioşi din cadrul podgoriei care ni se alăturaseră au pornit-o înapoi pe scări, în vreme ce eu şi Kevin ne-am plimbat pe rândurile dintre rafturi. După cum fuseserăm avertizaţi, multe dintre sticle nu mai aveau etichetele, sau mai rămăsese doar un rest din eticheta originală. Mi-ar fi plăcut să pot scoate lanterna din geantă, însă eram conştient de faptul că Tamaz şi Revaz se opuneau cu tărie ideii că ne-am putea familiariza prea mult cu vinurile în acest stadiu al discuţiilor. Nu voiam să pară că venisem suspect de pregătit.

Pe când Kevin îndepărta cu grijă pânzele de păianjen de pe câteva sticle, încercând să vadă ce fel de vin era şi cât de pline erau sticlele, eu am cântărit în balanţă sarcina colosală de a realiza corelarea între aceste rafturi fără de sfârşit şi lista pe care mi-o trimisese Harry iniţial, tradusă pe baza registrului original al cramei.

Însă cum stăteam aşa acolo, am devenit de asemenea conştient de un gând care-şi croia drum printre toate impresiile pe care mi le formasem cu privire la cramă. Uitându-mă împrejur, m-am gândit că, dacă toată treaba era o înşelătorie imensă, al cărei scop era să ne uşureze buzunarele de un milion de dolari, era cu siguranţă o păcăleală incredibil de elaborată. Aceste pânze de păianjen şi umezeala impregnată în aerul cramei îmi păreau foarte reale. Aveam senzaţia că vinurile astea zăceau într-adevăr aici de peste 50 de ani. În plus, cum ar putea cineva să umple atâtea sticle cu poşircă, chiar în pofida mâinii de lucru inexplicabil de numeroase din cadrul acestui domeniu aflat în stare latentă? Sincer să fiu, aveam o senzaţie puternică, de parcă aceasta era cea mai veritabilă cramă veche în care intrasem vreodată, un adevărat vestigiu din vremuri de mult apuse. Cu toate acestea, am încercat să-mi păstrez concentrarea şi căutam continuu să depistez orice semne de înşelăciune.

Pe când cântăream aceste aspecte, domnul Revaz a apărut din întuneric, ţinând în mână o sticlă închisă la culoare şi mustind de umezeală. Avea un mers alene, asemeni unui bătrân sau cuiva care nu ducea o viaţă prea activă, aşa că parcă ieşise împleticindu-se din beznă, aducând cu un film din acela vechi cu vampiri.

I-am aruncat o privire lui Kevin, ca să văd dacă îl luase şi pe el prin surprindere, însă se uita atent fix la sticla din mâinile lui Revaz.

Pronunţând denumirea în franceză cu un accent surprinzător de decent, vinificatorul-şef a spus:

— Château Suduiraut din 1899.

— Acela e un vin bun, zise Kevin.

Am savurat întreaga scenă preţ de un moment. Uite la noi, eu şi Kevin din Sydney ne aflam într-o cramă slab luminată din Tbilisi, Georgia, un loc pe care nu l-am fi putut vizita cu zece ani în urmă din cauza mişcărilor politice de la nivel mondial. Însă iată-ne ajunşi aici, aparent înconjuraţi de zeci de mii de sticle pe care nu m-aş fi gândit că voi pune vreodată ochii individual, darămite să le văd laolaltă într-o cramă. O sticlă de Château Suduiraut din 1899? Un Sauternes vechi de un secol, de la unul dintre marii producători francezi? Aceasta era o sticlă pe care ai putea să o vezi la casele de licitaţii Christie’s sau Sotheby’s, ori poate chiar pe domeniul château-ului respectiv, protejată de un geam securizat. Vorbim aici de o sticlă de vin ce valorează aproximativ zeci de mii de dolari. Să-l vezi pe Revaz cum se plimbă printre rafturi şi pur şi simplu ia una în mână dintre numeroasele sticle (cine ştie ce alte vinuri se mai numărau printre ele!) mi se părea ceva de-a dreptul incredibil. Cu toate acestea, poate chiar era totul pe bune? Puteau oare să ne fi păcălit cu toate pânzele de păianjen? Oare toată treaba putea fi o făcătură? Pur şi simplu nu mi se părea fezabil.

Ce naiba, îmi doream cu ardoare ca totul să fie adevărat. Asta pentru că dacă vinurile erau veritabile, atunci mă aflam în miezul istoriei. Nicolae al II-lea! Vinurile acestea care ar putea avea sigiliul său s-ar putea să-i fi trecut prin mâini. Şi ce să mai zic de vinurile pe care, chipurile, însuşi Stalin le-ar fi adăugat la colecţie? Oare acest Suduiraut se număra printre ele? Să-l fi adus Iosif Stalin din Franţa? Oare îl gustase şi se hotărâse că îi e pe plac? Ori poate că această sticlă fusese în Sankt Petersburg în timpul Revoluţiei? Oare fusese martoră la înaintarea trupelor naziste şi simţise cum e scoasă pe ascuns în puterea nopţii din capitala rusă şi dusă în Georgia? Îmi imaginam cum o purtaseră pe treptele acelea abrupte şi cum o aduseseră în acest loc secret. Mă tot gândeam cum a zăcut vinul aici, respirând în tăcere în sticla sa, peste 50 de ani, întrebându-se ce se petrecea deasupra sa, la suprafaţă. Cum a aşteptat această sticlă răbdătoare pe al său raft, în vreme ce Pământul a continuat să se rotească, în vreme ce s-au purtat lupte epice care au decis războiul mondial; mă gândeam cum a simţit vibraţiile în urma exploziilor de la Hiroshima şi Nagasaki, apoi a văzut orânduirea Europei şi blocul sovietic, plus marşul nesfârşit al Occidentului, viaţa

modernă și primii pași pe Lună!

Aproape că m-am simțit copleșit. Sticla asta nu era doar o sticlă de vin, ci era un fragment de istorie, iar valoarea sa a prins viață în capul meu. Cât de mult ai plăti la o mare casă de licitații pe un Suduiraut din 1899? Dar dacă ai ști că a făcut parte din colecția personală a lui Iosif Stalin sau a ultimului țar, dacă ai ști că a trecut prin atâtea evenimente din istoria Rusiei, că are această poveste incredibilă cu cele trăite la o podgorie georgiană îndepărtată? Cât valorează toate acestea în ochii tăi?

Încă mă gândeam la aceste întrebări și încercam să cuprind cu mintea totul, când domnul Revaz a trecut sticla din mâna dreaptă în mâna stângă, iar eu parcă am simțit cât de instabilă era sticla alunecoasă și umedă.

Am privit cum vinificatorul-șef (chipurile cel mai tare din această lume a lor) ține sticla stângaci și o scapă din mână.

Sticla s-a prăbușit pe podea și s-a spart.

10

Gustul istoriei

Am fost în preajma vinurilor, şi încă a unor vinuri bune, ani de zile, aşa că am o memorie musculară instinctivă atunci când văd cum gravitaţia pune stăpânire pe o sticlă de vin costisitoare.

Chiar în fracţiunea de secundă în care a alunecat sticla de Château Suduiraut, am început să mă mişc şi eu, astfel că, deşi n-am putut-o prinde înainte de a se izbi de podeaua din piatră solidă, am reuşit să pun piciorul sub ea, în încercarea de a-i atenua căderea. Apoi, am ridicat uşor sticla, asemeni unui prinzător iscusit la crichet, salvând vinul care rămăsese în fundul de sticlă, încă intact.

Ţinând în mâini rămăşiţele, mi-am dat seama că sticla încă avea, într-adevăr, o bucată de etichetă, şi cu siguranţă era un Suduiraut, unul dintre marile vinuri Sauternes. Revaz roşise din cauza ruşinii şi, chiar în întunecimea cramei, îi puteam vedea obrajii. Cu toţii rămăseserăm mască.

Ne-am holbat unii la alţii până ce Kevin a zâmbit şi a zis:

— Genială idee, domnule Revaz! Nici n-am fi îndrăznit să vă cerem să deschideţi o sticlă, aşa că măcar acum putem gusta nişte vin.

Piotr a tradus, iar Revaz a zâmbit uşurat, ignorând privirile ucigătoare pe care i le arunca Tamaz. George a tras un hohot puternic şi a convenit că era minunat că aveam ocazia de a încerca Suduiraut-ul. Am urmărit să văd dacă şi ceilalţi erau emoţionaţi având în vedere faptul că urma să încercăm un vin clasic, despre care se pretindea că ar fi fost vechi de un secol.

Grigol şi Piotr şi-au făcut repede de treabă şi au dat de nişte pahare mari şi de o sticlă cu apă cu care să le clătească. Cu o cârpă au şters paharele, după care eu am strecurat vinul care rămăsese în sticla spartă prin cârpă, direct într-o carafă, în cazul în care unele cioburi fine ajunseseră în lichid.

Am analizat atent vinul care ajunsese acum în carafă. Era de un auriu puternic, care se făcea remarcat chiar şi în acea lumină difuză.

Eu şi Kevin ne-am uitat unul la celălalt pe când Grigol ne-a turnat fiecăruia o cantitate mică de Sauternes. Acesta era momentul care urma să releve dacă întreaga treabă merita, ori dacă totul era în zadar. Oare era pe bune? Entuziasm şi uimire sau un sentiment dezamăgitor care avea să mă zguduie din toţi rărunchii?

Am primit paharul şi l-am dus la nas, inhalând aroma.

Dumnezeule, ce bine mirosea!

Am învârtit lichidul în pahar şi l-am mirosit din nou. Se simţea o notă foarte subtilă de caisă, vinul fiind corpolent.

Am închis ochii şi am luat o gură.

Château Suduiraut avea o finețe catifelată şi simţeam acele note de caisă pe care le identificasem olfactiv. Incredibil! Păstrase o oarecare aciditate fină, o armonie minunată şi acea dulceaţă extraordinară specifică vinurilor Sauternes. Era un vin elegant, aproape eteric. Ce să mai, era magnific!

Vinul era superb, însă orchestra din capul meu era asurzitoare. A trebuit să mă opresc preţ de o clipă, căci aproape că-mi exploda capul datorită vinului excepţional şi a ceea ce putea însemna asta. Dacă înainte eram serios cu privire la această afacere, acum se dublase interesul.

Kevin făcea o însemnare în carnetul său şi am făcut câţiva paşi spre el ca să pot citi peste umăr. Scrisese aşa: „Note excepţionale de caisă, aromă de gutuie, finețe, foarte vioi”. Pentru că eram lângă el, a subliniat cuvintele „foarte vioi”.

Am făcut un pas înapoi şi am mai luat o gură din acea comoară din 1899. În vederea încheierii unei înţelegeri mai ample, eu şi Kevin eram hotărâţi să nu afişăm nicio expresie facială, însă privirile ni s-au întâlnit câteva clipe.

Trebuia să fie real totul.

Acest Château Suduiraut din 1899 era extraordinar şi cu siguranţă era veritabil. Oare asta însemna şi că ceea ce se găsea în întreaga cramă ar putea fi şi legitim?

Nu-s sigur dacă nu cumva acesta era cel mai bun vin din câte gustasem vreodată.

Nu ştiu nici acum dacă măreţia se trăgea de la vinul spectaculos în sine sau de la

acel moment și însemnătatea sa.

Oricum ar fi, am savurat acel pahar de vin.

Tamaz și Revaz păreau să se fi destins puțin, pe când George le vorbea, arătând înspre noi din când în când. În cele din urmă, directorii au pornit-o înapoi pe scări, lăsându-ne pe noi, Piotr, Grigol, George și Ivane, singuri în cramă.

— Ce le-ai zis, George? am întrebat eu.

— Le-am spus că trebuie să faceți niște însemnări și evaluări ale unor sticle și că s-ar putea să dureze ceva vreme, răspunse George. Am dat de înțeles că probabil vă vor trebui câteva ore bune, dar ar fi minunat dacă ar putea rămâne să vă ajute și să vă stea la dispoziție, în cazul în care aveți nevoie de ei. Apoi le-am sugerat că eu, Piotr și cu Ivane am putea face asta dacă ei sunt ocupați. Au părut foarte ușurați și au plecat numaidecât.

Începu să râdă strengărește, așa cum ne obișnuise.

— Acum plec și eu, ne spuse. Am câteva treburi urgente de rezolvat, dar revin la prânz. În sfârșit poți să-ți analizezi vinurile prețioase, John. Vă rog, încercați să nu spargeți nimic și să nu urmați exemplul dat de colegul meu acum câteva minute.

Am râs cu toții, după care George a plecat. Ne-am strâns în jurul registrului de cramă. Grigol aștepta într-o parte.

I-am arătat lui Piotr versiunea noastră tradusă în limba engleză, deși nu eram siguri de cine. I-am explicat că am dori să încercăm să identificăm vinurile selecte de pe rafturi, ca să vedem dacă registrul și lista noastră corespundeau cu ceea ce se găsea în cramă. Voiam să vedem dacă sticlele de pe anumite rafturi se potriveau cu însemnările de pe listă.

A înțeles și a vorbit cu Grigol în limba lor, consultând registrul. Era amuzant să le urmărești limbajul corporal, căci era clar că Grigol încerca să explice logica registrului fără să aibă nici cea mai vagă idee cu privire la conținutul unui astfel de registru, iar Piotr se prindea singur, treptat, de sistemul pe baza căruia era întocmit.

Kevin s-a implicat și el în discuție și a urmat o dezbatere translingvistică ce a

presupus gestică şi arătat cu degetul, după care Piotr s-a îndreptat spre un raft din apropiere pentru a se uita la însemne şi la numerotarea sticlelor. Acesta a revenit, apoi, la registru pentru a identifica acele detalii. După vreo 20 de minute el şi Kevin păreau să-i fi dat de capăt sistemului, încât până şi Grigol părea încântat de faptul că registrul avea o logică.

Toţi patru am parcurs rafturile 5-26 şi am împărţit vinurile pe categorii, seci sau dulci, sau în funcţie de ceea ce figura pe etichete (dacă încă le mai aveau), doar ca să avem o vedere de ansamblu asupra vinurilor în raport cu registrul şi cu traducerea noastră.

Grigol i-a zis lui Piotr că e de părere că niciunul dintre vinurile seci nu e băubil, lucru nu prea încurajator. Cu toate acestea, în etapa de faţă, eu voiam doar să ştiu care dintre vinurile albe seci se găsea pe aceste rafturi.

Simţeam că în sfârşit începeam să înţelegem cum funcţiona sistemul conform căruia sticlele fuseseră aranjate pe rafturi şi să interpretăm cu succes registrul când, deodată, femeia de vârstă mijlocie îmbrăcată cu un cardigan verde a apărut de pe scări, zdrăngănind un set de chei. I-a spus ceva lui Piotr pe un ton aproape sever în timp ce stătea cu o mână în şold, uitându-se ameninţător la noi.

— Piotr, cine e doamna? am întrebat eu.

— Doamna Nana Vorobieff, îmi răspunse. E de la sindicat.

— Şi ce vrea?

Piotr ridică din umeri.

— Zice că e timpul să încuiem pe-aici. Astea-s regulile de la sindicat. Pauza de prânz.

— Îţi baţi joc de noi. Tocmai începeam să ne prindem cum funcţionează treaba.

— John, nu mai suntem sub conducere comunistă aici, însă sindicatul deţine o putere mare. Lucrurile se fac într-un anumit fel şi nimeni nu poate schimba asta. Crede-mă. Nana aici de faţă are cheile la crame şi nu ne mai lasă să rămânem.

Kevin părea încurcat.

— Ea are cheile?

— Da, singurul set, spuse Piotr.

— Nu Grigol sau Revaz?

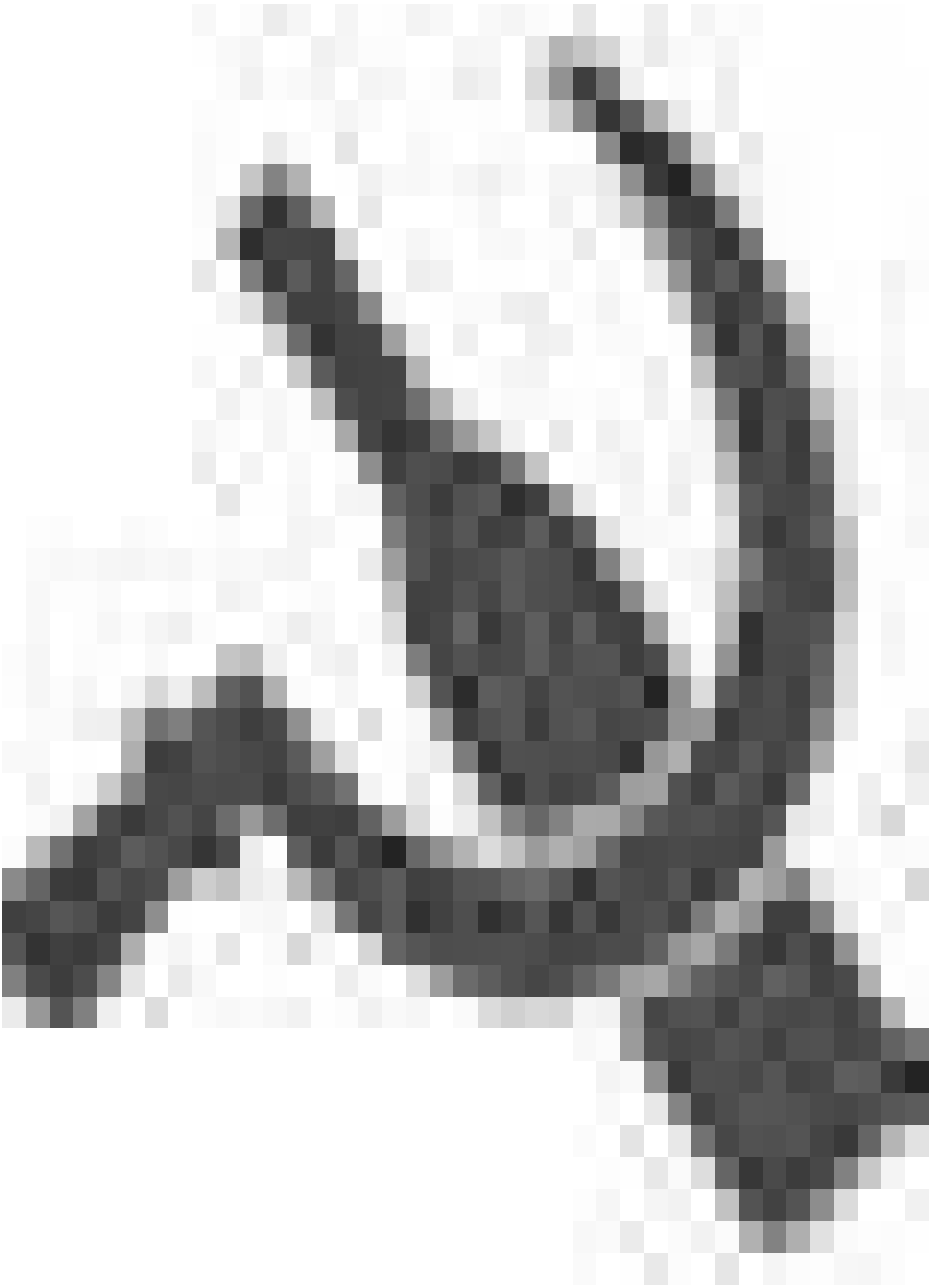
— Nu, Nana. Ea e reprezentanta de la sindicat.

Piotr a adăugat pe un ton mai scăzut:

— E în interesul nostru să nu o supărăm, asta dacă vrem să mai coborâm aici fără probleme.

Astfel, iar ne-am trezit în mașina de mafioți condusă de Nino, gonind prin Tbilisi spre un alt restaurant de pe malul râului, unde Nino bineînțeles că a parcat de-a curmezișul unei treceri de pietoni, chiar în fața ușii de la intrarea în local. George încă nu își făcuse apariția, așa că eram doar eu, Kevin, Piotr și Nino, care a mâncat repede, după care s-a scuzat și s-a așezat la o altă masă, unde se mai aflau alți trei inși tot la fel de tuciurii și amenințători (desigur cu toții aveau armele așezate frumos pe masă).

Prezența lui Piotr însemna că eu și Kevin nu prea puteam discuta despre evenimentele din acea dimineață, despre vinul pe care îl degustasem sau despre părerile pe care ni le formaserăm. Am încercat să discutăm despre diverse plezanterii și am savurat mâncarea, însă ardeam de nerăbdare să revin în crama aceea. De îndată ce am putut, ne-am ridicat repede de la masă și am pornit iar spre Savane Number One.

A fost greu să ne strecurăm înapoi pe domeniu fără ştirea lui Tamaz şi a celorlalte cadre de conducere, mai ales când Nino a pus brusc frână pe aleea cu pietriş şi a oprit maşina, asta nu înainte de a mai tura o dată cu pompă motorul puternic.

Poate că încă erau la masă cu toţii, întrucât era linişte prin birourile direcţiunii, pe când noi aproape că ne-am furişat în clădirea principală, apoi prin holul în care doamna de la sindicat şi-a folosit cheile unicat pentru a descuia uşa ce ducea spre crame.

Nici măcar Grigol nu era prin preajmă, ceea ce însemna că eu, Kevin, Piotr şi Ivane chiar că puteam acum să trecem la treabă. În sfârşit am putut să scot din geantă panoul cu lumini, carnetele şi pixurile, o cameră cu bliţ şi restul echipamentelor pe care le împachetaserăm cu grijă.

Analiza realizată înainte de prânz îşi făcuse treaba, aşa că am reuşit destul de repede să elaborăm un sistem de validare.

Eu aveam lista noastră tradusă pe care o aduseserăm de la Sydney şi alegeam un vin. De fapt, încă fiind curios cu privire la faptul că Revaz reuşise pur şi simplu să scoată de nicăieri o sticlă de Château Suduiraut din 1899 în acea dimineaţă, am decis să încep cu asta.

— Raftul unu, i-am spus lui Piotr. Château Suduiraut, 1899. Câte sticle figurează?

Piotr a analizat registrul, a găsit primul raft şi a identificat Suduiraut-ul din 1899, cu ajutor din partea lui Kevin.

— Da, e numărul 13 de pe primul raft. Sunt 29 de sticle, spuse el, revenind la registrul original al cramei.

Avusesem grijă să nu-i spun câte sticle figurau pe lista mea, dar numărul total era, într-adevăr, de 30 de sticle. Desigur că acum lipsea una, date fiind evenimentele de mai devreme.

— În regulă, am zis eu. Poţi, te rog, să ne arăţi sticlele, Piotr? Indică-ne manual.

— Aici, răspunse, făcând un pas în spate și arătând cu degetul. Aici începe, spuse indicând un punct, și aici se termină.

Avea dreptate, căci între cele două puncte indicate se afla un rând de sticle identice. Eu, Kevin și Piotr am numărat 29, așa că fuseseră 30 astfel cum preciza lista, asta înainte ca una dintre sticle să aibă ghinionul de a sfârși în mâinile neîndemânatice ale lui Revaz, zis și „Mână fermecată”.

Eu și Kevin am transportat cu grijă câteva sticle și le-am așezat pe masa unde instalaserăm panoul de iluminat. Am făcut fotografii cu luminile fluorescente așezate în spatele sticlelor, pentru a putea vedea cât de pline erau. În niște sticle atât de vechi, ar fi normal ca o parte din lichid să se fi evaporat sau să se fi scurs, însă acestea erau umplute până la baza gâtului de sticlă, lucru ieșit din comun în cazul unui vin vechi de o sută de ani. Pornind de la presupoziția că erau autentice, dopurile încă își făceau treaba, fix la un secol de când fuseseră introduse în sticle.

Le-am dus înapoi pe raftul 1. Câteva dintre sticlele pe care nu le mișcaserăm încă mai aveau etichetele intacte, în pofida faptului că erau puternic deteriorate. Totuși, puteam distinge clar cuvintele, sau oricum suficient, încât să deslușim „Ch Suduiraut 1899”.

Eu și Kevin nu știam cât timp aveam la dispoziție în cramă până ce Nana avea să revină zăngănind cheile, ori până când aveau să-și facă apariția mai-marii și să ne poftească afară. George încă nu se întorsese, însă nu era problemă, căci Piotr nu doar că ne era de ajutor, era și isteț pe deasupra.

Am decis că ar fi mai bine să încercăm să dăm de sticlele cu adevărat importante, însă trebuia să fim subtili în această privință, întrucât eram sigur că elementele de interes și activitățile noastre urmau să fie raportate conducerii.

Odată ce am testat sistemul pe câteva sticle, am parcurs lista cu degetul, m-am prefăcut că mă opresc aleatoriu la un rând și i-am spus lui Piotr pe un ton degajat:

— Raftul 15, Piotr. Vezi vreun Château Ikem?

Piotr s-a uitat cu atenție în registru, a parcurs coloanele cu degetul și a răspuns:

— Da, Ikem e vinul cu numărul 44. E din 1847 și sunt trei sticle.

„Măiculiță, tot trei figurează și pe lista mea”, mi-am spus în sine, încercând să păstrez o expresie neutră pe chip, fără să dau semne de nerăbdare.

— Ai putea, te rog, să ne aduci sticlele, Piotr? l-am întrebat eu.

Kevin se uita îndeaproape, privind scena în tăcere, în vreme ce Piotr s-a dus la raft, a verificat numerele și a identificat zona în care se găseau sticlele, apoi s-a urcat pe un scăunel și a scos cu grijă trei sticle, așezându-le pe masă, în fața luminilor. Eu mă rugam în gând ca Piotr să nu cumva să scape vreuna dintre aceste trei sticle!

Ne-am uitat lung la ele. Una era umplută până la baza gâtului, o alta cu două degete mai puțin, iar cea de-a treia cu încă un deget. Părea destul de adecvat, ba chiar încurajator, când te gândești că erau niște vinuri atât de vechi. Exista șansa ca, la un moment dat, dopurile să fi fost înlocuite, deși n-aș putea spune de către cine. Însă poate că nu. Niciuna nu avea etichetă, însă forma sticlei părea să fie cea corespunzătoare unui vin Château d’Yquem vechi de 150 de ani, și aveau culoarea corespunzătoare. La prima vedere, cu siguranță păreau a fi autentice. Am încercat să par degajat în timp ce făceam o fotografie.

Eu și Kevin nu schimbaserăm nicio vorbă între noi, însă nu era necesar. Amândoi știam că o singură sticlă de Yquem din 1847, unul dintre cei mai buni ani viticoli din secolul al XIX-lea ai unuia dintre cele mai superbe vinuri din lume, se vânduse recent cu 75 000 de dolari americani. În 2014, o sticlă de Yquem din 1847 a devenit cel mai costisitor vin vândut vreodată în Statele Unite și cel mai scump vin alb vândut vreodată pe mapamond. La momentul actual, o sticlă de Yquem din 1847 – asta dacă reușești să găsești una și dacă e și veritabilă și într-o stare acceptabilă – poate costa peste 200 000 de dolari.

Noi aveam trei astfel de sticle în fața ochilor. Acestea puteau valora trei cincimi din prețul întregii crame, vândute sub formă de trio de sticle fără etichetă.

— Super, mersi, Piotr! am spus eu pe un ton relaxat. Hai să le punem la loc cu grijă și să trecem mai departe.

Trăgând adânc aer în piept, ușurat știind că am putut verifica existența celor trei sticle fără nicio problemă, am revenit calm asupra listei mele și le-am cerut lui Piotr și lui Kevin să identifice un vin de pe raftul cu numărul nouă, care figura cu denumirea „Heresbrin” în traducerea de pe listă.

Nu i-am mai dat lui Piotr alte informații sau indicii. Acesta a dat câteva pagini și a parcurs încruntat registrul, s-a consultat cu Kevin și, în cele din urmă, a zis:

— A, da, e vinul numărul șapte și sunt opt sticle.

Era extraordinar cât de precisă fusese persoana care întocmise acel registru de cramă. Lista mea corespundea întocmai cu ceea ce îmi comunica Piotr. Acesta s-a dus la raft, a identificat locul pe care se aflau și a adus sticlele. Am făcut fotografii cu vinul numărul șapte de pe raftul nouă. Opt sticle de vin roșu, fără etichetă, cu unele rămășițe ale etichetelor pe ici-colo.

Kevin se afla lângă mine și m-a întrebat în șoaptă:

— Haut-Brion?

— Asta mă gândesc și eu, i-am răspuns.

Kevin a înclinat una din sticle ca să putem vedea vinul și, mai presus de toate, grație luminilor pe care le aduseserăm, culoarea. Lichidul era de un cărămiziu care bătea spre maro, culoare ce corespundea unui château cu acea vechime. Cu siguranță acestea puteau fi niște sticle de Château Haut-Brion din 1889. Mi-aș fi dorit cu ardoare să pot deschide una și să degust vinul.

Kevin a spus pe un ton scăzut:

— Bingo.

— Piotr, poți te rog să arunci o privire pe registrul vostru la raftul cu numărul doi? am întrebat eu. E un vin acolo din 1909, iar pe lista mea figurează drept Clatesterne. Poți să-l depistezi și să-mi spui câte sticle apar acolo și ce dimensiuni au, în cazul în care e pe listă?

Intenționat alesesem un vin care nu era prea evident; dacă aceste vinuri erau false, atunci acesta era unul prea obscur ca să poată fi reproduse bine atât aspectul, cât și gustul său. Însă Piotr n-a sesizat, s-a uitat la raftul cu numărul doi din registrul său, a identificat vinul, după care s-a îndreptat spre raftul respectiv, a analizat sticlele și a spus:

— Da, aici e. Văd ceea ce spui tu aici, pe poziția numărul 102, 13 sticle.

— Chiar așa? am spus eu, încercând să par ușor plictisit. Hai să aruncăm o privire, de dragul de a fi minuțioși.

Scoase cele 13 sticle, care au ajuns cuminți pe masă, în fața luminilor.

Sticlele aveau aspectul corespunzător pe care l-ar fi avut marele Château Cos d'Estournel de soi secundar. Aveau capsula roșie deasupra dopului, iar capătul dopului de plută îi corespundea celui folosit de producător, presupunând că așa se proceda și cu atâția ani în urmă. Prin urmare, aveau capsula și forma potrivite, dar și aspectul unei sticle de vin din Bordeaux, asta deși mai rămăseseră doar fragmente mici din etichete.

O singură sticlă din acest vin din 1909 valora, ei bine, greu de spus, însă cu siguranță câteva mii, asta dacă era un Cos autentic. Și iată că aveam în fața ochilor 13 sticle.

Cam în acel moment Kevin mi-a aruncat o privire care parcă îmi spunea: „E foarte impresionant".

Tot încercasem să găsesc o hibă în sistem, vreun semn că totul fusese o escrocherie. Kevin desigur că avea ochiul mai format decât mine și nu-i scăpa nimic atunci când căuta să identifice falsuri sau lacune în sistemul lor. Însă se făceau câteva ore de când efectuam verificări și încă nu dăduserăm de niciun element care să contrazică dovezile (covârșitoare, de altfel) că, poate, toate acestea erau adevărate. Afișând aceeași expresie neutră, l-am rugat pe Piotr să identifice un „Margot din 1919" în registru, apoi pe raft. Acesta e unul dintre vinurile mele preferate, și anume un Château Margaux: unul dintre vinurile clasice de soi de primă mână, chintesența farmecului din Bordeaux. Din nou, totul a mers strună, iar sticla avea aspectul corespunzător. Am analizat de asemenea câteva sticle de Yquem din diverși ani viticoli pentru simplul motiv că nu ne putea veni a crede că eram într-o încăpere cu atâtea vinuri Yquem vechi de un secol sau chiar mai mult.

Nu era neapărat extraordinar faptul că lista în limba engleză corespundea registrului cramei scris în limba georgiană, pentru că era menită să fie traducerea documentului original. Ceea ce ni se părea nouă remarcabil era faptul că vinurile de pe rafturi corespundeau întocmai listei pe care o primisem eu. Toate se aflau acolo, intacte, cu excepția sticlei pe care o scăpase Revaz. Nu aveam ce cusur să-i găsim listei sau autenticității aparente a sticlelor pe care le selectam și le

analizam.

Kevin urmărise îndeaproape modul de organizare al sticlelor pe rafturi, numerotarea, felul în care Piotr identifica vinurile din registru, și mi-a spus că totul părea să fie în perfectă ordine.

Între timp, Piotr se plictisise în sfârșit să se tot joace leapșa cu vinuri învechite și s-a dus mai încolo pentru a-și aprinde o țigară. Apoi, a scos relaxat o sticlă de pe un raft, care s-a dovedit a fi un vin de Porto portughez probabil foarte valoros, vechi de peste un secol, a dat de un tirbușon și, fără mare pompă a scos dopul. Ne-am holbat la el câteva clipe și nu ne venea a crede ochilor cât de nepăsător fusese gestul său, după care am înșfăcat repede niște pahare ca să degustăm și noi vinul. Era superb.

Însă mai mult decât atât, avea exact acel gust la care te-ai fi așteptat în cazul unui vin de Porto vechi de un secol. Avea un gust autentic.

Avuseserăm câteva ore încununate de succes, însă eu eram îngrijorat cu privire la mai multe aspecte pe când savuram vinul de Porto. George încă era dat dispărut în misiune, iar Piotr n-avea habar unde era acesta, știa doar că era plecat „cu treburi”. Eram ușor iritat de faptul că George nu ni se alăturase și că nu dăduse semn că intenționa să îmi dea o listă suplimentară pe care mi-o promisese, ce conținea colecția personală de vinuri a lui Stalin.

Cu toate acestea, măcar aveam senzația că în sfârșit puteam analiza vinurile îndeaproape și puteam vedea cum funcționa sistemul din cramă, precum și șansa de a verifica autenticitatea unora dintre cele mai importante sticle. Înregistram progrese în ceea ce privește validarea listei și a conținutului cramei. Am decis să-i dăm bice cât puteam.

Însă georgienii aveau alte planuri. Se făcuse amiază când am auzit pași pe scări, iar directorii au intrat în încăpere. Veniseră Tamaz și Revaz, iar Grigol revenise și el și discuta cu Piotr, care le explica clar ce făcuserăm, întrucât tot arăta ba înspre registru, ba înspre vinuri.

Tamaz se uită la panoul nostru cu lumini și la celelalte echipamente, însă nu păru îngrijorat. În schimb, i-a spus ceva lui Piotr, care ne-a explicat că domnul Tamaz ar vrea să îl însoțim la el în birou ca să degustăm o selecție de vinuri georgiene vechi, de seamă, din colecție.

Asta nu era de dat cu piciorul, întrucât din totalul estimat de 40 000 de sticle care se aflau în crama aceasta, conform listei noastre, aproape jumătate dintre acestea puteau fi de producţie autohtonă. Pe când ne strângeam echipamentele fără prea mare tragere de inimă, ştiind că Nana cea cu cheile, sau „tanti de la sindicat” cum îi zicea Piotr, urma cu siguranţă să-şi facă apariţia ca să încuie uşa la crame înainte ca noi să revenim, eram totodată nerăbdători să degustăm sticlele georgiene pentru a vedea dacă mai erau vioaie vinurile şi dacă aveau să fie o parte cu adevărat valoroasă a potenţialei achiziţii ori dacă erau doar o pierdere de timp şi de energie.

Conform registrului cramei, vinurile georgiene erau amestecate prin diverse părţi ale rafturilor 5-26, iar Kevin a sugerat să alegem o selecţie de vinuri autohtone, îndeosebi în cazurile în care erau mai multe sticle dintr-un soi. Am ales nişte vinuri roşii vechi şi câteva vinuri dulci. Georgienii au fost receptivi, au ales tot ceea ce le solicitaserăm şi au dus sticlele înapoi la suprafaţă, traversând curtea şi poposind în biroul lui Tamaz.

Revaz a început să deschidă sticlele, iar Kevin mi-a şoptit:

— Tipul ăsta e un măcelar al cărui instrument preferat e tirbuşonul.

Pe când aşteptam să fim serviţi cu primul vin, George şi-a făcut deodată apariţia, zâmbind larg şi începând să ne întrebe ce făceam, cum ne mergea ziua, precum şi dacă fuseserăm productivi. N-a scos niciun cuvânt cu privire la motivul pentru care lipsise toată ziua şi nici nu s-a scuzat. Pur şi simplu a tras un hohot puternic de râs şi ne-a bătut pe spate de parcă eram vechi amici şi tocmai ne revăzuserăm în sfârşit. Ca întotdeauna, Zurab se afla chiar în spatele său.

Ar fi trebuit să mă enerveze, însă George avea ceva care făcea imposibil să nu-ţi placă de el. Era un ştrengar simpatic, avea o mină de urs şi era mereu vesel, încât te trezeai că zâmbeşti şi tu odată cu el. Acestea fiind spuse, toate aceste trăsături îl făceau pe afaceristul din mine să se simtă inconfortabil şi să îi pună sub semnul îndoielii spusele, căci continuam să caut semne care indicau că joacă la dublu. Eram absolut sigur că antenele camaradului meu erau chiar mai atente şi că vedeau dincolo de cordialitatea afişată, căutând să depisteze orice tip de înşelătorie. Încă o dată eram recunoscător că îl aveam alături pe Kevin, drept o a doua pereche expertă de ochi şi de urechi.

Posibil să fi fost momentul deschiderii vinurilor, căci se adunase multă lume,

până şi Davit, tipul care se ocupa de comercializare, veni acolo.

Kevin şi cu mine eram mai interesaţi de vinuri în sine. Având în vedere istoricul de milenii în materie de producţie vitivinicolă din Georgia, prima degustare a unui vin învechit georgian reprezenta un moment important pentru noi.

Primul la rând a fost un vin de pe raftul şase, sticla cu numărul cinci. Pe listă figura drept Tsinandali din 1978, ceea ce însemna că, la acea vreme, avea 21 de ani. Am analizat cu atenţie lichidul din pahare. Deşi era un vin alb, avea o culoare aproape maro-verzuie. L-am adulmecat şi m-am gândit că se asemăna destul de mult cu un Chenin Blanc învechit: avea un nas aproape transpirat, care aducea cu lâna. Eu şi Kevin ne-am zâmbit uşor unul altuia, savurând aventura pe care o trăiam, după care am luat o gură.

— Lasă un gust rezidual curat pe palat, i-am zis lui Kevin.

A dat din cap, după care a spus:

— Are şi o aciditate bună. Note asemănătoare cu migdala.

— Da, am spus eu. Şi odată ce dă de aer se transformă într-un nas şi un palat cu note de miere.

Kevin ridică puţin din umeri. Era în regulă, însă nimic ieşit din comun, mai ales din perspectiva comerţului internaţional.

Am trecut apoi la raftul şapte, vinul cu numărul şase.

— Un Napareuli, ne informă Revaz pe un ton solemn.

Era tot un vin alb, însă cu o culoare maronie, de astă dată, aproape aducea cu un ceai chinezesc slab. Nasul avea o urmă subtilă de miere, însă nu era foarte pronunţată. Am luat o gură şi am simţit iar arome de fructe cu coajă lemnoasă, însă au dispărut repede pe palat. Orice-ar fi fost cândva acest vin, îi trecuse vremea de-acum.

Evident că Tamaz a perceput lipsa noastră vagă de entuziasm, pentru că i-a lătrat ceva lui Revaz, care a desfăcut un alt vin, numărul 22 de pe raftul 21. Era un vin roşu, aparent tot un Tsinandali, din 1945 de astă dată. Culoarea era excepţională, mai ales pentru un vin vechi de 54 de ani, însă de îndată ce l-am adulmecat şi

gustat, ne-am dat seama că era bușonat. Era mare păcat. Mi-ar fi plăcut să degust acest vin în vremea sa de glorie.

Tamaz și ceilalți au simțit de asemenea că vinul avea defect de dop, așa că în încăpere se simțea tensiunea pe când cel dintâi i-a cerut lui Revaz să toarne vinul numărul trei de pe raftul 20, despre care George a spus că era un Kvareli, vin roșu din 1949. Din nou, culoarea era minunată, însă vinul era bușonat. M-am ridicat de la masă și am aruncat o privire la sticlele din care tot turna Revaz. În general, dopurile păreau mai scurte ca de obicei și de calitate îndoielnică. Exista șansa ca, în cazul în care era vorba de dopuri georgiene standard (îmi imaginam că majoritatea se încadrau în această categorie), multe dintre sticlele acestea urmau să se dovedească a fi nebăubile, prin urmare nu puteau fi comercializate.

Însă Tamaz și compania nu se dădeau încă bătuți. Revaz a turnat vinul numărul opt de pe raftul 24, și ne-a anunțat că e un vin de desert din 1932.

— Un Khikhvi, spuse George, ridicând paharul. Un vin foarte vechi, foarte frumos. La fel ca mama, Dumnezeu s-o odihnească! De fapt, mama n-a murit.

Am râs cu toții conștiincioși și am degustat Khikhvi-ul. În sfârșit aveam un vin adevărat în pahare. Era un vin fortificat, asemănător celui de Porto, și extrem de vioi, în pofida vechimii sale. Am detectat un licăr în ochii lui Kevin.

Fusese o idee bună să aleagă un vin de Porto, care era mai probabil să fi rezistat mai bine de-a lungul anilor. Tamaz părea mulțumit de sine însuși și de vinurile sale, acum că noi primiserăm Khikhvi-ul din 1932 cu atâta entuziasm.

Revaz a trecut mai departe la unele dintre vinurile din vasele ceramice, o tradiție autohtonă veche de peste un mileniu. Raftul numărul patru, vinul al doilea, era un alt Tsinandali, un vin alb sec din 1920. Culoarea sa aducea cu ceaiul galben, avea un nas de vin de Xeres și note de miere caramelizată. Părea promițător, așa că am luat o gură. Era delicat pe palat și aproape avea gust de caramel.

— Ce părere ai? l-am întrebat eu pe Kevin.

— Interesant, zise. De fapt, e destul de impresionant pentru un vin alb de 77 de ani.

— De regulă bem dintr-un corn, spuse George.

— Ai spus cumva un corn? am întrebat eu.

— O, da. Se numește kantsi. Poate fi mare, încape mult vin în el. E chiar mai bun decât o deda-khelada pentru servirea unui ghvino foarte bun, ne lămuri el.

— În regulă, mușc momeala. Ce e o deda-khelada? întrebă Kevin.

— E o damigeană-mamă, spuse George și zâmbi când ne văzu reacțiile. Vorbesc serios. E o damigeană mare cu niște damigene mici pe lateral, ca și cum ar avea mulți sâni.

— Da, sigur, n-am ce zice, replică Kevin. Nu cred minciunile astea pe care vrei să ni le vinzi.

— Vreți să cumpărați una? întrebă George. Damigeana-mamă e tradiție foarte veche în Tbilisi.

Kevin nu părea deloc convins, însă toată tachinarea fusese productivă, căci cu toții eram acum prieteni care stăteau la un pahar de vin și făceau glume.

Revaz a pus mâna pe următorul vas de ceramică. Raftul numărul patru, vinul al cincilea, tot un Tsinandali, din 1945 de astă dată. Parcă simțeai cum toată lumea care se afla în încăpere credea cu tărie că, dacă aveam să facem vreo investiție în cele din urmă în Domeniile Savane Number One, aceste vinuri georgiene vechi urmau să încline balanța în favoarea lor, căci erau pe placul „mai-marilor” și sunt sigur că deja se gândeau la dolarii pe care urmau să îi primească.

Asta exact până în momentul în care am adulmecat Tsinandali-ul din 1945 și am analizat cu atenție culoarea galben-murdar a vinului din paharul meu. Era clar că vinul era oxidat, însă am luat o gură mică și am detectat note de miere și, posibil, vin de Xeres. Însă expresia mea facială și reacția la lichidul oxidat m-au dat de gol, iar Kevin a pus paharul înapoi pe masă, spunând doar:

— Nu.

Georgienilor le-a pierit zâmbetul de pe chip.

Am mai încercat câteva și majoritatea erau băubile, unele chiar foarte bune, plus câteva care erau în regulă, însă le cam trecuse vremea. Am scos noi niște sunete încurajatoare și am încercat să le dăm lui Tamaz et co. de înțeles că ne plăceau

într-adevăr vinurile bune din cele degustate. George s-a străduit din greu să menţină atmosfera destinsă şi veselă, după care ne-a poftit afară.

După cum am bănuit, nu aveam să mai revenim în crame în acea zi, aşa că am fost conduşi înapoi la hotel.

Stând la intrare, am privit cum stopurile maşinii lui Nino gonesc după colţ şi dispar. Era după-amiaza târziu, prima dată când ieşisem la suprafaţă de când reveniserăm de la podgorie sau de când luasem cina cu georgienii de la sosire încoace. Am devenit conştient de oboseala de după zbor care încă îmi epuiza resursele de energie, dar şi de cât de tare mă concentrasem chiar de când sosiserăm aici, sau cel puţin aşa mi se părea.

— Vrei să bem o cafea în hol? l-am întrebat pe Kevin, însă a clătinat din cap.

— Nu, John, hai să ne plimbăm puţin. Am tot stat ba jos, ba în picioare în cramă toată ziua. Hai la aer curat, să mai prindem ultimele raze ale soarelui.

11

Hoinărind prin centrul vechi al orașului Tbilisi

Era o idee bună. Ne-am lăsat bagajele la recepție și am ieșit înapoi la stradă. Kevin era cel care știa drumul, căci aflase încotro era vechea parte a orașului pe când căutase ambasada.

Avea dreptate, era minunat să ne întindem în sfârșit picioarele și să respirăm niște aer curat, nu acel aer stătut din cramă. Auzeam râul care spumega furios undeva în dreapta noastră, pe când priveam o localnică, mama a doi copii mici, cum iese pe balcon, trece de mai multe uși deschise, le face din mână vecinilor care se aflau în sufrageriile lor, apoi ajunge la ușa apartamentului său și intră. Pe măsură ce ne tot apropiam de centrul vechi auzeam muzică undeva în față și eram fascinat de multitudinea de magazinașe și de vitrine care ofereau diverse opțiuni gastronomice, iar majoritatea păreau să vândă acea pâine umplută numită khachapuri. Comercianții stradali făceau reclamă și încercau să convingă trecătorii să cumpere niște colțunași umpluți numiți khinkali și supă, iar eu eram fascinat de ceea ce părea a fi un fel de cofetărie specifică din Tbilisi, care vindea niște conuri lungi și verticale pline cu diverse arome.

Fiind originar din Sydney, unde avem o populație multiculturală, m-a frapat asemănarea chipurilor pe care le vedeam pe stradă. Citisem că Hitler considera că georgienii făceau parte din rasa ariană, însă date fiind trăsăturile acestora și culoarea părului trecătorilor, nu înțelegeam de ce. Magazinașele reflectau de asemenea aspectele care făceau ca Tbilisi să fie un oraș faimos, descris drept un punct de răscruce între Orient și Occident, între creștinătatea aflată la apus și imperiile musulmane dinspre răsărit. Aș fi putut să cutreier acest oraș zile întregi.

Kevin chiar mi-a dat un ghiont pe când treceam pe lângă un magazin care vindea ceea ce păreau a fi niște vase pentru băutură, ulcioare cu un singur mâner numite kheladas și carafe în formă de animale. Kevin începu să râdă la vederea unei damigene imense, aflate chiar în mijlocul unei vitrine, și care avea mai multe damigene mici atașate pe lateral.

— Nu-mi vine să cred, am spus eu. Damigeana-mamă era adevărată.

— Vezi, spuse Kevin. Aceşti georgieni drăguţi nu ne-ar vinde niciodată gogoşi.

— Ha, i-am răspuns. Deocamdată nu-s sigur că aş merge până într-atât de departe.

Ne-am continuat plimbarea şi am tras adânc aer în piept. Simţeam cum oasele mele încep să-şi dea seama că aveam program de voie în acea seară şi că puteam să fac o baie caldă, după care să mă întind şi să nu mai fiu deranjat. După vizita noastră de succes în crame şi identificarea vinurilor cu importanţă istorică, ba chiar şi după ce am degustat Suduiraut-ul din 1899, mă simţeam puţin mai relaxat la gândul că suntem pe drumul cel bun şi îmi puteam permite să mă destind pentru ceea ce avea să vină.

— Ei bine, ce am dedus în urma acelei degustări? l-am întrebat pe Kevin, pe când ne croiam drum printre localnici şi ne îndreptam încet înapoi spre hotel.

— A fost cu siguranţă o experienţă interesantă, îmi răspunse. Ai observat că Davit, tipul care se ocupă de vânzări, n-a băut din niciun vin, în afară de acel vin de Porto excelent?

— Nu, n-am văzut, am spus. Oare el ce rol are? Încă nu m-am prins.

— Presupun că are şi el rolul lui, la fel ca toţi ceilalţi care bântuie printr-o podgorie fără activitate economică, zise Kevin. Dar cum ţi s-au părut vinurile în sine, cele băubile?

— Ştii ce mi s-a părut cel mai interesant? am întrebat eu. Aproape toate aveau o uşoară notă de caramel sau de miere. Ai simţit? E o particularitate foarte stranie, mai ales odată ce am trecut la altă categorie după vinurile de desert. Am observat asta şi la vinurile albe seci şi chiar în cazul celor roşii seci. Unele vinuri nu mai aveau note fructate, însă le rămăsese o oarecare aciditate şi nu erau oxidate, aşa că încă erau oarecum băubile şi aveau acea notă finală de caramel. Acum că mă gândesc mai bine, până şi vinul rozé pe care l-am băut aseară la hotel avea tot notele astea.

— N-am idee, spuse Kevin. Va trebui să ţinem minte să-i întrebăm pe George sau pe Revaz, deşi nu-s sigur dacă m-aş încrede în acesta din urmă prea mult când vine vorba de aspectele delicate ce au de-a face cu vinificaţia.

— Întrebarea mai importantă vizează vânzarea, am spus eu. Vinurile georgiene

au vreo valoare?

Kevin se încruntă din mers şi cugetă o vreme.

În cele din urmă mi-a spus:

— Au fost interesante, însă valoarea lor e îndoielnică, drept să-ţi zic. Cred că totul s-ar rezuma la campania de comercializare pe care ar derula-o casa de licitaţii, ştii ce zic? Dacă e vorba de o campanie mare de marketing şi se poate elabora o poveste care să stea la baza lor şi care să lege întreaga colecţie, probabil că le-ai putea vinde. Vinurile vechi din colecţia Massandra se vând pentru nişte sume frumuşele, aşa că s-ar putea să funcţioneze strategia şi cu acestea.

Am încuviinţat.

— Da, ai putea să deschizi câteva pentru degustări în cadrul licitaţiei, mai ales dacă are loc la New York sau la Londra. Ar fi ceva neobişnuit şi ar atrage publicitate, iar dacă am putea pune la dispoziţie unele dintre vinurile mai bune spre a fi degustate, asta ar împinge vânzările în zona soiurilor georgiene mai deosebite.

— Prin urmare, în cel mai rău caz, ajung cadouri de umplutură, zise Kevin.

— În regulă, deci luăm vinurile georgiene de colecţie drept parte din preţul de vânzare de milioane de dolari, însă înţelegem că adevărata valoare o au comorile franceze, am spus eu. Încă nu-mi prea vine a crede că sunt 217 sticle de Yquem din anii 1800-1900 în crama aia. Chiar trebuie neapărat să verificăm cât de multe putem. O mare parte din valoare e strâns legată de aceste vinuri.

— De acord, spuse Kevin.

Ajunserăm înapoi la hotel şi ne-am luat bagajele de la recepţie. Ne-am îndreptat apoi spre lift şi l-am chemat.

Am oftat adânc.

— Mamă, ce zi! am spus, uitându-mă la partenerul meu în această aventură, care era cam tras la faţă.

— Bine zici, fu el de acord. Iar acum, dacă nu te superi, cred că am să merg să mor în camera mea ternă de hotel.

— Vrei să luăm cina? l-am întrebat.

— Hai să ne auzim la un telefon puţin mai târziu, după ce ne odihnim, ce spui? îmi replică. Dacă nu-ţi răspund înseamnă că am adormit dus până mâine dimineaţă şi presupun că şi tu ai să faci la fel.

— Sună bine, i-am spus. De-abia aştept să fac o baie şi să am puţină linişte şi pace.

12

Supra!

Pe la nouă seara eram iritat că nu reuşisem să adorm tun când mă cuibărisem recunoscător în pat, după ce stătusem mult în cadă. Creierul meu se tot luptase cu oboseala de după zbor, însă acum refuza să se lase complet pradă nevoii mele disperate de somn. În schimb, tot moţăiam, şi de fiecare dată când reveneam la realitate eram tot mai iritat.

Astfel, când a sunat telefonul de lângă pat, aţipisem pe jumătate, însă eram suficient de conştient încât să presupun că era Kevin, care voia să mă întrebe de cină. Am zăcut acolo, undeva între starea de veghe şi cea de aţipeală. „Hm, la naiba cu asta”, m-am gândit. Kevin va înţelege dacă nu sunt o companie prea plăcută şi mă comport puţin ca un zombie. Aş putea la fel de bine să mă târăsc afară din cameră şi să mănânc ceva, apoi să încerc din nou să adorm.

Am răspuns:

— Kevin? — John! răsună vocea lui George de la celălalt capăt al firului. Cred că e vremea să pornim într-o aventură! Kevin deja coboară. Am venit să vă ducem la o cină plăcută sus, la munte. Eşti gata?

— Acum? La munte? am întrebat eu.

— Da, răspunse George vesel. O să vă simţiti foarte bine.

— Eşti jos în hol? Creierul meu încă se chinuia să revină la realitate.

— Foarte curând. În orice moment. Acum plecăm. Ne vedem aproape imediat, mai spuse George, şi închise.

Am stat câteva clipe şi tot clipeam uitându-mă la tavan, după care m-am dat jos din pat, m-am îmbrăcat şi am coborât în hol. Într-adevăr, Kevin era deja jos, îmbrăcat cu o cămaşă netedă cu guler polo şi cu blugi gri-cărbune. Părea relaxat şi imperturbabil, aşa cum arată mereu, de altfel, de parcă să fii deranjat din pat când eşti într-atât de obosit după un drum lung cu avionul ca să fii chemat la o cină misterioasă în munţii Georgiei de o şleahtă de localnici care umblă cu arme

la brâu era doar o seară obișnuită de miercuri pentru el.

— Arăți odihnit, îmi spuse, iar eu am înjurat în glumă.

— Orice ca să menținem vie această fantezie, continuă el vesel, și am clătinat din cap, însă nu m-am putut abține să nu râd.

Desigur că ceea ce a vrut George să spună prin „aproape imediat” a însemnat că Nino a intrat țanțoș pe ușa hotelului jumătate de oră mai târziu. Și el, și Zurab au trecut prin verificarea obișnuită de arme de la intrare. Acesta din urmă avea aceeași expresie fioroasă pe care o avea Nino întipărită pe chip, însă puțin îmblânzită. Poate că era ucenic de mafiot? Nino spuse „George în mașină” și făcu un semn din cap, dând dovadă de acea diplomație internațională care ne făcuse deja să-l îndrăgim. Fără să-mi dau seama, speram că urma să ni se alăture și Piotr, nu doar pentru aptitudinile sale de interpret, ci și pentru că ajunsesem să-l consider singura persoană (pe lângă George) care ne putea spune cu sinceritate ce se petrecea în jurul nostru.

Și iată-l pe scaunul din dreapta al unei a doua mașini, la volanul căreia s-a urcat Zurab. În Mercedes-ul negru am fost întâmpinați de George, îmbrăcat cu o cămașă cu guler de culoare albastru pal, iar pe deasupra avea o vestă închisă la culoare. Ne-a salutat cu entuziasmul său specific, zicând:

— Prea mult timp petrecut în hoteluri și birouri, prietenii mei australieni! A venit vremea să vă arătăm adevăratul Tbilisi.

Într-o mână ținea o sticlă de votcă și ne-a turnat fiecăruia câte un pahar. Minunat! Asta mi-a trecut prin cap pe când închinam paharul și lăsam alcoolul să îmi trezească simțurile. Când te afli la Tbilisi, te porți și tu ca atare…

Ca de obicei, mașina a gonit prin oraș, doar că (slavă Domnului!) la ora asta nu erau așa mulți pietoni pe stradă.

George s-a aplecat spre noi și ne-a întrebat:

— V-au plăcut vinurile georgiene învechite? Sunt veritabile, ori ba?

Eu am spus:

— Din câte am văzut, par a fi veritabile, George.

— Un plus de valoare vinurilor importate, nu-i așa?

Am ridicat din umeri.

— Nu ne putem pronunța deocamdată. Trebuie să analizăm mai multe mâine, plus că încă n-am pus ochii pe acea listă care cuprinde colecția personală a lui Stalin. Avem nevoie de lista aceea, George.

— Nicio problemă. Așa va fi, ne spuse, se lăsă înapoi pe banchetă și flutură mâna nepăsător. O să fiți foarte mulțumiți, și încheiem o înțelegere favorabilă. Cu toții vom fi foarte mulțumiți de înțelegerea bună pe care o vom încheia.

— Ne încredem în tine, George, i-am zis.

— Bine faceți. Vă fac rost de o înțelegere bună, ne răspunse el râzând. Știți pentru ce mai este Georgia renumită, pe lângă vinuri?

— Pentru pâinea umplută cu brânză? își dădu Kevin cu părerea.

— Nu, ceva și mai bun. Pentru amazoane! Știați că amazoanele din legende trăiau în munții Georgiei? Își tăiau sânul pentru a trage bine cu arcul, sau cel puțin, așa se spune. Războinice de temut. Înalte și puternice, foarte frumoase.

— Vorbești serios? am întrebat eu. Legendele cu amazoane provin de aici?

Mașina încetinea.

— Dacă nu mă credeți, spuse George, doar aruncați o privire pe geam. Avem și noi amazoanele noastre chiar aici.

Ne-am întins mai bine capetele pentru a vedea ce ne arată spre stradă. Trei fete îmbrăcate în ținute de club – adică pantofi cu toc foarte înalt, fuste scurte și bluze negre, și cu niște jachete scurte aruncate pe umeri – așteptau într-o stație de autobuz și au urcat în mașină de îndată ce Nino a tras pe dreapta. Aveau cam 20 și ceva de ani, nu mai mult de 25. Una dintre ele era Elene, iubita lui Nino pe care o cunoscuserăm seara trecută, în vreme ce o altă tânără ne-a fost prezentată drept fata lui George, iar cea de-a treia era Natașa, o tânără roșcată foarte atrăgătoare, machiată strident. Pot spune că fata n-a dat deloc semne că ar fi fost stânjenită când a făcut cunoștință cu doi australieni de vârstă mijlocie care stăteau pe bancheta din spate a unui Mercedes cu geamuri fumurii. Spre

surprinderea mea, iubita lui George a stat la mine pe genunchi, în vreme ce Natașa s-a așezat pe genunchiul lui Kevin. Elene stătea pe scaunul din dreapta șoferului, lângă Nino.

— Intim, i-am spus lui Kevin.

— Foarte, răspunse el. Iar în mașina lui Piotr sunt atâtea locuri libere…

Nino a demarat, iar cea de-a doua mașină ne-a urmat, astfel că am ieșit din oraș și am gonit în puterea nopții prin zonele rurale. Mi-am dat seama că George nu purta armă și, până atunci, nu păruse să aibă vreodată un pistol la el. Poate că faptul că anturajul său consta în tipi precum Nino, Zurab și Piotr însemna că nu avea nevoie. Oare exista vreo ierarhie pe aici în ceea ce privește eventualele acte de violență și protecția necesară, pe care eu n-o sesizasem încă? Oare cea de-a doua mașină era acolo doar de conveniență pentru că eram prea mulți ca să încăpem într-una singură, ori era menită să păzească Mercedesul? Pe când mă gândeam la toate aceste aspecte, iubita lui George a ajuns să stea la mine în poală, ca să se aplece și să-l sărute pe George. Kevin încerca să pară degajat în măsura în care se putea, dat fiind faptul că îi stătea în poală o tânără georgiană aranjată, care îi punea întrebări despre Sydney într-o engleză surprinzător de decentă. Aproape că am izbucnit în râs. Neville avusese dreptate, nu glumă: Georgia chiar că era Vestul Sălbatic.

Restaurantul se afla undeva pe înălțimile dealurilor care împrejmuiesc orașul Tbilisi. Am intrat într-un hol maiestuos cu draperii de un mov închis care cădeau din tavan până la podea, și cu statui mari care înfățișau diverse personaje eroice, unul îmbrăcat într-o haină până în pământ.

— Aur, declară Nino cu mândrie, arătând înspre statuie.

— Statuile sunt din aur? am întrebat eu.

Cu siguranță păreau făcute din bronz sau dintr-un alt metal mai tern.

— Nu, răspunse el clătinând din cap. Haina e din aur.

— Tipul din statuie poartă o haină din aur, spuse Kevin atent.

Natașa apăru lângă noi și își puse mâna pe umărul lui Kevin.

— Statuile îi înfățișează pe Iason, pe argonauți și lâna de aur, ne explică ea. Toate astea s-au petrecut în Georgia.

Nu-și luă mâna de pe umărul lui.

— Nu mai spune! m-am mirat. Legenda cu Iason care găsește lâna de aur se petrece la Tbilisi?

— Aproape, spuse Natașa. De fapt, la Kutaisi, un alt oraș, aflat la vest de noi. Însă Georgia încă se autodeclară Tărâmul Lânii de Aur.

— Întâi amazoanele, acum argonauții. Georgia e plină de surprize, spuse Kevin, după care se îndepărtă subtil de Natașa ca să se uite mai îndeaproape la statui.

Ziceai că nu mai văzuse niciodată ceva atât de fascinant precum aceste opere de artă. Încă le examina când am fost întâmpinați de un bărbat îmbrăcat într-un costum imaculat, care presupun că era șeful de sală, iar George i-a spus ceva pe un ton jos, vorbe care evident au avut un efect imediat. Acesta păru surprins, apoi încuviință și aproape făcu o plecăciune, ca și cum saluta persoane de viță nobilă, după care ne făcu semn să îl urmăm.

Sala principală a restaurantului era spațioasă, iar mesele erau dispuse aerat, astfel că era destul loc între ele. Șase sau șapte mese din capătul încăperii erau ocupate fie de câte două persoane, fie de grupuri de câte patru, care vorbeau pe un ton jos. Câteva mese fuseseră unite chiar lângă fereastra imensă cu cea mai spectaculoasă priveliște, astfel că spațiul dimprejur era liber.

Chelnerul l-a condus pe George către masa respectivă, iar noi i-am urmat.

— Uite ce priveliște, spuse Kevin îndreptându-se spre fereastră. John, vino să vezi.

— Pot să văd și de aici, i-am spus, însă Kevin mi-a aruncat o privire plină de subînțeles.

— Nu, chiar trebuie neapărat să o vezi de aici, de unde mă aflu eu.

M-am dus la fereastră, asigurându-mă că nu eram însoțit de niciunul dintre georgieni, însă cu toții își ocupau locurile și se uitau pe meniul de băuturi.

— Uau! Chiar că e o privelişte minunată, am exclamat eu cu voce tare.

Kevin aproape că mi-a şoptit:

— Care crezi că e faza cu tipele astea?

— N-am idee, i-am răspuns. Par să fie iubitele lor, nu? Dumnezeule, sper că nu le-au adus aici pentru noi, altfel o să urmeze o discuţie cam penibilă.

— N-are cum, nu? spuse el.

M-am uitat la privelişte şi am oftat.

— Kevin, chiar n-avem habar de regulile din această ţară. De la şofatul lui Nino care pare să sfideze orice lege, până la armele pe care le poartă toţi la şold, şi având în vedere toate cele care se petrec, nu ştiu ce să zic… Sincer să fiu, n-aş trage concluzii pripite, oricum ar fi.

— Cum procedăm? mă întrebă Kevin, tot pe un ton jos. Pur şi simplu să fim politicoşi şi amabili? Să răspundem vag dacă face careva mişcări dubioase?

— Exact, i-am răspuns eu, punându-mi mâna pe umărul lui, întocmai precum Natașa. Tu doar comportă-te natural, măi canadianule chipeş!

Kevin se îndreptă precaut spre unul din capetele mesei, aşezându-se lângă Piotr şi Zurab, în vreme ce eu m-am aşezat pe locul liber dintre Natașa şi George.

Sub noi se întindeau cât cuprinde luminile din Tbilisi, înconjurate de imensa masă neagră de munţi care se ridicau din toate direcţiile. Ocazional mai era câte un mănunchi de luminiţe, probabil de la vreun sătuc ascuns la poalele munţilor. Era primul pătrar în acea noapte, iar lumina lunii era destul de puternică astfel încât i se vedea reflexia în apele râului care şerpuia prin vale şi pe colinele oraşului Tbilisi departe, la poalele munţilor.

— Mi-ar plăcea mult să admir această privelişte în timpul zilei, i-am zis lui George. Tbilisi chiar e un oraş frumos, nu-i aşa?

— Oare de ce o fi plecat Iosif Djugaşvili de aici? întrebă el. Desigur, în afară de faptul că a plecat ca să conducă Uniunea Sovietică şi restul lumii.

— Care Iosif? a trebuit eu să întreb, căci nu înțelegeam despre cine vorbește.

— Stalin, spuse Kevin. Acesta era numele georgian al lui Iosif Stalin înainte de a pleca să joace hora mare în Rusia.

— De unde știi chestiile astea? l-am întrebat.

Kevin ridică din umeri și afișă un rânjet.

— O viață în care am stat cu nasul prin cărți. Asta, plus faptul că Piotr a menționat acest lucru ieri la prânz.

— Minunat, am zis. Nimic nu-ți scapă. Aș fi zis că dacă localnicii de pe-aici n-ar fi jucat pentru echipa Montreal Canadiens din Liga Națională de Hochei a Canadei, nici n-ai fi auzit de ei.

— Întâi de toate, spuse Kevin, sunt fan al echipei Winnipeg Jets, iar tu știi asta foarte bine, iar în al doilea rând, probabil nici n-ai auzit de Liga continentală de hochei.

— Ai dreptate, n-am auzit, i-am răspuns. Ar fi trebuit?

— Liga continentală de hochei… din Rusia, spuse Nino, iar pe chip i se citea încântarea. Hochei foarte bun. Pricepere și bătaie!

— Îți place hocheiul? întrebă Kevin, iar Nino încuviință plin de entuziasm.

Cine-ar fi zis că pucurile erau cheia prin care îl puteam face să se destindă pe acest tip serios din garda lui George? Au început să ni se servească tot felul de cărnuri, însoțite de sticle de votcă și de sticle mai mici de bere. Cu toții ne-am relaxat și am savurat o masă excelentă, iar Nino și George stăteau la poze împreună cu fetele, care păreau să se simtă și ele bine.

La un moment dat, George s-a ridicat și a anunțat cu glas tare că masa era oficial supra, iar el era tamada în acea seară. Toți localnicii au aclamat. Eu și Kevin ne-am uitat unul la celălalt, încercând să ne prindem ce se petrecea. Erau aceleași cuvinte pe care le folosise cu o seară înainte, însă acum George punea și mai mult accent pe ele.

— Tamada e cel care închină paharul și face urările, ne explică Natașa. E o

tradiție georgiană la nunți, sărbători și ocazii speciale. E precum dictatorul de la masă, face glume, închină paharul și dă tonul discuției. Există tot felul de situri arheologice unde s-au descoperit vase și statui care înfățișează diverși tamada din secolul al VII-lea. E o tradiție importantă la noi.

George ridicase un pahar plin de vin și s-a lansat într-un discurs lung în limba georgiană, după care s-a întors spre noi și a zis:

— Țin un toast pentru noi toți, pentru strămoși, pentru familii și pentru urmașii noștri. Închin paharul în numele oaspeților noștri din întreaga lume, în numele vostru, ai noștri australieni, John și Kevin. Închin paharul în cinstea succesului nostru!

— E greu să nu iei o gură de băutură după un astfel de toast, am spus eu ridicând paharul în direcția sa.

Am băut cu toții.

Desigur că acela s-a dovedit a fi doar primul dintr-un lung șir de toasturi. Diverși membri ai grupului se mai ridicau și îi adresau câteva cuvinte lui George, care încuviința, râdea și făcea diverse comentarii care-i amuzau pe toți cei din jur. Apoi, ne traducea nouă pe scurt motivul toastului, iar noi beam cuminți fără să punem întrebări.

În afară de toate aceste toasturi, Natașa s-a dovedit a fi o companie plăcută. Ne-a povestit că studia contabilitate la universitate și că voia să se îndrepte spre afaceri internaționale, precum și că studiase limba engleză timp de aproape zece ani, întrucât realizase că era o componentă vitală pentru reușita planurilor sale.

Ne-a mai spus și că era încântată că avea ocazia de a-și exersa engleza cu un vorbitor nativ, așa că am discutat despre Australia și despre cât de diferite erau țările noastre, după care am readus în discuție statuile din hol și am întrebat-o despre ele. Fata ne-a explicat că se spune despre legenda lui Iason și a lânii de aur că se trage dintr-o veche tradiție georgiană. Se pare că, în urmă cu mai multe secole, în râurile montane se găsea aur aluvionar și că era adunat cu ajutorul lânii de oaie. Natașa mi-a spus că lânile erau suficient de groase pentru a opri bucățile sau așchiile de aur, lăsând apa să se scurgă, astfel că cei care căutau aur rămâneau cu o lână plină de bucățele de aur (sperau aceștia).

— E posibil ca Apoloniu, cel care a scris poemul elen original, să fi auzit de

această tradiție, pe care a folosit-o drept temei, și iată că Georgia a ajuns să fie căminul unei astfel de comori magnifice în povestea sa, ne-a povestit ea.

— Cum rămâne cu Medeea? am întrebat eu. A fost inspirată de o femeie georgiană?

Natașa mă privi direct în ochi și îmi spuse cu un licăr în privire:

— Trebuie neapărat să aveți grijă cu femeile georgiene, domnule John. Putem fermeca orice bărbat, de la argonauți și până la australieni.

Am râs și am închinat paharul, după care am început să vorbesc o idee mai repede despre cât de frumoasă fusese vremea de când sosiserăm în Georgia. Natașa își bea votca cu o expresie de amuzament, aproape arogantă, care m-a lăsat fără cuvinte.

Ospățul se apropia de final pe când georgienii stăteau la poze cu fetele, vorbeau din ce în ce mai tare și închinau ultimele toasturi cu votcă, tonul fiind dat tot de George în calitatea sa de tamada, care sărbătorea parteneriatul minunat dintre Australia și Georgia.

Îl vedeam pe Kevin că era la fel de ușurat ca și mine când a văzut că mesencele noastre nu erau altceva decât iubitele sau prietenele gazdelor, astfel că ne-am destins și am mai închinat un pahar de votcă de care probabil nu mai aveam nevoie, după care ne-am îndreptat spre mașini și am fost duși înapoi la hotel. Din bord răsuna muzică pop autohtonă. George și iubita sa se urcaseră în mașina condusă de Zurab, astfel că pe bancheta din spate a Mercedesului eram doar eu, Kevin și Natașa. Aceasta din urmă îngâna versurile melodiei și dansa, zâmbindu-ne mie și lui Kevin. Din când în când, se tot apleca spre locurile din față și mai schimba câte o vorbă cu Nino și Elene.

Pe drum, ne-am oprit la un bloc oarecare, unde iubita lui George a coborât din cealaltă mașină, ne-a făcut din mână, a țopăit pe trepte și a dispărut în clădire, asta nu înainte de a-l săruta prelung pe iubitul său. Natașa a deschis portiera, s-a dus spre cealaltă mașină și s-a urcat pe bancheta din spate, unde am văzut-o că s-a așezat la George în poală.

Am pornit iar la drum, iar eu și Kevin râdeam înăbușit pe bancheta din spate pe când ne apropiam de hotel.

I-am mulţumit lui Nino pentru că ne-a condus, după care am coborât din maşină, iar George şi Nataşa au venit şi ei să ne ureze noapte bună. Zurab şi Piotr au plecat fără niciun cuvânt de rămas-bun.

— Mulţumim pentru o seară cu voie bună, George, am spus eu. Chiar că nu te plictiseşti la Tbilisi.

— Nu vă ataşaţi prea tare, domnule John, îmi zise el. Dacă vă hotărâţi să vă mutaţi aici, nu vom mai fi parteneri internaţionali.

— Aici ai dreptate, i-am răspuns.

Eu şi Kevin am sărutat-o pe Nataşa pe obraz (cu mare atenţie, pentru a nu se interpreta ceva greşit), după care l-am privit pe Nino cum dispare în noapte cu ea şi George pe bancheta din spate, iar în urma lor răsuna muzica pop.

— Ei bine, cam atât a fost cu dorinţa noastră de a ne culca devreme, spuse Kevin pe când stăteam amândoi jos pe trotuar.

Era aproape ora unu dimineaţa.

— Cred că am să o visez pe Medeea, am zis în timp ce ne îndreptam spre holul principal. De fapt, cred că eu am să visez despre încercările imposibile demne de mitologia greacă, de exemplu cum scoatem noi sticla aia de Yquem din 1847 din cramă.

Kevin râse.

— Da, încă sunt îngrijorat cu privire la faptul că ăştia vor să ne îmbrobodească cu vorbăraia, aşa că mi-ar fi plăcut mult dacă n-aş fi auzit întruna ideea de îmbrobodire cu lână în seara asta.

Ajuns în cameră, am decis că aveam mintea suficient de clară încât să pot da nişte telefoane. L-am sunat întâi pe Harry, după care pe Neville, şi le-am explicat că văzuserăm în sfârşit cu ochii noştri câteva vinuri de colecţie, însă eram îngrijoraţi pentru că încă nu primiserăm vreo listă şi nici informaţii cu privire la colecţia personală a lui Stalin. I-am rugat să-l sune pe George şi să îi semnaleze cât de important era. De la celălalt capăt al liniei înfundate, ambii mi-au promis că îl vor suna cu siguranţă până să ajungem noi la vinărie a doua zi.

Excelent. Puteam să mă destind, să mă relaxez şi să aştept să văd ce jocuri de culise urmau a doua zi.

Trecuseră ore bune de când mă foisem în pat şi aţipisem în această cameră de hotel înghesuită, după care fusesem luat cu japca şi dus în munţi. M-am întins recunoscător în pat, cu burta plină de astă dată, şi puţin cam pilit. Aveam şase ore până ce urma să sune alarma.

În câteva secunde am adormit dus.

13

Furtuni în cramă

Desigur că, odată ajunşi la podgorie în cea de-a treia zi, Nana, zisă şi „tanti de la sindicat”, nu era acolo. Nimeni nu ne putea deschide uşa cramei.

Cum era de aşteptat, George lipsea şi el. Cine ştie când urmau să-şi facă apariţia el şi Zurab?

Bineînţeles că nu mai e nevoie să zic că, atunci când a venit, în cele din urmă, 50 de minute mai târziu, ne-a spus că nu primise niciun telefon din Australia, nici de la Harry şi nici de la Neville. Trebuia să fi primit?

— Am vorbit azi-noapte şi erau şi ei îngrijoraţi cu privire la faptul că încă n-am primit informaţii cu privire la colecţia privată a lui Stalin, am zis eu.

— Toate la timpul lor, John, ne răspunse. Toate la timpul lor.

— George, nu avem timp berechet la dispoziţie, i-am atras eu atenţia.

Îmi aruncă o privire de parcă era o revelaţie surprinzătoare ce-i spusesem, apoi încuviinţă.

— Da, ştiu, îmi zise. Am să fac rost de ea. Veţi fi mulţumiţi. Totul va fi bine.

O maşină mică şi cam uzată se apropie huruind pe străduţa brăzdată de copaci. Scârţâi în momentul în care şoferul frână, iar Nana Vorobieff coborî încet de la volan. Am răsuflat uşurat pe când aceasta dispăru în clădirea principală. Se pare că puteam totuşi să aruncăm o privire în cramă.

Veniserăm cu un plan general stabilit. La micul dejun, eu şi Kevin ne comparaserăm impresiile şi căzuserăm de acord asupra unei ordini de zi, însă desigur că obiectivul principal era „obţinerea de informaţii cu privire la colecţia personală a lui Stalin”.

— Ce părere ai de beciul din cramă? m-a întrebat Kevin pe când mâncam ouă, şuncă, pâine prăjită şi dulceaţă, servite cu o cafea la filtru; o selecţie tipică hotelurilor din Occident.

— Cu siguranţă e acolo. I-am auzit pe Piotr şi Grigol spunând ceva de asta, iar Tamaz a vorbit despre asta într-una din tiradele, vreau să zic monologurile sale, am spus eu. Prima dată când am coborât în cramă, ne-au dat de înţeles că scările ar duce până la demisol, nu? Uitându-mă pe lista cu care am venit de la Sydney, observ unde se termină primul nivel şi unde începe beciul.

Kevin încuviinţă.

— Am parcurs iar lista, uitându-mă la ceea ce am descoperit ieri în registrul cramei şi la ceea ce pare să se afle pe rafturile de la nivelul la care am fost ieri, îmi zise el. Dacă am calculat bine, în beci se găsesc aproximativ 8 424 de sticle, ce nu sunt incluse în cele 30 000 asupra cărora ne-am îndreptat atenţia ieri, cu un nivel mai sus.

— Aproximativ, i-am răspuns.

— Ei bine, n-am vrut să presupun că lista era corectă în proporţie de 100%, răspunse Kevin.

— Doar că, deocamdată, n-am găsit nicio neconcordanţă, am spus eu. Nu ţi se pare ciudat? Lucrăm din răsputeri ca să descoperim cel mai mic semn că ar exista nereguli sau „lacune” în ceea ce priveşte compararea sticlelor fizice cu ceea ce figurează în registru şi pe copia noastră tradusă, şi încă n-am găsit nimic. Nu-i putem găsi cusur.

— Am avut doar o zi la dispoziţie acolo jos deocamdată, zise Kevin. Hai să vedem cum decurge totul azi.

Îmi plăcea la nebunie. Kevin, cu a sa minte perfectă, refuza să închidă ochii şi căuta continuu capcane, urmărind să depisteze existenţa unei înşelătorii.

— Ei bine, am zis, dacă numărul 8 424 e pe-aproape de ceea ce se află acolo în fapt, asta ar însemna că, în total, pe cele două niveluri ale cramei, se găsesc aproximativ 40 000 de sticle, şi anume exact ceea ce ne-a spus Neville iniţial la Sydney. Potrivit listei mele, majoritatea vinurilor din beci provin din Georgia sau din Crimeea.

— Însă se presupune că ar trebui să fie şi nişte sticle de Margaux din 1938, spuse Kevin. Însă mă îngrijorează faptul că scrie că sunt 15 sticle a câte 800 ml. Pare puţin probabil.

Îmi dădusem farfuria la o parte și mă uitam pe listă.

— Potrivit celor scrise aici, ar trebui să fie mai multe sticle de Yquem. Să zic vreo 45 sau 50, unele din 1924 și câteva din ani nespecificați.

— Plus 639 de sticle de Tsinandali, vinul acela alb georgian pe care l-am încercat, din anii 1915-1968. Dacă sunt în formă, cu siguranță ar trebui să vedem dacă putem să le băgăm în cea de-a doua parte a licitației despre care am discutat.

— Ia uită-te puțin la asta, i-am zis eu când mi-a venit o idee.

— Ce? întrebă Kevin.

— Yquemul care figurează în beci e din 1924. Unele dintre vinurile Tsinandali provin de prin 1968, nu? Asta e după ce l-au dus în pivniță pe săracul Nicolae al II-lea.

— Prin urmare, s-ar putea ca acolo jos să se afle colecția personală a lui Stalin, afirmă Kevin.

— Dar când a murit? În anii 1950, nu?

— Da, pe la început, spuse el. Să zic, 1953.

— Cum naiba se face că știi numele său georgian, dar nu știi când a murit?

Kevin ridică din umeri.

— E devreme și încă sunt puțin mahmur.

— Aici nu te contrazic. În fine, acea dată din 1968 înseamnă că vinul a fost adăugat la colecție după moartea lui Stalin, astfel că tot nu putem ști dacă vinul din beci e al său. Trebuie neapărat să lămurim treaba asta azi.

Aflați acum la vinărie, fără supravegherea patronilor, pe când tanti de la sindicat zdrăngănea cheile în fața noastră și coboram pe scările slab luminate înapoi în cramă, eram gata de o zi plină de verificat și comparat lista și registrul.

Treaba a pornit bine când George a spus:

— John, în sfârşit am lista pe care aţi cerut-o. Colecţia personală a lui Stalin. Sunt rafturile de acolo.

Indică undeva spre capătul încăperii, către un raft care se afla puţin mai încolo de celelalte, acum că mă uitam mai atent. Am văzut că unele sticle erau umplute pe jumătate, însă majoritatea erau acoperite de pânze de păianjen.

— Ei bine, George, ziua a început excelent. Mersi! am spus eu, luând hârtiile pe care mi le-a întins acesta.

M-am uitat pe ele preţ de o clipă. Scria aşa:

— Ăăă, George, am zis. Totul e în limba georgiană.

Se uită ca şi cum n-ar mai fi văzut documentul până atunci.

— Ah, aşa-i. Scrie „Colecţia lui IV Stalin cu arhive”.

— IV? am întrebat.

— Iosif Vissarionovici, mă lămuri Kevin, care evident scăpase de mahmureală.

— George, avem nevoie de informaţiile astea în limba engleză, i-am spus eu.

— Ah, da, desigur, îmi răspunse, după care îi zise repede ceva lui Grigol pe limba lor, la care acesta luă documentele şi părăsi încăperea. Grigol se duce până la mine în birou ca să le dea repede la tradus, ne spuse el. Promit că le aveţi până-n prânz.

Nu era nimic de făcut în legătură cu asta, aşa că i-am spus:

— În regulă, mulţumesc, George.

— Atât de aproape şi totuşi atât de departe, îmi zise Kevin încet.

Am ridicat din umeri. Îmi displăcea faptul că lista fusese chiar în mâinile mele, iar acum dispăruse, dar ce era să fac? Trebuia să ne întoarcem la restul sarcinilor pe care le aveam.

George şi Zurab au plecat, iar Piotr, Kevin şi cu mine am început să verificăm mai departe listele şi vinurile.

A fost o dimineaţă productivă. Am aruncat un ochi asupra câtorva vinuri clasice franceze, căutând orice urmă că s-ar fi umblat la dop, am analizat forma sticlei şi culoarea vinului. Între timp, Kevin şi Piotr examinau vinurile georgiene şi au coborât de asemenea în beci pentru prima dată. Se asemăna îndeaproape cu încăperea de mai sus, însă conţinea mai puţine sticle. Păreau să se fi petrecut mai multe surpări ale tavanului aici şi cine ştie câte sticle fuseseră distruse.

Până la ora prânzului, Kevin verificase faptul că elementul georgian care se regăsea pe lista generală şi în registru corespundea aproape întocmai cu ceea ce figura pe hârtie, lucru extraordinar. Nu identificasem nicio sticlă care să ridice semne de întrebare în ceea ce priveşte posibila sa ilegitimitate. Aveam nevoie să ieşim puţin la soare şi la aer curat, aşa că am urcat spre parcare, unde l-am găsit pe Zurab, într-o dubă roşie de livrări. Ne-am urcat şi am pornit cu toţii spre unul dintre bine-cunoscutele restaurante cu vedere spre râu, unde Piotr şi Zurab au mâncat destul cât să umple două burţi. Zurab nici măcar nu şi-a mai scos arma de la curea când s-a aşezat la masă. I se vedea pe sub cămaşă de parcă avea o umflătură.

După ce am mâncat, am fost duşi înapoi la Savane Number One.

— Cred că am călcat strâmb, îmi spuse Kevin. Văd că nu ne mai duc cu Mercedesul.

— Poate că am dezamăgit-o pe Natașa, am zis.

— N-ar fi prima, răspunse Kevin, privind pe geam la Tbilisi.

Orele ce au urmat au fost fantastice. Sistemul pe care îl concepuserăm funcţiona de minune, aşa că am verificat zeci de vinuri de pe listă, precum şi unele vinuri de colecţie importante, în cazul în care urma să achiziţionăm crama. Am reuşit să analizăm numeroase sticle de Yquem, Palmer sau Madeira din ani viticoli de excepţie, precum şi multe alte vinuri celebre extraordinare, care figurau pe listă nu numai o dată, astfel că adesea am găsit peste 12 sticle dintr-un soi. Acestea erau monumentale în contextul istoriei vinurilor. Am identificat sticle de Château Margaux din şapte ani viticoli diferiţi, şi anume 43 de sticle din 1910 şi 24 de sticle din 1911; Château Latour din alţi şapte ani viticoli, şi anume cuprinşi între 1874 şi 1914, iar din 1912 am găsit 34 de sticle, plus vin Lafite Rothschild

din anii 1877 și 1878. Mi-am zis în sinea mea că întreaga situație intra aproape în sfera imposibilului. S-ar putea ca nici măcar arhivele vitivinicole ale acestor château-uri impunătoare să nu aibă sticle din acești ani viticoli de excepție, darămite atâtea exemplare. Era ridicol când vedeai aici patru lăzi cu Margaux din 1910, iar pe raftul alăturat trei de Latour din 1912. Cu toate acestea, am analizat îndeaproape multe dintre aceste vinuri și n-am putut identifica nicio neregulă, nici în ceea ce privește sticlele, nici numerele care corespundeau cu cele de pe lista noastră tradusă. Kevin vedea deja dolarii cum curg. La rându-mi, cu siguranță începeam să fiu deschis la posibilitățile pe care le prezenta crama.

La un moment dat, și-a făcut apariția Grigol, însă nu avea cu el traducerea listei cu vinurile lui Stalin.

— Piotr, poți te rog să îl întrebi pe Grigol unde e lista tradusă? am spus eu, încercând să nu las vocea să-mi trădeze nicio notă de panică sau de iritare.

Grigol și Piotr au discutat câteva clipe, fluturând din brațe.

— Grigol zice că încă se lucrează la traducerea listei, răspunse Piotr. Din clipă-n clipă.

— Te încrezi în spusele sale? l-am întrebat.

Piotr mă privi lung, afișând un zâmbet slab.

— Suntem la Tbilisi, spuse acesta în cele din urmă. Am încredere în tovarășul meu georgian de lucru.

— Cred că asta înseamnă să renunțăm la discuție, îmi spuse Kevin, însă înțelesesem și eu mesajul transmis.

Am revenit la verificarea vinurilor cu lista și registrul, iar Grigol se tot plimba de colo-colo, încercând să contribuie și el, însă fără prea mare tragere de inimă.

Pe la ora 3 la amiază, concentrarea acestuia clar se ducea pe apa Sâmbetei. Părea plictisit pe când Kevin și Piotr parcurgeau raftul 23 sticlă cu sticlă și, în cele din urmă, când ne uităm, Grigol deschisese o sticlă, întocmai precum procedase și Piotr cu o zi înainte. S-a dovedit a fi o sticlă de Spotikach din 1933, un lichior de cafea, așa că evident că l-am gustat și noi. Era interesant.

Pe când ne terminam paharele, s-au auzit paşi pe scări, iar în încăpere au intrat Revaz şi Tamaz. Tamaz era roşu în obraji şi m-am întrebat dacă nu cumva băuse la prânz. Patronii s-au uitat atent la noi, au văzut că aveam fiecare câte un pahar în mână, după care au început să latre la Piotr, care le-a răspuns şi el repede.

— Piotr, ce se petrece? l-am întrebat eu, însă m-a ignorat, concentrându-se asupra lui Tamaz, care dădea din mâini şi urla.

Revaz a arătat înspre sticla de Spotikach şi i-a cerut ceva lui Grigol, care a ridicat din umeri şi părea spăşit, după care a vorbit pe un ton jos, arătând cu degetul spre mine.

Tamaz s-a uitat la patru sticle de Château d'Yquem pe care le puseserăm în faţa luminilor noastre, pentru a face fotografii şi pentru a verifica nivelul de umplere, şi mi-a spus în engleză:

— De ce atingeţi sticlele?

— Pentru că George ne-a spus că e în regulă, am răspuns, gândindu-mă că n-aveam nici cea mai mică intenţie să mă implic în treburile politice ce ţineau de domeniul viticol.

Tamaz şi Revaz s-au întors şi au început să discute înflăcărat cu Piotr, care părea că se chinuie să justifice ceea ce se petrecea cât putea el de bine, însă cei doi patroni nu păreau mulţumiţi şi au plecat valvârtej.

— Ce-a fost asta? l-am întrebat noi pe Piotr.

— Nu-s deloc mulţumiţi că bem din cramă, ne-a răspuns.

— E vorba de sticla pe care a deschis-o Grigol? am întrebat eu. I-ai spus că nu noi am desfăcut-o?

— Sigur că da, ne-a zis Piotr. Însă or să creadă ceea ce vor ei, nu? Din loialitate faţă de camaradul meu georgian, nu pot să vă spun ce le-a zis Grigol.

— Nu-i nevoie. Ştiu deja, am spus, amintindu-mi degetul lui Grigol care arătase direct înspre mine.

Eu şi Kevin am schimbat câteva priviri cu subînţeles, întrebându-ne ce se

petrecea aici, care or fi fost problemele mai profunde, însă n-am avut timp să discutăm despre asta, căci s-au auzit iar paşi pe scări, şi iat-o şi pe Nana Vorobieff, tanti de la sindicat, cu al său zăngănit de chei, care ne semnala, indiferent dacă vorbeai sau nu limba lor, că trebuia să plecăm, ca să poată încuia. Nici măcar nu se făcuse ora patru.

Odată ajunşi afară, am stat în parcare să-l aşteptăm pe George. Nimeni n-a zis mare lucru. Era evident că eu şi Kevin nu eram deloc mulţumiţi, iar niciunul dintre georgieni nu părea să vrea să discute plezanterii nici măcar când toate erau bune şi frumoase, darămite acum. Treburile nu erau deloc bune şi frumoase la momentul actual.

George îşi făcu în cele din urmă apariţia în duba roşie, la volan aflându-se Zurab. Acesta l-a ascultat pe Piotr, care i-a prezentat în linii mari ceea ce se petrecuse. George ridică palma înspre noi, cu degetele depărtate: simbolul universal pentru „staţi liniştiţi, lămuresc eu treaba”.

Acesta a intrat înăuntru şi auzeam cum se ceartă aprins în georgiană cu tonul de rigoare, discuţie ce a părut că a durat jumătate de oră.

— La naiba cu asta, i-am zis eu lui Kevin şi am pornit hotărât spre biroul lui Tamaz, iar Piotr şi Kevin m-au urmat.

Surprinşi, Tamaz, Revaz şi George s-au oprit cu toţii când am dat noi buzna în încăpere.

— George, ce se petrece? Pierdem timpul, i-am zis. Tamaz se lansă într-un staccato în georgiană.

— Domnul Tamaz vrea să ştie de ce beţi din vinuri, spuse George.

— Nu asta făceam, i-am răspuns eu. Ei bine, am gustat din Suduiraut-ul din 1899 pe care l-a scăpat Revaz, iar Piotr a deschis o sticlă de Porto ieri. Singurul lucru din care am băut azi a fost o sticlă deschisă de Grigol, şi anume un lichior de cafea Spotikach. Sunt destul de sigur că le-a spus că eu am desfăcut-o, ceea ce e clar că nu este adevărat.

George s-a întors iar spre Tamaz şi Grigol şi le-a vorbit cu convingere. Grigol avea o privire prefăcută, însă nu s-a lăsat mai prejos şi i-a răspuns supărat lui George, în vreme ce Tamaz ne privea nervos.

„La naiba cu asta”, mi-am zis în sine, mi-am făcut loc pe lângă Piotr și Kevin și am ieșit din birou, mergând înapoi în parcare. Tot nu aveam o listă completă, nici măcar detalii cu privire la lista ce cuprindea colecția lui Stalin, mai aveam doar o zi la dispoziție și mai trebuia pe deasupra să asistăm la porcăriile astea între localnici. Mai rău era faptul că nu puteam amenința pe nimeni că plecăm la aeroport, căci comoara ispititoare din acea cramă mă prinsese în mreje. Ajunseserăm prea departe ca să ne luăm acum zborul.

După o vreme, nu m-am putut abține să nu observ că se lăsase tăcerea în clădirea din spatele meu. Nu se mai auzeau certuri și tirade la volume ridicate. Am stat în tăcere, sprijinindu-mă de mașină și întrebându-mă ce se petrecea acolo.

Kevin a ieșit primul, cu acel zâmbet discret tipic, care îți semnalează faptul că, deși s-au petrecut tot felul de porcării, lui chiar i-a făcut plăcere să vadă lumea arzând. Era o privire pe care o văzusem de multe ori.

În urma sa au ieșit Piotr și George, urmați de Tamaz și de Revaz. Cu toții zâmbeau, iar Tamaz a spus ceva pe un ton jos, care i-a făcut pe el, George și Revaz să izbucnească în râs.

— Suntem din nou prieteni, i-am zis eu mirat lui Kevin.

— Cred că o să constați că cineva s-ar putea să fi decartat niște bani, îmi răspunse el. Însă da, cred că ne-am socotit.

— Atunci hai să coborâm iar în cramă și să ne punem pe treabă.

Alegerea celor 12 sticle

În acea seară, eu şi Kevin am luat cina singuri, însă am discutat afaceri. Mai aveam doar o zi la dispoziţie în cramă (asta cu voia lui Tamaz, Revaz şi a doamnelor de la sindicat), astfel că voiam să ne asigurăm că profităm din plin. Această seară era şansa noastră de a lua o pauză şi de a ne pune în ordine gândurile şi impresiile, de a compara părerile pe care ni le formaserăm în urma degustărilor, precum şi de a reflecta cu privire la strategiile şi modalităţile de lucru. Ne-am tot aşteptat să mai primim un apel de la George, care să ne spună să ieşim în faţa hotelului pentru a lua parte la o altă aventură nebunească în miez de noapte, însă n-a fost aşa. Poate că şi George avea nevoie de o seară liberă. Poate că era la Operă cu Natașa şi cu iubita lui. Ori poate că George avea o soţie şi cinci copii de care noi nu ştiam nimic.

Kevin mă privi peste masă. Ne împinseserăm farfuriile deoparte ca să facem loc pentru toate carnetele şi documentele pe care le aveam.

Spuse:

— Eşti conştient de faptul că încă n-am abordat cel mai sensibil subiect dintre toate.

— Vrei să zici dacă cei cu care avem de-a face fac sau nu parte din mafia georgiană?

Kevin pufni.

— Am trecut de mult de partea asta a poveştii.

— În regulă atunci, cine deţine cu adevărat crama şi cine este în măsură să negocieze vânzarea vinurilor?

Râse.

— E bună întrebarea, însă a mea e chiar mai presantă, îmi spuse.

— Ei bine, atunci care e întrebarea asta aşa de sensibilă? l-am întrebat.

Kevin spuse:

— Cum îi convingem pe toți cei al căror nume nu este George să onoreze înțelegerea încheiată înainte de a sosi aici, și anume că putem lua cu noi cel puțin 12 sticle de vin de colecție la plecare?

Am luat o gură din vinul meu rozé, producție autohtonă.

— Da, m-am tot gândit și eu la asta. E vital să luăm sticlele alea cu noi. Presupun că o să trebuiască să decartăm o oarecare sumă. Se pare că asta rezolvă orice problemă prin părțile astea, la fel cum a fost azi cu acel fiasco provocat de degustarea vinurilor.

— Mâine trebuie să avem la noi o sumă decentă în dolari americani, pentru orice eventualitate, afirmă Kevin. Și trebuie să avem și o listă cu vinurile pe care le vrem, ca să nu rămână loc de niciun fel de discuție.

— Am discutat despre toate astea înainte să ne urcăm în avion, nu ții minte? i-am spus, răsfoindu-mi carnetul. Uite-aici. Am notat că fuseserăm de acord asupra mai multor criterii de selecție. Primul este alegerea unor sticle care au semne distinctive, caracteristici specifice sau a căror autenticitate poate fi verificată într-o măsură cât mai mare, astfel încât să putem reduce orice urmă de îndoială cu privire la caracterul veritabil al colecției. Cu siguranță vrem niște sticle de Yquem, întrucât constituie baza întregii valori a cramei. Conform listei, sunt 217 sticle de Yquem din anii 1800-1900, și s-ar putea să fie unii ani viticoli pe care nici măcar domeniul viticol respectiv să nu îi aibă în arhive.

▪

RAFT	RÂND	DENUMIRE	AN VITICOL	CAPACITATE	STICLE	
1	9	Chateau Ikem	1881		10	
1	19	Chateau Ikem	1874	0,75	10	
1	21	Chateau Ikem	1854	0,75	6	
1	43	Chateau Ikem	1891	0,75	11	
1	44	Chateau Ikem	1847	0,75	3	600 0(
1	45	Chateau Ikem	1888	0,75	2	
2	19	Chateau Ikem	1864	0,70	18	
2	27	Chateau Ikem	1861	0,80	4	

2	28	Chateau Ikem	1864	0,80	1	
2	63	Chateau Ikem	1861	0,75	1	2
2	96	Chateau Ikem	1877	0,75	3	2
3	28	Chateau Ikem	1851	0,75	6	3
29	4	Chateau Ikem francez		0,40	46	29
29	16	Chateau Ikem	1924	0,70	15	29
29	17	Chateau Ikem	1924	0,40	18	29
29	37	Chateau Ikem		0,70	12	29
29	51	Chateau Ikem	1924	0,70	9	29
30	22	Chateau Ikem	1940	0,80	3	30
30	30	Chateau Ikem		1,00	6	30
30	38	Chateau Ikem	1858	0,75	21	30
30	41	Chateau Ikem	1859	0,75	5	30
30	42	Chateau Ikem	1874	0,75	7	30
					217	

—

— Cel de-al doilea este alegerea unor sticle care să îi demonstreze potențialul variat al cramei unei case de licitații precum Christie’s.

Al treilea criteriu îl reprezintă alegerea unor sticle care sunt valoroase în sine, astfel că în cazul în care întreaga înțelegere se duce pe apa Sâmbetei, ceea ce, să fim serioși, se poate întâmpla cu siguranță, vom avea niște sticle pe care le vom vinde individual pe niște sume suficiente pentru a amortiza costurile călătoriei, cheltuielile întocmirii parteneriatului, precum și alte costuri acumulate deocamdată.

— Ultima însemnare din caietul meu, am spus, prefăcându-mă că mijesc ochii pe când mă uitam atent la pagină, era un comentariu făcut de un anume stimabil domn Kevin Hopko, care spusese că ar trebui să ne rezervăm dreptul de a nu vinde toate cele 12 sticle, întrucât ar putea foarte bine să stea la baza unei petreceri spectaculoase cu prietenii.

— Și susțin cu tărie acest lucru în continuare, declară Kevin. Ești norocos că mă ai alături, cu ale mele puncte de vedere alternative, mature și raționale.

— Prin urmare, dacă e să ne uităm la sticlele pe care le vrem, ar trebui să începem cu două duzini, și probabil că ei vor negocia până ce ne aduc la 12, am spus. Mai mult, nu vrem să luăm în considerare vinurile georgiene, le vrem doar pe cele vechi de Bordeaux sau de Yquem, pentru că ideal ar fi să punem mâna pe niște vinuri care pot fi testate din punct de vedere chimic pentru a se stabili autenticitatea lor. Oricum, având în vedere câte sticle de Yquem vechi de un secol sunt în crama asta, trebuie neapărat să luăm câteva cu noi.

Am parcurs vinurile pe care le verificaserăm în raport cu registrul cramei în decursul ultimelor două zile. Lista noastră începuse să prindă contur.

Am decis că un Lafite din 1877 ar fi o alegere bună, dată fiind valoarea sa individuală, faptul că e îndeajuns să impresioneze o casă de licitații, precum și capacitatea de a putea fi autentificat. Un Margaux din 1884 a ajuns de asemenea pe listă, după care am trecut la Yquemuri. Acele trei sticle îmbietoare de Yquem din 1847 îmi rămăseseră întipărite în minte. Oare era vreo șansă ca georgienii să nu fi fost conștienți cât de puțin probabil era să dai peste un asemenea trio? Oare ar fi lăsat unul să-și ia, așa, zborul din mâinile lor?

Am convenit că nu era nevoie să mai alegem încă un Suiduraut din 1899, oricât de mult mi-aş fi dorit să văd sticla aceea în crama mea de acasă, nu doar datorită faptului că era extraordinar de bun, ci şi în amintirea momentului când am degustat vinul din sticla scăpată pe jos şi am realizat că acea cramă ar putea fi veritabilă. Cu toate acestea, era drept că deja îl degustasem şi eram de părere că nu încăpea îndoială în ceea ce priveşte autenticitatea sa, astfel că era, oare, posibil ca alte sticle să ne furnizeze mai multe informaţii?

Pe când încercam să alcătuim lista cu cele două duzini de sticle pe care le voiam, am realizat că încă mai aveam nişte vinuri importante pe care să le examinăm în ultima zi şi care reprezentau nişte procente importante din valoarea cramei, după câte ne puteam da seama pe baza listei traduse.

Eu şi Kevin am parcurs paginile pentru a mia oară.

— Raftul doi, vinul cu numărul 27: patru sticle de Yquem din 1861, am spus eu. Cu siguranţă trebuie să le verificăm.

— Raftul trei, vinul 28 este tot Yquem, din 1851, zise Kevin. Trebuie să le vedem şi pe acelea.

Am zâmbit.

— Raftul 30, vinul cu acelaşi număr este tot Yquem, însă nu apare anul viticol. Presupun că ar trebui să le verificăm pentru a vedea dacă putem deduce anul imprimat pe dopuri.

— Aşa zic şi eu, spuse Kevin. Care crezi că sunt şansele să primim într-adevăr lista cu acea colecţie personală a lui Stalin mâine, într-o limbă pe care să o putem înţelege?

— Cam aceleaşi cu îmbarcarea în avion cu două duzini de sticle de Yquem vechi de 150 de ani la noi, i-am răspuns.

Kevin închină paharul de rozé.

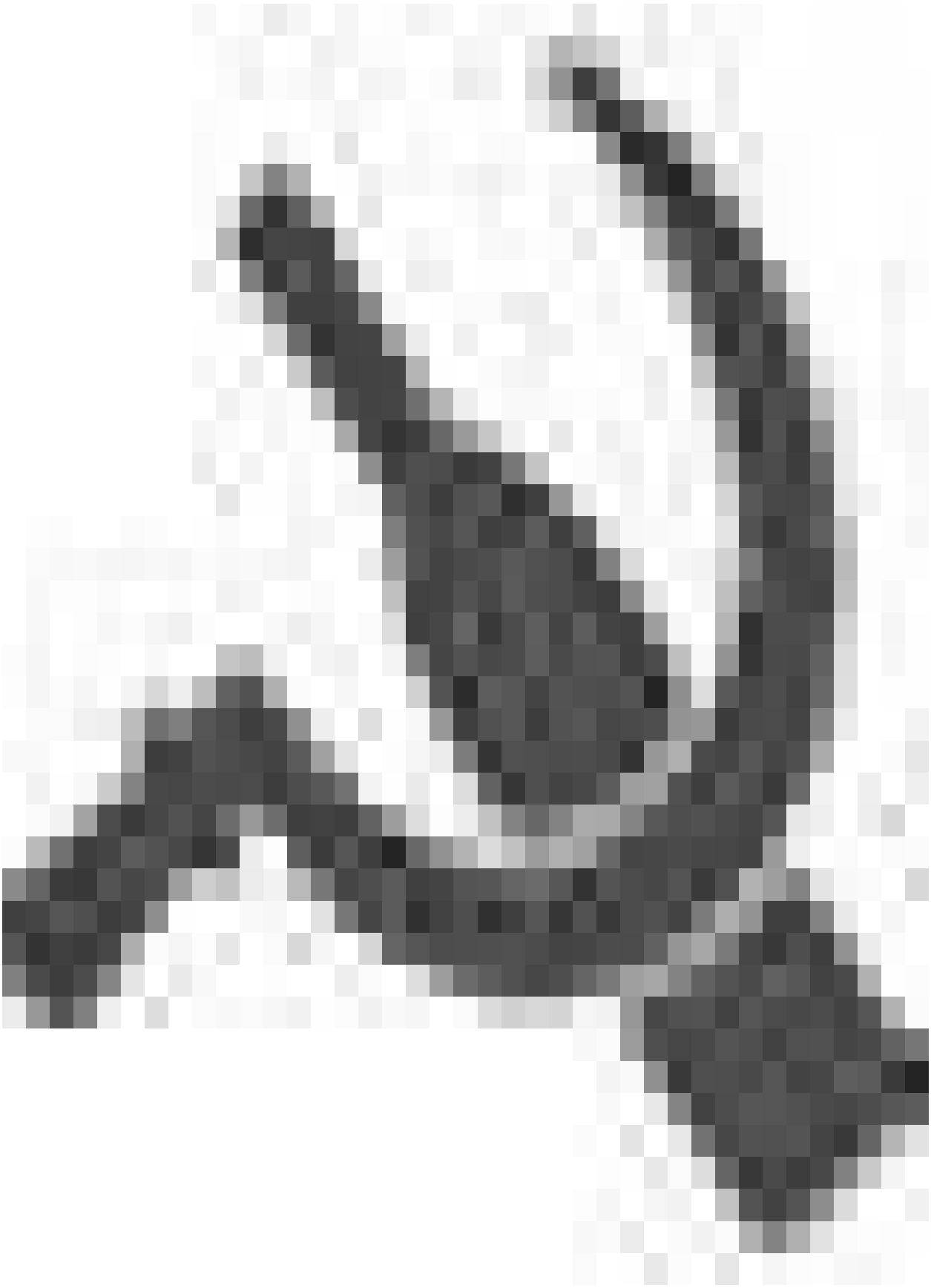
— Cred că s-ar putea să ai dreptate.

— Vrei desert? l-am întrebat. Au cremă de zahăr ars.

Kevin scutură din cap, cu o expresie circumspectă.

— Niciodată n-am încredere într-un desert care tremură, declară el pe un ton hotărât.

Ce puteam să-i răspund? Am mâncat doar eu desert.

A doua zi dimineață ne-a preluat Piotr cu duba roşie. De îndată ce l-am văzut, am observat că părea ca pe ace. Deşi ne fusese de mare ajutor şi avusese o mină prietenoasă în majoritatea timpului, cu siguranță Piotr avea şi o latură mai rece. L-am privit cum se ceartă cu paznicul de la hotel pentru că nu voia să îşi predea arma ca să ni se alăture în hol. Altă dată îşi lăsase arma fără să spună nimic, aşa că întreaga scenă m-a pus pe gânduri în ceea ce privea dispoziția lui din acea zi. La fel ca până atunci, paznicii păreau cu toții încordați din cauza prezenței lui Piotr, într-un alt mod față de cum reacționaseră la Nino sau la Zurab.

I-am salvat pe aceştia de o potențială confruntare pentru că am ieşit noi în stradă la Piotr, iar acesta a adoptat o atitudine destul de prietenoasă cu noi. Chiar şi stilul său de condus era mai potolit decât modul în care conducea Nino, ceea ce ne-a mai liniştit.

Când am ajuns la podgorie, am mai schimbat plezanterii cu Tamaz şi Revaz, după care am coborât în cramă. Părea că toate resentimentele pricinuite de pretinsa noastră băută neruşinată de ziua trecută dispăruseră, însă Revaz ne-a dat de înțeles că urma să ni se alăture astăzi, ceea ce m-a enervat, întrucât nu aveam timp de pierdut. Mai aveam doar o zi la dispoziție ca să verificăm colecția, iar vinificatorul-şef avea un stil incredibil de mocăit şi de plictisitor.

L-am rugat pe Piotr să îi explice lui Revaz că eram foarte îngrijorați de faptul că nu aflaserăm mai multe detalii despre colecția personală a lui Stalin, asta după ce făcuserăm această solicitare în repetate rânduri şi la o zi întreagă după ce dăduserăm la tradus versiunea în limba georgiană. Ceea ce nu i-am mai cerut lui Piotr să traducă a fost celeritatea cu care trebuia să evaluăm colecția, întrucât acele sticle nu mai erau doar nişte sticle de vin, ci erau suveniruri din Rusia, adevărate obiecte de colecție care îi aparținuseră lui însuşi Stalin. Erau esențiale pentru ceea ce ne propuseserăm noi.

Temperatura din cramă în ultima zi a fost chiar foarte rece, astfel că ne-am pus pe noi pulovere groase şi ne întrebam dacă am fi putut să vedem condensul de la respirație într-o lumină mai bună. Ruşinat fiind, poate, de faptul că nu reuşise să ne dea lista cu vinurile lui Stalin, Revaz ne-a făcut rost de o listă chiar mai amănunțită cu vinurile din beciul de la nivelul inferior. Ne-am petrecut dimineața acolo, unde am bifat mai multe sticle de Yquem, un Lafite şi alte vinuri clasice.

La fel ca și în zilele anterioare, eu eram în continuare în stare de alertă, urmărind să depistez orice semn că acea cramă nu era autentică. Eu și Kevin aveam nevoie doar de o sticlă de așa-zis Bordeaux aflat într-o sticlă de altă formă sau culoare, ori cu un dop dubios, și numaidecât începeau să se declanșeze alarmele care ne semnalau că totul nu era ceea ce părea sau pretindea a fi. Cu toate acestea, beciul s-a dovedit a corespunde întocmai listei și părea a fi la fel de legitim precum crama.

Am luat prânzul la un local aflat nu departe de podgoria Savane, alături de Piotr și de un prieten de-al său, un tip îmbrăcat cu un palton voluminos, pe care nu și l-a dat jos pe tot parcursul mesei, în pofida faptului că ne aflam într-un restaurant în care era cald. Kevin i-a spus ceva pe un ton jos lui Piotr pe când ne pregăteam să ne întoarcem, astfel că am mers mai departe de podgorie.

— M-am gândit că ar fi bine să facem rost de niște bani, îmi spuse Kevin în șoaptă, pe când stăteam pe bancheta din spate, în vreme ce Piotr era la volan, iar amicul său pe locul din dreapta. Piotr pare să știe unde ar trebui să mergem.

Ne-am oprit la un magazin de antichități, iar Piotr i-a adresat câteva vorbe prietenului său cu paltonul, la care acesta s-a dat jos din mașină și s-a dus să se sprijine de peretele magazinului, chiar lângă ușa de la intrare. M-am întrebat dacă nu cumva avea un pistol-mitralieră pe sub haină. Nu m-ar fi surprins nimic.

Magazinul de antichităţi era incredibil. Dacă treaba ar fi stat altfel, atât eu, cât și Kevin îndeosebi, am fi putut cutreiera pe acolo toată ziua. Găseai de toate, de la acele vaze și lămpi groaznice standard, cărți vechi și tot felul de nimicuri care par să abunde prin magazinele de profil din întreaga lume, la o colecție imensă de puști, pistoale, săbii și alte unelte militare. Unele păreau vechi de secole, în vreme ce alte arme și uniforme erau mult mai moderne, fie din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, sau chiar mai recente, după părerea mea de neavizat în domeniu.

— S-ar putea să avem nevoie de unul dintr-ăsta, spuse Kevin, arătând spre un pistol mic de mână cu două țevi, care se distanțau la jumătate și se pare că puteau trage la un unghi de 45 de grade. Asta în cazul în care Tamaz și Revaz ne atacă amândoi deodată, mai adăugă el.

Piotr se dusese la casă și discută ceva cu proprietarul pe un ton jos, după care acesta din urmă a dispărut într-o cameră din spate. Piotr l-a chemat pe Kevin

acolo și i-a cerut cecurile de călătorie. Pe când eu mă uitam la niște săbii de revoluționar, aceştia s-au aplecat, iar Piotr a dat mâna cu patronul, după care am plecat cu toții. Tipul cu paltonul nici nu se clintise de unde îl lăsaserăm și nu și-a părăsit postul, stând cu ambele mâini ascunse prin faldurile hainei, până ce nu ne-am ocupat toți trei locurile în siguranță în mașină. Apoi, s-a îndreptat cu pași relaxați spre locul din dreapta și s-a urcat, după care am pornit înapoi spre vinărie.

Kevin s-a aplecat spre mine și mi-a zis:

— Fie tocmai am jefuit magazinul acela de antichități, fie cecurile mele de călătorie au dat alarma prin toate rețelele internaționale de combatere a criminalității cibernetice de pe tot globul. Nu exclud nici ambele variante.

— Câți bani ai scos? l-am întrebat.

— O mie de dolari americani, îmi răspunse.

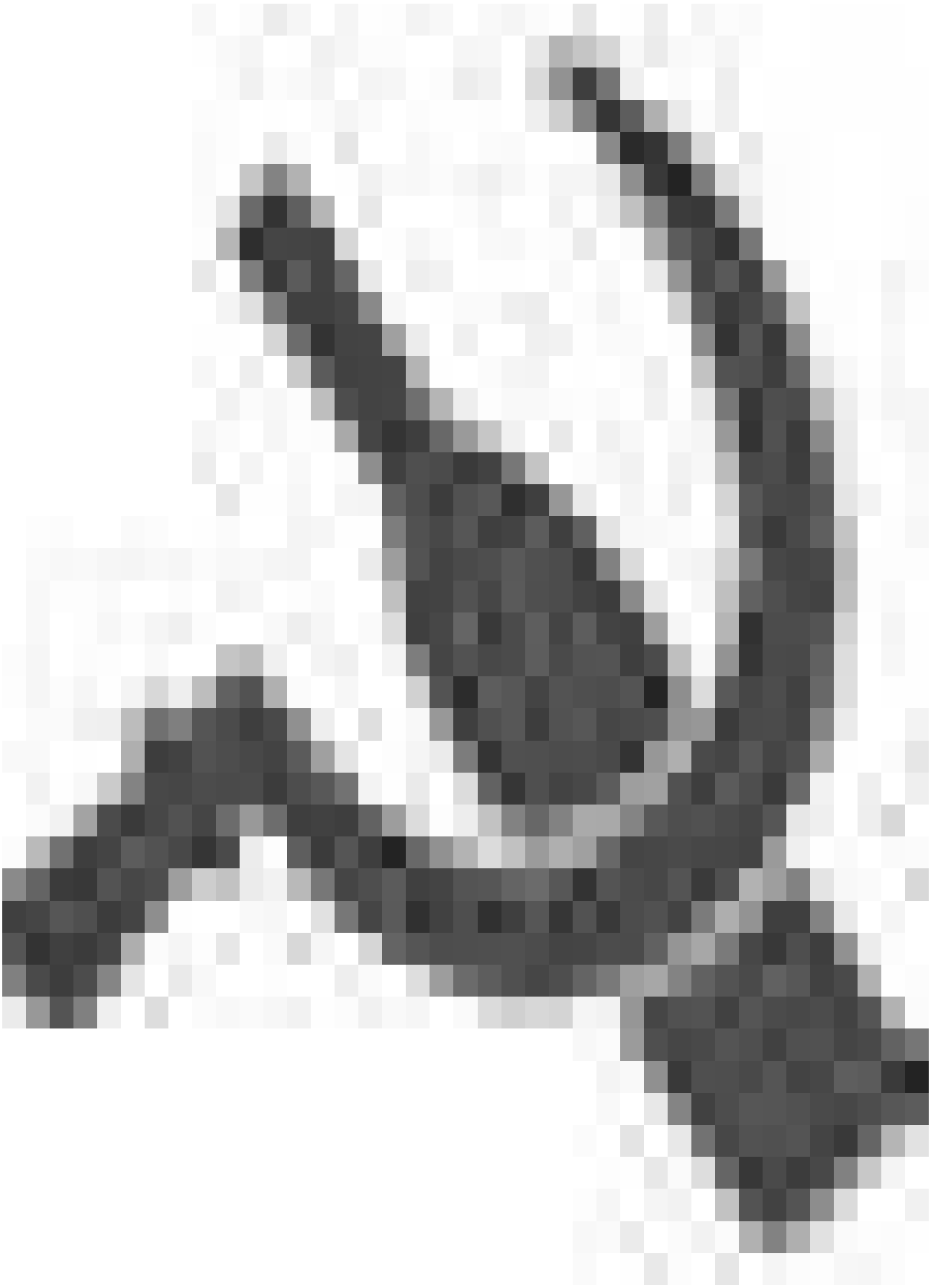
Mi-am ridicat ușor cămașa suficient încât Kevin să poată vedea că aveam un portofel maro ascuns sub betelia de la blugi.

— Atunci avem două mii de dolari în caz că avem nevoie, i-am spus.

Kevin păru de-a dreptul surprins.

— Ai avut banii ăia la tine în tot acest timp? mă întrebă. Într-un oraș ca ăsta și în contextul în care suntem înconjurați de arme și de bandiți la tot pasul?

— Fără ca măcar să crâcnesc, i-am zis.

Când ne-am întors la podgorie, a avut loc un miracol. George era acolo și ne-a dat un teanc de pagini capsate între ele, care s-au dovedit a fi versiunea în limba engleză a listei ce cuprindea colecţia personală a lui Stalin.

— De asta aveaţi nevoie, nu-i aşa? ne întrebă el. Să nu uitaţi că eu, George al vostru preferat, sunt aici ca să vă ajut. Întotdeauna.

— Bine de ştiut, George. Îţi mulţumim, i-am răspuns. Și dacă tot eşti aici, trebuie să discutăm despre vinurile pe care le luăm cu noi mâine, la plecare.

— Să le luaţi? Părea încurcat.

— Nu ţii minte că, drept parte a înţelegerii noastre, înainte să sosim în Georgia, am discutat că va trebui să luăm cu noi unele vinuri de colecţie pe care să le analizăm ca să le dovedim autenticitatea şi să îi convingem pe partenerii noştri că întreaga cramă e legitimă și o putem cumpăra cu inima împăcată?

— Cum adică să le analizaţi? ne întrebă el confuz.

— Sunt mai multe modalităţi, îl lămuri Kevin. Toate materialele organice, fie ele prezente în vinuri sau în alte lichide, conţin un izotop radioactiv numit Carbon-14, care se dezintegrează într-un anumit ritm cunoscut, ceea ce înseamnă că persoanele care supun vinul unei analize chimice îl pot măsura, pot măsura rata de dezintegrare şi pot afla cu aproximaţie cât de vechi este lichidul respectiv.

— În regulă, spuse George.

— E destul de grozavă treaba, întrucât în anii 1950 și 1960 s-au efectuat teste nucleare, care au crescut nivelurile de Carbon-14 din întreaga lume la acea vreme, astfel că vinurile din crama voastră nu ar trebui să reflecte aceste fenomene. În caz contrar, sunt mai tinere de anii 1950, iar asta chiar că va fi o problemă.

— În regulă, spuse George din nou.

— Și tritiul de asemenea e un alt element care nu ar trebui să prezinte niveluri deosebit de ridicate în cazul în care vinurile sunt cu adevărat mai vechi de un secol, continuă el să explice.

— În regulă, spuse George din nou, încuviinţând.

— Desigur că există şi un om de ştiinţă în Franţa, pe nume Hubert, care utilizează raze gama de frecvenţă joasă pentru a analiza vinurile fără ca măcar să deschidă sticla, mai spuse Kevin. Prin orientarea radiaţiei gama asupra vinului, acesta poate detecta dacă izotopul radioactiv Cesiu-137 este sau nu prezent, ceea ce se poate întâmpla doar în urma reacţiei la precipitaţiile radioactive, astfel că dacă vinurile de aici sunt într-adevăr din perioada dinaintea anilor 1900, izotopul respectiv nu are cum să fie prezent.

— În regulă, repetă George.

— Kevin, nu vreau să-ţi descurajez expunerea ştiinţifică, însă cred că George a înţeles cam 3% din tot ceea ce ai spus, am remarcat eu.

— A, în regulă, scuze, spuse Kevin. George, pe scurt: chiar trebuie neapărat să supunem vinurile unor analize.

— Da, nu înţeleg amănuntele, însă înţeleg că e necesar, spuse George, încruntându-se. Cu toate astea, s-ar putea să fie dificilă treaba.

— George, am zis. Nu ne-ai zis de la bun început nici că urmau să fie şi alţi patroni ai podgoriei şi nici că va trebui să avem de-a face cu persoane precum Tamaz. Trebuie să te asiguri că putem lua vinurile. Nu dramatizez exagerat când spun că, dacă nu avem sticlele cu noi la plecare, întreaga înţelegere e anulată, întrucât nu putem dovedi că vinurile sunt autentice. Nu mai primiţi milioane de dolari de la noi.

— De câte sticle aveţi nevoie? ne întrebă.

— Ideal ar fi 24.

— 24?!

De parcă i-am fi cerut să ne dea jumătate de cramă.

— Sunt multe sticle.

— Trebuie să demonstrăm faptul că întreaga cramă are un conţinut variat. Trebuie să demonstrăm că pot analiza oricare dintre aceste vinuri şi că se vor

dovedi a fi ceea ce susținem noi că sunt. Avem nevoie ca tu și patronii să ne demonstrați că aveți încredere în noi, George.

George se gândi mult, după care oftă.

— John, înțeleg. Țin minte ce am discutat în prealabil. Nu mi-am dat seama că era vorba despre atâtea sticle, însă hai să începem cu începutul. Eu voi începe să le explic cum stă treaba domnului Tamaz și celorlalți.

— Mulțumim, George. E foarte important.

— Nu cred că veți putea lua nicio sticlă din colecția lui Stalin, ne mai spuse el, arătând spre paginile din mâna mea.

— În regulă, atunci. Ei bine, lasă-mă să văd ce se găsește aici, și ce altceva considerăm că ar trebui să mai luăm din crama mare, i-am spus.

— Încă ceva, John, spuse George, aplecându-se înspre mine și vorbind pe un ton jos, S-ar putea să fie nevoie de niște bani ca să convingem anumite părți implicate.

— Eu sper că nu, însă îți zic asta doar ție, George. Doar suntem parteneri, așa-i?

— Ei bine, credeam că tu ești cumpărătorul și eu vânzătorul, însă e drept că avem interese comune, răspunse el, după care începu să râdă cu poftă, în stilu-i caracteristic. Va fi în regulă, John. Vânzarea va avea loc și va fi minunată. Totul va fi bine. Așa sper.

Am pornit înspre cramă și spre rafturile pe care ni se spusese că se odihneau sticlele din colecția lui Stalin. Reținerile mele privind negocierile referitoare la faptul că voiam să luăm niște sticle cu noi la plecare erau amestecate cu entuziasmul dat de sentimentul că în sfârșit vom pune ochii pe vinurile preferate ale lui Stalin.

Ne-am adunat la lumina lanternei în întunecimea cramei ca să citim lista tradusă. Titlul era „Colecția lui IV Stalin cu arhive”.

Pe listă figurau mult mai multe băuturi tari decât se găseau în colecția generală. Stalin avea gusturi mai variate față de țar. Până și simplul fapt că am reușit să deducem acest lucru pe baza listei ne dădea fiori, ca și cum am fi fost mai

aproape de Stalin omul, şi nu doar de personalitatea istorică. Stalin achiziţionase nişte Yquem, inclusiv o sticlă din 1924, care figura cu o cantitate de 400 ml, lucru neobişnuit. Mai erau încă 15 sticle mai standard de Yquem din 1924, iar apoi o altă însemnare pentru alte 18 sticle de Yquem din acelaşi an viticol. Acesta mai adunase şi 80 de sticle de coniac Hennessy Jubilee. Nu ştiam ce băutură era. Avea şi lichior francez Chartreuse, whisky şi o votcă ce figura cu menţiunea „50 de grade”, pe care noi am interpretat-o ca fiind o tărie de 50. Mai era şi gin Bols din 1923 din Anglia, precum şi 104 sticle de votcă Chacha, tot cu o tărie de 50 de grade.

Ca să-l citez pe Kevin şi a sa exprimare poetică pe când s-a uitat pe listă: „Când bătrânul Iosef se hotăra să-i dea cu băutura, nu se juca deloc”.

Am parcurs lista de mai multe ori, fascinat fiind nu doar de denumiri şi de etichete, ci şi pur şi simplu de povestea pe care o spuneau băuturile despre Stalin însuşi, despre gusturile şi preferinţele sale. Ajunsese să îi placă ginul Bols mai mult decât alte ginuri, după cum sugera lista. Îi era pe plac şi lichiorul Chartreuse, dacă era să ne luăm după listă.

Kevin se uita pe-acolo, analizând sticlele în sine, intrigat fiind de alte sticle, aproape complet ascunse privirii de pânzele de păianjen. Sticlele respective nu prea mai aveau deloc etichete, însă pe un fragment se vedea menţiunea miel, care înseamnă „miere” în limba franceză. Nu părea să figureze pe listă, astfel că nu eram siguri ce erau sau la ce categorie se încadrau.

— De ce să adaugi miere într-o colecţie de vinuri şi băuturi spirtoase? se întrebă Kevin.

— Nu-s sigur, i-am zis. O fi având treabă cu vreo tărie?

— Va trebui să mă informez în acest sens, îmi zise Kevin. Şi încă ceva, ce-i cu referinţele astea de pe listă la vinuri „întărite”? Ce înseamnă întărite?

— Şi dacă tot suntem la subiectul ăsta, am adăugat eu râzând, ai observat secţiunea aceasta mică de pe verso?

Kevin se apropie şi se uită peste umărul meu, citind ce scria:

— „Colecţia Împăratului Alexandru al III-lea”. Îţi baţi joc de mine.

— Tatăl lui Nicolae al II-lea, am zis.

Am petrecut câteva ore parcurgând cu atenție lista cu colecția personală a lui Stalin, făcând fotografii unor sticle și dând la o parte pânzele de păianjen de pe multe altele. Acum că aveam lista și puteam să verificăm sticlele cu adevărat importante, eram în măsură să mă relaxez și ne-am bucurat doar că eram înconjurați de fragmente de istorie pură. Nu mă puteam abține să nu mi-l închipui pe Stalin la Sankt Petersburg, plimbându-se printre rafturile cu aceste sticle, proaspăt aduse din Franța, cu etichetele intacte și cu vinurile vioaie dinăuntru.

I-am menționat asta lui Kevin, care mi-a răspuns:

— Da, și eu vreau să fac același lucru cu ele în biroul meu din Sydney, chiar înainte de a le vinde. Hai să vedem pe care să le luăm cu noi.

De îndată ce am menționat că voiam să selectăm unele sticle pentru a le verifica autenticitatea, georgienii au început să ne urmărească mișcările mai îndeaproape.

Prin intermediul lui Piotr, Grigol a spus numaidecât că nu avem voie să atingem sau să luăm niciun vin străin. Am încuviințat și am spus „desigur, Grigol”, iar de îndată ce acesta a părăsit crama, am început să adunăm sticlele de pe lista noastră prestabilită. Le-am pus etichete micuțe, atașate cu grijă de gâtul sticlelor cu gume elastice, pe care notaserăm anul, tipul vinului, raftul și numărul, dat fiind faptul că majoritatea nu aveau etichete. Unul dintre Yquemurile pe care le-am pus deoparte avea un dop care indica faptul că era din anii 1870 și ceva, însă ultima cifră nu era lizibilă. Am îndreptat luminile lanternelor direct asupra segmentului de dop aflat în interiorul sticlei, și am putut distinge doar 187.

Am luat oricum sticla. Ideea întregului demers era aceea de a supune vinul unei expertize realizate de profesioniști (poate chiar de la domeniul Yquem) – de fapt, mai ales de la domeniul Yquem, asta în cazul în care reușeam să organizăm o astfel de analiză – atât pentru a stabili dacă era autentic, cât și anul producției.

Fără etichetele micuțe atașate cu elastic era greu să-ți dai seama ce conțineau sticlele. Odată luate de pe raft și, astfel, pierzându-se legătura cu lista, fiecare era doar o sticlă închisă la culoare umplută cu un lichid. Majoritatea nu aveau etichete, iar dopurile erau adesea ascunse privirii, întocmai precum acea sticlă de Yquem. Etichetele noastre urmau să se dovedească a fi vitale, astfel că ne-am asigurat că erau bine-atașate.

Am adunat 24 de sticle, un fel de „compilație” cu ceea ce avea crama mai bun de oferit, dacă pot să-i zic așa, printre care se numărau o sticlă de Yquem din 1847 și una dintre sticlele de Yquem din 1924, colectate de însuși Stalin.

— La naiba, de ce nu? Hai să vedem cum evoluează treaba, am zis.

La puțin timp după aceea, Revaz, vinificatorul-șef, a coborât în cramă, urmat de George. Chipul său era de roșu precum sfecla, chiar și în acea lumină difuză.

Kevin îmi zise în șoaptă:

— Să-nceapă jocurile.

George a vorbit mai mult în numele nostru. Revaz tot dădea din cap sau flutura brațele.

Timp de peste o oră, și-au tot pasat mingea de la unul la altul. George era calm și rareori ridica tonul, având numai argumente raționale și explicații pentru fiecare aspect. Ocazional, mai arăta înspre noi când voia să exprime o idee ori către sticlele care tronau pe masă asemeni unui juriu tăcut, lângă panoul nostru cu leduri, care se răceau de-acum.

După vreo oră și jumătate, George ne dădu de înțeles că ar fi o mișcare înțeleaptă dacă le-am oferi patronilor podgoriei un dar, pentru a „înlesni demersurile”. S-a menționat suma de 1 500 de dolari americani, noi am sugerat 1 100, iar George ne-a ținut isonul până ce am convenit asupra sumei de 1 250 de dolari americani. Eu și Kevin am pus laolaltă banii „de la ciorap” și i-am dat lui George suma cerută.

Speram că lucrurile urmau să ia sfârșit atunci, însă desigur că tot mai era o problemă. Revaz tot repeta numele lui Tamaz și, în cele din urmă, am pornit-o cu toții sus pe scări, iar George și Revaz au dispărut în biroul lui Tamaz.

Noi așteptam în sala de ședințe, unde tot avuseserăm acele întruniri fără sfârșit cu câteva zile în urmă. Piotr s-a dus să ne aducă câte o bere, de care chiar aveam nevoie în acele momente.

Kevin făcu următoarea însemnare în carnet: „John stă ca pe ace”.

Așa și era. Acum tot mă plimbam încoace și-ncolo, luând câte o gură de bere.

Eram atât de aproape de ceea ce voiam, însă această adunătură de tipi care-şi duceau zilele stând la birou puteau pune capăt proiectului după cum li se năzărea lor.

În cele din urmă am zis:

— Trebuie să ies la aer, şi am ieşit din birou ca să mă plimb prin parcare şi prin grădina lăsată de mult în paragină.

Kevin, Piotr, Ivane şi Nino mi s-au alăturat, iar Kevin a fost cel care i-a cerut lui Piotr să mai umple timpul făcându-ne nişte poze atât alături de ei, cât şi una cu mine şi Kevin, dar şi cu podgoria în sine. Până ce Kevin nu a scos aparatul foto din geantă nu îmi dădusem seama că aceasta era aproape sigur ultima oară când ne aflam pe Domeniile Savane Number One, cel puţin în timpul acestei vizite, astfel că m-am bucurat că am avut ocazia să consemnăm momentul, în pofida faptului că eram neliniştit cu privire la rezultatul negocierilor care aveau loc înăuntru. Nino şi Piotr au insistat să facem poze cu armele băgate la curele, încercând să ne dăm drept tipi duri din Tbilisi.

Spre finalul întregului circ, George şi-a făcut apariţia şi ne-a pus la curent. Se părea că Tamaz voia să întocmim un fel de contract, cu tot cu aprobare din partea „autorităţilor”.

Habar n-aveam cine erau „autorităţile” respective.

S-au dat telefoane şi s-au purtat discuţii. Am intrat înăuntru şi ne-am terminat berile.

O oră mai târziu am fost aduşi iar în birou pentru negocieri. Am convenit asupra faptului că urma să plecăm doar cu „şase sau şapte” sticle. Eu şi Kevin am interpretat numaidecât comentariul drept o duzină.

Revaz ne-a spus clar că nu voiau să luăm nicio sticlă de vin dacă erau doar câteva exemplare din soiul respectiv.

Eu tot nu voiam să le dau de înţeles cât de valoroasă ar putea fi întreaga colecţie, dar voiam de asemenea să avem cea mai bună şansă de a ne lua zborul cu unele dintre sticlele de aur.

— George, am zis. Numai prin simpla sa vechime şi stare, Yquemul din 1847

este cea mai bună sticlă pe care am putea-o lua pentru a impresiona o casă de licitaţie.

Se uită la listă şi spuse:

— Însă avem doar trei, John. Chiar nu cred că tipii ăştia vă vor lăsa să o luaţi cu voi. Mai sunt multe alte sticle de Château d'Yquem din alţi ani viticoli din care să alegeţi, nu-i aşa? Şi sunt mai multe exemplare din acelea.

Într-adevăr, mai aveam alte opţiuni de Yquem printre cele 24 de sticle alese, astfel că am decis să renunţ la acea sticlă îmbietoare din 1847 pentru binele majorităţii. În colecţia noastră am înlocuit-o cu un domeniu considerat de acum ca numărându-se printre întâile soiuri emblematice de primă mână, şi anume o sticlă de Château Mouton Rothschild, care figura ca fiind produs în 1874. De fapt, pe lista noastră tradusă apărea „Buton-Rothschild", însă presupun că Mouton devenise, cumva, Buton prin telefonul fără fir.

În final, după câte am înţeles eu, Revaz a păstrat el suma de 1250 de dolari. Nici nu sunt foarte sigur dacă Tamaz avea habar de înţelegere.

Sincer să fiu, nici nu-mi păsa. Am reuşit să luăm cele 12 sticle şi să ieşim pe o uşă laterală, la Mercedesul lui Nino.

— Mă întreb dacă apariţia maşinii anturajului mafiot are vreo legătură cu dolarii americani pe care tocmai i-am plătit? se întrebă Kevin.

George ne-a spus că urma să mai rămână acolo o vreme întrucât avea treabă, însă urma să ne întâlnim mai târziu să bem ceva, dat fiind faptul că era ultima noastră noapte la Tbilisi.

— George, am zis. Poţi, te rog, să ţii tu celelalte 12 sticle pe care le-am ales? Vom avea nevoie de ele, însă va trebui să vedem cum le putem lua de la tine ulterior, la hotel.

Am mers înapoi, iar Piotr ni s-a alăturat în camera lui Kevin, unde am spălat cu grijă pânzele de păianjen şi mizeria adunate pe sticlele pe care le „eliberaserăm din robie".

Le-am spălat cu mare grijă, asigurându-ne că nu am îndepărtat niciun element important, precum vreo rămăşiţă de etichetă, şi că nu am întins scrisul de pe

etichetele completate de noi. În cele din urmă, le-am împachetat în cutia de polistiren pe care o cărasem cu noi tocmai din Australia, în speranţa că se va ajunge aici. Apoi, le-am învelit cu folie cu bule de aer şi le-am aşezat într-o cutie de carton, pe care Kevin a lipit-o bine cu dibăcie. Mai bine-protejate de-atât nu se putea.

15

Ultima noapte la Tbilisi

Până când am finalizat toate aceste proceduri, am privit pe fereastră şi am văzut că se lăsa deja asfinţitul.

Atunci am realizat că ne terminaserăm treaba. Puteam în sfârşit să mă relaxez, acum că aveam în posesie 12 sticle pline cu vinuri de colecţie şi că ştiam că făcuserăm inventarul conţinutului cramei, în măsura în care reuşiserăm.

Era vineri seară şi era ultima noastră noapte la Tbilisi. Puteam să lăsăm garda jos suficient încât să ne bucurăm de cină fără să trebuiască să ne lansăm în conflicte cu directori de podgorii sau să găsim răspunsuri la alte probleme.

Se părea că Piotr era în continuare asistentul nostru desemnat şi a părut destul de vesel şi dispus să ni se alăture la cină. Ne-a dus la un restaurant numit „Miraj”, chiar peste drum de hotelul nostru. Aveam o privelişte minunată spre râu, iar peste drum, în aval, se vedeau nişte clădiri imense, probabil un fel de birouri guvernamentale. Sus de tot, în vârful dealului, tronând deasupra bătrânului oraş Tbilisi, se vedea statuia enormă Kartlis Deda, mama din argint a Georgiei, care ţinea un ulcior cu vin în mâna stângă şi o sabie la pântec, elemente ce reprezintă libertatea şi preţul pe care sunt dispuşi georgienii să-l plătească pentru a o păstra.

— În cinstea Mamei Georgia, am spus eu, închinând paharul spre statuie.

— În cinstea Mamei Georgia, au spus Kevin şi Piotr într-un glas, după care am băut cu toţii.

Kevin simţise aceeaşi destindere pe care o resimţisem şi eu, dar am reuşit în cele din urmă să ne bucurăm de o noapte într-un oraş pe care încă nu ajunseserăm să-l cunoaştem deloc. Piotr, care a simţit cum stătea treaba, a comandat caviar şi sturion, brânză de capră prăjită şi un vin despre care ne-a spus că era cel mai de seamă vin georgian de pe listă, un vin roşu cu o patină foarte plăcută. Am luat o gură şi am detectat numaidecât acea notă de caramel pe care o mai simţisem pe tot parcursul călătoriei, când degustasem acele vinuri georgiene de colecţie la podgorie, precum şi multe alte vinuri pe care le băuserăm în timpul meselor.

Apoi mi-am dat brusc seama. Vinul conţinea zahăr. Probabil că tehnica georgiană de vinificaţie presupune zaharisirea uşoară a vinului în timpul procesului de producţie, şi de aceea până şi vinurile acelea învechite aveau această notă de final oarecum glasată. Cum de nu-mi dădusem până acum seama? Odată ce am constatat asta, era cât se poate de evident. Presupun că toată săptămâna avusesem lucruri mult mai importante pe cap.

Am decis să ne asumăm pe rând rolul de tamada. Am închinat paharele în cinstea vinurilor zaharisite. Am închinat paharele în cinstea Georgiei. Am închinat paharele în cinstea oraşului Tbilisi. Am închinat paharele în cinstea lui Nicolae al II-lea. Am închinat paharele în cinstea lui Piotr pentru ajutorul pe care ni-l acordase, iar el a închinat paharul în cinstea noastră. Pe când tot curgea vinul în pahare, Piotr părea mulţumit de faptul că învăţase să facă toasturi în limba engleză. La rândul nostru, eram încântaţi de priveliştea pe care o aveam asupra râului pe timp de noapte. Eram satisfăcuţi de mâncare. Eram mulţumiţi de Univers.

Şi tocmai de aceea a fost momentul potrivit pentru ca George, Zurab şi Nino să-şi facă apariţia în prag, însoţiţi de iubita celui din urmă, Elene.

Astfel, n-am avut ce face decât să închinăm paharele în numele lui George, Zurab, Nino şi Elene, după care am închinat iar paharul în cinstea Australiei şi Georgiei.

Ba chiar am făcut încă o dată un toast în numele Mamei Georgiei.

— Când a fost construită? întrebă Kevin.

— În anii 1950, răspunse George. Marchează 1 500 de ani de când a fost înfiinţat Tbilisi. O iubesc şi iubesc acest oraş. Trăim în Paradis şi avem tot ceea ce ne trebuie din belşug.

Prin urmare, a trebuit să închinăm cu toţii paharul.

George tot îmi zâmbea pe când făceam toasturile şi nu-mi puteam da seama dacă zâmbea de veselie întrucât vizita noastră se terminase cu bine şi încă se zărea la orizont o potenţială vânzare, ori dacă nu cumva era un zâmbet ştrengăresc ce zicea „Na că v-am făcut-o!”. Trebuia să recunosc faptul că se descurcase de minune azi, asigurându-se că plecăm de la vinărie măcar cu câteva sticle.

I-am spus ce gândeam, la care a râs spunând:

— Înțeleg motivul mare de îngrijorare al domnilor Tamaz și Revaz. Ei văd vinurile și știu că sunt mai mult de-atât. Reprezintă un artefact cultural rămas din vremea sovietică și sunt pline de istorie. Au zăcut în cramă la loc sigur mulți ani. Apoi, vin deodată niște australieni pentru care doar eu, și nimeni altcineva, îmi pun gâtul la bătaie, iar voi spuneți că vreți să luați cu voi cele mai alese vinuri, totul pe baza cuvântului vostru. Asta e o bucățică de istorie! Știm cu toții că aceste sticle de vin se vând pe bani frumoși la marile case de licitații, însă, totodată, sunt neprețuite, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

Piotr se tot apleca mai în față, ascultând cu atenție.

— Asta e o problemă? am întrebat eu.

— Problemă? Ce să fie problemă? mă întrebă George la rându-i, părând nedumerit.

— Mă refer la faptul că sticlele sunt considerate ca fiind artefacte culturale și fragmente de istorie. Tamaz et co.

George flutură mâna nepăsător.

— Tipii ăia nu reprezintă o problemă. Nu avem nicio problemă. Eu mă ocup de toate aici. Voi ocupați-vă de bani.

— În cinstea unor parteneri pe care să te poți baza, am spus eu, închinând paharul de vin roșu.

— În cinstea noastră, spuse George.

— Știi, John, îmi spuse, aplecându-se mai în față. Înțeleg că voi vreți vinurile, însă și domeniul viticol în sine e important pentru noi. Tamaz și toate întâlnirile pe care le-a ținut în primele două zile, în care a vorbit despre investițiile la care se așteaptă, despre cum vrea să readucă gloria Domeniilor Savane? Nu erau doar vaporeli.

— Vrei să zici abureli? am întrebat eu.

— Da, și asta, spuse el. Până și eu, care râvnesc la dolari americani și înțeleg

valoarea vinurilor din cramă, tânjesc după ideea că Georgia își va relua poziția pe primul loc al podiumului mondial în domeniul vitivinicol. E important pentru țara mea să construim, să exportăm, să avem industrii pe care să le prezentăm lumii întregi.

— Înțeleg, George, am spus eu. De fapt, promit că am să te ajut oricum pot, însă nu mă ocup de administrarea unei podgorii. Investirea fondurilor necesare și furnizarea de echipament nu fac parte din atribuțiile mele. Cu toate acestea, sunt destule persoane în Australia care se ocupă de asta și mi-ar face plăcere să încerc să fac legătura între voi, dacă te-ar ajuta.

— Îți mulțumesc, John, spuse el cu o figură serioasă. Uite cum stă treaba, se fac presiuni asupra mea. Din partea altora. Dar evident că ar fi de ajutor pentru înțelegerea noastră cu vinurile dacă Tamaz și restul v-ar considera drept prieteni ai domeniului viticol, însă sunt două treburi separate. Putem oricum să vindem vinurile, însă orice ajutor pe care ni-l puteți oferi ar fi binevenit.

— Ce presiuni, George? am întrebat.

— Nu-i nevoie să știi. Doar presiuni, atâta tot.

— Ei bine, închin paharul în cinstea eliberării de presiuni și a vânzării vinurilor, am spus eu.

Am ridicat paharul și am ciocnit cu toții, uitându-ne în ochii fiecăruia. George nu mai zâmbea.

Când mi-am îndreptat din nou atenția spre restul mesenilor, Nino încerca să transmită, prin cunoștințele sale limitate de limbă engleză, că era nerăbdător să urmărească Jocurile Olimpice care urmau să aibă loc anul următor, la Sydney.

— Voi mergeți la Jocuri? ne întrebă el.

— Presupun, am zis eu, deși nu-s un mare împătimit al sportului. Sincer să fiu, mă interesa mai mult vânzarea vinurilor spre a fi savurate în cadrul tuturor petrecerilor date cu ocazia Jocurilor, care cu siguranță urmau să se desfășoare atunci.

— Prevăd că se vor da artificii de pe podul din Portul Sydney, spuse Kevin pe un ton mucalit.

Am întrebat dacă Georgia avea o echipă olimpică, iar Piotr ne-a spus că, după destrămarea Uniunii Sovietice, unii georgieni concuraseră pentru a face parte dintr-o „echipă unificată” în cadrul Jocurilor Olimpice de la Barcelona, din 1992: un fel de echipă-substitut pentru atleții ce proveneau din fostele state sovietice, până când se orânduiau țările acestora proaspăt-scăpate de sub imperiul comunismului.

Abia patru ani mai târziu au reușit într-un final atleții olimpici georgieni să concureze în cadrul Jocurilor sub egida propriului steag. Acest moment istoric și simbolic pentru poporul georgian se petrecuse cu trei ani înaintea vizitei noastre, în cadrul Jocurilor Olimpice din 1996 care, întâmplător, au avut loc la Atlanta, orașul-capitală al statului american Georgia.

— Pentru prima oară au concurat georgienii și – ce să vezi? – tot în Georgia, dar la mare depărtare de Tbilisi, spuse George, intervenind peste explicația lui Piotr. În Georgia, SUA: patria Coca-Cola, nu țara-mamă a vinurilor alese și a lui Stalin. Cu toate acestea, iată-ne și pe noi acolo, la parada din cadrul ceremoniei de deschidere a Jocurilor. Au înălțat steagul nostru.

M-am uitat pe fereastră, unde se vedea steagul georgian arborat în vârful acelor clădiri guvernamentale aflate de cealaltă parte a râului. La acea vreme, și aici vorbim de sfârșitul anilor 1990 și începutul anilor 2000, steagul Georgiei avea o culoare roșu închis distinctivă, cu dungi orizontale negre și albe în colțul din stânga-sus. Cam pe unde ar fi amplasată emblema Marii Britanii pe steagul australian, fusese steagul Republicii Democrate Georgia timp de trei ani, din 1918 până în 1921, înainte ca țara să fie „înghițită” de Uniunea Sovietică.

Am întrebat la ce sporturi excela Georgia, iar Piotr a ridicat din umeri și a spus că, de obicei, echipa era cea mai bună la judo, box, ridicarea halterelor – toate sporturile care implică icnete și mormăieli. Ne-a mai spus că și tirul cu arcul era popular.

— Ah, nu și tirul sportiv? întrebă Kevin, cu același ton mucalit.

— Pentru noi, tirul e mai mult un stil de viață decât o activitate recreativă, spuse Piotr și îi zâmbi lui Kevin, care începu să râdă. Tipul dur din Cecenia ne înțelegea simțul umorului.

A fost suficient ca George să scape un hohot puternic, pentru a ne lansa într-o nouă rundă de toasturi, acum că acesta fusese din nou re-ales în calitate de

tamada în cadrul supra (chiar dacă nu spusese nimeni nimic, era de la sine înțeles).

De fapt, George și-a dus rolul mai departe, sărind iute din scaun și strigându-i ceva în georgiană șefului de sală. A fost chemat un membru al personalului, care a dispărut repede într-o încăpere din spate și a revenit cu un corn lung, poleit cu argint. Au turnat din belșug vin în „gura” amplă.

— În cinstea acestui kantsi glorios! tună George. În cinstea vinului!

După aceasta, am băut cu toții pe rând din acel kantsi.

— Pot să fac un toast? am întrebat eu când a ajuns la mine cornul.

— Desigur, John, spuse George, plecând capul.

Am ridicat cornul în aer.

— În cinstea prieteniei și ospitalității voastre, georgieni minunați ce sunteți, am zis eu.

— John, spuse George, cu un zâmbet forțat. Avem o zicală la noi în Georgia, care sună cam așa: „Un dușman poate veni până la ușa casei tale, însă odată intrat, îți e prieten.”

Până să mă dumiresc ce a vrut să insinueze prin aceasta, George se ridicase deja. Bătu din palme și spuse:

— Am o idee minunată. Haideți, să mergem!

— Unde mergem, George? întrebă Kevin.

Ne zâmbi și spuse:

— Vreau să facem o baie împreună.

— Pardon? am exclamat eu.

— E o tradiție magnifică de la Tbilisi! Nu puteți pleca fără să aveți ocazia de a vă bucura de o baie cu sulf după cină.

— Cred că glumeşti, zise Kevin.

Ne-am uitat unul la celălalt, conştienţi fiind de această provocare lansată la beţie.

— Când te afli la Tbilisi, te comporţi şi tu ca atare… am zis eu, încercând din răsputeri să nu râd.

Kevin ridică din umeri şi rânji.

— Unde s-a dus mia de tetri, ducă-se şi suta de lari, adăugă el.

— Conduc eu, anunţă George. Nino, cheile.

Ne-am urcat în spate, alături de iubita lui Nino, acesta din urmă afişând o expresie îngrijorată, în timp ce stătea pe locul din dreapta al propriului Mercedes. În maşina din spate se aflau Zurab, iar pe locul din dreapta sa era un tip pe care nu l-am recunoscut. Poate că ne aşteptase cât timp am stat la restaurant.

Pe parcursul întregii vizite nu-l văzusem pe George conducând niciodată, iar acum era limpede de ce. Dacă Nino era un şofer care conducea ca un nebun, însă era extrem de competent din punct de vedere tehnic, George pur şi simplu era inept la volan. Poate că de vină erau toate acele toasturi – nimeni n-a părut să dea atenţie numărului paharelor pe care le-a băut fiecare – ori poate că pur şi simplu nu prea conducea. Din fericire, n-am avut mult de mers. Ne-am poticnit pe străzi, iar Elene tot se izbea de mine sau de Kevin ori de câte ori luam curba periculos, ne privea sfioasă şi smerită, după care începea o tiradă la adresa lui George, şi nu trebuia să înţelegi limba georgiană ca să-ţi dai seama ce striga la el. În tot acest timp, George dăduse drumul la radio şi cânta vesel în timp ce conducea.

În cele din urmă (Slavă Domnului!), a tras pe dreapta pe strada Albano, chiar înainte de o catedrală imensă, în faţa unei clădiri care părea să găzduiască băi de sulf.

Cu toţii ne-am dat greoi jos din maşină. Mirosul acela de ouă stricate specific sulfului plutea în aer, aşa că am strâmbat din nas. Nino şi-a luat repede cheile de la maşină înapoi, iar el şi iubita sa au dispărut în întunecimea nopţii.

— Ei, nu ştie el să se distreze, spuse George pe un ton amiabil. Haideţi, o să vă

placă asta.

Zurab și celălalt tip au rămas în mașina lor, parcată mai încolo pe stradă.

Vedeam cum iese fumul de țigară pe geam.

— Unde suntem, George? întrebă Kevin.

— Abanotubani, ne răspunse. Băile Numărul Cinci. Foarte faimoase. Aceasta e cea mai veche parte a orașului. În secolul al V-lea, un mare rege, pe nume Vakhtang, a descoperit aceste izvoare termale când a plecat la vânat și a construit întregul oraș pornind de aici.

Piotr spuse:

— Cuvântul Tbilisi înseamnă „loc cald”.

— Din cauza izvoarelor termale? am întrebat eu.

— Dacă e să ne luăm după legendă, răspunse Piotr.

— Sunt multe băi în această zonă din oraș, ne informă George. Aceasta e cea mai bună. Aici vin localnicii, nu turiștii; să nu mi-o luați în nume de rău că am zis asta.

— Absolut deloc, i-am răspuns eu.

Eu și Kevin ne-am uitat atent la clădire. Era construită integral din cărămidă roșie, de la ziduri și până la acoperiș, din care se ițeau mai multe cupole din țiglă îndreptate spre cer, asemeni unor sâni pictați de Salvador Dali.

Înăuntru, pereții erau acoperiți complet de tot felul de mozaicuri complexe, făcute din plăci mici de ceramică cu toate nuanțele de albastru pe care ți le-ai putea închipui.

George a schimbat câteva vorbe cu persoana care ne-a întâmpinat la intrare, după care am fost conduși în niște încăperi private, unde se aflau niște căzi imense făcute din pereți gigantici de piatră, precum acele lespezi cu care se ornează grădinile.

Fără îndoială, izvoarele nu se dezmințeau: erau fierbinți, nu glumă! Pe când eu mă înroșisem și respiram greu, încercând să mă obișnuiesc cu apa clocotită, Piotr mi-a spus că temperatura poate ajunge până la 40 de grade. Toți patru am stat dezbrăcați în apa care-ți ajungea până la piept, până ce corpurile au început să ni se obișnuiască treptat cu temperatura ridicată.

După vreo 20 de minute, s-a deschis ușa de la încăperea privată în care ne aflam și a intrat lejer un bărbat, să zic de vreo 60 de ani. Avea unul dintre acele chipuri tipic europene, care îți spunea fără a grăi propriu-zis că nici nu-ți poți închipui lucrurile pe care le-a trăit. Totodată, figura sa nu avea nicio expresie și nici c-ar fi putut părea mai plictisit când a intrat în acea încăpere plină de bărbați dezbrăcați. Fără nicio vorbă și cu un aer foarte profesionist, ne-a făcut semn spre o lespede lungă de marmură, aflată în laterala căzii.

— Tu primul, John, îmi zise George, și sunt sigur că îi făcea plăcere să vadă expresia confuză pe care o aveam întipărită pe chip.

— Chiar? am întrebat eu.

— Bineînțeles. Hai, nu-ți fie teamă. E doar un bătrân georgian. Nu te mănâncă.

Am râs. „Când te afli la Tbilisi, te comporți și tu ca atare…” Am ieșit din cadă și m-am apropiat de lespede.

— Cu fața-n jos, strigă Piotr, ascuns fiind de aburi, astfel că m-am întins pe burtă.

Bărbatul a început apoi să îmi frece bine corpul cu un fel de material aspru asemănător lânii oțelite, care îmi amintea de o mănușă de bucătărie. A început cu spatele, după care a trecut la picioarele și la brațele mele. Nu era neapărat dureros, însă aveam senzația că aproape îmi jupuia pielea.

Frecatul a încetat, iar acesta s-a dus la cada în care se aflau ceilalți, a cufundat în apă o găleată, după care a aruncat apa peste mine. M-a luat prin surprindere, însă senzația era minunată.

Apoi a reluat procesul de frecare. De această dată, tipul a trecut fără rușine la posteriorul meu, după care la coapse. Au urmat încă o găleată de apă vărsată pe mine, apoi un masaj, și am simțit mâinile sale cum îmi apasă umerii și gâtul, mușchii spatelui și zona lombară cu o presiune nemiloasă.

Am tras adânc aer în piept și m-am relaxat, lăsându-mă cuprins de presiunea masajului. Întocmai precum temperatura apei din cadă, senzația oscila undeva între crunt și fantastic. Îmi simțeam mușchii cum se relaxează și am început să înțeleg de ce această activitate nebunească din puterea nopții este un obicei vechi de secole la Tbilisi.

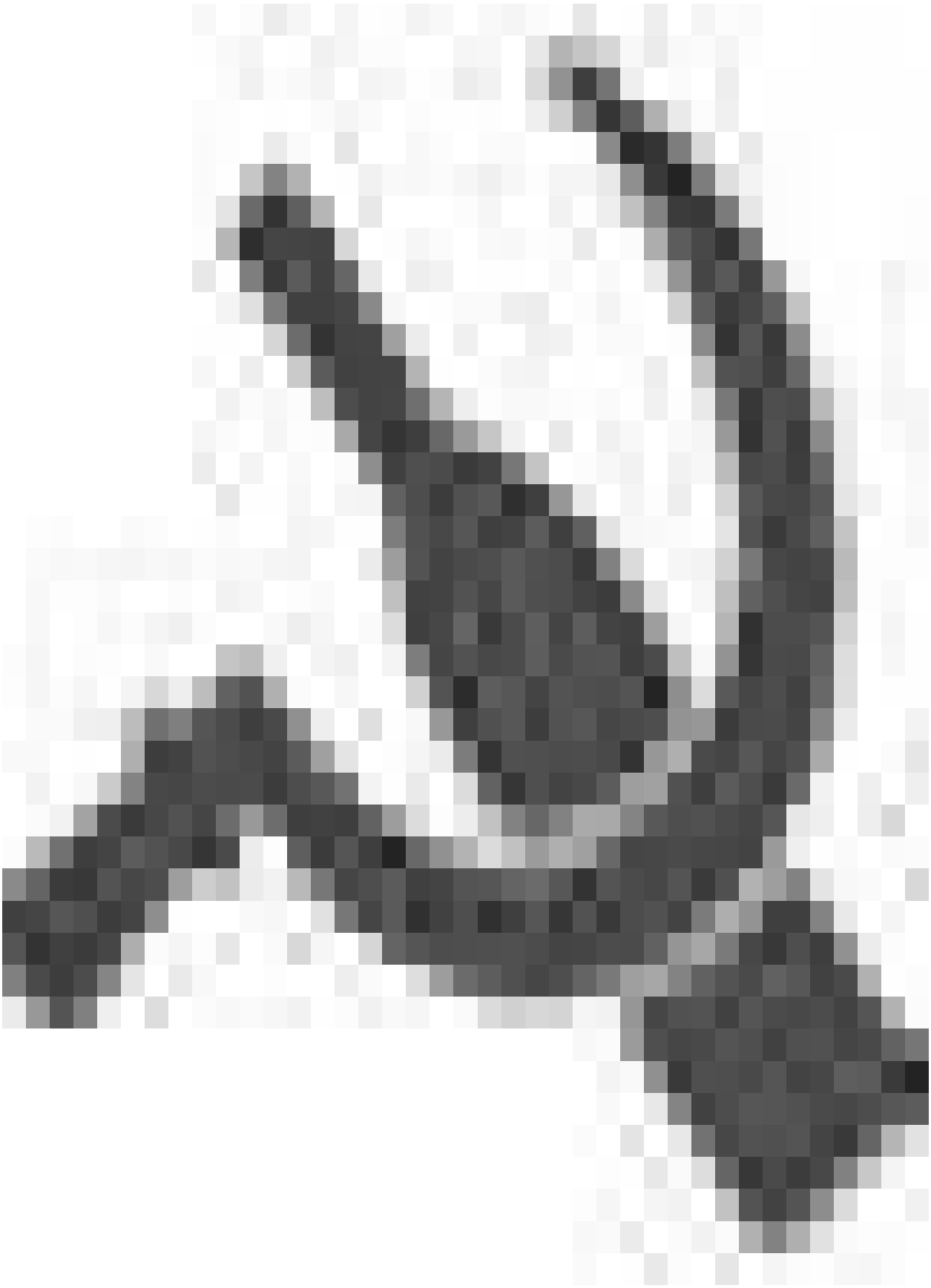
După ce am fost frecat și bătut bine, bătrânul a umplut un fel de pungă cu o substanță misterioasă și a început să îmi maseze pielea care de-acum era opărită. Era un fel de săpun, care a făcut imediat clăbuci și mirosea minunat, iar acesta mi-a acoperit întreg corpul cu spuma, ca un adevărat expert. În cele din urmă, atât cât mai rămăsese din mine, am pornit clătinându-mă și plin de spumă spre cadă, a cărei apă mi s-a părut îmbietoare, în pofida căldurii. A urmat apoi rândul celorlalți pe lespedea de piatră, în vreme ce fiecare mușchi din corpul meu se destindea după aproape o săptămână întreagă de concentrare intensă, de tensiune, și după ce mă încercase un amestec de senzații, ce oscilaseră între succes răsunător și „acum ce-i de făcut?”.

Odată finalizate toate procedurile, ne-am îmbrăcat, ne-am îndreptat spre mașina lui Zurab și ne-am urcat cu toții. Tipul misterios ieșise din peisaj, ceea ce însemna că era destul loc pentru mine, George, Piotr, Kevin, astfel încât am stat confortabil. Am presupus că tipul respectiv s-ar putea să fi fost un fel de gardă de corp. N-am aflat până la urmă cum stătea treaba.

Nimeni nu prea avea chef de vorbă, cu toții eram ghiftuiți și ușor amețiți după experiența tradițională de la băile de sulf. Eu și Kevin aproape că ne-am „scurs” din mașină la intrarea hotelului și le-am urat la revedere gazdelor noastre autohtone, care nu mai conteneau să ne surprindă.

— Ne vedem mâine dimineață, John și Kevin, ne spuse George pe geam, pe când Zurab se pregătea să demareze. La noapte veți dormi, vă promit.

A avut dreptate; acele băi chiar că-și fac treaba. Nici nu-mi amintesc când am pus capul pe pernă.

A doua zi dimineață era ziua plecării.

Piotr a ajuns devreme; din câte mi-am dat eu seama, mai mult ca să ne țină companie. Dacă făceai abstracție de fațada de tip periculos și de felul în care, fără să-și dea seama, îi făcea pe toți paznicii din hotel să fie în alertă doar prin simplul fapt că își făcuse apariția, Piotr se purtase foarte bine cu noi.

Eram întru totul de acord cu observația lui Kevin conform căreia, chiar și neînarmat, Piotr era mai letal decât Nino, Zurab și toți ceilalți tipi duri din anturajul lui George laolaltă. Însă dacă stăteam bine să mă gândesc, ne fusese de ajutor și politicos pe parcursul întregului sejur, în pofida faptului că, după cum am spus, fuseserăm încontinuu cu ochii în patru pentru a depista urmele unei înșelătorii și ținuserăm garda sus.

În acea ultimă zi, am terminat de strâns echipamentele și i-am lăsat lui Piotr tot ceea ce nu mai luam înapoi cu noi, drept amintire. Chiar a părut extrem de încântat de faptul că a primit panoul de lumini pe care îl folosiserăm în cramă și alte echipamente pe care nu aveam nevoie să le cărăm după noi înapoi acasă. L-am rugat de asemenea să păstreze ambalajele din polistiren aduse special pentru sticle, în eventualitatea în care ar fi putut, cumva, să pregătească cele 12 sticle rămase la George și să ni le trimită. Totodată, i-am lăsat lui Piotr cartea mea de vizită și i-am spus că dacă ajunge vreodată prin Australia, să nu ezite să mă sune. I-am mai zis și că mi-ar face plăcere să îi răsplătesc ospitalitatea la Sydney.

George și Nino au venit să ne ducă la aeroport. A urmat încă un drum groaznic cu mașina, când am gonit prin traficul din Tbilisi cu viteze de până la 120 km/h, cu tot felul de mormăieli pe sub bărbie despre „băștinași” și cum de îndrăznesc ei să ne iasă în cale. Erau unele aspecte legate de viața la Tbilisi cărora cu siguranță nu aveam să le duc dorul.

Ultima dată când ne aflaserăm în interiorul aeroportului din Tbilisi, era miezul nopții. La lumina zilei, era o cu totul altă mâncare de pește. De fapt nu pește, ci capră, căci tot felul de oameni se plimbau prin zona de predare bagaje fie cu capre, fie cu alte animale, după care treceau de controlul de securitate și se îndreptau spre porțile de îmbarcare. Nu se poate să-i lase să zboare cu o capră, mi-am zis eu, necrezându-mi ochilor. Alți pasageri aveau multe sacoșe din rafie cu model cadrilat roșu, alb și albastru, umplute cu cine știe ce fel de obiecte de

contrabandă sau bunătăți georgiene ieftine pe care urmau să le ducă la Moscova.

Peste tot pe unde te uitai vedeai oameni care fumau în interior, inclusiv însoțitoarele de zbor, cu fețe plictisite și suflându-și fumul una în nasul celeilalte, astfel că sigur duhneau a fum de țigară înaintea zborului.

Am încercat să nu mai dau atenție tuturor acestor lucruri bizare și să mă concentrez pe sarcina pe care o aveam de îndeplinit. Trebuia să ne predăm bagajele la cală și să anunțăm pe care urma să le luăm cu noi în cabină, iar aici se încadrau și cele 12 sticle de vin de colecție împachetate cu atâta grijă. Kevin semnase documentele necesare, și anume un „carnet” (cum se numea în georgiană), prin care i se permitea să ia cu el sticlele în cabină drept bagaj de mână, fără a plăti taxe suplimentare în avion, și să le așeze pe un loc liber, lângă el. Mai mult de-atât nu aveam ce face pentru a le proteja.

Gazdele noastre georgiene stătuseră prin apropiere, așteptându-ne să ne luăm biletele, iar acum ne așezaserăm la o masă să mai bem o cafea împreună în sala din terminalul Plecări.

— George, am zis. Ne-am simțit foarte bine.

— Asemenea, John. Ați fost niște oaspeți minunați, ne spuse el. Aștept cu nerăbdare următoarea etapă a parteneriatului nostru.

Am râs.

— Ei bine, asta sper și eu. Mai avem câteva aspecte de clarificat, însă probabil că acesta nu e nici locul, nici momentul pentru asta.

— Desigur, răspunse acesta afișând un zâmbet politicos.

Cu toate acestea, mă întrebă:

— La ce aspecte te referi?

Am ridicat din umeri.

— În principal, e vorba de acționariat și de îngrijorarea care nu-mi dă pace cu privire la însemnătatea culturală a sticlelor. Nu vă putem da banii, apoi să ducem sticlele la Londra sau la New York, după care să ne trezim cu un reprezentant de

la guvernul georgian care să ne anunțe că vinurile sunt ale lor, fie că vorbim de acţiuni deținute în cadrul domeniului viticol, fie că acestea reprezintă simboluri culturale, nu doar niște vinuri de vânzare.

George avea deja o expresie de lehamite şi flutura din mână:

— John, te rog să nu-ți baţi capul cu asta. Am un unchi care lucrează la guvern. Mă ocup eu de toate. Nu vor fi probleme.

— Asta-i bine de ştiut, George. Astea sunt elementele care pun piedici în calea unei înțelegeri.

— Aşa-i. Ei bine, asta plus necesitatea ca noi să obținem o confirmare ştiinţifică prin care să se ateste faptul că sticlele pe care le-am adus cu noi sunt autentice, sublinie Kevin.

— Da, Kevin, înțeleg, adăugă George. Nici tu să nu-ți faci griji. Sticlele sunt veritabile. Știi și tu în adâncul sufletului că așa e. Totul va fi bine. Cu toții vom fi bogați!

Nu prea mai era mare lucru de spus. Am mai dat încă o dată mâna cu George, Nino și Piotr, ne-am îndreptat spre poarta de îmbarcare și ne-am ocupat locurile, pregătiți de lungul periplu spre Aeroportul Heathrow.

Kevin îmi spuse:

— Să-i mai cer însoțitoarei de zbor vin sau să desfac una dintre sticlele astea de lângă mine?

— Sunt așa de ușurat că am reușit să luăm cele 12 sticle! am zis eu. Înțelegerea a cam stat să cadă la un moment dat.

— Când tot vorbeai despre faptul că sunt simboluri culturale, eram îngrijorat că ne vor reține cei de la aeroport, îmi spuse el.

— Cine știe? Orice pare posibil în Georgia, am afirmat eu. Bine c-am ajuns teferi în avion.

— Exact, teferi și nevătămați și gata de zbor, spuse Kevin, făcu o pauză, după care adăugă: asta până ce ne arestează la Heathrow.

Îmi place mult de Kevin, dar câteodată poate să fie un mare nesuferit.

Partea a III-a

După vizita în Georgia

Kevin își face un prieten

Eu şi Kevin am luat-o pe drumuri diferite la aeroportul Heathrow din Londra. Eu aveam nişte întrevederi atât acolo, cât şi în Franţa, pentru a discuta achiziţionarea de acţiuni de la unii distribuitori europeni. Mi-ar fi plăcut să merg până la casele de licitaţii Sotheby's sau Christie's pentru a purta nişte discuţii preliminare cu privire la crama georgiană, însă ştiam că era prea devreme şi că nu eram nici pe departe pregătit, plus că nu înregistrasem progrese suficiente pentru a-i vorbi cuiva despre asta.

Kevin primise îndatorirea de a transporta în siguranţă încărcătura noastră preţioasă de 12 sticle înapoi la Sydney.

Am stat la intersecţia a două culoare din terminalul Sosiri internaţionale de pe aeroportul londonez, unde Kevin urma să se îndrepte spre zona de tranzit şi să prindă zborul spre casă, iar eu urma să merg pe celălalt culoar, la zona de ridicare bagaje, apoi spre ieşire.

— Ei bine, am zis eu. Ne-a trebuit aventură.

Kevin râse.

— Trebuie să recunosc, după toate nebuniile pe care le-am tot făcut noi de-a lungul anilor, asta a fost una dintre escapadele noastre cele mai sălbatice.

— Cred totuşi că i-am făcut faţă cu brio, am spus eu. Ne-am descurcat destul de bine să verificăm conţinutul cramei, am confirmat în mare faptul că e pe bune treaba şi că lista ce cuprinde colecţia e corectă, sau măcar suficient de corectă, ca să nu mai spun că am reuşit să aducem înapoi aceste 12 sticle, măcar pentru a amortiza costurile deplasării. E un rezultat mai bun decât am sperat când ne-a povestit Neville pentru prima dată despre această afacere.

— Plus că am reuşit să facem poze cu armele la curea, mai zise el.

Am râs.

— Asta aşa-i! Mamă, unde ne-a fost capul?

— Când te afli la Tbilisi, faci şi tu ce fac localnicii, spuse el, după care întinse mâna.

Nici eu, nici Kevin nu ne-am prea omorât niciodată cu îmbrăţişările. După o strângere de mână călduroasă, ne-am zâmbit reciproc. E minunat când persoanele cu care lucrezi se numără cu adevărat printre cei mai buni prieteni ai tăi.

Ne-am urat reciproc drum bun, deşi poate că eu mă refeream mai mult la cutia voluminoasă plină cu sticle înfăşurate în folie cu bule de aer pe care o trăgea Kevin după el într-o valiză de mână. Nu mă îndoiam însă că el ar fi înţeles gândurile mele.

Abia când ne-am revăzut la Sydney după vreo două săptămâni mi-a spus ce se petrecuse în zona de tranzit după ce ne despărţiserăm.

Se dusese să se plimbe prin zona cu magazine, cum face tot omul când are o escală de câteva ore bune până la următorul zbor. Printre obişnuitele „buticuri exclusiviste” care par să fie prezente în orice terminal de tranzit din lume, se număra şi un stand cu vinuri alese.

Bineînţeles că s-a dus şi Kevin să se uite la produsele din oferta respectivului magazin de vinuri şi a fost intrigat de faptul că aveau o sticlă de Château d’Yquem într-o casetă din sticlă aflată în spatele tejghelei. Kevin se uită cu atenţie şi observă că respectivul Yquem era din 1985, astfel că avea cam 14 ani vechime la acea vreme.

— Cu ce vă pot ajuta?

Kevin estimă că tipul avea cam 25-30 de ani. Pe ecusonul din pieptul său scria: „Manager”.

— Pot să văd puţin acea sticlă de Château d’Yquem, vă rog? întrebă Kevin, arătând înspre sticlă.

Managerul aruncă o privire în spate, după care se întoarse spre Kevin, dându-i o privire cam dispreţuitoare şi spunând:

— Îmi pare rău, domnule, însă mă tem că nu le permitem clienţilor să umble cu vinuri preţioase, precum acest minunat vin francez clasic.

Kevin se holbă la el.

— Din ce an este? Din câte văd de aici, pare a fi din 1985.

— Aşa e, domnule, spuse managerul. Un an excepţional. Mă tem că trebuie neapărat să tratăm un astfel de vin valoros cu mare grijă şi cu deosebit respect.

Kevin zâmbi, imaginându-şi ce-ar zice acest „manager” dacă ar putea vedea ce avea el în bagajul de mână.

— Mi-ar fi plăcut la nebunie să-i zic: „Ei bine, dacă tot vorbim de asta, ce părere ai despre acest Yquem din 1870, mai vechi decât al vostru cu 110 ani, pe care îl port cu mine în bagaj aşa, de chestie?”, spuse el râzând, pe când îmi povestea pățania.

Însă n-a făcut aşa ceva. În schimb, dând dovadă de bine-cunoscuta politeţe canadiană, Kevin i-a mulţumit managerului pentru timpul acordat şi a plecat, râzând în sinea sa.

Treburile intră pe un făgaș normal

Sydney, Australia,

august 1999

Și uite-așa, doldora de astfel de pățanii, asta pe lângă alte povești nebune de la Tbilisi, ne-am întors la treburile noastre cotidiene. Aveam atâtea anecdote de relatat la petreceri despre acele câteva zile petrecute în Georgia, încât nu ne ajungea o viață de om să le povestim.

În ceea ce mă privește, treaba noastră abia de-acum începea. Acum că fuseserăm acolo să vedem colecţia cu ochii noştri, acum că atinseserăm sticlele, ba chiar degustaserăm unele vinuri, eu aveam îndatorirea ca, de la biroul meu din Sydney aflat la 13 500 de kilometri depărtare, să scot cumva 40 000 de sticle dintre cele mai rare vinuri din lume din crama aceea.

Nici nu-mi lăsasem bine jos bagajele la ușă, că deja dădeam telefoane și stăteam la calculator, încercând să consolidez bazele potenţialei achiziţii pe care urma să o facem. Evident că George era nerăbdător să demarăm treaba. La doar o zi de la întoarcerea mea acasă, acesta trimisese deja un prim e-mail în care mă întreba când îi putem confirma că dorim să achiziţionăm conţinutul cramei.

I-am scris ca să-i zic că mai aveam noi de lămurit unele aspecte, însă voi reveni curând cu detalii.

Următorul apel pe care a trebuit să-l dau a fost Neville. Robotul meu telefonic de acasă nu stătuse degeaba cât timp am fost plecat, iar în decursul ultimelor zile Neville sunase de două ori.

Tonul său fusese prietenos și entuziasmat.

Primul mesaj suna așa: „Bună, John, aici Neville Rhodes. Azi e 22 iunie. Mă întrebam dacă ai revenit în țară și cum a decurs vizita. Sunt nerăbdător să aflu

dacă acea cramă a trecut sau nu testul în ceea ce vă priveşte pe tine şi pe Kevin. Vorbim curând.”

Al doilea mesaj sosise după două zile: „John, tot Neville sunt. Presupun că nu te-ai întors încă. Mă întrebam doar dacă am putea discuta despre sticle şi să-mi spui dacă tu crezi că sunt sau nu autentice. Sper că totul e în regulă şi ne auzim curând. Pa!”

Apoi, cu o zi înainte să ajung acasă: „Bună, John. Sunt Paula Stanford. Poate îţi aminteşti că am făcut cunoştinţă în cadrul întrevederii de la biroul lui Neville Rhodes, când v-am prezentat informaţii cu privire la crama din Tbilisi. Dacă se poate, eu şi Neville am dori să organizăm o întâlnire de îndată ce revii. Te rog, sună la biroul lui Neville şi te vor pune ei în legătură cu mine. Mulţumesc.”

Ei bine, s-ar părea că Neville încă este un partener implicat activ în înţelegerea noastră, m-am gândit eu pe când îl sunam înapoi. Desigur că mi-a răspuns o asistentă care a promis că îi transmite mesajul meu.

N-am primit niciun semn de la el timp de o zi, aşa că i-am scris un e-mail:

„Bună Neville, aici e John Baker. Tocmai am revenit în oraş şi am multe să-ţi povestesc. Într-adevăr, avem de discutat despre nişte vinuri şi despre clipele interesante petrecute cu prietenii noştri georgieni. Am mers chiar şi la băi. Hai să vorbim când găsim un răgaz, pentru a discuta următorii paşi pe care-i vom lua. Ne auzim curând.”

L-am sunat pe Harry şi i-am relatat totul pe scurt, i-am spus cum reuşiserăm să verificăm majoritatea conţinutului din cramă, precum şi faptul că nu depistaserăm nereguli. Mi l-am imaginat cum îşi freca vesel palmele, asemeni unui ticălos din desenele animate, la celălalt capăt al firului. În fond, în aer se simţea mirosul banilor.

Însă mai aveam până acolo.

În stilul meu caracteristic, am şters tabla pe care o am în birou şi mi-am scris tot felul de însemnări pentru a vizualiza ce aveam de făcut.

1 milion de dolari, am scris eu. Apoi am făcut o bifă.

Chiar nu eram îngrijorat cu privire la investirea unei asemenea sume colosale. Odată confirmat faptul că sticlele nu erau contrafăcute, toți patru știam că puteam vinde întreaga cramă cu un preț mult mai mare decât cel cu care o achiziționasem, plus cheltuielile suplimentare. Kevin realiza o estimare grosieră acum că știam că lista cu ceea ce se găsea în cramă era corectă în mare parte. Urma să mă contacteze el curând.

Apoi am scris: Îi dăm banii lui George? Am făcut un x lângă.

Pe cât de zâmbăreț și de prietenos fusese, nu-mi puteam permite sub nicio formă să mă încred în George mai mult decât era necesar, iar același lucru era valabil și în ceea ce îi privea pe Tamaz și pe ceilalți patroni. Evident că nu le puteam transfera acestora suma de un milion de dolari în speranța că urmau să ne dea în primire vinul. Atât ceea ce se găsea în cramă, cât și directorii podgoriei, se puteau face la fel de nevăzuți precum banii.

Am scris un semn de întrebare lângă x și am hotărât să revin asupra chestiunii.

Următoarea însemnare: Titlul de proprietate asupra vinurilor?

De fapt și de drept, cine deținea crama și toate sticlele din punct de vedere juridic? Încă nu eram siguri în acest sens, în pofida laudelor lui George. Oare Tamaz și Revaz dețineau acțiuni? Mai erau și alții implicați? Înainte de a încheia un acord, trebuia să lămurim faptul că George avea dreptul de a vinde crama. Mă deranja faptul că încă nu-mi erau clare aceste aspecte, nici măcar după ce petrecusem o săptămână acolo, ca să nu mai zic de acele ore interminabile alocate întrevederilor inutile cu privire la viitoarea dezvoltare și la patronatul domeniului viticol. Am mai trecut încă un semn de întrebare pe tablă.

Dedesubt am scris: Proceduri vamale?

Mi-am amintit ceea ce îmi spusese George la aeroport. „John, nu-ți face probleme. Rezolv eu, rezolv eu. Ne ocupăm noi de treburile astea.” Mi-am amintit de presupusul său unchi care ar fi lucrat la guvern și care putea face orice probleme de ordin vamal să dispară, chipurile. Asta chiar și în cazul unor sticle considerate a avea valoare istorică și considerabilă. Sincer să fiu, nici măcar nu eram sigur la ce se referea George când spunea „rezolv eu”. Asta trebuia lămurit. Am făcut un al treilea semn de întrebare de mari dimensiuni.

În cele din urmă am scris: Tipii la costum.

Am subliniat. De două ori.

Acesta era scenariul negru din capul meu și, în mod ironic, putea deveni realitate doar dacă îi plăteam acea sumă lui George și totul mergea ca pe roate.

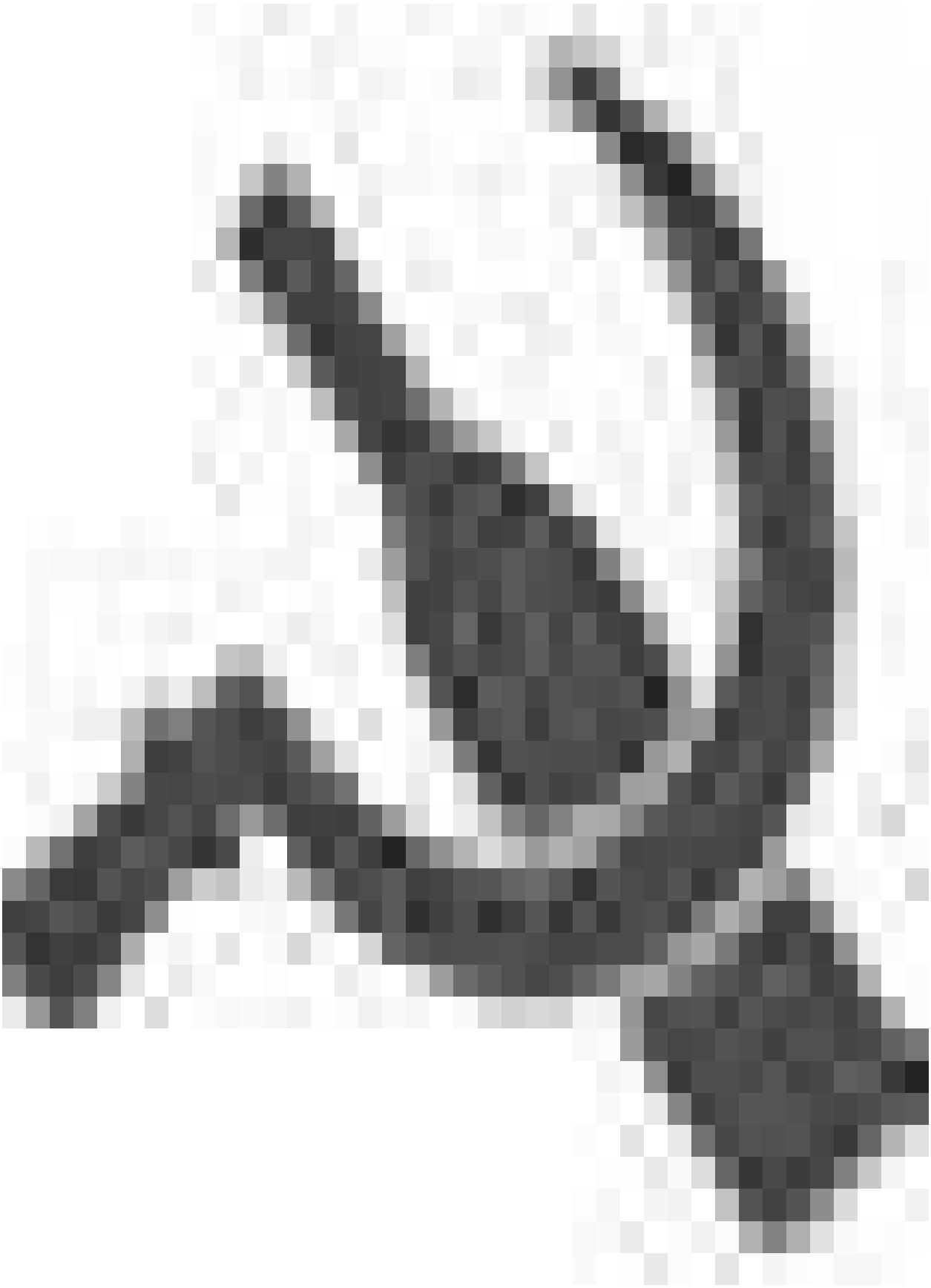
M-am îndepărtat de tablă și am derulat evenimentele în minte, ca pe un film. Misteriosul unchi parlamentar al lui George discută cu cine trebuie și reușește să convingă autoritățile vamale georgiene că nu e nicio problemă dacă 40 000 de sticle de vinuri de colecție părăsesc teritoriul Georgiei. Minunat. Asta teoretic vorbind, pentru că nu ar urma în fapt să transportăm vinul dintr-o parte în alta astfel, însă să zicem că am reuși să împachetăm și să ducem sticlele în siguranță la Londra sau la New York. Acestea ajung la Sotheby's sau unde-o fi, și sunt gata să fie scoase la licitație. Casa noastră de licitații demarează o campanie amplă de reclamă, iar în ziua cea mare se adună o grămadă de bogătași, cu carnetele de cecuri gata să achiziționeze aceste vinuri celebre, rare și cu valoare istorică. Vinurile lui Stalin! Vinurile lui Nicolae al II-lea! Până și vinurile lui Alexandru al III-lea!

Eu, Kevin, Neville și Harry suntem acolo, ciocnind paharele, gata-gata să vedem cum vinurile cad pradă ciocanului licitatorului și ajung la proprietarul lor, când își fac apariția niște tipi în costume, care anunță că sunt din partea guvernului georgian, însărcinați cu aspectele culturale și artefactele de importanță istorică. Tipii ne informează că nu avem dreptul de a vinde vinurile și declară sus și tare că acestea nu sunt doar niște simple sticle de vin, ci o comoară culturală, astfel că, în temeiul legii georgiene, ei au dreptul de a le prelua în numele statului. În realitate, probabil că am putea să tăiem firul în patru în acest sens, întrucât colecția din cramă a fost de fapt scoasă pe neve din Rusia de către Stalin, ceea ce înseamnă că vinurile sunt mai mult de proveniență rusă, decât georgiană, însă cu siguranță că n-ar fi un argument suficient de întemeiat dacă se ajunge la asta. Ce naiba, la fel de bine era posibil ca tipii la costum care veneau să ne țină discursul cu moștenirea culturală să fie ruși.

Atunci ce face casa de licitații? Oricum ar fi, licitația e anulată, iar în această fază cu toții am scos deja mulți bani din buzunar.

Am rumegat acest gând o vreme, pe când mă uitam fix la cuvintele pe care le scrisesem pe tablă. Tipii la costum.

Mi-am dat seama că totul ținea de titlul de proprietate. Era valabil în continuare faptul că dăduserăm peste o colecție incredibilă de vinuri, chiar dacă nu era clar cine era proprietarul lor. Pur și simplu trebuia să lămurim acest aspect și să fim pe deplin în legalitate înainte de a purta vreo discuție cu marile case de licitații. George trebuia să demonstreze din punct de vedere juridic și fără echivoc că vinurile erau proprietatea sa și că putea, astfel, să le vândă, precum și că autoritățile vamale georgiene ar permite în mod categoric ca vinurile să părăsească țara. Era nevoie ca guvernul să își manifeste acordul cu privire la achiziția noastră, asta înainte ca noi să plătim vreun cent sau să încercăm să mai scoatem vreo sticlă din acea pivniță.

După vreo două zile, eu, Neville, Harry şi Kevin ne-am întâlnit cu toţii în biroul luminos al lui Neville, cel cu priveliştea impresionantă, iar eu le-am prezentat partenerilor aceleaşi puncte pe care le înşirasem pe tabla mea. În prealabil le relatasem pe larg la telefon atât lui Neville, cât şi lui Harry, evenimentele de la Tbilisi, astfel că atunci când am ajuns la birou am fost întâmpinaţi cu strângeri de mână călduroase şi am fost bătuţi prietenește cu palma pe spate. M-am simţit de parcă făceam parte din echipajul Apollo 11 care sosise înapoi pe Pământ. Mai ales Neville era tot numai un zâmbet, spunându-ne ce treabă bună făcuserăm şi cât de încântat era să afle noutăţile.

Însă pe măsură ce le-am prezentat motivele mele de îngrijorare, atmosfera a devenit puţin mai circumspectă.

— Totul se rezumă în continuare la sticle şi la autenticitatea acestora, zise Harry.

— Trebuie să facem analizele chimice, conveni Kevin. Am dori să consultăm unele dintre domeniile viticole franceze ale căror vinuri se regăsesc în cramă, mai ales Yquem, dat fiind faptul că Yquemurile reprezintă o parte covârşitoare a valorii. Asta dacă acceptă ei să discute cu noi. Însă toate semnele ne indică faptul că vinurile sunt veritabile.

— Trebuie să plătim cu banii jos pentru ca georgienii să dea drumul sticlelor spre vânzare? întrebă Harry.

— Ei bine, zise Neville. John, după cum aţi aflat pe pielea voastră, acolo îşi cam fac ei singuri legea. George crede că dacă el şi partenerii săi se află în posesia sticlelor, atunci sunt ale lor. Dacă le vrem, trebuie să le dăm bani. Încrederea n-are de-a face cu asta. Pentru ei e vorba de o tranzacţie pe dolari americani.

— Însă John ne-a spus clar că nu putem fi siguri dacă vom primi sticlele sau dacă vom reuşi să le vindem odată ce le-am dat milionul, adăugă Harry.

Am aşteptat să îmi vină rândul la vorbă şi am făcut timid următoarea sugestie:

— Ei bine, s-ar putea să am eu o idee. După mine, dintre toate problemele cu care ne confruntăm, trei şi cele mai importante sunt: faptul că nu ne e clar cine deține sticlele, posibilitatea de a lua sticlele din Tbilisi şi apoi dreptul nostru de a le vinde fără implicarea guvernului, a autorităţilor vamale sau a oficialităţilor

culturale georgiene în ziua cea mare. Am sau nu dreptate?

— Cam așa văd și eu situația, spuse Neville.

— Ce-ați zice atunci dacă îi propunem un parteneriat lui George, în loc de un simplu preț de achiziție? Raționamentul meu e următorul: trebuie într-adevăr să-i dăm niște bani, exact cum ai spus și tu Neville, altfel nu mai punem ochii pe sticlele acelea. Însă ce-ar fi dacă ne-am oferi să-i plătim jumătate din suma convenită, și anume 500 000 de dolari, în semn de bună-credință, drept confirmare a parteneriatului? Astfel, am ajunge să deținem jumătate din cramă, iar el ar păstra jumătate. Apoi, în temeiul parteneriatului, ne-am putea ocupa de mutatul sticlelor dintr-o parte în alta, de pregătirea lor, de organizarea campaniei de promovare și de organizarea vânzării propriu-zise. Astea sunt treburile de care oricum urma să ne ocupăm de la bun început. Cu toate acestea – și aici e chichița –, George ar fi în continuare proprietarul sticlelor și lui i-ar reveni în temeiul contractului și în mod oficial responsabilitatea cu privire la toate aceste aspecte despre care tot spune că nu constituie o problemă, precum procedurile vamale, confirmarea titlului de proprietate și înlăturarea autorităților vamale georgiene, dacă se va ajunge la asta. Pentru a finaliza vânzarea, el trebuie să se ocupe de chestiile astea, nu noi. Contractul și parteneriatul nostru cu el ar trebui să prevadă clar faptul că el este proprietarul vinurilor, iar noi am fost tocmiți să le vindem în numele său, iar pentru aceasta primim jumătate din profit.

Am tras aer în piept pentru a le da tuturor răgaz să se gândească la ceea ce le spusesem, după care am început să le expun cea de-a doua parte a planului meu.

— Desigur că toate acestea vor trebui formulate astfel încât ponderea noastră să fie fără tăgadă, însă să nu decurgă că am fi coproprietari. Sunt sigur că un avocat decent poate întocmi un astfel de document. În cazul în care apare vreo problemă, George e proprietarul vinurilor, nu noi, așa că dacă cineva încearcă să aducă în discuție faptul că noi am deține sau că am exporta vinuri fără a avea drepturi, noi să zicem că acționăm în calitate de delegați ai săi și că vindem vinurile pentru el.

Toată lumea a cântărit ideea.

— Totuși asta ar însemna să renunțăm la 50% dintr-un profit frumușel, John, spuse Harry.

— Așa-i. E adevărat, Harry, i-am răspuns. Dar sincer vă spun că nu sunt sigur

dacă putem face față unui posibil câmp minat pe care s-ar putea să trebuiască să-l traversăm dacă nu-l avem pe George care să se ocupe de partea logistică a afacerii. Trebuie să aibă niște motive foarte tangibile legate de profit pentru a face toate astea pentru noi. Uite, poate că sunt eu mult prea precaut și e posibil ca niciuna dintre temerile mele să nu devină realitate, însă ce ne facem dacă se întâmplă?

Am luat o gură de apă și mi-am încheiat prelegerea:

— Să ne-nțelegem: nu mă văd implicat în predarea sumei de peste un milion sau de un milion de dolari fără niște asigurări că putem duce la capăt vânzarea și să scoatem profit.

Toată lumea s-a gândit la spusele mele preț de câteva clipe.

— Are mult sens ceea ce zici, spuse Neville. Îi zicem lui George că suntem dispuși să ne asumăm riscul comercial, însă nu vrem să ne aflăm sub imperiul riscului aferent titlului de proprietate.

— Kevin, ce părere ai? am întrebat eu.

— Mi se pare că sună ca un plan interesant, spuse el. Aproape toate obstacolele pe care le avem în cale se află de fapt în Georgia și necesită acel tip de intervenție pe plan local de care noi nu ne putem ocupa. George primește doar jumătate de milion, însă el reprezintă jumătate din vânzare și e conștient de faptul că va primi mai mult de 500 000 de dolari pentru partea sa din vânzarea de vinuri.

— George a ajuns departe dacă e să ne gândim de la ce sumă a pornit, spuse Harry. S-ar putea ca el să vrea doar banii.

— Ei bine, nu putem lăsa asta să se întâmple, am zis eu. Cred că-l pot convinge că poate pune mâna pe mai mulți bani dacă alege această cale, și sunt de părere că lui George s-ar putea să-i placă să fie partener într-o afacere internațională precum cea de față.

— Și astfel putem fi siguri că vânzarea nu va fi sabotată, încuviință Nevile. Dar trebuie totuși să ne gândim bine la asta, pentru că există posibilitatea să ajungem din patroni cu drepturi depline asupra cramei la a deține jumătate. Avem nevoie de timp pentru a lua decizia.

Am luat o pauză de cafea și discuții. Totuși, am epuizat repede plezanteriile dat fiind faptul că în aer plutea o propunere de o asemenea anvergură. Neville și Harry au afirmat numaidecât că nu era nevoie să se gândească prea mult la asta și că planul cu 50% părea a fi cea mai sigură și mai isteață cale de urmat.

— În regulă atunci, minunat, am zis. Dacă suntem cu toții de acord, mă gândesc că ar trebui să-i fac propunerea lui George și să văd ce zice. De asemenea, e foarte nerăbdător să obțină investiții în domeniul viticol propriu-zis, ca să-i readucă gloria de altădată. Neville, ce zici, te-ar interesa asta?

— Nu, zise Neville. Mă interesează doar drepturile de minerit de acolo și o parte din comoara asta vinicolă, pentru că eu am fost cel care a descoperit-o. Vreau să achiziționez acțiuni în cadrul podgoriei ăleia căzute în paragină doar dacă se dovedește că dedesubt se află zăcăminte de cărbune sau de aur.

— Înțeleg, am zis eu. Ei bine, atunci suntem de acord să-i propunem lui George un parteneriat și nu o vânzare propriu-zisă?

— În regulă, zise Harry, dar hai să trecem la treaba serioasă. Presupunând că toate cele aproximativ 40 000 de sticle sunt autentice, cât valorează crama?

— Kevin încă lucrează la estimat, am zis eu.

— Sigur ai o idee generală, îi spuse Harry lui Kevin. Nu mă îndoiesc că ai o sumă aproximativă în minte.

— Nu mă simt în largul meu să vă comunic o asemenea sumă în dolari înainte de a-mi fi încheiat treaba, spuse Kevin. Trebuie să iau în calcul vânzările asemănătoare de la nivel global, numărul altor sticle dintr-un anumit an viticol rar care se regăsesc în colecții cunoscute ori câte sunt disponibile prin marile case de licitații sau prin diverse mijloace de vânzare. Trebuie de asemenea să estimez cât este adaosul la prețurile obișnuite de pe piață având în vedere faptul că i-au aparținut lui Stalin et co. Asta înseamnă că trebuie să îmi dau mult cu părerea.

Neville avea o expresie cam exasperată.

— Kevin, nu-ți cere nimeni să semnezi un pact de sânge. Vrem doar să știm că, dacă e să investim jumătate de milion de dolari plus costuri, ne putem aștepta la un randament decent.

Kevin se foi și afișă o expresie încruntată.

— Bine atunci, sigur. Dacă ar fi să scriu un număr chiar acum, probabil aș zice două milioane și jumătate, trei.

Am analizat cu toții posibilitatea.

— Acesta ar fi prețul total de vânzare în cadrul licitației? întrebă Harry.

— S-ar putea să fie o sumă mai mare dacă vinurile de producție georgiană reușesc să prindă la public, răspunse Kevin.

— Trebuie neapărat să discutăm cu un mare domeniu viticol francez și să le arătăm câteva sticle, am zis eu. Trebuie și să alegem un partener de licitație pentru a afla ce părere are despre eventualele costuri și probleme.

— În regulă, atunci hai să avansăm în acest sens, spuse Neville. Aștept să-mi comunici un estimat mai formal atunci când vei avea unul. Harry, poți rămâne câteva clipe să vorbim?

Neville ne-a condus la lift și a dat din nou mâna cu noi, zâmbind și spunându-ne că era bucuros că acceptasem să-i fim parteneri, dat fiind faptul că aveam atât de multă experiență. A adus în discuție și un grătar la ferma sa din zona Hunter Valley, drept o ocazie mai socială de a ne întâlni data viitoare. I-am zis că suna grozav.

Odată rămași singuri, eu și Kevin coboram spre parter și ne holbam amândoi la ușa liftului.

— Aceasta era de fapt suma la care te-ai gândit? am întrebat eu pe un ton jos, aproape sigur că se jucase puțin cu ei. Valoarea estimativă, vreau să zic.

— Sigur că nu, spuse el. Habar n-am care este de fapt suma. Am să te anunț când îmi dau seama, dar așa-i, ai dreptate, va fi mult mai mare decât cea pe care le-am spus-o lor acum.

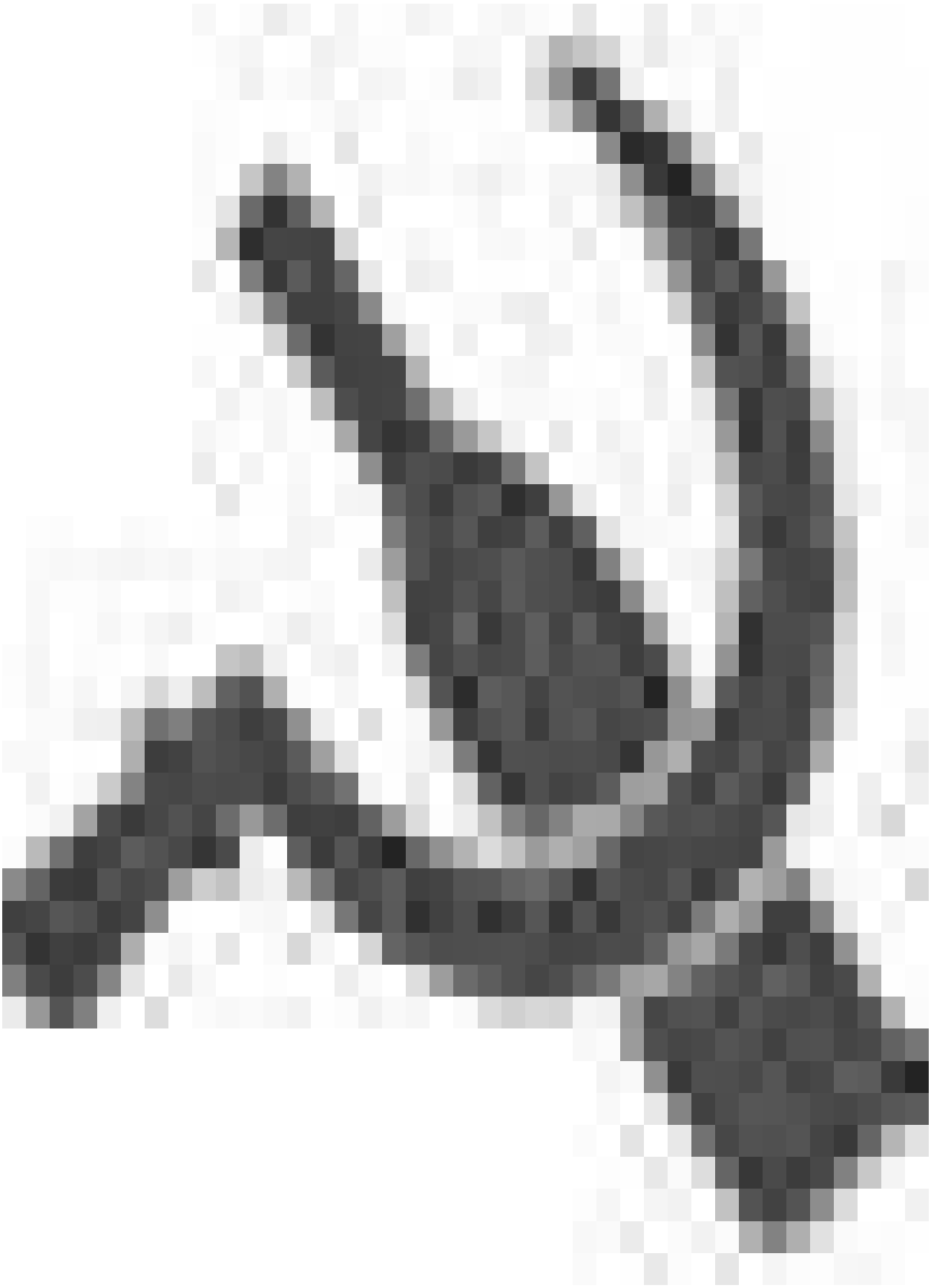
Am râs.

Când am ieșit din clădire să mergem la mașină, Kevin mi-a zis:

— Dar chiar că le-a surâs ideea ta cu deținerea a 50%. Asta m-a luat prin surprindere. Neville e pragmatic, astfel că nu mă miră că a înțeles logica ta, însă nu m-aș fi gândit că vulpoiul de Harry va renunța atât de ușor la 100% din afacere.

Am ridicat din umeri.

— Harry încheie o grămadă de înțelegeri și adoră să facă profit, dar totodată nu-i place să-și expună fondurile unor riscuri prea mari. Ponderea de jumătate deținută de George e precum o poliță de asigurare pentru capitalul investit de Harry, așa că probabil s-a consolat cu acest gând. Fără implicarea deplină a lui George, demersurile pe care urmează să le inițiem ar fi mult mai dificile.

Când ne-am întors, personalul de la Double Bay Cellars ne-a cerut să le povestim totul cu lux de amănunt. Am organizat o cină mare într-o seară după ce am închis magazinul, iar eu şi Kevin am povestit pe rând diverse aventuri trăite. Mai ales Frank şi Jillian au ascultat cu mare atenţie relatările noastre despre sticlele din cramă şi detaliile privitoare la colecţie.

Am menţionat faptul că, pe un raft din cramă, descoperiserăm nişte sticle misterioase pe care figura miel, ceea ce ne cam pusese pe gânduri.

— Ah, oui. Chouchen, spuse Jillian ridicând din umeri.

— Poftim? am întrebat-o eu.

— Chouchen. E un termen în limba bretonă: un lichior pe bază de miere ce provine din Bretania, sau Britania în limba engleză. E regiunea cea mai vestică din Franţa. Ştiţi voi, partea celtică. Pescarii beau chouchen când se întorceau pe uscat din călătoriile lor pe mare. Conţine multă miere. Dar e o băutură periculoasă, mon ami. Pe vremuri se făcea cu faguri de miere, albine, venin, toate cele, iar legenda spune că veninul fermenta şi făcea ca chouchen-ul să fie extrem de puternic. Hotelurile din Bretania încă mai au cârlige la bar de care pescarii să-şi prindă curelele, întrucât prea mult chouchen îţi afectează echilibrul şi puteau cădea direct pe spate de pe scaun.

Eu şi Kevin ne-am uitat unul la celălalt.

— Atunci mă gândesc că estimările noastre au scăpat ceva din vedere, zise el.

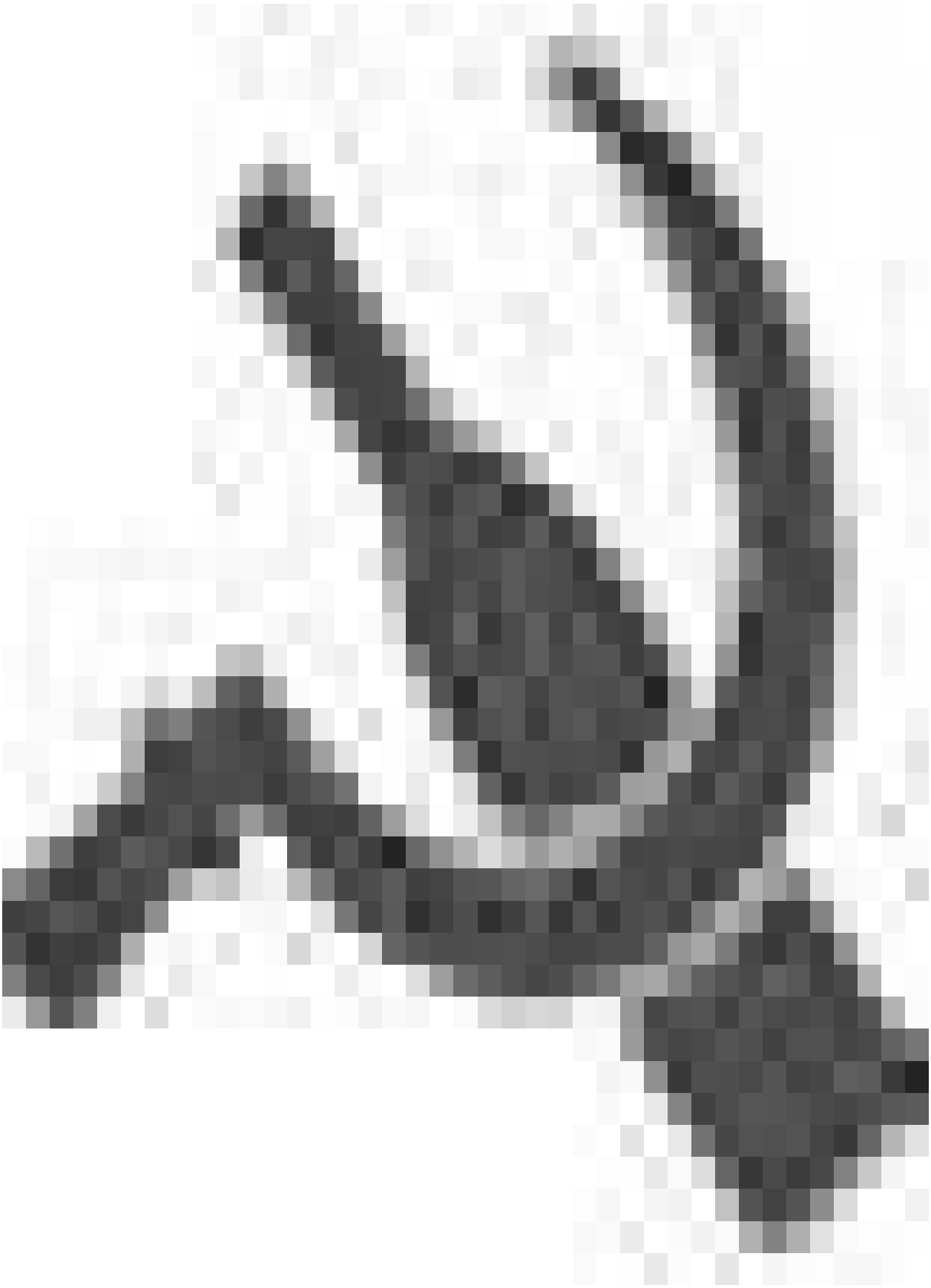
— Va trebui să ne uităm mai îndeaproape la ele dacă mai ajungem în Georgia, am convenit eu.

— Şi să ne asigurăm că nu punem niciodată gura pe orice-o fi băutura aceea, spuse Kevin râzând. Pare a fi letală.

— Ei bine, Kevin, întocmai precum toate în viaţă, ţine de consumul moderat, spuse Jillian.

Kevin încuviinţă.

— În regulă, asta-i bine de știut. Mă pricep să fiu cumpătat.

Pe la finalul primei săptămâni de când revenisem acasă la Sydney, George mi-a mai scris un e-mail, adresându-l atât mie, cât şi lui Kevin.

„Dragă Kevin. M-a bucurat vestea că toate vinurile au ajuns în siguranţă acasă cu voi. Te rog să mă anunţi dacă mai ai nevoie de amănunte cu privire la podgorie sau la industria vitivinicolă din Georgia. John, poţi te rog să îmi trimiţi un model de dezvoltare a unui domeniu viticol? Vreau să-l folosesc drept model să întocmesc rapid unul pentru Domeniile Savane Number One. Toate cele bune, George Aramhişvili.”

Acesta a ajuns să fie subiectul principal al mesajelor pe care le-am schimbat în decursul următoarelor două săptămâni: George ne tot trimitea solicitări, cerându-ne să-i comunicăm dacă am aflat piste privind persoanele interesate să investească în redresarea Domeniilor viticole Savane, în vreme ce noi îi adresam întrebările care ne interesau pe noi. De pildă, Kevin voia să afle despre vinurile „întărite” pe care le găsiserăm atunci când am intrat în sfârşit în posesia listei cu vinurile din colecţia lui Stalin şi, mai presus de-atât, îl ruga pe George să ne trimită şi celelalte 12 sticle pe care le puseserăm deoparte.

George mi-a răspuns:

„Voi afla ce înseamnă «întărite». Cred că în georgiană se zice shemargrebuli, un fel de vin de Porto. În ceea ce priveşte sticlele, Tamaz a primit binecuvântare de la Dumnezeu să vă dea şi celelalte 12 sticle. Îi plac mai ales Chato Ikem-urile. Îmi tot zice nişte bazaconii despre preţuri – 10 000 pentru 10 sticle de Chato Ikem. Toate cele bune, George.”

Eu şi Kevin am citit cu atenţie mesajul şi am cugetat la exprimările lui George. În cele din urmă Kevin a fost cel care i-a răspuns, spunând că încă punea cap la cap informaţii despre consolidarea podgoriilor şi despre echipamentele necesare,

şi că i le va transmite curând. Totodată, avea neapărat nevoie de informaţiile despre vinurile „întărite”, întrucât erau destul de multe şi lipsa acestora îl ţinea pe loc, fiindcă nu putea realiza un estimat general cu privire la colecţie. În final, Kevin a scris că urma să tocmească un laborator şi un tehnician care să se ocupe de analiza sticlelor pe care le adusesem cu noi, astfel că neapărat avea nevoie şi de restul de 12 sticle. „Vorbesc eu cu Dumnezeu în numele lui Tamaz în ceea ce priveşte celelalte sticle”, i-a scris el lui George. „În cazul în care nu primesc răspuns, poţi, te rog, să ne trimiţi restul de 12 sticle de îndată ce reuşeşti? E un proces costisitor şi aş vrea să trec prin el o singură dată.”

„Cam ambiţios din partea ta, Kevin”, mi-am zis eu. Nu mă aşteptam să mai pun vreodată ochii pe acele sticle. Păi ce? Doar nu era ca George, Tamaz sau vreun alt lucrător autohton din cadrul vinăriei să ambaleze cu grijă cele 12 sticle de vin de colecţie pe care oricum nu voiau să ni le dea de la bun început şi să ni le trimită pur şi simplu? Nu părea probabil. Însă pe când citeam lanţul de mesaje pe care le tot schimbaserăm, în loc de sticle, am primit un răspuns surprinzător.

„Mulţumesc pentru informaţiile pe care aţi promis că mi le veţi transmite”, scria George. „Vinurile «întărite» sunt vinuri fortificate. În limba noastră «întărit» înseamnă «puternic». În ceea ce priveşte sticlele, i-am trimis lui Neville prin fax rezultatele analizelor anterioare făcute pe colecţia de vinuri cu ani în urmă. Sper că vor fi de folos.”

L-am sunat pe Kevin.

— Ţi-a spus Neville cumva că ar avea informaţii de la George despre nişte analize realizate anterior în cazul vinurilor noastre?

— Nu mi-a zis nimic, îmi răspunse Kevin. Mi se pare că e ceva ce ar fi trebuit să ne comunice.

— Poate că a uitat. Ori poate că George abia i-a trimis informaţiile. O să-l întrebăm.

Inevitabil, chiar dacă ştiam că nu vom mai vedea niciodată celelalte 12 sticle, George urma în continuare să ne amăgească cu ele în e-mailurile trimise, pentru a ne reaminti că erau tot acolo unde le lăsaserăm, împreună cu toate celelalte vinuri. Pe parcursul acelor săptămâni fie am schimbat mesaje cu George, fie am discutat la telefon despre cine deţinea crama şi despre cum puteam scoate sticlele din Georgia. Totodată, acesta tot aducea mereu în discuţie „preluarea” iminentă a

domeniului viticol, care urma să includă şi sticlele.

Pe parcursul acestor demersuri, eu i-am prezentat lui George ideea mea cu parteneriatul cu drepturi egale, iar el a fost deschis, ba chiar numaidecât, aş putea spune. După ce i-am făcut propunerea iniţială, n-a fost nevoie de prea multă muncă de convingere. A înţeles numaidecât că, în urma acestui plan, urma să primească peste un milion de dolari, şi cred că i-a surâs ideea de a fi partener cu aceşti australieni pe care-i simpatiza, ba chiar în care simţea că se poate încrede. Totodată, nu i-a displăcut deloc ideea de a fi partener în cadrul exerciţiului de comercializare şi de a-şi clădi o legătură proprie cu cei de la Londra, în cazul în care acolo urma să desfăşurăm vânzarea. Tot nu i-am spus mai multe decât a fost necesar, întrucât nu finalizaserăm încă înţelegerea, şi mai erau multe elemente care puteau lua o turnură nefericită. Cu toate acestea, am început să întocmim acordurile juridice la Sydney, discutând totodată despre posibilii avocaţi la care ar putea avea acces acesta şi care se puteau ocupa de documentele sale juridice, precum şi care puteau confirma cine deţinea vinurile.

Această întrebare mă rodea mult mai mult decât alte aspecte. Trecuse mai mult de o lună de când ne aflam acasă, în tot acest timp schimbaserăm zeci de e-mailuri şi de apeluri telefonice, şi cu toate acestea încă nu ştiam exact cine deţinea domeniul viticol Savane Number One şi toate activele, inclusiv cramele. În urma unei convorbiri telefonice îndelungate cu George în care am parcurs în amănunt întreaga noastră propunere şi în care am încercat în repetate rânduri să obţinem un răspuns la întrebarea vitală care ne măcina, îmi rămăsese totuşi o notă la finalul paginii: „George, tu te afli în postura juridică necesară pentru a conveni asupra tuturor acestor aspecte?”

Cu siguranţă vorbea ca şi cum el ar fi fost responsabil de toate, însă aşa fusese stilul său de la bun început, încă de când am ajuns noi la Tbilisi, fără a ne spune însă nicio vorbă despre întreaga încăpere plină de alte cadre de conducere de care urma să ne lovim odată ajunşi la vinărie. Când am insistat iar asupra procedurilor de siguranţă şi de export în ceea ce priveşte transportarea vinurilor, ne-a răspuns astfel: „Planul de preluare include ca, după aceasta, să numim noi consiliul de supraveghere, şi anume consiliul nostru director. Cu siguranţă Neville, Kevin şi John vor face parte din ambele consilii. Băieţii mei vor înlocui întreg personalul de securitate şi actual în decurs de câteva săptămâni. Vom instala numaidecât încuietori de tipul celor din băncile elveţiene.”

Acel e-mail chiar că mi-a deschis ochii.

— Ceea ce vrea să spună, i-am zis eu lui Kevin, e faptul că George nu deține deocamdată controlul asupra societății, însă dacă putem conveni asupra unei înțelegeri de a vinde colecția și de a reporni motoarele de la Savane Number One, el se va asigura că reușește să preia controlul asupra întregii șandramale.

— Cred că noi trebuie să rămânem concentrați pe ceea ce ne interesează, și anume achiziționarea unui pachet de acțiuni care să cuprindă jumătate din vinuri, spuse Kevin. Mi-ar plăcea să știu ce părere are Neville despre asta.

— Da. L-am sunat de două ori, însă n-a răspuns, am zis eu. Într-un alt e-mail de la George mai era o frază în care zicea ceva de Neville. Suna așa: „Ar trebui să începem preluarea cel târziu săptămâna viitoare. În faza inițială, ne trebuie 140 000 de dolari pentru a finaliza toate documentele juridice și pentru a duce la bun sfârșit preluarea. Balanța de jumătate din plăți după aceasta și ultima tranșă odată ce se finalizează transportul vinurilor și toate procedurile de export, conform instrucțiunilor lui Neville.”

— „Conform instrucțiunilor lui Neville”, repetă Kevin.

— Presupun că discută despre treaba minieră. Poate că Neville a menționat doar că va contribui la partea aferentă exportului dacă vom avea nevoie, am spus eu.

e-mailurile cu tentă juridică au continuat timp de aproximativ o săptămână după aceea. Încă nu auzisem nimic de la Neville sau Harry, astfel că i-am dat înainte, încercând să ajung la o înțelegere cu George, folosindu-mă de birourile KPMG de la Sydney pentru a întocmi documentația. I-am trimis lui George un rezumat de o pagină în care îi explicam că planul meu prevedea plasarea sumei inițiale de 500 000 de dolari într-un cont fiduciar al unui avocat, sumă ce urma a fi vărsată odată ce vinurile treceau granița georgiană sau părăseau apele Georgiei. Aceasta însemna că George nu urma să primească niciun cent dacă vinurile nu părăseau în fapt teritoriul georgian și presupun că a fost de acord cu asta, întrucât avocații noștri au continuat să întocmească acordul.

Faxul meu continua să meargă încontinuu. Într-o dimineață, găsesc un fax de la biroul de avocatură Business Legal Bureau din Georgia.

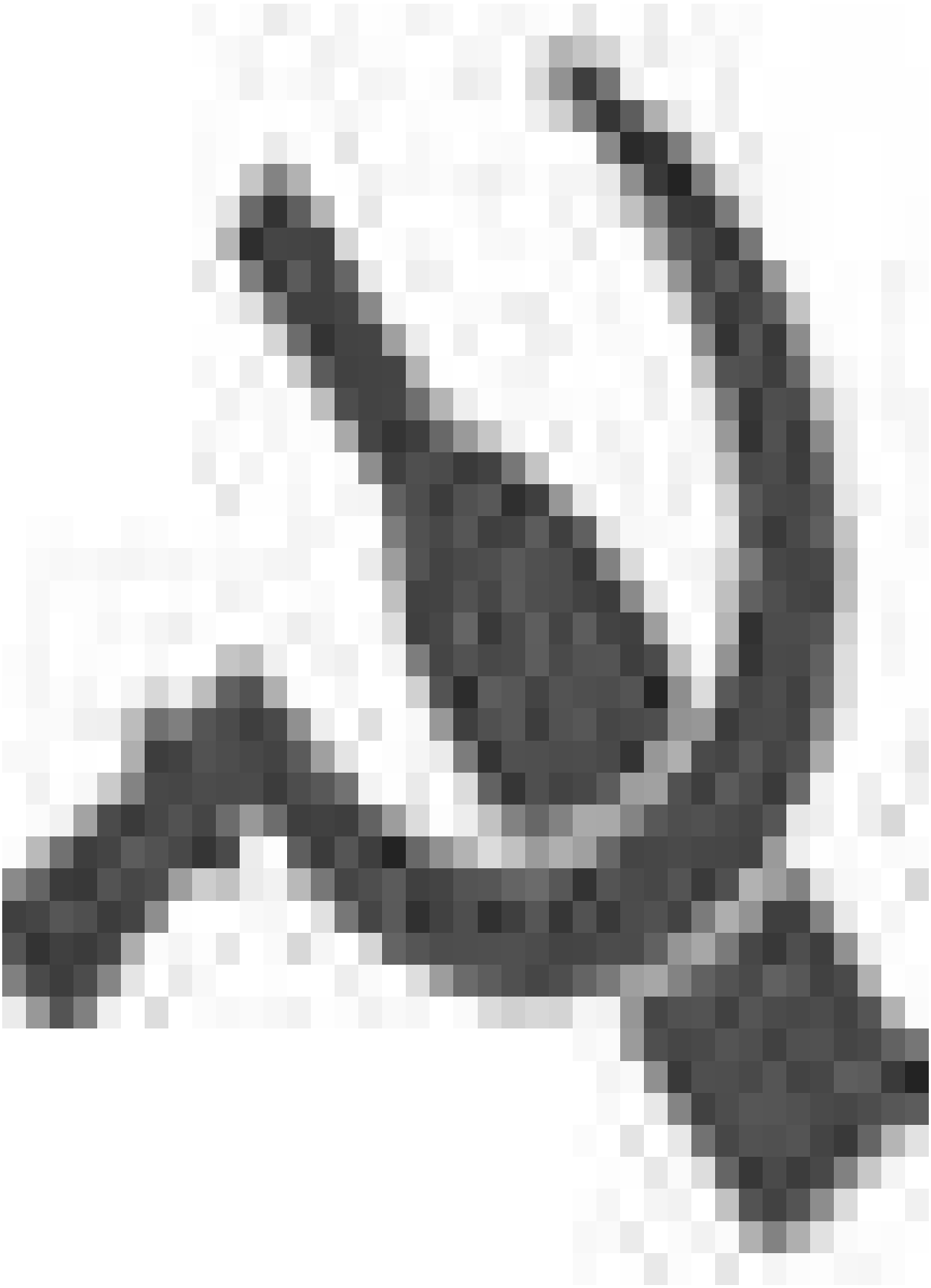
Scrisoarea conținea un aviz juridic oficial de la Tbilisi, referitor la înțelegerea noastră. Ni se explica faptul că Domeniile viticole georgiene Nr. 1 (Savane, așa cum îi ziceam noi) fusese privatizat în 1993, după care erau prezentate activitățile societății. Conform scrisorii, începând cu 1996, printre acționarii

podgoriei se numărau domnii Tamaz (17%) și Revaz (11%). Ulterior, au urmat alte schimbări în 1998, când structura acţionariatului a suferit modificări. Desigur că era vorba despre anul anterior vizitei noastre, astfel că avea sens faptul că, imediat după ultima schimbare a acţionariatului, cineva decisese că prin vânzarea acelor vinuri vechi din cramă se putea strânge capitalul atât de necesar la acea vreme. Nicăieri nu era menţionat numele lui George, şi nici vreunul dintre aspectele economice despre care înţeleseserăm noi că se ocupa el. De unde obţinuse George pachetul său de acţiuni sau acces la societate, de putea lua astfel de decizii cu greutate?

Am stat şi m-am gândit la asta. Fără îndoială, cât timp ne aflaserăm acolo, am constatat că George avea o putere de decizie importantă în cadrul Savane Number One şi putea influenţa patronii. Cu siguranţă era un jucător important în cadrul afacerii chiar dacă, după toate aparenţele, nu pusese încă mâna pe proprietate. Ori poate că George se număra printre noii patroni sau era doar marioneta acestora?

Singura rază de speranţă din scrisoare era faptul că prezenta în linii mari acţiunile şi activele domeniului viticol şi preciza în mod clar faptul că: „Întreprinderea are tradiţii vechi şi colecţii unice de vinuri, printre acestea numărându-se eşantioane din colecţiile lui Stalin şi ale ţarilor ruşi Alexandru al III-lea şi Nicolae al II-lea.”

Acest document minunat cu antet juridic putea fi dus frumuşel la o casă de licitaţii, drept dovadă a spuselor noastre. De fapt, odată ce primeam restul documentelor necesare de la George şi de la oamenii săi, urma să ne aflăm în postura favorabilă de a pune la cale o licitaţie extrem de atractivă a acestei colecţii extraordinare. Indiferent cât de multe obstacole legate de acţionariat şi de birocraţie întâmpinam, eu rămâneam cu geana pe sticlele acelea.

În vreme ce aveau loc toate aceste demersuri, încercam să îmi gestionez volumul obișnuit de muncă. Eram foarte ocupați la magazinul nostru, Double Bay Cellars. Afacerile mergeau de minune și eram din cale-afară de mulțumiți de personalul nostru. Dat fiind faptul că prețurile la imobiliare erau în plină creștere în acea zonă din Sydney, cumulat cu entuziasmul generat de apropierea Jocurilor Olimpice și de venirea primăverii, vara venea cu pași repezi, iar noi ne străduiam din răsputeri să ținem pasul.

Într-o seară, stăteam la birou și mă ocupam de tot felul de documente cam la vreo oră după ce închiseserăm magazinul, când a intrat Kevin cu un teanc de hârtii A4 și mi-a zis că avea să-mi prezinte niște aspecte legate de „contabilitatea creativă” care m-ar putea interesa.

Am ridicat privirea și am exclamat:

— Aha! Estimările referitoare la crama georgiană?

A încuviințat.

— Ești singura persoană din lume pe care o știu că folosește această exclamație, însă chiar mi-a plăcut tonul tău, îmi zise el.

— Ei bine, e cazul să bem un pahar atunci, oricare ar fi suma la care ai ajuns, am spus eu. Să aleg un vin bun sau un vin excelent?

— Hai să fie unul destul de bun, îmi răspunse.

Am adus o sticlă pe jumătate plină de Château Pichon Baron, un vin de Bordeaux foarte respectabil, și am turnat câte un pahar.

Kevin se așezase pe scaunul din fața mea, ca de obicei, analizând paharul și degustând vinul. Era clar că nu se grăbea deloc să îmi spună ceea ce eram nerăbdător să aflu.

— Ah, John, spuse el gânditor. Ce bine ne-am potrivit. Un compatriot de-al iubitului nostru Suduiraut. Un domeniu excelent, acest Pichon Baron, care se situează pe aceeași poziție superioară absolută din zona Pauillac, un teritoriu viticol excepțional care, am zis eu, se va îmbunătăți și mai mult în decursul

următorilor ani.

Îmi dădusem seama că era clar că nu avea să-mi dea veşti proaste; de fapt chiar avea o expresie uşor înfumurată întipărită pe chip.

— În regulă, regele suspansului, gata cu joaca, am zis eu. Hai să auzim ce-ai de spus.

Rânji şi se aplecă spre mine.

— Probabil că suma principală pe care vrei să o auzi de la mine e opt, îmi spuse el în stilu-i tipic canadian.

— Opt? am întrebat eu.

— Poate şapte, recunoscu Kevin.

— Poţi să dezvolţi puţin? l-am rugat.

Îmi spuse că putea să îmi explice totul în detaliu, dacă îi îngăduiam câteva asteriscuri şi observaţii. Puteam scoate toate cele 40 000 de sticle din ţară? Câte rafturi urmau să cadă şi câte sticle urmau să fie astfel distruse, înainte sau în timpul întregului proces de mutare?

— Recunosc că e puţin probabil, zise el, întrucât rafturile pe care le-am văzut păreau chiar să fie destul de trainice, însă cred că ar trebui să ţinem seama de faptul că e posibil ca unele să cedeze atunci când încep să fie scoase sticlele.

— Aici ai dreptate, nu te contrazic, am spus eu.

Kevin avea însă alte motive de îngrijorare.

— Oare putem găsi o companie de mutări în care să avem suficientă încredere şi care să fie îndeajuns de grijulie cu asemenea vinuri în stare fragilă? întrebă el. Pe lângă problema evidentă cu vechimea sticlelor, mai sunt şi alte pericole. De pildă, în decursul războaielor din ultimul secol, în unele cazuri cea mai bună sticlă era folosită pentru mobilizarea resurselor, pentru a fabrica lentile telescopice şi alte echipamente optice importante. Societăţile vinicole erau nevoite să se descurce cum puteau pentru a găsi materiale din care să fabrice sticle, ba chiar am citit că, în unele cazuri, se reutilizau sticle folosite. Oare câte

astfel de sticle se află printre bogăţiile din cramă, gata-gata să cadă odată ridicate de pe raft?

— Aşa-i, Kevin, nu te contrazic. Văd şi eu că e demn de remarcat acest fapt, însă fiecare sticlă pe care am analizat-o noi părea în regulă şi cu siguranţă nu prezenta semne că ar fi fost din cale afară de fragilă sau că ar fi avut o stare de deteriorare, asta cu menţiunea că acest lucru e valabil atâta timp cât vor fi împachetate cu grijă, adaug eu. Însă îmi place cum gândeşti şi, da, trebuie să fim conştienţi de toate aceste aspecte.

— Ei bine, vestea bună, zise Kevin, este că indiferent dacă ignori toate aceste aspecte şi presupui că vom reuşi să scoatem majoritatea colecţiei intactă din cramă, estimarea mea grosieră este că întreaga cramă ne va aduce la licitaţie un profit cuprins între şapte şi opt milioane de dolari. Probabil că nu le va conveni lui Neville şi Harry, însă chiar nu mă pot pronunţa cu mai multă certitudine în această etapă.

Am râs şi am ridicat din umeri.

— Minunat, Kevin! Nu avem nevoie de detalii suplimentare în această fază. Ceea ce-mi spui tu este că am putea cu uşurinţă să acoperim costul general al achiziţiei de la George şi cheltuielile aferente transportului şi organizării licitaţiei. Ştim că acele costuri vor fi considerabile, însă această sumă înseamnă că ar trebui totuşi să ne rămână un profit frumuşel după toate astea, aşa-i?

— Dacă anterior ne-ar fi fost greu să-i convingem pe George, Neville sau Harry să accepte ideea parteneriatului 50-50, cred că odată ce văd aceste cifre se vor convinge în ceea ce priveşte posibilul profit global, spuse Kevin. Ar fi destui bani pentru toată lumea.

Avea el dreptate, însă adevărul era că eu ajunsesem în faza în care nu mai eram implicat în aventura asta doar în scop financiar, deşi desigur că nu-mi displăcea ideea de a câştiga frumuşel de pe urma eforturilor depuse. Mă distram de minune şi trăiam parcă îndeaproape aventura din „Indiana Jones şi căutătorii arcei pierdute”, în măsura în care un comerciant de vinuri poate spera vreodată să o facă în decursul carierei sale profesionale. Pe lângă faptul că urma să îi oferim lui George un preţ mai mare decât cel iniţial de un milion de dolari pe care îl solicitase acesta, ar fi meritat şi dacă reuşeam să aducem minunile din Georgia în vizorul mondial, cu istoricul său în materie de producţie de vin şi cu potenţialul

turistic şi vitivinicol al ţării. Eu şi Kevin voiam să facem treaba ca la carte cu această cramă, folosindu-ne de toată experienţa şi competenţele noastre. Cu alte cuvinte, eram foarte motivaţi să reuşim şi iată că acum estimările lui Kevin ne dădeau siguranţa financiară necesară pentru a-i da bătăi tot înainte.

Entuziasmat fiind de veştile lui Kevin, le-am scris un e-mail lui Neville şi Harry pentru a le da suma estimată de Kevin, după care am făcut o programare pentru a mă consulta cu avocaţii din cadrul firmei KPMG din Sydney care ne ajutau în demersurile noastre. Am mai cizelat înţelegerea oficială pe care eram nerăbdător să i-o trimit măcar lui George, pentru a putea vedea cât de dedicat era acordului în această etapă. Nimic nu se compară cu acel moment când îi soliciţi cuiva să semneze un acord pentru a face toate părţile implicate să îşi consolideze modul de abordare sau să se pronunţe asupra elementelor cu care nu sunt de acord. Odată semnat acordul şi odată ce eram convinşi că George şi ai săi plănuiau într-adevăr să respecte înţelegerea noastră, puteam în sfârşit să abordez casele de licitaţii, fie că vorbeam de Sotheby's, Christie's sau oricare altă casă importantă.

Conform acordului, urma ca noi să plătim suma de 100 000 de dolari americani drept garanţie pentru vinuri în momentul semnării sale, precum şi odată ce primeam un aviz juridic valabil în temeiul căruia George avea dreptul de a conveni asupra acordului în calitate de proprietar al vinurilor.

Incluseserăm numeroase dispoziţii cu privire la persoana responsabilă de diverse aspecte care urmau să survină. Bunurile trebuiau împachetate sub supravegherea unor experţi, iar vânzătorul a jumătate din colecţia aflată în cramă (George) era responsabil de livrarea vinurilor în condiţii de siguranţă în portul sau la aeroportul desemnat de cumpărător (noi). În calitate de cumpărător, noi eram responsabili de încărcătură şi de asigurarea bunurilor care urmau a fi exportate. Cu toate acestea, acordul prevedea clar faptul că George sau vânzătorii de la Domeniile Savane Number One erau „responsabili de raporturile cu autorităţile guvernamentale înaintea procedurilor de export".

„Livrarea se realizează odată ce vinurile părăsesc teritoriul Georgiei, spre a fi exportate către ţara desemnată de noi", scria în acord. Eram destul de sigur că destinaţia urma să fie Regatul Unit. De fapt, tindeam spre alegerea casei de licitaţii Sotheby's, dat fiind faptul că organizaseră odată o vânzare de anvergură a Colecţiei Massandra, care provenea de la domeniul viticol oficial al Rusiei. Licitaţia respectivă nu inclusese niciun vin francez de colecţie, iar tocmai acesta era unul dintre aspectele pe care ne bazam noi în vederea obţinerii unor sume

mai mari. Mă gândeam că urma să le arătăm sticlele alese drept eșantioane (odată ce le confirmaserăm deja autenticitatea), iar cei de la Sotheby's urmau să trimită un evaluator expert la Tbilisi pentru a stabili autenticitatea sticlelor rămase și pentru a confirma „povestea" care urma să fie prezentată în cadrul licitației. Apoi, casa de licitații urma să certifice vinurile și să se ocupe de împachetare, un demers asemănător celui organizat pentru Colecția Massandra. Dat fiind faptul că deja făcuseră față acelei licitații-mastodont, noi urma să rămânem deschiși sfaturilor acestora, precum și unui alt plan, în cazul în care aveau ei unul mai bun. Această parte ținea mai mult de experiența lor decât de a noastră.

Suma rămasă de 400 000 de dolari urma să fie vărsată în contul fiduciar, astfel cum îi explicaserăm lui George. Urmau să fie introduse dispoziții în vederea unei „ajustări a sumei de investiție", în funcție de starea sticlelor la sosirea în Anglia. În cazul în care sticlele ajungeau deteriorate sau unele dispăreau pe drum, costurile respective urmau să fie scăzute din costul general al cramei, iar suma de 400 000 de dolari urma să sufere modificări în consecință.

Clauza 9 preciza în mod specific faptul că vânzătorul urma să aibă obligația de a-l despăgubi pe cumpărător în cazul încălcării garanției prevăzute în acord. Mai exact, dacă cineva avea pretenții cu privire la vinuri după ce acestea ajungeau la destinație și susținea că îi aparțineau poporului georgian sau că nu erau proprietatea lui George, astfel că acesta nu avea dreptul de a le vinde, noi urma să fim acoperiți.

„Dragă Kevin", scria George marți, pe 10 august. „Cum stau treburile pe la voi? Putem grăbi povestea?"

„Dragă John", mi-a scris mie, să zic cam o săptămână mai târziu. „Când crezi că va avea loc preluarea? Săptămâna asta?"

Nerăbdarea sa era palpabilă pe măsură ce această înțelegere începea să se concretizeze. Ori poate că era vorba despre entuziasm, generat de faptul că această vânzare putea să aibă loc în sfârșit? Era vorba despre o sumă imensă în lari georgieni. Îi captaserăm complet atenția lui George.

Asta până când interesul s-a disipat. După acel noian de e-mailuri, n-am mai primit niciun mesaj din partea celor de la Tbilisi timp de trei săptămâni. În cele din urmă, Kevin le-a scris și l-a întrebat pe George dacă totul era în regulă.

A doua zi, am primit un răspuns.

„Totul merge conform programului stabilit, sub supravegherea personală a lui Neville”, ne-a scris George. „Am nevoie de o săptămână pentru a finaliza actele de aici, după aceea puteţi porni demersurile. Avem un birou juridic acum. Vă pot da adresa de e-mail dacă vă interesează serviciile lor. Toate cele bune, George.”

L-am sunat pe Neville, însă nu m-a sunat înapoi. I-am scris, rugându-l să mă apeleze. Oare se dusese el la Tbilisi? Ce-a vrut George să spună prin supravegherea personală a lui Neville? Neville nu ne spusese nimic despre faptul că îi furniza indicaţii lui George pentru a se asigura că înţelegerea continuă pe făgaşul stabilit, însă era chiar o idee bună dacă aşa stăteau treburile, având în vedere relaţia lor de afaceri în materie minieră. Asta putea face ca acordul să decurgă mai facil.

După o săptămână, George ne-a scris iar.

„Toate documentele pentru procedura de preluare sunt finalizate şi au fost trimise la Sydney către Neville, pentru a fi aprobate. În termen de cinci zile de la aceasta puteţi demara activitatea de colaborare cu noul director şi patron al Domeniilor Savane No. 1, domnul Neville Rhodes.”

Tocmai citeam acele rânduri, când mi-a sunat telefonul.

Am aruncat o privire la e-mail şi am văzut că îl pusese şi pe Kevin în cc.

Am răspuns:

— Salut, Kevin.

— Tu eşti cel care se ocupă de partea de afaceri, îmi zise el de la celălalt capăt al firului. Explică-mi şi mie cum se face de amicul nostru Nev tocmai ce a devenit directorul şi patronul de la Savane Number One.

Am strâns din buze şi am cugetat asupra faptului.

În cele din urmă am zis:

— Singurul lucru care-mi trece prin cap este că Neville şi George au decis că asta e cea mai bună cale pentru a ne asigura că reușim să scoatem vinurile din Georgia fără probleme. Pe tot parcursul acestor discuţii ne-am tot întrebat cine deține Savane Number One şi dacă George avea sau nu dreptul de a-şi da acordul cu privire la vânzarea colecţiei. Dacă Neville e cel care se află acum în această postură, atunci avem frâu liber pentru a transforma demersurile în realitate, nu?

— Presupun, spuse Kevin. Totuși, nu ți se pare ciudat că lui Neville nu i-a dat prin cap să ne explice planul şi nouă?

— Cu siguranţă e straniu, am admis eu. Neville e foarte prietenos, însă pare că vrea să comunice doar atunci când îi convine lui. Am să încerc să dau de el acum, ca să verific că toate acestea sunt în regulă în ceea ce ne priveşte pe noi.

Am stat la birou, am tras adânc aer în piept şi m-am holbat în gol, formulând în cap tot felul de mesaje pentru Neville. Aveam un parteneriat legal cu durata de patru ani, astfel că aveam doar nevoie să aflu cum urma să ne ajute această „mișcare” a sa cu vânzarea vinurilor. În cele din urmă, am decis să-l abordez dintr-o perspectivă mai puțin tensionată. I-am scris lui Neville şi i-am explicat că urma să mă duc la Londra săptămâna următoare, astfel că aveam nevoie de nişte documente de la el, în calitate de proprietar oficial al vinăriei Savane Number One, prin care mi se conferea dreptul de a discuta despre cramă şi despre vânzarea preconizată cu persoanele relevante, cât timp mă aflam acolo.

„Neville, sunt sigur că înțelegi faptul că nu pot discuta despre cramă doar din punct de vedere abstract. Va trebui să am acces probat prin documente, precum şi capacitatea de netăgăduit de a furniza conținutul cramei când va veni vremea, de a le suscita interesul persoanelor respective şi de a profita la maximum de postura în care ne aflăm”, i-am scris eu.

Am tipărit scrisoarea şi i-am trimis-o lui Neville prin fax, la numărul său personal.

După două zile de tăcere deplină, i-am trimis un e-mail lui George, şi l-am întrebat ce noutăţi mai are.

„I-am trimis documentele lui Neville pentru a finaliza procedura propriu-zisă de

preluare”, mi-a scris George înapoi. „Totodată, încerc zilnic să iau legătura cu el, însă fără prea mare succes. Poate reușești tu să-l contactezi. Steven Thrush se află la Tbilisi zilele astea, iar mâine pleacă spre Sydney, așa că am să-i trimit lui Neville un mesaj prin el.”

Am mijit ochii la ecran și mi-am zis: „Cine-o fi Steven Thrush?”.

Mai aveam două zile până să plec la Londra, fără a avea aprobarea necesară pentru a discuta despre vânzare cu cei de la Sotheby’s. Am mai făcut cercetări și am aflat că acest Steven Thrush era implicat în Alaniya Gold, astfel că presupun că era vreun coleg de-al lui Neville din domeniul afacerilor miniere.

Nu-mi plăcea deloc această nebuloasă în care ne găseam. L-am sunat pe Harry în repetate rânduri, însă n-a părut prea afectat și mi-a zis că nu vorbise cu Neville și n-avea habar cum stătea treaba. Am încercat să discut și cu Paula, avocata lui Neville, însă nu m-a sunat înapoi. Aveam un acord internațional care fusese redactat în mare parte, prin care puteam să cumpăr și să vând vinuri de colecție în valoare de milioane de dolari, iar acum proprii mei parteneri tăceau mâlc. Nu înțelegeam ce se întâmpla și începeam să mă impacientez pentru că nu știam cum stăteau lucrurile.

Unele persoane și unele acorduri se pot complica, însă eu mi-am impus mereu să mă concentrez pe principala problemă și să nu las aspectele minore să încurce treaba și mai tare. Pe scurt, George voia ca noi să-i dăm dolari americani pentru vinuri, iar noi eram dispuși să-i plătim, astfel că toată vorbăraia asta, aspectele legate de proprietarul domeniului viticol și alte complicații erau doar de umplutură, atâta timp cât nu afectau în fapt înțelegerea. Dacă ești isteț, condensezi un scenariu până ce ajungi la obiectivul final, după care îi dai bice înainte, iar întocmai asta am și decis să fac.

Oricum ar fi, nu sunt genul de om care renunță ușor, astfel că am continuat să-l sun pe Neville. Cu o zi înainte să plec la Londra, aproape am căzut de pe scaun când mi-a răspuns chiar el.

— John, zise numai lapte și miere, de parcă se bucura nespus că-mi aude glasul. Ce mai faci? Scuze că am fost cam scump la vedere. Sunt prins cu diverse treburi.

— Am auzit, am spus eu, de asta te-am și sunat. Neville, ce se petrece? Am câteva întrebări să-ți pun în urma corespondenței mele cu George. Am înțeles eu

bine? Tu eşti cel care deţine acum controlul asupra consiliului Domeniilor viticole Savane Number One?

— Aşa-i, spuse Neville. Acum eu sunt directorul şi patronul societăţii.

— Patronul? am întrebat eu.

— Aşa-i, răspunse.

— În regulă. Neville, deci dacă venim cu o maşină ca să scoatem nişte sticle din cramă, tu eşti cel care o deţine şi controlează treburile, sau există şansa ca cineva să ne oprească?

— Nu, încă nu deţin controlul, îmi spuse.

— De ce nu?

— Pentru că George nu a întocmit încă actele juridice la ei, astfel încât nu putem scoate nimic din cramă.

— Spui că George poate face asta atât în numele nostru, cât şi al tău?

— Desigur, spuse.

— Este nevoie să merg eu la Tbilisi ca să discut cu avocaţii de acolo, astfel cum a sugerat George, şi să mă asigur că sunt întocmite documentele necesare? am întrebat eu.

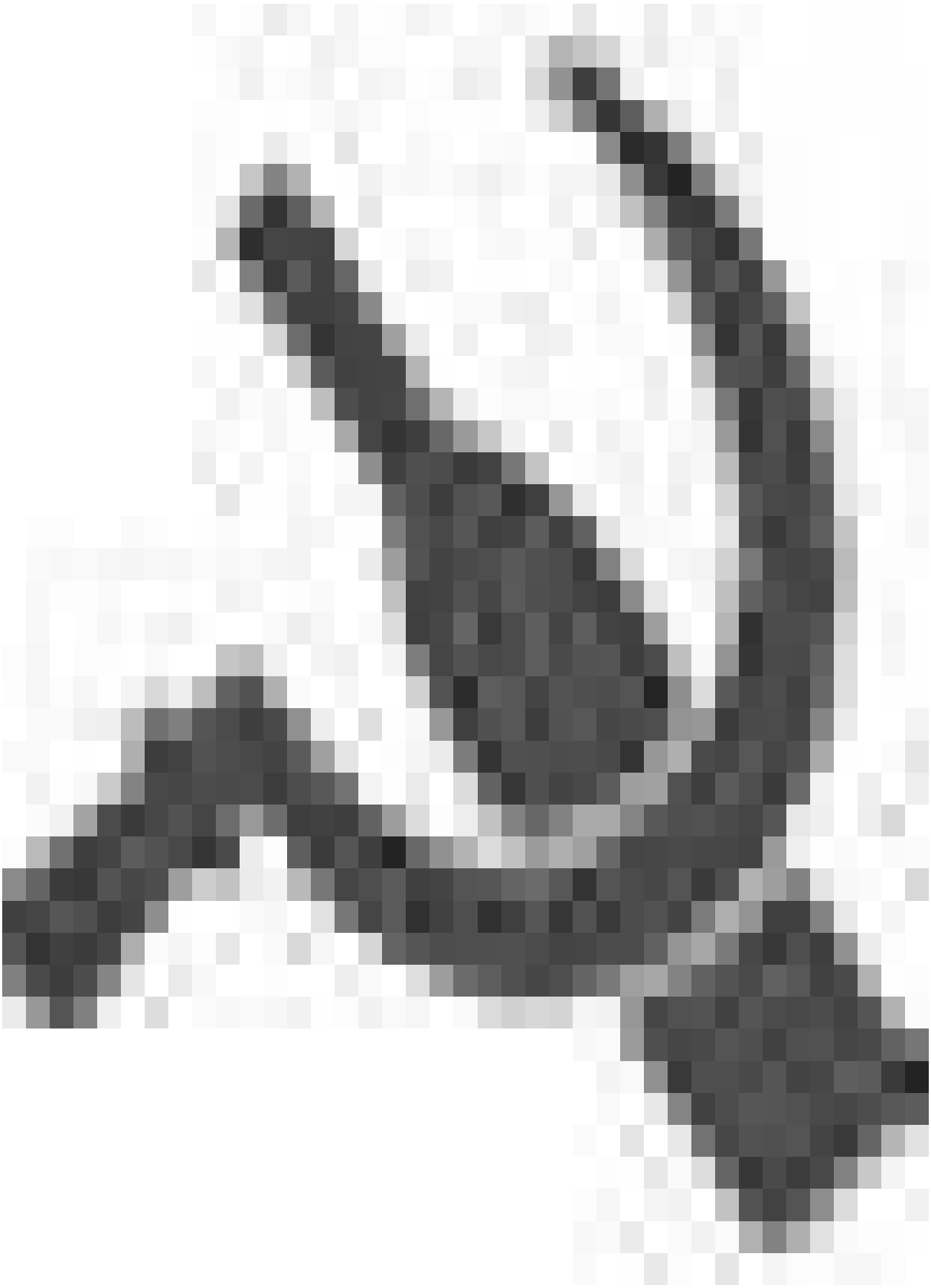
— Am putea proceda aşa, răspunse Neville. Oricum ar fi, eu nu te însoţesc. N-avem nevoie de un întreg echipaj acolo. Oricum, suntem tot mai aproape de ceea ce vrem, nu-i aşa, John? Trebuie neapărat să închid acum. Drum bun spre Londra!

După ce am încheiat apelul, mi-am dat seama că tot nu-mi dăduse aprobarea de a discuta în mod oficial cu cei de la casa de licitaţii Sotheby’s.

Aveam la dispoziţie tot drumul spre Londra şi Franţa, unde mă duceam să cumpăr vin pentru magazinul nostru, ca să mă gândesc la cum stătea treaba. Acum că Neville deţinea vinăria, dispărea complet angoasa noastră referitoare la persoanele cu care trebuia să interacţionăm. Nu aveam să-i mai vedem pe Tamaz

sau pe Revaz, care să ne pună bețe-n roate. Însă oare aceasta însemna că acum urma să-i plătim 500 000 de dolari lui Neville pentru jumătate din drepturile asupra vinurilor pe care, chipurile, încerca să le achiziționeze?

Mă mai rodea ceva: faptul că nici măcar Neville, de pe noua sa poziţie de forţă în calitate de proprietar, nu fusese în măsură să confirme că puteam scoate vinurile din Tbilisi.

Când m-am întors în Australia l-am contactat pe Alan Bennett, unul dintre partenerii din cadrul departamentului juridic KPMG, şi i-am explicat cum stăteau lucrurile. Mă săturasem de aceleaşi coordonate necunoscute şi luasem decizia de a investi în vederea unor demersuri juridice, pentru a afla o dată pentru totdeauna. Alan a menţionat faptul că KPMG avea un sediu şi în Azerbaidjan, ţara aflată la sud de Georgia, şi-am contactat pe cei de acolo să ne acorde ajutor. Eu şi Alan am întocmit termenii de referinţă privind vechile „chichiţe" care nu-mi dădeau pace: cine era proprietarul vinurilor, toate aprobările şi licenţele guvernamentale necesare în vederea exportului, precum şi probabilitatea ca guvernul georgian să susţină că vinurile erau artefacte naţionale înainte sau după ce le exportam noi. De asemenea, ca fapt divers, persoana care vindea vinurile avea de asemenea dreptul de a face parte din grupul care achiziţiona vinul, astfel cum părea că era cazul lui Neville la momentul actual?

Când Kevin a aflat că voiam să-i aflu părerea juridică, mi-a zis pufnind:

— Tind să cred că avocaţii vor zice că guvernul georgian ne va lăsa să le vindem când or zbura porcii, în vreme ce George şi Neville o să ne spună că toate-s bune şi frumoase, deci sărim cu banul.

Am oftat. Deja începea să mă doară capul, aşa că am făcut singurul lucru logic şi am plecat din oraş, îndreptându-mă spre nord, să o vizitez pe prietena mea Anne, care stă în staţiunea Noosa. Timp de câteva nopţi, mă aşteptam să beau vin excelent, să mă bucur de mâncăruri delicioase şi de o companie plăcută. O plimbare prin parcul naţional, admirând broaştele ţestoase marine cu cap pătrat şi delfinii care se bălăceau în ocean, era o idee bună pentru a-mi potoli creierul care întorcea situaţia din Georgia pe toate părţile. Ce va fi va fi, mi-am zis eu. N-ai cum să forţezi treaba şi nici n-ar trebui s-o faci. Era vorba despre aventura în sine, nu doar despre bani. Totul se află în mâinile experţilor, aşa că hai să-i lăsăm pe ei să facă jocurile şi să vedem ce iese.

În acea seară, Anne a organizat o cină cu nişte prieteni din zonă şi ne-a anunţat că vom juca un joc numit „Jolene".

— Ştiţi cântecul lui Dolly Parton? a întrebat Anne. Ei bine, cineva va fi Jolene, iar toţi ceilalţi trebuie să joace rolul unei femei îngrijorate că Jolene le va fura bărbatul iubit. E treaba lor să formuleze argumente succinte şi înflăcărate prin

care să ne spună de ce Jolene nu trebuie să le fure lor iubitul. Odată ce toți și-au pledat cauza, cel care o joacă pe Jolene decide pe al cui iubit îl va fura așa, doar pentru că poate.

— Uau, am zis eu. Jocul ăsta e o chestie tipică de aici de la voi, din Noosa?

— Nu, e o chestie inventată de mine, îmi zise Anne. Pentru că ai pus întrebarea, chiar dumneata, domnule John Baker, dragul meu prieten, vei juca rolul lui Jolene.

— Fericirea ta e în mâinile mele, am zis eu, turnându-mi vin în pahar.

Avea să fie distractiv.

La urma urmei

A durat mai mult de două luni până ce am aflat ceva de la persoanele de contact din Azerbaidjan recomandate de Alan Bennett. Trecuserăm deja în anul 2000 şi lăsaserăm cumva în urmă noţiunea atât de temută şi de vehiculată conform căreia un virus urma să distrugă sistemele informatice din întreaga lume. Nu aflasem veşti nici de la Harry, nici de la Neville, însă fusese perioada sărbătorilor şi Anul Nou, apoi venise vacanţa de vară, astfel că nu mă mira faptul că şi corespondenţa avansa anevoios. Eu şi Kevin schimbaserăm câteva mesaje vesele de „La mulţi ani!” cu George, iar acesta ne scrisese că noul mileniu ne aducea şansa de a vinde în sfârşit vinurile şi de a ne îmbogăţi cu toţii! Apoi, însă, nici „pâs” tot restul lunii.

Petrecusem ceva timp la Melbourne, unde supravegheasem şi îl ajutasem pe un amic să deschidă un restaurant nou. Managerul şi somelierul-şef era o femeie pe nume Jane Thornton şi mi-a făcut plăcere să-i urmăresc echipa în demersurile de organizare a restaurantului nou-înfiinţat. Era o lume în care nu prea aveam eu experienţă, doar ce îi mai dădusem sfaturi unui prieten care îşi deschisese un restaurant la Sydney şi investisem în afacerea sa, însă acum era fascinant să văd cum porneşte de la zero o echipă profesionistă care se ocupă de administrarea unui restaurant. Ca întotdeauna, eram gata de noi experienţe şi avid să aflu cât mai multe lucruri noi. Jane mă impresionase căci era isteaţă, nu-i scăpa nimic, şi cu toate acestea avea o fire caldă şi amuzantă în raportul cu echipa pe care o gestiona. Avea un CV impresionant, întrucât administrase ori fusese somelier în cadrul câtorva dintre cele mai bune restaurante din Melbourne. Cu siguranţă se pricepea la vinuri, aşa că evident că a fost musai să-i povestesc unele dintre cele mai spumoase păţanii din Georgia. Mi-a plăcut să văd reacţia colegei mele, mai ales la imaginea vizuală pe care i-am descris-o cu zecile de sticle de Yquem vechi de secole, care zăceau acolo în umezeală, învăluite de întunecimea cramei.

Odată ce restaurantul a fost deschis şi a început să-şi primească clienţii, m-am îndreptat spre nord, înapoi la Sydney, şi am revenit la treburile mele de la magazin.

O săptămână mai târziu, Alan mi-a trimis o scrisoare cu opinia avizată a experţilor săi. L-am rugat pe Kevin să vină la mine şi ne-am aşezat amândoi faţă

în față la biroul meu, fiecare având câte un exemplar al documentului. Am început să-l parcurgem.

— „Este foarte probabil ca aceste vinuri să fie clasificate în mod oficial de guvernul georgian drept vinuri de colecție, citi Kevin cu voce tare. Aceasta înseamnă că ar fi necesar să fie depozitate într-un Vinotech.” Știi ce înseamnă asta. O atmosferă propice, controlată din punct de vedere al temperaturii și al umidității, și un nivel înalt de securitate, toate costisitoare.

— Gata cu pânzele de păianjen din crama umedă de la Savane, am convenit eu, uitându-mă cu atenție pe documente. Ce zici de asta: „În calitate de vinuri de colecție, nu pot fi exportate. Cu toate acestea, dacă ar fi vinuri de colecție, însă nu ar constitui patrimoniu de stat, atunci ar putea fi exportate”.

— Stai, căci n-am terminat, zise Kevin. „În cazul în care vinurile ar fi clasificate drept valori culturale în temeiul legislației georgiene de protejare a patrimoniului, atunci trebuie obținut un certificat de la Ministerul Culturii, prin intermediul căruia se va permite exportul. Dacă vinurile sunt mai vechi de un secol, ori dacă au o însemnătate culturală deosebită, nu pot fi exportate.” Să fiu al naibii.

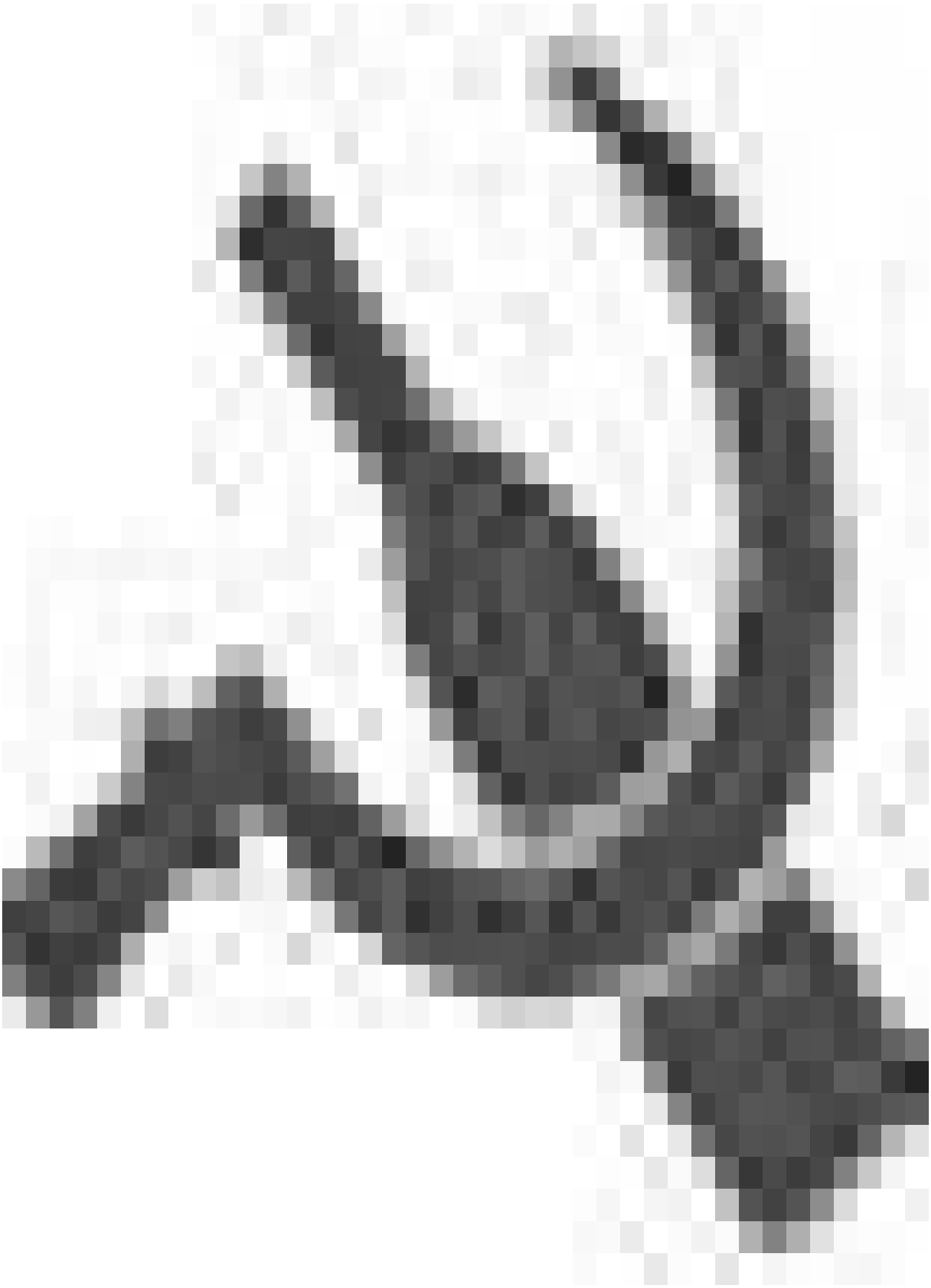
Am continuat eu:

„În cazul în care vinurile sunt exportate fără a se fi obținut certificatele sau permisele corespunzătoare, este posibil ca autoritățile georgiene să solicite statului în care au ajuns sticlele ca acestea să fie înapoiate, putându-se recurge inclusiv la demersuri în justiție și la invocarea Convenției UNESCO pentru protecția patrimoniului cultural.”

— Ia uite, parcă au preluat totul direct de pe tabla ta: tipii la costum, spuse Kevin oftând.

— Se prea poate, așa-i, i-am răspuns. Sunt totuși în continuare de părere că e valid argumentul conform căruia vinurile franceze nici măcar nu pot fi considerate patrimoniu cultural georgian, având în vedere faptul că au fost furate din Rusia și n-au nimic de-a face cu Georgia, în afară de faptul că au zăcut în acea cramă timp de cinci decenii și poate dacă e să ținem seama și de legătura cu orașul natal al lui Stalin. Nu sunt sigur dacă aceste persoane din Azerbaidjan înțeleg pe deplin situația. Oricum ar fi, întocmai cum am preconizat, totul ține de titlul de proprietate și de drepturile de export. Asta-i problema lui George, dacă e

să ne luăm după înțelegerea încheiată. Hai să le trimitem documentele lui George și Neville, să vedem ce părere au.

Răspunsul pe care l-am primit de la biroul lui Neville a venit din partea Paulei, avocata sa, iar aceasta mi-a comunicat că, în urma unor discuţii purtate cu George, nu vedeau să întâmpine probleme în demersurile de obţinere a permiselor de export. Nu eram pe deplin convins de acest răspuns, astfel că i-am scris şi l-am sunat pe Neville de mai multe ori, însă fără prea mare succes. Orice pas făceam noi urma să ne coste, astfel că ţineam neapărat să iau în serios riscurile potenţiale identificate în raport. Totodată, nu eram deloc impresionat de constatările formulate în respectivul document şi nici nu consideram că se aplicau concret în cazul vinurilor noastre, astfel că nu mă împiedicau să continui demersurile începute.

Harry m-a contactat să discutăm despre complicaţiile posibile şi despre faptul că niciunul dintre noi nu putea da de urma lui Neville. Harry era de asemenea îngrijorat cu privire la costurile potenţiale din acest punct de vedere, inclusiv referitor la plata unui comision lunar pentru afacere, în contextul în care nu avea loc nicio evoluţie în acest sens. Prin urmare, se hotărâse să închidem contul respectiv.

— Harry, am zis eu, s-ar putea însă să trebuiască să deschidem iar contul într-o săptămână, dacă primim veşti de la Neville sau de la George.

— Ei bine, atunci vom fi economisit comisionul pe o săptămână, ceea ce e foarte bine, îmi răspunse. Lasă asta în seama mea.

De fapt, soţia sa, Eva, a fost cea care m-a contactat o săptămână mai târziu, să-mi spună că închisese contul. Iniţial, fiecare contribuiserăm cu câte 10 000 de dolari, pentru a aduna suma de 40 000 de dolari sub formă de capital de exploatare. Cheltuielile însumau aproximativ 28 000 de dolari, şi mai rămăseseră 11 966 de dolari în cont la momentul lichidării. Am primit un cec în valoare de 2 991,60 de dolari.

I-am scris lui George şi am subliniat din nou faptul că, din punct de vedere juridic, totul ţinea de el, iar eu şi Kevin urma să îi ascultăm sfaturile, dat fiind faptul că era vorba despre ţara sa. „George, suntem pregătiţi şi nerăbdători să continuăm demersurile”, i-am scris eu. „Aceasta atâta timp cât nu vezi motive de îngrijorare referitoare la aspectele aduse în discuţie de cei de la KPMG. Tu înţelegi cum stau treburile în Georgia mai bine decât vom putea noi vreodată,

astfel că tu eşti la cârmă. Gânduri bune, John.”

Timpul a continuat să treacă fără nicio veste. Când vezi cuvintele negru pe alb e greu de crezut că a mai trecut o lună şi jumătate până la soluţionarea problemei însă, de fapt, am fost din cale-afară de ocupat cu magazinul Double Bay Cellars, cu perioada incipientă aferentă unei afaceri de producţie şi comercializare de ulei de măsline în care ajunsesem cumva să mă implic, precum şi cu alte aspecte profesionale şi personale care mi-au ocupat timpul. Nu sunt genul de persoană care să stea să rumege sau să fiarbă în suc propriu când lucrurile nu merg aşa cum vreau eu. Desigur că i-am sunat pe Neville şi Harry şi am încercat să aflu cum stătea treaba, însă n-aveam de gând să stau lângă telefon şi calculator, aşteptându-i să-şi facă apariţia.

George mi-a trimis un e-mail în care a adus din nou în discuţie propunerea pe care mi-o făcuse în Georgia, şi anume dacă mă interesa să mă implic oficial şi să investesc în industria vitivinicolă georgiană în general, să furnizez capital de exploatare şi expertiză. Astfel cum discutaserăm în timpul vizitei noastre, mi-a scris el.

I-am răspuns politicos, sper eu, şi i-am comunicat că nu aveam intenţia de a discuta despre o altă afacere în afară de cea despre care tot nu aflasem veşti de ceva vreme nici de la el, şi nici de la Neville sau Paula. „Hai să facem demersurile necesare şi să vindem sticlele, după care putem discuta şi despre alte proiecte viitoare”, i-am scris eu.

În decursul timpului s-a acumulat frustrarea.

— Un singur e-mail ne mai desparte de victorie, i-am zis eu lui Kevin, pe când ne întrebam din nou ce se petrecea în cealaltă parte a oraşului, la biroul lui Neville, dar şi la celălalt capăt al lumii, în mintea lui George. Avem nevoie ca Neville, în calitate de preşedinte al consiliului de administraţie şi de patron al Domeniilor Savane, să ne scrie un mesaj prin care să ne anunţe că au confirmat detaliile privitoare la export cu guvernul georgian şi că avem undă verde să demarăm vânzarea. Un singur e-mail.

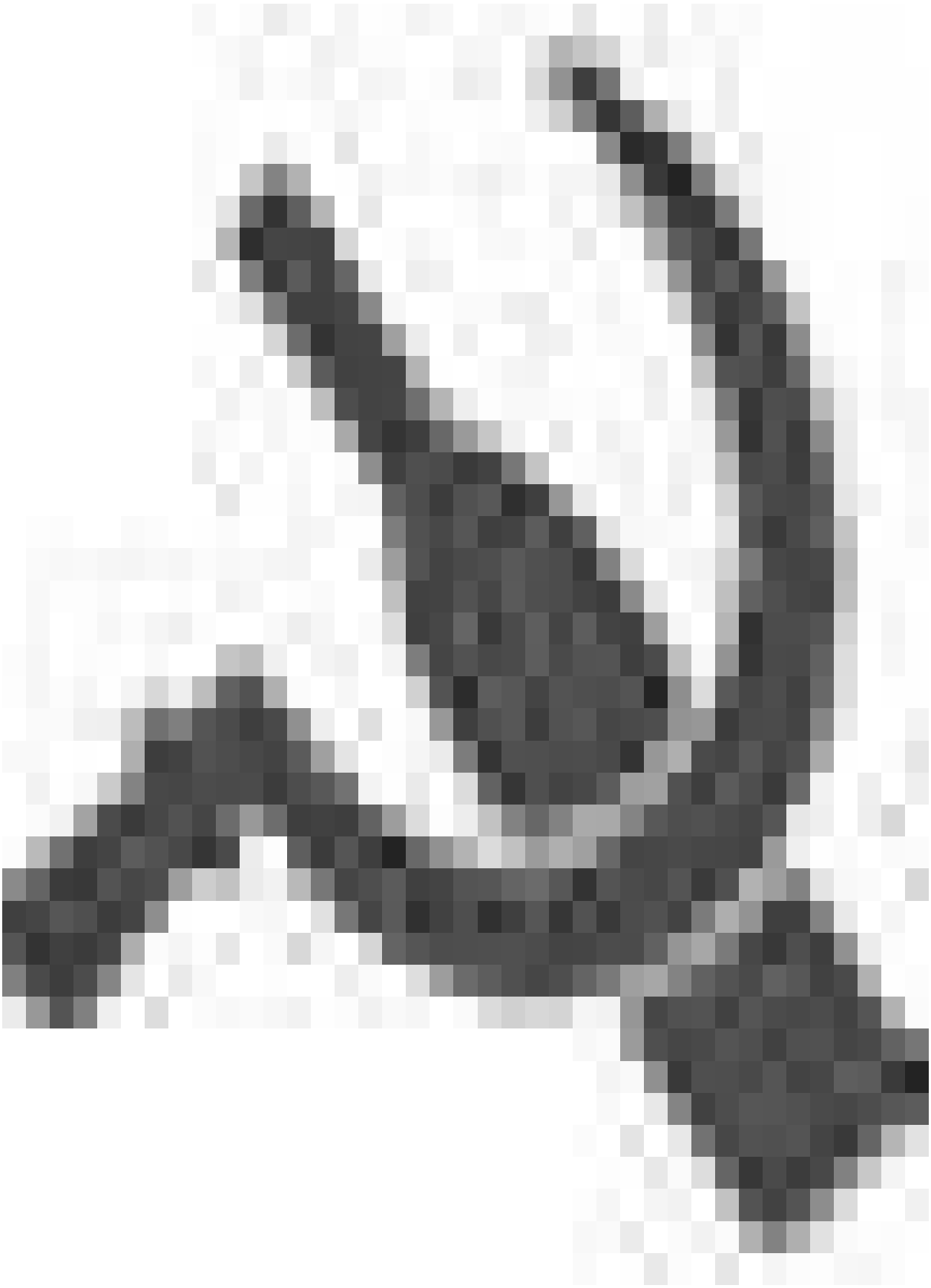
— Poate că Neville ne scrie chiar acum? spuse Kevin. Ori poate că pur şi simplu nu se poate hotărî asupra fontului perfect pentru un e-mail atât de incitant.

— Mă mulţumesc cu orice ar alege, am spus eu. M-aş bucura şi numai să văd un mesaj scris cu creion cerat pe hârtie de împachetat. Orice numai să ne spună că

totul e în regulă și că putem acționa. Îți dai seama că a trecut aproape un an de când am fost noi la Tbilisi?

— În fiecare zi mă gândesc cu nostalgie la felul în care conduce Nino, zise Kevin. Vorbesc serios, John, hai să demarăm totul pur și simplu, ca să fim gata de îndată ce ne dă Neville undă verde în cele din urmă. Te duci iar la Londra în vreo săptămână, nu-i așa? De ce nu stabilești o întâlnire cu cei de la Sotheby's? Încearcă să vezi dacă poți discuta cu un reprezentant din partea unui château. Ia una dintre sticle cu tine și demarează procedura de verificare a autenticității.

— Ai dreptate, i-am răspuns. Am ajuns cu toții până aici. A venit vremea să-i dăm bătaie.

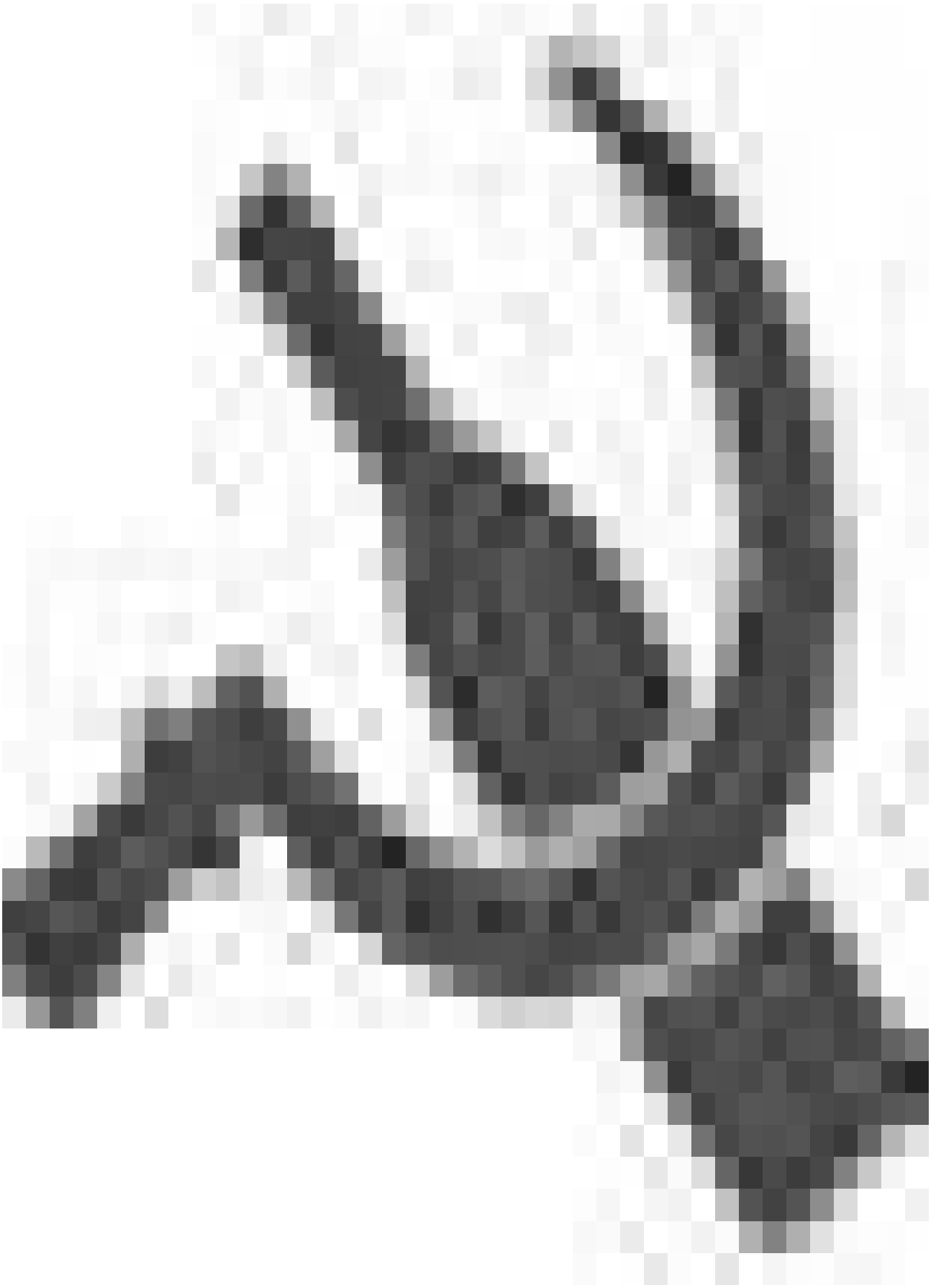
Chiar a doua zi, am primit o scrisoare de la compania lui Neville, adresată societății pe care o dețineam eu, Kevin și Harry. În documentul respectiv, acesta ne scria că, în temeiul acordului încheiat în iunie 1999, nouă ne revenea răspunderea de „a asigura achiziția cramei”, care însă nu avusese loc, după care urma bomba supremă: „Prin urmare, a trebuit să achiziționez crama cu propriile mele resurse. De asemenea, subliniez faptul că un cont bancar deschis în numele asocierii în parteneriat a fost închis la data de 30 iunie. Prin urmare, asocierea ia sfârşit.”

Trei paragrafe tăioase puseseră capăt întregului demers.

În tot acest timp, noi ne făcuserăm griji că georgienii ne lucrau pe la spate și că George era cel care încerca să obțină milionul de dolari de la noi. De fapt, acum că mă gândeam mai bine la ora 11 noaptea și cu un vin roșu puternic la bord (nu am băut un singur pahar în acea seară), mintea mea a început să conceapă tot felul de scenarii. Oare de la bun început voia să achiziționeze crama? Poate că deja o și făcuse chiar înainte ca noi să ne îmbarcăm în avionul spre Tbilisi. Fiind în cârdășie cu George, Neville ne-a lăsat pe mine și pe Kevin să mergem acolo, să stabilim autenticitatea vinurilor și valoarea cramei, după care ne-a jucat pe degete astfel încât să pară că noi fuseserăm cei care nu-și ținuseră cuvântul, fapt ce l-a determinat pe el să pună capăt asocierii noastre. Dacă așa stăteau lucrurile, nu-mi venea să cred că fuseserăm atât de naivi încât să cădem în capcană!

Oare chiar și vulpoiul de Harry, cel cu școala vieții, îi căzuse în plasă? Pe măsură ce mă gândeam mai bine, am început să cred că nu era cazul. Mi se păruse mie cam straniu la acea vreme, când el și soția sa închiseseră brusc contul bancar, iar acum mi se părea tot mai plauzibil faptul că s-a dovedit că tocmai această măsură a declanșat acțiunile lui Neville.

Poate că eu și Kevin eram singurii lăsați pe dinafară din schemă.

Câteva zile mai târziu, am primit un telefon de la Paula Stanford, în numele lui Neville. Aceasta mi-a comunicat faptul că voia cele 12 sticle de vin pe care, chipurile, le luasem din Georgia şi care erau proprietatea domnului Rhodes.

— Cred că glumeşti! i-am spus eu.

— Câtuşi de puţin, domnule Baker.

— Ei bine, n-am vin din Georgia, i-am răspuns eu, şi n-am adus nicio sticlă de vin din Georgia în Australia.

Tehnic vorbind, nu mințeam, căci desigur că nu eu le adusesem cu mine. Cel puţin asta mi-a trecut prin cap când i-am închis telefonul în nas Paulei, tocmai când începea să bolborosească ceva în replică. Speram că nu avea numărul lui Kevin, dat fiind faptul că cele 12 sticle erau la biroul său.

În cele din urmă chiar el, vestitul Neville Rhodes, mi-a scris să mă înştiinţeze că plătise suma de 100 000 de dolari drept depozit pentru Domeniile viticole Savane, iar aceasta însemna că toate sticlele, fie acestea aflate la podgorie, fie în Australia, îi aparţineau. M-a acuzat că adoptasem o atitudine ostilă în timpul convorbirii mele cu doamna Stanford şi mi-a spus să accept faptul că înţelegerea noastră se încheiase, aşa că era timpul să îi înapoiez vinurile valoroase.

Nu mai are rost să prezint în amănunt cine ce a zis în decursul următoarelor noastre discuţii. I-am spus lui Neville că singurul motiv pentru care nu mai eram parteneri de afaceri se datora faptului că refuzase să ne răspundă la apeluri sau la e-mailuri. El a susţinut că ne scrisese în aprilie şi ne explicase cum stătea situaţia, însă nu primise răspuns. Eu aşa. Şi el aşa. Şi eu iar aşa… şi-aşa mai departe…

În cele din urmă mi-a scris: „Asocierea noastră s-a încheiat. Dă-mi înapoi vinurile fără alte mofturi, ca să nu fiu nevoit să recurg la avocaţi.”

Am citit iar fraza şi am scos un geamăt profund. Oare de ce toţi cei care refuză să discute în termeni rezonabili (probabil tocmai pentru că ştiu că sunt nişte nemernici) ameninţă mereu că recurg la avocaţi? E atât de previzibil.

Printre dărâmături

— De ce nu le zicem lui Piotr şi lui Nino că Neville le-a răpit mamele?

Pe cât e el de politicos în stilul tipic canadienilor, Kevin are o latură mai întunecată care mi se pare amuzantă – asta chiar dacă probabil glumea în acea dimineaţă.

— Răzbunarea în stil mafiot georgian nu este metoda prin care acţionăm noi în mod obişnuit, am precizat eu.

— Totuşi, ne-ar aduce satisfacţie, spuse el.

— Uite cum văd eu lucrurile, am zis eu, aplecându-mă înspre el, Amicul nostru Neville a scăpat un lucru din vedere.

— Faptul că noi, canadienii, i-am dat drumul în lume lui Bryan Adams şi nu ne e teamă să o facem din nou?

— Ceva şi mai alarmant, am spus eu.

— Ce? întrebă Kevin.

— Habar n-are nimic despre vinurile astea, am spus, după care mă las înapoi pe spate şi beau nişte apă. Iar noi avem.

— Ai dreptate aici, încuviinţă el.

Am continuat:

— Dacă noi, cu toate cunoştinţele şi experienţa noastră în domeniu, n-am reuşit să ne prindem cum stă treaba cu aspectele vamale, cu problemele ce ţin de patrimoniu şi cu acele chestiuni logistice privind exportul, nu văd cum o să reuşească el să-i dea de capăt. Însă la o adică, poate că nici nu-l interesează aspectele vamale, cel puţin nu în măsura în care ni se par nouă importante, aşa cum şi sunt, cel mai probabil.

— Poate că are destul tupeu încât să le exporteze, acum că el e proprietarul, spuse Kevin.

— Se prea poate, dar chiar și-așa, cum o să-i abordeze pe cei de la Sotheby's?

Kevin a continuat să-și amestece cafeaua și a scos un oftat.

— Operatorul unei mine de aur susține că deține 40 000 de sticle de Yquem de colecție și-așa mai departe. Nu este în măsură să le furnizeze detalii suplimentare. E puțin probabil.

— Exact, am zis eu. Chestiunile ce țin de export necesită participarea unor experți. Nu poate nimeni să vândă ce-i în cramă fără implicarea noastră. Singura opțiune alternativă pe care o mai are la dispoziție este să pornească de la zero cu o altă versiune în care noi mergem iar în Georgia să realizăm o nouă verificare. Realitatea e că noi doi cunoaștem mai multe despre ceea ce se găsește în acea cramă decât oricine altcineva din întreaga lume, și aici intră probabil și georgienii. Ia gândește-te! Avem toate acele notițe în care am confruntat lista tradusă cu ceea ce se găsește în fapt în cramă, însemnările prin care stabilim autenticitatea sticlelor de pe rafturi, plus însemnările din timpul degustărilor, asta ca să nu mai zic de estimările tale cu privire la valoarea colecției. Ei n-au nimic de acest fel.

— Însă Neville e cel care deține întreaga șandrama, John. Să nu mai spun că a încheiat înțelegerea noastră. Nu avem cum să mergem să luăm vinurile dacă el a întrerupt orice legătură cu noi.

— Va avea nevoie de noi pentru comercializare, autentificare și exportarea vinurilor de la Tbilisi, în cazul în care asta și intenționează să facă, am insistat eu.

— Dacă suntem dispuși să-l ajutăm, punctă Kevin. Asta pentru că mai avem o opțiune, și aici te rog să-mi scuzi francheța tipică regiunii Alaska, și anume: dă-l dracului.

— Desigur că există și această opțiune. Chestia e că mi-e greu să renunț la toate astea. Gândește-te la toate acele sticle! Zeci de sticle vechi de Yquem, Margaux, Latour și Lafite! Majoritatea experților din domeniul vinicol ar fi uluiți dacă ar avea șansa o dată în viață să pună ochii pe o singură sticlă de Yquem din secolul al XIX-lea. Noi știm unde sunt ascunse sute de astfel de sticle!

— Dacă n-avem cum să le vindem, nu-mi pasă, spuse Kevin pe un ton sec. La fel de bine ar putea să fie pe lună sticlele. Fie că se află la Savane Number One, fie că sunt proprietatea lui Neville, ori George, fie că sunt ale lui Piotr sau ale Natașei, n-au nicio valoare pentru noi. A venit vremea să depășim momentul.

Am stat în tăcere o vreme, fiecare pierdut în propriile gânduri, până ce eu am zis într-un sfârșit:

— După cum stau lucrurile, s-ar putea să nu putem de fapt să depășim momentul. E posibil să fie genul de persoană care va trimite o puzderie de avocați pe capul nostru.

— Pentru ce să facă asta? mă întrebă Kevin. Cele 12 sticle? În regulă atunci, hai să vedem cum procedăm.

20

Cum împărțim duzina

Ne-am întâlnit două zile mai târziu la biroul lui Kevin și am stat nemișcați în tăcere, uitându-ne la acele 12 sticle de vin de colecție, cu sticlă fumurie și gâturi frumoase și elegante. Încă erau acoperite aproape complet cu acea hârtie de împachetat cu bule de aer. Eu și Kevin le-am scos din ambalaje una câte una, le-am șters cu grijă și le-am așezat pe masa imensă din lemn de stejar pe care o folosea el pe post de birou.

— Nu le putem păstra pe toate, am zis eu cu tristețe în glas. Trebuie să avem asta în vedere. Nu le putem păstra pe toate.

— Sau am putea, dar trebuie să le oferim un nou cămin undeva în America de Sud și să ne schimbăm numele în Pedro și Juan, afirmă Kevin serios.

— Nu-s chiar așa de atașat de ele, am zis eu zâmbind. Întrebarea de un milion de dolari e: cum împărțim aceste 12 sticle ale căror valori diferă ca de la cer la pământ între patru persoane?

— Unele sticle au o valoare individuală frumușică, spuse Kevin. Le păstrăm pe cele care sigur ne acoperă cheltuielile. Pe celelalte le pot lua ei.

Am încuviințat.

— Însă trebuie să le împărțim în mod corect și rezonabil, astfel încât să ne putem păstra demnitatea intactă, plus că nu vreau să rămână resentimente sau altceva de genul acesta. Și-așa acest parteneriat ne va lăsa un gust amar.

— Prin urmare, trebuie să ne asigurăm de asta, dar și că rămânem totuși cu niște sticle pe cinste din vinurile lui Stalin, adăugă Kevin.

— Bineînțeles. Faptul că i-au aparținut are o pondere importantă, atâta timp cât ne rămân nouă, am zis eu. Pe care le vrei?

Am privit sticlele. Ar fi fost acel Yquem din 1870 și ceva, în cazul căruia nu ne putuserăm da seama care era cea de-a patra cifră care indica anul. Când o

alesesem, Kevin remarcase faptul că gradul de umplere era ridicat, până aproape de baza gâtului sticlei, ceea ce era excepţional având în vedere că avea o vechime de peste un secol.

Mai aveam un alt Yquem din 1858.

Un Coutet era un alt vin rar luat din cramă, dat fiind faptul că încă mai avea o parte din etichetă intactă, plus că era din 1864. Sticla era umplută tot până aproape de baza gâtului, ceea ce făcea să fie extraordinar de valoroasă.

Aveam şi un Margaux din 1919.

Ce să mai, lista continua. Acum că nu ne mai aflam în cramă, înconjuraţi fiind de mii de sticle valoroase şi incredibil de vechi, de nici nu puteai cuprinde cu mintea, am realizat deodată, parcă pentru întâia oară, caracterul unic şi valoarea celor 12 sticle pe care le aveam în faţa ochilor.

— Avem o problemă, spuse Kevin într-un final, şi anume că nu prea sunt dispus să stau la masă cu Neville şi Harry şi să îi ascult cum ne zic ce vinuri vor şi de ce. În plus, ori Neville, ori Paula, câinele său de luptă, ne vor înşira tot felul de argumente cum că îi aparţin lui oricum, ceea ce n-ar fi deloc constructiv pentru discuţia noastră.

— În niciun caz nu facem asta, am convenit eu. Hai să le împărţim în mod corect, astfel încât orice argument ar formula, nu va avea niciun temei. Le-am adunat în numele parteneriatului încheiat între noi patru, aşa că trebuie împărţite în consecinţă. Kevin, cum le-ai împărţi tu în patru loturi, în funcţie de valoare? E posibil?

Kevin miji ochii şi am privit cum creierul său asemenea unui calculator începe să analizeze exerciţiul.

Îşi trecu un deget peste dopul uneia dintre sticle, după care trecu la dopul alteia. Eu nu spuneam nici „pâs”, căci ştiam cum îi place să procedeze când lucrează. Aproape că-i puteam auzi zumzetul din cap.

— În regulă, spuse în cele din urmă. Acel Salkhino din 1956, ştii tu, vinul dulce georgian? I-l dăm lui Neville, plus sticla de Château Margaux din 1919 şi cea de Château d’Yquem din 1858. Nu-mi place deloc ideea că mă despart de acesta din urmă, dar e o adevărată bijuterie. Faptul că îi va reveni acest vin înseamnă că nu

poate să mai susţină că nu a primit 25%, căci valorează mai mult de un sfert din valoarea celor 12 sticle.

— Cum rămâne cu Harry? am întrebat eu.

— Ei bine, chiar e amuzant, pentru că am purtat o discuţie cu el exact pe această temă, spuse Kevin. S-a întâmplat la puţin timp după ce ne-am întors şi i-am prezentat duzina pe care am adus-o cu noi. Harry a spus că cel mai mult îl interesa sticla de Coutet din 1864, cea cu eticheta parţială. Individual, datorită domeniului viticol din care provine şi a gradului de umplere, valorează o grămadă de bani. A spus că şi-ar dori mult să îi revină lui această sticlă.

Am făcut în cap o trecere în revistă a preţurilor cu care se vânduseră recent astfel de vinuri şi am încercat să-mi amintesc până unde ajunsese preţul sticlelor de Coutet. Această sticlă avea o vechime de 130 de ani.

— Crezi că valorează individual 25% din valoarea totală a duzinei? am întrebat eu.

— După părerea mea, cu siguranţă poţi formula un argument care să susţină asta, încuviinţă el.

Am ridicat din umeri.

— Super. Atunci ce ne rămâne nouă? Tu primul. Vreau să fii mulţumit de partea care îţi revine.

Kevin încercui sticlele rămase, analizând opţiunile. Nu eram câtuşi de puţin îngrijorat că ar putea profita de faptul că el alegea primul. Eu şi Kevin avem încredere unul în celălalt. Nu avea de gând să mă tragă pe sfoară. Oricum ar fi, aveam să fiu mulţumit cu sticlele care urmau să-şi găsească loc la mine în cramă, lângă perechea de vinuri unicat Lady Grange şi alte rarităţi pe care le mai adunasem eu de-a lungul anilor. Dintre aceste 12 vinuri valoroase niciunul nu avea să dezamăgească.

— Ştii ce? spuse Kevin în cele din urmă. Cred că-s cel mai intrigat de Yquemul a cărui dată nu o putem descifra. Vorbesc de acea sticlă din 1870 şi ceva. Mi-ar plăcea să-l dau cuiva să îi stabilească autenticitatea şi aş vrea să-l am pe raftul meu. Ori să îl pot vinde odată ce ştim sigur cât de vechi este.

— Vrei doar sticla asta? l-am întrebat eu.

— Îmi e de-ajuns, îmi răspunse. Crede-mă, dacă e pe bune, valorează îndeajuns.

Asta însemna că mie îmi rămâneau şapte sticle, ceea ce sună ca şi cum ar fi mult, însă cu siguranţă valorau mai mult graţie istoricului lor, decât datorită valorii de pe piaţă. Aveam două sticle de coniac georgian, o sticlă de Madeira producţie georgiană, un vin de Porto Kardenakhi din 1953 şi una de Saamo din 1929, un vin dulce georgian. Aceste şase vinuri cu siguranţă n-ar fi atras nicio privire dacă le amplasam pe un raft al magazinului Double Bay Cellars. Dar în cadrul unei licitaţii internaţionale? Greu de spus.

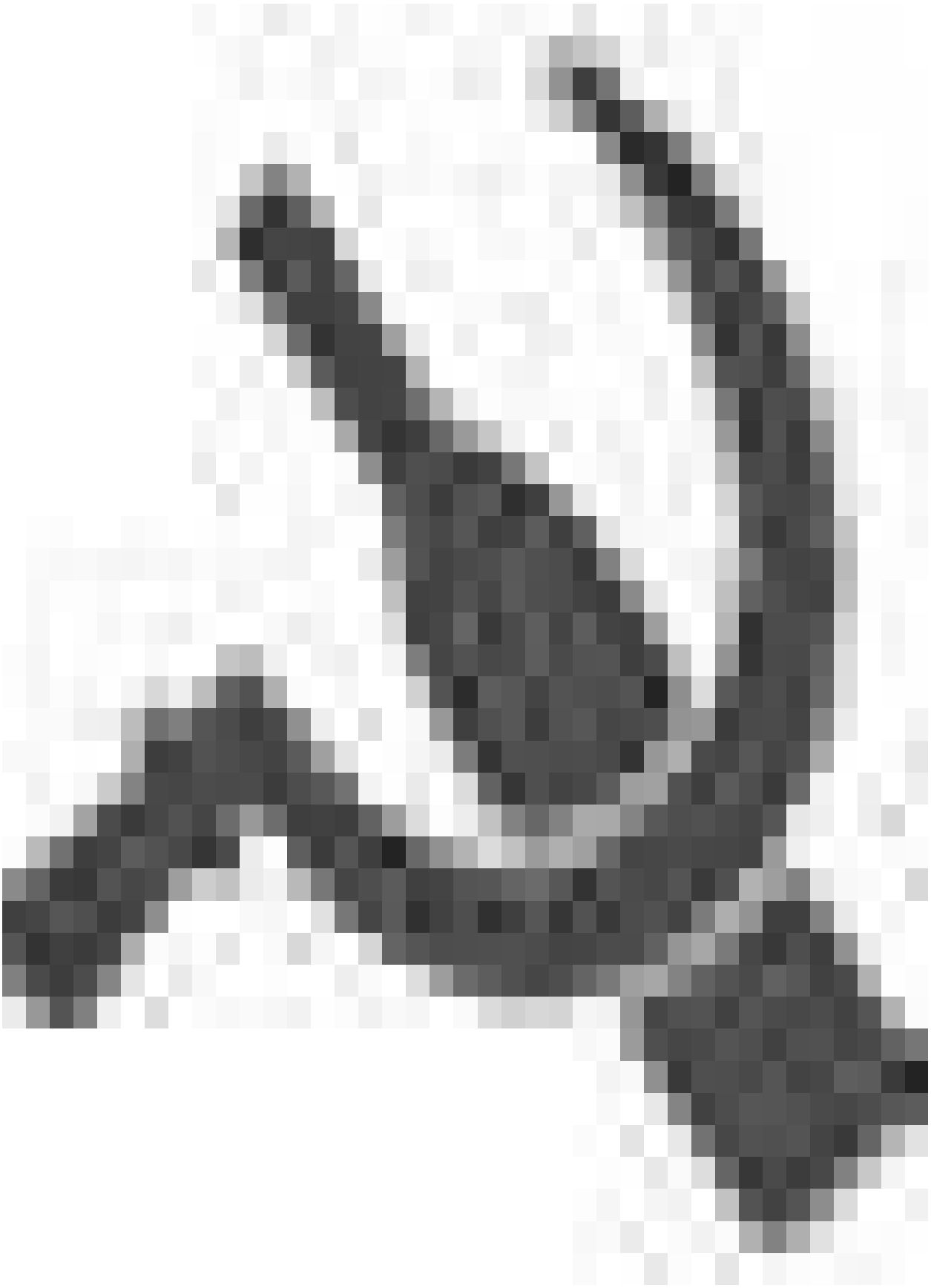
Cea de-a şaptea sticlă era valoroasă. Era vorba despre acel Château Mouton Rothschild din 1874, deşi figura de fapt drept „Buton” pe listă, căci aceasta era denumirea domeniului viticol în prima parte a secolului al XIX-lea. Acea sticlă se bucura de credibilitate, nu glumă, întrucât era un vin de producţie superioară, învechit mai mult de un secol.

— Înainte să convenim asupra acestei împărţeli, spuse Kevin, am o idee. Ţie îţi revine jumătate din dreptul asupra sticlei mele de Yquem, iar mie jumătate asupra celor şapte sticle ale tale. Chiar dacă am împărţit duzina în patru, hai să privim jumătatea noastră drept o singură entitate. Asta înseamnă că, dacă cifrele de vânzare în ceea ce priveşte cele opt sticle se dovedesc a fi diferite de calculele noastre, noi doi nu ne vom considera nedreptăţiţi. Am fost împreună în treaba asta de la bun început.

— Bună idee, am zis eu, strângându-i mâna. Ce facem acum cu sticlele lui Harry şi Neville?

— I le duc eu lui Harry, însoţite de o apreciere în scris cu privire la valoarea fiecărui vin, cum le-am evaluat şi de ce, ca să nu existe neînţelegeri referitoare la valoarea pe care o primesc ei, spuse Kevin. Poate să-i dea sticlele lui Neville când se întâlnesc ei doi ca să-şi sărbătorească karma reciprocă.

După cum am menţionat, pentru un canadian, Kevin se pricepe destul de bine să poarte pică.

La vreo două săptămâni după asta, precum şi după ce Kevin îi dusese vinurile lui Harry, am primit o scrisoare de la biroul de avocatură Gadens Lawyers. Respectivul document preciza faptul că eu şi Kevin aveam în posesie vinurile care îi aparţineau lui Neville Rhodes, iar acesta le voia înapoi. De asemenea, eram înştiinţaţi de faptul că era vorba despre 12 sticle de Château d'Yquem şi că trebuia să le înapoiem în decurs de şapte zile, altfel urmau să fie demarate procedurile legale necesare.

De unde naiba scosese Rhodes ideea că aveam 12 sticle de Yquem? Şi de ce oare nu primise vinurile pe care Kevin i le dăduse lui Harry pentru a i le preda lui Neville?

Le-am scris înapoi:

„Personal, nu am adus nicio sticlă de vin în Australia şi nu deţin 12 sticle de Château d'Yquem de colecţie. Vă sugerez să îi transmiteţi aceste solicitări celui care a iniţiat asocierea în parteneriat din care a făcut parte domnul Rhodes, întrucât acesta poate furniza informaţiile necesare. S-ar putea să aflaţi mai multe informaţii în acest sens. Cu stimă, John Baker."

Tocmai lipeam plicul în care pusesem scrisoarea, când am primit un telefon de la asistenta lui Jane Thornton, amica mea care se ocupa de noul restaurant deschis la Melbourne. Urmau să organizeze o petrecere prin care să marcheze lansarea, pentru a sărbători faptul că restaurantul fusese deschis şi totul mergea strună, precum şi ca să le mulţumească tuturor celor implicaţi în demersuri. Asistenta lui Jane mi-a spus că aceasta o rugase să îmi transmită că i-ar face plăcere să vin, desigur dacă aş fi dispus. „Bineînţeles", i-am zis. Nu sunt genul care să rateze ocazia de a petrece, mai ales când vine vorba de o listă cu vinuri gratuite, despre care ştiam sigur că sunt bune, căci Jane însăşi le alesese.

Când am închis, m-am trezit că mă tot gândeam la faptul că asistenta ei spusese că Jane voia să vin, nu că tuturor le-ar fi făcut plăcere să mă aibă drept oaspete. Tind să complic lucrurile uneori. Probabil că era şi cazul de faţă. Oricum, am decis că sigur voi merge în sud.

Am mers pe jos până la poștă și eram atât de pierdut în gândurile referitoare la faptul că de-abia așteptam să o revăd pe Jane, încât aproape că nu mi-am dat seama că acela era un moment istoric, întrucât aproape ca sigur aceea urma să fie ultima scrisoare pe care o trimiteam cu privire la crama de poveste din Georgia.

M-am holbat la fanta închisă a cutiei poștale și aproape am râs tot drumul înapoi spre magazin. Deși, personal, nu aveam niciunul dintre Yquemurile aduse din Georgia, teoretic, nu eram responsabil de acestea, astfel că eram destul de sigur că nu urma să am probleme din punct de vedere juridic. Scrisoarea la care trimisesem răspuns părea să sugereze faptul că Harry nu-i dăduse mai departe lui Neville partea sa din duzina de vinuri, astfel cum îi solicitaserăm noi. Îmi surâdea gândul la conversația care urma să aibă loc între cei doi după primirea răspunsului din partea mea.

Cât despre mine? Terminasem cu treaba asta. Fusese o aventură nebunească și avusesem norocul de a degusta unele dintre cele mai extraordinare și mai deosebite vinuri pe care mi-aș fi putut închipui vreodată că o să am șansa să le savurez. Vorbesc aici în primul rând de acel Château Suduiraut din 1899, care îmi va rămâne întipărit pe veci în memorie. Vizitasem Georgia și întâlnisem niște personaje colorate pe parcursul călătoriei. Învățasem câteva lecții despre afaceri și încredere și reușisem, cumva, să adaug șapte sticle de vin de colecție excelente la colecția mea personală. Haideți să vă zic cum stă treaba: știusem de la bun început că era o chestiune cu miză mare, care putea lua o turnură neașteptată, însă avusesem parte de o aventură pe cinste! Ce experiență!

Iar acum? Ei bine, întâi de toate, la Melbourne mă aștepta o femeie deșteaptă și frumoasă, care mă invitase la o petrecere. În plus, aveam de gestionat un magazin de vinuri. Viața merge mai departe.

Neville și Harry n-aveau decât să se certe între ei pe partea lor din duzină și pe conținutul cramei.

Dacă eram inspirat, trebuia să mă retrag din toată tărășenia.

Noi începuturi

Sydney, Australia,

ianuarie 2000

Dacă eram inspirat…

Problema cu un astfel de adjectiv este faptul că nu adoptă tendința mea înnăscută de a căuta aventura. Sau, ca să mă exprim în termeni mai practici, faptul că investisem deja atât de mult timp și efort în această campanie georgiană nebunească.

Cu toate acestea, o vreme, nu prea m-am gândit la Stalin sau la ale sale vinuri misterioase. O bună perioadă de timp, am fost într-atât de ocupat, încât am alungat din gând comorile ce se găseau la Tbilisi.

În sfârșit a venit și vremea Jocurilor Olimpice din 2000, astfel că întreg orașul a fost acaparat de un aer festiv, cel puțin așa îți dădea senzația. După cum am sperat, Jocurile mi-au adus și mie beneficii, căci cetățenii din Double Bay și-au făcut proviziile cu vin pentru toate petrecerile organizate în multe locuințe cu ocazia evenimentelor sportive.

Nu văzusem niciodată orașul Sydney cuprins de o asemenea însuflețire colectivă. Atmosfera de zi cu zi, lumea care alerga de colo-colo, cu expresii impasibile, cu căștile pe urechi, ascultând muzică la aparatele portabile mp3 sau vorbind la telefoanele mobile, toate acestea au dispărut, pe măsură ce cu toții au început să discute între ei despre evenimente, încântați fiind de medaliile de aur câștigate de atleții australieni sau de recordurile înregistrate de înotători, pe când așteptau la coadă să-și ia cafea sau să se urce în mijloacele de transport în comun.

Canada a reușit să câștige trei medalii de aur la triatlon, la lupte greco-romane și la tenis la dublu bărbați. Kevin era interesat în mică măsură de ceea ce se

petrecea și mi-a explicat că, pentru canadieni, Sfântul Graal îl reprezenta aurul la hochei pe gheață, obținut în cadrul Jocurilor Olimpice de vară, urmat probabil de schi, apoi de curling, și abia apoi de orice sport aferent Jocurilor de vară. Totodată, fiindcă vorbim de Kevin, îl interesa mai mult cât aur se găsea de fapt în medalii în sine, și nu realizările propriu-zise. (Se pare că, în temeiul regulilor oficiale ale Jocurilor Olimpice, medaliile de aur trebuie să conțină argint în proporție de cel puțin 92,5% și minimum șase grame de aur. Așa că iată că v-am dat și această informație.)

Kevin mi-a spus că se dusese la Parcul Olimpic aflat în suburbia Homebush pentru a urmări finala de sărituri în apă, pe care a descris-o drept „o parte infimă din entuziasmul care te-ncearcă în timpul unui meci extrem de slab de hochei pe gheață". Acolo a stat lângă niște canadieni, cu care a discutat pe tot parcursul evenimentului despre decesul recent al lui Pierre Trudeau, fostul premier al Canadei, care deținuse funcția vreme îndelungată. După aceasta, mersese la finala de box, iar între runde a vorbit și mai mult cu alți concetățeni, tot despre Trudeau. Fusese marcat. Trupul neînsuflețit al lui Pierre Trudeau se afla în statul Ottawa, pentru ca publicul să îl poată vedea și să-i aducă un ultim omagiu, iar aceasta se desfășura în același timp cu ceremonia de încheiere a Jocurilor, care avea loc de cealaltă parte a lumii. Kevin mi-a explicat că acest tip de respect la nivel național și ocazia de a-i aduce un omagiu persoanei trecute în neființă le erau rezervate doar eroilor populari canadieni, precum legenda din hochei Maurice „Rachetă" Richard.

Pentru noi, restul care nu eram canadieni, Jocurile au continuat să ne acapareze întreaga atenție. Precum toți ceilalți, aveam și noi un televizor cu ecran mare în magazin, unde se difuzau Jocurile, pentru ca cei care ne treceau pragul să poată urmări evenimentele majore cât timp își făceau cumpărăturile. Între vânzări, mă trezeam că le țineam pumnii lui Cathy Freeman și celorlalți atleți australieni care luau parte la Jocuri, dar și că îi urmăream cu un ochi pe georgieni, cu al lor steag roșu cu dungi negre și albe în colț, care îmi era atât de familiar.

Când și când, căutarea mea aproape subconștientă dădea roade. Pe măsură ce Jocurile de la Sydney își urmau cursul, chiar am identificat câțiva Giorgi georgieni care luau parte în cadrul olimpiadei: Giorgi Vazagașvili a luat medalia de bronz la judo, apoi alt Giorgi, Asanidze de astă dată, a obținut tot bronzul la categoria de 85 kg din cadrul competiției de haltere bărbați.

Cu câteva luni înainte, aș fi vorbit la telefon cu Giorgi al nostru și am fi schimbat

mesaje pe această temă. Unul dintre ultimele e-mailuri fusese cel în care îl întrebasem pe George dacă prefera anumite cărți despre vinuri fie în engleză, fie în franceză, la care acesta ne răspunsese că îi era indiferent. Astfel, mă întrebam dacă el sau altcineva din anturajul său putea cumva să citească în ambele limbi sau dacă intenționau cu adevărat să citească cărțile respective. Când aveai de-a face cu cei din Tbilisi, orice avea o aură de mister.

Cu toate acestea, n-am reușit să aflu, iar acum orice cale de comunicare între noi fusese întreruptă. Acasă, Jocurile Olimpice au luat sfârșit printr-un joc de artificii prelung anticipat de toată lumea, care a avut loc deasupra și în împrejurimile portului, după care am revenit cu toții la viețile noastre cotidiene. Fiecare a revenit la căștile sale, la indiferența față de persoanele străine din jur și la traiul liniștit din suburbii.

La finele anului 2001, cam la un an de la Jocuri, am fost surprins când am fost chemat să iau parte la o întrevedere cu unul dintre marii comercianți de băuturi alcoolice. Fusesem un fel de pionier în ceea ce privește transformarea magazinelor de băuturi în spații realmente îmbietoare, atractive și avizate, care se distanțau cu mult de magazinele de colț de stradă ori de clasicele baruri de hotel, iar acum se părea că lanțurile comerciale în continuă expansiune voiau și ele să ia parte la acțiune.

Câțiva patroni de la Vintage Cellars mi-au explicat că viziunea lor în materie de dezvoltare a societății proprii impunea o prezență strategică în suburbiile îndestulate din est și aveau în vedere umilul meu magazinaș drept forța motrice necesară, atât din punctul de vedere al locației, cât și al credibilității.

— Nu-s sigur că mă văd lucrând pentru un lanț de magazine, am zis eu. Nu mi-o luați în nume de rău.

— Deloc, răspunse negociatorul-șef. Nu vă invitam să rămâneți permanent.

În schimb, mi-au scris un cec pentru o sumă frumușică și, uite-așa, aveam o înțelegere și un acord. Vânzarea a decurs rapid și fără probleme. M-am trezit că îi anunțam pe Kevin, Frank și Jillian și restul angajaților de ocazie că era vremea să trec la altceva.

Era sfârșitul unei ere, însă pe măsură ce mă obișnuiam cu ideea, eram totodată încântat cu privire la ideea de a porni într-o nouă aventură. Întocmai precum am privit mereu sticlele de vin drept obiecte de care să te bucuri sau pe care să le

vinzi, nu să le idolatrizezi, am avut tendința de a fi pragmatic în materie de afaceri. Chiar și-așa, îmi amintesc acei ani petrecuți la magazinul Double Bay drept unii dintre cei mai fericiți din decursul carierei mele, astfel că mi-a fost greu să îl las în urmă.

Cu toate acestea, vânzarea urma să aibă un alt impact major, căci cei de la Vintage Cellars s-au dovedit a fi oameni de afaceri isteți după ce au analizat felul în care decurgeau treburile la magazinul nostru și au văzut în ce consta adevărata valoare. Le-au cerut lui Kevin și Frank să rămână după plecarea mea, pentru ca magazinul să-și păstreze continuitatea. Kevin a primit un salariu frumușel ca să continue să acționeze în stilu-i caracteristic, să dea de urma vinurilor de colecție, să caute colecții de vin ascunse, lăsate în urmă de tot felul de divorțuri, precum și să pornească în aventuri keviniste.

Eu mi-am luat liber o perioadă, m-am dus până la Melbourne timp de câteva săptămâni cu pretextul că sunt în trecere pe la restaurant numai ca să o văd pe Jane, după care am revenit în nord și m-am implicat complet într-o serie de noi afaceri. Pentru a avea o sursă de venit stabilă, am deschis un nou magazin de vinuri în Epping, în zona centrală a orașului Sydney, la o aruncătură de băț de zgârâie-norii care împânzesc locul. Am făcut echipă cu Tim Bourne, un manager de la vechiul meu magazin Newport Bottler. Încă o dată m-am trezit că iar o iau de la zero în ceea ce privește atragerea unor clienți fideli și crearea unor evenimente care să le suscite interesul localnicilor și să le dea imboldul necesar pentru a încerca și cumpăra vinuri excelente.

De asemenea, am pus bazele unei afaceri conexe, numită Bordeaux Shippers, odată ce am realizat că puteam transforma experiența acumulată de-a lungul anilor în care importasem vinuri în ceva oficial. Vizitasem regiunea Bordeaux de câteva ori în interes de serviciu, ba chiar am făcut și o plimbare prin împrejurimile domeniului Château d'Yquem, uitându-mă cu o expresie solemnă la zidurile impunătoare ale château-ului și la vițele ce se întindeau pe dealuri. Însă în această nouă calitate a mea, puteam călători în Bordeaux o dată sau de două ori pe an, pentru a stabili ce vinuri să import, pe care să le vând apoi cu ridicata sau cu amănuntul în Australia. Prima mea deplasare sub egida acestui nou rol aferent societății a fost la celebra degustare Union des Grands Crus, care a avut loc în decursul unui weekend din luna mai. Aceasta a fost o ocazie de a-mi îmbogăți cunoștințele cu privire la vinurile produse de multe domenii viticole cu nume sonore din Bordeaux, degustând cât de multe vinuri de la tot felul de château-uri. Cât timp m-am aflat acolo, am organizat vizite la o serie de domenii

şi am avut întrevederi cu patronii sau cu vinificatorii, în special cu cei care produc soiuri clasificate în mod oficial.

Nu în ultimul rând, încurajat fiind de incursiunile mele în domeniul restaurantelor, am început să dedic mai mult timp şi efort acestei ramuri de activitate. Pe măsură ce Sydney se dezvolta, a apărut şi o nouă tendinţă ca promotorul unui nou local să coopteze investitori, atât pentru capital de pornire, cât şi pentru experienţa acestora. Restaurantele erau precum bursa de valori, iar investitorii le încredinţau banii acelor afaceri despre care credeau că dispun de un bucătar-şef celebru, de o locaţie potrivită, precum şi de un meniu adecvat sau de alte active corporale care ar putea deveni reţeta succesului unui restaurant, dar şi care le-ar aduce investitorilor o sumă frumuşică în cazul în care întreprinderea respectivă ar fi fost vândută când se afla pe val. Un bun amic de-al meu, pe nume José de la Vega, investise în restaurantul Otto, deţinut de Maurice Terzani, situat în portul Finger Wharf (cunoscut şi sub denumirea „Woolloomooloo Finger Wharf”), restaurant ce avusese un succes răsunător. Atunci când aceiaşi investitori, printre care se număra şi José, au decis să mai întreprindă un demers asemănător şi să investească într-un local nou numit Nove, aflat chiar lângă Otto, m-au cooptat şi pe mine.

Prin urmare, în anii 2002-2003 am fost ocupat cu stabilirea şi cu explorarea acestor noi arii ale comerţului, în vreme ce învăţam mai multe despre sectorul restaurantelor şi călătoream în regim semiregulat în Europa. Viaţa era frumoasă.

Deşi nu mai eram colegi de serviciu, eu şi Kevin ne întâlneam adesea să discutăm. Îi plăcea să treacă pe la mine în Epping în serile când organizam acele degustări, fie ca să mă ajute, fie doar ca să mă salute. După ce plecau toţi clienţii împărţeam o sticlă de vin, iar Kevin îmi povestea unele aventuri recente de-ale sale care, adesea, păreau să depăşească oarecum sfera de responsabilitate care îi revenea în calitate de angajat al magazinului Vintage Cellars, cel puţin după părerea mea. Când şi când, în urma vreunui „proiect” conex, ajungea să mai adauge câte un vin Grange rar la colecţia sa personală sau purta discuţii cu tot felul de colecţionari de vinuri care simţeau nevoia să-l plătească pentru a obţine câteva sfaturi prieteneşti avizate. Începuse şi el să îşi mai extindă domeniul de activitate dincolo de cel vinicol, iar simţul său antreprenorial înnăscut care-i dădea de ştire când avea de-a face cu o afacere cu potenţial juca un rol esenţial şi când vorbim de industria ceasurilor de lux sau de alte domenii.

— Presupun că nu erai implicat în toate aceste afaceri şi când lucrai pentru mine

teoretic vorbind, i-am zis eu aruncându-i o privire sceptică.

— N-am fost niciodată implicat în mai mult de trei deodată, spuse el. Te respect prea mult.

Desigur că subiectul Georgia a fost adus în discuție, și nu o singură dată.

— Yquemurile acelea, zise Kevin. Toate acele sticle de Yquem…

— Mă întreb pe unde-s acum, am spus eu gânditor. Nu le-am văzut și nici n-am auzit să apară pe la vreo casă de licitații englezească sau americană. Erau atât de rare și de valoroase, încât cu siguranță am fi aflat dacă ar fi fost scoase la licitație. Mă întreb ce a făcut Neville cu ele.

— Probabil că le-a vândut pe eBay cu 20 de dolari bucata, își dădu Kevin cu părerea.

Am râs.

— Fă-mi o ofertă: sticle vechi, fără etichetă, aduse din străinătate. S-ar putea să fie umplute cu cidru.

— Ei bine, spuse Kevin, închinând paharul. Erau doar niște sticle. Desigur, niște sticle care s-ar fi putut dovedi valoroase și care ne-ar fi putut aduce bani frumoși, însă doar niște sticle.

— Exact, am răspuns eu, ciocnind cu el. Oricum, așa-i că ne-am și distrat pe deasupra?

Bărbatul în negru

Sydney, Australia,

iulie 2003

— Acela-i tipul, îmi spuse José de la Vega, făcându-i din mână bărbatului care tocmai intrase în încăpere și se uita la mese. Acesta ne-a zărit și a început să-și facă loc spre noi.

— Aha, i-am zis lui José. Interesant tipul.

— Se îmbracă așa de când îl știu, îmi explică José.

Ne aflam la localul Icebergs Club Bistro care oferea o priveliște extraordinară și cuprinzătoare asupra plajei Bondi și a piscinelor de dedesubt, aflate aproape de ocean. Era una dintre acele zile călduroase și însorite care îți fac inima să tresalte, mai ales când auzeai valurile înspumate care se izbeau de pereții piscinei de la Icebergs, inundându-i câte puțin pe cei care înotau, în vreme ce locuitorii din Sydney își etalau trupurile bronzate pe șezlonguri sau stăteau întinși pe ciment, în slipi sau în costume de baie cu două piese.

De aceea m-a șocat vederea tipului care se apropia de noi, îmbrăcat fiind din cap până-n picioare în negru (pantaloni, tricou, sacou – toate negre!), ba mai avea și o pălărie trasă chiar peste ochi. Era un fel de combinație între nelegiuitul Jesse James și cântărețul Johnny Cash și părea să fie cam de vârsta mea.

Când în cele din urmă a ajuns la masa noastră de la fereastră, José zise:

— John Baker, ți-l prezint pe Terry Bourke. Terry Bourke, acesta e John Baker.

Am dat mâna și i-am turnat lui Terry un pahar de vin.

Am schimbat câteva plezanterii și am purtat o discuție cu privire la localul excepțional în care ne aflam. Terry întrebă:

— Ia zi, John, îți pare sau nu rău că ți-ai retras investiția făcută în Icebergs? Știu că tu și José erați implicați în faza de dezvoltare, însă ați decis să nu vă implicați mai departe, nu-i așa?

— Așa-i, am răspuns eu. Ne-am primit banii înapoi, cel puțin aproximativ, însă acum că mă aflu aici cu voi, trebuie să recunosc faptul că nu mi-ar fi displăcut să dețin niște acțiuni în acest local. Tu ești în continuare acționar?

— Exact, îmi răspunse Terry. Treburile mi-au mers bine.

— Mă bucur să aud asta, am zis eu. Știi cum e: uneori pierzi, alteori câștigi.

— Terry stă chiar aici pe deal, spuse José. E regele din Bondi.

Ne întâlnirăm pentru că José aflase informații despre un nou restaurant care urma să fie înființat de Maurice Terzani, același antreprenor din domeniu cu care avuseserăm și noi succes după ce vânduse Nove, localul aflat în portul Woolloomooloo. De această dată, lua în calcul ideea unui spațiu care avea să devină, ulterior, restaurantul North Bondi Italian Food. Terry era și el un posibil investitor, iar José a vrut să ne întâlnim cu el. Acesta din urmă mi-a zis că îi plăcea simțul meu deosebit când venea vorba de astfel de afaceri și se obișnuise să apeleze la mine pentru a vedea ce părere aveam despre tot felul de idei de restaurante. Dacă ideea respectivă prezenta interes pentru mine, José urma să analizeze oportunitatea în amănunt pentru a vedea dacă merita să ne implicăm amândoi. Acum că discutam cu Terry, recunosc că aveam unele rețineri.

— Uite care-i treaba: ne-am înțeles bine cu Maurice până acum, iar ideea asta cu restaurantul North Bondi ar putea fi o alta strălucită, am zis eu, însă am senzația că ne cam jucăm de-a ruleta rusească ori de câte ori ne implicăm într-o astfel de afacere.

— Ce vrei să spui cu asta, John? întrebă José.

— Ei bine, Maurice a avut o carieră foarte interesantă, presărată cu succese și nu i-au lipsit nici picanteriile și acțiunea, însă n-ai observat cumva faptul că, la un anumit moment, lucrurile par să nu mai meargă cum trebuie? Nu vorbesc doar de una singură, ci de o serie de afaceri de-ale sale de mai demult. După cum văd eu lucrurile, unul dintre aceste demersuri noi ale lui Maurice va eșua – istoricul restaurantelor ne indică acest lucru –, astfel că întrebarea e: va fi vorba de North Bondi sau de alt local? Sperăm și noi că nu va fi cel în care am investit.

În retrospectivă, opinia mea a demonstrat faptul că nu prea aveam fler în domeniu căci, de fapt, Maurice s-a dovedit a fi un administrator foarte bun timp de mulți ani și a înregistrat mari succese într-o industrie care are mereu o pondere mare de rateuri. Presupun că pur și simplu n-am avut tăria de a rezista până la final.

Terry m-a privit pe sub cozorocul pălăriei sale negre, iar ochii i-au licărit plini de amuzament.

— José, văd de ce-ți place să apelezi la părerea lui John, spuse el.

— Îmi dai dreptate, Terry? l-am întrebat eu.

Tipul în negru a ridicat din umeri, printr-un gest amplu.

— De acord, Maurice a mai dat și rateuri, însă așa-i industria restaurantelor. Eu am avut numai de câștigat de pe urma reușitelor sale, astfel că nu mă deranjează să mai am câte un eșec ocazional.

— Întocmai precum antreprenorii aceia americani care încep să tot apară în zona în care se dezvoltă numai companii din domeniul tehnologic – cum îi zice? Silicon Valley? întrebă José. Investesc în 25 de întreprinderi nou-înființate în domeniu și speră că una dintre acestea se bucură de succes, îndeajuns încât să genereze suficienți bani pentru a amortiza costul celorlalte 24 care au eșuat.

— Ei bine, cred că îmi place să joc cu șanse mai bune de-atât, răspunse Terry. Asta mai ales având în vedere elanul înregistrat de industria tehnologică în ultimii câțiva ani. Așa-i, nu mi-ar fi displăcut să dețin pachete de acțiuni în cadrul companiei AOL la momentul când a fuzionat cu Time Warner.

Ne-am terminat felul principal și ne-am destins, dând gata câte un pahar de vin înainte de a ne bea cafeaua.

José spuse:

— Știi, John, tu și Terry mai aveți ceva în comun despre care nu v-am zis, însă m-am gândit că o să vă placă asta.

M-am prefăcut că mă uit cu mirare la Terry.

— Și tu ești cumva de părere că cei de la CIA au fost în spatele atacurilor teroriste de la Turnurile Gemene?

— Ha ha, zise Terry. Aproape-ai nimerit-o, dar nu.

— Terry a lucrat în Republica Georgia, care a făcut parte din Uniunea Sovietică. E o țară pe care o cunoști bine, John, mai spuse José.

Acum chiar că îmi trezise interesul.

— Nu mai spune?! În ce domeniu ai activat, Terry?

— În calitate de avocat, fără a avea treabă cu investițiile în restaurante, îmi spuse. Am petrecut mai mult timp acolo și am instituit legi și statute privind deținerea de proprietăți private în perioada care a urmat după ce Georgia a devenit independentă, când nimeni nu prea știa cum să creeze astfel de legi. Erau o grămadă de persoane care se voiau a fi proprietari, precum și tot felul de afaceriști care întrebau: „Păi și dacă statul nu deține respectiva proprietate, atunci ce se întâmplă?” Eu am intervenit și am contribuit la redactarea normelor.

— Incredibil, am zis eu. Deci cunoșteai decizia conform căreia în Georgia titlurile de proprietate cuprind nu doar clădirile și terenul de la nivelul solului, ci și tot ceea ce se află deasupra și dedesubtul terenului?

Se holbă la mine mirat.

— Cum de știi asta? mă întrebă.

— Crede-mă, am avut motive întemeiate să mă informez cu privire la acea hotărâre.

În timpul cât ne-a luat să terminăm sticla de vin și să bem o cafea, i-am povestit lui Terry pe scurt periplul nostru, nu doar despre legătura vinurilor cu țarii și cu Stalin, ci și despre tentativele noastre fără succes de a exporta vinurile din țară în condiții de siguranță și de legalitate. Terry a fost fascinat și mă întrerupea din când în când pentru a-mi adresa câte o întrebare sau pentru a lămuri vreun aspect juridic cu care ne confruntaserăm la acea vreme. I-am povestit despre Nino și restul pe care i-am cunoscut, cum aveau cu toții arme la șold peste tot pe unde mergeau, precum și despre mașina anturajului mafiot. A râs și mi-a zis că suna exact cum te-ai aștepta să fie Georgia, la câțiva ani după ce plecase din republica

în curs de dezvoltare.

— Ai auzit de termenul „oligarh”? mă întrebă el. E vorba de o clasă de ruși foarte bogați și influenți, în plină ascensiune, care cuprinde de asemenea și țările din fostul bloc sovietic. Tipii ăștia sunt precum capii mafioți: conduc totul din spatele cortinei și sunt implicați în tot felul de afaceri. Termenul oligarkhia provine din greaca veche: în traducere liberă înseamnă „domnia celor puțini”, iar aceștia sunt cei care au profitat de vidul creat în perioada post-comunistă și au acumulat averi imense pe repede-nainte și fără prea mare tam-tam. Unii dintre tipii ăștia au făcut parte din armată sau au făcut avere prin contrabandă cu obiecte aduse din Occident pe piața neagră, precum calculatoare sau blugi. Afacerile le-au înflorit în vremea lui Boris Elțîn, însă abia acum se prinde lumea că ei conduc totul prin acele părți.

— Am auzit că Vladimir Putin, președintele actual al Rusiei, s-a numărat printre ei până când a trecut la politică, a spus José.

— Sunt destul de sigur că a fost agent KGB de carieră, însă cu siguranță pare să dispună de niște resurse financiare independente, încuviință Terry. De fapt, guvernul Putin s-a descurcat când a făcut ordine în rândul oligarhilor. Cam scăpaseră de sub control în timpul mandatului lui Elțîn, însă Putin pare că a făcut niște înțelegeri cu magnații, dându-le voie să își continue afacerile nestingheriți (adică să facă orice rahaturi vor ei), atâta timp cât îi sunt loiali și respectă cerințele impuse de guvernul său. Câțiva n-au acceptat, astfel că au fost nevoiți să părăsească rapid țara, în vreme ce alții par să fi dispărut fără urmă.

— Cu siguranță nu m-ar surprinde dacă unii dintre cei cu care am avut noi de-a face aveau legături cu omologii georgieni ai oligarhilor din Rusia, am zis eu. Păreau că ei fac legea în oraș, fără să răspundă în fața nimănui.

— Ei bine, cum a rămas cu vinurile până la urmă? Unde se află acum? întrebă Terry.

— N-avem habar, am răspuns eu. Ne împotmolirăm din cauza unor chestiuni de ordin juridic, a problemelor legate de export și a aspectelor privind patrimoniul cultural. Plus trecerea titlului de proprietate a domeniului viticol în mâinile magnatului australian din domeniul mineritului. Nu prea am știut cum să procedez mai departe.

Terry îi aruncă o privire lui José.

— Păcat că John nu l-a avut alături pe Wolfgang în aceste demersuri.

— Cine-i Wolfgang? am întrebat eu.

— Wolfgang Babeck, mă lămuri Terry. Un tip pe cinste. E avocat aici, în Sydney, şi se ocupă de aspecte europene, în cadrul Dibbs Barker Gosling, o firmă de avocatură mică, dar puternică. A petrecut destul de mult timp în Georgia pe vremea când a devenit republică, înainte să ajung eu prin acele locuri. De fapt, dacă nu mă înşel, cred că a elaborat sau, oricum, a avut un rol esenţial în cadrul procesului de formulare a Constituţiei oficiale a ţării, după ce a scăpat de sub regimul comunist. Dacă vei avea nevoie vreodată să afli mai multe despre portiţele dreptului georgian sau dacă vrei să ştii cum se procedează ca să obţii ceea ce vrei, crede-mă: Wolfgang e tipul pe care vrei să-l ai de partea ta.

Eram pur şi simplu copleşit. Atâţia avocaţi aici în Sydney, cu toţii experţi în materie de drept georgian! Iar eu nu auzisem de niciunul până atunci. Nu-mi venea să cred.

Ne-am terminat prânzul şi am traversat oraşul, îndreptându-mă înapoi la mine la birou, în Epping; cale lungă de condus de la plaja Bondi. Pe când conduceam, încă mai aveam nările inundate de mirosul de sare de pe plajă şi simţeam dogoarea soarelui pe braţul care se odihnea pe marginea geamului deschis. Dacă aş fi ştiut de Wolfgang şi de Terry cu doi ani în urmă!

Traficul se mişca lent, iar privirea mi-a zburat spre nişte steaguri care fluturau pe marginea şoselei, lângă studiourile cinematografice Fox Studios. N-aveam cum să nu-l recunosc: steagul georgian, arborat chiar deasupra capului meu. M-am întins mai bine ca să văd fanionul de lângă, pe care figurau însemnele Marii Britanii. Erau reclame pentru Cupa Mondială de Rugby, care urma să aibă loc la Sydney în aceeaşi lună. Se părea că avea să concureze şi o echipă din Georgia. Habar n-aveam.

Oare era acesta un semn? Îl întâlnisem pe Johnny Cash al lumii avocaţilor, care îmi povestise despre Wolfgang, acest Mozart care crease Constituţia Republicii Georgia, iar acum steagul georgian vântura undeva deasupra maşinii mele.

Ce zi! Am ajuns la biroul meu într-un final, am rezolvat nişte treburi urgente, după care mi-am accesat şovăielnic e-mailul.

S-o fac sau nu?

După cum v-am și spus mai devreme, dacă eram inspirat, m-aș fi retras.

23

O noapte încărcată de mister și dragoste

— Kevin Hopko, am zis eu, aceasta e Jane Thornton. Jane, Kevin.

— Ei bine, spuse Kevin, dând mâna cu ea. Mă bucur să te cunosc în sfârşit, Jane.

— Asemenea, îi răspunse aceasta, zâmbind.

— Iar dacă ai fost invitată să iei parte la unul dintre evenimentele sale specializate, continuă Kevin, atunci înseamnă că John aici de faţă evident îţi respectă cunoştinţele într-ale vinului.

Jane râse uşor nervos, după care spuse:

— Sper să fie aşa. Cu siguranţă sunt extrem de încântată să mă aflu aici.

— Hai să nu ne lăsăm duşi de valul emoţiilor, am zis eu. E doar o cină.

Cinele pe care le numeam Wine Options („Prezentarea unei selecţii de vinuri”) erau un eveniment pe care grupul din care făceam şi noi parte l-a organizat începând cu finele anilor 1990 şi până în decursul primilor câţiva ani ai noului mileniu. Era un concept simpatic: cam o dată la trei luni, un grup de comercianţi de vinuri, persoane care lucrau în domeniu, dar care iubeau cu adevărat produsele, se reuneau în cadrul unei cine. Ocazional, mai invitam şi câte un client fidel, ale cărui cunoştinţe şi colecţie de vinuri le preţuiam.

Aveam stabilite nişte reguli pentru eveniment: puteau participa doar opt persoane, iar grupul organizatorilor putea suferi modificări, în funcţie de cine era disponibil în seara aceea.

Mai presus de toate, trebuia să ai un palat distins şi să te pricepi la vinuri, astfel că tocmai de aceea mi-a făcut atâta plăcere să o pot invita pe noua mea parteneră de viaţă, Jane, în calitate de participant. Ştiam că toate cunoştinţele sale în materie de vinuri, pe care le dobândise pe parcursul carierei profesionale, erau la un nivel ce îi permitea să se implice în cadrul discuţiilor din acea seară şi să se simtă bine de asemenea. În cealaltă mână, Jane ţinea o sticlă de vin împachetată

cu grijă în hârtie maro, iar capsula era acoperită cu o folie de aluminiu, astfel că nimeni nu putea vedea ce scrie pe dop. Nici măcar eu nu știam ce vin era.

Și tocmai aceea urma să fie atracția serii. Toți cei opt participanți trebuiau să aducă câte o astfel de sticlă ale cărei semne distinctive erau ascunse privirii, după care cu toții urma să degustăm vinurile în ordine, pe când savuram diverse feluri de mâncare. Pentru fiecare vin, persoana care îl adusese urma să ne pună cinci întrebări, iar în calitate de degustători „pe nevăzute”, celorlalți șapte meseni le revenea sarcina de a răspunde corect la toate și de a identifica vinul.

Era o adevărată provocare, chiar și pentru cei mai experimentați degustători, dar desigur că adevărata plăcere a serii consta în degustarea a opt vinuri excelente și cu caracter divers, întrucât nimeni nu aducea orișice vin cumpărat de la magazinul de la colț de stradă. Oricum, în cazul în care cineva făcea asta, însemna că nu mai voia să primească o altă invitație la acest eveniment pe viitor.

Cina din acea seară se desfășura la Hotelul The Welcome din suburbia Rozelle, aflată la vest de zona centrală a orașului Sydney, pe străzile lăturalnice ale cartierului înstărit Balmain. Ne aflam într-un local hibrid, pe jumătate bar, pe jumătate restaurant, unde se servea mâncare excelentă, iar unul dintre amicii noștri care se ocupau de eveniment era prieten cu patronul, astfel că ni s-a permis să ne aducem noi băutura.

Cam la toate evenimentele de acest fel, vinurile trebuiau să fie relativ noi, uneori cu o vechime de până la zece ani, alteori chiar și douăzeci. Ideea era să prezentăm diverse stiluri și regiuni vitivinicole. Oricum ar fi, nu știai ce urma să bei atunci când se deschideau sticlele.

Ne-am destins în acea seară și n-am fost deloc dezamăgiți.

Frank Dangelico, vechiul meu manager de la magazinul Double Bay și partenerul meu în ceea ce privește organizarea acestor evenimente, s-a ridicat primul și ne-a turnat câte un pahar de vin alb. Dat fiind faptul că participase cam la toate aceste cine, nu-i stătea deloc în fire să piardă vremea.

— Prima întrebare, anunță el. Emisfera sudică sau nordică?

Cu toții am ridicat paharele cu mișcări circulare, după care am adulmecat lichidul. Ne-am încruntat. Am luat o gură mică.

— Uau, e intens, nu glumă, zise Kevin.

— Un nivel destul de ridicat de aciditate, comentă altcineva.

— Frankie, l-ai lăsat puțin să respire, l-ai decantat? am întrebat eu.

— Așa am făcut, John. E un vin căruia îi prieşte asta şi am vrut să-l gustaţi la apogeul aromei sale. Dar ia nu mai tot ocoliți întrebarea! Haideţi, care emisferă? întrebă el.

Cu toții am mai adulmecat o dată şi l-am gustat iar. Majoritatea am convenit asupra faptului că provenea din emisfera nordică. Câțiva nu erau siguri. Cineva a spus sudică.

— Emisfera nordică, ne confirmă Frank. De fapt, pot să vă zic de pe acum că e francez. Întrebarea a doua: Care e soiul de strugure? Grenache Blanc, Roussanne sau Picardan?

Astfel, acest indiciu ne sugera aproape tuturor că vinul provenea cu siguranţă din Valea Ronului, întrucât acestea sunt unele soiuri specifice regiunii respective, dar chiar şi-aşa, grupul avea păreri împărțite. Eu eram sigur că era vorba despre Grenache Blanc, pe când Jane era la fel de sigură că simțea gust de Roussanne. Restul mesenilor erau la fel de nesiguri, menționând şi alte soiuri de struguri pe lângă cele numite.

— Ei bine, a fost un fel de întrebare-capcană, recunoscu Frank. Vinul e făcut din toate cele trei soiuri, plus Bourboulenc, Clairette Blanche şi altele, după cum aţi depistat şi voi.

Ne-am plâns cu toții că nu fusese corectă întrebarea, însă în spirit de glumă. Chiar că era un vin excelent şi meritase să fie cap de afiş.

— Cea de-a treia întrebare: mai vechi de cinci ani sau o fi având mai puțin de-atât?

Patru dintre noi au afirmat categoric că era un vin tânăr, cu vechime mai mică de cinci ani. Trei erau siguri cu toții că avea o vechime de cel puțin cinci ani.

— E din 1996, confirmă Frank. Deci are şapte ani, ceea ce înseamnă că e adevărat, se mai pot găsi şi alte sticle. În regulă, hai să încheiem povestea: din ce

regiune franceză?

Era o întrebare clasică la aceste evenimente. După cum v-am spus, indiciul pe care ni-l dăduse Frank mai devreme făcea aluzie la Valea Ronului, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva era un șiretlic. Nu aveam cum să știm dacă Frank încerca să ne ducă pe o pistă falsă. Uneori, persoana care aducea vinul urmărea doar să vadă dacă invitații puteau sau nu să facă distincția între un vin de Bordeaux și unul de Burgundia, însă eu îl cunoșteam pe Frank îndeajuns de bine ca să bănuiesc că era mai complex de-atât.

Cu toții am convenit cu atenție asupra faptului că provenea din Valea Ronului și am așteptat ambuscada, însă Frank s-a mulțumit să ne zâmbească, după care ne-a întrebat:

— Ziceți că e din zona de nord, de sud sau din altă parte a Văii Ronului?

Aceasta chiar că ne-a împărțit în două tabere. Câteva persoane au optat pentru nord, îndeosebi dat find faptul că era un vin alb. Alții am ales sudul. Cu toții am convenit că „altă parte” era o opțiune pe care Frank ne-o dăduse doar ca să încerce să ne inducă în eroare, astfel că a urmat o ușoară tachinare între Frank și cei de la masă. Ne-a răspuns cu aceeași monedă.

Vinul era din zona sudică a Văii Ronului.

— În regulă, cunoscătorilor, spuse el, vrea cineva să încerce să-i dea de capăt celei de-a cincea întrebări și să ghicească numele vinului?

S-a lăsat tăcerea.

— Încerc eu, am zis. Ai confirmat că e din partea sudică a Ronului, unde peste 90% dintre vinurile produse sunt roșii, ceea ce limitează opțiunile, dacă e să ne gândim la un astfel de vin alb excelent. Mă întreb dacă nu cumva o fi un Châteauneuf-du-Pape Blanc produs de Château Beaucastel?

— Bine jucat, John! spuse Frank, făcând o mică plecăciune. Ai dreptate.

— Mersi, Frank, i-am răspuns eu. E o alegere excelentă pentru o astfel de cină specială. L-am mai degustat de două ori până acum, dacă nu mă-nșel, însă nu acest an. Ce vin alb magnific!

Jane se uita la mine cu o expresie şocată pe chip, iar eu m-am aplecat şi i-am şoptit:

— Bine ai venit la o cină specială de-a noastră, Jane, unde contează să citeşti persoana, nu vinul. Aveam şi noi vinul acesta la magazinul Double Bay, iar Frank îl recomanda adesea clienţilor care voiau ceva mai special, astfel că nu mi-a fost aşa de greu să ghicesc răspunsul corect.

Râse.

— Nu mai spune! Nimeni nu-i chiar aşa de priceput!

— De fapt, unii pot face asta. E un tip în Los Angeles, pe nume Rudy Kurniawan, care se pare că ar avea un nas incredibil şi a început să achiziţioneze tot felul de vinuri care mai de care mai deosebite pentru a-şi crea o cramă.

— Mai e şi tânăr, pe deasupra, zise Kevin, aflat de cealaltă parte a mesei. Ai zice că-ţi ia câteva decenii să înveţi meserie.

Seara a continuat. Am mai savurat un vin francez Gewurztraminer, foarte fructat, din Alsacia: Wolfberger Altenberg de Bergheim din 1997. Am degustat şi un Shiraz din 1995, produs de domeniile Clonakilla, care aducea mai degrabă cu un Shiraz obţinut din soiul Viognier. Kevin a depistat un Cabernet din 1991, de la domeniile Cape Mentelle; era şi de aşteptat de la el, având în vedere faptul că era un obişnuit în cadrul acestor evenimente. Sticla adusă de Jane s-a dovedit a fi un Nebbiolo din 2000, de la domeniile Jasper Hill, după care a urmat un Bin 80A din 1980 de la domeniile Penfolds, adus de Ian Hunt, un tip care se ocupa cu vânzarea de vinuri en gros. Melissa Parker, o altă amică de-a mea care activează la rândul său în industrie, ne-a surprins pe toţi cu un vin roşu NV Ste Genevieve Texas Red. Câţiva dintre invitaţi au reuşit să îi depisteze proveniența nord-americană, însă nimeni nu a ghicit producătorul. Am mai avut şi un alt vin tot din Statele Unite, şi anume un Cabernet Kenwood Artist Series din 1992, din oraşul californian Sonoma.

Kevin a adus vinul serii, după cum am şi recunoscut-o cu toţii: un Château Cheval Blanc din 1986. Acesta era un vin delicios de seducător, de la unul dintre domeniile viticole de renume din Bordeaux, iar sticla adusă de Kevin era un exemplu extraordinar de grăitor al producţiei de primă mână a château-ului respectiv. Deşi înainte mai degustaserăm alte şase vinuri misterioase de excepţie, acest vin ne-a dat pur şi simplu pe spate.

Aceasta m-a făcut să mă ridic în picioare şi să declar:

— Kevin, vechiul meu prieten şi partener, ca de obicei, ai ridicat mult ştacheta! Am să-mi dau toată silinţa să mă ridic şi eu la nivelul tău.

Deschisesem mai devreme sticla adusă şi o verificasem de asemenea, după care înlocuisem dopul pentru a putea să o mişc fără să vărs vinul. Acum, când i-am scos iar dopul, l-am ascuns repede în buzunar, pentru ca nimeni să nu observe vreun însemn distinctiv. Am turnat lichidul deschis, de culoarea chihlimbarului, în cele opt pahare.

Cu toţii au luat câte un pahar, iar pe mine aproape m-a bufnit râsul când le-am văzut expresiile faciale. Toată lumea s-a uitat atent la vin, l-au adulmecat, după care s-au uitat iarăşi lung la lichid. Câţiva îşi ţineau paharele de parcă mai aveau puţin şi luau foc, ca şi cum aveau ceva periculos în mână. Am privit cum creierele lor încercau să înţeleagă aroma şi gustul vinului. Cu toţii – eventual cu excepţia lui Jane, dat fiind faptul că era începătoare într-ale jocului nostru – înţeleseseră că acesta nu era unul dintre vinurile obişnuite pe care le aduceam la astfel de evenimente.

La rândul meu, l-am adulmecat şi gustat şi eu, la fel de curios precum ceilalţi de la masă, care habar n-aveau ce era.

— Emisfera sudică sau nordică? am întrebat eu.

Toată lumea a convenit asupra celei nordice. Acesta nu era un vin din Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud ori America de Sud.

Am încuviinţat.

— Corect. După care am făcut o pauză. Dinaintea sau de după cel de-al Doilea Război Mondial?

Aici i-am blocat, întocmai precum bănuisem. Desigur că e o marjă de timp absurd de generoasă; în plus, ce altă ocazie mai avuseserăm noi înainte de a degusta un vin din perioada apropiată celui de-al Doilea Război?

Singurul care nu părea deloc luat prin surprindere era Kevin. Cu o zi înainte mă consultasem cu el, ca să mă asigur că era de acord cu mica mea cascadorie. Fusese încântat de idee, iar acum stătea în tăcere la locul său şi de bucura de

spectacol.

În urma discuțiilor de la masă, s-a ajuns undeva la 1945, ceea ce însemna că le captasem complet atenția, întrucât evident că toți prietenii mei apropiați și colegii din industrie aveau o idee cu privire la proveniența vinului. Cu toții știau despre aventura nebunească pe care o avuseserăm eu și Kevin în Georgia, cu vreo doi ani în urmă.

— La naiba cu cele cinci întrebări, John, spuse Ian Hunt. Pentru numele lui Dumnezeu, povestește-ne ce este!

— Ce-i drept, e drept, am zis eu râzând. E un Muscat din Crimeea, din 1945 și, da, este una dintre sticlele pe care eu și Kevin am reușit să le aducem cu noi de la Tbilisi. Conform evidențelor, țarul Nicolae al II-lea a înființat Domeniile viticole Massandra în Crimeea, chiar lângă Ialta, în 1894, anul încoronării sale. Acest Muscat este una dintre producțiile cele mai faimoase ale casei și i se mai spune și Muscat Alb de Piatră Roșie, căci crește în podgoriile ce împrejmuiesc un monolit imens din calcar, căruia i se spune „Stânca din Piatră Roșie”. Faptul că e din 1945 face ca acest vin să fie interesant prin prisma faptului că e mai tânăr decât momentul când Stalin probabil a ascuns restul vinurilor pe care le-am văzut noi la Tbilisi. De asemenea, tot asta îi și scade valoarea într-o oarecare măsură, cel puțin după părerea mea și ținând seama de farmecul care m-a copleșit când am văzut toate acele vinuri încărcate de atâta istorie, căci nu provine de la Sankt Petersburg, precum celelalte, ci trebuie să fi fost achiziționat după încheierea războiului.

— Crezi că s-ar putea, totuși, să fi fost unul dintre vinurile personale ale lui Stalin, John? mă întrebă cineva.

— Ei bine, nu cred că se poate număra printre ale sale, dat fiind faptul că e din 1945, și tocmai de aceea cred că, dintre vinurile pe care le mai avem eu și Kevin, acesta este un candidat demn de destupat și de împărtășit cu prietenii, am răspuns eu.

Cu toții am închinat paharele în cinstea orașului Tbilisi și a vinurilor, dar și a unor cine minunate, alături de prieteni. Muscatul era fascinant dată fiind proveniența sa și a mers ideal cu desertul nostru.

Odată terminate vinurile, ne-am ridicat cu toții de la masă și s-au format tot felul de grupulețe de discuție. Jane s-a dus până la toaletă, ceea ce înseamnă că eu și

Kevin am rămas singuri pentru prima dată în acea seară.

— Cred că nu-i nevoie s-o mai spun, îmi zise el. Jane este minunată!

— Aşa-i, chiar este.

— Încearcă să nu dai cu piciorul acestei relaţii, mi-a spus.

— În regulă, am încuviinţat eu. Mersi pentru sfaturile oarecum înţelepte! Am să le ţin minte. Ce părere ai avut despre Muscat? Mie mi s-a părut surprinzător de savuros.

— Da, vinificatorii aceia din Crimeea chiar ştiu meserie, ce să mai, spuse el. Ar trebui să stau geană la acea piaţă. Chiar dacă tentativa noastră din Georgia a eşuat, pe măsură ce scena politică din Crimeea şi din alte foste state sovietice se ajustează, s-ar putea să mai apară şi alte sticle.

— Ei bine, că tot veni vorba, am zis eu pe un ton jos. Ghici cu cine am corespondat recent.

Kevin se dădu mai în spate şi mă privi lung.

— Harry? spuse în cele din urmă. Te-a contactat să te anunţe că nu mai e partenerul lui Neville, că îi pare nespus de rău şi că are un pont despre o cramă ascunsă din Antarctica, ce i-a aparţinut odinioară exploratorului britanic Robert Falcon Scott.

— Pe-aproape, am spus. De fapt, surprinzător de aproape. Şi totuşi atât de departe!

— Hai, dă-mă pe spate, îmi zise Kevin.

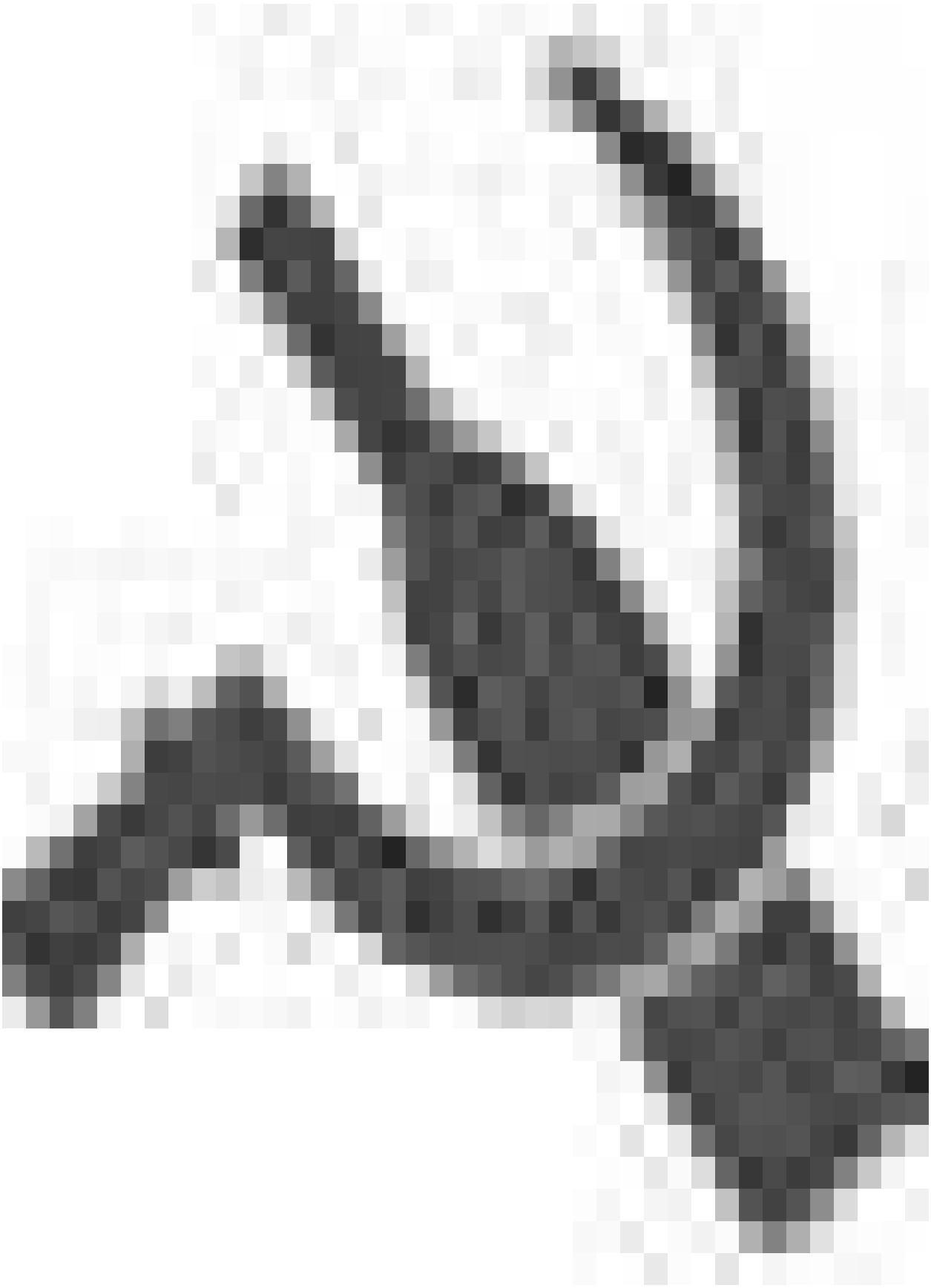
— Am tot schimbat nişte mesaje cu prietenul nostru George.

— Giorgi Aramhişvili?

— Chiar el.

Kevin a scos un hohot sănătos, râzând cu poftă, astfel că ceilalţi au întors capetele în direcţia noastră.

— În regulă, spuse, abia aștept să aud povestea, dar e o discuție pe care trebuie să o avem în timpul zilei. Ce-ar fi să trec eu pe la magazin?

Târziu, în acea seară, pe când ne întorceam la mine acasă cu un taxi, Jane mi-a spus:

— Tot nu-mi vine să cred că tocmai ai desfăcut una dintre cele 12 sticle pe care ați reușit să le aduceți din Georgia.

— Ce vrei să spui cu asta? am întrebat eu.

— Ați trecut prin atâtea și a trebuit să renunțați la acele sticle incredibil de valoroase, la Yquemuri și la toate cele, în favoarea lui Neville și a celuilalt tip!

— Harry, i-am spus eu zâmbind. Săracul, are doar un autoturism Daimler imens. M-am gândit că-i trebuia o sticlă de vin bun ca să-și ducă traiul.

— Oricum ar fi, spuse ea, ți-au rămas doar câteva sticle prețioase în urma incursiunii, iar tu deschizi una și o bei pe toată cu prietenii! Nu-mi vine să cred că și Kevin a fost de acord cu asta.

— Înțelege și el cum stă treaba, am spus eu ridicând din umeri.

— Ce înțelege, mai exact? mă întrebă Jane. Serios, chiar sunt curioasă.

Am privit cum se perindă străzile întunecate din Sydney, pe când mă gândeam ce să-i răspund. Am trecut pe lângă Parcul Hyde și monumentul Anzac dedicat celor căzuți în timpul Primului Război Mondial.

— Jane, presupun că, în ceea ce mă privește, e doar o sticlă de vin. Faptul că are o poveste incredibilă la bază, despre cum am pus noi mâna pe el, îi conferă un plus de farmec, dar nu vreau să știu că zace în cramă timp de încă trei decenii de-acum încolo. Desigur, o altă opțiune ar fi să-l vând – de fapt, nu știu cu cât –, iar asta desigur că ar fi opțiunea inteligentă și responsabilă din punct de vedere financiar, însă care-ar fi partea distractivă? Mai degrabă aș vrea să văd ce gust are vinul și să-l împart cu prietenii care cunosc destule despre vinuri pentru a-l aprecia cu adevărat. Le-ai văzut fețele? A fost un moment minunat! Așa-i că a fost un mod excelent de a încheia seara?

— Ai dreptate, absolut. A fost un vin fantastic, numai bun de final, din toate privințele.

I-am zâmbit.

— Vezi? După cum văd eu lucrurile, vinul fie este o investiție, fie trebuie să te bucuri de el. Dintre toate vinurile pe care le-am adus cu noi, acesta a fost unul pe care am vrut să-l savurăm împreună. Așa am și făcut. Acum s-a terminat, însă ne rămâne amintirea gustului, și sunt sigur că nimeni nu-l va uita vreodată. Mă bucur mult că ai fost și tu de față.

Jane s-a cuibărit mai bine pe umărul meu și și-a așezat mâna pe pieptul meu. Mă simțeam minunat.

— Știi, poți fi cam straniu uneori, însă cu siguranță ești foarte generos, mormăi ea.

— Merci, i-am răspuns eu.

— Numai nu te juca așa cu vreo sticlă de Yquem din 1870, bine? mă avertiză ea.

Am râs.

— Nu-ți pot promite, dar nu cred că e probabil să se întâmple asta.

Încă sunt în joc…

A doua zi, Kevin a trecut pe la crama mea, după cum îmi promisese. Am zâmbit pe când se aşeza cu picioarele proptite pe colţul biroului meu, aşa cum făcea odinioară la magazinul Double Bay.

— Mă bucur că am deschis sticla de Muscat aseară, am zis eu. Şi celorlalţi le-a plăcut, deşi mi se pare că Jane mă crede cam nebun.

— Ei bine, asta înseamnă doar că ajunge treptat să te cunoască aşa cum eşti cu adevărat, spuse Kevin.

M-am strâmbat la el.

— Ce-ai mai făcut? am întrebat eu. N-am prea avut ocazia aseară să discutăm şi ai fost cam tăcut în ultima vreme, ceea ce mă îngrijorează mereu. Asta înseamnă că pui ceva la cale.

— Am fost ocupat, îmi răspunse. Mă gândesc serios la cum să lansez o marcă de ceasuri de lux. Cred că trebuie să merg în China. Ah, de asemenea – cred că o să-ţi placă asta – tocmai m-am întors din zona de sud a statului Queensland, unde am fost trimis ca să verific una dintre acele crame rezultate în urma unui divorţ, pe care le cunosc şi care îmi plac mult.

— Lasă-mă să ghicesc, am zis eu. Ai dat de o peşteră imensă plină de ziare vechi?

— O, nu, chiar am dat peste o grămadă de vinuri foarte bune, îmi răspunse el. O grămadă. Câteva vinuri franceze decente de prin anii 1970, o grămadă de vinuri australiene generice, după care am dat peste mai multe fețe mari de pernă ascunse sub nişte cartoane de bere, pline cu marijuana şi cu câteva pungi de plastic mai mici, în care se găsea o pudră albă misterioasă.

— Dumnezeule, am spus. Şi ce-ai făcut?

— Le-am oferit respectuos o sumă decentă (însă nu foarte mare) pentru sticlele

bune şi le-am promis că nu mă interesau celelalte mărfuri scoase la vânzare. Totodată, i-am informat şi că nu mă interesa câtuşi de puţin să discut cu organele de poliţie locale despre afacerile pe care s-ar putea să le fi întreprins fostul soţ al femeii în crama aceea, mai completă el.

— Ce chestie!

— O, n-ai idee, răspunse. Şi cu toate acestea, pare-mi-se că, dintre noi doi, tu eşti cel cu povestea şi mai dramatică. Ce mai face Giorgi al nostru? Şi cine a contactat pe cine?

— Eu am făcut primul pas, am mărturisit eu. Am văzut că Georgia urmează să participe la Cupa Mondială de Rugby care tocmai a început, aşa că i-am scris deodată, fără să stau prea mult pe gânduri. Mi-a promis că-mi trimite o bluză georgiană specială pentru rugby.

— Atâta timp cât o trimite împreună cu celelalte 12 sticle pe care le-am ales, dar pe care n-am mai pus mâinile, sună bine! răspunse Kevin pe un ton sarcastic. Trebuie totuşi să-ţi recunosc un merit, Johnny: nu renunţi prea uşor!

Am râs şi i-am povestit despre Terry, tipul îmbrăcat în negru, dar şi despre Wolfgang, celălalt avocat care ştia dedesubturile dreptului constituţional georgian.

— Dacă stai să te gândeşti puţin, complicaţiile de natură juridică au fost aspectul care ne-a dat planurile peste cap, aşa-i? S-ar putea ca tipii ăştia să fie în măsură să ne ajute.

— Să nu uităm faptul că Neville şi, foarte posibil, Harry, ne vor pune bețe în roate.

— Ei bine… am zis eu şi am mai turnat câte un pahar de vin.

Kevin se holba la mine cu acea expresie impasibilă tipică.

— Asta a fost ceea ce, după cunoştinţele mele, englezii numesc un ei bine plin de surprize, îmi zise. Încărcat de surprize, mai bine spus.

— Nu-s sigur că e o expresie consacrată, dar aşa-i, a fost un ei bine pe care l-am inclus în discuţie cu intenţie, am spus eu. I-am scris lui George şi mi-a răspuns a

doua zi, cred că de îndată ce a citit mesajul, dacă e să luăm în calcul fusul orar. L-am tipărit.

Am citit cu voce tare ce scria pe hârtia pe care o aveam în față. „Îți mulțumesc pentru e-mail. M-am bucurat să aflu vești de la tine. Crama este în regulă, în aceeași stare în care ați lăsat-o voi.”

— Deci vinurile sunt tot acolo, spuse Kevin. Interesant. Cum rămâne cu prietenii noștri din Sydney?

— Nu se poate spune același lucru și despre ei, am zis. Neville nu mai este implicat în afacere. George spune că i-a dezamăgit tare și au întrerupt legătura cu el. Nu mi-a dat multe amănunte, însă George zice că îi interesează să reia discuțiile cu noi. Și pentru că vorbim de George, ne mai spune și că urmează culesul, astfel că ar avea nevoie ca noi sau altcineva să contribuie financiar la operațiunile domeniului viticol.

Kevin râse.

— Parc-am fi în „Ziua Cârtiței”.

— Știu. Incredibil, am zis eu. De asemenea, are numere de telefon și de fax noi și ni le-a comunicat.

— Prin urmare nu știm nimic despre cele petrecute cu Neville?

— Ba da, căci am mai schimbat de atunci încă trei mesaje cu George.

Kevin clătină din cap.

— Bine. Văd că vrei să jucăm murdar, nemernicule. Haide, savurează agonia atunci…

Am râs.

— Am vrut să-ți facă plăcere să auzi întreaga poveste! I-am scris înapoi lui George și l-am întrebat despre Neville și dacă mai era sau nu implicat în afacerile societății Alaniya Gold sau dacă se retrăsese cu totul din afacerile pe care le avea în Georgia, la care George mi-a răspuns că Neville încă era implicat în mina de aur, din câte știa el. Asta m-a făcut să-l întreb pe George dacă el

însuși mai era implicat în afacerile miniere, iar el mi-a răspuns, și aici citez: „Bună întrebare. Probabil că nu. Neville mi-a făcut o nefăcută acum doi ani, iar de-atunci ne tot certăm în instanță”.

— Deci, ce părere ai? întrebă Kevin. Mai încercăm o dată?

— Mărturisesc că sunt tentat, dar de această dată suntem pe banii noștri, asta dacă alegem să ne implicăm din nou. Vinurile se află tot unde le-am lăsat, Neville și Harry au ieșit din peisaj, și după câte-mi dau eu seama, tot noi suntem singurii care au verificat situația din cramă. Avem niște avocați la Sydney care ar putea să găsească portițe prin care să ne eschivăm de obstacolele de data trecută. De ce să nu încercăm? Gândește-te la toate acele Yquemuri fabuloase și la prietenele lor: niște vinuri cum n-am mai văzut vreodată în toți anii în care am activat în domeniu, și pe care cu siguranță nu vom mai pune ochii cât vom trăi.

— Știi doar că mă gândesc la ele de ani de zile, îmi spuse Kevin. Așa cum ai făcut-o și tu. Trebuie doar să ne acoperim de data asta. George trebuie să fie de acord să ne mai dea câteva sticle, pentru a acoperi cheltuielile. De asemenea, trebuie să ne mișcăm în mod corespunzător și rapid.

— Da, ai dreptate, am zis eu. Nu vrem să ne întindem pe ani de zile cât timp analizăm chestiunile vamale.

Kevin cugetă o vreme, apoi zise:

— Când ai programată următoarea deplasare în Franța?

— Referitor la afacerea mea Bordeaux Shippers? În două săptămâni.

S-a uitat la mine.

— Ar trebui să iei cu tine sticla mea de Yquem. Cel din 1870 și ceva. Există cumva posibilitatea de a te duce la domeniul respectiv și de a avea o întrevedere cu producătorii, ca să vezi dacă îi vor confirma autenticitatea? Dacă am reuși cu adevărat să stabilim faptul că e veritabil, asta ne-ar deschide multe uși în raporturile cu toate casele de licitații și toate cele. Deși credem că vinul e veritabil, Yquemul reprezintă piatra de temelie a cramei, precum și a investiției noastre. N-am mai apucat să facem demersurile de verificare a autenticității sale, iar această dovadă este în continuare esențială pentru a putea fi siguri.

Am încuviințat.

— Da, ai dreptate. Este vitală. Aș vrea să vizitez domeniile Yquem, și s-ar putea să-l știu pe tipul perfect din Bordeaux care să organizeze vizita.

— Vrei să zici că știi un tip care cunoaște un alt tip, zise Kevin.

— Oricum ar fi, am să dau niște telefoane, am spus eu. Amicul meu Jean-François e un tip pe cinste, foarte întreprinzător, locuiește în Bordeaux și-l cunoaște pe Pierre Lurton, directorul casei Yquem. Mă întreb dacă ar putea organiza o vizită, pentru ca cei de acolo să analizeze sticla. Nu strică să întreb. Deci ne băgăm iar?

Kevin ridică din umeri.

— Ce-ar putea oare să meargă rău? mă întrebă el, pe un ton încărcat de sarcasm. Oricum ar fi, merită să punem niște întrebări în stânga și-n dreapta, asta dacă avem parcursul stabilit în mare.

Gașca se reunește

Am observat o schimbare a atitudinii lui George aproape instantaneu, de îndată ce ne-am reluat corespondența prin e-mail. Trecuseră câțiva ani și evident că întâmpinase și el niște hopuri, poate în raporturile cu Neville și cu alte persoane. Avea o latură neprevăzută când negociam, diferită de acel George mereu vesel și energic pe care mi-l aminteam eu.

Când am adus în discuție vechea mea preocupare cu privire la faptul că va fi nevoie ca vinurile să fie supuse procedurilor vamale georgiene și să nu fie reținute din rațiuni ce țin de patrimoniu, acesta m-a expediat repede, spunând că nu e nicio problemă și că se va declara valoarea mărfurilor.

Era de părere că ar trebui să estimeze în minus valoarea stocului de vinuri pentru a reduce la minimum eventualele taxe, după care vom avea undă verde să le exportăm, și apoi să vindem stocul.

Mi-am exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că aceasta urma să fie strategia noastră oficială, la care mi-a răspuns: „Așa stau treburile, John. Nu-ți mai face griji în legătură cu asta. Ceea ce vrem noi să știm este ce sticle și care e prețul? Care este calendarul propus de voi? Cum putem garanta obținerea unor rezultate și faptul că sticlele nu vor dispărea odată ce au fost exportate?”

M-am simțit destul de jignit de vorbele sale și i-am și spus asta. Mereu negociaserăm cu bună credință.

George mi-a scris înapoi, adoptând de astă dată un ton mai apropiat de cel al vechiului George, și mi-a spus: „John, te înțeleg, însă partenerii mei vor doar un exercițiu simplu, precum vânzarea sticlelor. Sper că vom duce acest proiect la bun sfârșit.”

M-am întrebat dacă era vorba de aceiași parteneri sau de alte persoane. Oare domnul Tamaz et co. mai erau implicați în conducerea domeniului viticol? Aveam senzația că treburile se schimbaseră drastic în timpul cât nu fuseserăm în legătură.

Avantajul era faptul că George nu mai adusese în discuţie ideea ca noi să investim în recolta care se apropia, ceea ce era o uşurare, plus că s-a arătat destul de deschis referitor la faptul că urma să avem nevoie de câteva sticle drept garanţie pentru a ne acoperi cheltuielile. Chiar şi-atunci, a inclus un comentariu maliţios: „Dacă nu mă-nşel, încă mai aveţi câteva de data trecută, aşa-i?”

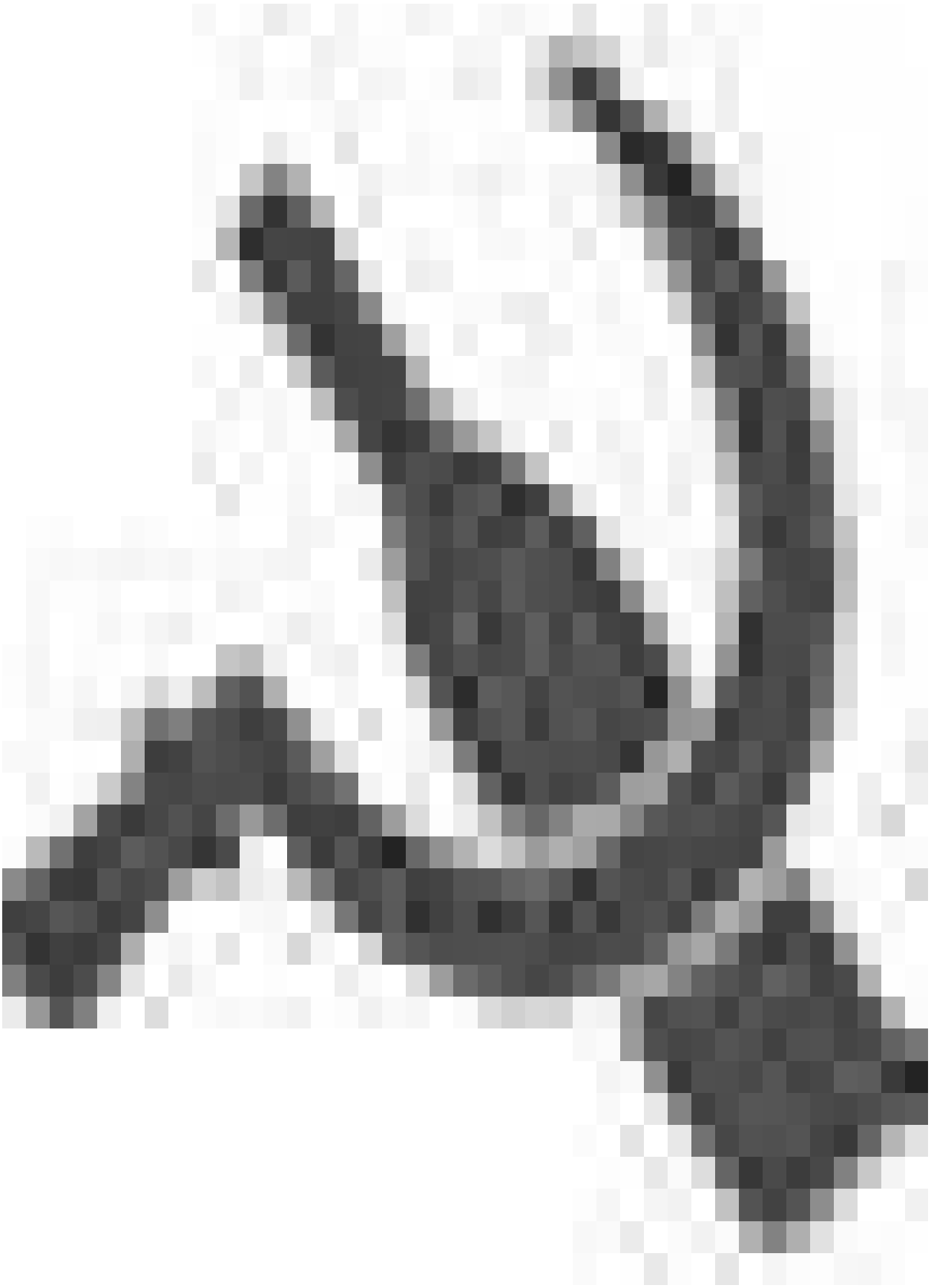
Cu toate acestea, până la finalul acestui nou schimb de mesaje, fusese de acord să pună la păstrare câteva sticle alese de noi drept garanţie pentru cheltuielile noastre, chiar dacă a fost îngrijorător de evaziv cu privire la locul unde vor fi acestea duse sau cum le vom recupera dacă înţelegerea nu va mai fi onorată. I-am spus că fie eu, fie Kevin, urma să ne deplasăm în Europa, şi că aveam nevoie de sticle în valoare de 15 000-20 000 de dolari, la care mi-a răspuns criptic: „Foarte interesant. E bine în Europa.”

După care a mai spus că, în vreme ce eu voiam protecţie pentru posibilele cheltuieli, el nu beneficia de niciun fel de protecţie. L-am întrebat ce vrea să zică şi a adus iar în discuţie preocuparea cum că, dacă era exportată întreaga cramă, aceasta avea să dispară. Pentru a nu ştiu câta oară m-a întrebat: „Poţi garanta rezultate în urma scoaterii la licitaţie?”

„George”, i-am scris eu înapoi, „dacă nu poţi avea încredere în mine, n-ar trebui să facem afaceri împreună. În fond, trebuie să colaborăm. Australia nu e Vestul Sălbatic.”

A urmat o pauză de două zile şi m-am întrebat dacă nu cumva afacerea se încheiase la fel de repede pe cât demarase, însă am primit un e-mail de la George: „Nicio problemă. Ce sticle şi cât vei cere pe ele? Poate că am reuşi să vindem mai multe sticle, să zicem în valoare de 100 000 de dolari, pentru a avea nişte capital operaţional atât noi, cât şi voi, nu doar acei 15 000 de dolari. Dacă vrei, poţi discuta cu avocatul tău de la Sydney, să întocmească un acord.”

Deci se pare că încă eram pe felie. I-am răspuns că era o idee bună şi că voi discuta cu avocatul meu. Totodată, i-am reamintit că nu-mi trimisese încă bluza specială georgiană de rugby.

În timp ce eu eram implicat în această horă stranie cu cei de la Tbilisi, Kevin adoptase o abordare mai practică și întocmise un program în care să notăm progresele înregistrate.

Ne-am întâlnit să luăm prânzul împreună cu Jane, care se afla în trecere prin oraș. Kevin mi-a spus că era în regulă dacă asista și ea la discuția noastră despre „El Dorado-ul georgian”, căci astfel denumise el aventura noastră.

Odată ce ne-am terminat mâncarea, am împins farfuriile la o parte și ne-a dat o foaie de calcul Excel pe care o tipărise.

— Programul ce cuprinde progresele ne indică ceea ce am realizat în prezent, ceea ce ne propunem, precum și ceea ce avem nevoie pentru a duce totul la bun sfârșit, ne explică el. Am inclus sarcini, observații, costuri estimative, date, preconizări, precum și ce îndatoriri ne revin fiecăruia. Astfel, de pildă, ai menționat faptul că George vrea să tocmim un avocat care să pregătească un acord pentru a avea acces la câteva sticle care să acopere costurile, dar și să întocmească un acord de confidențialitate, astfel încât să poți reprezenta domeniul viticol și pe noi în discuțiile cu cei de la Sotheby’s sau de la o altă casă de licitație. Am inclus ambele sarcini acolo, la rubrica cu îndatoririle ce îți revin ție și, presupun că și lui Wolfgang, asta în cazul în care el e omul nostru.

Am aruncat un ochi peste coloane.

— E minunat, Kevin. Mersi! Văd că ai introdus chiar și o rubrică, „Întrebări”.

— Da, zise. Sunt de părere că există unele complicații cu care ne-am confruntat anterior, pe care trebuie măcar să le avem în vedere. Partenerii pe care i-am avut data trecută, printre care se numără și Rhodes, ceea ce s-a convenit și cu cine s-au încheiat acordurile, precum și întrebarea: aceste aspecte afectează ceea ce se întâmplă de aici încolo?

Jane a zis:

— Se pare că urmează să vă confruntați cu o serie de cheltuieli juridice și va trebui să aveți o întrevedere cu reprezentanții unei mari case de licitații destul de curând.

— Mă întreb… am spus eu. Vreau să zic, știu că trebuie să avem o astfel de discuție, însă ne aflăm oare într-o etapă în care putem redacta acel acord de confidențialitate la timp pentru deplasarea iminentă în Europa? La fiecare tentativă de-a noastră, totul s-a mișcat într-un ritm atât de lent în ceea ce privește documentele oficiale! Pur și simplu nu cred că Wolfgang poate întocmi un act, pe care George îl va semna pe loc, asta chiar dacă e dreptul lui legal de a-l semna – ceea ce încă nu știm cu siguranță după atâția ani –, înainte ca eu și Jane să ne deplasăm acolo săptămâna viitoare.

Kevin ridică din umeri.

— Trebuie să ne dedicăm într-o oarecare măsură, nu? Hai să-i zicem lui Wolfgang să întocmească actele. Dacă, printr-un miracol, George semnează cumva, poate că vă puteți întâlni cu cei de la Christie’s sau de la Sotheby’s cât vă aflați la Londra. În caz contrar, pur și simplu faceți cealaltă vizită despre care am vorbit și-atât.

Jane se uită la Kevin, după care își îndreptă privirea spre mine.

— Cealaltă vizită? Care-i cealaltă vizită? Iarăși puneți ceva la cale?

Am râs.

— În sensul bun al cuvântului, sper eu. E vremea să mergem la domeniul Yquem și să le prezentăm sticla lui Kevin. Nu contează câte acorduri juridice și câte parteneriate întocmim dacă nu se stabilește autenticitatea acelei sticle. Cu alte cuvinte, dacă un prieten de-al meu de acolo poate organiza această vizită, ce-ai zice să mergem să vedem un château celebru cât timp se aflăm la Bordeaux?

Jane se încruntă și se prefăcu că ar căsca.

— Ei bine, presupun că am mai văzut Turnul Eiffel și cu alte ocazii, așa că treacă de la mine, dacă trebuie neapărat să mergem… Hai să vedem ce-i cu domeniile Yquem.

— Mamă, mi-aș dori să fiu de față când văd specialiștii sticla, zise Kevin.

— Poți veni cu noi? am întrebat eu. Ai vreun motiv să mergi în Europa, astfel încât să ni te poți alătura?

— Nu, răspunse el cu tristețe. Chiar n-aș avea cum să justific deplasarea și trebuie să merg iarăși în China. Dar e în regulă. Tu cunoști acel colț de lume și oamenii potriviți și vei avea grijă de sticlă. Aștept să aflu vești despre cum a decurs totul. Odată ce avem confirmarea oficială a autenticității, putem să-i dăm lui Wolfgang undă verde în ceea ce privește întocmirea documentelor necesare și să demarăm acțiunea în sfârșit!

— Promit să-ți aduc un suvenir din acelea tip glob cu fulgi de nea, cu Turnul Eiffel, am zis eu.

Kevin mormăi și-și prinse capul între mâini.

— Chiar așa, promiți? spuse el. Asta ar fi super! Dar așa, doar ca să-mi faci pe plac, ce-ai zice să adaugi pe lista ta de lucruri pe care le ai de făcut înainte de a cumpăra globul: „Sună-l pe Jean-François”?

O scrisoare de dragoste cu aer londonez

Londra, Regatul Unit,

august 2003

Am eu teorii despre multe lucruri, dat fiind că am dus o viaţă plină de varietate şi marcată de tot felul de evenimente, iar una dintre teoriile mele vizează obiectele de valoare. Sună cam aşa: cu cât tratezi un obiect de preţ ca şi cum e delicat şi fragil, mereu în pericol de a fi distrus, cu atât e mai probabil ca asta să se întâmple în fapt. Putem să-i zicem Legea lui Murphy (dacă e ca lucrurile să o ia pe arătură, aşa se va şi întâmpla) sau poate că Universul are un simţ ciudat al umorului.

Prin urmare, atunci când eu şi Jane făceam pregătirile necesare pentru a merge în Europa cu avionul, am luat acea sticlă de d'Yquem Sauternes veche de un secol (care era veritabilă, mai mult ca sigur), am învelit-o în hârtie de împachetat cu bule de aer şi în carton ca s-o protejez, am acoperit-o bine cu nişte cămăşi, după care am aranjat-o la loc sigur şi etanş în bagaj. Oricum, nu era singura sticlă pe care o luam cu mine. Mai aveam şi alte sticle, inclusiv una pentru un prieten de la Londra, Linden Wilkie, precum şi nişte ulei de măsline pentru Jean-François din Bordeaux. Îi povestisem despre investiţia mea timpurie din cadrul societăţii Boundary Bend Olives (proprietarul mărcii australiene de ulei de măsline extravirgin Cobram Estate) şi se arătase dornic să primească şi el o sticlă. Am avut zbor într-o marţi şi am ajuns la Londra într-o dimineaţă rece, dar însorită de august. Desigur că de îndată ce am ajuns la hotel, primul lucru pe care l-am făcut a fost să verific încărcătura preţioasă pe care o transportasem şi mare mi-a fost uşurarea când am văzut că sticla era în regulă. Am aşezat-o cu grijă înapoi în valiză şi am înconjurat-o cu nişte perechi de şosete şi un prosop.

Nu aveam planificate întâlniri timp de trei-patru zile, aşa că am decis să scăpăm de oboseala acumulată după zbor printr-o plimbare pe străzile Londrei. Mai fusesem de multe ori prin capitala Angliei, însă mereu fusese vorba de deplasări în interes de serviciu, aşa cum mergeam la Melbourne sau, mai recent, în

Bordeaux, în vreme ce Jane nu mai fusese la Londra de ani de zile, astfel că am descoperit împreună magia locului și am decis să ne bucurăm de experiență și de oraș cu o perspectivă nouă.

Mi-a făcut plăcere să descopăr tot felul de obiective celebre pe scena muzicală, pe care nu apucasem niciodată să le vizitez. În calitate de fost patron (în cadrul unui parteneriat) al unuia dintre localurile din Sydney unde se cânta muzică rock live în anii 1980, în perioada de glorie a unor trupe precum INXS, Midnight Oil, Cold Chisel și multe alte trupe clasice, mi-a plăcut să fac un fel de pelerinaj la unele dintre cluburile de noapte londoneze de referință.

Fără să-i zic lui Jane unde mergem, am dus-o într-o dimineață la cea mai apropiată stație de metrou, după care am pornit spre districtul St. John's Wood, ieșind din subteran chiar pe bulevardul Finchley Road.

Știind că jucasem crichet destul de bine în tinerețe, precum și că îmi plăcea varianta „Test" (n. trad. – varianta cu durată îndelungată de joc, cu cele mai înalte standarde), credea că s-a prins unde vreau să o duc.

— Mergem cumva la stadionul de crichet Lord's? mă întrebă ea, uitându-se la un semn care indica celebrul teren londonez, care se pare că era situat în apropiere.

— Nu, am răspuns eu, luând-o de mână și pornind la vale, spre vest, pe Grove End Road. Am mers cam jumătate de kilometru, admirând suburbiile londoneze locuite de cei din clasa medie-superioară, până ce ne-am oprit la intersecția cu Garden Road.

Cu o sprânceană ridicată, m-am uitat la Jane, iar ea s-a uitat împrejur.

— Nu, zise. Habar n-am ce căutăm aici. Ce este?

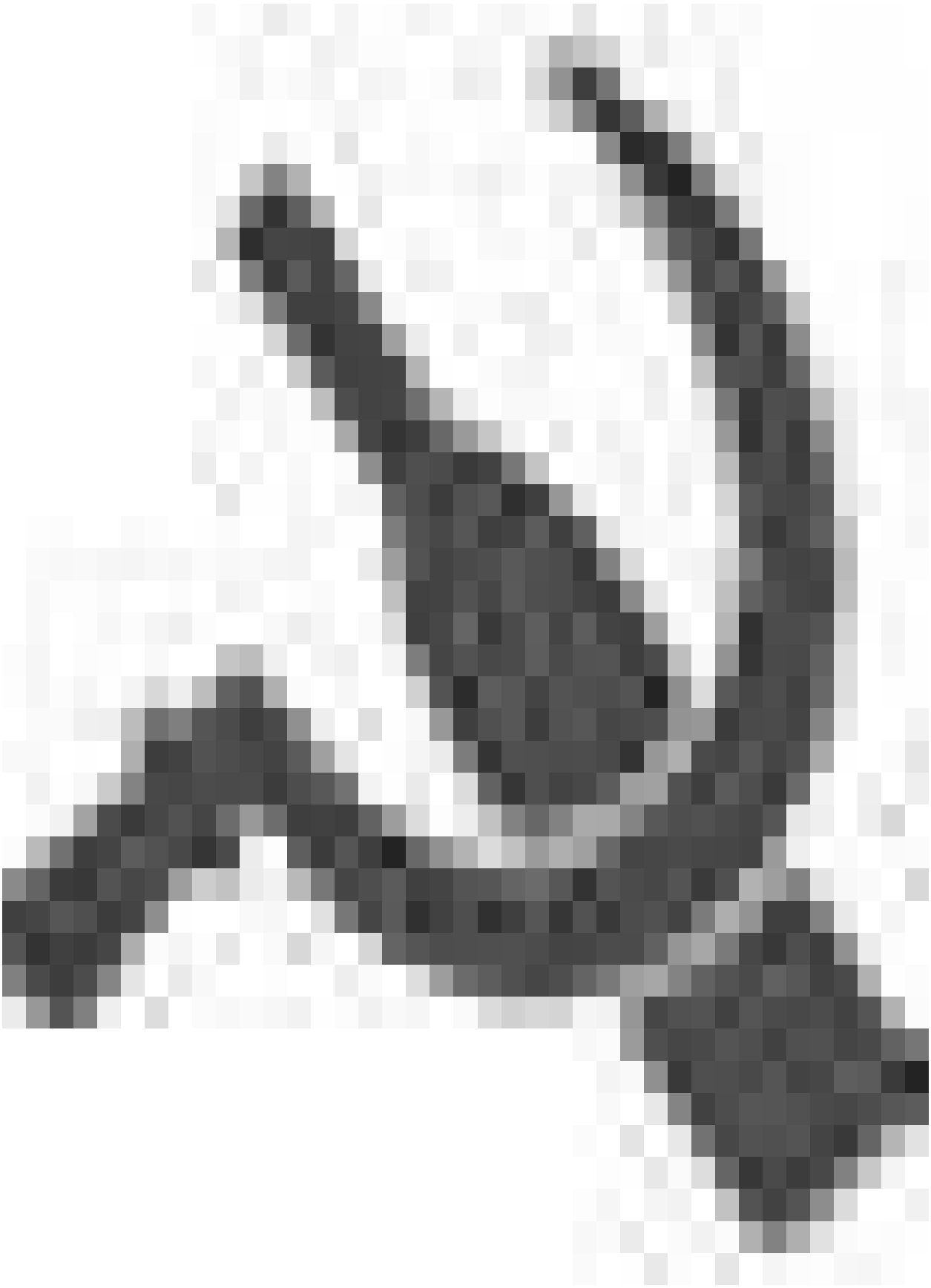
Am mai mers puțin spre nord și i-am arătat un semn de circulație pe care scria „Abbey Road, NW8", în pofida fapului că scrisul era aproape acoperit de semnăturile a tot felul de vizitatori.

— Vezi trecerea aia de pietoni… am spus.

— Nu te cred! Faimoasa stradă Abbey Road! exclamă ea, odată ce realiză unde ne aflam. Deci, dacă trupa Beatles ar fi făcut câțiva pași în direcția asta ca să facă fotografia, atunci unul dintre cele mai bune albume din istorie ar fi putut să

se numească Grove End Road.

— Probabil că acolo sunt studiourile de înregistrare Abbey Road, am spus eu, întorcându-mă spre o clădire aflată la stânga de ceea ce s-ar putea să fie cea mai faimoasă trecere de pietoni din întreaga lume.

Am mai petrecut câteva zile grozave acolo, distrându-ne şi explorând tot felul de locuri de prin Londra.

Ne-am perindat prin British Museum pentru a vedea ciornele cu versuri scrise de mână chiar de membrii formaţiei The Beatles şi am trecut pe lângă tot felul de baruri sau teatre celebre odinioară, precum The Tramshed, de pe Woolwich New Road, situat la est de centrul oraşului şi la sud de Tamisa, unde au cântat cândva trupe precum Dire Straits şi Radiohead înainte să ajungă celebre. Am mers şi în West End să vedem câteva piese de teatru şi am vizitat Muzeul Tate Britain şi alte galerii de artă. Chiar intraserăm în pielea unor turişti şi nu mai voiam să se termine călătoria.

Desigur că am mâncat şi băut vinuri şi bucate alese. Doar pentru a ne satisface poftele şi în numele „cercetării în scop profesional” în ceea ce o priveşte pe Jane, am parcurs un eşantion ce a cuprins cele mai interesante restaurante din oraş, iar adesea îi invitam fie pe prietenii ei, fie pe ai mei, să ni se alăture.

Am savurat prânzul cu Neil Beckett şi cu Sarah Basra, care lucrau la revista The World of Fine Wine („Lumea vinurilor alese”), publicaţie care abia fusese lansată şi care a devenit, cel puţin după mine, cea mai bună revistă despre vinuri care a existat vreodată. La acea vreme, abia se punea pe picioare, însă le-am zis că s-ar putea să am un subiect de articol pe cinste pentru ei, asta dacă lucrurile mergeau bine restul călătoriei. Am păstrat o oarecare aură de mister şi am încercat să-i dau poveştii un aer tensionat, chiar dacă ei mi-au cerut să le relatez pe scurt despre editorialul respectiv.

— E vorba despre vin, am zis eu în cele din urmă, ca şi cum cedam.

— John, nu pari să înţelegi cum funcţionează procesul editorial din cadrul redacţiei unei reviste, îmi spuse Neil, aruncându-mi o privire tăioasă, dar prietenească. Înţelegi că suntem o publicaţie despre vinuri care are o reputaţie de păstrat şi într-adevăr, încercăm să fim cei mai buni din lume. Am putea să prezentăm lumii întregi povestea voastră, dacă e atât de deosebită pe cât zici.

— Apreciez asta, am spus eu, doar că e distractiv să văd că vă irită faptul că nu vă dau detalii.

— Nu te-ai schimbat deloc, remarcă Neil râzând. Mereu ne iei peste picior.

Le-am zis:

— În regulă. Atunci ce-ar fi dacă recunosc că am o sticlă de Yquem dosită undeva și pe care urmează să o duc la domeniul-mamă, iar când scot dopul, mă aștept ca cei de acolo să poată distinge anul înscris pe dop și să confirme că are cel puțin 120 de ani vechime.

— Minunat, zise Neil încuviințând. Uau, acela e un vin rar, iar în domeniul vostru comercial îmi închipui că ar valora o grămadă de bani.

— Cât estimezi? întrebă Jane.

Neil se gândi câteva clipe.

— Revista nu prea se specializează pe prețurile vinurilor, dar dacă-ar fi să-mi dau cu părerea? În lire aș zice că în jur de 3 000, poate 10 000, asta ca să vedeți că nu sunt deloc conectat la pulsul pieței. Știu totuși că ar depinde de câteva aspecte, precum starea, gradul de umplere și originea.

— Gradul de umplere e foarte ridicat, am precizat eu.

— Uite cum stă treaba: sticlele vechi sunt minunate, interveni Sarah, dar nu cumva am mai văzut Yquemuri atât de vechi înainte, John?

— Ei bine, Sarah, tot ce voi mai spune fără a mă da de gol este faptul că mai sunt și alte sticle la fel, mult mai multe, iar originea va fi partea cea mai savuroasă a întregii povești.

Cu asta i-am blocat.

— Multe Yquemuri de colecție? întrebă Neil.

— Plus Lafite, Mouton și alte sticle din celelalte soiuri de seamă, am spus eu.

Sarah întrebă:

— Toate cu vechimea de cel puțin un secol, zici?

— Ei bine, nu chiar toate, dar majoritatea da. Unele sunt mai tinerele, de prin anii 1930 și 1940, am completat eu.

— Atunci, ne poți zice originea? întrebă Neil.

— Ei, și tu Neil, care-ar mai fi distracția? i-am tachinat. Acum serios vorbind, dacă se dovedește că Yquemul meu e contrafăcut, n-am absolut nimic, nici măcar un articol pentru voi sau bani ca să acopăr costurile deplasării. Însă dacă e pe bune, atunci articolul practic se va scrie singur.

Sarah râse.

— Voi, australienii! Mereu trăiți tot felul de aventuri pe cinste! În regulă, duceți-vă să vă distrați pe domeniile Yquem. Nu ne pasă câtuși de puțin.

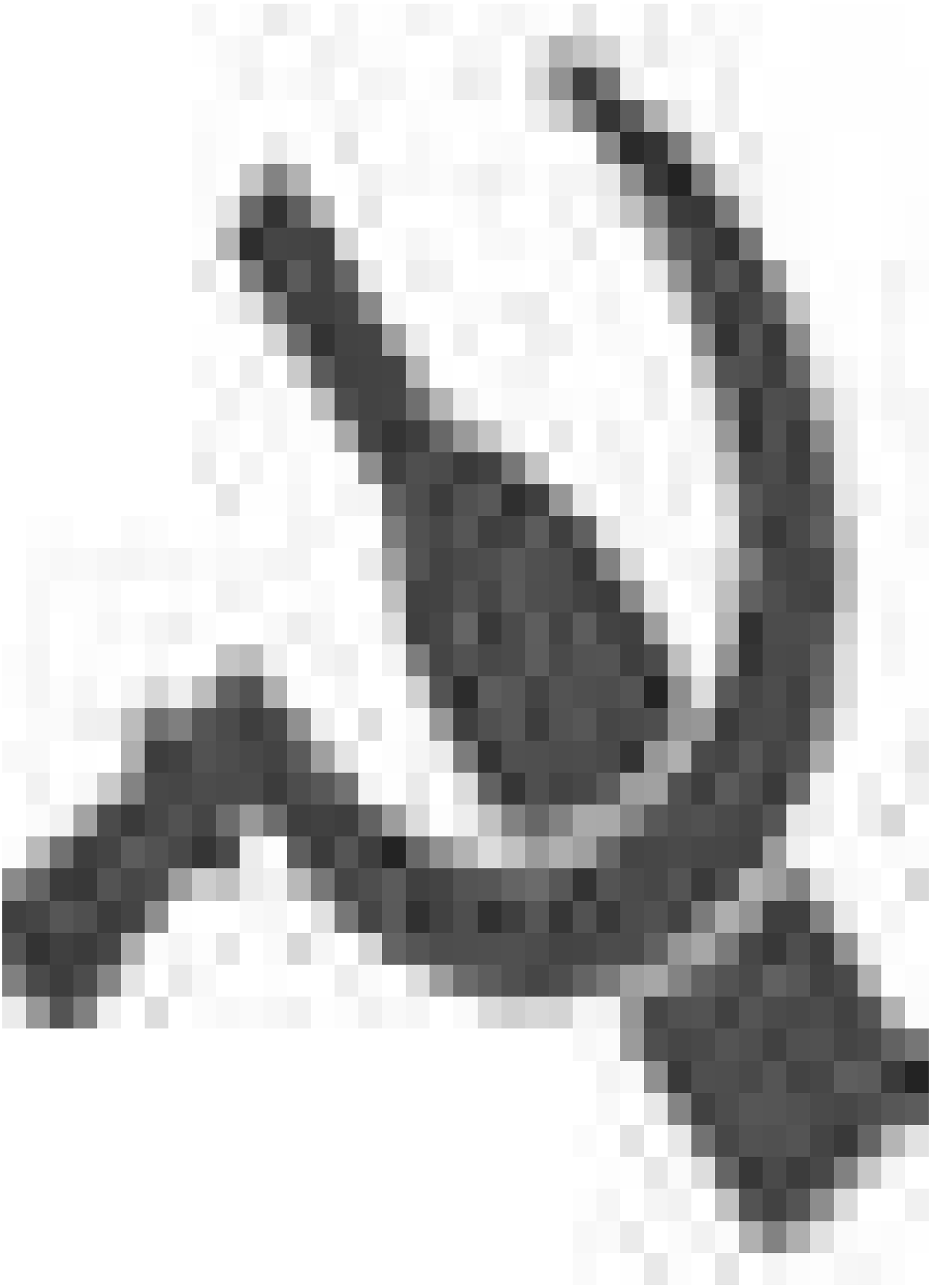
— Dar dacă se dovedește a fi veritabil, noi primim informațiile necesare pentru a scrie articolul, da? întrebă Neil.

Am bătut palma.

— Bineînțeles. Nicio altă publicație nu s-a înghesuit să ne facă cinste cu prânzul de când ne aflăm în oraș.

— Stai puțin. N-am zis că eu achit nota, zise el.

Am râs cu toții și am făcut nota pe din două.

În ultima zi a şederii noastre la Londra am avut câteva întrevederi legate de afacerea mea Bordeaux Shippers şi am avut de asemenea ocazia să-l sun pe Jean-François.

— Ça va? l-am întrebat eu.

— Oui, ça va bien, John. Et toi? răspunse el.

Parcă-l şi vedeam în biroul său minunat decorat din Bordeaux, plin cu tot felul de obiecte de colecţie şi cu lămpi ce inundau încăperea cu o lumină difuză, aflat la etajul al doilea al unei clădiri vechi din cărămidă galbenă cu trei etaje, situată în zona veche a oraşului, pe bulevardul Quais des Chartrons, pe aceeaşi parte a râului Garonne pe care se găsea şi oraşul. Lui Jane avea să-i placă la nebunie zona!

— Ai adus sticla cu tine? mă întrebă Jean-François.

— Da, am împachetat-o bine. Mergem la Paris mâine şi ajungem în Bordeaux în câteva zile, am spus eu.

— Magnifique, răspunse. Am luat legătura cu prietenul meu Pierre şi e pregătit să vă primească, atâta timp cât ne anunţaţi cu vreo 24 de ore în prealabil. El se va afla la château pentru următoarele două săptămâni şi nu are programate alte deplasări, aşa că nu văd să fie probleme.

— Jean-François, îţi rămân dator cu o sticlă excelentă de vin pentru favoarea pe care mi-o faci, i-am zis eu.

— Ei bine, atunci e frumos din partea ta că o aduci cu tine! zise el glumeţ.

— Ei, hai că nici un vin chiar aşa de bun! am spus eu râzând. Oricum, teoretic, sticla pe care o am cu mine îi aparţine amicului meu Kevin.

— Un prieten ţi-a împrumutat o sticlă de Yquem cu vechimea de un secol, ca să o cari după tine de cealaltă parte a globului?

— Cam aşa, am răspuns. Avem încredere unul în celălalt.

— Așa s-ar părea, zise Jean-François. Aştept cu nerăbdare să văd această sticlă extraordinară, dar şi pe tine, John.

— Îţi mai dau un telefon când pornim spre Bordeaux săptămâna viitoare, ca să confirmăm întrevederea, am spus eu. Merci încă o dată!

— De rien, mon ami, spuse el, după care închise.

Mai aveam ceva timp la dispoziţie până ca Jane să revină dintr-o mică escapadă la cumpărături, aşa că am mai format o grămadă de cifre şi am ascultat bâzâitul de la celălalt capăt al firului, după care s-a auzit cum se face legătura.

— Gamarjoba? spuse o voce de bărbat.

— George, John Baker aici, am spus eu.

— John! Mă bucur să-ți aud vocea, spuse George încântat. Cum îți merge?

— Totul e în regulă. Mă aflu la Londra, într-o deplasare în interes de serviciu pentru a achiziționa niște vinuri.

— Ai discutat cu cei de la casele de licitaţii? mă întrebă.

— Ei bine, încă n-am primit de la tine actele necesare care să îmi confere împuternicirea de a face acest lucru, aşa că nu cred că voi reuşi în decursul acestei deplasări.

— Ți-am zis că e în regulă, îmi răspunse. De ce să nu mergi pur şi simplu la ei?

— Nu aşa funcţionează treburile, George. Nu pot să apar pur şi simplu cu o propunere de milioane de dolari şi să le zic: „Ştiu eu un tip care a zis că e în regulă să batem palma”.

— Prea multă birocraţie în lumea voastră, John, răspunse George. Voi apusenii ar trebui să adoptaţi o atitudine mai georgiană. Nu mai staţi pe gânduri; pur şi simplu luaţi voi frâiele în mâini.

— Probabil că aici ai dreptate, i-am zis eu. George, am în plan să merg la domeniile Château d’Yquem săptămâna viitoare, ca să dau sticla pe mâna unor specialişti care să îi stabilească autenticitatea. Odată ce putem demonstra faptul

că e veritabilă în urma concluziei acestora, cred că vom reuși să înregistrăm progrese.

— E veritabilă, spuse George. Sută la sută. Nicio problemă. Apoi putem discuta despre prețul de vânzare. Partenerii mei încep să-și piardă răbdarea, John. Spun că trebuie să ne faci rost de cele două milioane de dolari repede sau vor începe să discute cu alte părți interesate.

George tocmai mă asaltase cu un noian de apropouri. Am tras adânc aer în piept și am cugetat asupra spuselor sale.

— Ce alte părți interesate, George?

— Ei, știi tu. Mai sunt și alții. Nu ești singurul din lumea asta care e interesat de Stalin și de țarul Nicolae și de toate sticlele acelea, John.

— Porți discuții și cu alte persoane în vederea încheierii unei înțelegeri? Nu ai menționat asta până acum, George.

— Nu eu personal. Alții da. Nu-ți pot garanta că ești singurul cu care se poartă negocieri.

— Aceste părți au vizitat la rândul loc crama? Au verificat și ele colecția?

— Hai să nu ne facem griji cu privire la asta, îmi răspunse. Să ne vedem de înțelegerea noastră ca să fie totul bine și să facem banii pe care i-am vrut de la bun început.

— Că tot veni vorba, tocmai ai zis două milioane. De unde ai scos suma asta? Mereu am discutat despre un preț global de achiziție de un milion de dolari americani, care înseamnă 500 000 inițial la momentul actual, dat fiind faptul că tu rămâi proprietarul a jumătate din conținutul cramei, am zis eu.

— Nu, prețul e două milioane, spuse George. Neville a promis minimum două milioane. Asta a fost înțelegerea cu el.

— Ei bine, Neville nu mai e implicat, iar toate mesajele noastre, toate conversațiile și modelele de înțelegeri pe care le-am întocmit și comunicat unul altuia precizează suma de un milion de dolari.

— John, am parteneri care…

— Ascultă, George, trebuie să clarifici chestia asta în ceea ce vă privește, am spus eu, ridicând tonul. Tot vorbești despre partenerii ăștia; te referi cumva la Tamaz și la ceilalți? Cei cu care am făcut și noi cunoștință? Sau ai alți parteneri acum? Ține de tine să controlezi lucrurile acolo. Prețul nostru a fost mereu de un milion de dolari și mă deranjează profund faptul că încerci acum să dublezi suma la telefon. George, nu umbla cu prostii cu mine sau renunț la întreaga înțelegere și nu mai pupi niciun șfanț de la noi.

— Mă ocup eu de treburi, răspunse el. Tu asigură autenticitatea sticlei. Discutăm curând despre exportarea sticlelor din cramă.

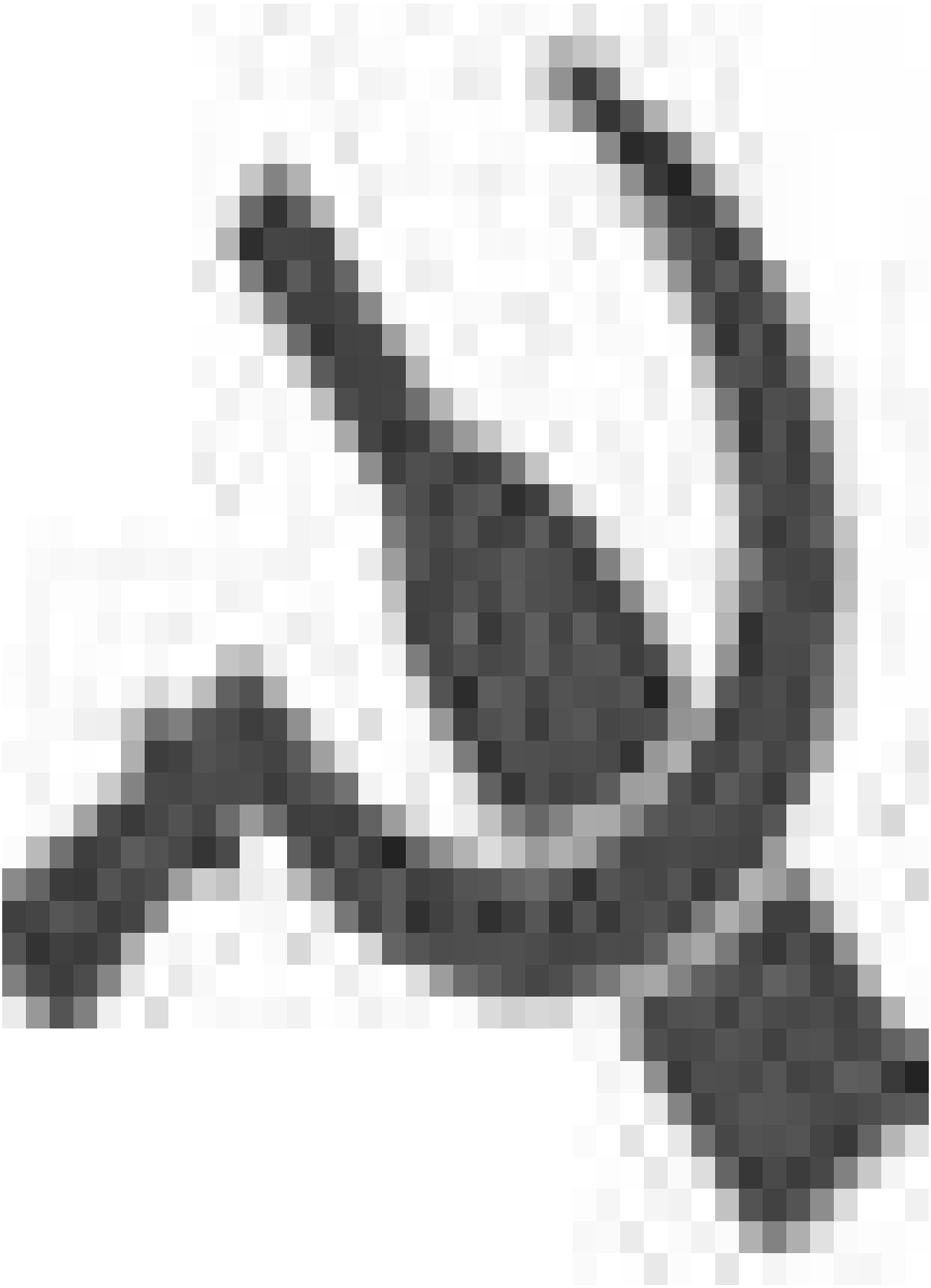
— George, tot n-am nicio dovadă că ai pus la păstrare acele sticle noi, pentru a acoperi costurile acestei deplasări, precum și alte cheltuieli.

— Mă ocup, zise el.

— Plus că încă n-am primit o bluză de rugby georgiană.

George râse.

— John, tu fă rost de bani și încheie afacerea și o să-ți cumpăr o întreagă echipă de rugby!

În seara aceea, eu şi Jane am luat cina cu Linden Wilkie şi soţia sa, Aiko. Linden, care îmi devenise prieten apropiat, se mutase la Londra cu câţiva ani înainte.

— Linden gestionează The Fine Wine Experience, i-am explicat eu lui Jane pe când aşteptam să ni se aducă antreurile. E o afacere pe cinste. Linden abordează cu adevărat marile vinuri franceze din perspectiva faptului că este esenţial să te bucuri de sticla de vin şi de experienţa de a-l împărţi cu alţii. Îi place să bea vinuri deosebite, iar toţi cei de la masă să râdă şi să se simtă bine.

— Văd de ce vă înţelegeţi aşa de bine, răspunse ea cu un zâmbet.

Linden încuviinţă.

— Aşa-i! Nu prea mi-a păsat niciodată de investiţiile în vinuri sau de prestigiul etichetei lipite pe sticlă. Ador aromele şi caracterul viu al vinurilor, precum şi felul în care un grup de persoane – chiar şi un grup de patru precum cel de faţă – poate împărţi o sticlă şi discuta despre diversele note percepute de fiecare; pur şi simplu să ne lăsăm în voia simţurilor şi să ne bucurăm de moment.

— Că tot veni vorba, am intervenit eu şi m-am aplecat să ridic ceva din spatele scaunului meu. M-am întors spre masă şi i-am întins lui Linden o sticlă de Shiraz Wendouree din 1990, de la domeniile australiene Clare Valley. Un vin minunat.

— Vai, ai găsit o sticlă, exclamă Linden copleşit de bucurie. Ţi-a luat mult să-i dai de urmă?

Am râs şi m-am întrebat dacă ar trebui să-i spun adevărul, aşa că am ridicat din umeri într-un final.

— Ştii, când am discutat şi te-am întrebat dacă vrei să-ţi aduc ceva când vin, iar tu ai menţionat că te-ar interesa Wendouree, deodată mi-a venit o idee, aşa că am coborât la mine în cramă şi am realizat că cineva îmi adusese o sticlă cu ocazia vreunei cine sau prânz, nu apucasem în acea seară să o dau gata, astfel că a sfârşit în colecţia mea. Acum e a ta.

— Minunat! Mersi, John! spuse Linden. Am şi eu ceva pentru tine.

Se întoarse şi el şi scoase ceva din spatele scaunului, mai exact o sticlă de Mas de Daumas Gassac, care se presupune a fi un vin extrem de bun şi de deosebit din regiunea Languedoc, aflată în sudul Franţei. Până acum nu fusese considerată a fi o regiune celebră pentru vinurile produse, însă auzisem că Daumas Gassac era ceva special.

— Uau, vinurile astea-s greu de găsit, am remarcat eu.

— Într-adevăr, a trebuit să dau din coate, recunoscu Linden. Apropo, e un an foarte bun.

A petrecut următoarele câteva minute prezentându-ne caracteristicile vinurilor din Languedoc, precum şi motivele pentru care unii ani viticoli fuseseră mai generoşi în decursul ultimului deceniu. Jane a ascultat expunerea în timp ce îşi savura vinul, iar când acesta a terminat, a remarcat:

— Linden, sper că nu te superi dacă-ţi spun că mi se pare că eşti foarte tânăr pentru pregătirea pe care o ai în domeniu.

— E drept că mi-am început cariera destul de devreme, răspunse el. Lucram în calitate de somelier în primul an de universitate în Noua Zeelandă şi, în acelaşi timp, găzduiam tot felul de seri tematice în care savuram vinuri, iar după asta pot spune că n-am mai privit înapoi de atunci.

— S-a mutat la Londra ca să se afle în mijlocul evenimentelor, am spus eu. Şi se pare că a funcţionat.

— Asta aşa-i, confirmă Linden. Deşi pot spune că piaţa e destul de plină aici. Am în gând să schimb peisajul, dar deocamdată mai aştept.

— Spre ce vrei să te orientezi? am întrebat eu.

— Asia, zise. Deşi asta ar însemna că va trebui să îmi îmbunătăţesc capacitatea de afacerist, şi nu doar să mă prezint drept un amator care conduce o afacere. Acolo există un interes din ce în ce mai mare în ceea ce priveşte vinurile de colecţie. Când eram la şcoală am petrecut un an la Hong Kong într-un schimb de experienţă şi mă tot gândesc la nivelul ridicat de trai de acolo, la cultură şi la cât de bine poţi câştiga dacă porneşti o afacere veritabilă comercială şi de organizare de evenimente de primă mână în acel colţ de lume.

— Ei bine, să sperăm că o să fie tot mai interesați de piața vinurilor de colecție, pentru că s-ar putea să organizez o licitație cât de curând. Ține-mi pumnii! am zis eu.

Am ciocnit paharele în cinstea licitației, a revederii, a faptului că Linden și Aiko făcuseră cunoștință cu Jane, pentru norocul de a o fi întâlnit eu pe Jane, pentru Londra, pentru Dire Straits și pentru orice altceva ne-a mai trecut prin cap în timpul unei cine îndelungate, în cadrul căreia am dat gata mai multe sticle de vin. Asta mai ales dat fiind faptul că trebuia să ne trezim dis-de-dimineață a doua zi ca să luăm avionul spre Paris.

Un trotuar parizian

Paris, Franța,

august 2003

Când a sunat alarma la 5:45 dimineața, am resimțit fiecare pahar din noaptea trecută cum îmi bubuia în tâmple, și nici după ce am făcut un duș scoțian n-am reușit să-mi trezesc suficient corpul, doar îndeajuns încât să-l fac să se miște. Somnoroși, eu și Jane am terminat de strâns bagajele și mi-am dat seama că deja adunasem prea multe sticle ca să încerc să le pun în bagajul de cală.

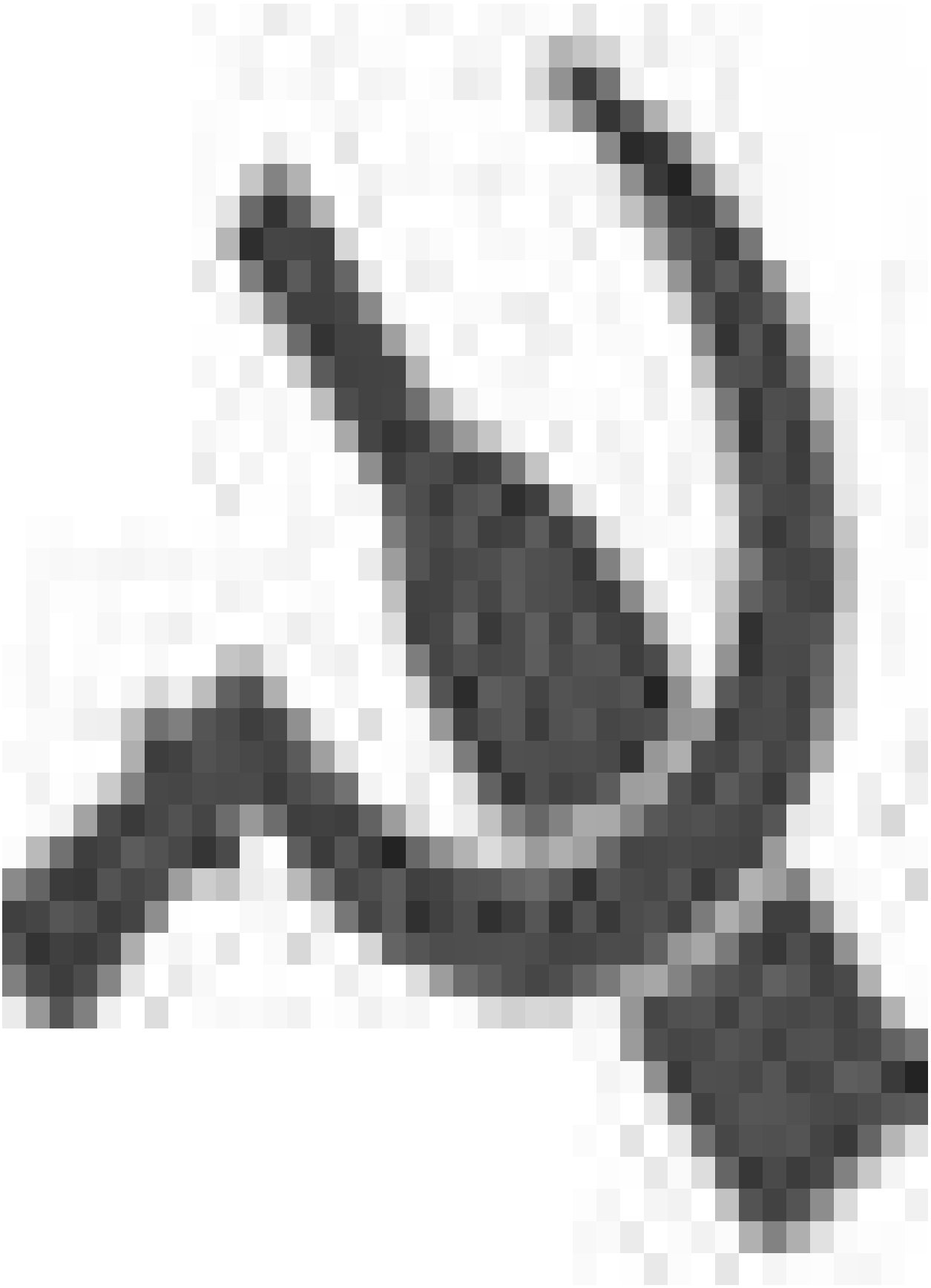
M-am uitat la cele patru sticle așezate pe masa din camera noastră de hotel, printre care se număra și acel Daumas Gassac primit de la Linden, un vin roșu din Valea Loirei pe care îl achiziționasem, însă pe care nu-l încercasem încă, sticla pentru Jean-François, cu ulei de măsline marca Cobram Estate, și Yquemul, încă înfășurat bine cu hârtie cu bule de aer și pus într-o husă de cauciuc specială pentru vinuri, făcută din neopren. Deja îmi închisesem valiza și știam că, la acea vreme, în timpul zborului Londra-Paris aveai voie să ai sticle nedesfăcute în bagajul de mână. Prin urmare, am pus toate sticlele într-o sacoșă sigură căptușită specială pentru transportarea sticlelor de vin, pe care o aduseserăm cu noi, știind că s-ar putea să avem nevoie la un moment dat.

— Ești sigur că vrei să procedăm astfel cu Yquemul? întrebă Jane.

— Jane, știi deja teoria mea, am zis eu. Cu cât îți faci mai multe griji cu privire la o sticlă, cu atât atragi tot felul de belele. Trebuie să o împachetezi în siguranță, dar să o tratezi precum celelalte, și totul va fi bine. Sticla are două straturi de material căptușit, plus celelalte sticle așezate lângă ea, astfel că sacoșa va sta țeapănă.

Am pornit spre aeroport, am băut suficientă cafea în terminalul Plecări cât să supraviețuim zborului de scurtă durată, am ieșit întregi din Aeroportul Charles de Gaulle, apoi am luat un taxi spre hotelul aflat în centrul Parisului. Jane făcuse

rezervarea la hotel căci mai stătuse acolo, plus că locaţia era excelentă: chiar lângă districtul Le Marais şi la câteva minute pe jos de Centrul de Artă şi Cultură „Georges-Pompidou”. E partea mea preferată din capitala franceză, căci are acel aer artistic boem caracteristic cartierului newyorkez SoHo, dar cu tot ceea ce are mai bun de oferit Parisul, ca să nu mai zic că e la mică distanţă de toate obiectivele principale, dar și de o grămadă de restaurante și baruri excelente.

Când am ajuns la hotel și încă resimțeam excesele de seara trecută, am ieșit greoi din taxi cu toate sacoșele de cumpărături, cu bagajele și cu sacoșa în care aveam vinurile, pe care le-am așezat pe unde am apucat pe trotuarul antic parizian, ușor denivelat. Când m-am aplecat să-l plătesc pe șofer, am avut senzația că Jane ținea sacoșa pe umăr sau că o avea în mână așa cum stabiliserăm, pentru a ne asigura că era în siguranță. Însă în învălmășeala de pe trotuarul aglomerat și pentru că veniseră și valeții de la hotel să ne ajute cu valizele, sacoșa cu vinurile a ajuns cumva pe lângă restul bagajelor noastre, iar atunci am observat cu coada ochiului cum sacoșa s-a înclinat.

A fost unul dintre acele momente când, într-o fracțiune de secundă știi, pur și simplu, adânc în sufletul tău, că sacoșa care se răstoarnă nu este una dintre multele sacoșe care ar fi putut să cadă fără a produce nicio pagubă.

Îmi amintesc doar că am scos un „Aoleu” pe când creierul meu tocmai realiza că sacoșa ajunsese în poziție orizontală, dar chiar și atunci când am ridicat-o și am pipăit materialul din poliuretan și neopren, îmi tot ziceam în sinea mea că Yquemul n-are nimic; doar era bine protejat.

Asta până am realizat că sacoșa era puțin umedă, deci probabil că se spărsese o sticlă, și mi-am dat seama că vinul picura din husa din neopren pe care o aveam în mână.

— La naiba, am zis. E Yquemul.

Jane era complet cutremurată, albă ca varul din cauza șocului.

Cât despre mine? Eram paralizat, dar m-am mobilizat. Am desfăcut husa din neopren și hârtia cu bule de aer și am pipăit să văd unde se crăpase sticla veche de un secol, chiar pe partea inferioară, unde avea inscripţionat sigiliul. Atât husa, cât și ambalajul reușiseră să țină sticla cât mai etanș, astfel că nu se scursese prea mult lichid. Acum că știam unde era crăpătura am întors sticla invers, astfel că am reușit să păstrez majoritatea lichidului.

Cu toate astea, stăteam pe trotuarul parizian cu o sticlă crăpată, pe care o țineam cu fundul în sus, în care se afla un Château d’Yquem (veritabil, cel mai probabil) din 1870 și ceva, și habar n-aveam ce să fac mai departe.

— John… spuse Jane. Eu…

— Jane, e în regulă, am spus uitându-mă în ochii ei, pe când se străduia din răsputeri să nu plângă. Sticlele se mai și sparg. Se întâmplă. Odată sparte, așa rămân, n-ai ce-i face. A rămas totuși majoritatea lichidului. E doar vina mea că nu le-am împachetat mai bine în bagaj, așa cum am făcut când am plecat din Australia.

Nu părea prea convinsă. În decursul călătoriilor noastre, ne obișnuiserăm ca eu să car valizele și gențile de voiaj mai voluminoase, în timp ce ei în reveneau în grijă sacoșele și gențile mai mici. Cu toate acestea, în contextul în care nu ne simțeam niciunul în apele noastre, dat fiind trotuarul denivelat, valeții care tot luau bagajele din taxi fără să ne întrebe care și cum, a fost pur și simplu momentul ideal pentru ca Legea lui Murphy să-și facă de cap. Cu siguranță nu era vina lui Jane și nici nu voiam să creadă asta. Eu ar fi trebuit să pun sticla în bagajul meu. N-ar fi trebuit să fiu atât de leneș din cauza mahmurelii din dimineața aceea. Ar fi trebuit să o țin cu mine mereu.

Dacă aș fi…

Dacă am fi reușit… Dacă…

Era fumată treaba. N-avea rost să gândesc așa. Sticla se crăpase și cu asta basta.

Acum nu ne rămânea decât să salvăm ce se putea. Încă aveam sticla în mână și am mers repede la un magazin aflat mai încolo pe stradă, de unde am cumpărat două sticle mici de apă Perrier, cu acele capace care se înșurubează.

I-am dat sticlele lui Jane, care a vărsat repede apa din ele într-un canal. Valeții ne-au dus toate bagajele înăuntru și ne-au ajutat să le aducem în cameră, în vreme ce eu încă țineam cu grijă sticla crăpată pe cât de nemișcată puteam.

Dar acum mă cuprinsese un fel de șoc post-traumatic. Urma ca vinul din sticlă să fie expus la aer și la oxigen, ceea ce însemna că lichidul putea fi afectat în mod negativ. Trebuia să îl torn în sticlele cu capac cât de repede posibil, ideal fără a lăsa nicio moleculă de oxigen să pătrundă, sau măcar să limitez cantitatea de oxigen care avea să ajungă în sticlele noi, pentru a încerca să păstrez vinul învechit într-o stare cât se poate de bună.

Am scuturat bine sticlele de Perrier ca să ne asigurăm că scoatem și cea mai

mică picătură de apă, după care, într-un final, am scos cu grijă sticla crăpată de Yquem din husa de neopren. Jane m-a ajutat să desfac hârtia cu bule de aer şi am văzut în sfârşit starea în care ajunsese biata sticlă. Fundul se crăpase de tot, presupun din cauza caracterului casant al unei sticle atât de vechi. Cu toate acestea, prin prisma faptului că întorsesem sticla cu fundul în sus, reuşisem să conserv mai mult de jumătate din lichid.

Acum am turnat cu grijă restul de vin în sticlele Perrier şi am tresărit uşor când am lăsat să dea pe dinafară, irosind astfel câteva picături preţioase de Yquem, pentru a mă asigura că Jane poate înşuruba capacele fără a intra deloc aerul.

M-am uitat la cele două sticle care erau acum pline şi am observat că aveau capacitatea de 250 ml fiecare. În vechea sticlă de Yquem încă rămăsese mai puţin de o cană de vin, aşa că reuşisem să păstrez cel puţin 500 ml.

Acum că turnaserăm vinul în sticlele de Perrier şi le închiseserăm bine, nu mai era altceva de făcut decât să turnăm vinul rămas într-un pahar printr-un prosop mic, pentru a opri eventualele cioburi de sticlă.

Am aşezat cu grijă rămăşiţele sticlei vechi de secole pe un alt prosop, iar eu şi Jane ne-am holbat unul la celălalt, căci abia atunci începea şocul să treacă.

— Ce ne facem? mă întrebă.

— Îmi vine să plâng, i-am zis eu.

— Mi-ar prinde bine o gură de vin, spuse ea, uitându-se la jumătatea de pahar de ceea ce se putea dovedi a fi un Yquem din 1870.

— Da, ai dreptate, am răspuns eu. De ce nu?

Jane luă prima gură şi nu spuse nimic, fiind cuprinsă de o stare de şoc, amestecat cu aroma şi savoarea care pur şi simplu îţi tăiau respiraţia. Îmi întinse paharul, pe care l-am învârtit uşor pentru a analiza lichidul întunecat cum se mişcă, l-am mirosit şi, în cele din urmă, am luat o gură.

Era superb. Chiar şi după toţi anii în care mă autoeducasem în materie de vinuri, nu eram sigur ce gust trebuia să aibă un Château d’Yquem vechi de 130 de ani, însă dacă mă întrebai pe mine, aş fi zis că acesta era.

Dumnezeule mare.

În retrospectivă, mi-aş fi dorit ca în timpul acestei experienţe unice în viaţă, de a avea şansa să gust un astfel de vin, să nu fi fost mahmur sau complet concentrat să-mi dau seama dacă eram sau nu în pragul unui atac de cord, pe când mă aflam în camera noastră de hotel la Paris şi îl degustam.

Ceea ce ar fi fost cuvenit să mă preocupe ar fi trebuit să fie o analiză organoleptică a acestui vin şi ar fi trebuit să fac însemnări amănunţite cu privire la notele resimţite în momentul degustării, chiar atunci pe loc. Cu toate acestea, am stat acolo pur şi simplu: capul îmi bubuia şi camera se învârtea cu mine.

Dar sincer să fiu, amintirea acelei guri de vin îmi e cam neclară.

Cu toate acestea, mi-o amintesc clar pe Jane, care m-a privit fără să spună nimic după ce a gustat vinul, după care a venit înspre mine şi m-a cuprins.

Am stat aşa o vreme, până ce s-a dat un pas în spate, s-a uitat la chipul meu, şi a zis:

— John, să ştii că am observat faptul că, în acele clipe după ce s-a spart sticla, erai mai îngrijorat cu privire la sentimentele mele şi la mine, decât cu privire la preaiubitul tău Yquem. Asta înseamnă să iubeşti pe cineva cu adevărat. Asta e dragoste adevărată.

Apoi m-a sărutat gingaş.

N-am scos niciun cuvânt. Avea dreptate. Îmi păsase mai mult de expresia sa speriată de moarte decât de sticla în sine. Reuşiserăm să salvăm situaţia, astfel că eram destul de sigur că păstrasem suficient vin pentru ca experţii de la domeniul Château d'Yquem să reuşească să îl analizeze şi să ajungă la o concluzie îndeajuns de clară cu privire la ceea ce fusese înăuntrul sticlei până la momentul când o spărseserăm noi, cu câteva zile în urmă. Aveam sticla originală, cu dopul intact. Aveam capsula şi sticla în sine. Documentaserăm fotografic fiecare aspect şi, deşi începuserăm să ne resemnăm cu gândul că ne aflam în situaţia aceea, se întrezărea totuşi o luminiţă la capătul tunelului.

Această piedică era doar un episod din saga descoperirii vinurilor lui Stalin.

Desigur că nici unul dintre aceste aspecte nu îmi dădea un răspuns la întrebarea

inevitabilă și imposibil de trecut cu vederea, și care plutea parcă în aerul parizian în acea dimineață:

Cum naiba aveam să-i zic lui Kevin ce se întâmplase?

S-a „crăpat” treaba în Bordeaux

Am încercat să dăm uitării dezastrul provocat de sticla spartă, pentru a putea să ne bucurăm oarecum de câteva zile minunate la Paris. Fina mea, Ana, locuia în capitala pariziană la acea vreme, studiind flautul la „Conservatoire de Paris” şi pregătindu-se să devină o muziciană profesionistă, astfel că eu şi Jane ne-am simţit foarte bine în tururile în care ne-a dus ea, pentru a ne prezenta zonele sale preferate din oraş, iar toţi trei ne-am împărtăşit unul altuia ce ne plăcuse cel mai mult din obiectivele vizitate.

Amândoi fuseserăm la Paris de suficiente ori, astfel că n-a fost nevoie să vizităm obiectivele strict turistice. Ne-am distrat pe cinste când am explorat arondismentele mai puţin cunoscute. Am dus-o pe Jane în cartierul Belleville, unde se găsesc tot felul de magazinaşe cu obiecte de artă şi restaurante grozave, dar accesibile ca preţ. Ea m-a dus la Grădinile Luxemburg, unde i-am admirat pe localnicii şic care se plimbau de colo, colo.

În sinea mea se dădea o luptă aprigă. Oare să-i spun lui Jean-François ce se întâmplase cu sticla? Oare patronii de la domeniul Château d’Yquem ar mai binevoi să-şi piardă timpul cu un australian nechibzuit care spărsese o sticlă de colecţie, plină cu vinul produs de ei? Dacă nici măcar nu voiau să se sinchisească să deschidă sticlele de Perrier? Gândul mi-a zburat la acea gură de vin pe care am savurat-o eu şi Jane după ce se crăpase sticla. Lichidul arăta precum un Yquem şi, după câte-mi amintesc eu dată fiind starea tulburată care mă cuprinsese, cu siguranţă avea aroma şi gustul pe care ai fi sperat să le aibă un Yquem vechi de peste un secol. Cu siguranţă că aşa o culoare o putea avea doar un vin care îşi începuse existenţa cu 130 de ani în urmă, fiind absolut superb încă de pe-atunci.

Oare vinificatorii de la Yquem n-or fi curioşi, chiar dacă urma să mă prezint ca ultimul fraier, cu vinul în nişte sticle de Perrier?

Am pornit în cele din urmă spre Bordeaux, luând un tren de mare-viteză care ne-a purtat prin zonele rurale extraordinare din Franţa. Nu mă plictisesc niciodată de Franţa, şi mă simţeam minunat când simţeam cum Jane îşi odihneşte capul pe umărul meu, iar eu admiram de la geam regiunile care se perindau una câte una,

singurul element care diferenția trecerea de la o zonă la alta fiind felul în care acoperișurile cu țigle de ardezie erau înlocuite de plăci de teracotă, pe când ne îndreptam spre sud-vest.

Vechea parte a orașului Bordeaux este un port, care se numără printre cele mai frumoase din întreaga Europă, dacă nu mă-nșel. Se află și pe lista patrimoniului mondial UNESCO, întrucât este vorba despre un exemplu urban și arhitectonic spectaculos ce datează din secolul al XVIII-lea și cuprinde sute de clădiri istorice (cel puțin așa ai senzația), inclusiv portul în sine, precum și o piațetă imensă, dar și două catedrale impresionante. Unele părți ale Catedralei „Saint-André” datează dinainte de 1100, în vreme ce Église „Sainte Croix” (Biserica „Sfânta Cruce”) se află pe locul unei abații din secolul al VII-lea. Cu siguranță putem spune că Bordeaux are o istorie bogată. Eu și Jane am hoinărit prin oraș și am admirat niște opere semnate de artiști precum Renoir, Picasso, Matisse și alți maeștri, expuse la Muzeul de Arte Frumoase și, bineînțeles, că nu m-am putut abține să nu o car pe Jane după mine la Musée du Vin et du Négoce, un muzeu dedicat istoriei comerțului cu vinuri. Aici sunt prezentate tehnicile de producție vitivinicolă din regiune, cu o tradiție de 2 000 de ani; lucru impresionant, asta dacă nu cumva ești georgian, iar patria ta are o istorie de patru ori mai îndelungată în ceea ce privește cultura viței-de-vie și producția de vin.

În cele din urmă am ajuns la biroul lui Jean-François, care ne-a primit cu brațele deschise. El și Jane s-au înțeles de minune, după cum anticipasem. Am luat o cină somptuoasă (în limite rezonabile) pentru a depăna amintiri și desigur că Jean-François mi-a spus că arde de nerăbdare să vadă faimoasa sticlă.

— De fapt, du-te să o aduci, mi-a sugerat el, pe când ne conducea pe lângă stâlpii în stil corintic ce tronează la intrarea Operei Grand Théâtre, în drumul nostru spre hotelul la care stăteam. Mi-ar plăcea să o văd chiar acum, spuse el.

— Toate la timpul lor, i-am răspuns eu. Nu vreau să stric surpriza.

Ceea ce era adevărat, deși probabil că nu așa cum își închipuia el.

În afară de degustarea de a doua zi de la Union des Grands Crus, un eveniment care mereu se numără printre preferatele mele din cadrul excursiilor în Bordeaux, și care a fost o zi importantă pentru afacerea mea cu Bordeaux Shippers, am făcut o vizită la Château Léoville Las Cases (unde se produce vinul DOC Saint-Julien de clasa A, conform clasificării vinurilor din Bordeaux), un

domeniu viticol foarte respectat, unul dintre vinurile mele preferate cu DOC Saint-Julien. Cât despre patronul domeniului, Jean-Hubert Delon, se știe că nu este o persoană foarte sociabilă. Nici măcar nu eram sigur dacă îl vom cunoaște personal, căci odată ajunși am făcut cunoștință cu cei care se ocupă de vinificație, după care am trecut la degustare.

Mereu mă îmbrăcam la patru ace când mergeam la astfel de vizite la domeniile viticole. Unii cumpărători internaționali vin în blugi, însă eu eram de părere că mi se permitea să păşesc în miezul lumii vitivinicole, pe teritoriul unor domenii cu o istorie veche de sute de ani, uneori conduse de diverse generații ale aceleiași familii. Mi se părea un efort minim din partea mea să îmi pun pe mine un sacou și să mă prezint drept un comerciant de vinuri respectabil, și nu ca un simplu turist.

Poate că de aceea atunci când Jean-Hubert a trecut prin sala unde aveau loc degustările, pe la jumătatea ședereii noastre, ni s-a alăturat și a părut să îi placă de mine și de Jane. Deja se cunoștea destul de bine cu Jean-François și a devenit destul de prietenos și de vorbăreț pe măsură ce trecea vremea. Alți cumpărători îmi spuseseră că Jean-Hubert vorbea doar franceza, așa că am fost luat ușor prin surprindere, căci cu noi a vorbit într-o engleză chiar bunicică. Pun aici accent pe ușor, pentru că așa cum e cazul cu mulți bordelezi, atunci când vor să vorbească în engleză, n-au nicio problemă! În final, a fost o vizită plăcută și care a meritat deplasarea, am achiziționat niște vinuri pentru afacerea mea și ne-am despărțit cu toții prieteni.

— Să vă odihniți la noapte! ne-a spus Jean-François când ne-a lăsat la hotel. Mâine vizităm domeniile Yquem! À bientôt!

— Ești sigur că nu vrei să bem un pahar înainte să pleci, Jean-François? am întrebat eu.

— Ei bine… răspunse el, ezitând cu mâinile pe volan. A fost o zi plină, așa că ar fi nepoliticos din partea mea să refuz. Nouă francezilor ne place să dăm tonul când vine vorba de ospitalitate, îi explică el lui Jane, cu un licăr în privire.

— Iar noi, intruşii din Emisfera sudică, apreciem asta cu adevărat, zise ea.

Jean-François râse cu poftă, așa cum îi stătea în fire, și spuse:

— Un moment. Merg să parchez mașina.

— Încă nu i-ai zis ce s-a întâmplat cu sticla, îmi spuse Jane, pe când ne uitam cum se îndepărtează maşina, în căutarea unui loc de parcare.

— Ştiu. Mă simt prost, am răspuns eu. Mă tem să nu-l umilesc sau să-l dezamăgesc. A fost atât de bun cu mine, dar cum să-i spun ce s-a întâmplat? Nu vreau să-l dea şi pe el afară de acolo odată cu mine, când voi deveni primul cumpărător de vinuri australian care e scos cu forţa de pe domeniul Château d'Yquem.

— Măcar lui Kevin i s-ar părea că e un final potrivit pentru această poveste, remarcă Jane.

— Asta aşa-i. Acum că Jean-François ni se va alătura, trebuie să ne asigurăm că nu ne întindem până târziu cu cina şi că ne limităm la câte două pahare! Nu vreau să apar acolo şi cu sticla spartă, şi mahmur, am spus eu.

— Credeam că urcă doar ca să bem câte un pahar, spuse Jane.

Într-un final, am fost cuminţi şi am băut doar trei pahare.

Dăduserăm gata pe jumătate cel de-al treilea pahar, un Sauternes mai puţin reputat faţă de producţia domeniului pe care urma să-l vizităm a doua zi, când i-am zis lui Jean-François:

— Mon ami, am ceva să-ţi spun.

Şi i-am povestit păţania. Nici n-am încercat să mă prezint într-o lumină mai bună. I-am spus că eram obosit, că nu eram în formă după cina cu Linden, şi că ar fi trebuit să am mai multă grijă, însă sticla se crăpase şi o întorsesem cu fundul în sus, astfel că reuşisem să salvez o cantitate mare de vin, pe care îl turnasem în sticlele de Perrier cu capac. Mă simţeam destul de prost.

Jean-François a ascultat cu atenţie ce am avut de zis şi tot făcea ochii mai mari la fiecare turnură neaşteptată a poveştii. Când am terminat într-un final şi i-am prezentat una dintre sticlele de Perrier drept dovadă, s-a uitat la ea, s-a uitat la mine, s-a uitat la Jane, apoi iar la sticlă, după care a început să râdă din toţi rărunchii.

— Parcă şi văd întreaga scenă, spuse el. John, cu toţii am transportat vinuri de valoare când mai eram şi mahmuri pe deasupra. Tu pur şi simplu ai avut ghinion,

ce să mai.

A început din nou să râdă.

— Ai spart sticla, spuse el, dând din mâini de parcă nu-i venea a crede ce auzise. Ai distrus cel mai vechi Yquem pe care voi avea sau, mă rog, aș fi avut vreodată șansa să-l văd cu ochii mei.

— Jean-François, dacă vrei să anulezi întâlnirea cu cei de la domeniu voi înțelege. Nu vreau să te fac de râs sau să îți pătez reputația în rândul colegilor tăi din breaslă, am spus eu.

— O, nu, chiar nu e cazul, răspunse el, făcând un gest dezaprobator. Uite care-i treaba: deja avem programată o întrevedere cu Sandrine Garbay. Desigur că ar trebui să mergem.

— Cine e Sandrine Garbay? întrebă Jane.

— E vinificatorul-șef de la Yquem, zise Jean-François.

— Vinificatorul-șef e femeie? întrebă ea realmente surprinsă.

— Da, spuse Jean-François ridicând din umeri. Ca să nu mai zic că se numără printre cei mai buni din domeniu. S-ar putea să ni se alăture și președintele domeniului, Pierre Lurton. Amicul meu a afișat un rânjet plin de cruzime.

— Sunt sigur că va fi interesat să vadă cu ochii lui ce a mai rămas din opera predecesorilor săi.

— Mais arrête! Mai slăbește-mă totuși, i-am zis eu, însă nu m-am putut abține să nu zâmbesc, ușurat fiind acum că știam că întâlnirea rămâne valabilă.

Jean-François savura ultimele picături rămase în pahar. Se încruntă și îmi zise:

— Mai explică-mi încă o dată cum de ai reușit să salvezi vinul. Ai zis cumva că ai întors sticla invers?

Am râs și i-am povestit câteva istorisiri „de război” pe care le trăisem eu, vânătorul experimentat de vinuri. A clătinat din cap.

— Ei bine, oricum ziua de mâine avea să fie interesantă de la bun început, spuse el, ridicându-se de pe scaun. Doar că acum a devenit şi mai şi.

VINURILE DIN BORDEAUX

Majoritatea relatărilor istorice referitoare la regiunea Bordeaux plasează vechimea primelor vinuri produse aici undeva prin 43-60 î.Hr., în vremea ocupării Galiei de către armata romană. Ideea era ca soldații să fie aprovizionați cu vin pe plan local, însă n-a durat mult până ce s-a dus vorba despre calitatea producției din regiune. Nimeni altul decât faimosul Pliniu cel Bătrân, fost comandant roman în Germania, a scris despre vinurile din Bordeaux când s-a întors la Roma (cu doar câțiva ani înainte de a fi ucis la erupția Muntelui Vezuviu, lângă Pompeii). Și la urechile locuitorilor din Britania romană a secolului întâi au ajuns zvonurile cum că regiunea care, ulterior, avea să fie cunoscută sub denumirea de Bordeaux, ar produce niște vinuri decente.

Solul și clima propice pentru cultura viței-de-vie, coroborat cu accesul direct la râurile Garonne și Gironde, însemna că vinul putea fi trimis către porturile cu deschidere la ocean, apoi spre toate colțurile Imperiului Roman. La drept vorbind, rețeta succesului pe care o urmează cei din Bordeaux nu prea s-a schimbat de atunci, în afară de amploare.

Avansăm spre anul 1152 când o localnică, pe nume Eleanor de Aquitania, s-a căsătorit cu nobilul englez Henric Plantagenet care a devenit, apoi, Regele Henric al II-lea. La nunta regească au curs vinurile din Bordeaux, după care zona a început să capete renume, căci a devenit al doilea cel mai mare oraș (după Londra) aflat sub stăpânire engleză, care transporta vinuri în Marea Britanie în mod regulat. Regele Richard Inimă de Leu a transformat Bordeaux într-un punct central al operațiunilor sale europene, ca să fie și mai aproape de strugurii din care se făcea lichidul aflat la mare căutare.

În pofida faptului că regiunea se bucura de popularitate în calitate de punct fierbinte în care se cultiva viță-de-vie, avea totuși o problemă la începutul anilor 1600. Majoritatea terenului din regiunea Bordeaux, aflată pe malul râului, era plat, mlăștinos și umed. Odată cu venirea olandezilor, aceștia au asanat terenurile mlăștinoase, astfel că le-au creat viților mai mult pământ pe care să se întindă, și au făcut posibilă construirea unor drumuri mai bune, care au facilitat transporturile rapide spre nord.

Industria vinicolă din regiune a cunoscut multe suișuri și coborâșuri, inclusiv Revoluția franceză, care a adus cu sine confiscarea domeniilor din proprietatea celor de viță nobilă și a aristocraților (deși, curând, multe au ajuns să fie controlate de grupuri de acționari și au continuat astfel să funcționeze), precum și decizia luată de Napoleon al III-lea în 1855 în materie de schimburi comerciale, și anume de a clasifica vinurile din regiune în cinci categorii ajunse celebre: de primă mână, secundare, etc. (cu prețuri pe măsură).

Industria vinicolă din Bordeaux a trecut prin două războaie mondiale, prin Marea Criză Economică și a supraviețuit multor amenințări naturale, precum o serie de furtuni devastatoare cu grindină, unor atacuri microscopice, însă letale ale unor ciuperci agresive care au decimat vițele-de-vie (și anume Oidium) și, ulterior, mana viței-de-vie, apoi a urmat filoxera.

Invazia de filoxeră a avut un efect îndelungat, întrucât ulterior nu au putut fi plantate vițe cu aceeași densitate între araci, ceea ce a însemnat că podgoriile au reușit să producă doar un număr limitat de sticle la fiecare recoltă. Această producție limitată, mai ales din anumiți ani reprezentativi (precum 1982, primul an de recoltă care a fost lăudat cu surle și trâmbițe de Robert Parker, un cunoscut scriitor din breaslă), a coincis cu o accelerare a dezvoltării noilor piețe din Asia, mai ales din China, fapt ce a făcut ca prețurile celor mai căutate vinuri ale domeniului de top să crească dramatic. Aceasta este formula magică pentru orice comerciant, fie că se ocupă cu vânzarea vinurilor alese, fie că activează în lumea modei sau a mașinilor de lux: musai să ai un produs la mare căutare și în cantități limitate. Prețul de vânzare va reflecta acea dorință arzătoare a publicului de a pune mâna pe produs.

Château D’Yquem

Chiar şi dacă faci abstracţie de strugurii săi faimoşi, regiunea Bordeaux este un punct comercial prosper al Franţei. Oraşul Bordeaux în sine cuprinde centre industriale impresionante unde se construiesc avioane de luptă, şi tot aici au loc diverse demersuri în materie de tehnologie medicală şi ştiinţifică de top. În ultimii ani, a trecut printr-o cosmetizare majoră, acum tramvaiele circulă prin centru şi de-a lungul râului, iar oraşul a renăscut şi a lăsat în urmă acele depozite învechite de pe bulevardul Quais des Chartrons, pe care s-a desfăşurat atâţia ani comerţul cu vinuri de Bordeaux.

Desigur că regiunea e acum celebră pentru producţia vinicolă, care ajunge undeva pe la 14 miliarde de euro pe an. Nu-i de mirare că locuitorii din Bordeaux conduc maşini aşa de bune.

Jean-François nu face nici el excepţie. După masa de prânz, ne-am urcat în maşina lui şi am pornit la sud-est de oraş şi, pe măsură ce treceam prin zonele rurale, dealurile care se perindau erau din ce în ce mai împânzite de viţă-de-vie. Autostrada urma îndeaproape şerpuirea râului Garonne, care se ivea din când în când în depărtare, undeva la stânga.

Era un peisaj magnific!

— Ştiai că un pachet majoritar de acţiuni în domeniul Yquem a fost vândut companiei Louis Vuitton acum cinci ani? întrebă Jean-François, aflat la volan.

— L-au luat de la Contele Alexandre de Lur Saluces, cel care se afla la conducerea domeniului şi producea vinurile, aşa-i? am întrebat.

— Da. A contestat vânzarea o vreme, apoi l-au păstrat în calitate de manager, plus că i-au mai dat şi un cec frumuşel pentru partea familiei sale. Când s-a pensionat în cele din urmă, au promovat-o pe Sandrine Garbay drept maître de chai. Nici nu împlinise 30 de ani.

— O cunoşti bine? am întrebat eu.

— Nu foarte, răspunse Jean-François, ridicând din umeri. Pare o tipă cu picioarele pe pământ şi căreia nu i s-au urcat la cap statutul şi succesul de care se bucură. Îmi place de ea.

Pe când ieşeam din comuna Cadillac, după care intram în departamentul Gironde cu direcţia Sauternes, simţeam cum îmi bate inima din ce în ce mai tare. Ne aflam în inima zonei renumite pentru producţia vitivinicolă, probabil cea mai bună astfel de producţie de pe mapamond, cel puţin în ceea ce priveşte vinurile dulci. Château Rieussec şi Château Guiraud, Château Raymond-Lafon: atâtea domenii renumite aflate la doar câteva minute distanţă unele de celelalte! Dar aici, pe un deluşor acoperit cu viţă-de-vie şi aflat în cel mai înalt punct din regiune, se afla château-ul pe care îl căutam. Pe măsură ce ne apropiam de proprietate, am remarcat zidurile deosebite de culoare nisipie şi acoperişul înclinat, cu ţigle roşii; pe turnuleţele clădirii principale ţiglele erau de un cărămiziu închis, iar în dreapta se zărea un turn mai mic.

Castel feudal la origine, domeniul Château d’Yquem a fost renovat în proporţie considerabilă şi a fost extins în perioada renascentistă. Şi-a început parcursul în calitate de domeniu regal, lucru justificat dat fiind faptul că aparţinea Coroanei Britanice, iar apoi, după 1453, a trecut în proprietatea familiei regale franceze. În 1593, a fost achiziţionat de familia Sauvage d’Eyquem (Ramon Felipe Eyquem făcuse avere din activitatea sa de negustor de hering şi vinuri), după care a ajuns la familia Lur-Saluces în 1785, în urma căsătoriei dintre moştenitoarea Sauvage, Françoise-Joséphine, şi Contele Louis Amédée de Lur-Saluces (care, întâmplător, era finul lui Ludovic al XV-lea, asta dacă e să mai ţinem cont de legăturile regale). În afară de o perioadă scurtă în care a fost spital de campanie în timpul Primului Război Mondial, de secole întregi, domeniul s-a dedicat pe deplin perfecţionării artei de a produce cel mai bun vin de Sauternes.

În timpul unor vizite din trecut, nu intrasem niciodată, ci stătusem înaintea zidurilor, privind cu jind dincolo de poartă, însă astăzi Jean-François a virat relaxat pe aleea din pietriş alb şi a trecut de obeliscul din marmură aflat în mijlocul rondului. Am observat că pe monument era sculptat un blazon peste care se vedea că trecuse vremea. Cine ştie de câte decenii sau secole stătea de strajă acolo? Avea doi lei, o coroană şi un blazon cu vițe-de-vie şi struguri sculptaţi pe partea inferioară, ca şi cum se revărsau de pe scut.

Cunoşteam foarte bine acea coroană care făcea parte din emblemă, căci se afla pe fiecare sticlă de Yquem. Blazonul în sine se regăsea pe folia care acoperea

dopul.

Am intrat pe porțile de fier deschise larg, iar Jean-François a condus cu grijă pe lângă celebrele rânduri de viță-de-vie, până când am ajuns la château și am găsit un loc de parcare printre alte mașini, aproape toate marca Renault sau Citroën, plus un autoturism Audi care părea costisitor.

Jane admira împrejurimile, cu o expresie încântată întipărită pe chip. Presupun că era destul de copleșitor pentru un somelier din Melbourne aflat atât de departe de casă, iar eu mă simțeam la fel. Eram ca un băiețel lăsat să umble nestingherit printr-un magazin de dulciuri. Pe măsură ce te îndepărtai de aleea principală, dădeai în niște grădini imaculate pline ochi cu tufe de trandafiri bogat colorate, cu peluze care se întindeau în pantă până ce se intersectau cu rândurile de viţe-de-vie, în vreme ce château-ul în sine, o clădire cu două etaje plus podurile, se ridica măreț deasupra tuturor. Alături de clădirea principală se afla încă o construcție lungă mai joasă și plată, care se întindea în spatele fațadei emblematice a unui milion de sticle care-i purtau numele.

— Se pare că nu suntem singurii vizitatori de azi, remarcă Jean-François, arătând cu bărbia înspre celelalte autoturisme. Poate că ne numărăm și noi printre cele zece grupuri care i-au adus lui Sandrine vin vechi de secole, pentru a-l degusta și a ne distra puțin cu toții.

— Vai, te rog nu-mi mai aminti, am spus eu. Și-așa mă ia greața numai când mă gândesc la modul de prezentare a vinului, nici nu vreau să mai concep că ar mai fi și alții de față să asiste la umilință.

Jean-François rânji sadic și ne spuse să așteptăm, cât el s-a dus înăuntru să ne anunțe sosirea.

Eu și Jane am stat lângă mașină, iar ea m-a strâns în brațe.

— Cred că e un moment incredibil pentru tine, îmi spuse.

— Așa-i, i-am răspuns eu, adâncindu-mi fața și mai tare în creștetul ei. Am visat de-atâtea ori să fiu primit oficial pe domeniul Yquem! Indiferent cum se finalizează treaba cu crama georgiană, rămân cu toate experiențele, aventurile și amintirile acumulate în urma acestei escapade.

Jane râse și făcu un pas înapoi pentru a mă privi în ochi.

— Vorbim de un profit care ar putea ajunge la câteva milioane de dolari, iar ție îți stă mintea la aventuri, spuse ea. Îmi place asta la tine.

— Ei bine, uite unde ne aflăm! Tu și cu mine suntem chiar aici, la Château d'Yquem, cât pe ce să stăm de vorbă cu producătorii unora dintre cele mai deosebite vinuri din lume. Fără cei de la Tbilisi nici n-aș fi aici, așa că sunt recunoscător, indiferent ce se va întâmpla cu vinurile din cramă, chiar și după toate mizeriile care s-au petrecut cu Neville și cu Harry. Am văzut odată un interviu cu pictorul Sidney Nolan, dacă nu mă-nșel, în care zicea că sentimentul de fericire, acea senzație de fericire pură, e ceva prețios pentru el, căci nimeni nu-ți poate lua acel moment, indiferent ce rele se pot abate asupra ta și care vor întuneca acea bucurie. Oare era Nolan cel care a zis asta? Mi-oi aminti eu bine? Cred că da. Cred că era un interviu din acelea cu imagini preluate din arhive, după ce a murit.

Jane se dădu înapoi și ridică dintr-o sprânceană.

— Ei bine, oricine-o fi fost, sună foarte romantic. Bucură-te de această experiență, de faptul că ești fericit acum, oricât ai fi de visător, căci viața cu siguranță va da totul peste cap.

— Cred că Nolan ar fi fost mai elocvent de-atât, am recunoscut eu. Se pricepea mai bine decât mine să învârtă pe degete vorbele și arta.

Jean-François ieșise pe ușa clădirii principale însoțit de un tânăr care purta pantaloni kaki, o cămașă elegantă fără nicio cută și un sacou albastru. Avea pantofii lustruiți oglindă și o tunsoare îngrijită.

— John, Jane, vi-l prezint pe Youenn, asistentul vinificatorilor. S-a oferit să ne ducă într-o scurtă vizită a podgoriei, după care vom merge înăuntru să discutăm despre ceea ce ne-am propus, zise Jean-François.

Am făcut cunoștință și l-am salutat pe Youenn, care vorbea într-o engleză excelentă și părea umblat prin lume. Ne-a spus că fusese la Melbourne și la Sydney, precum și în Hunter Valley și în alte regiuni vitivinicole din Australia.

Pe măsură ce discutam ne-am plimbat prin grădini, apoi am coborât spre vie, ocazie cu care Youenn ne-a povestit câte ceva despre cules și despre procesele folosite pe domeniul Yquem.

— Puteţi vedea faptul că viţa nu a atins încă etapa optimă de dezvoltare, spuse el, cel puţin dacă ne referim strict la aspectul vizual, căci ne aflăm în faza de afânare. E un procedeu care are loc de două ori pe an: afânăm solul pentru a-i menţine prospeţimea.

— Nu prea se văd buruieni, observă Jane. Folosiţi erbicide?

— Nu folosim deloc substanţe chimice, spuse Youenn. Singurul element pe care îl adăugăm sunt îngrăşămintele, dar sunt organice şi le utilizăm cu moderaţie.

— Ce înseamnă asta mai exact? am întrebat eu.

— Întreg domeniul se întinde pe 126 de hectare, însă utilizăm doar 100 pentru producţie într-o tranşă, astfel încât via şi solul au perioade de repaus, ne explică Youenn. Chiar şi-aşa, doar 20 de hectare primesc îngrăşăminte în regim anual. Nu vrem ca solul să devină prea bogat sau prea fertil, căci aceasta ar începe să reducă sau să contracareze caracterul strugurilor, ca să zic aşa. Prin urmare, hrănim solul cu suficient îngrăşământ natural cât să fie sănătos, fără însă a-l suprasatura.

— Când are loc tăierea viţei-de-vie pe domeniul vostru? am întrebat eu.

— La începutul iernii, şi într-o proporţie destul de mare, ne zise acesta. Majoritatea viţelor-de-vie sunt supuse unui proces de tăiere mixtă: soiul Sauvignon în proporţie de 90%, însă soiul Sémillon şi viţele individuale de Guyot într-o măsură mai redusă.

Acum ne plimbam printre rândurile din vie şi nu mă puteam abţine să nu mă gândesc la vinurile de excepţie produse de-a lungul secolelor de aceste dealuri care şerpuiau pe întreg domeniul.

— Povesteşte-le lui John şi Jane despre mâna de lucru din cadrul podgoriei, spuse Jean-François. Doamnele din vie.

Youenn spuse râzând:

— Ah, les femmes.

— Uau, mi-ai trezit interesul! spuse Jane.

Youenn ne arătă înspre cineva care lucra la baza dealului.

— Avem 20 de femei care lucrează în viile noastre, iar fiecăreia îi este repartizată o anumită parcelă de teren din cadrul podgoriei. Aceasta înseamnă că au ajuns să cunoască îndeaproape fiecare viță care se află pe parcela lor, căci e treaba lor să îngrijească și să verifice vițele-de-vie.

— Ce fac în timpul anului mai exact? întrebă Jane.

— Se ocupă de tăierile de vară, cum ar fi înlăturarea lăstarilor nedoriţi sau foarte tineri, explică Youenn. De asemenea, sunt responsabile de legatul viei şi de plivit. Evident că, pe măsură ce se dezvoltă putregaiul cenușiu pe struguri, ele trebuie să îi urmărească îndeaproape și să le estimeze evoluția. Nimic nu e lăsat la voia întâmplării. Iubim natura şi lucrul în natură, însă trebuie ca şi natura să coopereze cu noi pentru a da naştere unor struguri perfecţi pentru Yquem. În plus, pe măsură ce se apropie vremea de cules, lucrătorii noştri realizează operaţiuni de elagaj pe partea dinspre răsărit a viței, astfel încât roua care se adună pe frunze să se poată usca mai repede dimineața.

— De ce doar pe partea care dă înspre răsărit? întrebă Jane.

— Pentru că dacă plouă, va ploua dinspre vest, iar frunzele din acea parte pot proteja strugurii, ne lămuri el.

— Ce se întâmplă dacă strugurii acoperiţi de putregaiul cenușiu nu se ridică la înălțimea așteptărilor voastre când vine momentul culesului? întrebă Jane.

Youenn ridică din umeri, cu o mișcare amplă.

— Au fost şi ani în care pur şi simplu n-am produs niciun Yquem. Dacă nu corespunde standardelor noastre, ne resemnăm şi le vindem sucul altor producători.

— Vrei să spui că renunțați pur şi simplu la un an întreg de trudă? întrebă Jane, de parcă nu-i venea să creadă ce aude.

— Calitatea înseamnă totul pentru noi, madame. Ultimul an în care nu am avut producție a fost 1992. Înainte de asta, în 1974, 1972 şi 1964. În total, de nouă ori. Contele Alexandre a fost cel care a stabilit aceste standarde foarte înalte şi le respectăm cu strictețe până în prezent. De aceea Yquem se bucură de prestigiul

care ne-a făcut renumiți. Ce spuneți, ne întoarcem la château?

Am pornit înapoi prin vie, admirând fațada magnifică a domeniului, după care Youenn ne-a condus înăuntru. În interior, am văzut faimoasele scări în spirală și am admirat oglinzile și tapițeriile care împânzeau locul. Cu siguranță se simțea faptul că te aflai într-un castel francez.

Youenn însă trecu degajat pe lângă toate aceste elemente care nouă ne tăiau respirația și ne conduse spre camera în care aveau loc degustările, unde se afla un grup constituit preponderent din bărbați. Cu toții adulmecau și analizau vinul de culoarea nectarului, rotindu-și paharele cu mișcări circulare.

— A, Youenn, ai nimerit la fix, spuse un bărbat mai în vârstă, și el tot la patru ace. Bonjour, numele meu e Serge și sunt directorul comercial din cadrul domeniilor Yquem.

Am făcut cu toții cunoștință, iar Jean-François ne-a prezentat, după care am fost conduși pentru a ne alătura grupului.

— Suntem norocoși, căci astăzi avem alături de noi niște cadre de conducere de la un domeniu care ne este un foarte bun prieten, și anume Château Lafite, aflat în zona nordică din Bordeaux, ne explică Serge. Ne place să facem comparații în ceea ce privește activitatea desfășurată și să discutăm despre progresele înregistrate cu recoltele. În afară de succesul pe plan individual, dorim de asemenea să avem certitudinea că toate soiurile de primă mână din Bordeaux sunt sănătoase și înregistrează la rândul lor succese.

Cunoșteam deja pe cineva din cadrul grupului Lafite, o consultantă în materie de export pe nume Amélie, pe care o întâlnisem în timpul unei deplasări anterioare; asta a contribuit la credibilitatea noastră și la felul în care am fost primiți de acest nou grup. După saluturile de rigoare, am trecut cu toții la treburi serioase: degustarea de Yquemuri. Serge și Youenn ne-au turnat mostre cu producția din cel mai recent an viticol. Era divin și cu siguranță nu exista riscul să crezi în mod eronat că provenea dintr-un an în care se renunțase la producție.

— Detectez note superbe de caisă și de mandarină, dar și un buchet floral, spuse Jane, adulmecând lichidul.

— O notă subtilă de vanilie, completă Jean-François.

— Buchetul prezintă arome de fructe aproape exotice, am zis eu. Se vede că e un vin tânăr.

— Tânăr, dar incredibil, afirmă Jane. Aroma pur și simplu persistă pe palat, iar vâscozitatea e realmente delicioasă. N-am mai avut ocazia să simt astfel de note de final, atât de exotice și de persistente.

Jean-François zâmbi.

— Cei de la Yquem au o expresie tipic franceză pentru acest gust remanent: il fait la queue du paon. E greu de tradus, dar în esență înseamnă că acest gust se răspândește în gură precum coada unui păun care se înfoaie.

Jane râse.

— Merge perfect.

Serge și Youenn ne-au invitat apoi să mai degustăm un pahar, dar dintr-o altă sticlă de astă dată, iar eu nu mi-am putut crede ochilor când am citit anul. Era din 2001, an despre care se spune că ar fi unul dintre cei mai excepționali ani viticoli produși de domeniul Yquem. Nu mai avusesem niciodată ocazia să îl degust, iar acum aveam în sfârșit șansa!

Jean-François se aplecă înspre mine și-mi zise pe un ton jos:

— Ar trebui să fim foarte recunoscători că cei de la Lafite se află aici. Nu cred că ar fi deschis o sticlă din 2001 doar pentru noi. Fără supărare.

— Înțeleg perfect. Acum am ajuns să apreciez Lafite mai mult ca niciodată, am răspuns eu.

Am adulmecat vinul și am rotit paharele cu mișcări circulare. Am degustat. Vinul era pur și simplu excepțional.

Le-am spus lui Jean-François, lui Jane, lui Amélie și altor doi directori de la domeniul Lafite care se aflau lângă noi:

— Știm cu toții că acest Yquem din 2001 a fost notat de Robert Parker și de alți membri ai unui juriu specializat cu 100 de puncte. De regulă, nu obișnuiesc să acord punctaje vinurilor, însă acum că am avut șansa să-l gust eu însumi, mă

întreb: se poate oare găsi vreun temei să scazi chiar şi un punct? Dacă vi se pare cumva că acesta nu este un vin demn de 100 de puncte, mi-ar plăcea să aflu şi eu motivul pentru care consideraţi asta. Oare poate un vin să fie absolut perfect?

Pot spune că am convenit cu toţii asupra faptului că răspunsul la întrebarea mea era afirmativ, iar după entuziasmul de care deborda întreg grupul, era clar că eram conştienţi că aveam un vin foarte special în pahare. Mi-am amintit teoria lui Kevin, conform căreia vinul are mereu un gust mai bun când te afli pe domeniul unde a fost produs, căci simţurile tale sunt copleşite de locul în care te afli şi de vie, dar şi de faptul că probabil te simţi bine atunci când te plimbi într-un tur al podgoriilor şi toate cele. Poate o fi având el dreptate, şi de asta mai aveam un pic şi leşinam pe când degustam acel Yquem din 2001. Cu toate acestea, chiar şi acum, în retrospectivă (a trecut ceva vreme), îmi amintesc foarte bine că vinul acela era perfecţiunea întruchipată. Aroma, persistenţa, corpolenţa şi personalitatea sa erau tot ceea ce ţi-ai putea dori vreodată de la un vin. Aveam senzaţia că mă aflu în vârful Muntelui Everest şi admir priveliştea copleşitoare.

Am mai conversat o vreme cu ceilalţi din grup, iar la un moment dat Jean-François ne-a atras atenţia mie şi lui Jane şi ne-a spus:

— Sandrine e gata să ne primească acum. E în laboratorul său şi ne invită la ea.

Inima îmi bătea să-mi sară din piept pe când ne luam rămas-bun de la grupul Lafite şi ieşeam din clădirea principală, îndreptându-ne spre o clădire mai joasă şi lungă, care e posibil să fi fost cândva un grajd, dar odată intraţi am constatat că fusese transformat într-un laborator de ultimă generaţie, aflat chiar lângă crama cu temperatură controlată cu strictețe, în care erau ţinute butoaiele la fermentat (în fiecare an, se schimbau butoaiele şi erau fabricate dintr-un anume lemn de stejar ce se găsea doar într-o pădure din zona central-estică a ţării). Aici subliniez iarăşi faptul că, la domeniul Yquem, chiar şi cel mai mic detaliu era gestionat cu atenţie şi în concordanţă cu ceea ce oferea natura în decursul fiecărui an viticol. Nimic nu era lăsat la voia întâmplării.

Sandrine Garbay ne-a întâmpinat cu un zâmbet prietenos. Ne-a salutat călduros, cu acel salut tradiţional pe fiecare obraz, după care ne-a zis:

— A, iată şi australienii misterioşi şi a lor comoară vinicolă din Republica Georgia, nedescoperită până astăzi. Din câte-am înţeles eu, aveţi să-mi spuneţi o poveste pe cinste, domnule Baker.

— O, da, asta așa-i, am confirmat eu. Și am senzația că încă nu s-a terminat.

— Un moment, vă rog, înainte să continuăm, spuse ea, ridicând un receptor.

Spuse ceva în limba franceză pe un ton jos, după care închise.

— Președintele nostru, Pierre Lurton, este de asemenea foarte interesat să vadă acest vin.

I-am aruncat lui Jean-François o privire plină de subînțeles.

— Cred că va fi surprins cu siguranță, am spus eu.

Pe când îl așteptam să ni se alăture, am aruncat o privire prin laboratorul lui Sandrine. Toți pereții erau acoperiți cu panouri din lemn masiv, iar în mijloc era o masă mare din marmură, la care lucra ea. Încăperea era foarte ordonată, îngrijită și curată.

Pierre avea o mină de persoană ocupată și activă, pe când a intrat val-vârtej în laborator și a dat mâna cu noi toți, după care a schimbat câteva plezanterii cu Jean-François, pe care evident îl cunoștea destul de bine. Se pare că Sandrine îi informase cu privire la motivul vizitei noastre, căci acesta și-a împreunat mâinile și a spus:

— Ziceți că aveți o sticlă de vin de-al nostru din anii 1870, pierdută până acum? Atunci hai să vedem faimoasa sticlă!

Am băgat mâna în geantă și am scos cu grijă sacoșa de plastic căptușită în care aveam ceea ce mai rămăsese din sticla originală. Am așezat-o pe masa din marmură a Sandrinei, după care am scos și cele două sticle de Perrier.

Abia atunci am îndrăznit să mă uit la chipurile lor. Expresia facială a Sandrinei era un amestec de stupefiere și amuzament, în vreme ce pe chipul lui Pierre nu se citea absolut nimic.

— Spuneți-mi, vă rog, ce se petrece aici, domnule Baker? întrebă el.

N-aveam cum s-o dau cotită. Le-am povestit ce se întâmplase, începând cu o scurtă explicație referitoare la modul în care ajunseserăm să descoperim crama de la Tbilisi, le-am relatat despre vizita noastră, despre cum reușiserăm să facem

rost de câteva sticle pentru a le verifica autenticitatea; nici nu mai zic că iar mi s-a făcut rău când a trebuit să reiau evenimentele petrecute la Paris şi motivul pentru care sticla preţioasă ajunsese în faţa lor în bucăţi. Aproape că mă aşteptam ca Pierre să iasă furios din încăpere, iar Sandrine să ne dea afară din laboratorul său, spunând că nu mai aveam voie să păşim pe domeniu niciodată. Cu toate acestea, ochii ei sclipeau pe măsură ce eu tot le relatam cele petrecute şi a izbucnit în hohote când am ajuns la ultima parte, respectiv cum am alergat disperat la magazin să cumpăr sticlele de Perrier.

Când am terminat ce aveam de spus, Pierre a clătinat încet din cap, i-a aruncat Sandrinei o privire complet înmărmurită, după care s-a întors spre noi şi ne-a zis pe un ton foarte serios:

— Numai voi australienii puteaţi face aşa ceva!

Încă nu-s sigur dacă se referea la sticla spartă sau la întreaga aventură georgiană nebunească. Înclin să cred că era vorba de prima parte dar, din fericire, i s-a părut că întreaga poveste era amuzantă şi fascinantă.

— Câte sticle de Yquem – eventual intacte – credeţi că se găsesc cu aproximaţie în acea cramă, asta dacă cea de faţă este veritabilă? mă întrebă Pierre, fiind evident că era amuzat şi că se gândea de asemenea la considerentele financiare.

— Noi am estimat 217, mai puţin cele două pe care le-am adus cu noi acasă: această biată sticlă de pe masă şi încă una care nu se mai află în posesia noastră.

— Peste 200 de sticle de Yquem zici? spuse el. Toate cu vechime de peste un secol?

— Preponderent, am răspuns eu. Se pare că ori Iosif Stalin, ori cineva din cercul său de apropiaţi era de asemenea fan al domeniului, căci unele sticle sunt mai tinere decât Revoluţia şi momentul morţii ţarului. Însă majoritatea sunt din anii 1800.

— Sandrine, spuse Pierre. Ce părere ai de această sticlă?

Sandrine deschise uşa şi chemă pe cineva din încăperea alăturată. Astfel, îşi făcu apariţia un bărbat înalt, de vârstă mijlocie, care ne-a fost prezentat drept Henri, asistentul său de laborator. Sandrine şi Henri au schimbat succint câteva vorbe, după care şi-au pus amândoi mănuşi din acelea subţiri de cauciuc, cum poartă

criminaliștii, apoi acesta din urmă a deschis punga și a scos cu grijă sticla veche și crăpată. După ce a analizat-o, a așezat-o pe masă pentru a o verifica și Sandrine.

Sticla era intactă în mare, cu excepția părții inferioare, astfel că aceasta a ridicat-o cu grijă și s-a uitat la formă, după care a analizat gâtul de sticlă, în care se găseau dopul și capsula, încă intacte.

— Se vede marca Yquem pe dop și cu siguranță pare să fie autentică, spuse ea. La fel și capsula pare veritabilă, căci arată întocmai precum cele de pe-atunci.

Se uită la noi și zise:

— De fapt, chiar am experiență în ceea ce privește examinarea unor Yquemuri atât de învechite; avem în arhive o serie de sticle la fel de vechi, iar aceste materiale se aseamănă foarte mult.

Sandrine îndepărtă cu grijă capsula, încercând să păstreze pe cât de mult s-a putut din marca Yquem. Luă capsula deoparte și o răsfiră mai tare, pentru a analiza marca inscripționată.

— Oui, murmură ea ca pentru sine, încuviințând.

Se întoarse spre asistentul său și îi spuse:

— Henri, pouvons-nous s’il vous plaît retirer le bouchon?

Henri încuviință și aduse un tirbușon, ridică sticla cu mare grijă și începu să deșurubeze dopul pentru a-l scoate. Jane se tot foia lângă mine și mă cuprinse de braț, spunând: „John”, dar eram pur și simplu încremenit și mă uitam la dopul care ieșea încet din sticlă, pentru ca eu și Kevin să aflăm, în sfârșit, anul din care provenea această sticlă misterioasă din 1870 și ceva.

Pe când priveam întreaga scenă, Henri se cam chinuia să urnească dopul. Deși avea o vechime de 130 de ani, pluta era într-o stare bună, iar el era suficient de priceput, încât exercita o presiune suficientă pentru a-l face să se miște. Deodată, Sandrinei, care se uita îndeaproape la întreg procesul, îi scăpă un sunet de frustrare, când dopul bătrân se rupse sub presiunea tirbușonului.

— Merde, ce ți-e și cu vinurile astea vechi! spuse ea, indicând spre unealta din

mâna lui Henri, la capătul căreia era acum înfiptă o bucată mare de plută desprinsă de restul dopului. Nu e vina ta, Henri, îl liniști ea pe asistentul său, care părea complet șocat de ceea ce se petrecuse cu câteva clipe în urmă.

Sandrine interveni și scoase ea însăși bucata de plută rămasă în sticlă. Bineînțeles că dopul se rupsese exact în dreptul ultimei cifre care indica anul. Nu-mi venea să cred. Ultimul element de probă de care aveam nevoie pentru a stabili anul fusese distrus cel mai probabil.

Am verificat încă o dată, adunându-ne cu toții în jurul mesei, pentru a ne uita mai îndeaproape la dop. Majoritatea suprafeței era intactă, și se vedeau primele trei cifre, și anume „187”, însă când lipeai partea desprinsă pentru a completa data, din cauza rupturii și a vechimii plutei, coroborat cu faptul că trecerea timpului își lăsase amprenta asupra celor înscrise, nu se putea distinge ultima cifră absolut deloc.

Plutea o tăcere stânjenitoare în aer.

— Îmi pare rău. A fost un moment nefericit, spuse Sandrine. Hai să vedem cum e vinul.

Deschise una dintre sticlele de Perrier și turnă vinul într-un pahar.

— Deci, ați spus că lichidul a fost expus la aer acum o săptămână? întrebă ea.

— Nu. De fapt, cu cinci zile în urmă, am răspuns eu. Timp de aproximativ zece minute, cât a durat până ce l-am turnat în aceste sticle, și am lăsat să dea puțin pe dinafară înainte de a pune capacele, pentru a înlătura orice urmă de aer.

Cu toții am degustat vinul. Era la fel de incredibil ca în urmă cu cinci zile, când eu și Jane l-am încercat în acea stare de șoc care ne cuprinsese după ce se crăpase sticla, dar acum lichidul căpătase cu siguranță o ușoară notă oxidată.

Henri, Sandrine și Pierre discutară despre notele și gustul resimțite, vorbind rapid în franceză, în timp ce adulmecau și gustau lichidul. Sandrine ridică din sprâncene și încuviință de două ori. După ce se pronunță cu privire la gust, Henri ne lăsă la ale noastre, și se întoarse în încăperea alăturată.

— Cum vi se pare gustul vinului, comparativ cu săptămâna trecută? ne întrebă Sandrine.

— E diferit, am spus eu, chiar și fără a ține seama de această oxidare ușoară. E mai dens, iar aroma aproape că aduce a caramel. Săptămâna trecută aciditatea vinului era mai proaspătă, puțin mai vivace.

Sandrine și Pierre încă luau guri mici din pahare.

Am așteptat și aproape că-mi țineam respirația, pe când Sandrine a luat încă o gură de vin, s-a încruntat, a părut că se gândește preț de o clipă, după care a încuviințat.

— Cred cu tărie că acesta este cu siguranță un Yquem, spuse ea.

Am răsuflat ușurat în cele din urmă. Era veritabil.

— Acum că l-am degustat, pot confirma că acesta este, cel mai probabil, gustul unui Yquem cu o astfel de vechime, chiar și luând în calcul expunerea recentă la aer, zise ea. Dacă e să luăm în considerare și dopul, sticla și capsula… Toate elementele corespund. Cred că aceasta este o sticlă veritabilă de Yquem din anii 1870.

— Asta înseamnă foarte mult pentru mine, am spus eu, și nu mă refer doar la faptul că ne ajută la validarea planului nostru de a organiza o vânzare. Apreciez faptul că ne-ați acordat timpul necesar pentru a analiza acest vin și a ne oferi opinia dumneavoastră în calitate de experți.

— Plăcerea a fost de partea mea, spuse Sandrine. A fost distractiv și pentru mine.

— De fapt, John, dacă te face să te simți mai bine, ai avut noroc că ai crăpat sticla, îmi spuse Pierre, președintele Yquem, afișând un zâmbet.

— Cum vine asta? am întrebat eu, realmente luat prin surprindere.

— Avem o politică aici, la Yquem, și anume că nu deschidem sticle mai vechi de 1945. Dacă cineva ne aduce o sticlă spre a-i verifica autenticitatea, o analizăm, verificăm dopul, verificăm capsula, dar nu o deschidem. Prin urmare, singura modalitate prin care puteai obține o autentificare reală, fără urmă de îndoială din partea Sandrinei, era prin degustare, astfel că voilà! Sticla ta crăpată i-a oferit șansa de a face exact acest lucru.

Am râs uşurat, bucuros că vinul era veritabil.

— Vezi, Jane, suntem genii, am spus eu, deşi aveam un ton aproape ruşinat.

Înainte de a pleca, Pierre a vrut să afle mai multe detalii despre crama georgiană. Cred că, acum că ştia că vinul era veritabil, era foarte interesat de ceea ce descoperiserăm noi în Georgia.

I-am explicat problemele legate de vamă şi considerentele referitoare la faptul că era posibil ca vinurile să constituie patrimoniu cultural, şi nu doar nişte simple sticle care puteau fi vândute. Jean-François a fost cel care mi-a sugerat să încerc să închei o înţelegere pentru a achiziţiona doar Yquemurile şi celelalte vinuri franceze de valoare.

— Lasă vinurile georgiene şi colecţia personală a lui Stalin unde sunt şi încearcă să exporţi doar vinurile clasice franceze de care autorităţile vamale sau alte organisme georgiene s-ar putea să nu se sinchisească, propuse el. Oricum nu sunt georgiene, ci i-au aparţinut ţarului Rusiei, aşa că ce treabă ar avea autorităţile georgiene cu acele vinuri? întrebă el.

Era o idee interesantă, care nu-mi trecuse deloc prin cap.

Pierre spuse:

— John, dacă ai putea aduce vinurile Yquem la Paris, vom trimite pe cineva acolo pentru a autentifica sticlele. Le vom declara autentice dacă vom considera că sunt veritabile şi, după câte se pare, aşa va fi, cel mai probabil, dacă e să ne luăm după sticla pe care ne-ai adus-o astăzi. Apoi, ai putea merge la casa de licitaţii având sprijinul nostru deplin.

— Pierre, ar fi incredibil, am zis eu. Nu vă pot mulţumi îndeajuns. Mi-ar face mare plăcere să colaborez cu voi şi să scot aceste vinuri extraordinare din străfundurile pământului. Sandrine, ai putea cumva să-mi scrii un aviz sau un document prin care să se ateste faptul că sticla pe care ai analizat-o astăzi este autentică? Ar fi minunat să am o astfel de hârtie în timpul întâlnirilor cu cei de la Christie’s sau Sotheby’s.

Se încruntă.

— John, îmi pare rău, dar nu cred că se poate. Aş fi avut nevoie de acea a patra

cifră de pe dop, pentru a stabili cu exactitate anul de producţie. Fără anul exact, nu putem să ne punem ştampila de aprobare pe un certificat oficial. Îmi pare tare rău. Aş vrea să te ajut.

Presupun că avea dreptate, aşa era corect. Altminteri, ar fi însemnat că autentifica un vin dintr-un anumit deceniu, care ar fi putut fi produs în oricare dintre anii cuprinşi între 1870 şi 1879, pe baza unor bucăţi de sticlă şi a vinului pe care îl degustase dintr-o sticlă de apă minerală. Nu e echivalentul unei analize ştiinţifice a unei sticle dintr-un anumit an viticol cunoscut, indiferent cât de reale ar fi părut părţile luate individual.

Ne-am luat rămas-bun şi le-am mulţumit încă o dată, după care am pornit spre maşină. Am luat înapoi cu mine sticla crăpată şi restul de vin, care fusese turnat de astă dată într-o sticlă de Yquem de 500 de ml, fără etichetă şi sigilată cu un dop.

— Ce după-amiază incredibilă! am spus eu, pe când Jean-François conducea din nou pe aleea cu pietriş şi ne îndepărtam din ce în ce mai mult de domeniu. A decurs exact cum mi-am dorit.

— Eu tot nu înţeleg un lucru, zise Jane.

— Ce vrei să spui?

— De ce a încercat asistentul Sandrinei să scoată dopul folosind un tirbuşon? Oricum sticla era spartă. Oare de ce Henri n-a împins pur şi simplu dopul dintr-o parte cu o tijă sau cu un diblu sau cu vreo altă unealtă de genul ăsta? Ar fi putut să împingă dopul şi să-l scoată intact pe partea cealaltă.

Asta m-a blocat complet.

— Chiar că! Ai dreptate, nu era nevoie de tirbuşon. Oare de ce nu mi-a trecut şi mie prin cap? Trebuia să-mi zici ceva.

— Am încercat să-ţi atrag atenţia, îmi spuse ea. Însă mă simţeam cam penibil să-i atrag atenţia unui expert precum Henri sau Sandrine şi să le zic cum să-şi facă treaba.

— Probabil că a mai scos de nenumărate ori dopuri prin această metodă, fără probleme, interveni Jean-François. Era clar din felul cum a procedat că aşa

acționează ei de obicei. John, tu și sticla asta pur și simplu ați fost sortiți ghinionului.

— Ei bine, oarecum ai putea spune asta, Jean-François. Impasul nostru nefericit a însemnat un lucru: măcar știm acum cu certitudine că era un Yquem veritabil. De ani întregi, asta a fost cea mai importantă întrebare privind întreaga operațiune. Nu-mi vine să cred că am aflat în sfârșit răspunsul. Abia aștept să-i spun lui Kevin.

— Plus că i-am mai spart și sticla pe deasupra, adăugă Jane.

— Hmm, am spus. De fapt, dacă mă gândesc mai bine, nu-i nevoie să-l sun numaidecât. Mai poate aștepta.

Eterna chichiță

Sydney, Australia,

septembrie 2003

Kevin a primit vestea despre sticlă într-un mod remarcabil de decent, în stilul său tipic, bineînțeles. Desigur că întreaga conversație a fost despre sticla de Yquem crăpată.

Am stat la masă la cafeneaua de lângă casa lui, amândoi cu niște cafele în față, bucurându-ne de razele primăvăratice ale soarelui. N-avea de gând să mă scutească chiar așa, din prima.

— Ei, nu-i ca și cum sticla ar fi fost valoroasă, spuse el, aruncându-mi o privire tăioasă. Nu-i ca și cum era cea mai valoroasă sticlă pe care am avut-o vreodată în colecția mea personală sau pe care voi mai avea vreodată șansa să pun mâna.

— Detectez o notă de sarcasm, am zis eu. Probabil e meritată. Cu toate acestea, ți-am adus înapoi niște apă minerală Perrier foarte deosebită.

— Are totuși o nuanță cam stranie.

— Adevărat, am recunoscut eu. Însă e un suvenir pe cinste. Mai bun decât un glob de zăpadă.

Odată ce isprăvise cu insultele sale amabile cu care m-a „înțepat” pentru întreg dezastrul cu sticla crăpată, am analizat amândoi cum stătea situația la acel moment.

— Știi și tu zicala: orice război are victime, zise el. Presupun că sticla asta ne rămâne nouă. Am pierdut un soldat, dar am avansat pe front. Dacă te gândești, Universul ne-a făcut o mare favoare, dat fiind faptul că Pierre a spus că n-ar fi putut să deguste vinul dacă n-ai fi spart sticla, astfel că n-am fi știut cu certitudine dacă vinul era sau nu veritabil. Dar iată că l-au gustat, iar acum știm

că era veritabil, ceea ce e super. Acum nu doar că știm aproape cu siguranță că Yquemul era autentic, dar mai știm și că, cel mai probabil, toate celelalte sticle din cramă sunt de asemenea veritabile. Au trecut ani întregi până să aflăm cu certitudine, iar asta e o informație extrem de importantă. Acum putem încerca să ducem la îndeplinire ce ne-am propus.

A avut dreptate. Până astăzi am momente în care tresar gândindu-mă la momentul când s-a crăpat sticla pe acel trotuar parizian. Oare cât ar valora dacă ar mai fi intactă și ar fi însoțită de un certificat de autenticitate? Probabil vorbim de cel puțin 20 000 de dolari australieni, ceea ce ar fi însemnat că eu și Kevin am fi făcut câte 10 000 dacă o vindeam. Nu, de fapt, probabil că ar valora mai mult de atât, dar întrebarea e următoarea: oare ne-am fi îndurat să o vindem? Era o parte atât de importantă din puzzle și, în pofida părerilor mele oarecum zeflemitoare cum că obiectele sunt doar niște simple obiecte, iar o sticlă de vin costisitoare sau rară e doar atât, nimic mai mult, fusesem destul de atașat de relicva noastră misterioasă, a cărei dată n-am putut să o descoperim. Exista șansa să ajungă într-una din cramele noastre și să se așeze praful pe ea.

Kevin era de acord cu planul propus de Jean-François, și anume că ar trebui să încercăm să modificăm înțelegerea cu George și să vizăm doar Yquemurile.

— Discutaserăm despre suma de un milion de dolari americani pentru întreaga cramă, zise Kevin.

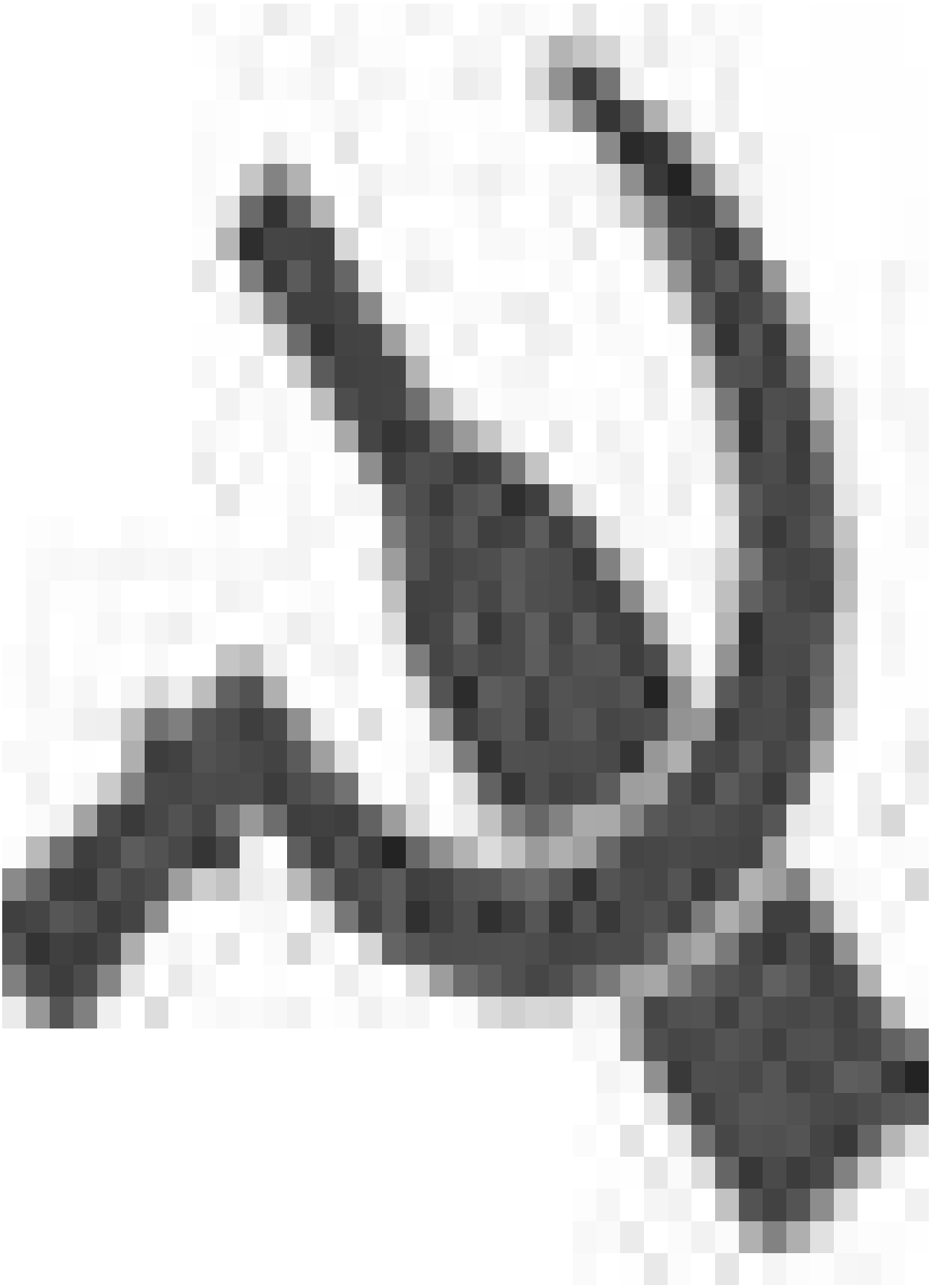
— Sau două milioane, cel puțin asta mi-a spus George ultima oară când am vorbit cu el. Ți-am zis că își tot încerca norocul, am spus eu.

— Da, foarte ciudat. Înainte de asta fusese mereu direct în ceea ce privește banii, dar chiar și-așa, dacă pornim de la prețul inițial de un milion de dolari, am putea să-i oferim jumătate doar pe Yquemuri și pe celelalte vinuri franceze clasice și probabil că am obține o sumă destul de apropiată de ceea ce am fi luat pe toată crama.

M-am gândit la ce a zis.

— Ar fi oare suficient pentru a depăși eventualele hopuri legate de procedurile vamale și de patrimoniu, care ne-au chinuit de la bun început?

— N-am idee, spuse Kevin ridicând din umeri. Cu siguranță asta e o întrebare pentru Wolfgang.

Mai târziu, în acea seară, mi-a sunat telefonul. Era George.

— John, spuse el. E timpul să încheiem treaba asta.

— Ce vrei să spui cu asta, George?

— Există unele voci aici, care spun că am așteptat prea mult o ofertă din partea voastră și cer să ne arătați că aveți banii pentru achiziționarea cramei. A venit vremea să plătiți dacă vreți sticlele.

— George, ce-i cu schimbarea asta de macaz? am întrebat eu. Știi exact cum stă treaba. Am nevoie de niște documente din partea ta în ceea ce privește aspectele vamale și trebuie de asemenea să îmi dai un acord semnat prin care îmi acorzi permisiunea de a purta discuții cu casele de…

— John, discutăm despre aceste lucruri de ani de zile, spuse el iritat. Ți-am mai spus să nu-ți faci probleme. Aici la noi, vrem să vedem că aveți în fapt banii de care tot vorbiți. Vrem să vedem că aveți gânduri serioase cu privire la achiziționarea acestor vinuri.

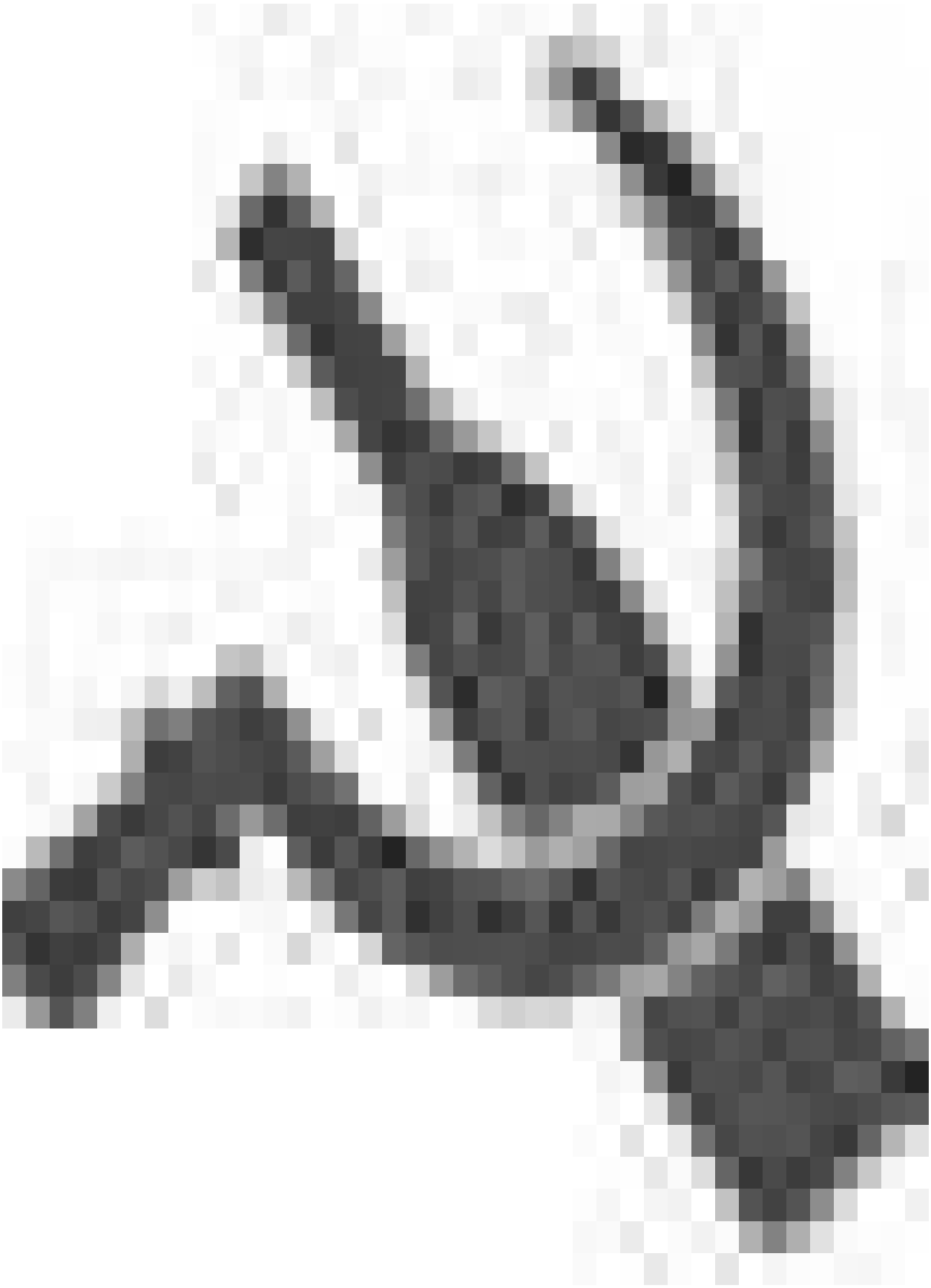
— George, n-am să-ți transfer pur și simplu jumătate de milion de dolari doar pe baza unei promisiuni. Doar știi și tu asta.

— John, lucrurile încep să se complice în ceea ce mă privește. Cei de aici au anumite așteptări, iar tu trebuie să îți îndeplinești promisiunea.

— Nu-ți stă deloc în fire să procedezi așa, George. Asta mă îngrijorează, am zis eu. Poți, te rog, să îmi trimiți actele pe care ți le-am cerut? Am să încerc să finalizez acordurile legale întocmite de noi. De asemenea, mi-ar plăcea dacă am reuși să încheiem înțelegerea cât de curând.

— Trebuie să facem asta curând, John. Foarte curând.

Mi-a spus „la revedere”, după care a închis, iar eu am stat așa câteva clipe, în sufrageria întunecată, ținând receptorul în mână și întrebându-mă ce naiba tocmai se petrecuse. Nici măcar nu avusesem ocazia să îi spun noua noastră idee.

De când luasem prânzul cu Terry Bourke, bărbatul în negru, mai avusesem nişte întrevederi cu acesta din urmă: Wolfgang Babeck, avocatul care contribuise în fapt la redactarea Constituţiei georgiene. Astfel, am mai cheltuit eu nişte sume şi am aflat destul de multe informaţii despre eterna problemă legată de exportarea vinurilor la Londra (sau poate la Paris, în cazul sticlelor de Yquem) fără ca autorităţile georgiene să ne pună bețe în roate.

Acum că aveam confirmarea dorită de la Bordeaux, m-am întâlnit cu Wolfgang la biroul somptuos al acestuia de pe Strada Clarence, şi am discutat despre opţiunile pe care le aveam.

— Pe de-o parte, George de la Tbilisi zice că nu-i nicio problemă şi mă ocup eu de asta, am spus, fără ca eu să ştiu ce vrea să spună cu asta, la fel cum n-am înţeles nici în timpul vizitei noastre de acum câţiva ani.

Wolfgang încuviinţă.

— Cu toate acestea, consider că este de datoria mea să îţi atrag atenţia asupra faptului că Georgia este țară semnatară a Convenţiei privind patrimoniul mondial, semnată la Haga, ceea ce ar putea însemna demararea unei acţiuni în justiţie împotriva voastră, dacă se constată că aveți în proprietate antichităţi georgiene cu însemnătate culturală.

— Asta chiar dacă le-am achiziţionat pe cale legală? am întrebat eu. Chiar dacă am avea acte şi documente oficiale prin care să dovedim că George şi ai săi ni le-au vândut în cunoştinţă de cauză? Sau mai mult de-atât: chiar dacă George ar deţine crama, iar noi am acţiona doar în calitate de reprezentanţi ai săi, şi doar în cazul vinurilor franceze clasice, nu şi al celor georgiene sau al colecţiei private a lui Stalin?

Fără să vreau, m-am trezit că admiram butonul de la cămaşa imaculată a lui Wolfgang, în momentul în care i s-a ridicat mâneca de la cămaşă când a întins mâna să ia cana. Pe când îşi bea cafeaua, mi-am dat seama că butonul auriu avea inscripţionat steagul georgian.

Îmi spuse:

— Cred că avem amândoi suficientă experienţă ca să fim conştienţi de faptul că,

dacă ai ajunge la Haga, fiind acuzat de piraterie culturală și dacă ai scoate o hârtie de la Giorgi (care a primit deja de la tine jumătate sau chiar un milion de dolari americani), ai toate șansele ca acesta să nu se înfățișeze înaintea instanței pentru a confirma cu bună-credință povestea pe care o spui tu.

Am simțit nevoia să mă ridic de pe scaun și să mă mișc prin încăpere. Era eterna problemă căreia nu mai reușeam să-i dăm de capăt.

— Aș putea totuși să fac ceva, am sugerat eu. M-aș putea întoarce în Georgia, pentru a purta aceste discuții față în față cu George și cu partenerii săi. Poate că a venit vremea să stăm cu toții la masă și să încercăm să încheiem un acord. Ce părere ai?

Wolfgang se foi.

— Înțeleg raționamentul tău, dar am totuși niște rețineri.

— De ce? am întrebat eu.

— S-au cam schimbat treburile în Georgia de când ați fost voi, John. Nu zic neapărat că va fi cazul cu persoanele despre care vorbim, însă s-ar putea să constați că cei cu care ați avut de-a face acum câțiva ani, acei cowboy infractori destul de inofensivi, au evoluat și au intrat pe domenii mai periculoase.

— Te referi cumva la oligarhi?

— Da, cu siguranță sunt destul de mulți care trag sforile la Tbilisi, îmi răspunse el. Cu toate acestea, chiar și unii aflați pe treptele mai inferioare, și anume cei care s-au ocupat de afaceri miniere sau, de exemplu, au activat în domeniul vinicol după crearea republicii, s-ar putea să fi ajuns acum la delapidare de fonduri guvernamentale la scară largă, la finanțarea armatei de rebeli din Cecenia, la trafic de droguri sau la cine știe ce alte grozăvii.

M-am gândit puțin la spusele sale.

— Știi cumva dacă numele lui George a fost menționat în astfel de contexte?

Chipul lui Wolfgang era hotărât, dar prietenos.

— Nu în mod expres. Cu toate acestea, se învârte în niște cercuri atât de

dubioase, încât aproape că ar fi o surpriză dacă ar fi reuşit să nu aibă deloc de-a face cu astfel de persoane. Nu dezvolt subiectul mai mult de-atât.

Cât de tare vreți asta?

În decursul următoarelor câteva zile, l-am sunat pe George în repetate rânduri. De fiecare dată suna și suna, însă nu intra niciun robot telefonic.

După conversația noastră telefonică stranie din acea noapte, îi trimisesem un e-mail, în care am confirmat faptul că stabilisem autenticitatea sticlei de Yquem și i-am explicat încă o dată că ar trebui să discutăm despre următorul pas, și anume scrisoarea de confirmare mult-așteptată, cu care să pot merge la o casă de licitații. Nu abordasem ideea cu achiziționarea exclusivă a sticlelor de Yquem, căci voiam să discut cu el în fapt și să văd cum reacționează.

Cu toate acestea, n-am primit niciun semn.

În cele din urmă, i-am mai scris un e-mail, în care i-am prezentat exact cum stătea treaba în ceea ce mă privește, și i-am spus solicitările mele pentru a merge mai departe în acele coordonate.

„George”, i-am scris, „înțeleg că ești supus unor presiuni, însă la fel și noi. Corespondența pe care ai purtat-o cu mine și Kevin a fost mereu caracterizată de bună-credință și de respect.”

I-am expus iarăși cum vedeam eu treaba, parcă pentru a mia oară. Am abordat din nou problema legată de vamă, necesitatea unor documente privind înțelegerea, precum și calitatea noastră de reprezentanți ai săi, pentru a putea discuta despre colecție. Aproape că puteam scrie aspectele juridice și în somn, așa de bine ajunsesem să le cunosc.

Cu toate acestea, simțeam nevoia să le mai expun încă o dată pe larg. „Chiar ai dreptul legal de a vinde vinurile, George?” am întrebat eu.

După cum am mai spus și înainte: exact ca-n filmul „Ziua Cârtiței”.

Am încheiat cu:

Pe scurt, George, sunt pe deplin de acord cu ceea ce ai spus seara trecută, şi anume că a venit vremea să încheiem o înţelegere. Cu toate acestea, dacă e să facem rost de bani pentru a achiziţiona efectiv crama voastră incredibilă, trebuie ca tu să te ocupi de toate obstacolele care ne stau în cale şi să te asiguri că nu mai rămâne nicio chichiţă de ordin juridic, guvernamental sau care să ţină de livrare.

I-am trimis e-mailul şi n-am primit niciun răspuns.

Am sunat de câteva ori, dar nimic. Nu eram sigur ce altceva să fac.

Prin urmare, am revenit la ale mele. Eram ocupat cu magazinul meu din Epping, iar afacerea de import de vinuri din Bordeaux începea cu adevărat să înregistreze progrese importante. Creasem un site prin intermediul căruia comercializam vinurile aduse din Franţa şi fusesem avertizat că urma să îmi consume timp şi energie: pentru ca un magazin online să funcţioneze aşa cum trebuie, era necesar să abordezi chestiunea ca şi cum ai fi avut o societate separată. Luasem în râs acest avertisment, căci mi se păruse cam melodramatic, asta până când am demarat proiectul şi am realizat că persoana respectivă avusese perfectă dreptate.

Însă dat fiind faptul că vindeam vinuri pe acel site, după cum îmi stă în fire, îmi făcea plăcere să mă arunc în vâltoare, să încerc să învăţ cum era treaba cu acest comerţ electronic, precum şi modul prin care să fac faţă unui nou domeniu. Din fericire, mai aveau să treacă câţiva ani până ce reţelele de socializare au preluat controlul asupra tuturor. Altminteri, nu sunt sigur dacă m-aş fi descurcat la fel de bine.

Am decis că era vremea să organizez iar o serată specială de degustare pentru clienţii cei mai loiali şi pasionaţi. Întrucât aveam acum o grămadă de păţanii simpatice de povestit, am decis ca un Château Margaux din 1985 să fie vedeta de la finalul seriei de opt vinuri pe care urma să le gustăm.

Kevin tocmai se întorsese dintr-o deplasare în China, unde afacerea sa cu fabricarea de ceasuri de mână începea să câştige teren, astfel că a trecut pe la magazin ca să mă ajute să pregătesc totul, să aranjez mesele pentru degustare, brânzeturile şi alte gustări, după care să îşi asume rolul obişnuit de paznic, asigurându-se că nimeni nu încerca să fenteze ordinea stabilită şi să meargă direct la masa pe care se afla sticla de Margaux. Îmi plăcea la nebunie faptul că,

deși trecuseră ani întregi de când lucrase, teoretic, pentru mine, se oferea totuși să preia acest rol bucuros și fără să crâcnească. Cred că, în sinea lui, îi plăcea să o facă pe durul politicos.

Am organizat evenimentul într-o seară de joi, începând cu ora 19, cam la o lună după ultima mea discuție cu George. Limitasem numărul la 50 de persoane, cu o taxă de intrare de 50 de dolari. Atunci când aveau loc astfel de evenimente obișnuiam să închidem magazinul și deschideam trei sticle din fiecare sortiment de vin, căci umpleam cam 16 de pahare dintr-o sticlă atunci când puteam controla publicul care lua parte la aceste degustări. Unele persoane nu degustau toate vinurile, în vreme ce degustătorii împătimiți mai zăboveau prin zonă ca să vadă dacă nu cumva mai rămânea ceva.

Seara a decurs destul de bine, căci ne-au călcat pragul clienți veseli și entuziasmați, astfel că am făcut și niște vânzări bunicele… Spre finalul serii, se deschise larg ușa și intră un tip care se opri în prag, uitându-se atent în jur. Îmi părea cunoscut, dar nu mi-am dat seama numaidecât de unde îl știam. Cu siguranță nu se număra printre clienții mei obișnuiți, care erau singurii invitați la astfel de evenimente, așa că l-am observat de îndată ce a intrat în magazin.

Era nebărbierit, avea păr închis la culoare și tuns scurt. Purta o pereche de blugi din denim albastru închis, o cămașă cu guler polo și o geacă de piele pe deasupra. La gât îi atârna un lanț gros de aur și avea o înfățișare oarecum periculoasă, dar emana un aer calm.

Deodată, mi-am dat seama cine era.

M-am uitat la Kevin și cred că am realizat amândoi în același moment cine ne trecuse pragul. Poate că ne indusese în eroare faptul că era cu câțiva ani mai în vârstă și mai pusese niște kilograme pe el, ori poate totul se datora faptului că nu mai avea arma băgată la curea. Sau poate că pur și simplu nu se încadra deloc în peisaj.

I-am rugat pe niște clienți cu care discutam să mă scuze și m-am îndreptat spre ușă. Vizitatorul m-a privit cu un zâmbet discret.

— Bună ziua, domnule John. Surpriză!

— Salut, Piotr! Ești cam departe de casă.

Piotr zâmbi mai larg de această dată.

— Îmi place la Sydney. Oricum, nu e prea frumos în Georgia, acum că se apropie iarna. Am vrut să vizitez țara voastră și să văd unde lucrați.

— Cum ne-ai găsit? am întrebat eu. Lucram la Double Bay când ne-am cunoscut la Tbilisi, iar acest magazin nu exista pe atunci.

— Așa-i, însă mi-ai dat cartea ta de vizită la plecare, nu ții minte? Am sunat la adresa de acolo și m-au trimis aici.

Toate simțurile mi-o luaseră razna, dar am încercat din răsputeri să-mi păstrez calmul și să par vesel că ne-am revăzut.

— Ei bine, ai nimerit la țanc, am zis eu. Avem niște vinuri delicioase spre degustare în această seară și ești binevenit să ni te alături, căci sunt sigur că au mai rămas câteva sticle deosebite.

Kevin făcuse ordine pe mese și pusese ce mai rămăsese din Margaux sub masă, pentru a-l savura noi mai târziu. Veni spre noi și dădu mâna cu Piotr.

— Gamarjoba, Piotr, spuse el.

— Victorie! răspunse Piotr.

— A trecut ceva vreme, îi zise Kevin afișând un zâmbet.

— Bună seara, domnule Kevin! Arătați bine, sănătos.

— Am și eu zile mai bune și zile mai rele.

I-am zis:

— Piotr, stai câteva minute să închei cu toți clienții, după care putem să bem un pahar și să discutăm pe îndelete. Ce zici?

— Desigur, John. Mi-ar plăcea să arunc un ochi pe-aici.

A mai trecut o vreme, timp în care eu am făcut ture prin încăpere, am discutat cu toți clienții mei obișnuiți și am mai vândut niște vinuri de Bordeaux la prețuri decente. Totodată, eram însă cu un ochi pe Piotr, care părea să se simtă bine,

plimbându-se printre mese alături de Kevin, degustând unele vinuri, ba chiar încercând să discute tot felul de plezanterii cu localnicii din regiunea North Shore.

În cele din urmă au plecat și ultimii clienți, astfel că au mai rămas doar cei doi angajați, care au preluat operațiunile de curățenie și rearanjare a mobilierului din magazin. Le-am spus pe un ton discret că eu și Kevin trebuia să ne ocupăm de niște treburi neprevăzute și i-am lăsat la ale lor. Cei doi s-au holbat curioși la acest străin care atrăsese fără a se sinchisi prea mult atenția tuturor celor din încăpere doar prin simpla sa prezență. Mi-am amintit cum intrau în alertă paznicii de la hotelul nostru din Tbilisi ori de câte ori pășea Piotr în holul principal. Părea că încă mai avea același efect asupra celor din jur.

Piotr și Kevin ajunseseră deja la masa unde erau sticlele de Margaux (care reapăruseră ca prin magie de sub masă, acesta fiind un truc pe care doar Kevin îl știe), așa că m-am dus la ei și am zis:

— Ei bine, am terminat pe seara asta, Kevin. Hai să bem un pahar cu amicul nostru, ce zici?

I-am invitat în biroul meu și am luat sticla de Margaux desfăcută cu noi. Am turnat câte un pahar, în vreme ce Piotr se uita la cărțile și la sticlele pe care le aveam prin încăpere, precum și la tablourile de pe pereți. Și-a scos geaca de piele (care părea costisitoare) și a așezat-o pe spătarul unui scaun, a luat paharul pe care i-l întinsesem, l-a închinat în cinstea noastră, după care a afișat acel zâmbet rezervat caracteristic.

— O, un vin deosebit, domnule John. Mulțumesc! Presupun că nu vă așteptați deloc să mă vedeți în această seară, spuse el.

— Cu siguranță ai putea spune asta, am zis. Trebuie să recunosc că mi-a luat câteva clipe până ce creierul meu a înregistrat faptul că tu erai cel care ne-a trecut pragul.

— Înregistrat? Cum adică înregistrat? Părea încurcat.

— Vreau să zic până când te-am recunoscut, l-am lămurit eu.

— A, da, nu mă îndoiesc.

— Ei bine, ce te aduce la Sydney, Piotr? întrebă Kevin.

Vizitatorul nostru ridică din umeri.

— În ultimii ani, noi georgienii am început să mai circulăm prin lume, și nu doar să stăm mereu la Tbilisi. Ne place să călătorim și să vedem culturi noi și stiluri de viață de prin Occident.

— Deci ești în concediu? l-am întrebat eu.

— Ai putea spune asta, răspunse el. Și am și niște întrevederi.

Precum cea de față, am zis eu în sinea mea. Nu trecuse pe la noi așa, din întâmplare.

Kevin părea complet degajat, însă știam că analiza cu atenție fiecare moment și comentariu rostit în acele clipe.

— Piotr, de o vreme tot încerc să dau de Giorgi și la telefon, și prin e-mail, am spus eu. Cum îi mai merg treburile?

— Lucrurile evoluează rapid în Georgia, John, zise el. Cred că ar fi mai bine dacă n-ați mai încerca să luați legătura cu George.

— Ce vrei să spui cu asta? Nu se mai ocupă el de afacerile de la Domeniile Savane Number One, sau nu se mai ocupă de înțelegerea pe care încercăm să o finalizăm?

— John, nu e nicio înțelegere, spuse Piotr pe un ton sec. Vinurile nu sunt de vânzare.

Luă o gură de Margaux-ul din 1985 și mă fixă cu privirea.

— Piotr, nu cred că înțeleg ce vrei să spui. Eu și Kevin ne ocupăm de câțiva ani de asta. George ne-a dat mereu de înțeles că era dispus să ne vândă vinurile. Ce s-a schimbat?

— Foarte multe s-au schimbat, John. Asta vă zic.

Kevin se aplecă și spuse:

— Piotr, e totul în regulă cu George?

Piotr se gândi preț de câteva clipe, după care ridică din umeri.

— Cred că da.

— Dar nu mai este implicat în treburile de la domeniul viticol, deduse Kevin.

— În ceea ce vă privește pe tine și pe John, nu mai aveți ce discuta cu el.

— Atunci cu cine ar trebui să discutăm, Piotr? am întrebat eu. Cine e șeful acum?

Piotr mă privi complet calm, însă expresia lui îmi cam îngheță sângele în vine.

— Asta vă zic, John. Mă auzi, dar văd că nu vrei să înțelegi. Nu mai aveți cu cine discuta. Negocierile s-au încheiat.

Totuși, eu nu m-am lăsat.

— În ultimul e-mail pe care i l-am trimis lui George acum vreo săptămână, i-am sugerat că aș putea veni eu la Tbilisi pentru a încerca să finalizăm vânzarea sticlelor în persoană și să vorbesc direct cu el și cu ceilalți parteneri implicați.

Piotr oftă și mai luă o gură de vin.

— John, asta n-ar fi o idee bună.

— Vinurile sunt tot acolo, Piotr? întrebă Kevin.

Piotr păru surprins.

— Da, bineînțeles. Sunt multe sticle. Multe. Unde ar fi putut să dispară?

— Ei bine, tocmai despre asta vrem noi să discutăm, continuă Kevin. Sticlele acelea ar putea ajunge în Europa, iar atât voi, cât și noi am putea face o grămadă de bani.

— Așa-i, am confirmat eu. Piotr, știi doar că avem tot felul de contacte prin Europa. Ba chiar am mers la vinificatorii de la domeniul Château d'Yquem; mai ții minte toate acele sticle de Yquem din cramă? Aceștia ne-au spus că sunt gata

să analizeze toate sticlele pentru a le stabili autenticitatea. Trebuie doar să le aducem la Paris. Având în vedere auditul realizat de mine și de Kevin când am fost la Tbilisi, precum și dacă am beneficia de ajutor din partea ta, suntem gata să demarăm licitația sticlelor din cramă.

— John, chiar îmi pare rău, dar nu o să se întâmple asta. Cei pentru care lucrez eu – și nu lucrez doar pentru George – vor să vă anunțe că a venit vremea să renunțați la discuțiile despre crama de la Tbilisi.

Eu și Kevin am cugetat puțin.

— Dar suntem atât de aproape, am zis. Atât de aproape să ajungem la o înțelegere!

— Nu, nu sunteți, răspunse el sec.

— Dar dacă mă urc și eu în avion cu tine și merg la Tbilisi ca să încerc să discut cu cei de acolo, cu domnul Tamaz, sau cine-o fi? am întrebat eu.

Piotr mă privi lung, apoi își depărtă încet mâinile.

— John, te rog să mă asculți cu mare atenție. Am ajuns într-o etapă în care trebuie să vă întrebați chiar acum ce preț sunteți dispuși să plătiți pentru șansa de a mai pune ochii pe acele sticle.

Ne-am uitat lung unul la altul, după care a continuat:

— Să ne înțelegem: nu vorbesc de valută americană.

Tăcere. În cele din urmă, am încuviințat și am zis:

— În regulă, Piotr. Înțeleg.

— Dacă îmi permiți, pentru cine lucrezi, Piotr? întrebă Kevin. Cine a hotărât că vrea să ne scoată din peisaj?

— E mai bine să nu știți, spuse Piotr. Nu toată lumea e așa de treabă ca mine, George și Nino, Kevin. Sunt unii oameni în Rusia, în Georgia și în lume, al căror nume e periculos dacă-l cunoașteți. Vă protejez dacă nu vă zic. Trebuie să înțelegeți ce s-ar putea întâmpla dacă vă întoarceți la Tbilisi.

— Tu reprezinți un pericol pentru noi, Piotr? întrebă Kevin.

Mi s-a tăiat respirația, însă așteptam cu nerăbdare răspunsul. Ce mai, Kevin era maestrul întrebărilor directe.

Însă cecenul s-a mulțumit doar să râdă: un râs înfundat însoțit de un horcăit care ne-a luat prin surprindere.

— Nu, Kevin. Îmi place de voi. Mă bucur să mă aflu aici, să beau vin bun cu voi și să mă asigur că sunteți în siguranță.

— Cu toate acestea, dacă am apărea la Tbilisi cu un cec generos și am încerca să cumpărăm toate acele vinuri de colecție, m-am încumetat eu să zic.

— Poate că lucrurile s-ar încheia altfel, spuse Piotr. Dispăruse orice urmă de voioșie.

— Uau, am zis eu. În regulă, Piotr. Înțelegem. Însă… uau.

Am mai băut cu toții din vin, însă tăcerea era mormântală.

Într-un final, am spus:

— Piotr, ceea ce urmează să zic n-are nimic de-a face cu faptul că încerc să închei o înțelegere sau să găsesc o cale de continuare a negocierilor, în regulă? Prin urmare, te rog să înțelegi că n-am niciun interes ascuns. Îți promit că înțeleg mesajul pe care ni-l transmiți. Cu toate acestea, vreau să știu pentru simplul fapt că îmi place de George și că am simțit mereu că s-a creat o legătură între noi: este în regulă? Are probleme?

Piotr ridică iar din umeri.

— George nu e la Tbilisi acum. Va fi greu pentru toată lumea să dea de el o vreme. Cred că a fost o mișcare isteață din partea lui.

— Are cumva un alt număr de telefon? Sau o altă adresă de e-mail?

— John, spuse Piotr, iar vocea i-a căpătat o nuanță ușor tăioasă. Nu e niciun telefon. Niciun e-mail. Cu toate astea, chiar dacă ar fi fost, n-ai tu ce face cu ele. Îți spun asta pentru ultima oară, că doar ești un tip isteț.

Și asta a fost tot. Piotr își terminase paharul de vin și s-a ridicat de pe scaun, pregătindu-se de plecare.

— Mi-a făcut plăcere să vă revăd pe amândoi, zise el. Îmi pare rău că planurile pe care le aveaţi cu sticlele se încheie aici. Ne place mult de voi. Și nouă ne pare rău că nu putem face bani împreună.

L-am condus la ușă. Nu mai era nimeni în magazin la ora aceea, sticlele goale care rămăseseră după eveniment fuseseră așezate în cutii, iar mesele șterse și aranjate la loc.

Piotr și-a pus pe el geaca de piele și s-a pregătit să ne ureze „rămas-bun”.

Kevin spuse:

— Piotr, dacă nu te superi că te întreb: ai venit cumva tocmai până la Sydney doar ca să ne transmiți acest mesaj?

Piotr râse și dădu din cap.

— Nu, am cunoscut o fată care a venit aici, la Cupa Mondială de Rugby. Începe în curând, nu? Am venit să o văd. Să urmărim amândoi niște meciuri. Din fericire, eraţi și voi aici, așa că am putut vorbi pe față, să spunem ceea ce trebuia spus.

— Deci vei fi în oraș o vreme? am întrebat.

— Nu contează, John, spuse el și îmi zâmbi, cu tristeţe parcă. Văd cum îți merg rotiţele mereu. În cazul ăsta, mai bine ai renunţa. Acum sunt și eu ca toţi acei oameni de la Tbilisi, pe care i-aţi cunoscut la podgorie; fac parte din trecut. Sunt o umbră. La revedere, prieteni. Vă rog, pentru mine: hotărâţi-vă că vreţi să fiţi în siguranță și să duceţi o viață lungă.

Îmi întinse mâna și am dat noroc. Ce altceva mai era de spus? Kevin i-a strâns și el mâna, după care Piotr a dispărut în noapte, întocmai precum spusese: ca o umbră. Am închis ușa și am simţit deodată cum îmi tremură genunchii.

Eu și Kevin ne-am afundat în câte un fotoliu din magazinul gol și ne-am uitat unul la altul cu ochii mari.

— A fost aievea totul? am întrebat.

— Sunt destul de sigur că da, răspunse. Cred că tocmai ni s-a atras atenţia că s-ar putea să fim ucişi dacă mai încercăm vreodată să mergem la Domeniile Savane Number One.

Am întrebat:

— Crezi că George e mort?

Kevin ridică din umeri.

— Habar n-am. E posibil. Sper că nu.

— Dar noi am păţi-o, nu? Dacă am încerca din nou, ne-ar face felul cei pentru care lucrează Piotr.

— Sau chiar Piotr, spuse Kevin. John, cred că ar trebui să luăm de bun ce ne-a zis, n-ar trebui să îi confundăm spusele cu vreo tactică de negociere. Am fost avertizaţi clar: din acest moment, s-a terminat orice discuţie.

Am stat aşa, cuprins fiind de un amestec de furie, surprindere şi teamă.

— Nu cred că-mi convine să îmi zică cineva să dispar, în caz contrar nu ştiu ce-mi face, am spus eu.

— Nici mie, răspunse prietenul meu canadian. Cu toate astea, ţin la viaţa mea.

Priveliștea din suburbia Bronte

Mereu mi-a plăcut expoziţia „Sculpturi la malul mării”, care are loc pe litoralul suburbiilor din estul oraşului Sydney. Jane se afla în oraş, aşa că am pornit spre plaja Bondi, ca să ne plimbăm pe faleza care îţi tăia respiraţia, prin zona Tamarama, către mica suburbie Clovelly, admirând sculpturile şi instalaţiile realizate la scară mare, ce ne brăzdau drumul.

Se simţea briza, iar marea era destul de neliniştită, aşa că valurile se spărgeau de ţărm pe măsură ce noi coboram înspre Bronte, înfierbântaţi de la atâta mers prin soarele dogoritor, astfel că ne-am oprit la una dintre cafenelele cu vedere spre fâşia îngustă de plajă. Ce pot să zic, viaţa era frumoasă.

— Pot să te întreb ceva, Johnny? spuse Jane, întinzându-se peste masă şi luându-mă de mână.

— Sigur că da, i-am zis.

— Cum mai e treaba cu sticlele acelea georgiene? Te-ai resemnat cu faptul că a trebuit să renunţi la ele?

Trecuse aproape o lună de la vizita inopinată a lui Piotr. Îi povestisem lui Jane la telefon întreaga întrevedere chiar în acea seară, dar avea dreptate: în săptămânile ce au urmat petrecusem o grămadă de timp analizând totul în cap şi încercând să mă împac cu gândul că toată munca noastră şi nerăbdarea faţă de vinurile lui Stalin se duseseră pe apa Sâmbetei.

Acum n-am putut decât să-i răspund:

— Da, n-am ce-i face. N-are rost să îmi mai bat capul în legătură cu asta. S-a terminat.

— Ţi-ai pune viaţa în pericol ca să te duci acolo să iei toate acele sticle de Yquem vechi de secole? mă întrebă ea.

— Nu, am zis. Cu siguranţă că nu. Ştii şi tu părerea mea: o sticlă de vin e doar

atât, nimic mai mult. Chiar dacă vorbim aici de vinuri cu însemnătate istorică şi cu origine deosebită, care valorează o grămadă de bani, în final, sunt doar nişte sticle de vin. Vreau oare să risc să mă facă careva să „dispar” pentru asta? În niciun caz.

— Cu toate acestea, e greu de acceptat, spuse ea, urmărindu-mă cu o privire serioasă. Atâtea mii de sticle. Câte Yquemuri ai spus că erau? 217? Toate stau acolo şi se aşterne praful pe ele.

Am râs.

— Da, în subteran se aşterne praful, iar la suprafaţă se află nişte mafioţi nemiloşi posibil înarmaţi sau, în cel mai fericit caz, nişte afacerişti care nu răspund în faţa nimănui. Să zacă acolo sănătoase. S-a terminat.

— Bine că eşti atât de hotărât să laşi în urmă treaba asta, remarcă ea. Nu-s sigură că aş fi putut să renunţ aşa uşor dacă eram în locul tău.

— După cum am zis: ce altceva să fac? Am luat-o de mână. Ştii că nu-s genul siropos, dar am o grămadă de lucruri pentru care merită să trăiesc chiar aici, la Sydney: te am pe tine, afacerea, prietenii. Încă mai am în cramă restul sticlelor luate de la Tbilisi şi am rămas cu toate poveştile pe care le voi spune pe la petreceri cât voi trăi. A fost o aventură extraordinar de distractivă şi plină de păţanii, iar asta nu se va schimba orice-ar fi.

— Presupun că ai dreptate, spuse ea. Deci ai terminat-o cu asta?

— Gata, am zis eu. Şi ca să ţi-o dovedesc: la începutul săptămânii m-am trezit deodată cu un apel de la un amic din New York, un cântăreţ căruia îi povestisem aventura cândva şi care m-a sunat să-mi zică de un tip pe care-l ştie, care realizează documentare şi e în legătură cu un afacerist american putred de bogat, amator de vinuri, cu nu ştiu ce legături prin Rusia. Tipul respectiv care face documentare şi afaceristul au aflat păţaniile noastre şi li s-au aprins călcâiele, fiind gata să sară cu un milion, două de dolari fără nicio problemă şi să filmeze toată tărăşenia: negocierea unei înţelegeri şi achiziţionarea vinurilor. Le-am zis: foarte bine, vă doresc mult noroc!

— Crezi că vor încerca să ia legătura cu cei din Georgia? mă întrebă Jane.

— Habar n-am. N-aveam de gând să le dau amănuntele necesare şi nici nu

intenţionez să mă implic iarăşi doar ca să aflu ce planuri au.

Zâmbi.

— Bărbatul meu isteţ, sensibil şi pragmatic, spuse ea.

— Şi viu pe deasupra, am zis eu, afişând un rânjet.

Ne-am terminat cafelele. Jane îşi potrivi şapca mai bine pe cap. Am urmărit-o cum îşi aranjează şuviţele de păr sub şapcă şi se dă cu nişte cremă de protecţie solară. După ce plecase Piotr, Kevin spusese că ţine la viaţa lui. Şi eu ţineam la multe lucruri.

Merita să mă asigur că acestea nu o porneau pe un drum greşit.

Am tras adânc aer în piept, am expirat, după care m-am ridicat.

— Haide, i-am spus. Să ne mai plimbăm o vreme. Mai avem multe de văzut.

Epilog

Londra, Regatul Unit,

februarie 2019

Se lăsase o ceaţă joasă în Grădinile Kensington, iar aerul era rece. Era după-amiază, dar aveai senzaţia că e mai târziu, aşa cum se întâmplă adesea iarna, la Londra. Venisem pe jos dinspre zona Westminster, trecusem prin Piaţa Sloane şi prin cartierul Knightsbridge, până ce ajunsesem la intrarea în parc. Acum stăteam pe o bancă cu vedere spre Heleşteul Round, cu spatele la Palatul Kensington.

Cu siguranţă el era. L-am urmărit pe când venea înspre mine, cu toate că se afla la vreo 200 de metri depărtare. Cam la fel de corpolent, poate puţin mai împlinit pe sub palton, cu ochelari şi păr grizonant. Era tuns mai scurt şi avea cărare pe-o parte, îngrijită; gata cu acea claie neagră pe care o avea când ne cunoscusem.

Mi-a fost mult mai uşor să dau de el decât mă aşteptasem. În anii care au trecut de când s-a încheiat aventura la Tbilisi şi după avertismentul primit ulterior, internetul evoluase şi apăruseră reţelele de socializare, ale căror tentacule ajunseseră în fiecare colţişor al lumii. Chiar şi-aşa, nu mă aşteptasem să dau de Nino atât de repede, în urma unei simple căutări pe Facebook: se pare că avea cel puţin un copil şi o soţie frumuşică, dar nu era aceeaşi fată pe care o dusese peste tot cu maşina când îi vizitaserăm noi, cu mulţi ani în urmă. Nino avea un profil de Facebook pe care apăreau o grămadă de amici bine-făcuţi care-şi etalau muşchii, raşi în cap şi cu braţele complet tatuate. Pe Piotr nu l-am găsit pe nicio reţea socială şi nu mi-am putut da seama dacă Revaz Rustaveli pe care l-am găsit era persoana pe care o cunoscusem eu. Cu siguranţă părea mai în vârstă, dacă era el. Am dat şi de un articol în care se relata despre nişte fraţi Tamaz, traşi la răspundere în legătură cu aurul „sustras” de la guvernul georgian. O fi fost oare vorba despre acelaşi Tamaz?

Acum iată-l pe George, care venea spre mine.

Însă elementul cel mai surprinzător din toată povestea a fost faptul că nu l-aș fi depistat niciodată dacă nimeni altul decât Neville Rhodes n-ar fi scăpat o remarcă în treacăt. Ne treziserăm amândoi invitaţi la aceeaşi petrecere de la restaurantul Quay, aflat în cartierul Circular Quay, şi mi s-a părut grosolan din partea mea să nu-l salut. De fapt, în anii ce au urmat după evenimentele petrecute, era clar că şi Neville dăduse uitării tărăşenia, căci păruse cu adevărat bucuros să mă vadă, râzând cu poftă când mi-a povestit propriile-i aventuri (sau, mai degrabă, păţanii) de la Tbilisi, atât în ceea ce priveşte afacerea cu mina de aur, cât şi ambiţiile sale în domeniul viticol.

— Mă întreb pe unde o mai fi George acum, am spus eu, mai mult ca pentru mine.

— Giorgi Aramhişvili? întrebă Neville. Şarlatanul! Dacă-ţi vine să crezi, acum e stimabilul domn George Kensington şi trăieşte pe picior mare într-un cartier exclusivist din Londra. De fapt, ţine-te bine: stă în Kensington. Acum e domnul George Harrison Kensington, din Kensington.

— Vrei să zici că Giorgi din Georgia este acum domnul Kensington din Kensington? am întrebat. Vorbeşti serios?!

— Absolut. A fost directorul mai multor societăţi miniere, ba chiar unele au şi funcţionat în semi-legalitate, mai spuse Neville. A mai trecut el şi prin nişte aventuri între timp, pe la Singapore şi la Hong Kong, asta dacă e să dăm crezare unor articole mai picante sau dacă ne luăm după diverse documente juridice, însă aş spune că, în mare parte, domnul Kensington duce o viaţă destul de liniştită.

Nu-mi venea să cred aşa că, odată ce am aflat aceste lucruri, m-am trezit că-l caut pe George pe Google după ce m-am întors de la petrecere. Iată-l! George Harrison Kensington apărea peste tot, de la LinkedIn, până la diverse site-uri pe care figurau probleme semnalate în cadrul unor societăţi, întocmai precum îmi spusese Neville. Se părea că George se implicase şi în societăţi petroliere, în tot felul de întreprinderi miniere, ba chiar activase în calitate de consultant pentru reţelele care au lansat 3G în ţările din fosta Uniune Sovietică.

Eu petrecusem cel puţin un deceniu întrebând-mă dacă mai trăia. Uite-l bine-mersi, căci în tot acest timp trăise şi lucrase cu acest nou nume. Prin urmare, mi-a venit să-l contactez şi i-am spus că voi ajunge pe la Londra în curând…

Ajunsese acum în dreptul meu şi a zâmbit pe când mi-a întins mâna; purta mănuşi de piele.

— John Baker. Ce surpriză plăcută, îmi zise într-o engleză perfectă.

— Bună, George. A trecut ceva vreme.

— Asta aşa-i. Ce mai faci, vechiul meu prieten? Cum e viaţa?

George se aşeză greoi pe bancă, de parcă ar fi avut probleme cu genunchii. Era mai tânăr ca mine, iar pe vremea când ne cunoscuserăm la Tbilisi îmi păruse cu mult mai mic, dar acum aveam senzaţia că era îmbătrânit. Poate că era doar o impresie din cauza vremii reci din Anglia.

— Când ai plecat de la Tbilisi, George? Atunci? Mă întristez la gândul că nu mai eşti acolo. Mereu ai vorbit cu atâta patimă despre ţara ta şi despre oraşul tău natal. Îmi amintesc când ai ridicat paharul în cinstea statuii cu Mama Georgiei. Se vedea că înseamnă mult pentru tine.

Ridică din umeri cu o expresie resemnată.

— Uneori viaţa îţi răpeşte ceea sau pe cei pe care-i iubeşti, John. Uneori trebuie s-o iei de la capăt. Era timpul să plec, să îmi iau familia de acolo. Cu siguranţă am făcut alegerea corectă, asta dacă pornim de la premisa că am avut de ales. Nu sunt sigur că ai putea înţelege. Oricum, Tbilisi nu mai era cum fusese pe vremea mea. Acum vezi peste tot numai nenorocite de piscine luxoase, turişti şi lanţuri de magazine americane.

N-am ştiut ce să-i răspund, însă George a râs pe înfundate.

— Vezi bine că acum am devenit un boşorog, îmi spuse el cu un accent destul de apropiat de cel cu care vorbesc locuitorii din zona East End. Nu-i aşa de rău la Londra. Avem meciuri de fotbal bune (Haide, Chelsea!) şi mai avem şi un magazin de vinuri georgiene nu departe de acest parc.

Am mai discutat o vreme despre cum ne mergea, depănând amintiri. După cum anticipasem, a fost puţin evaziv când l-am întrebat despre activitatea sa profesională, cu ce se ocupa la momentul actual şi în ce domeniu activase anterior. Mi-a spus doar că avea copii şi că erau cetăţeni britanici. Nu avea planuri să revină la Tbilisi pentru a locui acolo.

— Îmi pare rău că lucrurile au decurs aşa, John, îmi spuse el în cele din urmă, după ce am stat de vorbă vreo douăzeci de minute. Ştiu cât de mult efort şi timp ai investit în treaba cu acea cramă şi mi-ar fi plăcut mult să finalizăm vânzarea.

— N-am aflat niciodată de ce s-a încheiat totul, George, am zis eu. Nici măcar nu ştiam dacă mai trăieşti. Piotr a trecut pe la magazinul meu din Sydney să ne avertizeze. Tu i-ai spus să facă asta?

George făcu o grimasă.

— John, nu e deloc plăcut să reluăm treburile astea după atâta amar de vreme. Cred că Piotr v-a făcut o favoare, dar nu a primit indicaţii de la mine, căci aveam altele pe cap la acea vreme. Mă bucur că aţi fost inspiraţi şi l-aţi ascultat.

Am stat amândoi în tăcere şi am urmărit o veveriţă care a zbughit-o din spatele unui copac aruncându-ne o privire, însă a decis că nu prezentam niciun pericol, aşa că nici nu s-a mai obosit să se ascundă. M-am întrebat dacă era adevărat ce mi-a zis.

— George, am spus. Pot să întreb ce s-a ales de vinuri? În toţi aceşti ani m-am întrebat continuu. Doar acele trei sticle de Yquem din 1847 valorează un milion de dolari. Când te gândeşti la restul de Yquemuri! Să nu mai zic de zecile de sticle de Margaux, Mouton, Lafite şi restul de vinuri… Atâtea comori, cu o istorie atât de bogată în spate! Oare ce s-a întâmplat cu ele? Unde sunt acum? Mai sunt încă acolo?

George privi în depărtare şi zâmbi, după care se întoarse spre mine cu un rânjet larg.

— John, alea-s treburi georgiene. De unde să ştiu eu? Sunt londonez.

Am am dat din cap, însă nu m-am putut abţine să nu zâmbesc.

— Am înţeles, George. Rămân fără un răspuns. Mai am o singură întrebare.

— Dacă ţii neapărat… zise el.

— Pot să-ţi fac cinste cu un pahar, George? Aşa, de dragul vremurilor de altădată. Putem vorbi despre Iosif Stalin, despre Nicolae al II-lea, despre vinurile franceze şi despre băi sulfuroase.

George afișă un zâmbet larg și se ridică cu grijă în picioare.

— Absolut, prietene. Mi-ar face mare plăcere. Cine să fie tamada: eu sau tu?

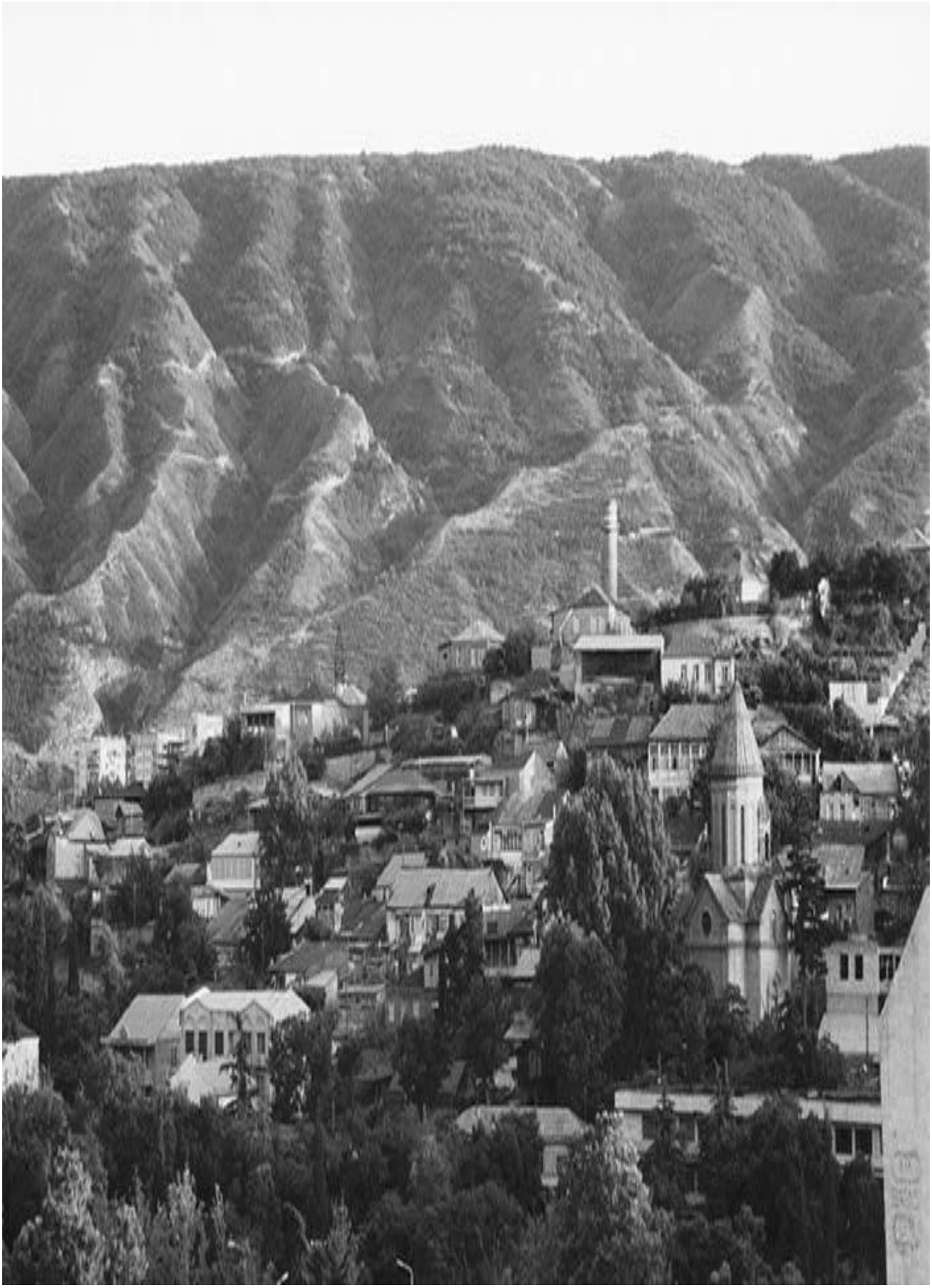
— Poate facem cu rândul, ce zici? sugerez eu. Îți zic totuși un lucru, George: sincer să fiu, după ce beau câteva pahare, e foarte posibil să te întreb iar unde sunt vinurile acelea.

George râse și își puse ușor palma zdravănă pe umărul meu.

— Ei bine, aceasta-i întrebarea, John, îmi spuse pe când am pornit amândoi la pas domol. Aceasta-i întrebarea.

A
Group Check-in
A
A
241
HUGGIES
TODDLER 24

La plecare, în fața aeroportului din Sydney, cu acele cutii din polistiren în care să punem sticlele de vin pe care speram să le aducem înapoi. În cutia de carton se găseau panoul cu lumini și celelalte echipamente pe care eu și Kevin intenționam să le utilizăm în crama din Georgia.

Vedere asupra oraşului Tbilisi de la fereastra camerei mele de hotel.

1	2	3	4	5.	6.	7	8	9
32	ჯიხვეთი	–	0,75	12	1	4	8-9	9
33	ხვედრა	1825	0,8	2	1	4	10	2
34	ლაგვილ	–	0,7	2	1	4	10	4
35	ჭიაურეთი	1862	0,75	1	1	4	10	5
36	ლიხნი ლიხეთი	–	0,7	3	1	4	10	8
37	სკიდური	–	0,75	1	1	4	10	9
38	წიწყანეული	–	0,8	1	1	4	10	10
39	ჯიხეთი	–	0,75	1	1	5	1	1
40	ლახური ლიხეთი ბაიდა	–	0,75	1	1	5	1	2
41	ჯიხეთი	1847	0,75	5	1	5	1	7
42	ჭიათურა	1914	0,75	2	1	5	1	9
43	წყალი ლაგვილ	1891	0,75	11	1	5	1-2	10
44	წყალი ლაგვილ	1842	0,75	3	1	5	3	3
45	წყალი ლაგვილ	1883	0,75	2	1	5	3	5
46	ჭალეწერი	–	0,75	6	1	5	3-4	1
47	ჯიხეთი	1845	0,7	1	1	5	4	2

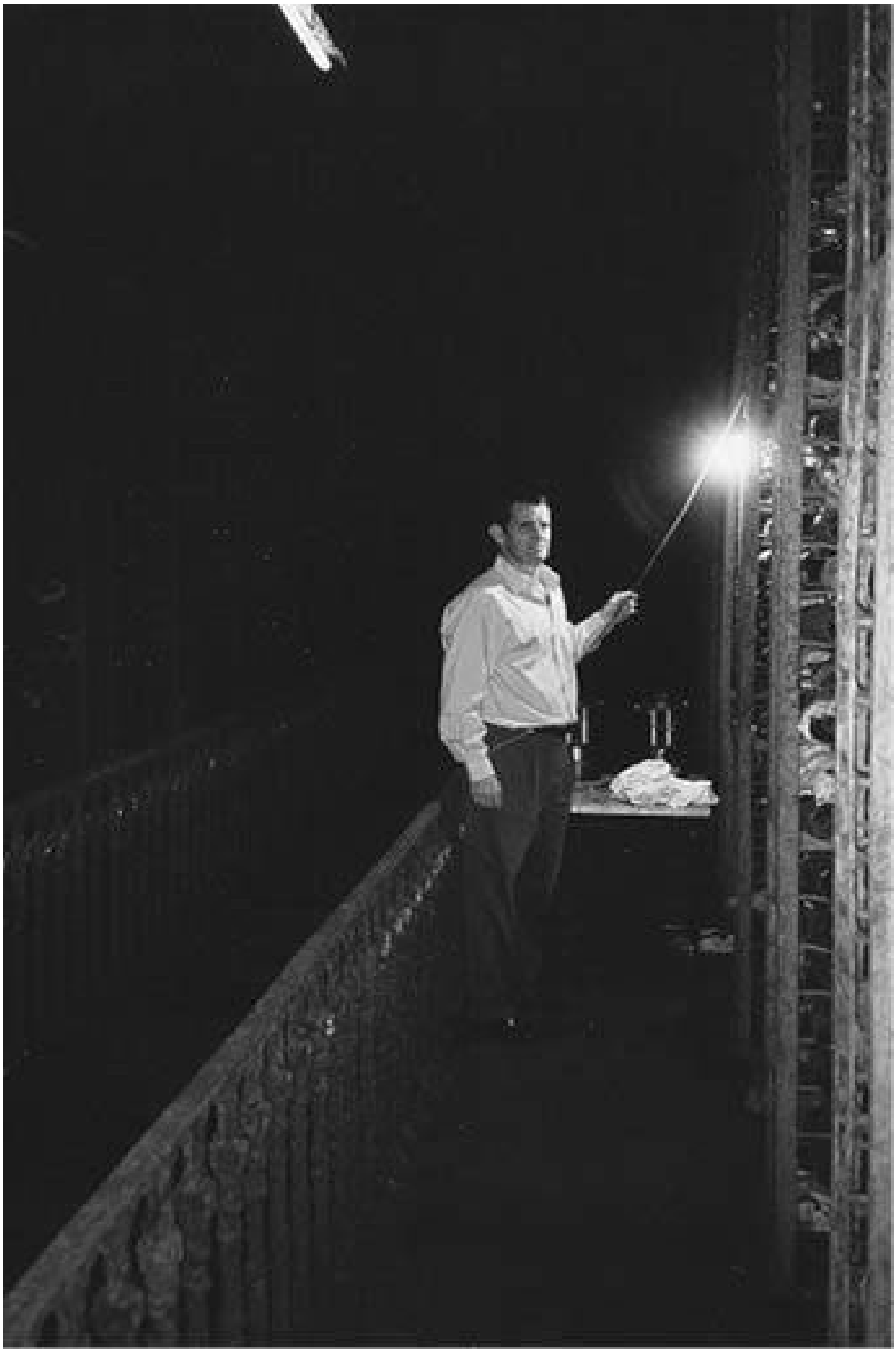
Stânga sus: O pagină din registrul cramei, scris în georgiană. Dacă faceți apel la imaginație, puteți sesiza corelațiile cu lista noastră tradusă. Dreapta sus: Kevin, alături de Zurab și de Ivane, ambii înarmați până-n dinți, la Domeniile viticole Savane Number One. Jos: Eu și Kevin, încercând să ne dăm drept localnici georgieni preț de câteva clipe.

Discuțiile din prima zi cu (de la stânga la dreapta) directorul comercial, vinificatorul-șef Revaz și directorul Tamaz, plus George lângă mine, afișând același „entuziasm” de care dădea mereu dovadă în cadrul acelor pălăvrăgeli plictisitoare fără sfârșit.

Eu, Revaz și George discutând „tot felul de chestii”, când am coborât pentru prima dată în crama în care erau ținute sticlele prețioase.

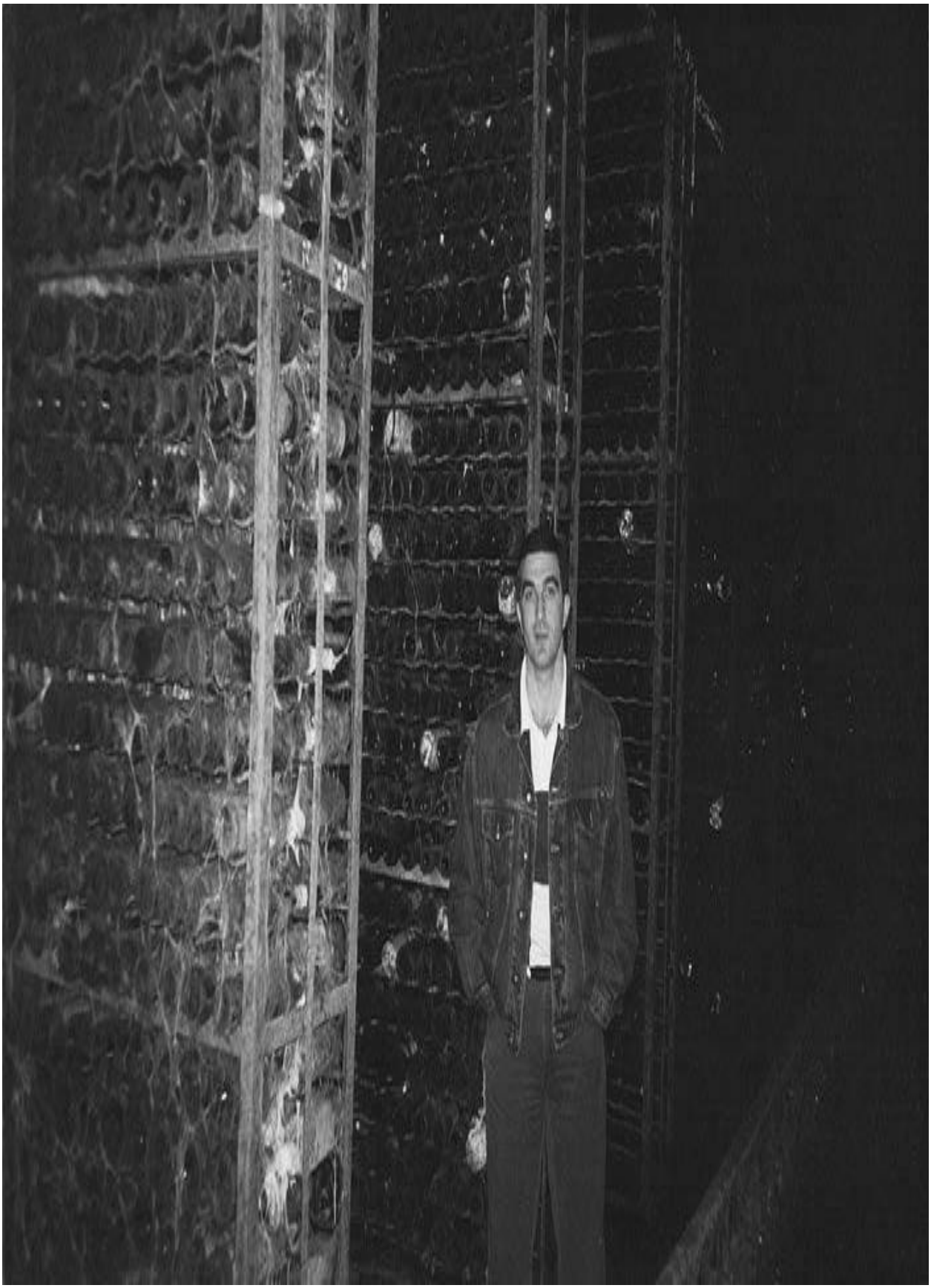

În cramă, mă puteți vedea și pe mine (dreapta sus) ținând cu grijă un Château d’Yquem din 1847.

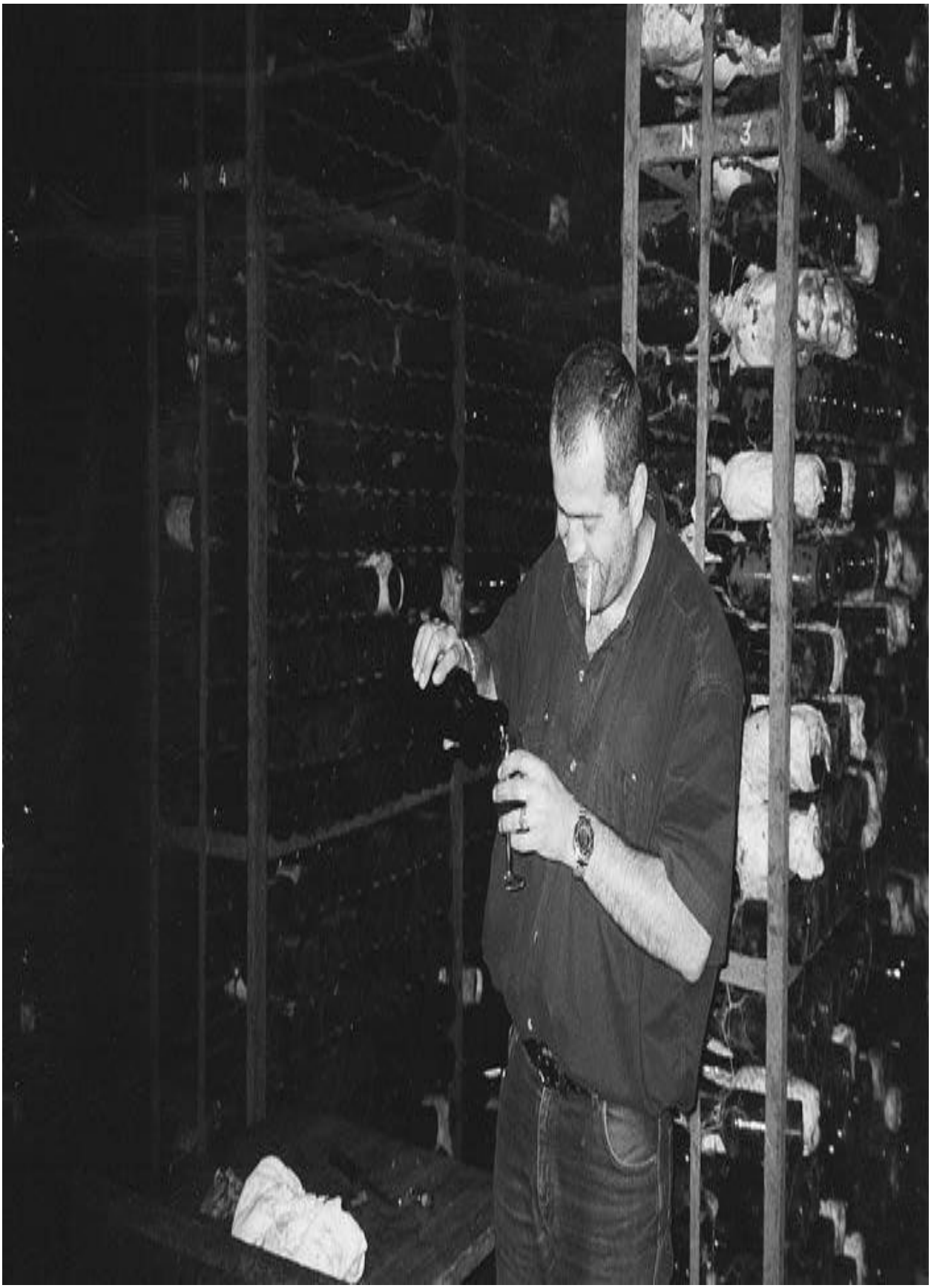

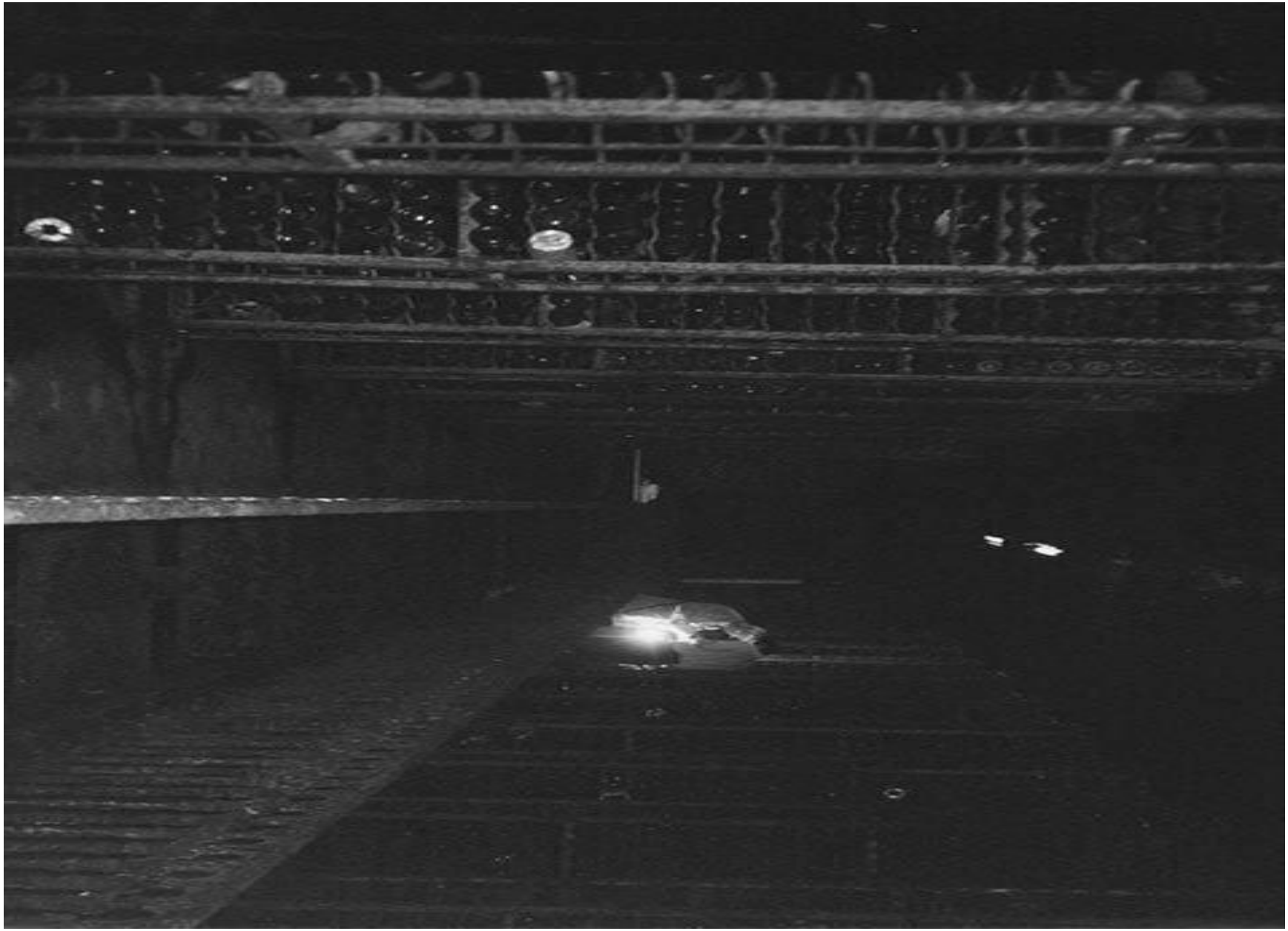
Când te plimbai printre rândurile ce păreau că nu se mai termină, pe care se „odihneau” vinurile despre care se presupunea că erau antice, acoperite de umezeală și de pânze groase de păianjen, era ca și cum ai fi vizitat un vestigiu istoric din vremuri de mult apuse.

Nino, specialistul nostru în materie de probleme speciale.

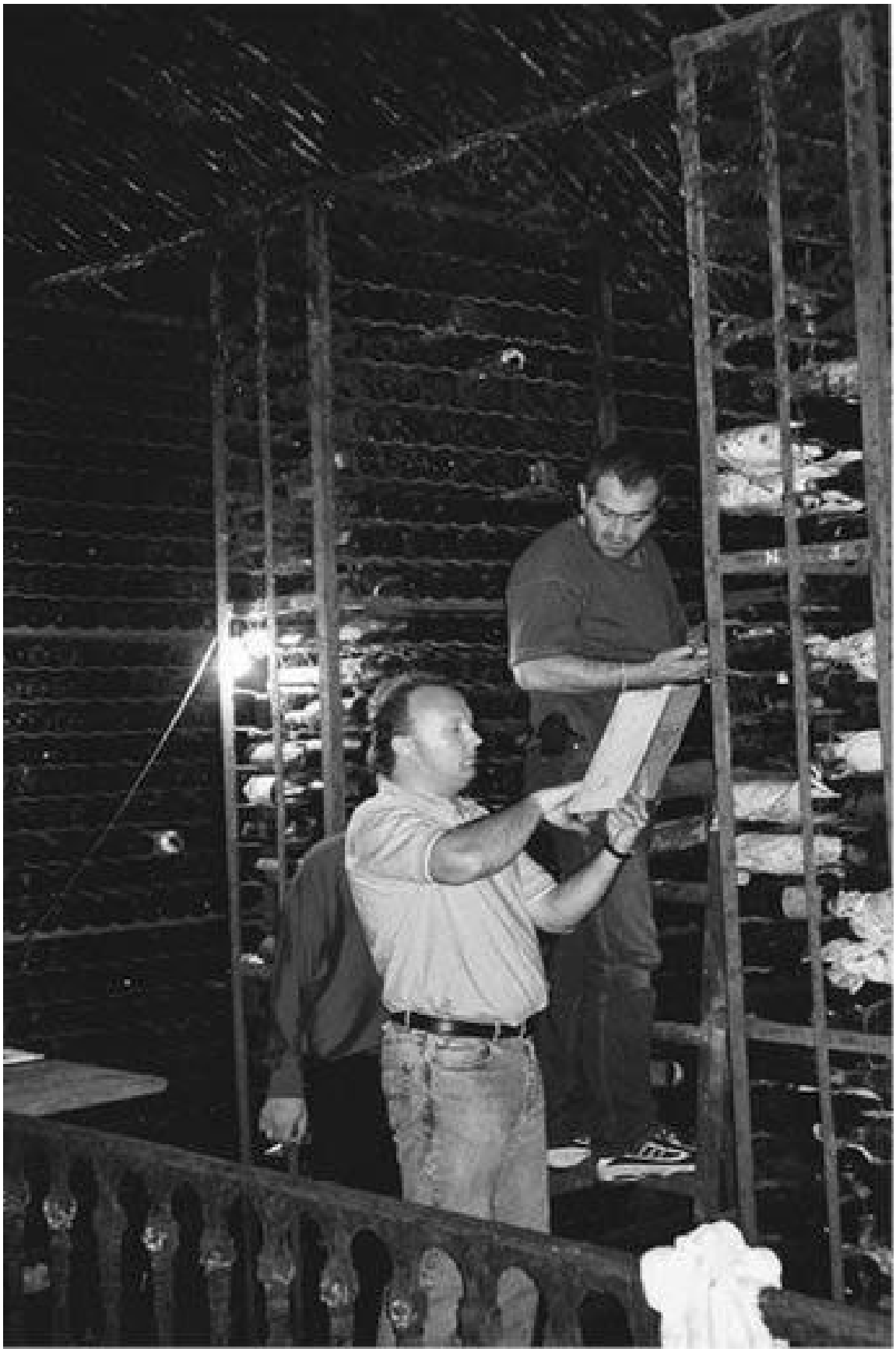
Ivane, servindu-se cu un pahar dintr-un vin de Porto absolut superb, vechi de un secol.

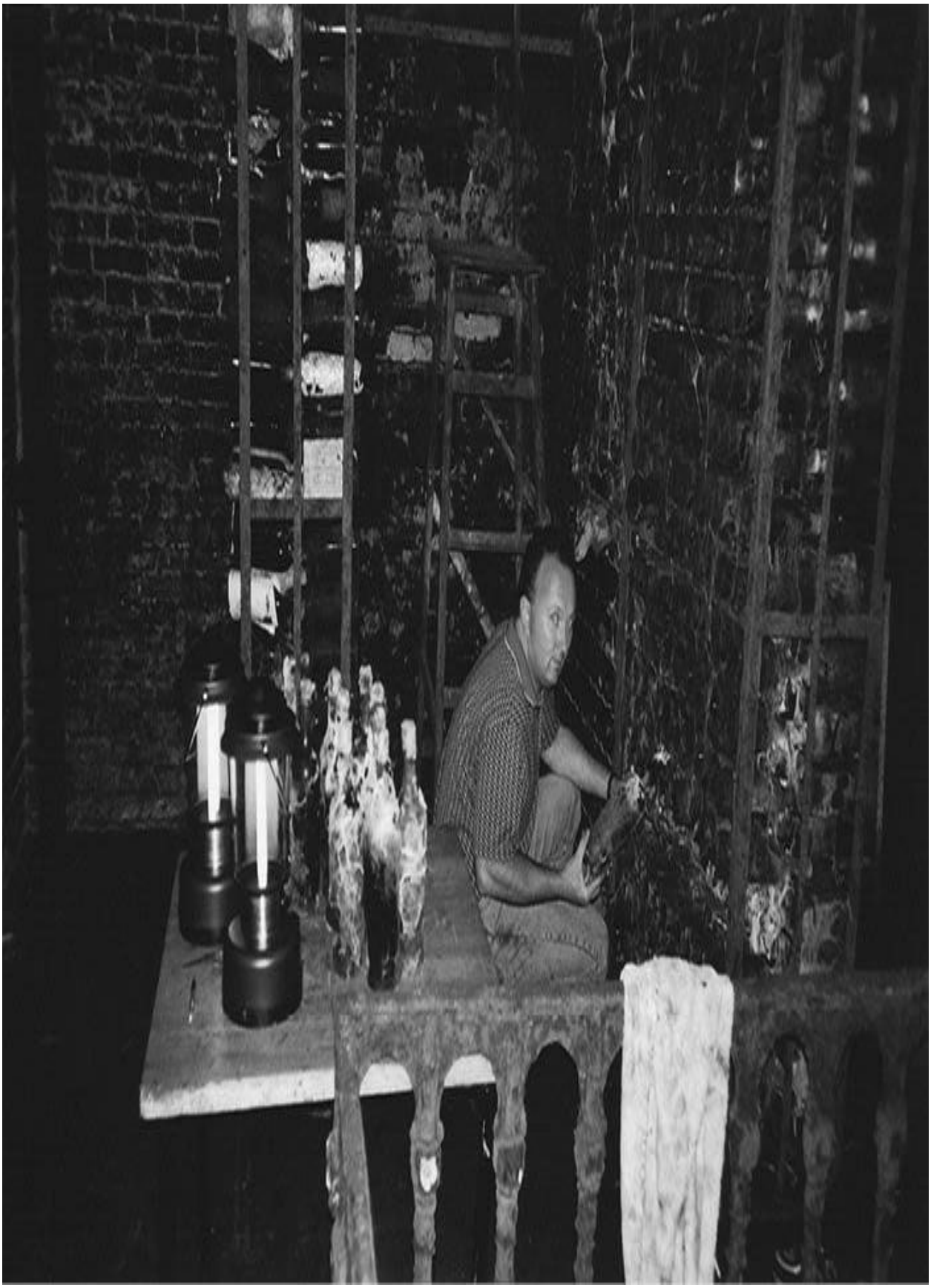
Eu şi Grigol, uitându-ne la vinurile aflate în capătul cramei. Aveai senzaţia că rafturile se întindeau la nesfârşit în întunecimea cramei.

O degustare de vinuri georgiene învechite, la Domeniile viticole Savane Number One.

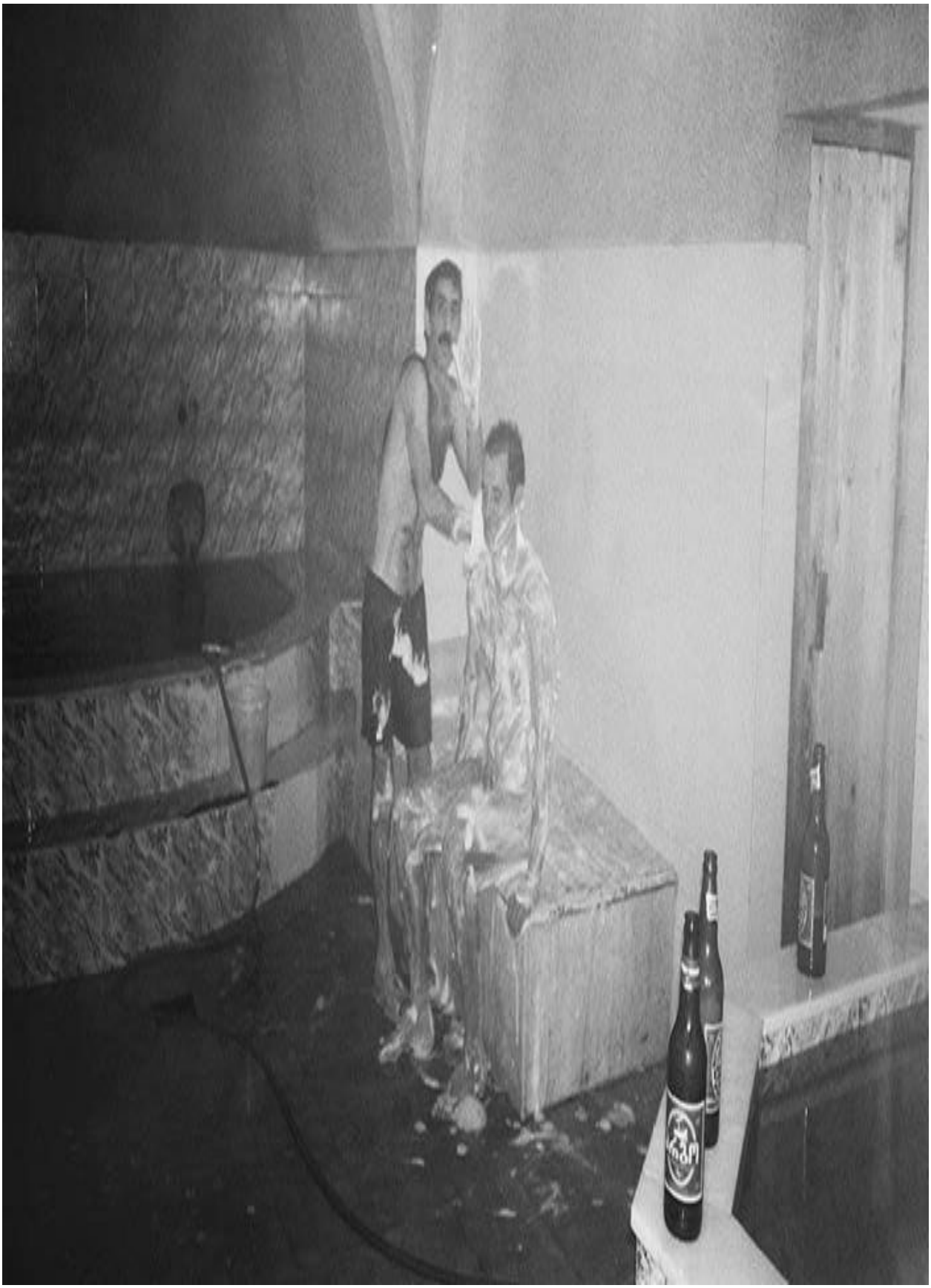

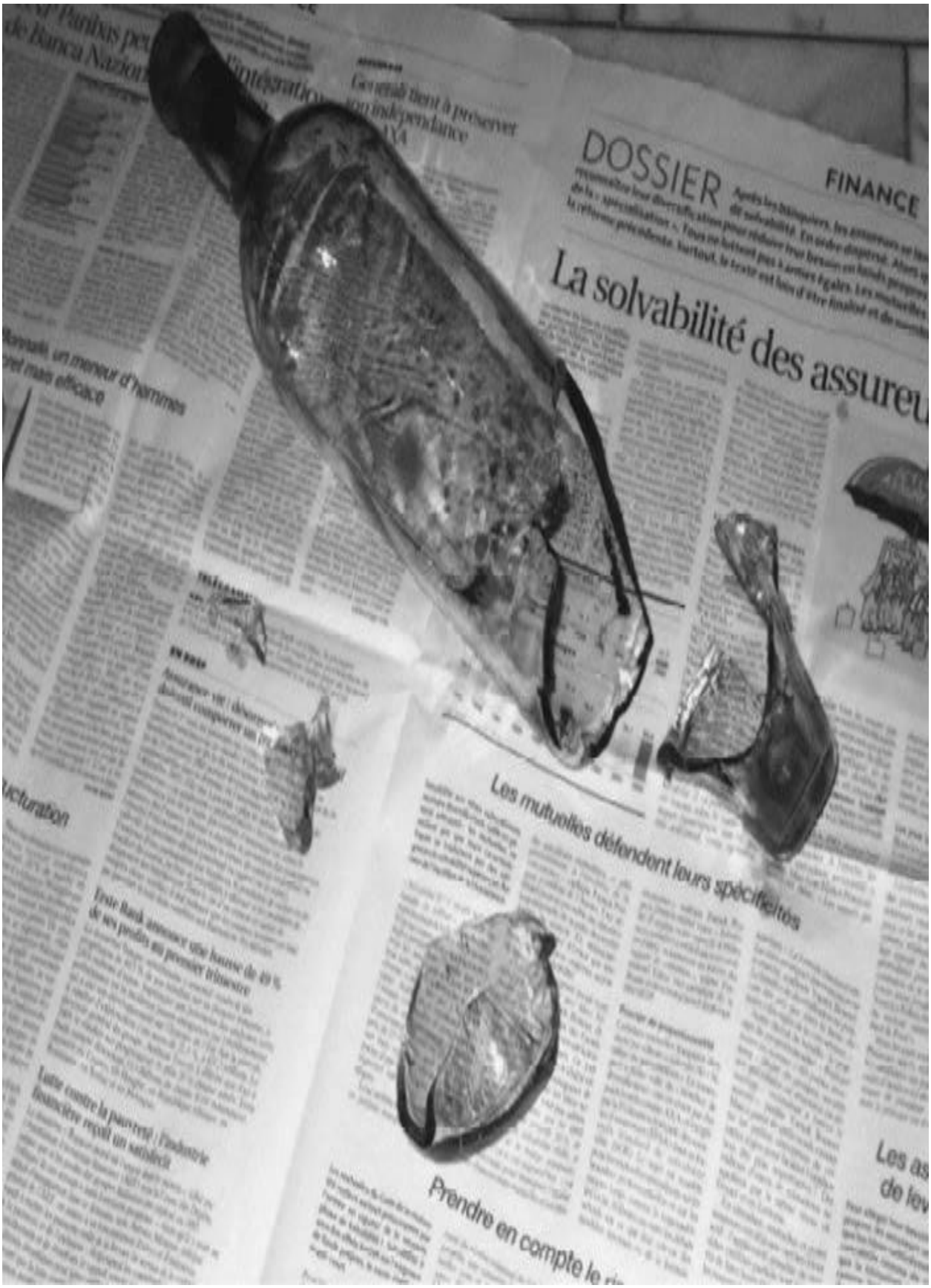
Stânga și jos: Kevin găsește anumite vinuri, în timpul demersurilor noastre de a confrunta lista tradusă cu sticlele care se aflau în fapt în cramă, și (sus) scara ce șerpuia tot mai jos, spre nivelurile inferioare ale cramei.

George şi iubita sa, în cadrul cinei la care am participat cu toţii, sus, pe dealurile ce înconjoară oraşul Tbilisi.

Eu, „distrându-mă” în timp ce beneficiam de o specialitate georgiană, ce constă într-o baie cu sulf în miez de noapte.

DOSSIER
FINANCE
La solvabilité des assureu
Les mutuelles défendent leurs spécificités
Prendre en compte le

de développement de la banque italienne est attendu d'ici à la fin juillet.

NP Paribas peut lancer l'intégration
Banca Nazionale del Lavoro

Les chiffres clefs de BNL

Le groupe compte investir 1 milliard d'euros en six ans.

Nationale del Lavoro
(.) a symboliquement
vendredi dernier dans
BNP Paribas. Si l'offre
d'achat lancée sur la
ronnaise par le groupe
français, son action-
0,4 %, ne prendra fin
mai, l'assemblée géné-
raire établissement ita-
traduite par une entrée
dix hommes de la rue
ein de l'exécutif de la
réunis à Rome, les ac-
de BNL ont en effet
à cette occasion la liste
l'administrateurs pré-
r BNP Paribas. Trois
s l'annonce du rachat
e BNL pour 9 milliards
e projet industriel est
ins trahi.
tement, le nouveau
l'administration com-
mbres, dont 7 Fran-
lesquels le directeur
du groupe, Baudoin
a tenu l'AG terminée,
l a reconduit Luigi
présidence de BNL et,
ndi (« Les Echos »

du 24 avril), a choisi le patron de la banque de détail France Jean-Laurent Bonnafé (lire ci-dessous) pour administrateur délégué. Ce poste était vacant depuis le départ de David Croff en juin 2003, après l'échec de son projet de rapprochement avec Monte-Paschi di Siena.

Jean-Laurent Bonnafé, qui partagera son temps entre Rome et Paris, a aussitôt indiqué son intention de s'appuyer sur l'actuel directeur général de BNL, Mario Girotti.

Dès aujourd'hui, des lettres des deux hommes ainsi que de Baudoin Prot et Luigi Abete seront adressées aux salariés de la banque romaine, afin de souli-
la volonté commune de
sur l'avenir de BNL
NP Paribas pour
le dé-

Le p
BNL est actu
d'élaboration. L'objec
finaliser pour la seconde qu
zaine du mois de juillet. Il devrait
servir de guide aux membres de
la mission de rapprochement.
Celle-ci comptera dans un pre-
mier temps une douzaine de per-
sonnes couvrant toutes les com-

pétences requises pour piloter l'intégration. L'idée est de faire bénéficier BNL des savoir-faire de BNP Paribas tout en travaillant sur son organisation, afin de servir au mieux la clientèle. Pour moderniser le parc d'agences (hors automates), le groupe compte investir 1 milliard d'euros en six ans. La réorganisation se traduira par des suppressions de postes, mais pas forcément par des réductions d'effectifs, explique-t-on dans l'entourage de BNP Paribas. Au total, la m
rochement
plus
groupe p
publique d
la banque d

Genera
son in
face à

DE NOTRE ENVOYÉ
À TRIESTE

« Une agrégation A
ne produira pas tou
Antoine Bernheim,
sateur italien au m
semblée générale d
parole, samedi,
Globalement acqu
derniers semblaient
cieux d'avoir la g
gité de leur compa
fort pour les inves
familles italiennes »
« Auteur [illegible]

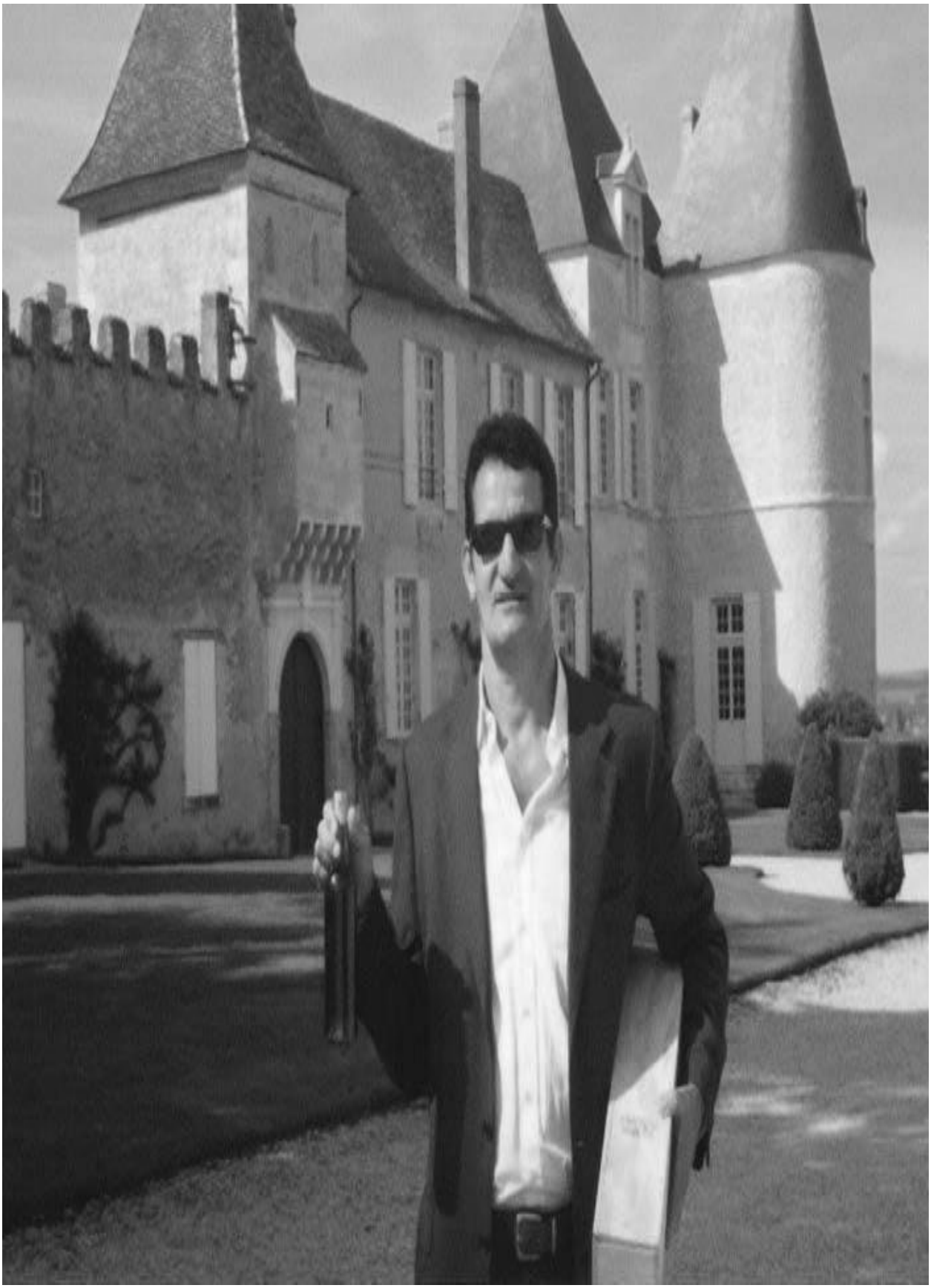
Sticla spartă la Paris, cu dopul și o parte din capsulă rămase intacte.

Stânga: Jean-François Bourrut Lacouture, care a organizat vizita mea la domeniul Yquem, împreună cu vinificatorul-șef, Sandrine Garbay.

Dreapta: Mă aflu alături de un grup cu prestigiu (de la stânga la dreapta): Sandrine, preşedintele şi directorul executiv al domeniului Château Yquem, Pierre Lurton şi Jean-François.

La sfârşitul unei zile memorabile, cu 375 de ml de vin din secolul al XIX-lea.

Glosar

badridzhnis khizilala – fel de caviar făcut din vinete.

Cabernet Cape Mentelle – vin robust, făcut în proporţie majoritară din soiul Cabernet Sauvignon, produs de unul dintre primele domenii viticole înfiinţate în regiunea Margaret River din Australia de Vest.

Chacha – marcă de votcă produsă din soiul de struguri Rkatsiteli, soi folosit de asemenea şi pentru producţia de vinuri albe.

charkhlis mkhali – salată georgiană din sfeclă roşie (şi se mai zice şi pkhali).

Châteauneuf-du-Pape Blanc de Château Beaucastel – unul dintre cele mai bune domenii care produc vin Châteauneuf din zona sudică Rhône din Franţa. Vinuri care se pretează bine la învechire. Domeniul produce un vin alb deosebit, făcut preponderent din soiul Roussanne.

Château Cheval Blanc – unul dintre marile domenii viticole din comuna franceză Saint-Émilion, aflat pe malul drept al râului Bordeaux. Domeniul produce un procent de vinuri Cabernet Franc neobişnuit de ridicat pentru zona Bordeaux, acestea fiind nişte vinuri cu gust bogat şi aromate.

Château Cos d’Estournel – fără îndoială cel mai excelent domeniu care produce

vinuri cu denumirea Saint-Estèphe, fiind situat pe malul stâng al râului Bordeaux.

Château Coutet – vin Sauternes elegant, fin, cu caracter vioi.

Château Guiraud – Sauternes de înaltă clasă, mai robust, al cărui amestec de bază conține mai mult Sauvignon față de majoritatea vinurilor Sauternes.

Château Haut-Brion – vin de primă mână superb (există numai cinci astfel de soiuri de primă mână) din Bordeaux. Primul vin din lume care a avut etichetă proprie pe care figura denumirea, în 1660. Un vin rafinat și armonios, care poate dăinui… aproape la nesfârșit dacă este bine pus la păstrare.

Château Lafite Rothschild – soi de primă mână produs sub marea denumire Pauillac (trei dintre cele cinci astfel de soiuri deosebite sunt produse în Pauillac). Unii spun că este cel mai grozav vin roșu produs în Bordeaux. Parfumul său de plante aromatice prăjite și de mirodenii este deosebit de fermecător. Predomină caracterul său rafinat și seducător, nefiind apăsător.

Château Larose (Gruaud-Larose) – domeniu (château) vast care produce vinuri de calitate secundară cu denumirea Saint-Julien, fiind situat pe malul stâng al râului Bordeaux.

Château Latour – soiul monumental și aristocrat de primă mână care se impune pe o poziție de frunte în Pauillac, chiar pe malul râului, în Estuarul Gironde. Se poate număra printre cele mai impunătoare și structurate vinuri din cele cinci soiuri de primă mână.

Château Margaux – cred că acesta este vinul meu preferat din Bordeaux. Acest vin de soi de primă mână, produs al denumirii Margaux din regiunea Bordeaux, este fermecător, suplu și rafinat.

Château Mouton Rothschild – domeniu din Pauillac care produce vinuri din soiuri de primă mână, situat pe malul stâng al râului Bordeaux. Vinurile au tendința de a fi destul de voluptuoase și de concentrate. Domeniul este renumit și pentru faptul că a tocmit unii dintre marii artiști ai secolului XX să picteze etichetele de pe sticle.

Château Pichon Baron – domeniu care realizează vinuri excelente produse din soiuri secundare din Pauillac, situat pe malul stâng al râului Bordeaux. În mod excepțional, este situat chiar lângă domeniile viticole Latour și se află în apropiere de alte mari domenii. Fără doar și poate, este cel mai fotografiat domeniu din întreaga regiune.

Château Raymond-Lafon – domeniu care produce vinuri Sauternes bogate și foarte bune, aproape la fel de bune precum vinurile extraordinare marca Château d’Yquem.

Château Rieussec – vinuri Sauternes foarte bune, aproape la înălțimea calității proprii vinurilor Château d’Yquem. Domeniul este acum deținut de Château Lafite Rothschild, iar calitatea vinurilor s-a îmbunătățit ca urmare a acestui fapt.

Château Suduiraut – domeniu superb care produce vinuri Sauternes, deținut de proprietarii domeniului viticol Château Pichon Baron, care produce unul dintre vinurile mele preferate de Bordeaux. Un vin Sauternes corpolent, vivace și puternic.

Château d’Yquem – vezi pagina 27.

crus classés (soiuri încadrate într-un clasament) – Împăratul Napoleon al III-lea a dispus clasificarea celor mai bune vinuri din Bordeaux pe cinci niveluri (de primă mână, secundar etc.) cu ocazia Expoziţiei Universale de la Paris din 1855. Vinurile incluse în acest clasament sunt cunoscute drept soiuri clasificate.

Clonakilla Shiraz – domeniul viticol cel mai cunoscut și, probabil, cel mai bun din regiunea Canberra.

deda-khelada – damigeană mare de vin, tradițională în Georgia, numită și damigeana-mamă.

Dom Pérignon – producția de lux (de vin) a grupului Moët & Chandon (deținut de multinaționala franceză LVMH) și care poartă numele vinificatorului legendar care a creat pentru prima dată amestecul cunoscut astăzi sub denumirea Champagne.

filoxeră – insectă galbenă minusculă care se hrănește cu rădăcinile și, uneori, cu frunzele viței-de-vie.

gradul de umplere – cât de mult lichid se află în sticlă. Pe măsură ce se învechesc, unele vinuri se pot evapora prin dopul de plută. În mod ideal, gradul de umplere a sticlei indică vârsta vinului.

Guyot – tehnică de tăiere a viței-de-vie. Sistemul presupune amplasarea a unui sau doi muguri de rod de-a lungul unui fir de spaliere.

Hennessy Jubilee Cognac – coniac rar, produs de domeniul Hennessy, care se bucură de o reputație ireproșabilă, și care coincide cu domniile diverșilor monarhi.

ikhvis chakhokhbili – fel georgian de mâncare; tocană de rață.

Jasper Hill Nebbiolo din 2000 – unul dintre primele vinuri de colecție produse din soiul Nebbiolo pentru domeniul viticol Jasper Hill din orașul Heathcote, statul australian Victoria.

kantsi – recipient în formă de corn, specific georgian, din care se bea vin.

Kardenakhi, vin de Porto – vin fortificat (asemeni vinului de Porto) din regiunea georgiană Kardenakhi.

khachapuri – pâine georgiană umplută cu brânză.

Khikhvi – vin georgian care poate fi produs în varianta demisec, demidulce, dulce și fortificată; am avut și noi ocazia să degustăm cea din urmă variantă la Podgoria Savane Number One.

khinkali – găluște umplute.

Kvareli – vin georgian din zona fertilă a râului Alazani, la nord-est de Tbilisi.

kvevri – recipiente din teracotă, de mari dimensiuni, utilizate pentru fabricarea vinului prin metoda tradiţională georgiană; în prezent, au început să fie metoda preferată de unii vinificatori moderni.

lobio – salată de fasole roşie.

machari – vinuri tinere, gata pentru a fi supuse procesului de fermentare în vasele kvevri.

marani – locul de depozitare a vaselor kvevri.

Mas de Daumas Gassac – domeniu viticol inovator, de înaltă clasă, aflat în regiunea franceză Languedoc.

(Domeniul viticol) Massandra – domeniul viticol oficial al Imperiului Rus, aflat şi astăzi în Crimeea.

Napareuli – soi de vin specific georgian.

Palmer – vin înrudit cu desăvârşitul Château Margaux, probabil al doilea cel mai bun vin produs de denumirea Margaux din Bordeaux. Amestecul conţine Merlot

în proporţie de 40%, lucru neobișnuit când vine vorba de Margaux.

Penfolds Bin 80A din 1980 – produs special marca domeniul viticol Penfolds, un amestec de soi Cabernet din zona Coonawarra, în proporţie de aproximativ două treimi, şi de Shiraz din zona Kalimna, în proporţie de o treime.

Penfolds Grange – vinul de referinţă produs de Penfolds, cel mai faimos domeniu viticol australian; la nivel internaţional, acesta este un vin reprezentativ pentru industria vinicolă din Australia.

Picardan – soi de strugure utilizat în regiunea sudică Rhône din Franţa.

premier cru – termen utilizat în cadrul clasificărilor vinurilor franceze, care face referire la vinurile de calitate superioară.

Saamo – vin dulce georgian.

Salkhino – vin dulce georgian.

Sauternes – district din Bordeaux care produce cele mai bune vinuri dulci franceze. Când îşi ating apogeul, acestea sunt bogate, delicioase, exotice şi hedonistice.

Spotikach – vin din regiunea rusă Spotikach.

tăierea „în verde” – înlăturarea vegetației excesive de pe vițele foarte bogate, în perioada primăvară-vară.

tevzis buglama – fel georgian de mâncare: tocană de somon.

Tsinandali – vin alb georgian, fermentat la temperaturi scăzute, care prezintă arome de gutuie, de drupe și de citrice.

Union des Grands Crus – asociație voluntară formată din domeniile viticole din Bordeaux (în proporție majoritară, cele mai bune astfel de domenii), al cărei obiectiv este elaborarea unor inițiative de promovare a vinurilor produse de acestea în întreaga lume. Acestea organizează numeroase degustări și cine festive grozave și cu caracter extins.

Vinotech/Vinoteque – dulapuri speciale și crame cu climatizare controlată, menite să creeze condiții ideale de depozitare a vinurilor.

vins blancs classés (vinuri albe) – în traducere liberă, „clasele de vinuri albe”. Termen utilizat uneori în Bordeaux, alteori pentru a se face referire la vinurile albe de calitate superioară.

vin de muzeu (sau „de colecție”) – termen pe care îl alătur adjectivului „rar” în cadrul degustărilor și vânzărilor noastre excepționale de „vinuri rare și de muzeu”, printre care se numără vinuri vechi, rare, care mai degrabă ar trebui să fie expuse într-un muzeu, nu într-o cramă.

vin roşu sec – vin fermentat până când îşi pierde dulceaţa. Majoritatea vinurilor roşii sunt considerate a fi seci.

Wendouree Shiraz din 1990 – producător modest din zona Clare Valley, statul Australia de Sud. Vinuri la mare căutare, care prezintă o capacitate deosebită de învechire.

Wolfberger Altenberg de Bergheim – vin Gewurztraminer din regiunea franceză Alsacia.

Mulțumiri

JOHN BAKER

Sunt multe persoane dragi mie cărora doresc să le mulţumesc pentru apariția acestei cărți. După ce am încercat să o scriu singur, am realizat cât de greu este să scrii o carte dacă nu ești la rândul tău scriitor. Ei bine, scrisesem numeroase buletine informative şi articole pe care pur şi simplu le-am aşternut pe hârtie din memorie, însă când am încercat să scriu povestea de față, am eşuat după câteva pagini.

Am avut marele noroc să fiu recomandat editurii Cameron Creswell şi, după ce i-am trimis un e-mail mai mult speculativ lui Jane Cameron, în care i-am relatat aventura prin care trecusem în speranța că s-ar putea să-i trezesc interesul, totul a culminat cu faptul că Jeanne Ryckmans a devenit impresarul meu. Jeanne i-a prezentat manuscrisul meu parțial lui Nick Place, care l-a transformat în cartea de față. Îi sunt etern recunoscător lui Jeanne pentru felul profesionist în care a gestionat întreg procesul de editare și pentru înțelegerea de care a dat dovadă în decursul colaborării noastre.

Nick a fost grozav, căci a învățat multe despre această lume selectă a vinurilor de înaltă clasă, despre pățaniile noastre de la Tbilisi, şi nu în ultimul rând, şi-a dedicat timp să mă cunoască mai bine. Asta nu-i chiar de lepădat! Îi mulţumesc lui Nick pentru că a readus la viață povestea noastră, pentru înțelegerea acordată şi pentru că mi-a devenit un prieten atât de apropiat!

Alison Urquhart de la editura Penguin Random House Australia mi-a acordat un mare sprijin şi a dat dovadă de entuziasm cu privire la cartea de față de la bun început, iar redactorul nostru, Clive Hebard, a revizuit volumul printr-o abordare atentă, clară şi constructivă. Îmi plac la nebunie persoanele precum Nick şi Clive, adevărați maeştri ai scrisului!

Kevin Hopko, complicele meu din Georgia, care îmi este prieten apropiat de

mulţi ani, a fost de mare ajutor prin prisma faptului că şi-a amintit detalii care îmi scăpaseră din vedere.

Nu în ultimul rând, doresc să îi mulţumesc bunului meu prieten Peter Holder, un confident nepreţuit încă din perioada timpurie când mă gândeam „cum am să reuşesc eu să aştern povestea asta pe hârtie?!”, şi care mi-a fost alături până când am ajuns la varianta finală.

NICK PLACE

Crama lui Stalin a fost un proiect remarcabil, care mi-a adus bucurii, un plus de creativitate, prin intermediul căruia am dobândit cunoştinţe şi am legat noi prietenii.

Doresc să îi mulţumesc din suflet lui Jeanne Ryckmans, impresarul meu din cadrul Agenţiei Cameron Creswell, pentru implicarea de care a dat dovadă de la bun început. Jeanne, îţi mulţumesc pentru entuziasmul, încrederea şi sprijinul acordate, dar şi pentru faptul că m-ai ales de la început să fiu cel care urma să scrie această carte împreună cu John Baker. Le mulţumesc de asemenea tuturor celor de la Agenţia Cameron, inclusiv lui Jane, Sophie şi lui Jo.

Un maaaare mulţumesc (cât rânjetul lui Tigru din „Winnie de pluş”) şi lui Ali şi Clive de la editura Penguin Random House Australia pentru tot ceea ce au făcut, pe măsură ce proiectul a trecut de la o discuţie memorabilă şi vagă purtată la o cafenea din Sydney, la un manuscris în formă finală. A fost extraordinar să fiu primit cu braţele deschise în familia Spheniscidae, alături de restul pinguinilor cu vedere periferică! (n. trad. – numele editurii, Penguin, înseamnă „pinguin” în limba română, iar denumirea ştiinţifică a familiei din care fac parte pinguinii este Spheniscidae).

Desigur că închin paharul cu mare drag în cinstea lui John Baker, care a acceptat fără ezitare faptul că un tip oarecare din Melbourne, de care nu mai auzise în viaţa lui, a primit permisiunea de a relata această aventură nebunească şi marcantă pe care o trăise pe propria piele. Disponibilitatea lui John de a asculta şi de a-mi accepta solicitările referitoare la transpunerea poveştii pe hârtie, de a o readuce la viaţă, s-au dovedit a fi vitale pentru succesul înregistrat de manuscris,

şi nu doar că el însuşi a fost extraordinar de binevoitor şi de amabil, dar mi-a devenit totodată şi un bun prieten.

Cât despre Kevin, unul dintre cei mai de seamă cetăţeni din oraşul canadian Winnipeg, nici că puteam spera la conturarea unui personaj mai bun, asta ca să nu mai zic de realizarea că persoana în fapt ţi-a făcut deja munca mai uşoară prin simpla sa existenţă. Vă mulţumesc, Kevin şi John, pentru că mi-aţi permis să creez versiunile voastre aşa cum apar ele în carte. În ceea ce priveşte vinurile extraordinare pe care am avut şansa să le descopăr prin intermediul vostru în tot acest timp, ei bine, sper ca povestea să nu se încheie aici!

De asemenea, îi mulţumesc şi Victoriei Heywood, care a găsit o carte perfectă, şi anume Ospăţ în stil georgian (Georgian Feast), exact când aveam nevoie de ea, iar prin intermediul acestui volum am căpătat o imagine de ansamblu mai cuprinzătoare în ceea ce priveşte mâncarea, cultura şi atmosfera de la Tbilisi de prin 1999. Le mulţumesc şi tuturor autorilor ale căror opere le-am citit şi celor cu care am discutat pe parcurs despre Tbilisi, despre vinurile franceze, despre Stalin şi despre numeroasele aspecte nebuneşti prezentate în povestea de faţă.

Divaghez de la cartea în sine şi îi mulţumesc soţiei mele, Chloé, pentru sprijinul şi dragostea ei şi pentru toate zilele „libere” pentru scris pe care mi le-a acordat fără să crâcnească, mai ales când Colette „Punkista” şi Cassius „Valvârtej” făceau dezastru pe acasă. Ştii ce simt pentru tine, Cloclo. Ca întotdeauna, le mulţumesc băieţilor mei cei mari, Will şi Mack, pentru dragostea şi sprijinul acordate, dar şi restului familiei mele şi echipajului atât din Australia, cât şi din Franţa, căci cu toţii au savurat povestea chiar de la început. Toată dragostea şi mamei şi surorii mele, şi mi-aş dori din tot sufletul ca tata să fi fost cu noi ca să poată citi şi el cartea. I-ar fi plăcut la nebunie şi mi-ar fi pus o grămadă de întrebări. Din nefericire, a „ratat” prima mea întâlnire cu John cu doar câteva zile.

Odihneşte-te în pace, Tata Ronnie. Asta-i pentru tine!

Index*

* Numărul paginilor din index se referă la ediția tipărită sau PDF.

Notă: JB vine de la John Baker

A

Akhmeteli, Tamaz 75-78, 80-86, 90-91, 96-97, 103-105, 107, 112, 114, 119-122, 136, 139, 140-142, 146-147, 149-150, 153-154, 158-159, 174, 182, 185, 193, 233, 243, 282, 289;

• degustare de vinuri vechi georgiene 120;

• dezaprobare din cauza faptului că echipa a deschis vinuri din cramă 140-141;

• discurs despre comoara națională 104;

• prima întâlnire la masa de prânz 258;

• turul vinăriei 106-108;

Alaniya Mining 36, 38;

(Împăratul) Alexandrovici, Nicolae

vezi Țarul Nicolae II 28-29, 39-41, 43, 48, 51-57, 96, 100, 108, 137, 151, 157, 175, 185, 226, 242, 292;

Alexei 57;

Amélie (consultant în materie de exporturi din cadrul Lafite) 263-264;

Ana (fina lui JB) 251;

Anastasia 40, 55;

Anne 194;

antichităţi (vinuri de colecţie) 21-22, 134, 138, 148, 156, 174, 192, 196, 275, 283;

Aramhişvili, Giorgi (George) 9-11, 26, 29, 38, 40-41, 45, 53-54, 64-65, 71-72, 74-86, 90-92, 94-97, 101-106, 110, 112-113, 115, 118-119, 121-122, 124, 126-135, 137-138, 140-142, 148-150, 152-154, 157-166, 172-185, 187-193, 195, 197-199, 202, 210, 227, 230-231, 233-235, 242-243, 247, 273-278, 281-284, 290-292;

• apel către JB pentru a grăbi încheierea unui acord 172-173;

• confirmă existenţa vinurilor 21;

• e-mail cu privire la alte afaceri 78;

• e-mail cu privire la aspectele juridice şi planurile de preluare 184, 190;

• e-mail cu privire la documentele de preluare 191;

• prima întâlnire la prânz 147;

• discuţie după vizita din Georgia 169, 198;

• degustare de vinuri georgiene învechite 120, 143;

• gestionează dezastrul cu Spotikach 140-141;

• predă lista cu vinurile lui Stalin 139, 148;

• gazdă în cadrul ospăţului de la munte 126-133;

• JB îi propune un parteneriat 34;

• JB și a sa părere cu privire la George 38;

• ultima cină la Tbilisi 74;

• negociază cu Revaz referitor la sticlele pentru JB și Kevin 286;

• ofertă oficială de înființare a unui parteneriat 34, 45;

• colecția personală a lui Stalin 39-41, 47, 49, 51, 53, 64, 80, 82, 103;

• prezintă istoricul Domeniului Savane 77-78;

• pune presiune pe JB pentru ca acesta să-și ia angajamentul de a achiziționa crama 184, 274;

• revedere cu JB la Londra 290;

• întâlnire la aeroportul din Tbilisi 65;

• turul cramei și al fabricii 74, 90;

• urează bun venit lui JB și lui Kevin la domeniul viticol 78;

Asanidze, Giorgi 210;

Atlanta, Jocurile Olimpice din 1996 159;

autentificare vinuri de colecție și case de licitații 202, 269;

autentificarea vinurilor de colecție (muzeu) 252;

autentificare, proces 269;

• stimulente case de licitații 64;

• Château d'Yquem 21, 24, 27-29, 33, 50, 53, 56, 116, 118, 125, 133, 136-138, 140, 143-145, 147, 150, 152, 154, 170-171, 176, 195, 202-207, 212-213, 227-228, 231-232, 236-237, 240-242, 246-251, 253-255, 258-267, 269-274, 277, 282, 285, 292;

• vinuri din Rusia și din fostul bloc sovietic 61, 64, 146;

• colecţia de la Domeniul viticol Savane 181, 190;

• proceduri de analiză 211, 249-250.

B

Babeck, Wolfgang 219, 274;

Baker, John 9-10, 21, 23, 25, 33-35, 44, 60, 74, 76-79, 82-84, 86, 88, 93-96, 101-102, 104-105, 112-113, 122, 126, 130, 132-133, 135, 137, 150, 153-154, 158, 160, 162, 164-166, 172-174, 176-177, 181, 184, 186, 189, 192-194, 198-199, 200, 202, 206, 215-217, 219, 221-222, 224, 226, 233, 239-244, 248, 250, 254, 261-262, 265-267, 269-271, 273-275, 279-284, 290-292;

• evaluare cramă 44;

• degustarea vinului de colecție 24, 50, 143, 222;

• magazine de vinuri din Sydney 17-18, 21, 24, 25, 27, 31;

• consultanţă juridică 37, 63

• conversație cu Jane despre renunțarea la cramă 262-263

• ospăț în munți 126-133;

• cina cu Linden și Aiko 243-245;

• discuție cu Kevin despre pierderea parteneriatului 91, 177;

• împărțirea duzinei de vinuri 204-206;

• e-mail către George cu privire la aspectele juridice 184;

• e-mail către Neville 173;

• prima cină la Tbilisi 86, 94;

• prietenia cu Kevin 169;

• pregătiri pentru excursia în Georgia 22;

• informează echipa Yquem cu privire la sticla spartă 41, 110;

• ultima cină la Tbilisi 156-161;

• întrevedere despre Listă 33-35;

• întrevedere cu José și Terry 215-219;

• întrevedere cu Wolfgang 274-276;

• vizita în Georgia 209;

• negociere cu privire la sticlele de luat acasă 62;

• noi oportunităţi de afaceri 17, 43;

• remarci cu privire la anturajul georgian 72, 80, 128, 154, 164;

• convorbire telefonică cu George 102;

• convorbire telefonică cu Neville 102;

• întrevedere la întoarcerea din Georgia 172;

• întrevedere calendar privind progresele înregistrate 234;

• propunere parteneriat 50-50% lui George 46;

• propune modificarea parteneriatului dintre cei patru 45-46;

• primește informaţii noi despre acționariatul de la Savane 165, 185;

• regândește caracterul legal și problemele potențiale 197-198;

• răspuns către firma de avocatură Gadens Lawyers 206;

• răspuns către Piotr la magazinul din Epping 280-283;

• Savane, a doua întrevedere 173;

• parte din vinurile lui Stalin 176, 178;

• experienţa de la băile de sulf 161, 164;

• profilul vinurilor georgiene 49;

• degustare Suduiraut din 1899 110-111;

• Terrey Hills, colecţia 23-24;

• Tbilisi, întâlnirea de la aeroport 183;

• Tbilisi, plimbare alături de Kevin 194, 212;

• povesteşte lui Jean-Francois despre sticla spartă de Yquem 252;

• povesteşte lui Kevin despre sticla spartă de Yquem 41;

• tentativă contactare George 53;

• povesteşte lui Harry despre excursie 54;

• informează pe Kevin cu privire la autentificarea vinului 202, 269;

• cântăreşte riscurile deplasării 64, 169;

• cina Wine Options (Prezentarea unei selecţii de vinuri) 221;

vezi de asemenea Magazinul Bordeaux Shippers; Crama-magazin Epping; parteneriatul celor patru;

Baker, excursie la Londra în 2003;

• cina cu familia Wilkies / Wilkie 243-244;

• cina / prânzul cu redactorii de la revista World of Fine Wine 239;

Baker, excursie la Londra în 2019 169-170;

• revederea cu George;

Baker, călătorie la Paris în 2003 246;

• se sparge sticla veche de Yquem 247;

• degustarea vinului din sticla spartă de Yquem 249;

• vizită la Bordeaux 251-255;

• vizită la domeniul Château d’Yquem 258-271;

Barcelona, Jocurile Olimpice din 1992 159;

Basra, Sarah 239-240;

Beckett, Neil 239-240;

Bennett, Alan 193, 195;

Bols, gin 1923 151;

Bolşevică, Revoluţia 76;

Bordeaux Shippers, magazin 2, 212, 232, 241, 253;

Bordeaux, regiunea vitivinicolă 27-28, 56, 117-118, 144, 147, 186, 212, 223, 225, 232, 236-238, 241, 251-252, 255-256, 258, 263, 274, 278, 280;

• vin din 1982 257;

• hartă cu denumiri şi domenii 12, 13;

• soiuri de calitate superioară din regiunea Gironde 27-28, 255;

• istoric vinuri 39;

• JB şi Jane, excursie 251-258;

• infestare cu filoxeră 256

• Saint-Julien, denumire de origine 253;

• Union des Grands Crus, eveniment 212, 252;

• valoarea producţiei 85, 90;

Botrytis, putregai cenușiu 262;

Boundary Bend Olives, producător 237;

Bourke, Terry 215-219, 230, 274;

Bourne, Tim 212.

C

Cape Mentelle, Cabernet din 1991 224;

cramă, vinuri, analizarea condiţiilor 188, 218;

cramă, starea dopurilor 106, 115-116;

Chacha, ţuică 151;

Chartreuse 151;

Châteauneuf-du-Pape Blanc Château Beaucastel 224;

Château Cheval Blanc 1986 225;

Château Coutet apare în glosar;

• anul viticol 1864 143, 204;

• anul viticol 1919 118, 204;

Château d’Yquem 21, 24, 27-29, 33, 50, 53, 56, 116, 118, 125, 133, 136-138,

140, 143-145, 147, 150, 152, 154, 170-171, 176, 195, 202-207, 212-213, 227-228, 231-232, 236-237, 240-242, 246-251, 253-255, 258-267, 269-274, 277, 282, 285, 292;

• anul viticol 1847 24, 29, 56, 115-116, 133, 143, 145, 152, 154, 292;

• anul viticol 1847, valoare 53;

• anii viticoli 1851 și 1861 143, 145;

• anul viticol 1858 204;

• anul viticol 1924 136, 143, 150, 152;

• anul viticol 1983, degustare 24, 27;

• anul viticol 1985 53, 170, 278, 281;

• anul viticol 2001, degustare 211, 264-265;

• vinificator-șef 98, 107, 109, 146, 255;

• lucrătoarele din cadrul podgoriei 106, 262;

• istoric 77-78, 85;

• ani viticoli legendari 85, 116, 138-139, 264;

• vânzare Louis Vuitton 258;

• din cramele de la domeniul Savane 122, 153, 181, 188, 281, 284;

• gestionarea solului și practici de tăiere a viței-de-vie 261-262;

• eveniment de degustare 24, 27;

• validare și verificarea încrucișată a listei și registrului 112-119, 136-139, 144

• ani fără producție viticolă 257

vezi și Garbay, Sandrine; 254, 258, 265, Lurton, Pierre 232, 241, 255, 265-270,

Château d’Yquem, sticla din 1870 și ceva 152, 203, 205, 232, 248, 267 ;

• JB și Kevin beau împreună;

• JB sparge sticla 249;

• procesul de analiză 111;

Château Guiraud 259;

Château Haut-Brion 1889 117;

Château Lafite Rothschild 21, 24, 139;

• anul viticol 1848 29;

• anii viticoli 1877 și 1878 139;

• anul viticol 1877 33, 143, 145

• anul viticol 1966, degustare 24, 27;

• 1985, licitația vinurilor lui Jefferson 53;

• personalul asistă la degustarea Yquem 24;

• anul viticol 1966 24, 27;

Château Larose 1887 56;

Château Latour 29, 139, 202;

• anul viticol 1847 24, 29, 53, 56, 115, 116, 133, 143, 145, 152, 154, 292;

• anii viticoli 1874-1914 139;

Château Léoville Las Cases 253;

• anii viticoli 1874, 1881, 1887 56;

Château Margaux 21, 29, 31, 33, 118, 136, 139, 145, 202, 204, 278-281, 292;

• anul viticol 1846 29;

• anul viticol 1884 145;

• anii viticoli 1910, 1911 139;

• anul viticol 1919 204;

• anul viticol 1985 278;

Château Mouton Rothschild 31, 56, 154, 205;

• anul viticol 1874 154, 205;

• anul viticol 1887 56;

Château Pichon Baron 18;

Château Raymond-Lafon 259;

Château Rieussec 30, 259;

Château Suduiraut 1899 107-108, 110-111, 114-115, 124, 141, 186, 207;

• Revaz scapă sticla 108;

• degustare 111;

chouchen 180-181;

Christie’s, licitația vinurilor lui Jefferson din 1985 53;

Clatesterne 1909 117;

Clonakilla Shiraz 1995 224;

Cobram, domeniu 237, 246;

Colecţia lui IV Stalin cu arhivă 137, 150;

Colecţia Regelui Alexandru al III-lea 151, 175, 185;

corn de băut vin 121, 160;

Crimeea, Muscat din 40, 64, 136, 226-227;

• anul viticol 1945 226;

Cubat, Pierre 55-56;

culturală, piraterie 275;

cum se face vinul în vase de lut 84;

Cehoslovacia, revoltă 51, 54

a se vedea revolta Dubček; Primăvara de la Praga 51, 54;

D

damigene-mamă 122, 124;

Dangelico, Frank 222;

• cina Wine Options 221;

Davit, dl. 75, 77, 80;

deda-khelada (damigeana-mamă) 121;

Delon, Jean-Hubert 253;

desert, vinuri georgiene 121, 124;

Dibbs Barker Gosling 219;

Diktay 56;

Ditter, Don 25;

Djugaşvili, Iosif Vissarionovici 69, 83, 131;

vezi şi Stalin, Iosif 39-41, 43, 47-49, 51-53, 55, 58, 64-65, 69-70, 73, 80, 83, 90, 93, 95-96, 100, 108, 118, 127, 131, 134-135, 137, 139, 141, 145-146, 148, 150-152, 159, 175, 179, 181, 185, 196, 203, 209, 218, 226, 242, 250, 267, 269, 275, 285, 292;

Dom Pérignon (1990) 24;

domeniul viticol oficial al Imperiului Rus 28;

vezi şi Massandra 28, 40, 64, 125, 189, 226;

Double Bay Cellars 17-18, 24, 61, 63, 180, 185, 198, 205;

• evenimente de degustare 50;

• degustarea colecţiei din Terrey Hills 23, 24, 26;

Dubček, revolta 51.

E

Elţîn, Boris 61, 218;

Exposition Universelle (Expoziţia Universală), 1867 29;

Eleanor de Aquitania 256;

Elene 94, 128, 133, 157, 161;

Epping, crama-magazin 212-213, 219, 278;

• eveniment de degustare 213;

Eyquem, Ramon Felipe 259.

F

femeile lucrătoare din cadrul podgoriei 262;

Fine Wine (Revista „Vinuri rafinate”) 28-29, 239, 244;

The Fine Wine Experience 224;

fortificate, vinuri 182;

francez, Gewurztraminer 224

franceze, soiuri de struguri 176;

franceze, lichioruri 151, 180;

franceză, Revoluția 256;

franceze, vinuri albe.

G

Gadens Lawyers 206;

Garbay, Sandrine 254, 258, 260, 265-271;

Georgia 33, 35-38, 40, 46, 49, 51-52, 59-61, 64-65, 70, 76-77, 83, 89-90, 93-94, 102, 104, 107-108, 120, 128-129, 132-133, 136, 148, 156, 158-160, 166, 172, 178, 181, 183, 184, 188, 190, 193-196, 198, 200, 202, 207, 213, 217-220, 226-227, 230-231, 265, 269, 275, 279, 281, 283, 286, 290;

• concurează la Jocurile Olimpice 210;

• istorie 76;

• impactul celui de-al Doilea Război Mondial 40, 47;

• JB și Kevin pleacă 65;

• JB și Kevin se gândesc la plecare 11;

• naționalism și starea scenei politice 227;

• puterea sindicatelor de aici 113-114, 119, 135, 137, 140, 142;

vezi și Tbilisi 36-38, 40, 49, 59-60, 62, 64-65, 69, 71, 73-74, 76, 80, 82-83, 87, 89-90, 92, 95-96, 100-103, 107, 113, 122-123, 127, 129-130, 133, 138-139, 153-154, 156-157, 159, 161-164, 170, 172-173, 176, 183, 185, 189-199, 202, 209, 211, 226, 234, 260, 266, 274-275, 279-284, 286, 289-291;

Georgia Number One, domeniul viticol 38, 74;

vezi și Savane Number One Winery 73-74, 77-81, 89, 96-97, 114, 122, 138, 153, 181, 183-185, 188, 190-192, 202, 281, 284;

georgiene, vinuri învechite 118, 120;

• sesiune de degustare 120;

• valoarea acestora 34;

georgiene, lichioruri de cafea 139-141;

vezi și Spotikach 139-141;

georgiene, vinuri fortificate 121, 182 ;

georgiană, producţia vitivinicolă tradiţională 84, 95;

vezi și vinuri făcute în vase de teracotă 84;

Georgian Wine Company (Societatea vinicolă georgiană) 81;

georgiene, vinuri şi profilul acestora 157;

Gironde, soiuri de primă mână din regiune 27-29, 255, 259.

H

Hennessy Jubilee, coniac 151;

Henri (asistent de laborator) 267-268, 270-271;

Hopko, Kevin 9-11, 18-23, 25, 31-47, 49-54, 58-65, 71-82, 84-86, 88-97, 100-101, 103-107, 110-126-145, 147-149, 151-157, 159-171, 173, 175-176, 178-182, 184, 186-191, 193, 195-206, 209-214, 221-222, 224-232, 234-236, 241, 250, 254, 264, 267, 271-273, 277-287;

• analizează situaţia de la Savane 139;

• analizează crama 78;

• cecurile de călătorie, încasare 147-148;

• cataloghează şi identifică vinuri 81, 97, 111, 114;

• cercetează lista 51;

• decide ce sticle luăm acasă 119, 138;

• dineu şi ospăţ în munţi 126-133;

• discută cu JB aducerea vinurilor acasă 151;

• discută pierderea parteneriatului cu JB 183;

• distribuie duzina de vinuri 204-206;

• eveniment de degustare la magazinul din Epping 212;

• instincte antreprenoriale 213;

• estimează valoarea sticlelor din colecţia lui Stalin, aflate în beci 102;

• explică lui George procedurile de analiză 199;

• atenţie la detalii 120;

• prima întâlnire la cină de la sosirea în Tblisi 59;

• prietenia cu JB 9;

• Georgia, pregătiri pentru călătorie 46;

• comunicarea unei valori estimative a colecţiei din cramă 102;

• oferă în dar bani „în plic” 141, 153;

• Heathrow, Aeroport 166, 169;

• ultima cină la Tbilisi 156-161;

• află mai multe despre istoria rusă 110;

• întâlnire cu privire la listă 33-35;

• întâlnire cu Harry şi JB 20-21;

• călătoria în Georgia 71;

• observaţii referitoare la anturajul georgian 128;

• oferă lui JB sticla de Yquem în vederea autentificării acesteia 53;

• întâlnire după călătoria din Georgia 233;

• întâlnire referitoare la calendarul privind progresele înregistrate după propunerea de parteneriat 235;

• informaţii aflate despre Domeniul viticol Savane 181, 190;

• reacţie la faptul că JB a spart sticla de Yquem 251;

• riscuri, evaluarea transportului şi împachetării vinurilor 254;

• Savane, cea de-a doua întâlnire 142;

• degustă Suduiraut din 1899 110-111;

• întâlnirea de la Aeroportul din Tbilisi 88;

• plimbare prin Tbilisi cu JB 89-90;

• verifică şi confruntă lista şi registrul în care figurează colecţia georgiană 114-117;

• participare la evenimentul Wine Options 221;

Huang, Tony 30;

Hunt, Ian 224, 226.

I

Icebergs Club Bistro 215-216;

Ivane (asistent georgian) 105, 112, 114, 153;

infestaţie cu filoxeră 256.

Î

Împărăteasa Alexandra 54;

Împărăteasa Elisabeta 47;

întărite, vinuri 182;

vezi și fortificate, vinuri 121, 182.

J

Jasper Hill Nebbiolo din 2000 224;

Jean-François 232, 236-237, 241, 246, 251-255;

• sesiune de degustare la domeniul Yquem 254-255;

Jefferson, Thomas 29, 53, 99;

• licitația de vinuri organizată de Casa Christie’s în 1985 53;

Jillian 18, 21-23, 25, 31-32, 61, 180-181, 211.

K

kantsi (corn din care se bea vin) 121, 160;

Kardenakhi, vin de Porto din 1953 205;

Keefe Patrick Radden 98;

Kenwood, Cabernet Artist Series din 1992 225;

Khikhvi (vin de desert) din 1932 121;

Koch, Bill 53, 99;

Koonunga Hill 25;

KPMG 184, 188, 193, 198;

• aviz juridic privind colecţia de vinuri 193;

Kucera, Jerry 51;

Kurniawan, Rudy 224;

Kvareli, vin din 1949 121;

kvevris (vase din teracotă) 84, 95.

L

Lady Grange, vinuri 22, 26, 205;

Languedoc, vinuri din regiune 244;

Lenin, Vladimir 40, 48, 54, 58, 69-70;

Legea / Convenţia privind patrimoniul mondial (World Heritage Act) 275;

Leningrad vezi şi Sankt Petersburg 28, 39-40, 47-48, 54, 56-57, 108, 151, 226;

Lista 19, 21, 23, 25, 31-35, 43, 51, 104, 107, 112, 114-118, 120, 137-138;

• comparaţie cu registrul de cramă 112;

• corelaţie cu vinurile din cramă 114-117;

• decodificare 32;

• întâlnire cu privire la aceasta 33-35;

vezi și Colecția lui IV Stalin cu arhivă 137, 150;

Londra, deplasări vezi Baker, deplasări la Londra 10, 34, 61, 64-65, 125, 165, 169, 175, 183, 191-193, 199, 235, 237-238, 241-243, 245, 256, 274, 289-291;

Louis Vuitton 258;

Lur-Saluces, Comte Amédée de 258-259;

Lurton, Pierre 232, 241, 255, 256, 266, 269-270, 272;

• degustă vinul lui JB & Kevin 269-270;

• se oferă să autentifice vinurile din crama georgiană 267.

M

marani 84;

Marele Duce Constantin 28;

Mas de Daumas Gassac 244, 246;

Massandra Winery, domeniul viticol 28, 40, 64, 125, 189, 226;

• licitația colecției organizată de casa Sotheby’s 189;

Matich, Frank 26;

Médoc, vinuri 27;

Meskhișvili, Nino 9-11, 71-75, 80, 83, 86, 89, 91-94, 102-103, 113-114, 122, 127-131, 133, 146, 153-154, 157, 159, 161, 164, 166, 199, 201, 218, 283, 289;

• ospăț în munți;

• stil de condus 72-73, 114;

• ultima cină la Tbilisi 156-161;

Muscat Red Stone (Muscat Alb de Piatră Roşie) 226.

N

Napareuli 120;

Napoleon al III-lea 27, 48, 256;

Nataşa 128-133, 138, 142;

The New Yorker, ziar 98;

Newport Bottler, magazin de vinuri 2, 17, 212;

Nolan, Sidney 260-261;

North Bondi Italian Food, restaurant 216;

Nove, restaurant 213, 216;

NV Ste Genevieve Texas Red, vin roşu 225.

O

Otto 213.

P

parteneriatul celor patru 34, 45-46, 62;

• JB convine asupra parteneriatului 73, 74;

• JB solicită lămuriri 71, 72;

• modificări 73;

• Neville anulează parteneriatul 200;

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice 48;

Parker, Melissa 224;

Parker, Robert 257, 264;

Penfolds 21, 27, 224 vezi și Koonunga Hill; Schubert, Max 22, 25, 27;

Penfolds Bin 80A (1980) 224;

Penfold’s Grange 22;

Penfold’s Grange (1954) 23-24;

Penfold’s Grange (1955) 24, 27;

Petrograd 48 vezi și Sankt Petersburg 28, 39-40, 47-48, 54, 56-57, 108, 151, 226

Piotr 72-73, 76, 78-80, 82-83, 85-86, 91, 93-94, 96-97, 103-105, 110, 112-119, 127-128, 130-131, 133, 136, 138-141, 146-147, 152-154, 156-160, 162-164, 166, 201-202, 279-285, 287, 289, 291;

• ajută la depistarea vinurilor din cramă 97;

• informează pe JB că înțelegerea privind colecția de vinuri a luat sfârșit 104-105;

• își face apariția la magazinul din Epping 279;

• observaţii cu privire la acesta 280-283;

• ospăţ în munţi 126-133;

• prima întâlnire la masa de prânz 80-84;

• ultima cină 156-161;

Plantagenet, Henry 256;

Pliniu cel Bătrân 255;

practici de gestionare a solului 261;

Primăvara de la Praga 51;

Primul Război Mondial 40, 57;

Premier Cru Supérieur (soiuri de primă mână) 28.

R

Rasputin 39-40, 57;

radiaţii gama de frecvenţă redusă / raze gama de frecvenţă joasă 149;

Regele Henric al II-lea 256 ;

Regele Richard Inimă de Leu 256 ;

Regele Wilhelm 29;

restaurante, investiţii 217;

Revoluţia Rusă 40, 48;

Rhodes, Neville 33-46, 49-54, 60-62, 64-65, 79, 87, 90-91, 96-97, 101-103, 106,

129, 134-136, 169, 172-173, 175-180, 182, 184, 187-188, 190-193, 195, 197-202, 204, 206-208, 214, 227, 230-231, 233, 235, 243, 260, 290;

Richard, Maurice, zis și „Rachetă” 210;

Rodenstock, Hardy 99;

Rusia 40, 61, 64, 70, 93, 131, 146, 175, 196, 219, 283, 286;

• entuziasmul țarilor față de vinurile Yquem 30;

• harta 12-13;

• înființarea Sankt Petersburg 47;

• Marea Epurare (Marea teroare) 48, 70;

• masacrul din Duminica însângerată 55;

• venirea la putere a oligarhilor 218-219;

Rustaveli, Revaz 10, 75-77, 80, 83, 85-86, 91, 96, 103-110, 112-115, 118-122, 124, 139-142, 146-147, 152-154, 158, 174, 185, 193, 289;

• negociere cu privire la sticlele de luat acasă 103;

• nemulțumire față de faptul că echipa a desfăcut vinuri din cramă 104;

• prezintă sticla de Suduiraut din 1899 108;

• prima întâlnire la masa de prânz 108;

• pune la dispoziție o listă amănunțită cu vinurile din beci 108;

• sparge sticla de Suduiraut din 1899 111;

• turul domeniului 115.

S

Saamo 1929 205;

Salkhino din 1956 204;

Sauplistsulo Mamouli, Fabrica de îmbuteliere vinuri 74, 90 vezi și Savane Number One, domeniul viticol 73-74, 77-81, 89, 96-97, 114, 122, 138, 153, 181, 183-185, 188, 190-192, 202, 281, 284;

Sauternes 27-28, 108, 110-111, 237, 254, 259 vezi și Château d'Yquem; Château Suduiraut 1899 21, 24, 27-29, 33, 50, 53, 56, 116, 118, 125, 133, 136-138, 140, 143-145, 147, 150, 152, 154, 170-171, 176, 195, 202-207, 212-213, 227-228, 231-232, 236-237, 240-242, 246-251, 253-255, 258-267, 269-274, 277, 282, 285, 292;

Sauvage d'Eyquem, Francoise-Joséphine 259;

Savane Number One, domeniul viticol 73-74, 77-81, 89, 96-97, 114, 122, 138, 153, 181, 183-185, 188, 190-192, 202, 281, 284;

• cea de a doua intrare în cramă 114;

• cea de a doua întâlnire 128;

• colecţia de vinuri georgiene 119, 122, 157;

• colecţia lui Stalin din beci 141, 150, 181;

• corectitudinea registrului original al cramei 107;

• dificultăţi în a identifica patronii domeniului 97;

• echipa ne întâmpină la sosire 75;

• istoric 39, 77, 80, 120, 124, 174-175, 188, 205, 286;

• opțiuni de încheiere a unui parteneriat internațional 89;

• permitere acces în crame 38, 44;

• prima întâlnire 24, 41;

• randamentul producţiei 179;

• registrul original al cramei 34, 100, 104, 107, 112-119, 136-139, 144;

• scrisoare oficială 65, 185, 191, 196, 199, 206-207, 277;

• starea cramei 62;

• turul cramei şi al fabricii 74;

• ultima intrare în crame 273;

Schubert, Max 22, 25, 27;

Scott, Robert Falcon 227;

Serge (director comercial, Yquem) 263-264;

Shevardnadze, Preşedinte 59-60;

Siyabona, Minele 37;

Sotheby’s, casa de licitaţii 52, 64, 169, 175, 189, 235;

• licitaţia colecţiei Massandra 189;

Spotikach 139-141;

Sankt Petersburg 28, 39-40, 47-48, 54, 56-57, 108, 151, 226;

Stalin, Iosif 39-41, 43, 47-49, 51-53, 55, 58, 64-65, 69-70, 73, 80, 83, 90, 93, 95-96, 100, 108, 118, 127, 131, 134-135, 137, 139, 141, 145-146, 148, 150-152, 159, 175, 179, 181, 185, 196, 203, 209, 218, 226, 242, 250, 267, 269, 275, 285, 292;

• cum este privit de poporul georgian 159;

• istoric 38-39, 77, 80;

• Marea Epurare 48, 70;

Stalin, colecţia de vinuri 40, 49, 51, 53, 80;

• demonstrarea originii 53;

• fotografii 41;

• JB şi Kevin împart duzina de vinuri 203-206;

• parteneriat între cei patru 34, 45-46, 62;

• valoarea estimativă a colecţiei;

vezi şi Savane Number One, domeniul viticol 73-74, 77-81, 89, 96-97, 114, 122, 138, 153, 181, 183-185, 188, 190-192, 202, 281, 284;

Stanford, Paula 37-39, 41, 44-46, 49, 173, 192, 198, 200, 204;

sulf, băi 161, 164, 292;

Sutcliffe, Serena 98;

Sydney, dezvoltarea puternică dinaintea Jocurilor Olimpice 18;

Sydney, Jocurile Olimpice din 2000 209.

T

tăierea viţei-de-vie 262;

Tbilisi 36-38, 40, 49, 59-60, 62, 64-65, 69, 71, 73-74, 76, 80, 82-83, 87, 89-90, 92, 95-96, 100-103, 107, 113, 122-123, 127, 129-130, 133, 138-139, 153-154, 156-157, 159, 161-164, 170, 172-173, 176, 183, 185, 189-199, 202, 209, 211, 226, 234, 260, 266, 274-275, 279-284, 286, 289-291;

• întâlnirea de la aeroport 9;

• JB și Kevin ies la plimbare 84;

• ospăț în munți 126-133;

• prânzul cu cei aflați la conducerea domeniului Savane 39, 80;

• prima întâlnire la cină 95;

• ultima cină 156-161;

Terrey Hills, colecția de vinuri 18-19, 23-24, 26, 35;

Terzani, Maurice 213, 216;

Thornton, Jane 195, 207, 212, 221-229, 234-255, 260-271, 285-287;

• cina din cadrul evenimentului „Wine Options” 221;

• despre JB și renunțarea la colecție 262-263 ;

• excursie la Londra în 2003 cu JB 237-245;

• excursie la Paris în 2003 cu JB 246-251;

• vizita la Château d’Yquem 263-267;

Thrush, Steven 191;

Tritiu 149 ;

Trudeau, Pierre 210;

Țarul Alexandru al II-lea 28-29, 48;

Țarul Alexandru al III-lea 54, 151, 175, 185;

Țarul Nicolae al II-lea 28, 39, 41, 43, 48, 51-54, 96, 100, 108, 137, 151, 157, 175, 185, 226, 292;

• colecția de vinuri franceze 28;

• copii 55;

• în calitate de conducător al țării 55;

• obsesia francofilă 39-40, 48;

Țarul Petru cel Mare 47;

Tsinandali 120-122, 136-137;

• anii viticoli 1915-1968 137;

• anul viticol 1920 121;

• anul viticol 1945 120, 122;

• anul viticol 1978 120;

Tsintsadze, Grigol 75-76, 80, 82-86, 91, 104-106, 110, 112-114, 119, 136, 138-141, 152;

• mustrat din cauză că a deschis sticla de Spotikach 141;

• prima întâlnire la masa de prânz 80;

• pune la dispoziție registrul original de cramă 104;

• responsabil pentru traducerea listei cu vinurile lui Stalin 139.

U

UNESCO, Convenția privind protecția patrimoniului cultural 196;

Union des Grands Crus 212, 252.

V

Vazagaşvili, Giorgi 210;

Vega, José de la 213, 215;

Vintage Cellars, preluare magazin Double Bay Cellars 211, 213;

vinuri, falsuri 29, 99;

• Jefferson 29, 53, 99;

Vinuri vezi şi vin de cramă, proces de autentificare 202, 269;

Vorobieff, Nana 75, 113, 115, 119, 135, 140 vezi şi „tanti de la Sindicat” 119, 135, 137, 140.

W

Washington, George 29;

The Welcome Hotel Rozelle 222;

Wendouree Shiraz din 1990 244;

Wilkie, Aiko 243, 245;

Wilkie, Linden 237, 243-246, 254;

Wine Options Dinner, cina organizată de JB 221;

Wolfberger Altenberg de Bergheim din 1997 224;

The World of Fine Wine, *revistă 239.*

Y

Youenn (asistent-vinificator) 261-264.

Z

Zukor, Eva 197;

Zukor, Harry 19-24, 30-38, 40-41, 44-47, 49, 51-52, 54, 61-62, 87, 91, 104, 106-107, 134-135, 173, 175-180, 184, 187-188, 191, 195, 197-199, 204, 206-208, 227-228, 230-231, 260;

• întâlnire cu privire la Listă 20-24;

• întâlnire la întoarcerea din Georgia 36-38;

• partea care i-a revenit din vinurile lui Stalin se retrage din înțelegerea privind domeniul viticol Savane 30 vezi şi lista 19, 21, 23, 25, 31-35, 43, 51, 104, 107, 112, 114-118, 120, 137-138;

Zurab 75, 119, 127-128, 130, 133, 138, 140, 146, 157, 161, 163-164.